

ALLAN KARDEC

Het Evangelie
Volgens het
Spiritisme

Allan Kardec

HET EVANGELIE
VOLGENS
HET SPIRITISME

Dit bevat

De verklaring van de grondstellingen van de zedenleer van Christus,

hun overeenstemming met het Spiritisme

en hun toepassing op de verschillende fasen van het leven.

Er bestaat geen onwankelbaar geloof dan dat op elke leeftijd van het
mensdom de rede onder ogen kan zien.

Vertaling: J. G. Plate

1874

Herziening: Nienke Krijff

in opdracht van de

Vereniging Allan Kardec

2001

Wij zijn zeer dankbaar voor alle werk verricht door vrijwilligers in opdracht van de Vereniging Allan Kardec om dit boek opnieuw beschikbaar te stellen en in het bijzonder aan Nienke Kruiff voor de herziening van de oorspronkelijke vertaling door J. G. Plate van het Evangelie Volgens het Spiritisme.

Vereniging Allan Kardec

Nota: inhoudsopgave in de bladwijzers.

VOORBERICHT.

De geesten van de Heer die de machten van de hemelen zijn verspreiden zich over de gehele oppervlakte van de aarde als een ontelbaar leger dat zich in beweging zet zodra het daartoe het bevel ontvangt; zoals de sterren die uit de hemel vallen komen zij de weg verlichten en de ogen van de blinden openen.

Voorwaar ik zeg u dat de tijden gekomen zijn waarin alle dingen in hun wezenlijke betekenis moeten worden hersteld om de duisternis te verdrijven, de hoogmoedige te beschamen en de rechtvaardige te verheerlijken.

De grote stemmen van de hemel weergalmen als het geluid van de bazuinen en de engelenkoren verzamelen zich. Mensen, wij nodigen u uit om aan die goddelijke koren deel te nemen. Grijp naar de lier, laat uw stemmen zich in een heilig lied verenigen dat van het ene einde van het heelal tot het andere weergalmt en de lucht doet trillen.

Mannen, broeders die wij lief hebben, wij zijn in uw nabijheid: hebt ook u elkan-der lief en zeg, terwijl u de wil van onze vader in de hemel volgt, uit de grond van uw hart: Heer! Heer! en u zult het koninkrijk van de hemelen kunnen binnengaan.

DE GEEST DER WAARHEID.

Nota. Het bovenstaande, door medianimische mededeling ontvangen, geeft zowel het ware karakter van het Spiritisme aan als het doel van dit geschrift; daarom wordt het hier als voorbericht geplaatst.

INLEIDING

I. Doel van dit werk

Men kan de onderwerpen die vervat zijn in de Evangeliën in vijf afdelingen splitsen: de gewone handelingen uit het leven van Christus de wonderen, de voorspellingen, de woorden die gediend hebben om de dogmatiek van de Kerkleer vast te stellen en het zedenkundige onderwijs. Terwijl de vier eerste het onderwerp van strijd zijn geweest, is de laatste onaangetast gebleven. Voor die Goddelijke wet buigt zelfs het ongeloof het hoofd; het is het terrein waarop alle erediensten elkander kunnen ontmoeten - de vlag waaronder allen, van welk geloof dan ook zich kunnen scharen. Want het zedenkundige onderwijs is nooit het onderwerp geweest van godsdienstige twisten, die te allen tijde en overal uit de dogmatische geschilpunten zijn voortgesproten. Sterker nog, de afzonderlijke sekten zouden wanneer zij het zedenkundig onderwijs, tot een nauwgezet punt van onderzoek hadden gemaakt er hun eigen veroordeling in gevonden hebben, want de meeste hebben meer gehecht aan het geheimzinnige dan aan het zedelijke gedeelte, dat hervorming van zich zelf voorschrijft. Voor de mensen is het een gedragsregel die in alle omstandigheden van het bijzondere of openbare leven is vervat. Het is het grondbeginsel van alle maatschappelijke betrekkingen die gebaseerd zijn op stipte rechtvaardigheid; in een woord, en boven alles, het is de onfeilbare weg die tot toekomstig geluk leidt, het is een tip van de sluier die opgeheven is over het toekomstige leven. Het is deze afdeling die uitsluitend het onderwerp van dit boek zal uitmaken.

Iedereen bewondert de evangelische zedenleer. Iedereen verkondigt er het verhevene en noodzakelijke van, maar velen doen dit op goed vertrouwen, naar wat zij er van gehoord hebben, of wel afgaand op enige grondregels, die spreekwoorden zijn geworden. Maar weinig mensen kennen de zedenleer grondig, nog minder mensen begrijpen die, of weten er conclusies uit te trekken. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de moeilijkheidsgraad van de lectuur van de evangeliën, die voor de meesten onbegrijpelijk is. De allegorische vorm en het opzettelijke mystieke taalgebruik zijn oorzaak dat het merendeel van de mensen deze lezen alleen om hun geweten gerust te stellen en uit plichtbesef, zoals zij ook op dezelfde wijze gebeden mechanisch opzeggen, zonder die te begrijpen, dat wil zeggen zonder vruchten af te werpen. Aan de zedenkundige voorschriften die her en der onder de vele andere verhalen verspreid en verborgen zijn, gaat men onopgemerkt voorbij. Als gevolg hiervan wordt het onmogelijk er de samenhang van te doorgronden, en er het onderwerp van afzonderlijke lectuur en overdenking van te maken.

Men heeft weliswaar verhandelingen over de Evangelische Zedenleer geschre-

ven, maar de bewerking in hedendaagse letterkundige stijl ontnemt deze de oorspronkelijke aantrekkelijke eenvoud die er juist de bekoring en geloofwaardigheid aan geeft. Hetzelfde is het geval met afzonderlijke zedenlessen die teruggebracht zijn tot de eenvoudigste spreekwoordelijke uitdrukkingen. Het worden dan slechts kernspreuken die door het gemis aan volledigheid en context waarin ze thuis horen een gedeelte van hun waarde en belangrijkheid verliezen.

Om aan dit nadeel tegemoet te komen, hebben, wij in dit werk de stellingen bij elkaar gebracht die gezamenlijk voor alle erediensten zonder onderscheid een universeel zedenkundig wetboek kunnen vormen. In de aanhalingen hebben wij alles behouden wat voor de ontwikkeling van het denkbeeld nuttig kan zijn. Wij hebben alleen datgene weggelaten wat aan het te behandelen onderwerp vreemd was.

Wij hebben bovendien nauwgezet de oorspronkelijke vertaling van de Sacy (1.) en de verdeling in verzen gevolgd. Maar in plaats van ons aan een chronologische orde (voor ons doel onmogelijk, en zonder wezenlijk nut) te houden, zijn de leerstellingen naar hun aard bij elkaar geplaatst en methodisch gerangschikt, opdat zoveel mogelijk de ene uit de andere zou voortvloeien. De vermelding van de nummers van de hoofdstukken en de verzen maakt het volgen van de oorspronkelijke indeling, voor zover nodig, gemakkelijk.

Dit was slechts een stoffelijke arbeid, op zich van ondergeschikt nut. De hoofdzak was de zedenleer binnen ieders bereik te brengen door het uitleggen van onduidelijkheden en het ontwikkelen van conclusies die toegepast kunnen worden op de verschillende fasen van het leven. Dit hebben wij getracht te doen met de hulp der goede Geesten die ons bijstaan.

Veel punten van het Evangelie, van de bijbel, en van de gewijde Schriften in het algemeen, zijn onverstaanbaar. Veel ervan lijken irrationeel, omdat de sleutel ontbreekt die er de ware betekenis van onthult. Deze sleutel vindt men in het Spiritisme. Zij die dit serieus bestudeerden hebben zich er reeds van kunnen overtuigen, zoals men later nog beter zal inzien. Het Spiritisme vindt men terug in de oudheid en op alle leeftijden van het mensendom terug; overal komt men er de sporen van tegen in geschriften, in godsdiensten, en op gedenktekenen; en waar het Spiritisme nieuwe uitzichten voor de toekomst opent, zal het ook een niet minder helder licht over de geheimenissen van het verleden werpen.

Als aanvulling van ieder onderwerp hebben wij enige lessen gevoegd, die gekozen zijn uit de lessen die door de Geesten in verschillende landen door interventie van verschillende mediums gedictieerd zijn.

1.) Om geen eigen vertaling te leveren, waardoor de aanhalingen veel van hun waarde zouden verliezen, heb ik woordelijk die gevolgd van de bijbel, uitgegeven door het Britsche en Buitenlandsche Bijbelgenootschap te London, te Amsterdam en te Breda

in 1847, en gedrukt bij E. L. G. Mertens, te Breda.

J. G. Plate.

Indien dit onderricht uit een en dezelfde bron was voortgesproten, zou het aan persoonlijke of plaatselijke invloed hebben kunnen blootstaan, terwijl nu de verscheidenheid aan bronnen bewijst, dat de Geesten, overal onderwijs geven, en dat niemand in het bijzonder hier mee bevoorrecht wordt.

Dit werk is voor gebruik van iedereen bestemd, een ieder kan er de middelen uit putten om zijn eigen gedrag aan te passen aan de zedenleer van Christus. De spiritisten zullen er bovendien toepassingen in vinden die meer in het bijzonder op hen betrekking hebben. Dank zij de gemeenschap, voortaan op bestendige wijze tussen de mens en de onzichtbare wereld tot stand gebracht, zal de Evangelische wet die aan alle volken door de Geesten zelf onderwezen wordt geen dode letter meer zijn, omdat iedereen die zal begrijpen, en gestadig door de raadgevingen van zijn geestelijke leiders zal worden aangespoord deze in praktijk te brengen. De leringen van de Geesten zijn waarlijk stemmen uit de hemel die de mens komen voorlichten en hem komen uitnodigen om de voorschriften van het Evangelie door daden na te komen.

Wij hadden ongetwijfeld over ieder onderwerp een groter aantal mededelingen, verkregen in een aantal andere steden en spiritistische kringen dan die wij vermelden, kunnen aanhalen. Wij hebben echter vooral de eentonigheid van nutteloze herhalingen willen vermijden. Wij hebben onze keuze bepaald tot die mededelingen die zowel door het wezen als de vorm qua inhoud meer bijzonder in het plan van dit werk passen en wij hebben ons voorbehouden in later uit te geven werken de mededelingen op te nemen waarvoor hier geen plaats kon worden ingeruimd.

Wat de mediums betreft, hebben wij ons onthouden die bij de naam te noemen. Het is ten gevolge van het verzoek van de meesten, dat zij niet bekend gemaakt zijn, en het leek ons dus niet gepast hierin uitzonderingen te maken. De namen van de mediums zouden trouwens geen meerwaarde aan het werk van de Geesten gegeven hebben. Het zou niets anders geweest zijn dan de voldoening van eigenliefde, waarop echt serieuze mediums niet gesteld zijn. Zij begrijpen dat hun rol zuiver passief is en dat de waarde van de mededelingen hun eigen verdienste in niets kan verhogen en dat het kinderachtig zou zijn zich persoonlijk voor te staan op een intellectuele arbeid waaraan men slechts werktuigelijk medewerking verleent.

II. Gezag van de spiritistische leer

Universeel toezicht op het onderwijs van de Geesten

Indien de spiritistische leer een zuiver menselijke schepping was, dan zou deze als waarborg slechts de kennis bevatten van degene van wie de opvatting afkomstig is; niemand op deze wereld kan met recht beweren alleen in het bezit te zijn van de absolute waarheid. Indien de Geesten die de leer verkondigd hebben zich slechts aan een enkel mens zouden hebben geopenbaard zou de oorsprong van de leer door niets gewaarborgd zijn, want men zou degene die voorgeeft de openbaringen te hebben ontvangen op zijn woord moeten geloven. Aannemend dat deze persoon volmaakt eerlijk is, dan zou hij toch slechts hoogstens de personen uit zijn directe omgeving kunnen overtuigen; hij zou aanhangers kunnen vinden, maar het zou hem nooit lukken de hele wereld tot dezelfde gedachten over te halen.

Het is Gods wil dat de nieuwe openbaring de mensheid op een snellere en authentiekere manier bereikt. Het is daarom dat Hij de Geesten opgedragen heeft de openbaring te verspreiden van de ene pool tot aan de andere, door zich overal te openbaren en aan niemand het alleenrecht te schenken om hun stem te horen. Een mens kan bedrogen worden, zichzelf bedriegen, maar dit kan niet het geval zijn wanneer miljoenen hetzelfde zien en horen. Dit is de waarborg zowel voor ieder apart als voor allen. Bovendien kan men een mens doen verdwijnen, maar men kan dit niet met een massa doen; men kan boeken verbranden, maar men kan geen Geesten verbranden. En mocht men evenwel alle boeken verbranden, dan zou desalniettemin de bron van de leer onuitputtelijk zijn, juist omdat die niet op aarde is, maar overal ontspringt en iedereen er uit putten kan. Bij gebrek aan mensen om de leer te verspreiden zullen er altijd Geesten zijn die iedereen kunnen bereiken en die voor niemand bereikbaar zijn.

Het zijn dus inderdaad de Geesten zelf die het geloof voortplanten door de ontelbare menigte mediums die zij van alle kanten opwekken. Indien zij slechts een enkele tolk gehad hadden, hoe begunstigd die ook mocht zijn, zou het Spiritisme nauwelijks bekend zijn. Deze tolk zelf, tot welke maatschappelijke klasse hij ook zou horen, zou een voorwerp van vooroordeel voor veel mensen geweest zijn. Niet alle volken zouden die aangenomen hebben, terwijl de Geesten die zich overal aan alle volken, alle sekten en aan alle partijen openbaren door allen erkend worden. Het Spiritisme heeft geen nationaliteit, het staat buiten iedere bijzondere eredienst. Het wordt door ons door geen bijzondere maatschappelijke klasse opgedrongen; want iedereen kan onderricht van zijn bloedverwanten of vrienden van gene zijde van het graf ontvangen. Het moest zo zijn om het mogelijk te maken alle mensen tot verbroedering aan te sporen. Indien het Spiritisme

zich niet op een onzijdig terrein geplaatst had, zou het de onenigheid hebben bestendig in plaats van die te doen kalmeren.

Aan deze universaliteit van het onderwijs van de Geesten ontleent het Spiritisme zijn kracht; hierin ligt ook de oorzaak van zijn snelle verspreiding. Terwijl de stem van een enkel mens, zelfs met de hulp van de boekdrukkunst eeuwen nodig gehad zou hebben voordat hij door allen gehoord zou worden, laten gelijktijdig duizenden stemmen op alle plaatsten op aarde van zich horen om dezelfde grondstellingen te verkondigen en die zowel aan de onwetendste als aan de meest geleerde mede te delen opdat niemand daarvan verstoken blijft. Dat is een voorrecht dat aan geen enkele tot nu toe verschenen geloofsleer werd verleend. Indien dus het Spiritisme een waarheid is, dan zal het noch de kwade wil van mensen, noch de morele en fysische omwentelingen op de aardbol vrezen, omdat niets van dat alles de Geesten treffen kan.

Maar dit is het niet het enige voordeel dat uit die uitzonderlijke toestand voortspuit. Het Spiritisme vindt er een machtige waarborg in tegen scheuring, die zou kunnen ontstaan door de eierzucht van enkelen, of door de tegenstrijdigheden tussen sommige Geesten. Die tegenstrijdigheden vormen weliswaar een zere plek, maar een die gelijktijd het geneesmiddel naast de kwaal aanbiedt.

Men weet dat ten gevolge van het verschil in ontwikkeling de Geesten individueel op lange na niet in het bezit van de gehele waarheid zijn; het niet aan allen gegeven is zekere geheimen te doorgronden; hun kennis evenredig is aan hun reinheid; dat de gewone Geesten niets meer weten dan de mensen en minder dan veel mensen; dat er onder hen net als onder mensen ingebeelde en valse geleerden zijn, die datgene wat hen onbekend is menen te kennen; dogmatici die hun mening als DE waarheid beschouwen; dat alleen de Geesten van de allerhoogste orde bevrijd zijn van het stoffelijke en de aardse denkbeelden en vooroordelen hebben afgelegd. Maar men weet ook dat bedrieglijke Geesten zich niet ontzien om onder bescherming van aangenomen namen te trachten hun utopie geaccepteerd te krijgen. Hieruit vloeit voort dat bij de openbaringen die iedereen ontvangen kan alles wat buiten het uitsluitend zedenkundig onderwijs ligt een geheel persoonlijk karakter draagt zonder authenticiteit; dat die openbaringen als persoonlijke gevoelens van deze of gene Geest beschouwd moeten worden en dat het onvoorzichtig zou zijn die als absolute waarheid aan te nemen en te verkondigen.

De eerste toets is ontegenzeggelijk die van de rede waaraan men alles wat van de Geesten komt, zonder uitzondering, moet onderwerpen. Alle theorieën die klaarblijkelijk in tegenspraak zijn met het gezond verstand, met een strenge logica en met de stellige gegevens in ons bezit, moeten verworpen worden, met welke eerbiedwaardige naam deze ook ondertekend moge zijn. Maar in veel gevallen is die toets onvolledig als gevolg van de geringe ontwikkeling van sommigen en door de neiging van velen om hun eigen oordeel als enige maatstaf van de waarheid aan te nemen. Wat doet in dergelijk geval

degene die niet vast op zichzelf vertrouwt? Deze neemt de raad aan van meerdere mensen en volgt de mening van de meerderheid. Zo moet men ook handelen ten opzichte van het onderwijs van de Geesten. Zijzelf verstreken ons de middelen daartoe.

In het onderwijs van de Geesten is de overeenstemming dus de beste toets, maar toch moet die onder zekere voorwaarden verkregen worden. De minst zekere toets is die wanneer hetzelfde medium aan meerdere geesten vragen stelt over een twijfelachtig punt. Het is duidelijk dat wanneer dit medium zich onder invloed van een beheersing bevindt, of indien deze met een bedrieglijke Geest te maken heeft, deze Geest hetzelfde kan vertellen onder verschillende namen. Zo ook bestaat er geen voldoende waarborg in de gelijkvormigheid van de mededelingen die men door de verschillende mediums van dezelfde kring kan krijgen, omdat deze zich allemaal onder dezelfde invloed kunnen bevinden.

De enige serieuze waarborg bij het onderwijs van de Geesten bestaat in de overeenstemming in die openbaringen die uit eigen beweging spontaan door middel van verschillende elkaar geheel vreemde mediums en in verschillende landen gegeven worden.

Men begrijpt dat er hier sprake is van mededelingen die betrekking hebben op de grondbeginselen van de leer en niet die van ondergeschikt belang. De ervaring heeft bewezen dat wanneer een nieuw beginsel tot ontwikkeling moet komen dit uit eigen beweging op dezelfde tijd op verschillende plaatsen en op een volkomen met elkaar overeenstemmende wijze, misschien niet qua vorm maar dan toch wel qua inhoud wordt onderwezen. Indien dus een der Geesten geneigd mocht zijn een stelling te opperen die overdreven op eigen mening gegrond is en die van de waarheid afwijkt dan kan men er op rekenen dat die stelling in beperkte kring zal blijven. En tengevolge van de eenstemmigheid van het onderricht dat overal elders gegeven wordt zal deze stelling vallen zoals er al verscheidene voorbeelden van bestaan. Het is deze eenstemmigheid die reeds alle op zichzelf staande systemen die bij de aanvang van het Spiritisme te voorschijn gekomen zijn heeft doen vallen, toen iedereen de verschijnselen op eigen wijze verklaarde en voordat men de wetten kende die de betrekking tussen de zichtbare en onzichtbare wereld beheersen.

Dit is de grond waarop wij steunen, wanneer wij een beginsel van de leer voordragen; het is niet omdat die met onze eigen zienswijze overeen komt dat wij die als waar voorstellen. Wij stellen ons in geen geval op als opperste scheidsrechter van de waarheid en wij zeggen aan niemand: "Geloof dit of dat, omdat wij het u zeggen." Onze mening is in onze eigen ogen slechts een persoonlijk gevoel dat juist of onjuist kan zijn omdat wij niet meer of minder onfeilbaar zijn dan iemand anders. Het is ook niet zo dat een stelling voor ons waar is omdat die aan ons onderwezen wordt, maar omdat die door overeenstemming tot juist bevonden is.

Door in onze betrekking (de schrijver was voorzitter van de Spiritistische Vereni-

ging en stichter van la Revue Spirite in Parijs) de mededelingen van bijna duizend serieuze spiritistische kringen over de verschillende plaatsen van de aarde verspreid te ontvangen zijn wij in staat de gronden op te merken waarop deze overeenstemming berust. Dit onderzoek heeft ons tot hier geleid en zal onze richtsnoer blijven in de nieuwe velden die het Spiritisme geroepen is te onderzoeken. Op deze wijze maken wij een aandachtige studie van de mededelingen van verschillende kanten zowel uit Frankrijk als uit het buitenland en door de heel bijzondere aard van de openbaringen bemerken wij dat er een streven bestaat om een nieuwe weg in te slaan en dat de tijd gekomen is om een stap voorwaarts te doen. Die openbaringen, soms onder bedekte termen gedaan, zijn vaak onopgemerkt gebleven voor velen die ze ontvingen. Vele anderen verkeerden in de waan die openbaringen alleen te bezitten. Afzonderlijk genomen zouden zij voor ons zonder waarde zijn. De onderlinge overeenkomst van allen geeft er alleen gewicht aan en later, wanneer het ogenblik gekomen is om die in het volle licht der openbaarheid te plaatsen, herinnert iedereen zich mededelingen in diezelfde geest ontvangen te hebben. Het is die algemene beweging die wij nagaan en met de hulp van onze onlichamelijke leidslieden bestuderen en die ons behulpzaam is om te kunnen beoordelen of het voor ons de geschikte tijd is om iets ten uitvoer te brengen, dan wel om ons te onthouden.

Deze algemene toets is een waarborg voor de toekomstige eenheid van het Spiritisme, en zal al die tegenstrijdige theorieën vernietigen. Het is daarin dat men in de toekomst de maatstaf van de waarheid zal zoeken. De bijval die de leer in het Boek der Geesten (Le Livre des Esprits par Allan Kardec, Paris) en in het Boek der Mediums (Le Livre des Mediums) ten deel viel is veroorzaakt doordat men overal en door iedereen van de Geesten zelf de bevestiging van de inhoud heeft kunnen ontvangen. Indien de Geesten van alle kanten waren opgekomen om die tegen te spreken zouden die boeken al lang het lot van alle fantastisch geschriften hebben ondergaan. De steun van de pers zou hen niet van de ondergang hebben gered terwijl zij zonder die steun evenwel snel verspreid zijn omdat zij de steun van de Geesten hebben gekregen die de slechte wil van de mensen niet alleen rechtgezet heeft, maar zelfs heeft overtroffen. Zo zal het altijd gaan met alle meningen die uitgaan van geesten of van mensen die de beproeving niet kan doorstaan van de toets waarvan niemand de macht kan betwisten.

Laten wij eens veronderstellen dat een aantal Geesten er behagen in zou scheppen om onder een of andere titel een boek in tegenovergestelde richting te dicteren. Laten wij zelfs veronderstellen dat dit met een vijandige bedoeling is met het doel om de leer in diskrediet te brengen en door de kwaadwilligheid verdachte mededelingen op te wekken. Wat voor invloed zouden deze geschriften kunnen uitoefenen wanneer zij van alle kanten door de Geesten tegengesproken worden? Men moet zich verzekeren van hun goedkeuring voordat men in hun naam een stelsel kan verspreiden. Tussen het stelsel van een enkele en totdat van allen ligt de afstand van de eenheid tot de oneindigheid.

Wat kunnen zelfs alle argumenten van de kwaadsprekers op de mening van de massa's uitwerken als miljoenen vrienden-stemmen vanuit de ruimte tot ons komen uit alle hoeken van het heelal en die argumenten binnen ieder huisgezin komen weerspreken. Heeft wat dat betreft de ondervinding de theorie niet al bevestigd? Wat is er toch geworden van al die geschriften die zoals men zei het Spiritisme zouden vernietigen? Welke heeft ook zelfs maar zijn loop vertraagd? Tot op de dag van vandaag had men de kwestie niet bekeken vanuit dat standpunt dat toch ontegenzeggelijk een van de meest serieuze is; iedereen heeft op zich zelf gerekend maar zonder rekening te houden met de Geesten.

Die grondslag van de overeenstemming is ook een waarborg tegen de verminderingen die het Spiritisme zou kunnen ondergaan door sekten die er zich tot bevordering van hun eigen voordeel van zouden willen meester maken om die naar hun goedvinden te kneden en te vervormen. Wie proberen zou het Spiritisme van zijn verzorgend doel te doen afdwalen zou hierin schipbreuk lijden om de eenvoudige reden dat de Geesten door de universaliteit van hun onderricht elke van de waarheid afwijkende wijziging zouden laten vallen.

Uit een en ander vloeit een gewichtige waarheid voort en wel deze dat ieder die zich tegen de stroom van de gevestigde en goedgekeurde meningen zouden willen afzetten wel een kleine plaatselijke maar slechts tijdelijke stoornis teweeg zou kunnen brengen, maar zelfs niet tijdelijk en nog minder in de toekomst het geheel zou kunnen beheersen.

Verder vloeit er ook nog uit voort dat het onderwijs dat de Geesten over nog onopgehelderde punten van de leer geven niet als wet kan worden aangemerkt zolang dit geïsoleerd blijft en dat het daarom met grote omzichtigheid en alleen als inlichting moet worden beschouwd.

Vandaar de noodzakelijkheid om bij de verspreiding van dat onderwijs de grootst mogelijke voorzichtigheid in acht te nemen. En voor het geval dat men meent dit te moeten doen, het voor te stellen als niets anders dan een individuele min of meer waarschijnlijke mening die in ieder geval bevestiging behoeft. Het is die bevestiging die men moet afwachten alvorens een beginsel als absolute waarheid voor te dragen, wil men niet van lichtzinnigheid of onbedachtzame lichtgelovigheid beschuldigd worden.

De hogere Geesten gaan in hun openbaringen met de meeste wijsheid te werk. Zij behandelen de grote vraagstukken van de leer slechts bij opvolging naar mate het verstand in staat is waarheden van een hogere orde te begrijpen en naar mate de omstandigheden voor de verkondiging van een nieuw denkbeeld gunstig zijn. Daarom hebben zij in het begin niet alles gezegd hebben en ook nu nog niet alles zeggen en nooit toegeven aan het ongeduldige verlangen van te haastige lieden die de vruchten willen plukken voordat ze rijp zijn. Het zou dus overbodig zijn om op de tijd die door de Voorzienigheid voor ieder ding bepaald is vooruit te willen lopen. Want in dat geval weigeren

de echt serieuze Geesten bepaald hun medewerking. De lichtzinnige geesten daarentegen die zich weinig om de waarheid bekommeren antwoorden overal op. Vandaar dat er op voorbarige vragen altijd tegenstrijdige antwoorden ontvangen worden.

De beginselen die hierboven verkondigd worden zijn geen persoonlijk opgebouwde theorie maar een noodzakelijk gevolg van de toestand waaronder de Geesten zich openbaren. Het is duidelijk dat wanneer een Geest van zijn kant iets zegt, terwijl miljoenen Geesten elders het tegendeel zeggen, de waarschijnlijkheid van de waarheid niet te verwachten is bij degene die geheel of bijna alleen met zijn gevoel staat, want te beweren als enige gelijk te hebben temidden van ieder ander zou van een Geest even onlogisch zijn als van een mens. De echt wijze geesten beslissen nooit op een absolute wijze over de vraagstukken waarover zij zich zelf nog niet voldoende ingelicht voelen. Zij verklaren dan die naar hun mening te beoordelen en zij zelf raden aan de bevestiging ervan door anderen af te wachten.

Hoe groot, mooi en juist een denkbeeld ook zijn mag, het is haast onmogelijk dat alle meningen er zich onmiddellijk bij aansluiten. De botsing die erdoor ontstaat is het onvermijdelijke gevolg van de opgewekte onrust. Deze is zelfs nodig om de waarheid des te beter te doen uitkomen en het is nuttig dat dit bij het begin plaats vindt zodat de valse denkbeelden des te sneller kunnen afslijten. De Spiritisten bij wie deze enige angst mochten veroorzaken kunnen dus geheel gerust zijn. Alle op zich staande beweringen zullen door de kracht der dingen vallen voor de grote en machtige toets van het algemeen onderzoek.

Men zal niet de mening van een enkel mens aannemen, maar zich verenigen met de eendrachtige roepstem van de Geesten; geen mens, noch wij noch een ander zal de stichter zijn van de Spiritistische rechtzinnigheid; ook niet een Geest die zich zelf aan wie dan ook komt opdringen. Het zijn alle Geesten gezamenlijk die zich op last van God op aarde komen openbaren. Daarin ligt het ware karakter van de Spiritistische leer, dat is haar kracht, hieruit put zij haar gezag. God heeft gewild dat zijn wet op een onwrikbare grondslag gevestigd zou zijn en daarom heeft Hij haar niet op het broze hoofd van slecht een enkeling doen rusten.

Het is tegen deze machtige Areopaag (rechtbank in het oude Athene) die geen klikjes kent, geen jaloerse wedijver, geen sekten, geen volkeren, dat alle oppositie, alle ambities, alle individuele eisen op persoonlijke voorrang zich te pletter zullen lopen. Wij zouden hier tegen ook zelf te pletter kunnen lopen indien wij onze eigen denkbeelden in de plaats van zijn hoogste uitspraak zouden willen stellen. Deze hoogste uitspraak alleen zal alle twisten beslechten, alle scheuring doen ophouden en zal aan wie dit toekomt gelijk of ongelijk geven. Wat zal de mening van een enkel mens of Geest tegen deze indrukwekkende overeenstemming van alle stemmen van de Hemel kunnen inbrengen? Minder dan de druppel water die oplost in de oceaan, minder dan de stem van het kind

dat door het geloei van de storm gesmoord wordt.

De universele mening, zie daar dan de opperrechter die in het hoogste ressort uitspraak doet. Het wordt gevormd door alle individuele meningen tezamen. Indien een ervan waar is, heeft deze slechts betrekkelijk gewicht in de weegschaal. Indien deze onwaar is kan deze alleen niet meer wegen dan alle andere tezamen. In deze grote wedstrijd verdwijnen de individualiteiten en dit is een nieuwe nederlaag voor de menselijke hoogmoed.

Dit harmonische geheel begint al zichtbaar te worden en voordat deze eeuw zal voorbijgaan zal het in al zijn glans schitteren – zodat alle onzekerheid daaromtrent opgeheven zal zijn. Want van nu af aan zullen machtige stemmen de opdracht hebben ontvangen om van zich te doen horen opdat alle zich onder dezelfde vlag verenigen zodra het veld voldoende zaairijp zal zijn. Intussen kunnen diegenen die tussen twee tegenover elkaar staande systemen mochten dobberen nagaan in welke richting de algemene mening zich beweegt. Dit is de zekere aanwijzing van de manier waarop de meerderheid van de Geesten uitspraak doen over de verschillende punten waar zij zich openbaren. Het is een niet minder zeker teken aan welke van de twee systemen de overwinning gegeven zal worden.

III. Geschiedkundige aantekeningen.

Om veel plaatsen van de Evangelien goed te kunnen begrijpen is het nodig de betekenis te kennen van veel woorden die veelvuldig voorkomen en die de toestand van de gewoonten en van de Joodse maatschappij van dat tijdperk kenschetsen. Deze woorden die voor ons niet meer dezelfde betekenis hebben zijn vaak verkeerd uitgelegd en hebben daardoor een zekere onzekerheid doen ontstaan. Het goed begrijpen van hun betekenis verklaart bovendien de ware zin van sommige stellingen die aanvankelijk zonderlijk lijken.

SAMARITANEN. Na de scheuring van de tien stammen werd Samaria de hoofdstad van het afgescheiden koninkrijk van Israël. Verschillende keren verwoest en weer opgebouwd werd het onder de Romeinen de hoofdplaats van een van de vier afdelingen van Palestina, ook wel Samaria genoemd. Herodes, bijgenaamd de Grote, verfraaide het met prachtige monumenten en gaf het om Augustus te vleien de naam van Augusta, in het Grieks Sebaste.

De Samaritanen waren bijna voortdurend met de koningen van Juda in oorlog gewikkeld. Een diepgewortelde afkeer die ontstond vanaf de scheuring bestendigde zich tussen de twee volken die elke aanraking met elkaar schuwden. Om de verwijdering nog groter te maken en niet verplicht te zijn naar Jeruzalem te komen om de kerkelijke feesten te vieren bouwden de Samaritanen zich een afzonderlijke tempel en voerden zij enkele hervormingen in. Zij erkenden alleen de Pentateuchus of de vijf boeken met de wet van Mozes en verwierpen alle andere boeken die er later bijgevoegd waren. Hun gewijde boeken waren in Hebreeuwse letters van de hoogste oudheid geschreven. In de ogen van de orthodoxe Joden waren zij ketters en werden daarom veracht, vervloekt en vervolgd. De vijandschap tussen die twee volken ontstond dus alleen door het verschil in godsdienstige meningen, ook al had hun geloof dezelfde oorsprong. Het waren de protestanten van die tijd.

Men vindt nu nog Samaritanen in enkele streken van de Levant, voornamelijk in Nabloes en in Jaffa. Zij volgen de wet van Mozes strenger op dan de andere Joden en huwen alleen onder elkaar.

NAZARENEN. Een naam die onder de oude wet gegeven werd aan die Joden die een gelofte aflegden om of gedurende hun hele leven of voor zekere tijd een volmaakte reinheid in acht te nemen. Zij verbonden zich tot kuisheid, onthouding van bedwelmende dranken en het laten groeien van het haar. Sanson, Samuel en Johannes de Doper waren Nazarenen.

Later gaven de Joden die naam aan de eerste Christenen als zinspeling op Jezus van Nazareth.

Het is ook de naam geweest van een ketterse sekte die in de eerste eeuwen van de Christelijke tijdsrekening bestond, die net als de Ebioniten van wie zij enkele voorschriften hadden overgenomen de mozaïsche gebruiken bij de Christelijke geloofsartikelen voegden. Deze sekte verdween in de vierde eeuw.

TOLLENAARS. Zo werden in het oude Rome de pachters van de openbare belastingen genoemd die of in Rome of in andere gedeelten van het rijk met de invordering van de belastingen en alle andere inkomsten belast waren. Zij waren hetzelfde als de opperpachters (*fermiers generaux et traitants*) tijdens het oude regeringsstelsel in Frankrijk en zoals zij nog in sommige landen bestaan. De kans van verliezen die zij liepen maakte dat men de ogen sloot voor de rijkdommen die zij vaak verwierven en die bij velen de vruchten ware van onderdrukking en schandelijke voorrechten. De naam tollenaar ging later over op iedereen die het beheer over publieke geldmiddelen voerde en op hun ambtenaren. Nu gebruikt men dit woord allen in de slechtste betekenis voor weinig nauwgezette financiers of handelsagenten. Men zegt soms hebzuchtig als een tollenaar of rijk als een tollenaar als er sprake is van een fortuin van dubieuze afkomst.

Van de Romeinse overheersing waren de belastingen datgene waarmee de Joden zich het moeilijkst konden verenigen en die bij hen de hevigste verbittering deed ontstaan. Dit veroorzaakte veel oproer en men maakte er een godsdienstige kwestie van omdat men de belastingen beschouwde als in strijd met de wet. Er vormde zich zelf een machtige partij met aan het hoofd een zekere Juda, bijgenaamd de Gauloniet, die het weigeren van de belasting tot grondstelling had aangenomen. De Joden hadden dus een afschuw van belastingen en daardoor van al die mensen die met de invordering belast waren. Vandaar hun afkeer van de tollenaars van welke rang ook, onder wie zich zeer achtenswaardige mensen konden bevinden, maar die veracht werden vanwege hun beroep samen met degenen die met hen omgingen en hierdoor eveneens bevooroordeeld werden. De Joden van aanzien meenden hun eer op het spel te zetten als zij vertrouwelijk met hen omgingen.

Er ware ook ontvangers van lagere rang (1) die voornamelijk belast waren met de inning van tol aan de toegangspoorten van de steden. Hun baan kwam ongeveer overeen met die van de douane en de ontvangers van accijnzen. Zij deelden in de minachting die men voor de tollenaars in het algemeen had Dit is de reden dat in het Evangelie de naam van tollenaar gekoppeld is aan die van zondaar. Met deze benaming wilde men niet zozeer een losbandig of slecht mens aanduiden maar het was een term van verachting synoniem met van het verkeerde gezelschap, die niet kon omgaan met iemand die weet hoe het hoort.

(1) In de Fransche overzetting worden die Peagers genoemd; in de Nederlandsche overzetting dragen zij ook den naam van Tollenaars.

J. G. Plate.

FARIZEEËN. (Van het Hebreeuwse Parasch, scheiding, afzondering.)

De overlevering maakte een voornaam gedeelte uit van de Joodse godgeleerdheid. Deze bestond uit de verzameling van opvolgende uitleggingen aan de zin van de Schrift, die tot geloofsartikelen verheven werden. Dit was een bron van oneindige twisten onder de schriftgeleerden die meestal over een enkel woord of over de vorm ging in de geest van de theologische twisten en spitsvondige scholastiek van de middeleeuwen. Hierdoor ontstonden er verschillende sekten die allemaal beweerden als enige in het bezit van de waarheid te zijn en die elkaar onderling zoals dat meestal gaat diep verafschuwden.

Onder deze sekten was de belangrijkste die van de Farizeeën met aan het hoofd Hillel, Joods doctor, geboren in Babylon, stichter van een beroemde school waar onderwezen werd dat alleen het geloof toekomt aan de Schrift. Deze sekte dateert vanaf het jaar 180 of 200 voor Christus. De Farizeeën werden in verschillende tijden vervolgd, voornamelijk onder Hyrcanus hogepriester en koning van de Joden, Aristobulus en Alexander, koning van Syrië. Deze laatste gaf hun echter hun goederen terug en herstelde hun eer waarna zij hun vroegere macht herwonnen die zij hielden tot aan de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus, het tijdstip waarop hun naam verdwenen is als gevolg van de verstrooiing van de Joden.

De Farizeeën namen actief deel aan die godsdienst twisten. Slaafse opvolgers van de voorschriften van de uiterlijke eredienst en plechtigheden, vol ijver om bekeerlingen te maken, vijanden van de invoerders van vernieuwingen deden zij zich voor als voorstanders van strenge beginselen. Maar onder het masker van een angstvallige vroomheid verborgen zij losbandige zeden, veel hoogmoed en boven alles een overdreven heerszucht. Voor hen was de godsdienst veeleer middel om vooruit te komen dan het voorwerp van een diep geloof. Zij vertoonden slechts de uiterlijke deugd en pronkten ermee, maar daardoor oefenden zij een grote invloed uit op het volk, in wiens ogen zij heilig waren. Hierdoor was hun macht in Jeruzalem erg groot.

Zij geloofden, of althans zij deden alsof zij geloofden in de voorzienigheid, de onsterfelijkheid van de ziel, de eeuwigheid van de straffen en de opstanding van de doden (zie *Hst. IV no. 4*). Jezus die boven alles de eenvoudigheid en de goede hoedanigheden van het hart waardeerde, die in de wet De geest die leven geeft boven de letter die doodt stelde, heeft zich tijdens zijn hele wandeling op aarde ingezet hun huichelarij te ontmaskeren en maakte hen daardoor tot zijn woedendste vijanden. Daarom spanden zij samen met de opperpriester om het volk tegen hem op te ruien en hem te laten doden.

SCRIBA. (Schriftgeleerde), een naam die aanvankelijk aan de schrijvers of secretarissen van de koningen van Juda en aan enkele opzichters van de Joodse legers is gegeven. Later werd de benaming meer bijzonder toegepast op de leraren die de wet van Mozes onderwezen en aan het volk verklaarden. Zij maakten gemene zaak met de Farizeeën wiens voorschriften zij opvolgden en wiens afkeer van de invoerders van vernieuwingen zij deelden. Daarom veroordeelt Jezus hen met de Farizeeën.

SYNAGOGE. (van het Grieks Sunagogue, bijeenkomst, vereniging.)

Er bestond in Juda slechts een tempel, die van Salomo in Jeruzalem waarin alle grote plechtigheden van de eredienst plaats vonden. De Joden togen er jaarlijks als pelgrims heen ter gelegenheid van de voornaamste feesten, zoals Pasen, de Wijding van de Tempel en het Loofhuttenfeest. Bij zulke gelegenheden reisde Jezus er meerdere malen heen. De overige steden hadden geen tempels maar synagogen, gebouwen waarin de Joden op de sabbat dagen bijeenkwamen om onder leiding van de oudsten, schriftgeleerden of wetgeleerden in het openbaar gebeden op te zeggen. Men las ook iets uit de gewijde boeken voor waarbij men verklaringen gaf en ophelderende bijvoegselen aan de tekst toevoegde. Iedereen mocht dit doen en daardoor onderwees Jezus zonder priester te zijn op de sabbat dagen in de synagogen.

Sinds de verwoesting van Jeruzalem en de verstrooiing van de Joden dienen de synagogen in de steden waar zij wonen tot tempels waarin zij hun godsdienstoefeningen houden.

SADDUCEEËN. Joodse sekte die omtrent het jaar 248 voor Christus ontstond, genoemd naar de stichter Sadoc. De Sadduceeën geloofden noch aan de onsterfelijkheid van der ziel noch aan de opstanding, noch aan goede of kwade engelen. Zij geloofden echter wel in God zonder iets na de dood te verwachten en zij dienden deze alleen met het oog op aardse beloning waartoe volgens hen de Voorzienigheid zich bepaalde. De voldoening van het zinnelijke genot was dan ook in hun ogen het wezenlijke doel van het leven. Wat de Schrift aangaat hielden zij zich aan de letter van de Oude Wet terwijl zij geen overlevering noch enige verklaring aannamen. Zij stelden de goede werken en de zuivere en eenvoudige betrachtning van de wet boven het volbrengen van de uiterlijke plechtigheden van de openbare godsdienst. Het waren zoals men ziet de materialisten, deïsten en sensualisten van die tijd. Deze sekte was niet talrijk maar telde invloedrijke lieden onder haar leden en het werd een staatkundige partij tegenover de Farizeeën.

ESSENIEN of **ESSAEERS.** Joodse sekte omtrent 150 voor Christus die gesticht werd ten tijde van de Maccabeeën, waarvan de leden die in een soort van kloosters leef-

den onderling een soort van zedelijk en godsdienstig genootschap vormden. Zij blonken uit door zachte zeden en strenge deugden, onderwezen de liefde tot God en tot de naaste, de onsterfelijkheid van de ziel en geloofden in de opstanding. Zij leefden ongehuwd, veroordeelden de dienstbaarheid en de oorlog, hadden alle goederen in gemeenschappelijk bezit en zij beoefenden de landbouw. Zij stelden zich tegenover de zinnelijke Sadduceeën die de onsterfelijkheid ontkenden en tegenover de in de uitoefening van de uiterlijke godsdienst strenge Farizeeën bij wie de deugd slechts in schijn bestond, maar namen geen deel aan de twisten die deze twee sekten verdeelden. Hun levenswijze kwam het meest overeen met die van de eerste Christenen en de zedelijke grondbeginselen die zij beleden hebben sommigen doen veronderstellen dat Jezus voor zijn openbare optreden tot die sekte behoorde. Zeker is het dat hij die gekend moet hebben maar niets bewijst dat hij erin opgenomen is geweest en alles wat daaromtrent geschreven is zijn slechts veronderstellingen (1).

(1)De dood van Jezus, zogenaamd door een Essener broeder geschreven, is een geheel apocrief boek, geschreven met het doel om een zekere mening te bevorderen en dat in zichzelf het bewijs van zijn moderne oorsprong bevat.

THERAPEUTEN. (Van het Grieks therapeutai, gevormd door therapeutin, dienen, verplegen; dat wil zeggen dienaars van God of genezers), een sekte van Joden ten tijde van Christus, voornamelijk in Alexandrie in Egypte gevestigd. Zij hadden veel overeenkomst met de Esseners, waarvan zij de beginselen beleden. Net als de Esseners brachten zij de beoefening van alle deugden in praktijk. Hun voedsel was buitengewoon eenvoudig; gewijd aan de ongehuwde staat, overpeinzing en de eenzaamheid, vormden zij een wezenlijke godsdienstige orde. Philo, Joods platonisch wijsgeer van Alexandrie is de eerst die van de therapeuten melding maakt. Hij maakt er een Joodse sekte van. Eusebius, de heilige Hieronymus en andere kerkvaders geloven dat het christenen waren. Of het Joden of Christenen, het is zeker dat zij net als de Esseners de overgang tussen het Joden en het Christendom vormden.

IV. Socrates en Plato voorlopers van het christelijke begrip en van het Spiritisme.

Omdat Jezus de sekte van de Esseners wel heeft moeten kennen zou men ten onrechte hieruit de gevolgtrekking maken dat hij bij deze zijn leer geput heeft dat indien hij in een andere omgeving geleefd had, hij ook andere beginselen zou hebben verkondigd. De grote denkbeelden uit zich nooit plotseling. De denkbeelden die de waarheid tot grondslag hebben worden altijd voorafgegaan door voorboden die voor een deel

de weg voorbereiden. Vervolgens zendt God als de tijd daar is een mens met de opdracht om de hier en daar verspreid liggende beginselen te verenigen, te rangschikken en aan te vullen en er een lichaam aan te geven. Zo is het ook met het christelijk denkbeeld gegaan waarvan vele jaren voor Christus en de Esseners een voorgevoel bestond en waarvan Socrates en Plato de voornaamste voorboden zijn geweest.

Socrates heeft net als Christus niets geschreven, althans geen geschriften nagelaten. Net als deze is hij als slachtoffer van dweepzucht de misdadigersdood gestorven omdat hij de gevestigde orde bestreed en de wezenlijke deugd boven schijnheiligheid en ijdelheid heeft gesteld, kortom omdat hij de godsdienstige vooroordelen bestreden heeft. Net als Jezus werd hij ervan beschuldigd het volk door zijn leer te verleiden en werd hij ook beschuldigd door de Farizeeën van zijn tijd, want die zijn er altijd geweest, de jeugd te verleiden door de verkondiging van de onsterfelijkheidsleer van de ziel en die van het toekomstige leven. Net zoals wij de leer van Jezus alleen door de geschriften van zijn discipelen kennen, kennen wij die van Socrates alleen door de geschriften van zijn discipel Plato. Het komt ons nuttig voor er de meest in het ooglopende punten van te noemen om er de overeenkomst met de beginselen van het Christendom in aan te tonen.

Aan diegenen die deze vergelijking als een heiligschennis beschouwen en beweerden dat er geen overeenkomst tussen de leer van een heiden en die van Christus kan bestaan antwoorden wij dat de leer van Socrates geen heidense was omdat zij tot doel had het heidendom te bestrijden en dat de leer van Jezus vollediger en zuiverder dan die van Socrates bij die vergelijking niets kan verliezen. De grootheid van de goddelijke zending van Christus kan er niet door verminderd worden en bovendien is het geschiedenis die niet uitgewist kan worden. Het mensdom is op een hoogte gekomen waarop het licht vanzelf van onder de korenmaat te voorschijn komt. Het is rijp om dat licht te aanschouwen hoe jammer ook voor degene die de ogen niet durft te openen. De tijd is gekomen om de dingen te beschouwen op een onbekrompen wijze en van een verheven standpunt en niet uit het kleingeestige en bekrompen standpunt van sekten of het belang van kasten. Onze aanhalingen zullen bovendien bewijzen dat zowel Socrates als Plato een voorgevoel hebben gehad van het Christelijke denkbeeld en men tevens de grondbeginselen van het Spiritisme in hun leer terug vindt.

Kort begrip van de leer van Socrates en Plato.

I. De mens is een geïncarneerde ziel. Voor zijn incarnatie bestond deze met de oorspronkelijke typen en met de denkbeelden van het ware, van het goede en kwade verenigd. Bij haar incarnatie scheidt zij zich daarvan af en omdat zij zich het verleden herinnert wordt zij door het verlangen om daar weer naar terug te keren min of meer gekweld.

Duidelijker kan men het onderscheid en de onafhankelijkheid van het intelligente en van het stoffelijke beginsel niet uitdrukken. Het is bovendien de leer van het voortbestaan van de ziel. Van de onbepaalde voorstelling die zij van een andere wereld behoudt naar welke zij terug verlangt, van haar overleven van het lichaam, van haar uittreden uit de Geestenwereld om zich te incarneren en van haar terugkeer in diezelfde wereld na de dood. Het is in een woord de kiem van de leer van de gevallen engelen.

II. De ziel dwaalt af en wordt verward wanneer zij zich van het lichaam bedient om iets te beschouwen. Zij heeft duizelingen net alsof zij dronken is omdat zij zich hecht aan voorwerpen die van natuur aan verandering onderhevig zijn. Terwijl wanneer zij haar eigen wezen beschouwt zij zich wendt tot iets dat rein, eeuwig, onsterfelijk is en omdat zij van diezelfde natuur is hecht zij er zich aan zolang zij kan. Dan houden haar dwalingen op want zij is dan verenigd met hetgeen onveranderlijk is en deze toestand van de ziel noemt men wijsheid.

Dus vormt de mens die de dingen vanuit de laagte dicht bij de grond vanuit het stoffelijke standpunt beschouwt zich illusies. Om ze met juistheid te beoordelen moet men ze vanuit de hoogte dat wil zeggen vanuit het geestelijke standpunt beschouwen. De ware wijze moet als het ware de ziel van het lichaam afzonderen teneinde met de ogen van de ziel te kunnen zien. Dat leert het Spiritisme.

III. Zolang als wij een lichaam zullen hebben en de ziel te midden van dat bederf gedompeld zal zijn zullen wij nooit in het bezit komen van het voorwerp van onze wensen - de waarheid.

En inderdaad berokkent het lichaam ons duizenden belemmeringen door de noodzakelijkheid waarin wij verkeren om er voor te zorgen. Verder vervult het ons met begeerte, neigingen en angsten, duizenden hersenschimmen en dwaasheden zodat het onmogelijk is met het lichaam een ogenblik wijs te zijn. Maar indien het niet mogelijk is iets zuiverst te kennen terwijl de ziel met het lichaam verbonden is moet een van beiden waar zijn. Men moet of nooit de waarheid kunnen kennen of men moet die na de dood leren kennen. Bevrijd van de dwaasheden van het lichaam zullen wij en er is alle reden om dat te mogen verwachten, met even vrije mensen verkeren en wij zullen door ons zelf het wezen der dingen kennen. Daarom oefenen de ware wijsgeren zich in het sterven en komt de dood hun helemaal niet afschrikwekkend voor. (Zie Ciel et Enfer, 1^e gedeelte, Hst II, 2^e gedeelte, Hst I).

Ziedaar het beginsel van de eigenschappen van de ziel, door middel van de li-

chamelijke organen verduisterd en van de ontwikkeling van die eigenschappen na de dood. Maar er is hier slechts sprake van de keur van al gelouterde zielen. Want met de onreine is het niet zo gesteld.

IV. De onreine ziel wordt in die toestand verzwaaard en opnieuw naar de zichtbare wereld meegesleept door de afschuw van het onzichtbare en onstoffelijke. Dan doolt zij naar men zegt te midden van de gedenktekens en graven rond waarbij men vaak sombere schimmen heeft gezien zoals die van zielen die zonder helemaal rein te zijn het lichaam verlaten en iets van de stoffelijke vorm behouden hebben waardoor ze met het blote oog te zien zijn. Dit zijn geen goede maar boze zielen die gedwongen zijn rond te dwalen in die plaatsen waar zij de straf van hun eerste leven ondergaan en waar zij blijven dwalen totdat de neigingen tot de stoffelijke vorm hen terugvoeren naar een lichaam. Dan nemen zij ongetwijfeld weer dezelfde zeden aan die gedurende hun eerste leven het voorwerp van hun voorliefde waren.

Niet alleen wordt het beginsel van de wedergeboorte hier duidelijk verklaard maar de toestand van de zielen die zich nog onder de invloed van het stof bevinden wordt beschreven zoals het Spiritisme dit bij oproepingen (evocaties) aantoont. Er is meer. Er wordt nog gezegd dat de reïncarnatie in een stoffelijk lichaam een gevolg is van de onreinheid van de ziel, terwijl gelouterde zielen daarvan bevrijd zijn. Hetzelfde zegt het Spiritisme. Alleen voegt dit daarbij dat de ziel die gedurende haar omdoling goede voornemens heeft opgevat en kennis heeft vergaard bij haar wedergeboorte minder gebreken, meer deugden en meer ingegeven gedachten meebrengt dan zij in haar vorige leven bezat en dat zodoende ieder bestaan voor haar een teken van verstandelijke en zedelijke vooruitgang is. (Zie Ciel et Enfer, 2^e gedeelte: Voorbeelden).

V. Na onze dood, geleidt de genius (daimon, demon) die ons gedurende ons leven was toegevoegd naar een oord waar zich allen verenigen die naar de Hades gevoerd moeten worden om er geoordeeld te worden. Na de vereiste tijd in de Hades verbleven te hebben worden de zielen Op verschillende en langere tijdperken naar dit leven terug gebracht.

Dit is de leer der Beschermengelen of Schutzgeesten en van de opvolgende wedergeboorten na een kortere of langere tijd van omdoling (erraticiteit).

VI. De demons vullen de ruimte die de hemel van de aarde scheidt. Zij zijn de band die het Grote Al met zichzelf verenigt. Omdat de Godheid nooit rechtstreeks in aanraking komt met de mens is het door interventie van de demons dat de Goden zich met

de mens onderhouden of met hem omgaan hetzij in diens wakende hetzij in slapende toestand.

Het woord daimon waarvan men demon gemaakt heeft werd in de Oudheid niet zoals nu in de kwade zin opgenomen. Men paste het niet uitsluitend toe op kwade geesten maar in het algemeen op alle geesten, waaronder men onderscheid maakte tussen de voortreffelijke die men Goden noemde en de minder verhevene of demons die onmiddellijk met de mens in aanraking kwamen. Het Spiritisme leert eveneens dat de Geesten de ruimte bevolken en dat God zich slechts aan de mensen openbaart door interventie van de Zuivere Geesten, die belast zijn met het overbrengen van zijn bevelen. De geesten openbaren zich aan de mensen in hun wakende toestand en gedurende hun slaap. Zet voor het woord demon het woord Geest in de plaats en het geeft de Spiritistische leer. Zet Engel neer en het wordt Christelijke.

VII. De bestendige gedachte van de wijsgeren (zoals Socrates en Plato dit begrepen) is de grootst mogelijke zorg voor de ziel te dragen, minder voor het tegenwoordige leven, dat slechts een ogenblik duurt, met het vooruitzicht op de eeuwigheid. Indien ziel onsterfelijk is het dan niet wijs te leven met het oog gericht op de Eeuwigheid?

Het Christendom en het Spiritisme zeggen hetzelfde.

VIII. Indien de ziel onstoffelijk is moet zij na dit leven naar een eveneens onzichtbare en onstoffelijke wereld gaan zoals het lichaam tot stof wederkeert. Het komt er evenwel op aan de zuivere, wezenlijk onstoffelijke ziel die zich als God met wetenschap en gedachten voedt goed te onderscheiden van de meer of minder door stoffelijke onreinheden bevleete die deze beletten op te klimmen tot het goddelijke en in de vooroordelen van het aardse verblijf terug te houden.

Zoals men ziet begrepen Socrates en Plato heel goed de verschillende trappen van onstoffelijkheid van de ziel. Zij vestigen de aandacht op het onderscheid in de toestand die voor haar uit haar meer of mindere reinheid voortvloeit. Hetgeen Socrates en Plato door innerlijke aanschouwing van de geest (intuïtie) verkondigen wordt door het Spiritisme door veelvuldige voorbeelden die het onder onze ogen brengt bewezen (Zie Ciel et Enfer, 2^e gedeelte.)

IX. Indien de dood de oplossing van de mens in zijn geheel was zou het een grote winst voor de boze zijn om tegelijkertijd van hun lichaam, van hun ziel en van hun ondeugden verlost te zijn. Hij alleen die zijn ziel met geen enkel vreemd toisel maar alleen

met datgene wat hem zelf toebehoort versierd heeft zal het uur van zijn vertrek naar de andere wereld met gerustheid kunnen afwachten.

Dit zegt met andere woorden dat het materialisme dat het Niet na de dood verkondigt de vernietiging van alle zedelijke verantwoordelijkheid na het leven en dus een prikkel tot het kwaad zou zijn en dat de boze alles bij die vernietiging te winnen heeft. Alleen die mens die zich van zijn ondeugden heeft ontdaan en aan deugden rijker is geworden kan met gerustheid het ogenblik van het ontwaken in de andere wereld afwachten. Het Spiritisme toont ons door voorbeelden dat het ons dagelijks voor ogen stelt hoe smartelijk voor de bozen de overgang van het ene leven in het andere en de intrede in het toekomstige leven is. (Zie Ciel et Enfer, 2^e gedeelte, hst 1).

X. Het lichaam behoudt de duidelijke sporen van de zorg die men er aan besteed heeft of van de ongelukken die het ondervonden heeft. Hetzelfde is het geval met de ziel. Wanneer die van het lichaam beroofd is draagt zij de duidelijke sporen van karakter en neigingen en van de indruk die iedere daad in haar leven er in achtergelaten heeft. Daarom is het voor de mens het grootste ongeluk dat hem overkomen kan naar de andere wereld te vertrekken met een door misdaden beladen ziel. Gij ziet dus, Callicles, dat noch u noch Polus, noch Georgias zou kunnen bewijzen dat men een ander leven zou moeten leiden dat ons nuttig zal zijn wanneer wij daarginds zullen zijn. Van alle zo verschillende meningen is de enige die onwankelbaar blijft deze: dat het beter is een onrechtvaardigheid te ondergaan dan die te plegen en dat men zich voor alles beijveren moet niet om een rechtschapen mens te schijnen maar dit ook te zijn. (Gesprek van Socrates met zijn leerlingen in zijn gevangenis.)

Hier vindt men dat andere belangrijke punt weer terug, welk tot op de dag van vandaag door ondervinding bevestigd wordt dat de niet gelouterde Geest de gedachten, neigingen, de inborst en de driften die hij op aarde had behoudt. Is de stelregel Het is beter een onrechtvaardigheid te ondergaan dan die te plegen niet geheel Christelijk? Het is hetzelfde denkbeeld dat Jezus voorstelt met het beeld Zo wie u op de rechter wang slaat, keer hem ook de andere toe (Zie [hst XII nr. 7,8.](#)).

XI. Of het een of het ander is waar: de dood is een algehele vernietiging of hij is de overgang van de ziel naar een ander oord. Indien alles moet worden uitgeblust dan zal de dood gelijk zijn aan een van die zeldzame nachten die wij zonder dromen of zonder zelfbewustzijn doorbrengen. Maar indien de dood alleen een verandering van verblijfplaats is, de overgang naar een plaats waar de doden zich moeten verenigen, wat een geluk zal het dan zijn degenen die men gekend heeft daar te zullen ontmoeten. Mijn

grootste genoeg zou zijn de bewoners van dat oord van dichtbij te bekijken en daar net als hier onderscheid te maken tussen hen die wijs zijn en hen die het menen te zijn maar het niet zijn. Maar het is tijd om elkaar te verlaten, ik om te sterven en u om te leven. (Socrates tot zijn rechters).

Volgens Socrates vinden de mensen die op aarde geleefd hebben elkaar na de dood terug en herkennen zij elkaar. Het Spiritisme laat hen zien zoals zij de omgang die zij met elkaar hadden voortzetten, wat wil zeggen dat de dood geen onderbreking is, noch een eind van het leven, maar een gedaanteverwisseling zonder verbreking van de continuïteit.

Indien Socrates en Plato de leer gekend hadden die Christus vijf eeuwen later onderwees en die welke de Geesten nu verkondigen zouden zij niet anders gesproken hebben. Dit moet ons niet verbazen wanneer men nagaat dat de grote waarheden eeuwig zijn en de vergevorderde geesten die hebben moeten kenen voordat ze opaarde verschenen waarop zij die verkondigd hebben. Socrates en Plato en de grote wijsgeren van hun tijd hebben later kunnen behoren bij degenen die Christus in zijn zending hebben terzijde gestaan en dat zij juist daartoe uitgekozen zijn omdat zij meer dan anderen in staat waren zijn verheven onderwijs te begrijpen. Eindelijk heden ten dage kunnen zij deel uitmaken van de plejaden Geesten aan wie het opgedragen is aan het mensdom dezelfde waarheden te onderwijzen.

XII. Men moet nooit onrecht met onrecht vergelden, noch iemand kwaad doen, welk nadeel men ons ook aangedaan mocht hebben. Weinig mensen echter zullen dit beginsel beamen en zij die het daarover oneens zijn kunne niet anders dan elkaar verachten.

Is dit niet het beginsel van de Christelijke liefde die ons leert het kwaad niet met kwaad te vergelden en onze vijanden te vergeven?

XIII. Het is aan de vruchten dat men de boom kent. Men moet iedere daad schatten naar hetgeen die voortbrengt: slecht noemen als er kwaad, goed als er goed uit voortkomt.

Deze stelregel: aan de vruchten kent men de boom, komt herhaaldelijk woordelijk in het Evangelie voor.

XIV. Rijkdom is een groot gevaar. Elk mens die rijkdom bemint, bemint noch zichzelf noch wat hem toebehoort, maar een ding dat hem nog vreemder is dan datgene

wat hem toebehoort. (Zie [Hst. XVI](#)).

XV. De schoonste gebeden en offeranden behagen minder aan de Godheid dan een deugdzame ziel die zich beijvert haar gelijke te worden. Het zou er slecht uitzien indien de Goden meer acht sloegen op onze offerander dan op onze ziel. Op die wijze zouden zich de meest schuldigen hun genegenheid kunnen verwerven. Maar nee, de wezenlijk rechtvaardigen en wijzen zijn allen zij die door woorden en daden datgene voldoen wat zij aan de Goden en mensen verschuldigd zijn. (Zie [Hst. X, nr. 7, 8](#)).

XVI. Ik noem die onbeschaamde minnaar die het lichaam meer dan de ziel bemint, een zondig mens. De liefde is overal in de natuur die ons uitnodigt onze kennis te oefenen. Men vindt die tot in de beweging van de sterren terug. Het is de liefde die de natuur met haar rijke kleed versiert. De liefde tooit zich en vestigt zich daar waar bloemen en welriekend geuren zijn. Nog is het de liefde die de vrede aan de mens, de kalmte aan de zee, de stilte aan de wind en de slaap aan de smart schenkt.

De liefde die de mensen onderling door een broederband verenigen moet is een uitvloeisel van die theorie van Plato over de alomvattende liefde als natuurwet. Aan Socrates die gezegd heeft dat de liefde noch God noch sterveling maar een grote demon is, dat wil zeggen een grote Geest die bij de alomvattende liefde voorziet, werd vooral dit gezegd als een misdaad toegerekend.

XVII. De deugd kan men niet onderwijzen. Bij degenen die haar bezitten is zij een geschenk van God.

Dit is bijna de Christelijke leer over de Genade, maar is de deugd een gave van God, dan is zij een gunst en dan kan men vragen waarom zij niet aan iedereen geschonken is. Bovendien als zij een gave is dan is zij zonder verdienste voor degenen die haar bezitten. Het Spiritisme is duidelijker. Het zegt dat hij die de deugd bezit deze heeft verworven door het streven in zijn opvolgende levens geleidelijk aan zijn gebreken af te leggen. De genade is de kracht waarvan God ieder mens voorziet, die de goede wil bezit om zich van het kwade te ontdoen en het goede te doen.

XVIII. Er bestaat bij iedereen een natuurlijke aanleg om veel minder de eigen gebreken dan die van anderen op te merken.

Het Evangelie zegt: U ziet de splinter in het oog van uw broeders, maar de balk in uw eigen oog merkt u niet. (Zie [Hst. X, nr. 9 en 10](#)).

XIX. Indien de geneesheren bij de meeste ziekten schipbreuk lijden komt dit omdat zij het lichaam zonder de ziel behandelen en omdat het geheel zich niet in goede staat bevindt is het onmogelijk dat het deel gezond is.

Het Spiritisme geeft de sleutel aan van de betrekking die tussen ziel en lichaam bestaat en bewijst dat er voortdurend tegenwerking van de een op de ander plaats vindt. Het opent dus een nieuwe baan voor de wetenschap. Door de ware oorzaak van zekere ziekelijke gewaarwordingen aan te tonen geeft het Spiritisme het middel ter bestrijding aan de hand. Zodra de wetenschap de werking van het geestelijke element in de huishouding van de natuur in rekening zal brengen zal zij minder vaak falen.

XX. Alle mensen te beginnen vanaf hun jeugd doen veel meer kwaad dan goed.

Dit gezegde van Socrates heeft betrekking op de ernstige vraag over het overwicht van het kwaad op aarde, die zonder de kennis van de meerderheid van de werelden en van de bestemming van de aarde waarop slechts een zeer klein deel van het mensdom verblijf houdt, onoplosbaar is. Het Spiritisme alleen geeft hiervan de oplossing die hierna in Hst. II III en V ontwikkeld wordt.

XXI. Er ligt wijsheid in niet te geloven datgene te kennen wat men niet kent.

Dit is gericht tot die mensen die datgene bedillen waarvan zij vaak de eerste letter niet kennen. Plato vult deze gedachte van Socrates aan door te zeggen: laten we eerst proberen hen fatsoenlijker in hun uitdrukking te maken voor zover dit mogelijk is. Zo niet, laten wij ons dan niet aan hen storen en alleen de waarheid te zoeken. Laten wij proberen onszelf te bekwamen maar laten we elkaar geen namen noemen.

Zo moeten de Spiritisten ook handelen met hen die het Spiritisme te goeder of te kwader trouw tegenspreken. Als Plato nu herleefde zou hij de dingen bijna als in zijn tijd vinden en zou hij nog dezelfde taal kunnen gebruiken. Ook Socrates zou mensen vinden die hem om zijn geloof in Geesten zouden uitlachen om hem en zijn leerling Plato als krankzinnig uit te maken.

Om het belijden van deze beginselen werd Socrates eerst bespot, daarna van goddeloosheid beschuldigd en veroordeeld de gifbeker te drinken. Het is waar dat nieuwe grote waarheden die de belangen en vooroordelen die zij kwetsen tegen zich in het harnas jagen niet gevestigd kunnen worden zonder strijd en zonder martelaars te maken.

HET EVANGELIE

VOLGENS HET SPIRITISME

HOOFDSTUK I

Ik ben niet gekomen om de wet te ontbinden.

De drie openbaringen: Mozes; Christus; Het Spiritisme. Verbond tussen de Wetenschap en de Godsdienst. Onderwijs door de Geesten: het nieuwe tijdvak.

1. Meent niet, dat ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; ik ben niet gekomen, om die te ontbinden maar te vervullen; — Want voorwaar zeg ik u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één titel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. (Mattheus, hst. V. v. 17, 18).

Mozes.

2. De wet van Mozes is in twee afzonderlijke delen gesplitst: de Wet door God afgekondigd op Sinai, en de Burgerlijke of disciplinaire wet door Mozes vastgesteld; de ene is Onveranderlijk; de andere die samen hangt met de zeden en het karakter van het volk wordt door de tijd gewijzigd.

De wet van God is vervat in de volgende tien geboden:

I. Ik ben de Heer uw God, die u uit Egypte, uit slavernij weggeleid hebt. — Gij zult geen andere Goden voor mijn aangezicht hebben. — Gij zult u geen gesneden beeld, nog enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in de hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor hen niet buigen noch hen dienen.

II. Gij zult de naam van de Heer uw God niet ijdel gebruiken.

III. Gedenk de Sabbatdag, opdat gij die heiligt.

IV. Eer uw vader en uw moeder opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Heer uw God u geven zal.

V. Gij zult niet doodslaan.

VI. Gij zult niet echtbreken.

VII. Gij zult niet stelen.

VIII. Gij zult geen valse getuigenis afleggen tegen uw naasten.

IX. Gij zult de vrouw van uw naaste niet begeren.

X. Gij zult niet begeren het huis van uw naaste, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat toebehoort aan uw naaste.

Deze wet is voor alle tijden, en voor alle volken en heeft daardoor, een Goddelijk karakter. Geheel anders zijn de wetten die door Mozes vastgesteld zijn, verplicht als hij was om door middel van vrees een van natuur onrustig en tuchteloos volk in bedwang te houden, waarbij hij moest strijden tegen ingewortelde misbruiken en vooroordelen die onder de Egyptische slavernij opgedaan waren. Om aan zijn wetten gezag te geven, heeft hij deze een Goddelijke oorsprong moeten toeschrijven, zoals alle wetgevers van primitieve volken gedaan hebben. Het gezag van de mens moest steunen op het gezag van God. Maar alleen de gedachte van een vreselijke God was in staat indruk te maken op onwetende mensen bij wie de zedelijkheid en het begrip van een volmaakte rechtvaardigheid nog weinig ontwikkeld is. Het is toch duidelijk dat Hij die in zijn geboden geschreven had: "Gij zult niet doodslaan; gij zult uw naaste niet benadelen," niet met zichzelf in tegenspraak kon zijn door de verdelging als plicht voor te schrijven. De eigenlijk gezegde mozaïsche wetten, waren dus van een bepaald tijdelijke aard.

Christus.

3. Jezus is de wet, namelijk Gods wet, niet komen ontbinden. Hij is die komen vervullen, dat wil zeggen, ontwikkelen, haar wezenlijke betekenis teruggeven, en voor de graad van ontwikkeling van de mensen geschikt maken. Daarom vindt men in die wet de beginselen van de plichten jegens God en zijn naaste, die de grondslag van Zijne leer uitmaken. Wat evenwel de eigenlijk gezegde wetten van Mozes zelf betreft, heeft Jezus deze integendeel, zowel inhoudelijk als in vorm belangrijk gewijzigd. Steeds heeft hij de misbruiken van de uiterlijke plechtigheden en de valse uitlegging bestreden, zeker kon hij die wetten geen grondiger hervorming laten ondergaan dan door die samen te vatten in de woorden: "God lief te hebben boven alles, en zijn naaste als zich zelf" en daar bij te voegen: dit is de gehele wet en de profeten.

Met de woorden: "de hemel en de aarde zullen niet voorbijgaan voor dat alles tot op een jota zal geschied zijn," heeft Jezus willen te kennen geven, dat het nodig was dat de wet van God vervuld werd, dat wil zeggen over de gehele aarde in al haar zuiverheid, in al haar ontwikkeling, in al haar gevolgen nagekomen werd; want waartoe zou het die-

nen om deze wet vastgesteld te hebben, als die slechts het voorrecht van enige mensen of zelfs van één enkel volk moest blijven? Aangezien alle mensen Gods kinderen zijn, zijn allen zonder uitzondering het voorwerp van dezelfde zorg.

4. Maar de rol van Jezus heeft zich niet bepaald tot die van zedelijke wetgever, zonder ander gezag dan zijn woord; hij is de profetieën die zijn komst hadden voorspeld komen vervullen; hij ontleende zijn gezag aan de exceptionele natuur van zijn Geest, en aan zijn Goddelijke zending; hij is het mensdom komen leren dat het ware leven, niet op aarde, maar in het rijk der hemelen is; hij is hen de weg komen wijzen die er heen leidt — hij heeft de mensen geleerd hoe zich met God te verzoenen, en hij heeft hun een voorgevoel gegeven van de loop van de toekomstige dingen tot het bereiken van de bestemming van de mens. Toch heeft hij niet alles gezegd, en van veel punten heeft hij er zich toe bepaald de kiem van de waarheid neer te leggen, zelf verklarend dat die nog niet begrepen kon worden. Hij heeft over alles gesproken, maar in meer of minder duidelijke bewoording. Om de verborgen zin van enige van zijn woorden te begrijpen moesten nieuwe denkbeelden en nieuwe kundigheden er de sleutel van komen geven, en deze denkbeelden konden niet ontstaan voordat een zekere trap van rijpere ontwikkeling van de menselijke geest verkregen was. De wetenschap moest er krachtig toe bijdragen die denkbeelden te doen geboren worden en te ontwikkelen; men moest dus aan de wetenschap de tijd gunnen om vorderingen te maken.

Het Spiritisme.

5. Het Spiritisme is de nieuwe wetenschap die door onwraakbare bewijzen, aan de mens het bestaan en de natuur van de geestenwereld en haar verhouding tot de lichamelijke wereld komt openbaren. Het vertoont ons die niet meer als iets van bovennatuurlijke aard, maar integendeel, als een van de levendige en onophoudelijk wijkende krachten van de natuur, als de bron van een heleboel tot hiertoe onbegrepen gebleven verschijnselen, die daarom beschouwd werden als fantastisch en wonderbaarlijk. Het is die verhouding waarop Christus bij verschillende gelegenheden zinspeelt, en het is hierdoor dat vele dingen die hij geleerd heeft onverstaanbaar gebleven of verkeerd begrepen zijn. Het Spiritisme is de sleutel die ons in staat stelt alles gemakkelijk te verklaren.

6. De Wet van het Oude Testament is verpersoonlijkt in Mozes; die van het Nieuwe Testament in Christus; het Spiritisme is de derde openbaring van Gods Wet, maar deze wordt door niemand vertegenwoordigd omdat het de vrucht is van het onderwijs, niet door een mens, maar door de Geesten, die de Stemmen van de Hemel zijn, op alle punten van de aarde, door een ontelbaar aantal medewerkers gegeven. Het is als 't ware een collectief wezen, dat bestaat uit de vereniging van die van de Geestenwereld,

waarvan ieder van hen aan de mens zijn aandeel van licht komt brengen om hem die wereld en het lot dat hem daar wacht te leren kennen.

7. Net als Christus gezegd heeft: "ik kom de wet niet ontbinden, maar die vervullen," zegt het Spiritisme eveneens:

"Ik kom de Christelijke wet niet ontbinden, maar vervullen." Het Spiritisme leert niets strijdig met hetgeen dat Christus onderwezen heeft, maar het ontwikkelt, vult aan, en verklaart in duidelijke bewoording voor ieder mens, wat slechts in allegorische vorm gezegd was. Het komt op de vooraf voorspelde tijd datgene vervullen wat Christus verkondigd heeft, en de voltooiing voorbereiden van de toekomstige dingen. Het Spiritisme is dus het werk van Christus die zelf zoals hij dat ook verkondigd heeft, de wedergeboorte die begonnen is, leidt, en Gods rijk op aarde voorbereidt.

Verbond van de wetenschap met de godsdienst.

8. De Wetenschap en de Godsdienst zijn de twee hefbomen voor het menselijk verstand. De een openbaart ons de wetten van de stoffelijke wereld, de andere die van de zedelijke; maar daar zowel de een als de ander hetzelfde beginsel hebben namelijk God, kunnen zij met elkander niet in strijd zijn; en waar de een de ontkenning van de andere meebrengt, moet noodwendig de een gelijk en de ander ongelijk hebben, want het kan God' s wil niet zijn, zijn eigen werk te vernietigen. De onverenigbaarheid, die men tussen deze twee orden van gedachten heeft menen te vinden, vindt aan beide kanten haar oorsprong in een gebrek in de waarneming en aan te veel exclusiviteit, vandaar een strijd waaruit het ongelooft en de onverdraagzaamheid geboren zijn.

De tijden zijn gekomen, dat het onderwijs van Christus zijn voltooiing moet krijgen; waarin de sluier die opzettelijk over enige delen van die leer geworpen werd moet worden opgeheven, waarin de wetenschap ophoudt uitsluitend materialistisch te zijn en rekenschap zal moeten geven van het geestelijke element, en waarin de Godsdienst ophoudt de organische en onveranderlijke wetten van stof te negeren, zodat deze twee krachten op elkaar steunend en hand in hand voortgaand zich wederkerig tot steun zullen zijn. Dan zal de godsdienst, wanneer die niet meer door de wetenschap ontkend wordt, omdat hij in overeenstemming met het verstand zal zijn, een onwrikbare macht krijgen, omdat men hem de onweerstaanbare logica van de feiten niet meer zal kunnen tegenwerpen.

Tot nu toe hebben wetenschap en godsdienst het niet met elkaar eens kunnen worden, omdat beide de dingen uitsluitend van hun standpunt beschouwend, elkaar wederkerig terugstoten. Er moest iets komen om de kloof die tussen hen bestond te overbruggen, een verbindingsteken dat de twee nader tot elkaar bracht. Dat verbindingste-

ken bestaat in de kennis van de wetten die de Geestenwereld in haar betrekking tot de lichamelijke wereld beheersen; wetten even onveranderlijk als die welke de beweging van de hemellichamen en het bestaan van alle schepselen regelen. Zodra deze betrekking eenmaal door de ondervinding werd geconstateerd, trad er een nieuw licht tevoorschijn: het geloof wendde zich tot de rede en de rede heeft niets onlogisch in het geloof gevonden, en het materialisme is overwonnen. Maar ook hierin, even als in alle dingen, zijn er mensen die achterlijk blijven, totdat zij worden meegesleept door de algemene beweging die hun verplettert als zij in plaats van er zich aan over te geven die willen weerstaan. Het is een gehele zedelijke omwenteling die op dit ogenblik voorbereid wordt en die de gedachte bezig houdt; na het werk van achttien eeuwen nadert zij haar voltooiing, en zal een nieuw tijdperk voor het mensdom openen. De gevolgen van die omwenteling zijn gemakkelijk te voorzien; zij moet in de maatschappelijke betrekkingen onvermijdelijke wijzigingen teweeg brengen, tegen welke niemand machtig genoeg zal zijn zich te verzetten, omdat zij tot het plan van God behoren, en een uitvloeisel zijn van de wet van vooruitgang, die een wet van God is.

Onderwijs door de Geesten: Het nieuwe tijdvak.

9. God is enig, en Mozes is de Geest die God niet alleen tot de Hebreeuwers, maar ook tot de Heidense volken gezonden heeft, om hen te leren kennen. Het Hebreeuwse volk is het werktuig geweest, waarvan God zich bediend heeft om zijn openbaring door Mozes en door de profeten verkondigd, te verspreiden. En de lotgevallen van dat volk waren uitermate geschikt om er de aandacht op te doen vestigen, en ons de sluier, waardoor de Godheid aan het oog van de mensheid onttrokken werd, te laten vallen.

Gods geboden door Mozes bekend gemaakt, bevatten de kiem van de meest onbekrompen Christelijke zedenleer; de bijbelverklaringen gaven er echter een meer bekrompen uitleg aan. In alle zuiverheid toegepast, zouden zij toen niet begrepen worden zijn; maar de tien geboden van God behield men als het schitterende titelblad, als de vuurbaak die het mensdom moest voorlichten op de weg die het af te leggen had.

De zedenleer die door Mozes onderwezen werd was in overeenstemming met de staat van ontwikkeling van volken die geroepen waren om door die zedenleer hervormd te worden. Die volken die wat de ontwikkeling van hun ziel betreft nog als half wilden waren, zouden niet begrepen hebben dat men God anders dan door offeranden kan dienen, noch dat men een vijand lijfsgenade moet schenken. Hun verstand, aanmerkelijk ontwikkeld voor zover het stoffelijke en zelfs kunsten en wetenschappen betreft, was in zedelijkheid erg achterlijk, en zou onder de heerschappij van een geheel spiritualistische

godsdienst niet verbeterd zijn. Zij hadden een halfstoffelijke voorstelling nodig, zoals die welke de Joodse godsdienst toen aanbood. Terwijl de offeranden tot hun zintuigen spraken, sprak de gedachte van God tot hun Geest.

Christus is de verkondiger van de zuiverste en allerhoogste zedenleer geweest; van de evangelische Christelijke zedenleer, die de wereld moet vernieuwen, die de mensen tot elkander moet brengen en tot broeders moet maken; die uit alle mensenharten de humaniteit en liefde tot de naaste moet doen ontspringen, en tussen alle mensen een universele solidariteit moet doen ontstaan, het is eindelijk de zedenleer die de aarde moet vervormen, en er een verblijf van moet maken van hogere Geesten dan degenen die haar nu bewonen. Het is de wet van vooruitgang waaraan de natuur onderworpen is, die voltooid wordt; en het Spiritisme is de hefboom waarvan God zich bedient om het mensdom te doen vooruitgaan.

De tijden zijn gekomen, waarin de zedelijke denkbeelden tot ontwikkeling moeten komen, om de vorderingen die in het plan van God liggen, te voltooien. Zij moeten dezelfde weg volgen die de denkbeelden van vrijheid die er de voorlopers van waren, doorlopen hebben. Maar geloof niet dat deze ontwikkeling zonder strijd verkregen zal worden. Nee, om tot rijpheid te komen zijn er schokken en woordenstrijd nodig, om de aandacht van de massa's op te wekken en zodra die aandacht verkregen is zal de schoonheid en heiligheid van die zedenleer de gemoederen treffen, en zal men zich toeleggen op een wetenschap die de sleutel geeft van het toekomstige leven, en de poorten van de eeuwige gelukzaligheid opent. Mozes heeft de weg geopend; Jezus heeft de arbeid voortgezet; het Spiritisme zal die voltooien. (een Israëlitische geest. Mulhouse, 1861).

10. Het behaagde God in zijn onuitputtelijke liefde, de mens het licht door de duisternis te doen zien heendringen; het was op de dag toen Christus ter wereld kwam. Na het heldere licht is de duisternis teruggekeerd; en na afwisselende waarheid en duisternis ging de wereld opnieuw haar ondergang tegemoet. En net als de profeten van het Oude Verbond beginnen de Geesten nu te spreken en u te waarschuwen. De wereld is in haar grondvesten geschokt; de donder zal rommelen; Sta pal!

Het Spiritisme is van Goddelijke oorsprong want het is gegrondvest op de wetten van de natuur zelf en wees verzekerd dat alles wat van Goddelijke oorsprong is, een groot en nuttig doel heeft. Uw wereld dreigde onder te gaan; de wetenschap die zich ontwikkelende ten koste van datgene dat tot de zedelijke oude leer behoort, werkte terwijl zij uw stoffelijke welvaart bevorderde, slechts in het belang van de Geest van de duisternis. U weet het Christenen, hart en liefde moeten hand in hand met de wetenschap gepaard gaan. Na achttien eeuwen en niettegenstaande al het bloed door zooveel martelaren vergoten, is het Rijk van Christus, helaas! nog niet gekomen. Christenen keer terug tot de meester die u redden wil. Alles is voor hem die gelooft en lief heeft gemak-

kelijk; de liefde vervult hem met onuitsprekelijke vreugde. Ja mijn kinderen, de wereld is geschokt; de goede Geesten verkondigen het u genoeg; buig het hoofd voor de adem van de wind, voorloper van de Storm, opdat u niet omvergeworpen wordt. Dat wil zeggen, maak u gereed, en wees niet gelijk aan die dwaze maagden die door de komst van de bruidegom overvallen waren.

De zich voorbereidende omwenteling is vooral meer zedelijk dan stoffelijk. De grote Geesten, Gods gezanten, wakkeren bij u het geloof aan, opdat u allen, ontwikkelde en ijverige arbeiders, ook uw nederige stem zou laten horen, want u bent wel de zandkorrel, maar zonder zandkorrels zouden er geen bergen zijn. Laat dus het gezegde: "Wij zijn nietig," geen betekenis meer voor u hebben. Aan ieder zijn zending, aan ieder zijn taak. Sticht de mier niet het gebouw van haar staat en laten onzichtbare kleine diertjes geen vasteland uit de Oceaan verrijzen? De nieuwe kruistocht is begonnen; apostelen van de algemene Vrede en niet van de Oorlog, moderne St. Bernards kijk en ga voorwaarts: de wet van de wereld is de wet van vooruitgang. (Fenelon. Poitiers, 1861).

11. St. Augustinus is een van de grootste verspreiders van het Spiritisme; hij openbaart zich bijna overal; de oorzaak hiervan vinden wij terug in het leven van die grote Christelijke wijsgeer. Hij behoorde tot die krachtige elite van kerkvaders, waaraan het Christendom haar meest hechte steun verschuldigd is. Zoals velen werd St. Augustinus door de glans van de waarheid aan het heidendom of beter gezegd aan de diepste goddeloosheid ontrukkt. Toen hij te midden van zijn uitpattingen, in zijn ziel die ongewone trillingen voelde die hem tot zichzelf terugriepen en die hem deden inzien dat het geluk in iets anders te zoeken is dan in ontzenuwend en voorbijgaand genot; toen hij eindelijk, ook op zijn weg naar Damascus eveneens de heilige Stem vernam: Saul, Saul, waarom vervolgt u mij? Riep hij uit: "Mijn God, mijn God, vergeef mij, ik geloof, ik ben Christen! en van dat ogenblik af aan, werd hij een van de meest hechte steunpilaren van het Evangelie. Men kan in de merkwaardige belijdenis die deze voortreffelijke geest nagelaten heeft de karakteristieke en profetische woorden lezen die hij sprak bij gelegenheid van het verlies door de dood van de Heilige Monica geleden: "Ik ben ervan overtuigd dat mijn moeder mij weer zal komen bezoeken, en mij raad zal geven, mij zal openbaren wat ons in het toekomstige leven wacht." Wat een les in deze woorden, en wat een schitterende voorspelling van de toekomstige leer! Hierdoor zag hij in dat het uur geslagen had en dat hij zich heeft opgeworpen tot een ijverige bevorderaar van de verspreiding van de waarheid waarvan hij vroeger een voorgevoel had en zich als 't ware vermenigvuldigt door allen die hem roepen te kunnen antwoorden. (Erastus, discipel van Paulus, Parijs, 1863).

Opmerking: Komt St. Augustinus dan hetgeen dat hij gesticht heeft omverwerpen? Niet in het minst; maar net als zoveel anderen ziet hij nu met de ogen van de

Geest, wat hij als mens niet zien kon. Zijn bevrijde ziel ontdekt nieuw licht; begrijpt wat zij vroeger niet begrijpen kon; nieuwe gedachten hebben haar de wezenlijke betekenis van sommige woorden geopenbaard. Op aarde beoordeelde hij de dingen, met de maat van de kennis die hij ervan bezat, maar toen een nieuw licht voor hem ontstoken werd, heeft hij alles gezonder kunnen beoordelen. Op die wijze moest hij terugkomen op zijn geloof aan incube en succube geesten, en van de vloek die hij over de theorie omtrent de tegenvoeters had uitgesproken. Nu dat het Christendom zich in al zijn zuiverheid aan hem voordoet, kan hij omtrent enkele punten anders denken dan hij dit gedurende zijn leven gedaan heeft, zonder daarom op te houden een apostel van het Christendom te zijn. Hij kan zonder zijn geloof te verloochenen verspreider van het Spiritisme worden, omdat hij daarin de vervulling van de voorspelde dingen ziet. Door nu het Spiritisme te verkondigen, doet hij niets anders dan ons tot een meer gezonde en meer logische verklaring van de teksten terug te voeren. Zo ook is het gesteld met andere Geesten die in een overeenkomstige toestand verkeren.

HOOFDSTUK II.

Mijn rijk is niet van deze wereld.

Het toekomstige leven. Het Koningschap van Jezus. Het gezichtspunt.

Onderwijs door de Geesten: Een Koninkrijk op Aarde.

1. Pilatus, nadat hij teruggekeerd was in het paleis, en nadat hij Jezus had laten halen, zei tot hem: "Bent u de Koning van de Joden? — Jezus antwoordde: "Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien mijn koninkrijk van deze wereld was, dan zouden mijn dienaars gestreden hebben, opdat ik niet zou zijn overgeleverd aan de Joden. Maar mijn koninkrijk is niet hier."

Toen zei Pilatus tot hem: " Bent u dan een Koning? Jezus antwoordde hem:

"U zegt dat ik een Koning ben. Hiertoe ben ik geboren en hiertoe ben ik ter wereld gekomen, opdat ik getuigenis zou geven van de waarheid. Een ieder, die uit de waarheid is, hoort mijn stem. (Johannes. Hst. XVIII. v. 33, 36, 37).

Het toekomstige leven.

2. Met deze woorden bedoelt Jezus duidelijk het toekomstige leven, dat hij bij elke gelegenheid als het einddoel van de mensheid en als het voornaamste doel van zijn streven op aarde aanduidt. Al zijn voorschriften hebben betrekking op dit grote beginsel. Zonde het toekomstige leven, zouden ook de meeste van Zijn voorschriften inderdaad geen reden van bestaan hebben. Het is daarom ook dat zij die geen geloof hechten aan een toekomstig leven zich verbeelden dat hij slechts van het tegenwoordige spreekt en die voorschriften niet begrijpen of kinderachtig vinden.

Deze leer kan dus als de spil van het onderwijs van Christus beschouwd worden en het is om die reden dat deze als een van de eerste aan het hoofd van dit werk vermeld wordt, omdat zij voor alle mensen het doel moet zijn. Want alleen het toekomstige leven kan de tegenstrijdigheden van het aardse verklaren en met Gods rechtvaardigheid in overeenstemming brengen.

3. De Joden hadden slechts zeer onvolkomen denkbeelden over het toekomstige leven; zij geloofden aan engelen, die zij als bevoorrechte wezens van de schepping beschouwden, maar zij wisten niet dat de mensen ook eens engelen konden worden met de daarbij horende gelukzaligheid. Volgens hen werd de opvolging van Gods wetten be-

loond: door aardse goederen, door de bevoorrechte staat van hun volk, door overwinning op hun vijanden. Algemene rampspoeden en nederlagen waren de straffen voor hun ongehoorzaamheid. Mozes kon niets meer zeggen aan een onwetend herdersvolk, dat voor alles door de dingen van deze wereld getroffen moest worden. Later is Jezus hen komen openbaren dat er een andere wereld is, waar Gods rechtvaardigheid haar weg vervolgt. Het is die wereld die hij toezegt aan hen die Gods geboden nakomen, en waarin de goeden hun beloning zullen ontvangen. Die wereld is zijn koninkrijk, daar woont hij in al zijn heerlijkheid, en bij het verlaten van deze aarde zal hij daarheen terug keren.

Maar Jezus, die zijn onderwijs aan de toestand van de mensen van zijn tijd aanpaste, heeft gemeend dat hij hun niet het volledige licht kon schenken, dat hen slechts verblind zou hebben zonder te verlichten omdat zij het niet begrepen. Hij beperkte zich door het toekomstige leven als het ware in beginsel vast te stellen als een natuurwet, waar niemand omheen kan. Iedere Christen gelooft dus noodwendig aan het toekomstige leven, maar het denkbeeld dat velen er zich van vormen is onbepaald, onvolledig, en daarom met betrekking tot vele punten onjuist. Voor velen is het slechts een geloof zonder bepaalde zekerheid; vandaar twijfel en zelfs ongelooft.

Het Spiritisme is op dit punt even als op vele andere het onderwijs van Christus komen aanvullen, toen het mensdom rijp was om de waarheid te begrijpen. Met het Spiritisme is het toekomstige leven niet meer alléén een dogma, een hypothese, het is een door de feiten bewezen materiele werkelijkheid, want het zijn ooggetuigen die het in al zijn fasen en afwisselingen op een zodanige manier komen beschrijven, dat twijfel niet alleen niet meer mogelijk is, maar dat degene met het meest alledaagse verstand het zich wezenlijk kan voorstellen, zoals men dat met een land kan doen, waarvan men een uitgebreide beschrijving leest. En die beschrijving van het toekomstige leven is zo uitgebreid en de gelukkige of ongelukkige toestanden van het bestaan van degenen die er zich bevinden zijn zo rationeel, dat men ondanks alles, moet erkennen, dat het niet anders kan zijn en dat dit wel zeker Gods ware rechtvaardigheid is.

Het koningschap van Jezus.

4. Het Koninkrijk van Jezus is niet van deze wereld, dit begrijpt iederéén; maar heeft hij op aarde niet ook een Koningschap? De titel van Koning duidt niet altijd op de uitoefening van een werelds gezag; maar wordt met algemene goedkeuring verleend aan hem die vanwege zijn genie op de eerste rang van welke gedachten loop ook geplaatst is en zijn eeuw beheerst en invloed uitoefent op de ontwikkeling van het mensdom. Het is in die zin dat men zegt: de Koning of Prins van de wijsgeren, dichters, schrijvers enz. Is dat Koningschap, dat door persoonlijke verdienste is ontstaan en dat door

het nageslacht geheiligd wordt niet dikwijls van veel groter invloed dan het dragen van een kroon? Dit Koningschap is onvergankelijk, terwijl het andere de speelbal van het lot is. Dit wordt altijd door de opvolgende geslachten gezegd, terwijl het andere dikwijls vervloekt wordt. Het aardse Koningschap eindigt met het leven, het zedelijke Koningschap duurt voort en regeert vooral na de dood. Is Jezus als zodanig dan niet machtiger dan menig Potentaat? Het was dus terecht dat hij tegen Pilatus zei:

Ik ben Koning maar mijn rijk is niet van deze wereld.

Het gezichtspunt.

5. Het juiste en duidelijke denkbeeld dat men zich van het toekomstig leven maakt, geeft een onwankelbaar vertrouwen in de toekomst, en uit dat geloof vloeien ontelbare gevolgen voort voor de verbetering van de menselijke moraliteit waardoor het gezichtspunt van waaruit zij het aardse leven beschouwen geheel veranderd wordt. Voor hen die zich in gedachten verplaatsen in het Geestelijke leven dat zonder einde is, wordt het aardse leven slechts een doortocht, een kort oponthoud in een onvriendelijk oord. De wederwaardigheden en rampen van het leven zijn dan niet anders dan onaangename gebeurtenissen die men geduldig verdraagt, omdat men weet dat zij slechts van korte duur zijn, en door een' gelukkiger toestand gevolgd zullen worden. De dood heeft niets verschrikkelijks meer; het is niet de ingang van het Niet, maar die van de verlossing, die aan de banneling de toegang tot een oord van geluk en vrede opent. Wetende dat men slechts tijdelijk dit oord bewoont, beschouwt men de zorgen van het leven met meer onverschilligheid, waardoor een kalmte van geest geboren wordt, die er het onaangename van tempert.

Alleen door de twijfel aan het toekomstige leven vestigt de mens zijn hele gedachte op het aardse. Onzeker omtrent het komende offert hij alles op aan het tegenwoordige. Omdat hij geen kostbaarder goederen ziet dan die op aarde in het verschiets liggen, is hij als een kind dat niets verder ziet dan zijn speelgoed; om die aardse goederen te verkrijgen en is hij tot alles in staat. Het verlies van het geringste deel van zijn goederen veroorzaakt hem een smartelijk verdriet; een misrekening, een bedrogen verwachting, een onvoldane eerezucht, een onrechtvaardigheid waarvan hij het slachtoffer is, hoogmoed of gekwetste ijdelheid, zijn zo veel plagen, die hem het leven in voortdurende angst doen doorbrengen, en waardoor hij dus vrijwillig zich zelf ieder ogenblik een wezenlijke kwelling doet ondergaan. Omdat hij zijn gezichtspunt neemt vanuit het aardse leven waar hij midden in geplaatst is krijgt alles wat hem omringt grote afmetingen; het leed dat hem overkomt, zowel als het geluk dat anderen te beurt valt, krijgt in zijn ogen een belangrijke omvang. Zo schijnt aan iemand die midden in een grote stad woont alles

groot toe: de mensen die op de bovenste trede van de ladder staan, evenals de gedenktekens; maar laat hij zich boven op een berg plaatsen, dan zullen mensen en dingen hem heel klein lijken.

Dit wordt de toestand van degene die het aardse leven vanuit het oogpunt van het toekomstige leven beschouwt; de mensheid lost dan zoals de sterren aan het uitspansel op in de oneindigheid. Dan ontwaart hij dat groot en klein door elkaar zijn gemengd als mieren op een hoop; dat burgers en potentaten van dezelfde gestalte zijn, en hij beklagt die insecten van één dag die zich zo uitsloven om een plaats te veroveren die hen zo weinig boven anderen verheft, en die zij zo kort zullen bezitten. Het is daardoor dat het gewicht dat aan de aardse zaken toegeschreven wordt altijd in omgekeerde rede staat tot het geloof aan een toekomstig leven.

6. Maar, zal men zeggen, indien iedereen er zo over dacht, en niemand zich meer met de dingen van de aarde bemoeide, zou alles er in gevaar van ondergang verkeren. Volstrekt niet; de mens zoekt instinctmatig zijn welzijn, en zelfs, bij de zekerheid van slechts voor een korte tijd op een plaats te zullen zijn, wil hij het er zich toch zo goed mogelijk maken of althans zo weinig slecht als mogelijk is. Niemand die een doorn bij zijn hand ontwaart, zal die niet wegnemen, om het gevaar er door gekwetst te worden te ontgaan. En het streven naar welvaart dwingt de mens om in alles verbetering aan te brengen. Hij wordt daartoe gedwongen door het instinct van zelfbehoud en vooruitgang, die in de wetten der Natuur hun oorsprong vinden. Hij werkt dus, gedwongen door behoefte, door neiging, en uit plicht, en vervult zodoende het doel der Voorzienigheid die hem daartoe op aarde geplaatst heeft. Alleen hij, die zich richt op de toekomst, verleent slechts een betrekkelijk gewicht aan het tegenwoordige, en troost zich gemakkelijk over de nederlagen die hij ondervindt, door het oog gevestigd te houden op de toekomst die hem wacht.

God veroordeelt dus de aardse genietingen niet, maar wel het misbruik van die genoegens ten nadele van het belang van de ziel. Tegen dat misbruik zijn zij gewapend die de woorden van Jezus: Mijn rijk is niet van deze wereld op zichzelf toepassen.

Hij die zich identificeert met de gedachte aan het toekomstige leven, is gelijk aan een vermogend man, die een kleine som verliest zonder er zich over te verontrusten. Hij die zijn zinnen alleen vestigt op het aardse leven is gelijk aan een behoeftige, die alles wat hij bezit verliest en wanhopend is.

7. Het Spiritisme geeft ruimer denkbelden en opent nieuwe gezichtspunten. In de plaats van die beperkte en kleingeestige beschouwing die alles tot het tegenwoordige leven terugbrengt en van de weinige ogenblikken die men op aarde doorbrengt de enige en broze spil van de eeuwige toekomst maakt, toont het dat dit leven slechts een schakel van het harmonische en grootste Geheel van het werk van de Schepper is. Het toont de gemeenschappelijke verplichting aan die het opvolgende bestaan van hetzelfde wezen,

en die der wezens van alle werelden onderling verbindt. Het levert dus een grondslag en een reden van bestaan voor algemene verbroedering, terwijl de leer van de schepping van de ziel, op het ogenblik van de geboorte van ieder lichaam, alle schepselen aan elkander vreemd laat. Deze gemeenschappelijke verplichting van alle delen van hetzelfde geheel verklaart wat onverklaarbaar blijft als men slechts een afzonderlijk punt beschouwt. Het is deze samenhang die de mensen ten tijde van Christus niet begrepen. Daarom heeft hij zich voorbehouden, die in andere tijden te doen kennen. Onderwijs door de Geesten:

Een koninkrijk op aarde.

8. Wie beter dan ik kan de waarheid beseffen van de woorden van Onze Heer: Mijn rijk is niet van deze wereld? De hoogmoed heeft mij op aarde ten val gebracht; wie dan zou de nietigheid van de Koninkrijken hier beneden begrijpen, indien ik die niet begreep? Wat heb ik van mijn aardse Koningschap meegenomen? Niets, volstrekt niets; en om de les nog verschrikkelijker te maken, heeft dit Koningschap mij niet eens tot aan het graf vergezeld! Koningin was ik onder de mensen, als Koningin dacht ik het Koninkrijk der Hemelen in te gaan. Wat een ontwaking uit mijn verblinding! Wat een vernedering, toen in plaats van als vorstin ontvangen te worden, ik boven mij, en zeer hoog boven mij verheven, mensen zag die ik als zeer gering beschouwde, omdat zij niet uit adellijk bloed gesproten waren! O! Toen was het dat ik het nietige van de eerbewijzen en de grootheid, die men op aarde met zoveel ijver najaagt, inzag!

Om zich een plaats in dat Koninkrijk te bereiden is zelfverloochening, nederigheid, liefdadigheid in de gehele omvang van haar hemelse beoefening, welwillendheid jegens allen nodig. Men vraagt daar niet naar wat u geweest bent, welke rang u bekleed hebt, maar naar het goede dat u gedaan hebt, naar de tranen die u gedroogd hebt.

O! Jezus, u hebt het gezegd, Uw Koninkrijk is niet hier beneden, want om in de Hemel te komen moet men lijden, en de treden van de Troon brengen er ons niet dichterbij. Het zijn de moeilijkste paden van het leven die er heen leiden. Zoek die dus door distels en doorns maar niet tussen bloemen.

De mens jaagt de aardse goederen na op een wijze alsof die altijd in zijn bezit moesten blijven; maar hier bestaat er geen begoocheling meer. Snel bemerkt hij, dat hij slechts naar een schaduw gegrepen heeft, en dat hij de enige deugdelijke en onovergangelijke goederen, de enige die hem in het Hemelse verblijf van nut konden zijn, de enige die er hem de toegang van zouden kunnen verschaffen, verwaarloosd heeft.

Heb medelijden met hen die het Koninkrijk der Hemelen nog niet verworven hebben; sta hen bij door uw gebeden, want het gebed doet den mens tot de Allerhoogste

naderen. Het is de band die de Hemel en de aarde met elkaar verbindt. Vergeet dit nooit.
(een koningin van Frankrijk, Le Havre, 1863).

HOOFDSTUK III.

Er zijn vele woningen in het huis van mijn vader.

Verschillende toestanden van de ziel gedurende haar omdoling. Verschillende categorieën van de bewoonde werelden. Bestemming der aarde. Oorzaak van de aardse ellende. Onderwijs door de Geesten: hogere en lagere werelden. Werelden voor boetedoening en beproeving. Werelden tot wedergeboorte. Vooruitgang van de Werelden.

1. Uw hart wordt niet verward gij die gelooft in God, geloof ook in mij. — In het huis van mijn Vader zijn vele woningen; als dit niet zo was zou ik het u al gezegd hebben; want ik ga heen om uw plaats voor te bereiden; —En als ik heengegaan zal zijn, en uw plaats voorbereid zal hebben, dan kom ik terug, en zal ik u tot mij nemen, opdat u ook zijn zult waar ik ben. (Johannes, hoofdst. XIV, v. 1, 2, 3).

Verschillende toestanden van de ziel gedurende haar omdoling.

2. Het huis van de Vader, is het Heelal; de verschillende woningen zijn de werelden die zich in de oneindige ruimte bewegen, en die aan de geïncarneerde Geesten verblijfplaatsen bieden, naar de mate van hun ontwikkeling.

Onafhankelijk van de verscheidenheid van de werelden, kunnen deze woorden ook gezien worden als de gelukkige of ongelukkige staat van de Geesten gedurende hun omdoling. Naarmate de Geest meer of min gelouterd is, en zich van de stoffelijke banden ontdaan heeft, verandert het midden waarin hij zich bevindt, het voorkomen van de dingen, de gewaarwordingen die hij ondervindt en het waarnemingsvermogen dat hij bezit tot in het oneindige; terwijl enkelen zich niet verwijderen kunnen van de omgeving waarin zij geleefd hebben, anderen stijgen op en zweven door de ruimte en de werelden. Terwijl sommige schuldige geesten in het duister ronddolen, genieten de gelukkige geesten van een glansrijk licht en het verheven schouwspel van de oneindigheid. Terwijl tenslotte de slechte door de wroeging en het knagen door het berouw gefolterd, dikwijls in eenzaamheid, zonder troost, afgescheiden van de voorwerpen van zijn genegenheid, gebukt gaat onder de druk van zedelijke smarten, geniet de rechtvaardige, verenigd met degenen die hij lief heeft de heerlijkheid van een niet te beschrijven zaligheid. Ook daar

zijn dus verschillende woningen, ofschoon zij noch binnen grenzen beperkt, noch aan plaats gebonden zijn.

Verskillende categorieën van de bewoonde werelden.

3. Uit het onderwijs der Geesten blijkt dat de verschillende werelden ten opzichte van de vooruitgang, of de lage stand van ontwikkeling van haar bewoners, zich in verschillende toestanden bevinden. Er zijn er onder waarvan deze zowel lichamelijk als zedelijk nog beneden die van de aarde is; op andere is hij op dezelfde hoogte, op weer anderen is hij in alle opzichten meerder of minder daarboven verheven. In de lagere werelden is het leven helemaal stoffelijk. De driften heersen daar oppermachtig, en het zedelijke leven bestaat er bijna niet. Naarmate dat dit zich ontwikkelt, vermindert de invloed van de stof, zodat in de meest ontwikkelde werelden het leven bijna geheel geestelijk is.

4. Op de werelden die in een midden toestand verkeren, is goed en kwaad vermengd, en heeft er al naarmate van de staat van ontwikkeling het een of ander de overhand. Ofschoon men de vele werelden niet naar een bepaalde orde kan rangschikken, kan men deze toch naar gelang hun toestand en doel, en door zich naar de meest in 't oog vallende schakeringen te regelen in het algemeen als volgt verdelen, te weten: beginnende werelden, bestemd voor de eerste menswording van de menselijke ziel; werelden van boetedoening en beproeving, waar het kwaad de overhand heeft; werelden ter verbetering, op welke de zielen die nog boeten moeten, terwijl zij uitrusten van de vermoeienis van de doorstane strijd, nieuwe krachten putten. Gelukkige werelden, waar het goede de overhand over het kwade heeft; Hemelse of Goddelijke werelden, verblijf voor de reine Geesten, waar het goede onverdeeld heerst. De aarde behoort tot de werelden voor boete en beproeving bestemd, en het is daarom dat de mens er aan zo veel ellende bloot staat.

5. De op één wereld geïncarneerde Geesten zijn niet voor altijd aan die wereld verbonden, en volbrengen er niet alle opvolgende wisselingen die zij moeten doorlopen om de volmaaktheid te bereiken; wanneer zij op de ene wereld het punt van zelfvolmaking bereikt hebben, gaan zij op een meer ontwikkelde over, en zo opvolgend totdat zij tot reine Geesten zijn opgeklommen. Het zijn als het ware pleisterplaatsen, waar zij de middelen tot verdere vooruitgang vinden, evenredig aan hun ontwikkeling. Het is voor hen een beloning om op een andere wereld van hogere orde over te gaan, net zoals het een straf is, wanneer zij hun verblijf op een ongelukkige wereld moeten verlengen, of, als zij in het kwaad volharden in ballingschap gezonden worden naar een nog ongelukkiger wereld dan degene die zij gedwongen zijn te verlaten.

Bestemming der aarde. Oorzaak van de aardse ellende.

6. Men verwondert zich, op aarde zoveel boosheid en slechte eigenschappen, zoveel ellende en gebreken van allerlei aard te vinden, en men trekt er de gevolgtrekking uit, dat het mensdom een treurig iets is. Dit oordeel ontstaat door het beperkte standpunt waarop men zich plaatst, waardoor een vals denkbeeld van het geheel verkregen wordt. Men moet inzien, dat men op aarde niet het gehele mensdom, maar slechts een oneindig klein gedeelte ervan ziet. En inderdaad, bestaat het mensdom uit al de met rede begaafde schepselen die de ontelbare werelden van het Heelal bewonen; en wat is de bevolking der aarde vergeleken met al de bewoners van die werelden? Minder dan die van een gehucht vergeleken met die van een groot Rijk. Als men zich slechts rekenschap geeft van de bestemming van de aarde en van hen die haar bewonen, dan behoeft de stoffelijke en zedelijke toestand van de mens op deze aarde ons geen verwondering meer te ontlokken.

7. Men zou zich van de bevolking van een grote stad een zeer verkeerd denkbeeld vormen, als men die naar de bewoners der laagste en armoedige buurten ging beoordelen. In een hospitaal ziet men niets dan zieken en verminkten; in een tuchthuis alle laagheden en ondeugden verenigd. In ongezonde streken, zijn de meeste inwoners bleek, ziekelijk en lijdende. Welnu, stel u de aarde voor als een voorstad, als een hospitaal, een gevangenis, een ongezond land, want dit alles te samen, is zij, en men zal begrijpen hoe het komt dat het lijden er de genietingen overtreft; want men zendt geen gezonden naar het hospitaal, noch zij die geen misdrijf gepleegd hebben naar een gevangenis; en de hospitalen, zijn evenmin als de gevangenissen plaatsen van vermaak.

En net zoals in de steden niet alle ingezetenen de hospitalen of gevangenissen bewonen, zo bevindt zich ook het gehele mensdom niet op deze aarde; en eveneens als men het hospitaal verlaat, wanneer men genezen is, en de gevangenis wanneer men zijn straftijd volbracht heeft, verlaat de mens de aarde voor gelukkiger werelden, wanneer hij van zijn zedelijke gebreken genezen is.

Onderwijs door de Geesten:

Hogere en lagere werelden.

8. De verdeling in lage en hogere werelden, is meer betrekkelijk dan absoluut; een wereld is lager of verhevener naarmate die beneden of boven andere staat op de opklimmende trap der vooruitgang.

Wanneer men de aarde tot uitgangspunt voor de vergelijking aanneemt, kan

men zich van een lagere wereld een begrip vormen, door zich daar de mens voor te stellen, als staande op de trap van ontwikkeling van die wilde stammen of barbaarse volken die men er nog op aantreft en de overblijfselen zijn van zijn primitieve staat. Op de meest achterlijke werelden, zijn de wezens die haar bewonen als het ware rudimentair; zij hebben wel de menselijke vorm, maar zonder enige schoonheid. De driften worden er door geen enkel gevoel van kuisheid of welwillendheid getemperd, noch door het begrip van recht of onrecht. Alleen ruw geweld geldt daar voor wet. Zonder nijverheid, zonder uitvindingen, brengen de bewoners hun gehele leven met de verovering van hun voedsel door. Maar God verlaat niet één van zijn schepselen. Te midden van de duisternis waarin hun verstand gedompeld is, sluimert de onbepaalde min of meer ontwikkelde ingeving van het begrip van een Opperwezen. Dit instinct is voldoende om de een boven de ander te verheffen, en hun ontwaken tot een meer ontwikkeld leven voor te bereiden; want het zijn geen verlaagde wezens, maar kinderen die tot mensen opgroeien.

Tussen die laagste en hoogste klasse van wezens zijn er oneindig veel trappen, en men heeft moeite om in reine, onthechte, en van heerlijkheid schitterende geesten, dezelfde te herkennen welke de primitieve schepselen beziel hebben, net zoals men in de volwassen mens slechts met moeite het embryo herkennen kan.

9. In de reeds tot een verheven trap opgeklommen werelden zijn de voorwaarden van het zedelijke en stoffelijke leven geheel anders dan op aarde. De vorm van het lichaam is altijd zo als op alle werelden, de menselijke, maar mooier, volmaakter en vooral reiner. Het lichaam heeft niets wat aan de stoffelijkheid der aarde doet denken, daarom is het niet aan behoeften, noch aan ziekten, noch aan verval door de overheersende stof veroorzaakt onderhevig. De meer voortreffelijke zintuigen hebben gewaarwordingen welke hier op aarde verstikt raken. Door de betrekkelijke lichtheid der lichamen is beweging gemakkelijk en vlug; in plaats van zich met inspanning op de aarde voort te slepen, zweeft het lichaam om zo te zeggen langs de oppervlakte, of stijgt zonder andere kracht dan die van de wil aan te wenden in het uitspansel omhoog, zoals men de engelen afbeeldt, of zoals de Voorvaderen zich de schimmen in de Eeuwige Jachtvelden voorstelden. De mensen behouden er naar welgevallen de trekken die zij in hun vorig bestaan hadden, en verschijnen aan hun vrienden, zoals dezen hen gekend hebben, maar omstraald door een Goddelijk licht, verheerlijkt door inwendige gewaarwordingen die altijd van een' verheven aard zijn. In plaats van een betrokken, door lijden en driften verwoest gelaat, straalt het verstand en het leven van hen uit met dezelfde glans, die schilders trachten na te bootsen door de licht- of stralenkrans waarmee zij heiligen versieren,

De weinige weerstand die de stof aan de zeer gevorderde geesten biedt, maakt dat de ontwikkeling van het lichaam met snelheid plaats vindt en dat de kindsheid zeer kort is of bijna in het geheel niet bestaat; het leven vrij van zorgen en angsten, is en betrekkelijk veel langer van duur dan op de aarde. In beginsel is de levensduur evenredig

aan de graad van ontwikkeling der werelden. De dood gaat daar niet gepaard met de akeligheden van ontbinding. In plaats van een oorzaak van vrees te zijn, wordt deze daar beschouwd als een gelukkige omvorming, want in die wereld bestaat geen twijfel meer over de toekomst. De ziel die gedurende het leven strak ingesloten was door materie geniet en straalt een helderheid uit, die haar bijna in een voortdurende toestand van algehele vrijheid doet verkeren, en die het overbrengen van vrije gedachten toelaat.

10. Op deze gelukkige werelden, worden de vredelievende betrekkingen die altijd tussen de volken bestaan nooit vertroebeld door de zucht om zijn burens onder het juk te brengen, noch door de daaruit voortvloeiende oorlogen. Daar vindt men noch meesters, noch slaven, noch door geboorte bevoorrechte mensen. Een zedelijke en intellectuele meerderheid alleen bepaalt daar het verschil der standen en geeft daar overwicht. Het gezag wordt daar steeds geëerbiedigd, omdat dit alleen door verdienste verkregen wordt, en altijd met rechtvaardigheid wordt uitgevoerd. De mens tracht zich daar niet te verheffen boven de medemens, maar zich door volmaking boven zichzelf te verheffen. Zijn doel is op te klimmen tot de rang van ruime geest, en deze onophoudelijke wens ziet hij niet als kwellend, maar als een edele ambitie, die hem er toe brengt ijverig te leren, om dit doel te bereiken. Alle tedere en verheven menselijke gewaarwordingen, worden daar vermeerderd en gezuiverd. Haat, jaloerse kleingeestigheid, lage begeerlijkheid van hebzucht zijn er onbekend. De band van liefde en broederschap verenigt alle mensen. De sterken zijn de zwakkeren behulpzaam. Men bezit daar meer of min al naarmate men door verstand meerder of minder heeft kunnen vergaren, maar niemand lijdt er door gebrek aan het nodige, omdat niemand daar neergezet is tot boetedoening. In één woord, het kwaad bestaat daar niet.

11. Op uw wereld hebt gij het kwaad nodig, om het goede te kunnen gevoelen, de nacht om het licht te kunnen bewonderen, ziekten om de gezondheid te kunnen waarderen. Dáár zijn die tegenstellingen niet nodig; het eeuwige licht, de eeuwige schoonheid, de eeuwige kalmte van de ziel, doen een eeuwige vreugde ontstaan, die noch door de angsten van het stoffelijke leven, noch door de aanraking met de slechte mensen, die er niet toegelaten worden, verstoord wordt. Ziedaar wat de menselijke geest, het moeilijkst gelooft. Zeer vindingrijk was hij om de folteringen van de hel te beschrijven, maar nooit heeft hij zich de vreugde van de hemel kunnen voorstellen; en waarom niet? Omdat hij op een lage trap staande, alleen moeilijkheden en ellende ondervonden heeft; hij kan alleen spreken van hetgeen hem bekend is; maar naarmate hij zichzelf verheft en reinigt, wordt de horizon helder en begrijpt hij het goede dat in het verschiet ligt, zoals hij het kwaad begrepen heeft dat achter hem ligt.

12. Toch zijn deze gelukkige werelden, geen werelden voor bevoorrechten, want God is voor geen enkele van zijn kinderen partijdig; Hij schenkt aan allen dezelfde rechten en verschaft aan allen dezelfde middelen om er te komen; Hij laat iedereen van het-

zelfde punt aanvangen, en Hij geeft de een niet meer dan de ander. De eerste rangen zijn voor allen toegankelijk: het is nu hun taak die door arbeid te veroveren. Het is aan hen die zo spoedig mogelijk te bereiken, of gedurende opvolgende eeuwen in de onderste lagen der mensheid te blijven kwijnen. (Zakelijke inhoud van het onderwijs door alle verheven Geesten gegeven).

Werelden voor boetedoening en beproeving.

13. Wat zal ik u zeggen over die werelden die bestemd zijn voor boetedoening wat u niet al bekend is omdat het voldoende is een blik te slaan op de aarde die u zelf bewoont? Het voortreffelijke verstand van veel van haar bewoners bewijst dat het niet een primitieve wereld is bestemd voor de terugkeer op aarde van nauwelijks uit de handen van de schepper voortgekomen Geesten. De aangeboren hoedanigheden die zij medebrengen bewijzen dat zij al geleefd hebben en dat zij al vorderingen gemaakt hebben; maar de vele ondeugden waaraan zij zich overgeven, zijn eveneens het bewijs van een grote zedelijke onvolmaaktheid. Daarom heeft God ze op een onherbergzame aarde geplaatst, om er door een moeilijke arbeid, en door de ellende van het leven te kunnen boeten voor hun misdrijven, totdat zij het verdiend hebben op een gelukkiger wereld over te gaan.

14. Maar niet alle op aarde geïncarneerde geesten zijn daar voor boetedoening heengezonden. De rassen die u wilden noemt, zijn Geesten die zojuist de kindsheid verlaten, zich als 't ware op aarde bevinden om opgevoed te worden, en zich te ontwikkelen door aanraking met meer gevorderde geesten. Hierop volgen de half beschaafde rassen, die bestaan uit dezelfde Geesten in ontwikkeling. Deze zijn om zo te zeggen de inheemse rassen, die langzamerhand na eeuwenlange geïsoleerdheid groter geworden zijn, en waarvan enigen het intellectuele niveau van de meest verlichte volken hebben kunnen bereiken.

De Geesten die tot boetedoening op aarde verkeren, zijn er als 't ware uitheems. Zij hebben al op andere werelden geleefd, waar vandaan zij ten gevolge van hun volharding in het kwaad verbannen zijn. Omdat zij er een oorzaak van onrust voor de goeden waren, zijn zij voor enige tijd verbannen onder de minst ontwikkelde Geesten, met de opdracht deze te laten vooruitgaan, want zij hebben daartoe hun ontwikkelde verstand en de kiem van hun meegebrachte kundigheden. Dat is de reden waarom de Geesten die straf ondergaan zich bevinden te midden van de meest intelligente rassen en voor dezen heeft de ellende van het leven de meeste bitterheid, omdat zij gevoeliger zijn en meer door de wrijving te lijden hebben dan de primitieve rassen, waarvan het zedelijke gevoel meer afgestompt is.

15. De aarde is dus een van de typen van werelden voor boetedoening, waarvan de verscheidenheid oneindig is, maar die allemaal het algemene kenmerk dragen dat ze, tot verbanning dienen voor de aan Gods wetten weerspannige Geesten. Daar moeten die Geesten tegelijkertijd worstelen tegen de verdorvenheid van de mensen en tegen het strenge klimaat, een dubbel moeilijke arbeid die te gelijkertijd de kwaliteit van het hart en van het verstand ontwikkelt. Op die wijze laat God in zijn goedheid, zelfs de straf tot nut zijn voor de ontwikkeling van de Geest (H. Augustinus. Parijs, 1862).

Werelden tot wedergeboorte.

16. Hoeveel werelden zijn er onder de sterren die aan het azuren hemelgewelf schitteren net als de uwe door de Heer bestemd voor boetedoening en beproeving! Maar zijn er ook die nog ellendiger en ook die beter zijn, zoals in overgangsgebieden die men werelden tot wedergeboorte noemen kan. Ieder sterrenstelsel dat zich door de ruimte rondom een gemeenschappelijk aantrekkingspunt beweegt, sleept zijn beginnende werelden, die van verbanning, van beproeving, van wedergeboorte, en van gelukzaligheid met zich mee. Er is tegen u gesproken over die werelden waar de nieuwgeboren ziel geplaatst wordt, wanneer zij nog zonder kennis van goed, en kwaad, meester van zichzelf, in het bezit van een vrije wil, tot God kan voortschrijden. Er is u gezegd met welke uitgebreide eigenschappen de ziel begiftigd is om het goede te doen. Maar helaas! er zijn er die bezwijken, en omdat God deze niet wil vernietigen staat Hij hen toe naar die werelden te gaan, waar zij zich door opvolgende incarnaties reinigen, zich herstellen, en waar zij weer de heerlijkheid die voor hun bestemd was zullen waardig worden.

17. De werelden tot wedergeboorte dienen als overgang tussen die van boetedoening en de gelukkige werelden. De ziel die er zich berouwvol toont vindt er, terwijl zij haar verbetering voleindigt, kalmte en rust. In deze werelden is de mens ook nog onderworpen aan de wetten die de stof beheersen. De mens voelt ook daar nog uw gewaarwordingen en verlangens, maar is bevrijd van de ongeregelde driften, waarvan zij nog slaven zijn; daar bestaat geen hoogmoed meer die het hart verdooft; geen afgunst die het martelt; geen haat die het verstikt; het woord liefde staat op ieders voorhoofd te lezen. De maatschappelijke betrekkingen worden er met een volmaakte rechtvaardigheid geregeld: allen wijzen elkander op God, en trachten door de nakoming van zijn wetten tot Hem te komen.

Maar ook nog daar bestaat de volmaakte gelukzaligheid nog niet, maar het is er de dageraad van. De mens is er nog vlees, en dientengevolge nog onderhevig aan wederwaardigheden van welke alleen de geheel verlichte schepselen bevrijd zijn. Hij heeft er nog beproevingen te doorstaan, maar deze hebben niet dat grievende en angstige van

boetedoening. Bij de aarde vergeleken zijn deze werelden zeer gelukkig, en velen onder u zouden wensen daar te mogen blijven, want het is de stilte na de storm; de herstelling na een zware ziekte; maar de mens die minder ingenomen is met de stoffelijke dingen, begrijpt de toekomst beter dan u dit doet. Hij begrijpt dat er andere vreugde bestaat die de Heer toezegt aan hen die het zich waardig maken, wanneer de dood hun lichaam vernietigd zal hebben om hen het ware leven te schenken. Dan zal de bevrijde ziel over de horizon zweven; dan bestaan er geen stoffelijke en grove zintuigen meer, maar die van een reine en hemelse vervloeiing van geest en lichaam die de uitstroming van God zelf inademt met de welriekende geuren van liefde en humaniteit die uit ieders boezem stromen.

18. Doch helaas! Zelfs in die werelden is de mens nog feilbaar, en de Geest van het kwaad, heeft er niet geheel zijn heerschappij verloren. Niet voorwaarts gaan, is teruggang, en indien hij niet pal staat op de weg van het goede, kan hij weer tot de werelden van boetedoening vervallen, waar hem nieuwe en nog ernstiger beproevingen wachten.

Aanschouw dus in de avond in het uur van het gebed en van rust, dat azuren gewelf, en in die ontelbare bollen die boven uw hoofd schitteren zoek die welke tot God leiden, en bid Hem dat na de boetedoening op aarde een wereld tot wedergeboorte zich voor u moge openen. (H. Augustinus, Parijs, 1862.)

Vooruitgang der werelden.

19. Vooruitgang is een van de wetten der Natuur. Alles wat bestaat, bezielde of onbezielde, is door Gods goedheid, die wil dat alles groeit en gelukkig is, daaraan onderworpen. Zelfs de vernietiging, die aan de mens als het einde der dingen toeschijnt, is slechts een middel om door vervorming tot een meer volmaakte toestand te geraken, want alles sterft om te herleven, en niets keert tot het Niet terug.

Tegelijkertijd dat de levende wezens zedelijk beter worden, gaan de werelden die zij bewonen stoffelijk vooruit. Indien men een wereld kon volgen in haar verschillende tijdperken van vervorming van het ogenblik af dat de eerste atomen waaruit zij bestaat tezamen werden opgehoopt, zou men haar een oneindige, maar voor ieder menselijk geslacht onmerkbaar opklimmende reeks zien doorlopen, en haar bewoners telkens een aangener verblif aanbieden naarmate deze zelf op de weg van vooruitgang voortschrijden.

Zo streeft alles hand in hand vooruit naar volmaaktheid: de mens, de dieren die zijn helpers zijn, de planten en het verblijf; want niets in de natuur is stationair. Wat is deze gedachte groots en Gods Majesteit waardig! Hoe klein en onwaardig daarentegen is

degene die zijn zorg en voorzienigheid beperkt tot de onmerkbare zandkorrel in het Heelal welke men Aarde noemt; en het mensdom tot die weinige mensen die haar bewonen.

Volgens die natuurwet, heeft de aarde stoffelijk en zedelijk verkeerd in een lagere staat dan die waarin zij zich nu bevindt en zal in beide opzichten ook een hogere rang bereiken. De aarde bevindt zich nu in een tijdperk van overgang, waar zij vanuit een wereld voor boetedoening een wereld tot wedergeboorte wordt. Als zij dit geworden is, zal het mensdom er gelukkig zijn, omdat Gods wet er heersen zal. (H. Augustinus. Parijs, 1862).

HOOFDSTUK IV.

Niemand kan het koninkrijk Gods zien tenzij hij opnieuw geboren wordt.

Opstanding en wedergeboorte. De banden van bloedverwantschap worden versterkt door de wedergeboorte en verbroken door het slechts éénmalige bestaan. Onderwijs door de Geesten: grenzen van de incarnatie. Is de wedergeboorte een straf?

1. Toen Jezus gekomen was in de delen van Cesaréa Philippi, vroeg hij zijn discipelen: wie zeggen de mensen, dat ik, de Zoon der mensen ben? En zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en weer anderen: Jeremia, of één van de profeten. — Hij zei: maar jullie, wie zeggen jullie dat ik ben? — En Simon Petrus, antwoordde en, zei: " U bent de Christus, de Zoon van de levende God". — En Jezus antwoordde en zei tegen hem: "Zalig ben jij, Simon Bar-Jona! Want vlees en bloed heb jij niet geopenbaard, maar mijn Vader die in de hemel is. (Matth. XVI. v. 13—17.)

2. En Herodes, de viervorst, hoorde al die dingen die van hem (Jezus) verteld werden en was twijfelachtig, omdat door sommigen gezegd werd, dat Johannes uit de dood was opgestaan en door sommigen dat Elias verschenen was; en door anderen, dat een van de oude profeten was opgestaan. — En Herodes zei: Johannes heb ik onthoofd; maar wie is nu deze, van wie ik zulke dingen hoor? En hij wilde hem zien. (Marc. VI, v.14—15; Luc. IX, v. 7—9)

3. (Na de verheerlijking op de berg.) En zijn discipelen vroegen hem: waarom zeggen de schriftgeleerden dan, dat Elias eerst moet komen? — Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: het is waar dat Elias zal komen om alles weer op te richten. — Maar ik zeg u, dat Elias al gekomen is, maar zij hebben hem niet gekend en zij hebben hem behandeld zoals zij hebben gewild. Zo zullen zij ook de Zoon van de mensen laten lijden. — Toen begrepen de discipelen, dat hij tegen hen over Johannes de Doper gesproken had. (Matth, XVII. v. 10—13; Marc. IX, v. 10—12).

Opstanding en wedergeboorte.

4. De wedergeboorte was een joods dogma, onder de naam van opstanding bekend. Alleen de Sadduceeën, die beweerden dat met de dood aan alles een einde komt, geloofden er niet in. De gedachten van de Joden omtrent dit punt waren echter niet met juistheid omschreven, omdat zij slechts onbepaalde en onvolkomen denkbeelden over de

ziel en haar verbinding met het lichaam hadden. Zij geloofden dat iemand die geleefd had herleven kon, zonder zich rekenschap te kunnen geven op welke wijze dit plaats kon vinden. Zij duiden met het woord opstanding hetzelfde aan wat het spiritisme wedergeboorte (reïncarnatie) noemt. Inderdaad veronderstelt het woord opstanding dat het leven weer in het dode lichaam terugkeert waarvan de wetenschap de stoffelijke onmogelijkheid bewijst, vooral wanneer de grondstoffen waaruit het lichaam bestaat, al lang zijn verspreid en in andere organismen opgenomen zijn. De wedergeboorte (reïncarnatie) is de terugkeer van de ziel of Geest tot het lichamelijke leven, maar in een ander lichaam opnieuw daarvoor gevormd, en die met het vorige niets gemeen heeft. Het woord opstanding kon dus toegepast worden op Lazarus, maar niet op Elias, noch op de andere profeten. Indien dus, volgens hun geloof, Johannes de Doper Elias was, kon het lichaam van Johannes niet het lichaam van Elias zijn, omdat men Johannes als kind, en ook zijn vader en moeder gekend had. Johannes kon dus wel de wedergeborene, maar niet de uit de dood opgestane Elias zijn.

5. En er was een mens onder de Farizeeën wiens naam Nicodemus was, een overste van de Joden; — Deze kwam in de nacht bij Jezus, en zei tot hem: " Rabbi! wij weten, dat u als een leraar bent gekomen van God, want niemand kan deze tekenen doen, die u doet, indien God niet met hem is". — Jezus antwoordde en zei tot hem "Voorwaar, voorwaar zeg ik u. Niemand kan het Koninkrijk Gods zien, tenzij deze wederom geboren wordt." — Nicodemus zei tot hem: "hoe kan een mens die al oud is weer geboren worden? Kan hij opnieuw terugkeren naar zijn moeders buik en voor de tweede keer geboren worden?" — Jezus antwoordde: "Voorwaar, voorwaar zeg ik u. Indien iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij niet het koninkrijk Gods binnen gaan. — Hetgeen uit het vlees geboren is, *dat* is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is Geest. — Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb dat U weer geboren moet worden. — De wind blaast, waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet waar hij vandaan komt, en waar hij heen gaat; zo is het ook met een ieder die uit de Geest geboren is. — Nicodemus antwoordde en zei tot hem: "Hoe kunnen deze dingen geschieden?" —Jezus antwoordde en zei tot hem; "Bent u een leraar van Israël, en weet u deze dingen niet? — Voorwaar, voorwaar zeg ik u: wij spreken van wat wij weten en getuigen van wat wij gezien hebben; en toch neemt u onze getuigenis niet aan. — Maar als u mij niet gelooft als ik over aardse dingen spreek, hoe zult u mij dan geloven als ik met u over de hemelse spreek?" (Johannes, III, v. 1—12).

6. Het denkbeeld dat Johannes de Doper Elias was, en dat de profeten, in levende lijve op de aarde konden terug komen, vindt men op verschillende plaatsen, en met name in de hierboven onder n°. 1, 2 en 3 aangehaalde in het evangelie vermeld; indien dit geloof een vergissing was geweest, zou Jezus niet nagelaten hebben het te bestrijden, zoals hij zo veel andere bestreden heeft. Integendeel, hij heeft die door zijn gezag beves-

tigd, en voorop geplaatst als een noodzakelijke voorwaarde, als hij zegt: "*Niemand kan het Koninkrijk Gods zien, tenzij hij wederom geboren wordt*; en hij dringt er op aan door er bij te voegen: *verwonder u niet dat ik u gezegd heb dat u wederom geboren MOET worden*.

7. Deze woorden: "*indien iemand niet wedergeboren wordt uit water en geest*," zijn geïnterpreteerd in de zin van wedergeboorte door het doopwater, maar de oorspronkelijke tekst luidde eenvoudig: *niet wedergeboren worden uit water en Geest*, terwijl men in sommige vertalingen, de woorden *uit Geest* in *uit Heilige Geest* veranderd heeft, hetgeen niet meer dezelfde betekenis heeft. Dit belangrijke punt blijkt uit de eerste commentaren die over het Evangelie geschreven zijn, zoals dit later zonder de minste dubbelzinnigheid overtuigend bewezen zal worden. 1)

8. Om de werkelijke zin van die woorden te begrijpen, moet men teruggaan tot de betekenis van het woord *water*, dat niet in zijn ware betekenis gebruikt werd.

De kennis van Natuurwetenschap was bij de voorvaders zeer gebrekkig. Zij geloofden dat de aarde uit het water was voortgesproten, en om die reden beschouwden zij het water als het enige absolute scheppende element. Daarom leest men in Genesis dat "Gods Geest op de wateren zweefde, drijvend midden op het water. Dat het firmament zich bevindt in het middelpunt van de wateren. Dat de wateren onder de hemel op een plaats samen komen, en dat het droge gedeelte ervan gezien wordt — Dat de wateren levende dieren *voortbrengen*, zwemmend in het water en vogels die boven de aarde vliegen, en onder het uitspansel van de hemel." 2)

Volgens dit geloof was het water het symbool van de stoffelijke natuur geworden, zoals de Geest die van der intelligente natuur is. De woorden: »indien de mens niet geboren wordt uit water en Geest, of in water en Geest" betekent dus: »Indien de mens niet met zijn lichaam en met zijn ziel geboren wordt." En het is in die zin dat men het in het begin heeft opgevat.

Bovenstaande uitlegging wordt verder gerechtvaardigd door de andere woorden: *wat uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is Geest*. Jezus onderscheidt hier duidelijk de Geest van het lichaam. *Wat uit het vlees geboren is dat is vlees*, geeft duidelijk te kennen, dat het alleen het lichaam is dat uit het lichaam voorkomt, en dat de Geest geheel onafhankelijk is van het lichaam.

1) De vertaling van Osterwald is gelijk aan de oorspronkelijke tekst en luidt: niet wedergeboren uit water en Geest. Die van Sacy zegt: uit de Heilige Geest; (Saint Esprit.), die van Lamennais; uit de Geest die heilig is. (de l'Esprit-Saint.)

2) In de door mij gevolgde vertaling van de bijbel staat: dat de wateren een overvloedig gewemel van levende zielen voortbrengen; en dat het gevogelte boven de aarde vliegt in het uitspansel van de hemel. J.G.P.

9. *De wind blaast, waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet, vanwaar hij komt, en waar hij heen gaat,* kan opgevat worden als *Gods Geest*, het leven schenkend aan wie Hem zulks behaagt; of wel de ziel van de mens. Bij deze laatste opvatting betekent "u weet niet vanwaar hij komt, en waar hij heengaat" dat men niet weet wat de Geest geweest is, noch wat hij worden zal. Indien de Geest of de ziel toch tegelijk met het lichaam geschapen was dan zou men wel weten waar hij vandaan kwam, want men zou zijn begin kennen. Hoe men de zaak ook opvat, zij is de erkenning van het beginsel van het vóórtbestaan van de ziel, en dientengevolge van het herhaald bestaan van de mens.

10. En vanaf de dagen van Johannes de Doper tot nu toe, wordt het koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en het zijn de geweldenaars zelf die het geweld meebrengen. — Want alle profeten en ook de wet hebben tot aan Johannes toe voorspeld. — En als u wilt begrijpen wat ik u zeg, *hijzelf is Elias, die komen zal.* — Wie oren heeft om te horen, die hoort (Matth. XI, v. 12—15.)

11. Indien, het beginsel van de wedergeboorte in het evangelie van Johannes uitgedrukt, strikt genomen in een geheel mystieke zin kon worden opgevat, dan zou dit niet in die zin worden opgevat in deze tekst van Matthaëüs, die zonder de minste dubbelzinnigheid is: *HIJ IS Elias die komen zou.* — Hier is geen beeldspraak, noch allegorische voorstelling. Het is een positieve bevestiging. — »Vanaf de dagen van Johannes tot nu toe nemen de geweldenaars het koninkrijk der hemelen met geweld." Wat betekenen deze woorden, omdat Johannes de Doper toen immers nog leefde? Jezus verklaart dit door te zeggen: "als u wilt begrijpen wat ik zeg HIJ IS Elias die komen zou." Met Johannes die niemand anders is dan Elias, zinspeelt Jezus op de tijd toen Johannes onder de naam Elias in leven was. "Tot nu toe wordt het Koninkrijk der: Hemelen met geweld genomen," is een andere zinspeling op de gewelddadige wet van Mozes, die, teneinde het beloofde land te verkrijgen dat voor de Joden het Paradijs was, de verdelging van de ongelovigen gelastte, terwijl volgens de nieuwe wet —de hemel door liefde en zachtzinnigheid verworven wordt.

Verder voegt hij er aan toe: "*Wie oren heeft om te horen, die hoort.*" Deze zo vaak door Jezus herhaalde woorden geven duidelijk te kennen dat niet iedereen in staat was alle waarheden te begrijpen.

12. Diegenen van uw volk die men gedood heeft zullen opnieuw leven; diegenen onder de mijnen die gedood zijn zullen opstaan. Wordt wakker uit uw slaap, en zing ter ere van God. U die in het stof woont, omdat de dauw die op u valt een dauw van licht is, en u de aarde en het rijk der reuzen zult verdelgen. (Jesaja, XXVI, v. 19.)

13. Deze uitdrukking van Jesaja is even duidelijk:

"Die van uw volk die men gedood heeft *zullen opnieuw leven.*" Indien de profet

het geestelijk leven bedoeld had, indien hij had willen zeggen, dat zij welke men ter dood gebracht had niet in de geest dood waren, zou hij gezegd hebben: uw doden *leven nog*, en niet *zullen opnieuw leven*. Geestelijk opgevat zouden deze woorden geen zin hebben, omdat zij een afbreking van het leven van de ziel in zich zouden sluiten. In de zin van *redelijke wedergeboorte* zouden zij de ontkenning van de eeuwige straffen zijn, omdat zij als. beginsel vaststellen, dat *allen die dood zijn herleven zullen*.

14. Maar als een man *eenmaal* gestorven is, nadat zijn lichaam van zijn ziel gescheiden, vergaan is, wat wordt hij dan? — Als een man *éénmaal* gestorven is, zal hij wel weer *opnieuw kunnen herleven*? In die strijd waarin ik mij alle dagen van mijn leven bevind zal ik wachten totdat mijn verandering komen zal. (Job XIV, v. 10 t/m 14. Volgens de vertaling van le Maitre de Sacy.)

(Dit vers in de vertaling van de Sacy is geheel anders dan in de door mij gebruikte bijbel, dus heb ik er een eigen vertaling van moeten geven. J.G.P.)

Als een mens sterft verliest hij al zijn kracht, hij blaast zijn adem uit. Waar is hij dan? Als de mens sterft, *zal hij dan herleven*? Zal ik alle de dagen van mijn strijd wachten, totdat er enige verandering in mij komt? (als eerder genoemd, volgens de protestantse vertaling van Osterwald.)

Als de mens gestorven is, leeft hij nog altijd; *als de dagen van mijn aardse bestaan eindigen*, zal ik wachten, want ik *zal er opnieuw wederkeren*. (Als hiervoor, volgens de vertaling van de Griekse kerk.)

15. In al deze drie vertalingen, staat het herhaald bestaan van de mens duidelijk uitgedrukt. Men kan niet veronderstellen dat Job heeft willen spreken van de wedergeboorte door het water van de doop, wat hij zeker niet kende. “Indien de mens *eenmaal* gestorven is, zou hij wel *weer opnieuw kunnen herleven*?” In het denkbeeld een keer te sterven en te herleven ligt de herhaling van sterven en herleven opgesloten. De vertaling van de Griekse kerk is zo mogelijk nog duidelijker. “Wanneer ik de dagen van mijn *aardse bestaan* eindig zal ik wachten, want *ik zal er wederkeren*,” dat wil zeggen ik zal naar het aardse bestaan terugkeren. Dit is even duidelijk als wanneer iemand zegt: “Ik ga mijn huis uit, maar ik zal er in terug komen.”

“In die strijd, waarin ik mij alle dagen van mijn leven bevind zal ik *wachten* totdat mijn verandering komen zal.” Job spreekt hier klaarblijkelijk van de strijd met de ellende van de wereld, waartegen hij moet vechten; hij wacht op zijn verandering, dat wil zeggen hij is onderworpen. In de Griekse vertaling schijnt *wachten* meer op het *nieuwe bestaan* toepasselijk te zijn: wanneer mijn aardse bestaan eindigt *zal ik wachten*, want ik zal er terug keren.” Het is alsof Job zich na zijn dood plaatst in de tussentijd die het ene bestaan van het andere scheidt en zegt dat hij *daar* zijn terugkeer zal afwachten.

16. Het is dus niet twijfelachtig dat het beginsel van wedergeboorte onder de naam van opstanding een van de grondstellingen van het Joodse geloof was; en dat dit door Jezus en de profeten uitdrukkelijk bevestigd is. Hieruit volgt dus dat als men de reïncarnatie niet aanneemt, men de woorden van Jezus loochent. — Zijn woorden zullen eenmaal op dit punt gezag hebben, wanneer men die net als op zoveel andere punten zonder vooringenomenheid met andere meningen zal overdenken.

17. Maar bij dat gezag, beschouwd vanuit godsdienstig oogpunt, komt er nog het wijsgerige in de vorm van de bewijzen van feiten die verkregen zijn door waarneming. Wanneer men van de verschijnselen tot de oorzaak hiervan opklimt, dan verschijnt de wedergeboorte (reïncarnatie) als een absolute noodzakelijkheid, als een voorwaarde aan het mensdom eigen, in één woord: als een wet van de Natuur. Zij openbaart zich door haar resultaten om zo te zeggen op een stoffelijke manier, zoals de verborgen motor zich door beweging openbaart. Zij alleen kan de mens zeggen, *waar hij vandaan komt, waar hij heen gaat, waarom hij op aarde is*, en alle afwijkingen en schijnbare onrechtvaardigheden die het leven oplevert rechtvaardigen.

Zonder het grondbeginsel van het vooraf bestaan van de ziel, en van het herhaald bestaan van de mens, zijn de meeste stellingen van het Evangelie onbegrijpelijk en het is daardoor dat zij tot zoveel tegenstrijdige verklaringen aanleiding gegeven hebben — het grondbeginsel van de wedergeboorte is de sleutel die aan hen hun wezenlijke betekenis moet teruggeven.

De banden van bloedverwantschap worden versterkt door de wedergeboorte en verbroken door het slechts éénmalig bestaan.

18. De familiebanden worden niet door de wedergeboorte, vernietigd zoals door sommigen wordt geloofd, maar worden daardoor integendeel versterkt en nauwer aangehaald. Het is het tegenovergestelde beginsel dat hen vernietigt.

De Geesten vormen in de ruimte groepen of families die door genegenheid, sympathie en overeenkomst van karakter met elkaar verenigd zijn. Deze Geesten die gelukkig zijn door samen te zijn zoeken elkaar op. De wedergeboorte scheidt ze slechts tijdelijk van elkaar, want na hun terugkomst in het Geestenrijk vinden zij elkaar terug, als vrienden die van een reis terugkeren. Zij volgen elkaar zelfs in hun wedergeboorte, waar zij in dezelfde familie of in dezelfde kring verenigd worden, en samen werken aan hun gezamenlijke ontwikkeling. Indien de een wedergeboren wordt en de andere niet, blijven zij toch in gedachte aan elkaar verbonden. Zij die vrij zijn, waken over degenen die in gevangenschap zijn. De meest gevorderden proberen de minst gevorderden te laten vooruitkomen. Na ieder volbracht bestaan hebben zij een stap verder op de weg naar

volmaaktheid afgelegd. Hoe langer hoe minder aan de stof gehecht, is hun genegenheid vuriger omdat zij reiner is en niet meer door egoïsme of door passie verduisterd wordt. Zij kunnen op die manier een onbeperkt aantal keer hun lichamen bestaan doorlopen, zonder dat daardoor de minste afbreuk gedaan wordt aan hun wederzijdse genegenheid.

Het spreekt vanzelf dat er hier alleen sprake is van echte genegenheid van ziel tot ziel, de enige die de vernietiging van het lichaam overleeft; want zij die zich hier op aarde alleen voor het zinnelijke verenigen, hebben geen enkel motief om elkaar in de Geestenwereld op te zoeken. De enige genegenheid die duurzaam is, is die van de Geest. De zinnelijke liefde verdwijnt tegelijk met de oorzaak die deze heeft doen ontstaan. Die oorzaak bestaat in de Geestenwereld niet meer, terwijl de ziel altijd blijft bestaan. Wat betreft de mensen die zich alleen met elkaar verenigd hebben uit eigenbelang, deze zijn in werkelijkheid niets voor elkaar. De dood scheidt hen van elkaar zowel op aarde als in de hemel.

19. De eendracht en genegenheid die tussen bloedverwanten bestaat is een teken van de vroegere sympathie die hen tot elkaar gebracht had. Ook zegt men wel van iemand waarvan de smaak en de neigingen verschillen met die van zijn naasten dat hij niet van de familie is. Hierin spreekt men meer waarheid dan men wel denkt. God staat in de gezinnen wedergeboorten toe van antipathieke of vreemde Geesten toe, met het dubbele doel om die voor de ene een beproeving en voor de andere een middel van vooruitgang te laten zijn. Vervolgens verbeteren langzamerhand de slechten door hun contact met de goeden en door de hulp die zij van hen ontvangen. Hun karakter wordt zachter, hun zeden reiner, de antipathieën verdwijnen. Op die manier kan de vermenging van de verschillende soorten Geesten plaatsvinden, op dezelfde wijze als die op aarde plaats vindt tussen rassen en volkeren.

20. De angst voor een oneindige vermeerdering van bloedverwantschap door wedergeboorte, is een egoïstische vrees, die alleen bewijst dat men zijn liefde niet groot genoeg acht, om die aan een groot aantal mensen te kunnen geven. Zou een vader die vele kinderen heeft die dan minder lief hebben, dan wanneer hij er maar een had? Maar laten de egoïsten gerust zijn, want die vrees is niet gegrond. Omdat een mens tien keer wedergeboren is, volgt daar nog niet uit, dat hij in de Geestenwereld, tien vaders, tien moeders, tien vrouwen, en een daaraan evenredig aantal kinderen en nieuwe bloedverwanten zal vinden. Altijd zal hij daar dezelfde voorwerpen van zijn liefde die met hem op aarde verbonden zijn geweest, in verschillende betrekkingen terug vinden.

21. Laten we nu eens de gevolgen nagaan van de leer van *geen* wedergeboorte. Deze leer vernietigt noodzakelijkerwijze het al eerder bestaan van de ziel. Omdat de zielen tegelijkertijd met het lichaam geschapen worden bestaat er tussen hen geen eerdere betrekking. Zij zijn volkomen vreemden voor elkaar. De vader is een vreemde voor zijn zoon; en de affiniteit in de gezinnen wordt dus teruggebracht tot zuiver lichamelijke affi-

niteit, zonder enige spirituele band. Er bestaat dus niet de minste rede om zich voor te staan op deze of gene illustere voorvader. Bij wedergeboorte, kunnen voorouders en afstammelingen elkaar gekend hebben, samen geleefd hebben, elkaar lief gehad hebben, en later weer met elkaar herenigd zijn om hun vriendschapsbanden nauwer te kunnen aanhalen.

22. Dit voor zover het verleden betreft. Wat betreft de toekomst wordt het lot van de zielen volgens een van der grondstellingen die uit de niet reïncarnatie voortvloeit onherroepelijk vastgesteld na een bestaan. De definitieve vaststelling van dat lot impliceert het ophouden van iedere vooruitgang, want als er, in welk opzicht dan ook, vooruitgang is, bestaat er geen onherroepelijk bepaald lot. Naar mate de zielen goed of slecht geleefd hebben, gaan zij onmiddellijk naar het verblijf van de gelukzaligen of naar de eeuwige hel. *Zij worden onmiddellijk voor altijd van elkaar gescheiden, zonder hoop zich ooit weer te kunnen herenigen*, zodat vaders, moeders, kinderen, mannen, vrouwen, broeders, zusters, vrienden, nooit zeker zijn elkaar weer te zullen zien. Het is de absolute verbreking van alle banden van bloedverwantschap.

Bij wedergeboorte en de vooruitgang die er een gevolg van is, vinden al diegenen die elkaar lief gehad hebben, elkaar op aarde en in de ruimte terug, en gaan met elkaar voorwaarts om bij God aan te komen. Indien er onder hen zijn die op de weg achterblijven¹, vertragen zij hun vooruitgang en hun geluk. Maar alle hoop is daarom niet verloren. Geholpen, aangemoedigd en ondersteund door degenen die hen lief hebben, zullen zij eenmaal de modderpoel waarin zij gezonken zijn verlaten. Bij wedergeboorte bestaat er dus eeuwig durende solidariteit tussen reïncarneerden en niet reïncarneerden, en daardoor een nauwere aanhaling van genegenheids banden.

23. Kort samengevat, de mens heeft de keus tussen vier voorstellingen van de toekomst die hem aan gene zijde van het graf wacht:

1^e. Het Niet volgens de materialistische leer; 2^e. De versmelting met het Universele Al, volgens de Pantheïstische leer; 3^e. De individualiteit met onherroepelijke vaststelling van zijn lot, volgens de kerk. 4^e. De individualiteit met oneindige vooruitgang volgens de Spiritistische leer.

Volgens de eerste twee worden de banden van bloedverwantschap na de dood verbroken zonder hoop elkaar ooit weer te zien. Volgens de derde bestaat er een kans om elkaar weer te zien, mits men op dezelfde plaats belandt, en dit kan zowel de hel, als de hemel zijn; bij meervoudig bestaan, dat onlosmakelijk verbonden is aan geleidelijke vooruitgang, bestaat er zekerheid in de continuïteit van betrekkingen tussen hen die elkaar hebben liefgehad, en deze is het die de ware bloedverwantschap uitmaakt.

Onderwijs door de Geesten:

Grenzen van de incarnatie.

24. Wat zijn de grenzen van de incarnatie?

De incarnatie heeft eigenlijk gezegd, als men daarmee het omhulsel dat de geest tot lichaam strekt bedoelt, geen juist afgebakende grenzen, aangezien het stoffelijke van dit omhulsel afneemt, naarmate de geest zich reinigt. Op zekere meer gevorderde werelden dan de aarde, is dat omhulsel al veel minder compact, minder zwaar en minder grof, en daarom minder aan ongemakken onderhevig. Op een hogere trap raakt zij onthecht van het stoffelijke en gaat zij over in een fluidum tussen lichaam en geest. Al naar gelang de wereld waar de Geest geroepen wordt om te leven, neemt hij een omhulsel aan dat past bij de aard van die wereld.

Het overgangsgebied tussen lichaam en geest zelf ondergaat opeenvolgende vervormingen. Het wordt meer en meer etherisch, totdat het geheel gelouterd is en een zuivere Geest wordt. Wanneer er bepaalde werelden tot verblijfplaats voor de vergevorderde Geesten zijn aangewezen, als stationering, dan zijn deze er niet zo aan gebonden als op de lagere werelden. De staat van ontwikkeling waarin zij zich bevinden, veroorlooft hen zich overal naar toe te begeven waar de taken die hun toevertrouwd worden hen roepen.

Indien men de incarnatie vanuit het stoffelijk oogpunt bekijkt, zoals die op de aarde plaats vindt, dan kan men zeggen dat deze tot de lagere werelden beperkt is. Het hangt dus van de Geest zelf af, zich er meer of minder snel van te verlossen, en te werken aan zijn zuivering.

Daarbij moet men ook niet uit het oog verliezen dat in de staat van omzwerving, dat wil zeggen gedurende de periode tussen twee aardse levens, de toestand van de Geest evenredig is aan de aard van de wereld waaraan hij door de staat van zijn ontwikkeling verbonden is. Hij is gedurende die omdoling min of meer gelukkig, vrij en verlicht naar mate hij meer of minder van het stoffelijke onthecht is. (H. Lodewijk Parijs, 1859.)

Noodzakelijkheid van de wedergeboorte.

25. Is de wedergeboorte een straf, en zijn het alleen de schuldige Geesten die er aan onderworpen zijn?

Het lichamelijke leven is voor de Geesten noodzakelijk, om door middel van een materiële handeling het doel waarvan God hun de uitvoering heeft opgedragen te kunnen volbrengen. Het is noodzakelijk voor de Geesten zelf, omdat de activiteit die zij moeten

ontplooiën, de ontwikkeling van hun verstand bevordert.

God de Hoogste Rechtvaardigheid, moet aan ieder van zijn kinderen een gelijk deel geven. Daarom laat hij iedereen van hetzelfde punt beginnen, geeft hij aan allen dezelfde natuurlijke geschiktheid, *dezelfde plichten te vervullen, en dezelfde vrijheid tot handelen*. Ieder voorrecht hierin zou een voorkeur zijn, en iedere voorkeur een onrechtvaardigheid. Maar de incarnatie is voor alle Geesten slechts een toestand van overgang; deze is een taak die God hen bij het begin van hun leven oplegt als eerste proef voor het gebruik dat zij van hun vrije wil zullen maken. Zij, die deze taak met ijver volbrengen, komen spoedig en met minder moeite de eerste trap van hun inwijding te boven, en genieten des te eerder van de vruchten van hun arbeid. Maar zij die een slecht gebruik maken van de vrijheid die God hun geschonken heeft, vertragen hun vooruitgang. Zodoende kunnen zij door hun halsstarrigheid de noodzakelijkheid van hun reïncarnatie tot in het oneindige verlengen. In dat geval wordt de wedergeboorte een straf. (H. Lodewijk, Parijs, 1859.)

26. *Opmerking*. Een alledaagse vergelijking zal dit onderscheid duidelijk maken. De leerling verkrijgt de titels die de wetenschap toekent alleen na het gevolgd hebben van de colleges die bij de opleiding horen. Die colleges, afgezien van het werk wat zij vereisen, zijn het middel om het doel te bereiken, en niet een straf. De ijverige leerling maakt de weg korter en vindt minder doornen. Geheel anders is het met degene die ten gevolge van zijn nalatigheid en luiheid enkele klassen moet overdoen. Niet het werk op zich in die klas, maar de verplichting om hetzelfde werk van voren of aan opnieuw te moeten doen, is een straf.

Zo is het ook met de mens op aarde gesteld. Voor de geest van de wilde die bijna aan het begin van zijn geestelijk leven staat, is de wedergeboorte een middel om zijn verstand te ontwikkelen; maar voor de verlichte mens, bij wie het zedelijke gevoel in hoge mate ontwikkeld is en die verplicht wordt om de levensweg vol ellende opnieuw te moeten afleggen, terwijl hij al op zijn bestemming kon zijn aangeland, is het een straf door de noodzakelijkheid waarin hij verkeert, om zijn verblijf te moeten verlengen op een lagere en ongelukkige wereld. Hij daarentegen die met ijver werkt aan zijn zedelijke verbetering, kan niet alleen den duur van zijn stoffelijke incarnatie bekorten, maar ineens de tussenliggende trappen, die hem van de verheven werelden verwijderd houden, overspringen.

Zou het niet mogelijk kunnen zijn, dat de Geesten zich slechts een maal op dezelfde wereld incarneren, en hun verschillende levens op andere planeten vervolgen? Deze mening zou alleen aannemelijk zijn indien alle mensen op aarde op volmaakt gelijke trap van verstand en zedelijkheid stonden. Het verschil dat tussen hen vanaf de wilde tot aan de beschaafde mens bestaat, wijst de trappen aan die zij geroepen zijn te doorlopen.

Verder moet de incarnatie tevens een nuttig doel hebben; en welk doel is dit bij de ephemerische incarnaties van kinderen die jong sterven? Deze zouden geleden hebben zonder voordeel voor henzelf of voor anderen. God, wiens wetten allemaal even wijs zijn, doet niets nutteloos. Door de reïncarnatie op dezelfde bol heeft Hij gewild dat dezelfde Geesten weer met elkaar in aanraking zouden komen, en de gelegenheid zouden krijgen, het elkaar aangedane leed te herstellen. Door hun vroegere betrekking tot elkaar heeft hij bovendien de familiebanden willen gronden op een geestelijke basis; en de beginselen van solidariteit, broederschap en gelijkheid op een natuurwet.

HOOFDSTUK V.

Zalig zijn die treuren.

Rechtvaardigheid der smarten. Tegenwoordige oorzaken van het lijden. Vroegere oorzaken van het lijden. Het vergeten van het verleden. Beweegredenen tot gelatenheid. Zelfmoord en krankzinnigheid. Onderwijs door de Geesten: goed en slecht lijden. De kwaal en het geneesmiddel. Het geluk is niet van deze wereld. Verlies van geliefde betrekkingen. Vroegtijdige dood. Indien het een braaf mens was geweest, zou hij omgekomen zijn. Vrijwillige kwellingen. Het wezenlijke ongeluk. Zwaarmoedigheid. Vrijwillige beproevingen. Het ware boetekleed. Moet men een einde maken aan de beproevingen van zijn naasten? Is het veroorloofd het leven van een zieke die zonder hoop op herstel lijdt, te bekorten? Opoffering van eigen leven. Nut van het lijden voor anderen.

1. Zalig zijn zij die treuren want zij zullen vertroost worden. — Zalig zijn zij die honger en dorst naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. — Zalig zijn zij die vervolgd worden omwille van de gerechtigheid; want van hun is het koninkrijk der hemelen. (Matth. V, v. 5, 6, 10.)

2. Zalig bent u armen! Want van u is het koninkrijk Gods. — Zalig bent u, die nu hongert, want u zult verzadigd worden. Zalig bent u die nu weent; want u zult lachen. (Luc, VI. v. 20—21).

Maar wee u rijken, want u hebt geen troost. — Wee u die verzadigd bent, want u zult honger. Wee u die nu lacht, want u zult treuren en wenen. (Luc. VI. v. 24—25).

Rechtvaardigheid der smarten.

3. De vergoeding die Jezus aan de bedrukten der aarde belooft, kan niet anders dan in het toekomstige leven plaats vinden; zonder zekerheid omtrent de toekomst, zouden bovenstaande spreuken onzin, of liever een ijdel lokaas zijn.

Zelfs niet de zekerheid van een toekomstig leven begrijpt men slechts met moeite welk nut het lijden voor ons geluk kan hebben. Het is zegt men om meer verdiensten te hebben, maar dan volgt de vraag: waarom lijdt de een dan meer dan de ander; waarom wordt de een in ellende en de ander in weelde geboren, zonder dat een van beiden iets heeft gedaan, dat deze toestand zou kunnen rechtvaardigen; waarom heeft de een nooit geluk, terwijl de ander alles tegenlacht? Maar wat men nog minder begrijpt, is: dat het goed en kwaad zo ongelijkmatig tussen deugdzaame en boze verdeeld lijkt; waarbij

men deugdzaame mensen ziet lijden, naast slechte wie alles gelukt. Het vertrouwen op de toekomst mag troosten en geduld doen oefenen, maar verklaart geenszins die tegenstrijdigheden die als 't ware Gods rechtvaardigheid schijnen te weerspreken.

Evenwel als men een God erkent kan men zich die niet anders dan als oneindig volmaakt voorstellen; hij moet oneindig machtig, oneindig rechtvaardig, oneindig goed zijn, zonder dat was hij God niet. Indien God oneindig goed en rechtvaardig is, kan hij niet grillig noch partijdig handelen. De rampen van het leven hebben dus een oorzaak, en aangezien God rechtvaardig is, moet die oorzaak rechtvaardig zijn. Dit is het, wat iedereen zich zelf goed moet inprenten. God heeft de mens door het onderwijs van Jezus op de weg geleid, om die oorzaken te leren kennen. Hij oordeelt hem nu rijp om die te begrijpen en openbaart ze geheel door het Spiritisme, dat wil zeggen, door de stem der Geesten.

Tegenwoordige oorzaken van het lijden.

4. De wederwaardigheden van het leven zijn van tweeërlei aard, of liever vloeien voort uit twee zeer verschillende bronnen. Het is belangrijk die goed van elkaar te onderscheiden. De ene vindt haar oorsprong in het tegenwoordige, de andere buiten dit leven. Als men de bron van de aardse rampen opspoort, zal men erkennen dat vele het natuurlijke gevolg zijn van de inborst en het gedrag van hen die ze ondergaan.

Hoeveel vallen niet door eigen schuld! Hoeveel zijn niet het slachtoffer van hun zorgeloosheid, van hun hoogmoed en van hun eerezucht!

Hoeveel gaan te gronde door gebrek aan orde en volharding, door wangedrag, of doordat zij hun begeerlijkheid niet hebben weten te beteugelen!

Hoeveel ongelukkige huwelijken, omdat ze niet anders waren dan berekeningen van hebzucht of van ijdelheid, terwijl het hart er geheel buiten gelaten werd!

Hoeveel verdeeldheid, hoeveel onzalige twisten die men door meer gematigheid en minder lichtgeraaktheid had kunnen voorkomen.

Hoeveel ziekten en gebreken zijn niet het gevolg van onmatigheid en uitspattingen van allerlei aard.

Hoeveel ouders zijn ongelukkig door hun kinderen, omdat zij hun verkeerde neigingen niet van jong af aan bestreden hebben! Door zwakheid of door onverschilligheid, hebben zij de kiemen van hoogmoed, baatzuchtigheid en zotte ijdelheid die het hart verdorren doen ontwikkelen, om later, maaiend waar zij gezaaid hebben zich over hun gering ontzag en over hun ondankbaarheid te verwonderen en te bedroeven.

Laat allen die door de wederwaardigheden en teleurstellingen van het leven in het hart gewond zijn, in koelen bloede hun geweten onderzoeken; laat hen van de ene

oorzaak op de andere opklimmen tot de bron der smarten die hen pijnigen. Dan zullen zij ontwaren dat zij meestal tot zichzelf zullen kunnen zeggen: indien ik dit of dat gedaan of niet gedaan had, zou ik mij niet in deze toestand bevinden.

Aan wie anders zouden wij al dit verdriet wijten, dan aan ons zelf? De mens is op die wijze in zeer vele gevallen, de bewerker van zijn eigen ongeluk, maar in plaats van dit te erkennen, vindt hij het veel eenvoudiger en voor zijn ijdelheid minder vernederend, er het noodlot, de Voorzienigheid, kwade kansen of zijn ongelukkige gesternte de schuld van te geven, terwijl alleen zorgeloosheid zijn ongelukkig gesternte veroorzaakt.

Een zeer groot deel van de wederwaardigheden van het leven bestaat zeker uit dergelijk kwaad. De mens zal dit kunnen vermijden, zodra hij aan zijn zedelijke verbetering dezelfde zorg besteedt als aan de ontwikkeling van zijn verstand.

5. Sommige ondeugden vallen onder het bereik van de menselijke wet, en worden door haar gestraft. De veroordeelde kon dus zeggen; dat hij de gevolgen van zijn daden draagt. Maar niet alle slechte daden vallen onder dat bereik, en kunnen er niet onder vallen. De wet straft meer in het bijzonder die daden waardoor de Maatschappij schade lijdt, en niet die daden die alleen nadeel berokkenen aan hen die ze bedrijft. Maar God wil de vooruitgang van al zijn schepselen. Daarom laat Hij geen enkele afwijking van de rechte weg ongestraft; niet een fout, hoe gering ook, geen enkele inbreuk op Zijn wet, die geen noodzakelijke en onvermijdelijke min of meer onaangename gevolgen met zich mee brengt; wat er toe leidt, dat zowel in de kleine als in de grote dingen de mens altijd gestraft wordt, door datgene waardoor hij gezondigd heeft. Het lijden dat een gevolg van de daad is, wordt voor hem een waarschuwing dat hij verkeerd gehandeld heeft. Het geeft hem ervaring, maakt hem opmerkzaam op het onderscheid tussen goed en kwaad en op de noodzakelijkheid om zich te beteren, om in het vervolg datgene wat voor hem een bron van verdriet geweest is, te vermijden, want zonder dat zou er voor hem geen reden bestaan om zich te verbeteren; en door te rekenen op straffeloosheid zou hij zijn vooruitgang, en dientengevolge zijn toekomstig geluk vertragen.

Maar de ondervinding komt soms wat laat, als het leven is verspild en in onrust is doorgebracht, als de krachten versleten zijn en het kwaad niet te herstellen is. Dan begint de mens bij zich zelf te zeggen: als ik bij het begin van mijn leven geweten had, wat ik nu weet, wat zou ik dan een misstappen vermeden hebben! Indien hel overgedaan kon worden, zou ik het geheel anders aanleggen, maar het is te laat! Zoals een vadsige arbeider zegt: ik heb mijn dag verloren, zo zegt ook hij tot zich zelf: ik heb mijn leven verloren. Maar net zoals voor de arbeider de opgaande zon de volgenden morgen hem een nieuwe dag aankondigt die hem zal veroorloven het verlies dat hij door de verloren tijd geleden heeft in te halen; zal ook voor hem na de nacht van het graf, de zon van een nieuw leven schijnen, waarin hij zich de ondervinding in het verleden opgedaan, en zijne goede voornemens voor de toekomst zal kunnen benutten.

Vroegere oorzaken van het lijden.

6. Maar indien er kwalen zijn, waarvan de mens zelf, in dit leven de eerste oorzaak is, zo zijn er toch ook andere kwalen waarvan de oorzaak hem, althans schijnbaar, geheel vreemd is, en die hem als het ware noodlottig schijnen te treffen. Zo is er bijvoorbeeld het verlies van geliefde betrekkingen, van de steun van een huisgezin, zo zijn er ook de ongelukken die door geen enkele voorzorgsmaatregel hoe dan ook voorkomen konden worden; de omslag van het fortuin die alle voorzichtigheid verijdelt; de natuurlijke kwalen; verder de gebreken die zijn ontstaan bij de geboorte, vooral die, welke de ongelukkige mensen beletten door arbeid hun brood te verdienen; bijvoorbeeld lichamelijk of psychisch gestoorde mensen.

Zij die in zo 'n toestand geboren worden, hebben zeker in dit leven niets gedaan om zonder enige compensatie zo'n rampzalig lot te verdienen; een lot dat zij niet uit de weg konden gaan en dat zij onmogelijk zelf kunnen veranderen en dat hen afhankelijk maakt van het algemene medelijden. Waartoe dienen toch die zo erbarmelijk bedeelde wezens, terwijl er naast hen, onder hetzelfde dak, in hetzelfde gezin anderen zijn, die in alle opzichten door het lot begunstigd worden?

Wat te zeggen eindelijk, van die kinderen die jong stervende, van het leven niets dan de smart gekend hebben?

Raadselen die nog door géén wijsgeer opgelost; konden worden, een afwijking die nog niet één Godsdienst heeft kunnen rechtvaardigen, en die bij de veronderstelling dat de ziel tegelijk met het lichaam geschapen wordt, en dat haar lot na een verblijf op aarde van slechts enige ogenblikken onherroepelijk bepaald wordt, de ontkenning van Gods goedheid, rechtvaardigheid en voorzienigheid zou zijn. Wat hebben die zielen gedaan, die pas uit de hand van de Schepper zijn voortgekomen, om hier beneden zo veel leed te moeten verduren, en om in de toekomst een beloning of straf te verdienen, terwijl zij noch goed noch kwaad gedaan kunnen hebben.

Echter krachtens het axioma: dat alle uitwerkselen een oorzaak hebben, is deze ellende ook een uitwetsel die een oorzaak hebben moet; en zodra men een rechtvaardig God aanneemt, moet ook die oorzaak rechtvaardig zijn. En, aangezien de oorzaak altijd aan het uitwetsel voorafgaat, moet die, als hij niet in dit leven aanwezig is, vóór dit leven bestaan hebben, dat wil zeggen tot een vorig bestaan behoren. Aan de andere kant, kan God niet kan straffen voor het goede dat men gedaan heeft, noch voor het kwaad dat men niet gedaan heeft, moeten wij, die gestraft worden kwaad gedaan hebben, en indien wij het in dit leven niet gedaan hebben, moeten wij het in een vorig leven bedreven hebben. Dit is een alternatief waaraan men onmogelijk kan ontsnappen en waarin de

logica zal beslissen aan welke zijde Gods rechtvaardigheid aanwezig is.

De mens wordt dus niet altijd, althans niet volledig gedurende zijn tegenwoordige bestaan gestraft, maar ontsnapt nooit aan de gevolgen van zijn fouten. De voorspoed van de boze is slechts tijdelijk, en waar hij vandaag de dag niet voor zijn daden boet, zo zal hij het morgen doen, terwijl degene die nu lijdt, boete doet voor zijn verleden. Het ongeluk dat ons op het eerste gezicht onverdiend schijnt, heeft dus een oorzaak, en hij die lijdt kan altijd zeggen: "Vergeef mij Heer want ik heb gezondigd."

7. Het lijden ten gevolge van vroegere oorzaken is vaak net als het lijden dat wij ondergaan ten gevolge van tegenwoordige fouten, het natuurlijke gevolg van de bedreven fout. Dat wil zeggen dat door een strenge wedervergeldende gerechtigheid de mens hetzelfde ondergaat dat hij anderen heeft laten ondergaan. Als hij hardvochtig en onmenselijk geweest is, zal hij wellicht ook hardvochtig en onmenselijk behandeld worden. Indien hij trots is geweest, zal hij in een vernederende stand geboren kunnen worden. Indien hij gierig of baatzuchtig geweest is, of indien hij een slecht gebruik van zijn fortuin gemaakt heeft, zal hij van het nodige beroofd kunnen zijn. Indien hij een slechte zoon geweest is, zal hij door zijn kinderen kunnen lijden, enz.

Op deze wijze worden de onregelmatigheden die zich bij de verdeling van het geluk en ongeluk tussen de goeden en kwaden voordoen door het herhaald bestaan en door de bestemming van de aarde tot een wereld voor boetedoening volkomen verklaard. Deze onregelmatigheden zijn slechts schijnbaar, wanneer men zijn gezichtspunt uitsluitend uit het tegenwoordige leven neemt; maar indien men zich in gedachte verheft, zodat men een reeks van opvolgende levens omvat, dan zal men ontwaren, dat ieder zijn gerechte deel ontvangt, zonder inbreuk te maken op dat wat hem in de Geestenwereld te wachten staat en dat Gods gerechtigheid geen ogenblik werkeloos is.

De mens moet nooit uit het oog verliezen, dat hij op een lagere wereld geplaatst is, waarop hij alleen door zijn gebreken gebonden blijft. Bij iedere wederwaardigheid moet hij zichzelf zeggen, dat indien hij tot een hogere wereld behoorde, hem dit niet zou zijn overkomen; en dat het van hem zelf afhangt hier niet meer terug te komen, door aan zijn veredeling te werken.

8. De wederwaardigheden van het leven kunnen aan verstokte Geesten of aan die welke te onwetend zijn om met oordeel een keus te kunnen doen, worden opgelegd, maar zij worden door berouwhebbende Geesten, die het kwaad dat zij bedreven hebben willen herstellen en die zich willen beijveren beter te handelen, uit eigen vrije wil gekozen en aangenomen; net als degene die zijn taak slecht afgewerkt heeft en verzoekt die te mogen overdoen, teneinde de vrucht van zijn arbeid niet te verliezen. Deze wederwaardigheden zijn dus zowel boete voor het verleden dat zij straffen, als beproevingen voor de toekomst, die zij voorbereiden. Laat ons dus God danken, dat hij in zijn goedheid aan de mens het vermogen schenkt het door hem bedreven kwaad te herstellen en hem niet

onherroepelijk na een eerste misstap veroordeelt.

9. Uit hetgeen voorafgaat, moet men evenwel niet afleiden dat elk lijden dat hier op aarde ondergaan wordt, het bewijs is van een gepleegde bepaalde misdaad; dikwijls zijn het alleen beproevingen die door de Geest uitgekozen zijn om zijn loutering te beëindigen en om zijn vooruitgang te bespoedigen. Hieruit volgt dat boetedoening altijd een beproeving is, maar dat beproeving niet altijd een boetedoening is. Hoe dan ook of beproeving, of boete, beide zijn het kentekenen van een betrekkelijk lage trap van ontwikkeling, want wat volmaakt is hoeft niet meer beproefd te worden. Een geest kan dus, op een betrekkelijk hoog standpunt gekomen zijn, maar nog meer willen vooruitgaan en verzoeken met een zending belast te worden, een taak te volbrengen; en hiervoor zal hij, als hij er als overwinnaar van terugkeert, naarmate de strijd moeilijker geweest zal zijn, des te meer voor beloond worden. Hieronder behoren meer in het bijzonder, die mensen met natuurlijke goede inborst, met verheven ziel, met aangeboren edele gevoelens, die als 't ware niets kwaads uit hun vorig bestaan hebben meegebracht, en die met een Christelijke gelatenheid de grootste smarten verduren en God bidden hun de kracht te geven die zonder morren te dragen. Daarentegen kan men die wederwaardigheden die gemor verwekken, en die als 't ware den mens tot opstand tegen God schijnen aan te sporen, als boeten beschouwen.

Het lijden dat geen gemor verwekt, kan ongetwijfeld ook een boete zijn, maar het is een kenmerk dat het meer vrijwillig gekozen dan opgelegd is, en een bewijs van een krachtig voornemen, dat een teken van vooruitgang is.

10. De Geesten kunnen alleen dan aanspraak maken op volmaakt geluk, wanneer zij rein zijn. Elke smet is een beletsel voor hun toelating in de gelukkige werelden, net als het landen in een haven van de schepelingen van een door de pest aangetast schip belet wordt totdat zij ontsmet zijn. In hun opvolgende lichamelijke levens ontdoen zich de Geesten langzamerhand van hun onreinheden. De beproevingen van het leven, doen ons vooruitgaan als wij die met gelatenheid dragen. Als boetedoening wissen zij onze misdrijven uit en reinigen ons. Het is het geneesmiddel dat de wond reinigt en de zieke geneest. Hoe erger de kwaal, hoe krachtadiger het geneesmiddel zijn moet. Dus de gene die veel te lijden heeft, moet tot zichzelf zeggen dat hij veel te boeten had, en hij moet zich met het vooruitzicht verblijden spoedig genezen te zullen zijn. Het hangt van hem zelf af dat lijden door zijn gelatenheid vruchtbaar te doen zijn en er de vruchten niet van te verliezen door zijn morren, want dan zou hij weer genoodzaakt zijn van voren af aan te moeten beginnen.

Het vergeten van het verleden.

11. Tevergeefs werpt men het vergeten van het verleden tegen als een beletsel

om van de ondervinding van vroegere levens gebruik te kunnen maken. Indien God het nodig geoordeeld heeft een sluier over het verleden te werpen, moet dit zijn omdat het nuttig is. En inderdaad zou deze herinnering zeer ernstige bezwaren met zich meeslepen. In sommige gevallen zou zij ons ernstig kunnen vernederen, of onze hoogmoed kunnen opwekken, en daardoor zelfs onze vrije wil belemmeren. In ieder geval, zou zij onvermijdelijk verwarring in de maatschappelijke betrekkingen veroorzaken.

De Geest herleeft vaak in dezelfde omgeving waarin hij al geleefd heeft, en treedt in betrekking met dezelfde mensen, opdat hij het kwaad dat hij aan deze berokkend heeft kan herstellen. Indien hij nu hen die hij vroeger haatte herkende, zou wellicht deze haat weer ontwaken; en in ieder geval zou hij zich tegenover degenen die hij vroeger beledigd heeft vernederd vinden.

Om ons te beteren heeft God ons juist datgene gegeven wat voor ons daartoe nodig is en voldoende is: de stem van ons geweten, en onze instinctmatige neigingen. Hij ontnemt ons wat daartoe schadelijk zou kunnen zijn.

De mens brengt bij zijn geboorte al mee wat hij verkregen heeft, hij treedt in de wereld zoals hij zich zelf gemaakt heeft. Ieder leven is voor hem een nieuw uitgangspunt; het is voor hem zonder belang om te weten wat hij geweest is: indien hij gestraft wordt, is het omdat hij kwaad gedaan heeft. Zijn tegenwoordige slechte neigingen zijn de aanwijzing van hetgeen nog in hem te verbeteren valt, en daarop moet hij geheel zijn aandacht vestigen, want van datgene waarvan hij zich gebéterd heeft, blijft geen spoor meer over. De goede voornemens die hij opgevat heeft, zijn de stemmen van zijn geweten die hem waarschuwen wat goed of kwaad is, en die hem kracht geven de slechte aanvechtingen te weerstaan.

Trouwens de niet-herinnering heeft alleen gedurende het lichamelijke leven plaats. In het geestelijk leven teruggekeerd, vindt de Geest die herinnering van het verleden terug; het is dus slechts een tijdelijke opheffing, net als bij het aardse leven gedurende de slaap, hetgeen bij het ontwaken niet belet, zich wat men gisteren en de vorige dagen gedaan heeft te herinneren.

Zelfs is het niet alleen na de dood, dat de Geest de herinnering van het verleden herkrijgt. Men kan zeggen dat zij die nooit verliest, want de ondervinding heeft bewezen, dat de Geest gedurende de incarnatie, terwijl het lichaam slaapt een zekere vrijheid geniet, en zich van zijn vorige daden bewust is; weet waarom hij lijdt, en dat dit lijden rechtvaardig is. De herinnering gaat slechts verloren bij het uitwendige leven waarin hij in betrekking tot anderen staat. Maar bij gemis van een juiste herinnering die voor hem pijnlijk en wellicht in zijn maatschappelijke betrekkingen nadelig zou kunnen zijn put hij nieuwe krachten in deze ogenblikken van vrijheid van de ziel, indien hij die ogenblikken nuttig heeft weten te gebruiken.

Beweegredenen tot gelatenheid.

12. Door de woorden: Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden, wijst Jezus zowel op de vergoeding die de lijdende wacht, als op de gelatenheid, die het lijden doet zegenen als de voorbode van de genezing.

Deze woorden kunnen ook aldus uitgelegd worden: U moet uzelf gelukkig achten te lijden, want uw aardse smart is de schuld die u voor uw vroegere fouten kwijten moet, en die met geduld gedragen, u eeuwen van ellende in het toekomstige leven bespaart. U moet u dus gelukkig achten dat God uw schuld vermindert door u toe te staan die nu te voldoen waardoor u rust voor de toekomst verzekerd wordt.

De lijdende mens is als een schuldenaar die een grote som schuldig is, en tot wie zijn schuldeiser zegt: "Indien u mij heden al is het ook slechts een honderdste gedeelte betaalt dan schenk ik u het overige, en u zult vrij van schuld zijn. Maar doet u dit niet, dan zal ik u vervolgen totdat u de laatste penning gekweten zult hebben." Zou de schuldenaar zich niet gelukkig achten allerlei ontberingen te verduren, om zich zodoende door slechts één honderdste af te doen, geheel vrij van schuld te maken? Zou hij niet in plaats van zich over die schuldeiser te beklagen, deze dankbaar zijn?

De zin van de woorden: "Zalig zijn die treuren want zij zullen vertroost worden" is dus deze. Zij zijn gelukkig omdat zij zich van hun schuld kwijten, en zij na die kwijting vrij zullen zijn. Maar indien men aan de ene kant zich kwijtende, aan de andere kant wederom schulden maakt, dan zal men nooit vrij zijn. En iedere nieuwe fout vermeerdert onze schuld, omdat er ook niet een enkele is, hoe dan ook die niet haar noodzakelijke, onvermijdelijke straf met zich voert. Ondergaat men die niet heden, dan zal het morgen zijn; zo niet in deze wereld dan in de andere. Onder deze fouten moet men in de eerste plaats het gebrek aan onderwerping aan Gods wil rangschikken. Indien men dus onder het lijden mort, indien men dat niet aanneemt met gelatenheid en als iets dat men verdiend heeft, indien men God van onrechtvaardigheid beschuldigt, haalt men een nieuwe schuld op zich, die al de voordelen die men uit het lijden zou hebben kunnen trekken verloren laat gaan. Dan is men verplicht van voren af aan te beginnen, net als wanneer u van een schuldeiser die u vervolgt en aan wie u betaling op rekening geeft, telkens opnieuw geld leent.

Bij zijn intrede in de Geestenwereld is de mens ook nog net als de werkmans die zich op de betaaldag aanmeldt om zijn loon te ontvangen. Tot de een zal de meester zeggen: "Hier is het loon van uw dagen arbeid." Tot anderen, de gelukkigen der aarde, die hun leven met niets doen hebben doorgebracht, die in de voldoening van eigenliefde en wereldse vermaken hun geluk gesteld hebben: "Aan u komt niets toe, want u hebt uw loon al op aarde ontvangen. Ga heen en hervat uw taak."

13. De mens kan het bittere van zijn beproevingen verzachten of vermeederen.

Hij zal des te meer lijden, al naarmate hij de duur ervan langer schat; en hij die zich op het standpunt van het geestelijke leven plaatst, met één oogopslag het gehele aardse leven overziet. Hij beschouwt dit als een stip in de oneindigheid. Hij begrijpt er de korthed van, en zegt bij zich zelf, dit moeilijke ogenblik zal spoedig voorbij zijn. De zekerheid van een nabij zijnd gelukkiger toekomst ondersteunt hem en geeft hem moed. En in plaats van zich te beklagen dankt hij de Hemel voor het lijden dat hem voorwaarts doet gaan. Voor hem daarentegen die alleen het lichamelijke leven ziet, lijkt het lijden eindeloos te zijn, en drukt het loodzwaar op hem. Het gevolg van de beschouwing van het leven vanuit het geestelijk standpunt is het verminderen van de belangrijkheid van de dingen van deze wereld en de mens er toe te brengen zijn wensen te beperken en met zijn eigen toestand tevreden te zijn, zonder die van anderen te benijden, en de zedelijke druk van de ongelukken en misrekeningen die hij ondervindt te verminderen. Hij krijgt er een kalmte en gelatenheid door, even heilzaam voor de gezondheid van zijn lichaam als van zijn ziel, terwijl hij door afgunst, naijver en eerzucht zich zelf vrijwillig martelt en dus de ellende en de angsten van zijn kortstondig bestaan op aarde verzwaart.

Zelfmoord en krankzinnigheid.

14. De kalmte en gelatenheid, die verkregen worden door het aardse leven te beschouwen uit het geestelijke oogpunt, en door het vertrouwen op de toekomst, geven aan de Geest een helderheid en opgeruimdheid die de beste waarborgen zijn tegen krankzinnigheid en zelfmoord. Het is toch zeker dat de meeste gevallen van krankzinnigheid, het gevolg zijn van de schok teweeggebracht door ervaringen die de mens de kracht niet had te dragen. Indien hij dus door de wijze waarop het Spiritisme de dingen van deze wereld doet beschouwen, met onverschilligheid, ja zelfs met blijdschap de tegenspoeden en teleurstellingen draagt, die hem onder andere omstandigheden wanhopig zouden gemaakt hebben, is het duidelijk dat die kracht, die hem boven de lotwisselingen van het leven verheft, zijn verstand tegen de schokken beveiligd, die hem anders neergedrukt zouden hebben.

15. Zo is het ook met zelfdoding. Indien men de zelfdoding uitzondert die in dronkenschap of in waanzin gepleegd is, en die men dus onbewust kan noemen, is het zeker, dat wat ook de bijzondere drijfveer moge zijn, hij altijd de een of andere ontevredenheid tot oorzaak heeft. Nu oefent degene die de zekerheid heeft, slechts één dag ongelukkig en de volgende gelukkig te zullen zijn, gemakkelijk geduld; en wanhoopt slechts dan alleen wanneer hij geen einde aan zijn lijden ziet. En is het menselijke leven vergeleken met de eeuwigheid niet korter dan één dag? Maar hij die niet aan de eeuwigheid gelooft, die gelooft dat alles voor hem met dit leven eindigt, ziet wanneer hij door ver-

driet en rampen neergedrukt wordt, daaraan geen einde dan door de dood. Omdat hij niets meer verwacht vindt hij het zeer natuurlijk, ja zeer logisch, aan zijn ellende door zelfdoding een einde te maken.

16. Het ongeloof, zelfs de blote twijfel omtrent de toekomst, in één woord de materialistische denkbeelden, zijn de grootste aandrijvers tot zelfmoord: zij maken ons zedelijk lafhartig. En als men nu wetenschappelijke mannen, op grond van hun wetenschap zich ziet inspannen om hun hoorders of lezers te bewijzen, dat deze niets meer na dit leven te wachten hebben, is dit dan niet hen ertoe brengen, om tot het besluit te komen, dat zij ongelukkig zijn en niets beters doen kunnen dan zich van het leven te beroven? Wat zouden zij kunnen aanvoeren om hen daarvan terug te brengen? Welke vergoeding kunnen zij hun aanbieden? Welke hoop kunnen zij hun geven? Niets anders dan het NIET. Hieruit vloeit de gevolgtrekking voort: dat indien het NIET het enige afdoende geneesmiddel, het enige vooruitzicht is, het beter is daar dadelijk toe over te gaan, dan dit uit te stellen, om zodoende slechts een korte tijd ongelukkig te zijn.

De verspreiding van de materialistische denkbeelden is dus het gif dat bij velen de gedachte aan zelfmoord als 't ware inent, en zij die zich tot apostelen van die leer opwerpen, laden een verschrikkelijke verantwoordelijkheid op zich. Omdat met het Spiritisme de twijfel niet meer gerechtvaardigd is, verandert het leven geheel van aanzien; de gelovige weet dat het leven, aan gene zijde van het graf tot in het oneindige, maar onder geheel andere omstandigheden verlengd wordt; vandaar geduld en onderwerping die vanzelf van de gedachte aan zelfmoord afbrengt; vandaar in één woord, de zedelijke moed.

17. Het Spiritisme heeft wat dat betreft een andere even stellige en wellicht nog beslissender uitwerking. Het toont ons de zelfdoders zelf, die ons hun ongelukkige toestand beschrijven, en ons komen bewijzen dat niemand Gods wet, die de mens verbiedt zijn leven te verkorten, ongestraft verkracht. Onder de zelfdoders zijn er, waarvan het lijden, het moge dan tijdelijk en niet eeuwig zijn, daarom niet minder verschrikkelijk en van een dergelijke aard is, dat die stof tot nadenken moet geven aan ieder die in de verzoeking mocht komen om van hier te vertrekken, voor dat God daartoe verlof geeft. De Spiritist heeft dus vele beweegredenen als tegenwicht voor de gedachte aan zelfmoord: de zekerheid van een toekomstig leven, in welke hij weet dat hij des te gelukkiger zal wezen, naar mate hij op aarde ongelukkiger en meer onderworpen is geweest; de zekerheid, dat door zijn leven te verkorten hij juist een tegenovergesteld uitwerksel van hetgeen hij verwachtte, zal verkrijgen; dat hij zich van een kwaad bevrijdt, om in een erger langduriger en verschrikkelijker kwaad te vervallen; dat hij dwaalt als hij gelooft dat hij door zich van het leven te beroven spoediger in de hemel zal komen; dat zelfdoding een beletsel is om de voorwerpen van zijn liefde, die hij in de andere wereld opnieuw hoopte te ontmoeten, terug te zien; en hieruit vloeit de gevolgtrekking voort, dat zelfdoding niet

anders dan verijdeling van zijn wensen ten gevolge heeft en een handeling tegen zijn eigen belang is. Ook is het getal zelfdodingen, dat door het Spiritisme voorkomen is, aanzienlijk, en men kan aannemen dat als iedereen spiritist zal zijn, er geen zelfbewust gepleegde zelfdodingen meer zullen plaats vinden. Vergelijkt men de materialistische leer aldus met de Spiritistische, zij het ook alleen met betrekking tot de zelfdoding, dan vindt men dat de logica van de eerste er toe lijdt, terwijl die van de laatste er van terug houdt, hetgeen trouwens door de ondervinding bevestigd wordt.

Onderwijs door de Geesten:

Goed en slecht lijden.

18. Toen Christus zei: "Zalig zijn die treuren, want aan hen is het Koninkrijk der Hemelen", bedoelde hij daarmee niet, in het algemeen al die lijden, want hier beneden of op een troon gezeten of op stro liggende, lijden allen, maar weinigen helaas verdragen hun lijden goed. Weinigen begrijpen dat slechts het lijden dat men goed draagt tot het Koninkrijk Gods voert. Moedeloosheid is een fout; God weigert u troost, omdat het u aanmoed ontbreekt. Het gebed is een steun voor de ziel, doch het gebed alleen is niet genoeg; dit moet steunen op een vurig vertrouwen op Gods goedheid. Men heeft u dikwijls gezegd dat God geen zware last op zwakke schouders legt; maar dat de last evenredig is aan de krachten net zoals de beloning evenredig zal zijn aan de onderwerping en aan de betoonde moed; de beloning zal heerlijker zijn, dan het lijden zwaar was; maar die beloning moet verdiend worden, en het is daarom dat het leven vol kommer is.

De soldaat die men niet in het vuur zendt is daarover ontevreden, omdat de rust van het kamp hem geen kans op bevordering aanbiedt; wees dus de soldaat gelijk, en verlang niet naar een rust waarin uw lichaam ontzenuwd en uw ziel verdoofd zou worden. Verheugt u als God u gelegenheid tot strijden geeft. Die strijd bestaat niet in het vuur van de oorlog, maar in de beproevingen van het leven, waarin men dikwijls meer moed nodig heeft dan in een bloedig gevecht; want menigeen die voor de vijand pal zal blijven staan, zal bij een zedelijke beproeving terugdeinzen. Zodanige moed wordt niet door de mensen beloond, maar door God die daarvoor een erekroon en een heerlijke plaats heeft weggelegd. Wanneer u dus iets verdrietig of hinderlijk overkomt, tracht dan uzelf daarboven te verheffen en als het u gelukt zal zijn, de uitbarsting van uw ongeduld, toorn of wanhoop te overwinnen, zeg dan met rechtvaardige zelfvoldoening tot uzelf: "Ik ben de sterkste gebleven."

Zalig zijn die treuren, kan dus aldus vertaald worden:

Zalig zijn zij die in de gelegenheid gesteld worden, hun vertrouwen op God, hun standvastigheid, hun volharding, en hun onderwerping aan Gods wil te tonen, want zij

zullen het geluk dat zij op aarde ontberen, honderdvoudig terug ontvangen, en na de arbeid, zal voor hen de rust komen. (Lacordaire, Havre, 1863).

De kwaal en het geneesmiddel.

19. Is uw aarde dan een oord van wellust, een paradijs van geneugten? Klinkt de stem van de profeet dan niet meer in uw oren? Heeft hij niet verkondigd, dat er voor hen die in dit tranendal geboren zullen worden, geweent en knarsen van tanden zijn zal? U dus, die er komt leven, bereidt u voor, op wrange tranen en bitter lijden, heft naar mate uw wonden dieper en scherper zijn, des te meer het hoofd tot God op, en zegent Hem dat hij u heeft willen beproeven! O Mens! Zult u dan pas de macht van uw Meester erkennen als hij de wonden van uw lichaam gesloten en uw leven met zaligheid en vreugde bekroond zal hebben. Zult u dan pas zijn liefde erkennen als hij uw lichaam met alle heerlijkheid versierd heeft en het zijn glans en blankheid zal teruggegeven hebben! Volg hem, die u hierin tot voorbeeld gegeven is; tot het laagste peil van ellende gezonken en op een mesthoop liggend zegt hij tot God:

Heer, ik heb al de vreugde van de rijkdom gekend, en u hebt mij tot de diepste ellende teruggevoerd, ik dank u mijn God, dat u uw dienaar wel hebt willen beproeven! Tot wanneer zullen uw ogen zich vestigen op de door de dood beperkte horizon? Wanneer zal eindelijk eens uw ziel haar blik tot over het graf uitstrekken? Maar was u gedoemd een heel leven wenend en lijdend door te worstelen, wat zou dat nog zijn vergeleken bij een eeuwigheid van heerlijkheid, welke is weggelegd voor hen die de beproevingen met vertrouwen liefde en gelatenheid hebben ondergaan? Zoek dus vertroosting voor uw rampen in de toekomst die God u voorbereidt, en de oorzaak ervan in uw verleden; en u die het meeste hebt moeten lijden, beschouw uzelf als de gelukzaligen der aarde.

Toen u als geest ronddwaalde, toen u in de ruimte zweefde, hebt u zelf uw beproeving uitgekozen, omdat u uzelf sterk genoeg waande om die te kunnen dragen. Waarom mort u dan nu? U die rijkdom en eer gevraagd hebt, het was om de strijd der verzoeking te aanvaarden en daarin te overwinnen. U die verlangd hebt met geest en lichaam te worstelen tegen zedelijke en lichamelijke kwalen, het was omdat u wist dat hoe sterker de beproeving, des te heerlijker de overwinning zijn zou. En dat als u zegevierend uit de strijd terugkeerde, al mocht uw lichaam op een mesthoop geworpen worden, bij zijn dood de vrijheid zal hergeven met een van blankheid schitterende ziel gereinigd door de doop van boetedoening en lijden.

Welk geneesmiddel zal men dus voorschrijven aan hen die door wreedaardige kwellingen en diep lijden gepijnigd worden? Slechts één enig is onfeilbaar, het vertrou-

wen op, het opzien tot God. Indien te midden van uw hevigste lijden, uw stem de lof van de Heer zingt, zal de Engel die aan uw sponde staat, u met de vinger wijzen op het teken van Heil en naar de plaats die u éénmaal zult innemen. Het vertrouwen op God is het zekere geneesmiddel tegen het lijden; het wijst ons altijd naar de horizon van de oneindigheid voor welke de weinige sombere dagen van het tegenwoordige, worden weggevaagd. Vraag ons dus niet meer welk geneesmiddel tegen dit of dat leed, deze of gene verzoeeking, deze of gene beproeving aan te wenden; wees overtuigd dat hij die gelooft, sterk is door zijn vertrouwen op God, en dat hij die slechts gedurende één seconde aan zijn kracht twijfelt, onmiddellijk daarvoor gestraft wordt, omdat hij op hetzelfde ogenblik het angstvol lijden van droefheid ondervindt.

De Heer heeft allen die in hem geloven met zijn zegel aangewezen. Christus heeft u gezegd dat men door het geloof bergen verzet, en ik zeg u dat degene die lijdt, en het geloof tot steun heeft, onder zijn hoede zal staan, en niet meer lijden zal; de ogenblikken waarin hij zijn zwaarste smarten gevoeld heeft, zullen voor hem de eerste tonen van de eeuwige vreugde zijn. Zijn ziel zal zich zodanig van zijn lichaam losmaken, dat terwijl dit stuiptrekkende neer ligt in de Hemelse gewesten zal zweven en met de Engelen lofliederen van dankbaarheid tot God zal zingen.

Zalig zijn die lijden en die treuren, laat hun ziel in vreugde zijn, want zij zullen door God met vreugde overladen worden. (H. Augustinus, Parijs 1863).

Het geluk is niet van deze wereld.

20. Ik ben niet gelukkig, het geluk is niet voor mij weggelegd! roept gewoonlijk de mens uit in elke maatschappelijke stand. Dat bewijst, mijn beste kinderen beter dan alle redeneringen de waarheid van de spreuk van de Prediker»Het geluk is niet van deze wereld.» En inderdaad zijn noch rijkdom noch macht, noch zelfs de bloeiende jeugd, de wezenlijke kenmerken van geluk. Ja ik ga verder: zelfs deze drie zo benijde eigenschappen tezamen verenigd zijn er geen waarborg voor dat men steeds, zelfs onder de meest bevoorrechte standen door mensen van elke ouderdom bitter over hun toestand hoort klagen.

Bij zo'n ondervinding is het inderdaad onbegrijpelijk, hoe de ijverig werkende en strijdende klassen, met zo veel begeerlijkheid de toestand kunnen benijden van hen die de fortuin schijnt te begunstigen. Wat men ook doet, hier beneden krijgt iedereen zijn deel van de arbeid en draagt ieder zijn deel van de ellende, van het lijden, en van de teleurstellingen, waardoor men tenslotte tot de overtuiging komt, dat de aarde een oord van beproeving en boetedoening is.

Dus zij die verkondigen, dat de aarde de enige woonplaats voor de mens is, en

dat hem alleen daar en gedurende een enkel bestaan de mogelijkheid gegund is om de hoogste trap van geluk te bereiken waarvoor zijn natuur vatbaar is, misleidt zich zelf zowel als degenen die naar hem luisteren. Een eeuwenoude ervaring heeft toch bewezen dat deze aardbol slechts bij uitzondering de voorwaarden oplevert die nodig zijn voor het volmaakte geluk van het individu.

Als algemene stelling kan men dus beweren, dat het geluk een droombeeld is, waarnaar elk opvolgend geslacht streeft, zonder dit ooit te kunnen bereiken; want net zoals de wijze mens hier op aarde een zeldzaamheid is, vindt men er de absoluut gelukkige evenmin.

Datgene waaruit het geluk op aarde bestaat, is voor hem die niet door de rede bestuurd wordt zo voorbijgaand, zo kortstondig, dat voor een jaar, een maand, een week van volkomen tevredenheid, de overige tijd onder opvolgend verdriet en teleurstelling voorbijsnelt. En let wel op, mijn lieve kinderen, dat ik hier de zogenaamde gelukkigen der aarde, hen die algemeen benijd worden, bedoel.

Derhalve, moet men, indien het verblijf op aarde tot beproeving en boetedoening bestemd is, wel aannemen, dat er elders meer bevoorrechte plaatsen bestaan, waar de geesten van de mensen, die nog gekerkerd zitten in een stoffelijk lichaam, in alle volkomenheid de genoegens aan het menselijke leven eigen, zullen kunnen genieten. Tot dat einde heeft God de ruimte met die schone planeten bezaaid, waarheen uw streven, en uw neiging als u meer volmaakt en genoegzaam gelouterd zult zijn, u eenmaal zullen voeren.

Leidt evenwel uit mijn woorden niet af, dat de aarde voor eeuwig tot een oord van straf gedoemd zou zijn, zeker niet! Want behalve de al verkregen vooruitgang, kunt u stellig de toekomstige, en naar de reeds verkregen maatschappelijke hervormingen, nieuwere en meer vruchtbare, verwachten. Dat is de onmetelijke taak die de nieuwe leer, die de Geesten u geopenbaard hebben, moet vervullen.

Laat u dan, mijn geliefde kinderen, met een heilige wedijver bezielen, en laat ieder van u met kracht de oude mens afleggen. De verplichting rust op u allen om het spiritisme, waardoor uw eigen zedelijke herschepping reeds een aanvang genomen heeft, algemeen bekend te maken. Het is een plicht ook uw broeders dit heilige licht te doen aanschouwen. Aan de arbeid dus, mijn hartelijk geliefde kinderen. Laat in deze plechtige bijeenkomst uw harten eendrachtig samenwerken om het grootse doel te bevorderen: een wereld voor te bereiden aan de toekomstige geslachten, waar het geluk geen ijdele klank zal wezen. (François-Nicolas-Madeleine, Cardinal Morlot. Parijs, 1863).

Verlies van geliefde betrekkingen, vroegtijdige dood.

21. Als de dood in uw gezin zijn zeis zwaait, en zonder mededogen jongeren voor de bejaarden treft, dan zegt u vaak: God is, niet rechtvaardig, want hij offert wat sterk is en vol hoop op de toekomst om hen te behouden die lange jaren vol teleurstelling geleefd hebben. Hij neemt degenen die nuttig zijn weg, en laat anderen in het leven die tot niets meer dienen. Hij breekt het hart van de moeder, door haar te beroven van het onschuldige wicht dat al haar geluk uitmaakte.

Stervelingen, bij zulke gebeurtenissen moet u uzelf boven het aardse weten te verheffen, om te kunnen begrijpen, dat het goede juist daar aanwezig is, waar u niets dan kwaad gelooft te zien en dat daar een wijze voorzienigheid beschikte, waar u alleen het werk van het blinde noodlot ziet. Waarom meet u de Goddelijke rechtvaardigheid af naar die van uzelf? Kunt u een ogenblik geloven dat de Meester der Werelden, u uit loutere griligheid bittere beproevingen zou opleggen? Niets geschiedt zonder een wijs doel, en wat er ook gebeuren moge, alles heeft zijn reden van bestaan. Indien u al de rampen die u treffen beter bestudeert zou u er altijd de Goddelijke herstellende oorzaak van vinden. Daarbij in 't spel zouden uw ellendige belangen slechts als van ondergeschikt belang, door u op de achtergrond gesteld worden.

Geloof mij, de dood, is voor de geïncarneerde van twintig jaar oud, te verkiezen boven die schandelijke ongebondenheid die achtingswaardige gezinnen in droefheid dompelt, het hart van een moeder breekt en de haren van de ouders vroegtijdig grijs doet worden. De vroegtijdige dood is dikwijls een grote weldaad die God bewijst aan hem die heen gaat en hem daardoor bevrijdt van de ellende van de wereld, of van de verleiding die hem in het verderf had kunnen storten. Hij die in de bloei van zijn leven sterft, is geen slachtoffer van het noodlot, maar het is God die het voor deze persoon nuttig achtte om niet langer op deze aarde te vertoeven.

Het is een verschrikkelijke ramp, zegt u, dat een leven zo vol verwachting, wordt afgebroken. Welke verwachting bedoelt u? Die van de aarde, waar hij, die heen gaat, had kunnen schitteren, een goede betrekking had kunnen verkrijgen, zijn fortuin had kunnen maken? Altijd dat bekrompen gezichtspunt, dat zich niet boven de stof kan verheffen! Weet u wat het lot van dat leven geweest zou zijn, volgens u zo vol verwachting? Wie zegt u dat datzelfde leven niet vol bitterheid geweest zou zijn? U telt dus de verwachtingen van het toekomstige leven als niets, wanneer u die verwachtingen van dit kortstondige leven dat u op aarde doorzwoegt boven deze stelt? U gelooft dus dat het beter is, een rang onder de mensen te bekleden dan onder de gelukzalige Geesten.

Wees dus verheugd, in plaats van u te beklagen als God behaagt een van zijn kinderen uit dit tranendal tot zich te roepen. Is het geen egoïsme te wensen dat het kind hier bleef om met mee te lijden? Ja! Zo een droefheid is begrijpelijk van degene die niet

gelooft, en die in de dood een eeuwige scheiding ziet; maar u, Spiritisten! U weet dat de ziel beter kan leven, wanneer zij van haar aardse omhulsel verlost is. Moeders u weet dat uw geliefde kinderen bij mij zijn. Ja, zij bevinden zich zeer dicht bij u; hun licht omgeeft u, hun gedachten beschermen u. Wanneer u aan hen denkt vervult hen dit met vreugde; maar zijn zij bedroefd om uw onredelijke smart, omdat het een bewijs is van gebrek aan vertrouwen in God en een opstand is tegen Zijn wil.

U die het Geestenleven begrijpt, let op het kloppen van uw hart als u uw lievelingen aanroept, en indien u God zegent en bidt, zult u in uw binnenste die machtige vertroosting horen die de tranen wegwist. U zult die duizelingwekkende verwachtingen voelen, die u de toekomst zullen doen aanschouwen zoals die ons door de Goddelijke Meester beloofd wordt. (Sanson, oud lid der Spiritistische Vereniging te Parijs, 1863).

Indien het een braaf mens was geweest zou hij zijn omgekomen.

22. U zegt dikwijls als u van een slecht mens spreekt, die aan een gevaar ontkomen is; als het een braaf mens geweest was, zou hij omgekomen zijn. Wel nu, als u dit zegt spreekt u meer waarheid dan u denkt. Inderdaad gebeurt het dikwijls dat. God aan een in ontwikkeling nog achterlijke Geest, een langere tijd van beproeving gunt, dan aan een goede, die tot beloning van zijn verdiensten het voorrecht verlangt dat zijn beproeving zo kort mogelijk zal zijn. Wanneer u dus deze woorden gebruikt, vermoedt u niet dat u een godslastering uitspreekt.

Wanneer er een braaf mens sterft, en er woont naast deze een slechte, zult u zich haasten te zeggen: was het deze maar. Hierin dwaalt u ernstig, want degene die ons verlaat, heeft zijn taak afgewerkt, terwijl degene die nog hier blijft, wellicht nog niet aan de zijne is begonnen. Waarom zou u dan verlangen dat aan de boze de tijd niet werd gegund om zijn taak af te maken, en dat de brave in aardse slavernij geklonken bleef? Wat zou u zeggen als men een gevangene die zijn tijd uitgezeten had, gevangen hield, terwijl men aan een andere die daarop geen recht heeft de vrijheid gaf? Weet wat ware vrijheid is: losmaking van de lichamelijke banden en dat u zo lang als u op aarde bent in gevangenschap verkeert.

Went u er niet aan te veroordelen wat u niet begrijpen kunt, en geloof dat God in alles rechtvaardig is. Vaak is wat men een kwaad toeschijnt een weldaad; maar uw vermogens zijn zo beperkt, dat de samenhang van het geheel aan uw stompe zintuigen ontsnapt. Tracht u door de gedachte te verheffen boven de nauwe kring die u omsluit en naarmate u zult opstijgen, zal het stoffelijk leven in uw ogen in belangrijkheid afnemen, want het zal u slechts toeschijnen als een voorbijgaand voorval, in de oneindige duur van uw geestelijk leven, welke het enige ware is. (Fenelon, Sens, 1861).

Vrijwillige kwellingen.

23. De mens jaagt onophoudelijk het geluk na en toch ontsnapt hem dit steeds, omdat het onvermengd geluk niet op aarde bestaat. Toch kon hij niettegenstaande de wederwaardigheden die dit leven onvermijdelijk vergezellen toch betrekkelijk gelukkig zijn. Maar hij zoekt dit in vergankelijke dingen die aan dezelfde wederwaardigheden onderhevig zijn; dat wil zeggen hij zoekt het in stoffelijk genieten, in plaats van in die van de ziel die een voorproef van de onvergankelijke Hemelse is. In plaats van de zielenvrede te zoeken, het enige wezenlijke geluk hier beneden, ziet hij begerig uit naar alles wat hem kan beroeren en verontrusten, en vreemd genoeg schijnt hij er zich op toe te leggen zich opzettelijke kwellingen te berokkenen, die hij zou hebben kunnen ontwijken.

Bestaat er een grotere kwelling, dan die welke door afgunst en naijver veroorzaakt wordt? Voor de afgunstige en naijverige bestaat er geen rust. Zij bevinden zich in een eeuwige koorts. Wat zij niet hebben en anderen wel, veroorzaakt hij hen slapeloze nachten. Het welslagen van hun mededingers doet hen duizelen. Al hun pogingen hebben geen ander doel dan hun bureu te kunnen overtreffen. Hun enige vreugde is de woede van de naijver die hen bezielt ook bij anderen die even dwaas als zij zijn op te wekken. Arme dwazen, die niet bedenken, dat zij wellicht morgen al dat klatergoud, waarvan de begeerte hun leven verbittert, zullen moeten vaarwel zeggen! Niet op hen zijn de woorden toepasselijk:

Zalig zijn die treuren want zij zullen vertroost worden, want voor hun zorgen is in de hemel geen vergoeding.

Hoe veel kwellingen bespaart zich daarentegen de mens, die met hetgeen hij heeft tevreden weet te zijn, die wat hij niet heeft zonder afgunst bij anderen ziet — die niet tracht meer te lijken dan hij is. Deze is altijd rijk, want hij kijkt naar degenen die beneden en niet naar hen die boven hem geplaatst zijn — hij ziet altijd mensen die nog minder hebben dan hij; hij is kalm, omdat hij zich geen ijdele behoeften schept; en is kalmte te midden van de stormen van het leven geen geluk? (Fenelon, Lyon, 1860).

Het wezenlijke ongeluk.

24. Iedereen spreekt over het ongeluk, iedereen heeft er ervaring mee, en meent de aard van het ongeluk in zijn veelvuldige schakeringen te kennen. En ik kom u zeggen, dat bijna allen zich hier in vergissen, en dat het wezenlijke ongeluk niet bestaat uit datgene wat de mens, dat wil zeggen de ongelukkige er voor aanziet. Zij zien het on-

geluk in armoede, in een koud huis, in de dreigende schuldeisers, in de lege wieg van het engeltje dat mij toelachte, in de tranen, in de baar die men met ongedekt hoofd en met een gebroken hart volgt, in het grievende leed door verraad veroorzaakt, in de in lompen gehulde hoogmoed, die zich in purper zou willen kleden en die ternauwernood zijn naaktheid onder de vodden van de ijdelheid verbergt. Dit al en nog veel meer noemt men in de taal van de mensen ongeluk. En zeker is het een ongeluk voor hen die slechts het tegenwoordige zien; maar het wezenlijke ongeluk ligt meer in de gevolgen dan in de zaak zelf. Zeg mij, is de voor het ogenblik gelukkigste gebeurtenis, maar die noodlottige gevolgen met zich mee sleept in wezen niet ongelukkiger, dan die welke in het begin een grote teleurstelling veroorzaakt maar in iets goeds eindigt? Zeg mij, is de storm die uw bossen ontwortelt maar die door de verdrijving van de smetstof die de doodzonde veroorzaakt hebben, de lucht zuivert niet eerder een geluk dan een ongeluk?

Om iets te kunnen beoordelen, moet men het in zijn gevolgen kunnen nagaan. Om te kunnen bepalen wat voor de mens wezenlijk gelukkig of ongelukkig is, moet men zich aan gene zijde van dit leven kunnen verplaatsen, omdat zich eerst daar de gevolgen doen gevoelen. En alles wat door de mens uit zijn beperkt gezichtspunt beschouwd ongeluk genoemd wordt, neemt met dit aardse leven een einde, en vindt zijn vergoeding in het toekomstige leven.

Ik zal u het ongeluk onder een andere vorm leren kennen, onder de schone bloeiende vorm die u wenst en begroet met de hele kracht van uw bedrogen zielen.

Het ongeluk is de vreugde, het genoeg, de luidruchtigheid, de ijdele onrust, de dwaze voldoening de ijdelheid, die het zwijgen opleggen aan het geweten, die de uiting van de gedachte aan banden legt, die bij de mens de gedachte aan zijn toekomst verdringt en uitdooft. Het ongeluk is de opium van de vergetelheid die u met al uw kracht die in u is aanroept.

U die weent hebt hoop! U die lacht omdat uw lichaam voldaan is beeft! Men kan God niet bedriegen en men kan zijn bestemming niet ontlopen; en de beproevingen, onverbiddelijker schuldeisers dan de door gebrek wanhopig geworden benden, bespieden u in uw bedrieglijke rust, om u eensklaps in de ellende van het wezenlijk ongeluk te storten, van dat ongeluk dat de door onverschilligheid en baatzucht verzwakte ziel overvalt.

Laat het Spiritisme u inlichten, en waarheid en leugen, die door uw verblindheid zo ernstig misvormd zijn weer in hun ware daglicht stellen! Dan zult u als brave soldaten handelen, die in tegendeel van het gevaar te ontwijken, de voorkeur geven aan de kans van het gevecht, boven de vrede die hun noch eer noch bevordering kan brengen. Wat deert het de soldaat uit als hij al strijdend wapens, uitrusting en kleding verliest — indien hij slechts als overwinnaar en eervol terugkeert. Wat deert het de mens die het geloof aan de toekomst bezit, als hij op het slagveld van het leven zijn bezittingen en zijn vleeselijke omhulsel liggen laat, als maar zijn ziel schitterend het Hemelse Koninkrijk binnen-

treedt? (Delphine de Girardin, Parijs, 1861).

Zwaarmoedigheid.

25. Weet u wel waarom zich soms een onbestemde zwaarmoedigheid van uw gemoed meester maakt, en u het leven zo droevig doet vinden? Het is uw Geest, die naar geluk en vrijheid verlangt, en die vastgeklonken aan het lichaam dat hem tot gevangenis dient, zich in vergeefse pogingen uitput om er uit te raken. Maar bemerkend dat al zijn moeite vergeefs is, vervalt hij tot moedeloosheid, en van het lichaam die de invloed voelt, maakt zich een soort van wegwijzen, neerslachtigheid, en een zekere onverschilligheid meester, en u voelt u ongelukkig.

Geloot mij, bestrijd die indrukken die uw wil verlammen met alle kracht. Dat haken naar een beter leven is de Geest van ieder mens aangeboren, maar zoek dit niet hier op aarde. Nu dat God de Geesten tot u zendt, om u in te lichten over het geluk dat u wacht, wacht dan geduldig de Engel van de verlossing af, die u behulpzaam moet zijn in de verbreking van de banden die uwen Geest gevangen houden. Bedenk dat u gedurende uw beproeving op aarde een zending te vervullen hebt waarvan u zich zelf onbewust bent, of door toewijding aan uw bloedverwanten of door de vervulling van de plichten die God aan u toevertrouwd heeft. En indien, terwijl u zich van uw taak kwijt onder deze beproeving, zorgen, ongerustheid en verdriet uw deel worden, wees dan sterk en moedig om die te dragen. Trotseer die met vrijmoedigheid. Zij zijn van korte duur, en moeten u voeren tot de vrienden die u beweent, die voor u hun armen zullen openen om u in een oord te leiden waar het aardse verdriet niet toegankelijk is. (François de Genève, Bordeaux).

Vrijwillige beproevingen. Het ware boetkleed.

26. U vraagt of het geoorloofd is zijn eigen beproevingen te verzachten. Deze vraag komt hier op neer: is het iemand die verdrinkt geoorloofd pogingen in het werk te stellen om zich zelf te redden? Iemand bij wie een doorn in het lichaam steekt, er die uit te trekken? Iemand die ziek is een arts te roepen? De beproevingen hebben als doel, zowel het verstand als het geduld en de onderwerping te oefenen; men kan juist daarom onder moeilijke en zware omstandigheden geboren worden om daardoor in de gelegenheid gesteld te worden de middelen om die moeilijkheden te boven te komen op te sporen. De verdienste bestaat daarin om zonder morren de gevolgen van het kwaad dat men niet beletten kan te dragen, in de strijd te volharden, zich niet te ontmoedigen als men niet slaagt, maar niet om Gods water over Gods akker te laten lopen, want dat zou

vadsigheid zijn, geen deugd.

Uit deze vraag vloeit vanzelf een tweede voort. Is er, omdat Jezus gezegd heeft "zalig zijn die treuren," ook enige verdienste in verdriet te zoeken, door zijn beproevingen te verzwaren door vrijwillig lijden? Hierop zal ik zonder omwegen antwoorden: hierin ligt een grote verdienste, als het lijden en de ontberingen het welzijn van anderen ten doel hebben, want dat is weldadigheid door zelfopoffering; indien wij alleen ons zelf beogen dan is het egoïsme uit dweepzucht.

Men moet hier goed onderscheiden. Wees tevreden met de beproevingen die God u zendt voor zover het u persoonlijk betreft, en vermeerder er de vaak al zware last niet van. Neem die aan zonder morren en met vertrouwen op God, dat is alles wat hij van u vergt. Verzwak uw lichaam niet door nutteloze ontberingen en doellose zelfpijniging, want u hebt al uw krachten nodig om de taak waarvoor u op aarde gezonden bent te vervullen. Vrijwillig uw lichaam pijnigen en martelen is handelen tegen Gods wetten, die u de middelen schonk om uw lichaam te onderhouden en te versterken. Het zonder noodzaak te verzwakken is een ware zelfmoord. Gebruik Gods gaven, maar misbruik die niet — dat is de wet. Het misbruik van de beste dingen draagt zijn straf door zijn onvermijdelijke gevolgen met zich mee.

Anders is het gesteld met het lijden dat men zich zelf oplegt, om dat van anderen te verminderen. Indien u koude en honger verduurt om hem die gebrek heeft te verwarmen en te voeden, en uw lichaam daardoor lijdt, dan is dat een offerande die door God gezegend wordt. U die uw aangename geparfumeerde vertrekken verlaat om in de bedompte walgelijke woningen de armoede troost te brengen; die uw handen bezoedelt hij het verbinden van wonden; u die zich zelf geen slaap gunt om aan de sponde van een zieke te waken omdat hij uw broeder in God is, u die uw gezondheid bij de uitoefening van goede wenken opoffert, ziedaar uw boetkleed; waarachtig boetkleed door zegeningen geweven, want de genoegens van de wereld hebben uw hart niet verdord. U bent te midden van ontspannen genietingen van uw fortuin niet ingedommeld, maar u bent voor de arme onterfden van deze aarde een troostende engel geweest.

Maar u die de wereld vaarwel zegt en in eenzaamheid gaat leven om barre verleiding te ontlopen, van welk nut bent u op aarde? Waar is uw moed bij beproevingen — u vlucht voor de strijd en loopt uit het gevecht weg? Indien u een boetkleed wilt, draag dat dan op uw ziel en niet op uw lichaam. Kastij uw geest, maar niet uw vlees; gesel uw hoogmoed; verdraag vernederingen zonder te klagen, kwets u zelf in uw eigenliefde; verhard u tegen de smart van beledigingen en laster die erger is dan die van het lichaam.

Dan zal dat voor u het ware boetkleed zijn waarvan de wonden u toegerekend zullen worden, omdat zij getuigen zullen van uw moed en van uw onderwerping aan Gods wil.

(een beschermengel, Parijs, 1863).

27. Moet men als men daartoe in slaat is, een einde aan de beproevingen van anderen maken, of moet men uit eerbied voor Gods beschikking die laten voortduren?

Wij hebben u al gezegd en dikwijls herhaald, dat u op deze aarde van boetedoening geplaatst bent, om uwe beproevingen tot het einde toe te volbrengen, en dat alles wat u overkomt een gevolg van uw vroegere bestaan, de rente is van de schuld die u te voldoen hebt. Maar deze gedachte wekt bij sommigen overdenkingen op, die moeten ophouden, omdat zij noodlottige gevolgen met zich mee zouden kunnen brengen. Sommige mensen hebben het gevoel dat men op aarde is om boete te doen en dat men de beproevingen op hun beloop moet laten. Er zijn er zelfs die geloven dat men niet alleen niets moet doen om die te verzachten, maar dat men ze integendeel door ze te verzwaren verdienstelijker moet trachten te maken. Dit is een grote vergissing. Zeker moeten uw beproevingen hun loop hebben die God hun voorgeschreven heeft, maar is u die bekend? Weet u tot hoever die voortgezet moeten worden, en of uw goede Vader niet van het lijden van deze of gene van uw broeders gezegd heeft: "tot hiertoe en niet verder?" Weet u het of wellicht de Voorzienigheid u niet gekozen heeft, niet als folterwerktuig om het lijden van de schuldige te verzwaren, maar als de helende hand die de wonden die Gods gerechtigheid had geslagen moet genezen? Zeg dus niet als u een van uw broeders getroffen ziet:

Het is Gods gerechtigheid die haar loop moet hebben, maar liever: laat ik zien welk middel God mij wellicht ter handen gesteld heeft om het lijden van mijn broeder te verzachten. Laat ik zien of mijn zedelijke troost, mijn stoffelijke hulp, mijn raadgevingen, hem niet behulpzaam kunnen zijn, om met meer kracht, meer geduld en meer onderwerping deze beproeving te doorstaan. Laat ik zelfs nagaan of God wellicht niet het middel om dat lijden te laten ophouden in mijn handen gesteld heeft, of het mij niet wellicht als beproeving of als boete is opgelegd dit kwaad te doen ophouden en de rust er voor in de plaats te doen komen.

Sta elkander dus altijd in uw beproevingen bij, en zie u zelf nooit als een folterwerktuig, want die gedachte moet ieder goedgeaard mens, vooral de spiritist tegen de borst stuiten, want de spiritist, moet beter dan ieder ander de grootheid van Gods goedheid beseffen. De spiritist zal inzien, dat zijn hele leven, een daad van liefde en opoffering moet zijn, en dat wat hij ook doen moge om Gods besluiten te verijdelen, diens Gerechtigheid altijd haar loop zal hebben. Hij mag dus zonder vrees al het mogelijke aanwenden, om de bitterheid van de beproevingen te temperen, maar het is God alleen, die dezelve, al naar zijn welbehagen, kan laten eindigen of verlengen.

Zou het niet een grote hoogmoed in de mens verraden, wanneer hij zich het recht aanmatigde, om zo te zeggen het wapen in de wond om te draaien; de dosis vergift in de borst van de lijdende te vergroten, onder het voorwendsel dat het tot zijn boetedoening behoort? O zie u zelf altijd als een uitverkoren werktuig bestemd om de smart te

laten eindigen. Laat ons hier herhalen dat u allen op aarde geplaatst bent om boete te doen, maar dat u allen zonder uitzondering volgens de wet van de Liefde en van de Weldadigheid al het mogelijke moet aanwenden om de boetedoening van uw broeder te verzachten.

(Bernardin, Beschermgeest, Bordeaux, 1863).

28. Een mens ligt onder verschrikkelijk lijden met de dood te worstelen, men weet dat zijn toestand hopeloos is; mag men hem dan, door zijn einde te bespoedigen, enige ogenblikken van angstvol lijden besparen?

Wie geeft u het recht op Gods besluiten vooruit te lopen? Is het niet mogelijk dat Hij een mens tot aan de rand van het graf brengt, om hem er van terug te brengen opdat hij tot inkeer en tot andere gedachten mag geraken? Hoe dicht een stervende ook bij zijn einde mag zijn; kan toch niemand met zekerheid zeggen, dat zijn laatste uur geslagen is. Heeft de wetenschap zich nooit in haar voorspellingen vergist?

Ik weet wel dat er gevallen bestaan, die men met recht hopeloos kan noemen; maar indien er geen redelijke hoop voor terugkeer van het leven of de gezondheid bestaat, heeft men niettemin ontelbare voorbeelden, dat voordat de laatste adem uitgeblazen wordt, de stervende zich opricht en voor enige ogenblikken weer bij zijne zinnen komt. Wel nu, het uitstel dat hem geschonken wordt, kan voor hem van het uiterste belang zijn; want u kent de overdenkingen niet die zijn geest onder het sterven hebben kunnen bezig houden, en hoeveel martelingen hem één enkel ogenblik van berouw kan besparen.

De materialist die niets dan alleen het lichaam kent, en van de ziel niets weten wil, kan deze dingen niet begrijpen, maar de Spiritist, die weet wat er aan gene zijde van het graf voorvalt, kent de waarde van een laatste gedachte. Verzacht dit laatste lijden zoveel u kunt, maar wacht u om het leven ook maar met een enkele minuut te verkorten, want die minuut kan in de toekomst vele tranen voorkomen.

(H. Lodewijk, Parijs, 1860).

29. Is hij, die het leven moe is, maar zich dat zelf niet ontnemen wil, misdadig, als hij op het slagveld de dood gaat zoeken, met de gedachte daardoor nuttig te kunnen zijn?

Als de mens zich zelf het leven beneemt, of zich de dood doet toebrengen, blijft het toch zijn doel zijn leven te verkorten, en is het dientengevolge zo niet door de daad, dan toch door de bedoeling, zelfdoding. De gedachte dat zijn dood tot iets goeds zal dienen is hersenschimmig; het is slechts een voorwendsel om zijn daad te rechtvaardigen en in zijn eigen ogen te verontschuldigen. Indien het wezenlijk zijn bedoeling was zijn vaderland een dienst te bewijzen, zou hij trachten het te verdedigen en in leven te blij-

ven en niet te sterven; want na zijn dood is hij van geen enkel nut meer voor zijn vaderland. De ware toewijding bestaat hierin de dood niet te vrezen als men het vaderland ten dienste kan zijn door het gevaar te trotseren en bij voorbaat en zonder verdriet zijn leven op te offeren indien dat nodig is. Maar zich in het gevaar te begeven, om nuttig te wezen, met het van tevoren bepaalde doel om de dood te zoeken, ontnemt alle verdienste aan die daad.

(H. Lodewijk, Parijs, 1860.).

30. Iemand die vooruit weet dat hij er zelf bij om zal komen, stelt zich aan een dreigend gevaar bloot, om het leven van een natuurgenoot te redden; kan dit als zelfmoord beschouwd worden?

Indien het doel niet is zijn eigen dood te zoeken, dan is het geen zelfmoord, maar opoffering en zelfverloochening, al mocht men de zekerheid ook hebben zelf te zullen omkomen; maar wie kan die zekerheid hebben? Wie zegt u dat de Voorzienigheid, zich in het moeilijkste ogenblik niet een ongedacht middel tot redding voorbehoudt? Kan zij zelfs degene die voor de monding van het geschut staat niet redden?

Dikwijls kan zij een beproeving van onderworpenheid tot het uiterste willen voeren, in welk geval een onvoorzien omstandigheid de gevreesde slag afwendt. (Id.).

31. Werken zij, die hun beproevingen door hun onderwerping aan Gods wil en met het oog op hun toekomstig geluk, met gelatenheid dragen, alleen ten voordele van zich zelf, en kunnen zij met dit lijden anderen tot voordeel strekken?

Hun lijden kan voor anderen zowel stoffelijk als zedelijk van nut zijn. Stoffelijk, als zij door de arbeid en de ontberingen en opofferingen die zij zich getroosten het stoffelijk welzijn van hun naaste bevorderen; zedelijk, door hun voorbeeld van onderwerping aan Gods wil. Dit voorbeeld van de kracht van het spiritistische geloof kan ongelukkige mensen tot onderwerping en gelatenheid opwekken, en hen voor wanhoop en haar noodlottige gevolgen in de toekomst behoeden.

(H. Lodewijk, Parijs, 1860).

HOOFDSTUK VI.

Christus de trooster.

Het zachte juk. De Beloofde Trooster. Onderwijs door de geesten: de komst van de Geest der Waarheid.

Het zachte juk.

1. Kom tot mij, u allen die vermoeid zijn en die lijden en ik zal u verlichting geven. — Neem mijn juk op u en leer van mij dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart en u zult verlichting vinden voor uw zielen, want mijn juk is zacht en mijn last is licht. (Matth. XI - v.28, 29, 30.)

2. Voor alle lijden: ellende, teleurstelling, lichamelijk lijden, verlies van geliefden, vindt men troost in het geloof in de toekomst en in het vertrouwen op Gods rechtvaardigheid, wat Christus de mensheid is komen onderwijzen. Voor degene echter die na dit leven niets meer verwacht of die aan de toekomst twijfelt, drukken de droefheden van het leven met volle zwaarte, en geen hoop komt die verlichten. Dan zegt Jezus: "Kom tot mij, u allen die vermoeid bent, en ik zal u verlichting geven.

Jezus stelt echter een voorwaarde aan zijn hulp en aan de gelukzaligheid die hij aan de ongelukkige mensen belooft. Deze voorwaarde is in de wet die hij onderwijst. Zijn juk is het opvolgen van die wet. Maar dat juk is licht en die wet is zacht, omdat zij LIEFDE en WELDADIGHEID als plichten oplegt.

De beloofde trooster.

3. Indien u mij lief hebt, bewaar dan mijn geboden en ik zal tot mijn Vader bidden. En Hij zal u een andere Trooster geven, opdat hij eeuwig bij u blijft.— *De Geest der waarheid*, die de wereld niet kan ontvangen omdat hij hem niet ziet, en niet kent. Maar u kent hem, want hij woont onder u, en hij zal in u zijn. — Maar de Trooster, de Heilige Geest, die mijn Vader in mijn naam zal sturen, die zal u alle dingen leren, en zal u zich alles, wat ik u gezegd heb, laten herinneren. (Joh. XIV, v. 15 t/m 17 en 26).

4. Jezus belooft een andere Trooster, namelijk *de Geest der Waarheid*, die de wereld nog niet kan ontvangen, omdat zij nog niet rijp is om die te kunnen begrijpen, die de Vader stuurt, om alle dingen te onderwijzen, en te laten herinneren wat Jezus gezegd heeft. Indien dus de Geest van de Waarheid later alle dingen moet komen onderwijzen is dit omdat Jezus niet alles gezegd heeft. Als hij komt laten herinneren wat Jezus gezegd heeft, is het omdat men dat vergeten is of dat men het slecht begrepen heeft.

Het Spiritisme komt op de daarvoor bepaalde tijd de belofte van Christus vervullen. De Geest van Waarheid zit als voorzitter bij zijn vestiging. Hij brengt de mens terug tot het opvolgen van de wet; het onderwijst alle dingen door datgene wat Jezus slechts door gelijkenissen onderwezen heeft begrijpelijk te maken. — Christus heeft gezegd: "Wie oren heeft om te horen, die hoort" Het Spiritisme komt de ogen en de oren openen, want het spreekt zonder zinnebeelden of gelijkenissen. Het licht de sluier op, die met opzet over zekere geheimen geworpen was. Het brengt eindelijk een verheven troost aan de onterfden op deze aarde en aan allen die lijden, door voor ieder lijden een rechtvaardige oorzaak en een nuttig doel aan te wijzen.

Christus heeft gezegd: "Zalig zijn die treuren, want zij zullen getroost worden". Maar hoe kan men zich gelukkig achten te lijden, als men niet weet, waarom men lijdt? Het Spiritisme wijst als oorzaak het vorige bestaan van de mens, en de bestemming van de aarde, waar de mens voor zijn verleden komt boeten. Het wijst er het doel van aan, door het lijden te zien als de weldadige crisis die genezing brengt, en als de loutering waardoor het geluk in het toekomstige leven verzekerd wordt. De mens begrijpt dat hij zijn lijden verdiend heeft en vindt dat lijden rechtvaardig. Hij weet dat het bevorderlijk is voor zijn vooruitgang en neemt het zonder morren aan, zoals de werkman het werk aanneemt waarmee hij zijn loon verdient. Het spiritisme schenkt de mens een onwankelbaar vertrouwen in de toekomst, en de sterke twijfel heeft geen vat meer op zijn ziel. Door hem de dingen vanuit een hoger standpunt te laten zien, verzinkt de belangrijkheid van wereldse tegenspoed in het niet in vergelijking met de uitgestrekte horizon die hij overziet. Het vooruitzicht van de gelukzaligheid die hem wacht, geeft hem geduld, aanvaarding en moed, om tot het einde toe vol te houden.

Het Spiritisme geeft ons dus, wat Jezus over de beloofde Trooster zegt: kennis van de dingen waardoor de mens weet waar hij vandaan komt, waar hij heen gaat, en waarom hij op aarde is. Dit is de terugkeer tot de ware beginselen van Gods wet, en troost door geloof en hoop.

Onderwijs door de Geesten:

De komst van de Geest der Waarheid.

5. Ik kom, zoals toen onder de verdwaalde zonen van Israël, de waarheid verkondigen en de duisternis verdrijven. Luister naar mij. Het spiritisme, zoals toen mijn woord, moet de ongelovigen eraan herinneren, dat boven hen de onveranderlijke waarheid regeert van God die goed is, die groot is, en die de gewassen laat groeien, en de golven opheft. Ik heb de Goddelijke leer geopenbaard; ik heb net als een maaier, het goede dat hier en daar verspreid ligt in schoven samengebonden, en ik heb gezegd: "Kom tot mij u allen die lijden!"

Maar de ondankbare mens heeft zich van de rechte weg die tot het Koninkrijk van mijn Vader leidt afgewend en is in de ruwe paden van de ongerechtigheid verdwaald. Mijn Vader wil het mensdom niet vernietigen; hij wil dat u allemaal, doden en levenden, — dat wil zeggen doden naar het vlees, want de dood bestaat niet — de een de ander helpend, elkaar zult redden, en dat niet meer de stem van de profeten en de apostelen, maar de stem van degenen die er niet meer zijn, zich laten horen om u toe te roepen: "Bid en geloof, want de dood is de opstanding en het leven"; het is de uitgekozen beproeving, waar de door u aangekweekte deugden als de ceder moeten groeien en zich moeten ontwikkelen.

Zwakke mensen, die de duisternis van uw verstand kennen, wijs de fakkel niet af, die Gods goedheid u in de hand geeft, om uw weg te verlichten, en u, verdwaalde kinderen, in de schoot van uw Vader terug te leiden.

Ik heb te veel medelijden met uw ellende, met uw oneindige zwakheid, om u ongelukkige afgedwaalde mensen, die zich in het gezicht van de Hemel in de afgrond van de dwaling storten, niet de behulpzame hand toe te reiken. Geloof, overdenk en heb de dingen die u geopenbaard worden lief. Vermeng niet het onkruid met het goede zaad — vermeng niet de drogredenen met de waarheid.

Spiritisten, heb elkaar lief, dat is het eerste gebod. Bekwaam u, is het tweede. Alle waarheid is in het Christendom vervat; de dwalingen die er wortel in hebben geschooten, zijn van menselijke oorsprong; en nu komen van de andere kant van het graf, dat u het NIET waant, stemmen u toeroepen: "Broeders, niets vergaat; Jezus Christus is de overwinnaar van het kwaad, laat u de overwinnaars van het ongeloof zijn."

(de Geest der Waarheid, Parijs, 1860).

6. Ik kom de arme onderfden onderwijzen en troosten. Ik kom hun zeggen, laat uw beproevingen door uw aanvaarding geëvenaard worden; ik kom hun zeggen, ween, want op de Olijfberg is de smart geheiligd geworden: maar wees vol hoop, want de troost

brennende engelen zullen ook uw tranen komen drogen.

Arbeiders, zet de hand aan de ploeg; hervat nu de zware taak van daarnet; de arbeid van uw handen geeft u het aardse brood voor uw lichaam; maar uw ziel wordt daarom niet vergeten; en ik, de Goddelijke hovenier, kweek die in de stilte van uw overdenkingen. Wanneer het uur van rust voor u geslagen heeft, wanneer het werktuig aan uw handen ontvalt, en uw ogen zich voor het licht sluiten, zult u in uw binnenste het kostelijke zaad dat ik erin gestrooid heb, voelen ontluiken en kiemen. Niets gaat verloren in het Koninkrijk van onze vader en uw zwoegen, en uw leed, vormen daar de schat, die u rijk moet maken in die verheven werelden, waar licht de plaats van duisternis inneemt, en waar de armste onder u wellicht de schitterendste zal zijn.

In waarheid zeg ik u; zij die hun last gewillig dragen en hun broeders helpen, zijn mijn geliefden; bekwaam u in de onschatbare leer, die de vergissing van het tegenstreven aantoonst, en die u het verheven doel van de menselijke beproevingen leert kennen. Laat, zoals de wind het stof verdrijft, ook de adem van de Geesten uw afgunst tegen de rijken der aarde verjagen, want zij zijn vaak zeer ongelukkig en hun beproevingen zijn gevaarlijker dan die van u. Ik ben met u, en mijn apostel onderwijst u. Drink uit de levende bron van liefde, en u gevangenen van het leven, bereidt u voor, om u éénmaal vrij en blij aan de boezem te werpen van Hem, die u zwak geschapen heeft, om u vatbaar te laten zijn voor verbetering, en die wil dat u zelf uw weke klei zult vervormen, opdat u zelf de maker van uw onsterfelijkheid zou zijn.

(de Geest der Waarheid, Parijs, 1861).

7. Ik ben de grote heelmeester van de zielen, en ik kom u het geneesmiddel brengen, dat genezing moet brengen aan de zwakke, de lijdende en de gebrekkige, mijn kinderen, die ik het meeste liefheb, en die ik kom verlossen. Kom dan tot mij, u die lijdt en die bedroefd bent, en u zult verlicht en getroost worden. Zoek uw kracht en uw troost niet elders, want de wereld is niet in staat die te geven. God doet via het Spiritisme een plechtig beroep op uw hart en luister hier naar. Moge de ongerechtigheid, de leugen, de dwaling en het ongeloof in uw verdoofde zielen worden uitgeroeid. Het zijn monsters, die zich met uw zuiverste bloed voeden, en daarbij meestal dodelijke wonden toebrengen. Wees voortaan, nederig, onderworpen aan uw schepper en volg Zijn goddelijke geboden op. Heb lief en bid; luister gewillig naar de Geesten van de Heer; roep Hem aan, uit de grond van uw hart en dan zal Hij u zijn veelbeminde zoon sturen om u te onderwijzen, en u die goede woorden toe voegen: "Hier ben ik; ik kom bij u, omdat u mij geroepen hebt".

(de Geest der Waarheid, Bordeaux, 1861).

8. God troost de nederige en geeft kracht aan de bedroefde, die Hem hier om vragen. Zijn Almacht is over de hele aarde, en overal plaatst hij naast tranen, een gene-

zende balsem. Toewijding en zelfverloochening zijn een voortdurend gebed, en bevatten een diepzinnige les. De hele menselijke wijsheid, ligt in deze twee woorden opgesloten. Mochten alle lijdende Geesten deze waarheid beseffen, in plaats van te morren tegen het ongeluk, het zedelijke lijden, dat op dit ondermaanse uw lot is. Neem tot zinspreuk deze twee woorden aan: TOEWIJDING en ZELFVERLOOCHING en u zult sterk zijn, omdat die woorden alle plichten omvatten die Liefde en Nederigheid u opleggen. Het bewustzijn van volbrachte plicht zal u zielenrust en aanvaarding geven. Het hart klopt beter, de ziel wordt rustiger, en het lichaam heeft geen zwakke ogenblikken meer, want het lichaam lijdt meer naar mate de Geest dieper getroffen wordt.

(de Geest der Waarheid, Havre, 1863).

HOOFDSTUK VII.

Zalig zijn de armen van geest.

Wat men onder de armen van Geest moet verstaan. Wie zich zelf verhoogt zal vernederd worden. Geheimen verborgen voor de wijzen en voorzichtigen. Onderwijs door de Geesten: Hoogmoed en Nederigheid. Zending van de intelligente mens op aarde.

Wat men onder de armen van geest moet verstaan.

1. Zalig zijn de armen van Geest, want van hen is het Koninkrijk van de Hemelen. (Matth. V, v. 3).

2. Het ongeloof heeft de spot gedreven met de spreuk *Zalig zijn de armen van geest*, net als met zo veel andere, zonder die te begrijpen. Onder de armen van geest verstaat Jezus niet de van hun verstand beroofde mensen, maar de nederigen. Hij zegt dat het Koninkrijk van de Hemelen van hen is, en niet van de hoogmoedigen.

De mensen van wetenschap en geest, volgens de wereld, hebben over het algemeen zo'n hoge dunk van zichzelf en van hun superioriteit, dat zij de Goddelijke dingen onwaardig voor hun aandacht achten. Hun gedachten die uitsluitend op de eigen ik gericht zijn kunnen zich niet tot God verheffen. Deze neiging om zich boven alles verheven te wanen, brengt hen er maar al te vaak toe, om al datgene te ontkennen wat zich boven hen bevindt, en hen zou kunnen neerhalen, zelfs ook de Godheid. En als zij die erkennen, betwisten zij de schoonste eigenschap ervan, de invloed van de voorzienigheid op de dingen van deze wereld, overtuigd als zij zijn, dat zij alleen genoeg zijn om die wereld behoorlijk te besturen. Terwijl zij hun verstand tot maatstaf nemen van het algemeen verstand en zij zichzelf bekwaam vinden om alles te begrijpen, kunnen zij niet geloven in de mogelijkheid van iets dat zij niet begrijpen. Wanneer zij een uitspraak doen, staat deze muurvast.

Als zij weigeren het bestaan van de onzichtbare wereld en een bovenmenselijke macht te erkennen, dan komt dit niet, omdat dit hun begrip te boven gaat, maar alleen omdat hun hoogmoed in opstand komt tegen de gedachte van iets waar zij zich niet boven verheffen kunnen en dat hen van hun voetstuk zou laten vallen. Daarom hebben zij ook slechts een medelijdende glimlach over voor alles wat niet tot de zichtbare en tastbare wereld hoort. Zij vinden dat ze te veel verstand en wetenschappelijke kennis bezitten om dingen te geloven, die *goed voor onnozele mensen* zijn, en maken degenen die het serieus opnemen uit voor *armen van geest*.

Maar wat zij er ook tegen mogen aanvoeren, zij zullen net als ieder ander de onzichtbare wereld waarmee zij de spot drijven, moeten ingaan. Daar zullen hun ogen geopend worden en daar zullen zij hun vergissing inzien. Maar God die rechtvaardig is, kan diegene die Zijn Almacht genegeerd heeft, niet op dezelfde voet ontvangen als degene die zich in nederigheid zich aan zijn wetten onderworpen heeft. Hij kan ook niet aan beiden een zelfde deel toewijzen.

Wanneer Jezus zegt dat het Koninkrijk van de Hemelen toebehoort aan de eenvoudigen, wil hij te kennen geven, dat dáár niemand zonder eenvoudigheid van hart en nederigheid van geest zal worden toegelaten en dat de onwetende die deze eigenschappen bezit verkozen zal worden boven de geleerde die meer in zichzelf dan in God gelooft. Onder alle omstandigheden plaatst hij nederigheid onder de deugden die ons dichter bij God brengen, en hoogmoed onder de ondeugden die ons ervan verwijderen. Dat heeft een natuurlijke reden: nederigheid is een daad van onderwerping aan God, terwijl hoogmoed een opstand tegen Hem is. Beter is het dus voor het toekomstige geluk van de mens, om in de wereld *arm van geest* en rijk aan morele deugden te zijn.

3. Op hetzelfde tijdstip kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden: "Wie is het grootste in het Koninkrijk van de Hemelen?" — En Jezus, die een kind bij zich geroepen had, zette dat in het midden van hen en zei: "Ik zeg u: als u niet verandert en als een klein kind wordt, dan zult u helemaal niet het Koninkrijk van de Hemelen ingaan. — *Wie zich zelf zal vernederen en klein zal worden als dit kleine kind, die zal de grootste zijn in het Koninkrijk van de Hemelen.* — En wie dan in mijn naam zo'n kind ontvangt, die ontvangt mij." (Matth. XVIII, v. 1 t/m 5.)

4. Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeus naar Hem toe met haar twee zonen, aanbad hem en maakte hem duidelijk dat ze hem iets wilde vragen. En hij zei tegen haar: "Wat wilt u?" Zij zei tegen Hem: "Zeg, dat mijn twee zonen bij u mogen zitten in uw koninkrijk, de een aan Uw rechter en de andere aan Uw linkerhand." — Maar Jezus antwoordde en zei: "U weet niet wat u begeert, kunt u de beker drinken die ik drinken zal?" Zij zeiden tegen Hem: "Dat kunnen wij." — En Hij zei tegen hen: "Mijn drinkbeker zult u wel drinken, maar het zitten aan mijn rechter en aan mijn linkerhand is niet aan mij om te geven, maar het *zal gegeven worden* aan wie mijn vader dit wil geven." — En toen de andere tien dat hoorden, namen zij het de twee broers zeer kwalijk. — En toen Jezus hen tot zich geroepen had zei hij: "U weet dat de koningen van de volken hen regeren, en dat de groten hun macht over hen gebruiken. — Zo hoeft het onder u niet zijn; maar *wie onder u groot zal willen worden, die is uw dienaar; — En wie onder u de eerste zal willen zijn, die is uw dienstknecht; —* zoals de zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn ziel te geven als verlossing voor velen." (Matth. XX, v. 20—28.)

5. En op een dag kwam Jezus in het huis van een van de oversten van de Fari-

zeeën, om op de sabbat een maaltijd te eten en de mensen die er aanwezig waren keken naar hem — En toen hij keek naar de manier waarop de genodigden de beste plaatsen uitkozen vertelde hij hen de volgende parabel: Wanneer u door iemand op de bruiloft genodigd wordt, gaat u dan niet op de eerste rij zitten omdat er misschien iemand belangrijker dan u uitgenodigd is en degene die u uitgenodigd heeft u niet hoeft te zeggen “geef deze zitplaats aan deze persoon,” en u met schaamte op de laatste rij laat zitten. — Maar wanneer u uitgenodigd bent, gaat u dan op de laatste rij zitten opdat de vriend die u uitgenodigd heeft tegen u zal zeggen: “Vriend, ga meer naar voren.” Dan zal het een eer zijn voor degenen, die met u aanzitten. —Want *een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en die zich zelf vernedert, zal verhoogd worden.* (Luc. XIV, v. 1 en 7 t/m 11).

6. Deze lessen vloeien voort uit het beginsel van nederigheid, die Jezus steeds als hoofdvoorwaarde stelt aan de gelukzaligheid die door de Heer beloofd wordt aan zijn uitverkorenen en die hij door deze woorden uitgedrukt heeft “Zalig zijn de armen van geest, want van hen is het Koninkrijk van de Hemelen”. Hij stelt een kind als voorbeeld van de eenvoudigheid van de harten en zegt: “Degene die zich zal vernederen en zichzelf *zo klein als een kind zal maken;*” dat wil zeggen: degene die geen aanspraak op voorrang maakt of op onfeilbaarheid, die zal de meeste in het Koninkrijk van de Hemelen zijn.

Dezelfde grondgedachte vindt men terug in de volgende regels: *“Wie onder u groot zal willen worden, die is uw dienaar en ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.”* Het Spiritisme komt de theorie door voorbeelden bevestigen, door ons in de geestenwereld grote geesten te laten zien, die klein waren op aarde, en vaak nog kleiner zij die tot de grootste en machtigste mensen op aarde behoorden. Dit komt omdat de eersten bij het sterven alles hebben meegenomen, wat in de Hemel ware grootheid uitmaakt en niet verloren gaat: de deugden. Terwijl de laatsten alles waardoor zij groot op aarde waren hebben moeten achterlaten, omdat dit niet meegenomen kan worden, zoals fortuin, rang, roem en hoge geboorte. Omdat dit hun enige bezit was, komen zij van alles beroofd in de andere wereld, net zoals schipbreukelingen, die alles tot zelfs hun kleren verloren hebben. Zij hebben hun hoogmoed behouden, wat hun nieuwe toestand nog vernederender maakt, doordat zij, degenen die zij op aarde vertrapt hebben, nu ver boven hen verheven en schitterend van luister zien.

Het Spiritisme wijst ons nog op een andere toepassing van dit grondbeginsel bij de elkaar opvolgende incarnaties, waarin degenen die het hoogste standpunt in het vorige leven hebben ingenomen, in een volgend tot het laagste vernederd worden, als zij door hoogmoed en eerezucht beheerst zijn geweest. Zoek dus op aarde niet de eerste plaats in te nemen, noch u boven anderen te verheffen, als u niet verplicht wilt worden,

later af te dalen. Zoek daarentegen de nederigste en geringste plaats, want God zal u, als u dit verdient, wel een verhevener in de Hemel weten te geven.

Geheimen, verborgen voor de wijzen en behoedzamen.

7. Toen zei Jezus deze woorden: "Ik dank u vader, heer van de hemel en van de aarde! Dat u deze dingen voor de wijzen en behoedzamen verborgen hebt, en dit aan de kinderen heeft geopenbaard." (Matth. XI, v. 25).

8. Het mag zonderling schijnen, dat Jezus God dankt dat hij deze dingen aan de eenvoudigen en kleinen, die de armen van geest zijn, heeft geopenbaard, en die voor de wijzen en behoedzamen verborgen heeft, die ogenschijnlijk beter in staat waren die te begrijpen. Het is omdat men onder de eersten de nederigen moet verstaan die zich voor God vernederen, en zich niet boven iedereen verheven wanen; en onder de laatsten de *hoogmoedigen*, die door hun wereldse kennis te hebben opgeblazen zich verstandig achten, omdat zij ontkennen, en God als zij hem niet loochenen als hun gelijken beschouwen. Want in de oudheid was "wijs" synoniem met "geleerd"; daarom laat God aan hen de opsporing van de geheimen van de aarde over, terwijl hij die van de hemel openbaart aan de eenvoudigen en nederigen, die zich voor Hem buigen.

9. Zo is het nu ook met de grote waarheden die door het Spiritisme geopenbaard zijn. Enkele ongelovigen verwonderen er zich over, dat de Geesten er zich zo weinig aan gelegen laten liggen, hun te overtuigen. Dit komt omdat de Geesten zich liever bezighouden met hen die ter goeder trouw in nederigheid het licht zoeken, dan met hen die vermenen al de wijsheid te bezitten en geloven, dat God zich al te gelukkig moet prijzen hen tot Hem terug te voeren, door hen te bewijzen, dat Hij inderdaad bestaat.

Gods almacht openbaart zich in de kleinste dingen, net zo goed als in de grootste. Hij verbergt het licht niet onder de korenmaat, maar verspreidt dit overal in overvloed. Blind zijn zij, die het niet zien willen. *God wil hen er niet toe dwingen de ogen te openen als het hun eigen wil is, die gesloten te houden.* Hun beurt zal ook ééns komen, maar zij moeten éérs de angst van de duisternis ondervinden en *erkennen dat het Gods hand is en niet het toeval, die de slag aan hun hoogmoed toebrengt.* Om het ongeloof te overwinnen, maakt God van de middelen gebruik, die daartoe naar gelang van het individu de geschiktste zijn, het is niet aan de ongelovigen Hem voor te schrijven wat Hij doen moet, of aan deze om Hem te zeggen: als u mij overtuigen wilt, moet u het op deze of die wijze aanleggen, en liever op zo'n ogenblik dan op een ander ogenblik, want dit komt mij beter gelegen.

Laten de ongelovigen zich dus niet verwonderen als God en de Geesten, die de uitvoerders van zijn wil zijn, zich niet aan hun eisen onderwerpen. Laten zij zichzelf af-

vragen; wat zij zelf zouden doen, als de minste van de minste van hun onderhorigen, zich op die wijze aan hen wilde opdringen en de wet voorschrijven. God *stelt* alleen voorwaarden, maar neemt er geen aan. Hij hoort met goedheid hen aan, die zich nederig tot Hem wenden, en niet hen die wanen meer te zijn dan hij.

10. Men zal zeggen, kon God hen niet persoonlijk overtuigen door schitterende tekenen, waarvoor zelfs de meest ongelovige zou moeten zwichten? Zeer zeker zou Hij dit kunnen, maar waarin zou dan hun verdienste bestaan, en bovendien waartoe zou dit dienen? Ziet men niet dagelijks mensen die weigeren de duidelijkste bewijzen, als zodanig te erkennen, en die zelfs zeggen: "Al zag ik het, dan zou ik het toch niet geloven, omdat ik *weet* dat het onmogelijk is" Dat zij weigeren de waarheid te erkennen, komt omdat hun verstand nog niet rijp genoeg is om die te begrijpen, noch hun hart om dit te voelen. *Hoogmoed is de vlek die hun ogen verduistert*. Wat baat het om een blinde licht voor te houden? De oorzaak van de kwaal moet eerst weggenomen worden. Daarom, als kundig heelmeester, straft Hij eerst de hoogmoed. Hij verlaat dus Zijn verloren kinderen niet. Hij weet dat hun ogen zich vroeger of later zullen openen, maar Hij wil dat dit uit eigen wil gebeurt, en dat *zij*, nadat zij de kwelling van het ongeloof overwonnen hebben, zich uit zichzelf in Zijn armen werpen, en als de verloren zoon, Hem om vergiffenis bidden!

Onderwijs door de Geesten:

Hoogmoed en nederigheid.

11. De Vrede van de Heer is met u, mijn waarde vrienden! Ik kom tot u om u aan te moedigen het rechte pad te blijven bewandelen.

Aan de armen van geest die vroeger op aarde leefden, heeft God de zending opgedragen u te komen verlichten. Gezegend is Hij voor de genade die hij ons verleent om u tot uw verbetering behulpzaam te mogen zijn. Moge de Heilige Geest mij verlichten en mij behulpzaam zijn om mijn woorden verstaanbaar voor u te maken, en mij de genade bewijzen die voor u allen beschikbaar te maken. U allen incarneerden die lijden en het licht zoeken, moge God mij helpen om dat licht voor uw ogen te doen schijnen.

Nederigheid is een deugd die dikwijls door u vergeten wordt; de grote voorbeelden die er u van gegeven zijn, worden zeer zelden nagevolgd, en toch, kunt u zonder nederigheid, liefderijk jegens uw naasten zijn? O nee, want het is dat gevoel hetwelk alle mensen gelijk maakt; dat hun zegt, dat zij allen broeders zijn en elkaar helpen moeten, en dat hen deugdzaam maakt. Zonder nederigheid, versiert u uzelf met deugden die u niet bezit, zoals u een kleed zou dragen, om de mismaaktheid van uw lichaam te verbergen. Denkt aan Hem die ons verlost, denkt aan zijn nederigheid die hem zo groot gemaakt, en hem boven alle profeten verheven heeft.

Hoogmoed is de geweldige tegenstander van nederigheid. Als Christus het Koninkrijk van de Hemelen aan de armste schepsels toegezegd heeft, is dit omdat de rijken van de aarde wanen dat titels en rijkdom, beloningen zijn voor hun verdiensten, en dat hun wezen reiner is dan die van de armen. Zij verbeelden zich dat het hun toekomt. Het is ook daarom dat als God hun die rijkdom en die titels ontnemt, zij Hem van onrechtvaardigheid beschuldigen. O waanzin en verblinding! Heeft God ook met uw lichaam een verschil gemaakt? Is het stoffelijk omhulsel van de arme niet dezelfde als van de rijke? Heeft de Schepper twee soorten mensen geschapen? Al wat God doet is verheven en wijs; ziet u erop toe dat u de gedachten die u in uw hoogmoedige brein doet ontstaan niet aan Hem toedicht.

O Rijke weet u het niet, dat terwijl u in uw vergulde vertrekken veilig tegen kou en ongemak ligt te slapen, duizenden van uw broeders, die beter zijn dan u, op stro liggen? Is de ongelukkige die honger lijdt, niet uw gelijke? Tegen dat woord verzet zich uw hoogmoed, dat weet ik. U zou hem wel een aalmoes willen geven, maar hem broederlijk de hand drukken; nee dat nooit! "Wat, zegt u; ik, uit een edel machtig geslacht gesproten, ik zou de gelijke zijn van die in lompen gewikkelde ellendeling?" IJdele hersenschimmen van de zogenaamde filosofen! Als wij gelijk waren, waarom zou God hem dan zo laag en mij zo hoog geplaatst hebben?" Het is waar, uw kleren lijken niets op elkaar; maar ontdoet er u beiden van, welk onderscheid zal er dan nog tussen u zijn? Het edele van mijn bloed zult u zeggen; maar de scheikundigen hebben tussen het bloed van de vorst en dat van de gewone man, tussen dat van de meester en dat van de slaaf geen onderscheid gevonden. Wie zegt u, dat ook u niet net als hij ellendig en ongelukkig geweest bent? Wie zegt u, dat ook u geen aalmoes afgebedeld hebt? Wie zegt u, dat u niet éénmaal een aalmoes zult vragen aan dezelfde mens, die u nu veracht? Is rijkdom dan eeuwig? Eindigt dit niet tegelijk met dit lichaam, 't vergankelijke omhulsel van uw Geest? O denk toch in nederigheid over uzelf na. Bekijk toch eens de dingen van de wereld, zoals die echt zijn. Bedenk u wat in de andere wereld grootheid en vernedering is; bedenk u dat de dood u evenmin als ieder ander sparen zal; dat geen titels u daarvan bevrijden; dat de dood u morgen, vandaag, wellicht in dit uur kan neervellen; en als u dan nog in uw hoogmoed volhardt, O dan heb ik medelijden met u, want dan zult u beklagenswaardig zijn.

Hoogmoedige wat was u vóór dat u edelman en machtig was? Misschien lager dan de minste van uw bedienden. Buig dan dat trotse hoofd, dat God op het ogenblik dat u het zo hoog opheft, kan vernederen. Op de Goddelijke weegschaal zijn alle mensen gelijk. Deugd alleen heeft bij God de voorrang. Alle Geesten zijn van één en dezelfde natuur, en alle lichamen zijn uit dezelfde klei gekneed; uw titels en uw namen veranderen daar niets aan. Die blijven liggen in het graf, en niet deze geven aan de uitverkorenen de hun toegezegde gelukzaligheid: Liefde en Nederigheid alleen zijn hun adelbrieven.

Arm schepsel! U bent moeder, uw kinderen lijden door kou en honger. U gaat gebukt onder het kruis dat u torst, u vernedert u om voor hen een hap brood te bemachtigen. O ik kniel voor u; wat bent u edel, heilig en goed in mijn ogen! Hoop en bid; het geluk behoort nog niet tot deze wereld. Aan de arme verdrukte, die op Hem vertrouwt, geeft God het Koninkrijk van de Hemelen.

En jij arm meisje, kind gewijd aan werken en ontberingen, waarom die droevige gedachte? Waarom die tranen? Hef jouw ogen vroom en helder op tot God. Hij geeft aan de vogeltjes hun voedsel; vertrouw op Hem, Hij zal jou niet verlaten. Het gedruis van de feesten, van het plezier van deze wereld, laten ook *jouw* hart sneller kloppen. Ook jij zou heel graag jouw hoofd met bloemen tooien en je met de gelukkigen van deze wereld willen verenigen. Je zegt tegen jezelf, ook ik zou net als die vrouwen, die je dartelend en lachend voorbij ziet zweven, rijk kunnen zijn. O, zwijg mijn kind. Als jij wist, hoeveel tranen, hoeveel lijden zonder naam onder die geborduurde kleren verborgen liggen, hoeveel snikken, door de schelle tonen van die vrolijke muziek gesmoord worden, dan zou jij de voorkeur geven aan jouw nederige woning en aan jouw armoede. Blijf rein voor Gods oog, als jij niet wil dat jouw beschermengel zijn gezicht onder zijn blanke vleugels verbergend naar Hem terugkeert en jou zonder geleide, zonder steun, met jouw wroeging in deze wereld achterlaat, waar jij verloren zou zijn, in afwachting van gestraft te zullen worden in een andere.

En u allen die door de onrechtvaardigheid van de mensen te lijden hebt, wees toegevend voor de fouten van uw broeders, omdat u inziet dat u zelf niet onberispelijk bent. Dit is niet alleen liefde, maar ook nederigheid. Als u door de kwaadsprekerij lijdt, buigt dan het hoofd voor die beproeving. Wat raakt u de laster van de wereld? Kan God, als uw gedrag rein is, er u niet voor schadeloos stellen? Met moed de vernederingen die de mensen u laten ondergaan te dragen, is nederigheid en erkenning dat God alleen Groot en Machtig is.

O mijn God moet Christus opnieuw op deze aarde komen, om de mensen uw wetten die zij vergeten, te onderwijzen? Zal hij weer de kooplieden uit de tempel moeten verdrijven, die uw huis, dat alleen een gebedshuis is, bezoedelen? En wie weet het? O mens, zou u niet als God u die genade bewees, hem weer zoals vroeger verloochenen. U zou hem Godslasteraar noemen, omdat hij de hoogmoed van de hedendaagse farizeeërs zou vernederen, en wellicht zou u hem opnieuw de weg naar Golgotha laten beklimmen.

Toen Mozes op Sinaï de wet van God ging ontvangen, negeerde het volk van Israël dat aan zichzelf was overgelaten, de ware God. Mannen en vrouwen brachten hun goud en hun sieraden, om er een afgodsbeeld van te maken en zij aanbaden dat. U doet net als zij, mensen van de beschaving! Christus heeft u zijn leer nagelaten; hij is voor u het toonbeeld van alle deugden geweest, en u hebt én het toonbeeld én de leer verzaakt. Door al uw driften aan te brengen, hebt u een God naar eigen keuze gemaakt. Volgens

sommigen, een vreselijke en bloeddorstige God; volgens anderen onverschillig voor de belangen van de wereld. De God, die u zelf gemaakt hebt, is nog altijd het gouden kalf, dat ieder naar eigen goeddunken en denkbeelden opricht.

Kom tot uzelf, broeders, vrienden! Laat de stem van de Geesten uw hart treffen; wees edelmoedig en liefdadig zonder vertoning, dat wil zeggen, doe goed met nederigheid. Laat ieder van u de altaren die u aan de hoogmoed gewijd hebt, van lieverlede afbreken. In één woord, wees echte christenen en door u zal het Koninkrijk van de waarheid gevestigd worden. Twijfel niet meer aan Gods goedheid, nadat Hij u daarvan zoveel bewijzen geeft. Wij komen de weg bereiden tot vervulling van de profetieën. Laat, wanneer de Heer u een meer schitterende openbaring van Zijn goedertierenheid geven zal, zijn Hemelse Gezant, u slechts als leden van één groot gezin verenigd vinden. Laat uw zachtmoedige en nederige harten waardig zijn, het Goddelijke woord dat hij u brengen zal, te horen; opdat de uitverkorene op zijn pad niets anders vindt, dan de palmtakken, die daarop gestrooid zijn voor uw terugkeer tot het goede, tot de liefde en broederschap. Dan zal uw wereld het aardse paradijs worden. Maar als u ongevoelig blijft voor de stem van de Geesten die gezonden zijn om u te reinigen, om uw beschaafde maatschappij rijk in wetenschap en toch zo arm aan goede gevoelens te vernieuwen; dan zou er voor u helaas niets over blijven dan te wenen en over uw lot te zuchten. Maar nee, dat zal niet gebeuren. Keer terug tot God uw Vader en dan zullen wij allen die dienstbaar geweest zijn aan de vervulling van zijn wil, het danklied aanheffen, om de heer voor zijn onuitputtelijke goedheid te danken, en om hem te loven in alle eeuwen tot in eeuwigheid. Het zij zo.

(Lacordaire, Constantine, 1863.)

12. Mensen, waarom klaagt u over de onheilen, die u zelf op het hoofd gestapeld hebt? U hebt de heilige en Goddelijke zedenleer van Christus genegeerd; verwonder u dus niet, dat de drinkbeker van de ongerechtigheid aan alle kanten overloopt.

Onaangename gewaarwordingen zijn thans het deel van allen. Aan wie moet men dat wijten, behalve aan u, die altijd probeert elkaar te vertrappen? Zonder wederkerige welwillendheid kunt u niet gelukkig zijn, en hoe is welwillendheid bestaanbaar bij hoogmoed? Hoogmoed is de bron van al uw rampen; doe dus al wat in uw vermogen is, om die uit te roeien, als u er de ongelukkige gevolgen niet van bestendigen wilt. Slechts één middel hebt u daartegen, maar dat middel is onfeilbaar, en dat is de wet van Christus, die wet die u of verworpen hebt of in haar betekenis verdraaid hebt, — als onveranderlijke richtsnoer voor uw gedrag aan te nemen.

Waarom schat u het schitterende en wat het oog streelt hoger dan wat het hart aandoet? Waarom is de ondeugd in rijkdom gehuld het voorwerp van uw verering, terwijl u slechts een blik van geringschatting over heeft voor werkelijke verdienste in armoede gehuld? Wanneer een rijke naar lichaam en ziel bedorven losbol zich vertoont, zal hij

overall toegelaten worden, en zal hem de meest mogelijke voorkomendheid bewezen worden; terwijl men voor de deugdzame man, die van zijn arbeid leven moet, nauwelijks een beschermende groet over heeft. Wanneer de onderscheiding waarmee men de mensen bejegt, afgemeten wordt naar het gewicht van hun goud en de naam die zij dragen, welk belang kan men er dan bij hebben, om zich van zijn ondeugden te beteren?

Geheel anders zou het zijn, als de vergulde ondeugd net zo goed als die in lommen gekleed, door de publieke opinie gegeseld werd. Maar de hoogmoed is toegevend voor alles wat hem vleit. Eeuw vol begeerlijkheid en gouddorst, zegt u? Ongetwijfeld, maar waarom liet u het toe dat de stoffelijke belangen de overhand kregen over het gezond verstand en de rede? Waarom wil iedereen zich boven zijn broeders verheffen? De maatschappij oogst daar nu de vruchten van.

Vergeet het niet, dat zo'n toestand altijd een teken van morele achteruitgang is. Wanneer de hoogmoed het toppunt bereikt heeft, is dit een voorbode van naderende val, want God treft altijd de trotse mensen. Als Hij hun soms toelaat zich te verheffen, is dit om hen de tijd tot nadenken te geven, en zich, onder de slagen die Hij nu en dan toebrengt aan hun hoogmoed als waarschuwing, te beteren. Maar in plaats van zich dan te vernederen, verzetten zij zich, en wanneer dan de maat vol is, werpt Hij ze geheel neer, en hun val is des te groter, naarmate zij hoger opgeklommen waren.

Arm mensengeslacht, wiens egoïsme alles verpest heeft, vat niettemin moed; want God heeft u in zijn oneindige barmhartigheid een krachtig geneesmiddel tegen uw kwalen, een onverwachte hulp in uw nood gezonden. Open uw ogen voor het licht; zie! De zielen van degenen die niet meer zijn, komen u aan uw wezenlijke plichten herinneren; zij zullen u uit hun ondervinding zeggen, hoe gering de ijdelheid en grootheid van uw kortstondig aards bestaan zijn, vergeleken bij de eeuwigheid. Zij zullen u zeggen, dat de grootste degene is, die de nederigste onder de minsten van dit ondermaanse is geweest. Dat hij die zijn broeders het meeste heeft lief gehad, ook degene is die in de Hemel het meeste geliefd zal zijn; dat de machtigen van de aarde, als zij van die macht misbruik gemaakt hebben, genoodzaakt zullen zijn hun onderhorigen onderdanig te zijn; en eindelijk dat liefdadigheid en nederigheid, die tweelingzusters die hand in hand gaan de meeste aanspraken geven op Gods vergeving.

(Adolphus, Bisschop van Algiers, Marmande, 1862.)

Zending van de intelligente mens op aarde.

13. Wees niet trots op wat u kent, want die kennis is in de wereld die u bewoont binnen zeer enge grenzen beperkt. Maar zelfs veronderstellend, dat u een van de eerste geleerden van die wereld bent; dan nog hebt u evenmin enig recht om er trots op

te zijn. Als God volgens zijn inzicht u heeft laten geboren worden in een omgeving waarin u zich hebt kunnen ontwikkelen, was het omdat Hij wilde, dat u er een goed gebruik tot heil van allen van zou maken; want het is een zending die hij u opgedragen heeft, en hij heeft u het werktuig in handen gegeven, waarmee u op uw beurt de nog onwetenden kunt ontwikkelen en tot God kunt brengen. Laat niet het soort werktuig zien hoe men het moet gebruiken? Toont de spade die de hovenier aan zijn arbeider geeft, deze niet aan dat hij spitten moet? En wat zou u zeggen, als die arbeider in plaats van te spitten, zijn spade opnam om er zijn meester mee te treffen? U zegt dat het afschuwelijk zou zijn en dat hij verdiende weggejaagd te worden. Wel nu, doet degene die zijn verstand gebruikt om de gedachte aan Gods bestaan en van Zijn voorzienigheid bij zijn broederen uit te roeien niet hetzelfde? Kan hij aanspraak maken op het toegezegde loon, en verdient hij niet uit de hof gejaagd te worden? En dat zal hij, twijfel daar niet aan. En hij zal menig ellendig bestaan vol vernederingen moeten doorworstelen, totdat hij voor Hem, aan wie hij alles verschuldigd is, de rug gekromd zal hebben.

Het verstand is rijk aan verdienste voor de toekomst, mits men er een goed gebruik van maakt. Als allen die er mee begiftigd zijn zich er volgens Gods bedoeling van bedienen, zou de taak van de Geesten om het mensdom voorwaarts te laten gaan, een gemakkelijke zijn. Ongelukkigerwijze, maken velen er voor henzelf een werktuig van hoogmoed en verderf van. De mens misbruikt zijn verstand, net als al zijn andere vermogens, en toch ontbreekt het hem niet aan vermaningen die hem waarschuwen dat een machtige hand hem alles wat zij hem geschonken heeft, weer van hem kan terugnemen.

(Ferdinand. Beschermgeest, Bordeaux 1862).

HOOFDSTUK VIII.

Zalig zijn de reinen van hart.

Laat de kinderen tot mij komen. Zonden door gedachten. Echtbreuk. Ware reinheid. Ongewassen handen. Ergernis. Als uw hand een oorzaak tot ergernis is, hak die af. Onderwijs door de Geesten: Laat de kinderen tot mij komen. Zalig zijn zij die de ogen gesloten hebben.

Laat de kinderen tot mij komen.

1. Zalig zijn zij die rein van hart zijn; want zij zullen God zien. (Matth. V, v. 8.)

2. En zij brachten kinderen naar hem toe, opdat hij ze zou aanraken. En doordat de discipelen degenen die ze naar hem toe brachten met ruwe woorden bestrafden, zag Jezus dat, werd boos en zei tot hen: "Laat de kinderen tot mij komen, en verhinder het hen niet. Want het Koninkrijk God's is voor degenen die op hen lijken. Ik zeg het u waarachtig: wie het Koninkrijk God's niet ontvangt zoals een kind, die zal daar niet binnen gaan." En nadat hij hen met zijn armen omhelsd had, legde hij de handen op hen en zeggende hij hen. (Marc. X, v. 13—16)

3. De reinheid van hart is onlosmakelijk verbonden met eenvoud en nederigheid. Zij sluit alle egoïsme en hoogmoed uit. Daarom heeft Jezus de kinderen als zinnebeeld van de reinheid genomen, zoals hij hen ook voor de nederigheid genomen heeft.

Deze vergelijking zou minder juist kunnen overkomen, als men bedenkt dat de Geest van het kind heel oud kan zijn, en bij de wedergeboorte de onvolmaaktheden van het vorige bestaan, waarvan hij zich nog niet heeft ontdaan meebrengt. Alleen een volmaakte Geest zou als voorbeeld van reinheid beschouwd kunnen worden. Maar gezien vanuit het standpunt van het tegenwoordige leven is dit juist; want het kleine kind, dat nog geen enkele slechte neiging heeft kunnen laten zien is voor ons het zinnebeeld van onschuld en oprechtheid. Ook zegt Jezus niet absoluut, dat het Koninkrijk van de Hemelen hen toebehoort, maar aan hen die als zulke kinderen zijn (die op hen lijken.)

4. Waarom toont de Geest van het kind dat al bestaan heeft, niet meteen bij de geboorte wat het is? Alles is wijs in God's werken. Het kind heeft de tedere zorg nodig die alleen moederliefde geven kan, en deze liefde wordt groter, naarmate het kindje zwakker en onschuldiger is. Voor de moeder is het kind altijd een engel en zo moet het ook zijn om zich helemaal aan die zorg te kunnen wijden. Zij zou zich met dit kindje niet

zo totaal aan haar liefde kunnen overgeven, als zij in plaats van die onschuldige bevalligheid, onder dat kindergezicht een stalen karakter en de gedachten van een volwassene zou vinden, en nog minder als zijn verleden haar bekend was geweest.

Bovendien moest de bedrijvigheid van het intelligente beginsel evenredig zijn aan de zwakheid van het lichaam, dat niet bestand zou zijn tegen een te grote activiteit van de Geest, zoals men bij vroegrijpe kinderen ziet. Daarom raakt de Geest bij de naderende wedergeboorte in verwarring, verliest langzamerhand zijn zelf bewustheid en raakt gedurende enige tijd in een slaaptoestand, waarin al zijn vermogens verborgen blijven. Deze staat van overgang is nodig om aan de Geest een nieuw punt van vertrek te geven, en hem in zijn nieuwe aardse leven, de dingen te laten vergeten die hem aan banden zouden kunnen leggen. Zijn verleden werkt echter op hem terug; hij herleeft weer groter, moreel en intellectueel sterker, ondersteund en geholpen door de intuïtie die hij heeft opgebouwd uit vroegere ervaringen.

Vanaf de geboorte, nemen langzamerhand zijn gedachten weer hun vlucht naarmate de organen zich ontwikkelen. Men kan dus zeggen, dat de Geest gedurende de eerste jaren wezenlijk kind is, omdat de denkbeelden die de grond van zijn karakter uitmaken nog sluimerend zijn. Gedurende de tijd waarin zijn vermogens sluimeren, is hij buigzamer en daardoor vatbaarder voor de indrukken die zijn natuur kunnen wijzigen en hem vorderingen kunnen laten maken, waardoor de taak van de ouders gemakkelijker gemaakt wordt.

De Geest kleedt zich dus voor een tijd met de mantel van de onschuld, en Jezus spreekt de waarheid, als hij, ondanks het vroegere bestaan van de ziel, het kind als zinnebeeld van reinheid en eenvoudigheid stelt.

Zonden door gedachten. Echtbreuk.

5. U hebt gehoord, wat door de voorvaderen gezegd is: U zult geen overspel plegen. Maar ik zeg u, dat wie naar een vrouw kijkt om deze te begeren, hij in zijn hart al overspel met haar gepleegd heeft (Matth. V: 27, 28.)

6. Overspel moet hier niet in de nauwe betekenis van dat woord, maar in een meer algemene zin gezien worden. Jezus heeft dat woord vaak in rekbare zin gebezigd en daarmee het kwaad, de zonde en iedere slechte gedachte bedoeld, zoals b.v. in deze tekst: "Want als iemand zich door mij en mijn woorden geschaamd zal hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, dan zal zich de zoon des mensen zich er ook door schamen, wanneer hij met de heilige Engelen in de heerlijkheid van zijn vader komt." (Marc. VIII: 38).

Reinheid bestaat niet alleen in daden maar ook in gedachten, want hij die rein

van hart is, *denkt* zelfs niet aan het kwaad. Dat heeft Jezus willen zeggen. Hij veroordeelt de zonde zelfs in gedachte, omdat het een bewijs van onreinheid is.

7. Dit beginsel leidt ons als vanzelf tot de vraag: ondervindt men de gevolgen van een slechte gedachte, wanneer die niet door uitvoering gevolgd wordt?

Men moet in deze behoorlijk onderscheiden. Naarmate één ziel die zich op de slechte weg bevindt in het geestelijke leven voortschrijdt, ontwikkelt zij zich en ontdoet zij zich van lieverlede van haar onvolmaaktheden naarmate haar meerdere of mindere zucht daartoe, naar eigen wil. Iedere slechte gedachte is dus een gevolg van de onvolmaaktheid van de ziel. Maar als deze het verlangen heeft opgevat zich te louteren, wordt zelfs deze slechte gedachte een gelegenheid om vooruit te komen, omdat zij die met kracht van zich afstoot. Het is het bewijs van een vlek die zij probeert uit te wissen. Als de gelegenheid zich voordoet om aan een slechte wens te voldoen, zal zij niet bezwijken, en nadat zij weerstand geboden heeft, zal zij zich sterker en gelukkig voelen over de behaalde overwinning.

De ziel daarentegen, die geen goede voornemens opgevat heeft, zoekt de gelegenheid. Als zij aan de slechte gedachte geen uitvoering geeft, is dit niet ten gevolge van haar wil, maar doordat de gelegenheid daartoe ontbroken heeft. Zij is dus even schuldig als wanneer zij de daad bedreven had.

Om kort te gaan: bij de mens bij wie zelfs de gedachte aan het kwaad niet opkomt, is de volmaking volkomen. Bij hem bij wie de gedachte opkomt, maar die deze terugstoot is de vooruitgang werkzaam. Maar bij hem die de gedachte aan het kwaad koestert en er genoeg in vindt is het kwaad nog in volle werking. Bij de een is de arbeid volbracht, bij de ander nog te volbrengen. God die rechtvaardig is, let op al die schakeringen bij de toepassing van de verantwoordelijkheid voor alle handelingen en gedachten.

Reinheid. Ongewassen handen.

8. Toen kwamen bij Jezus enige schriftgeleerden en farizeeërs, die van Jeruzalem waren en zeiden: Waarom overtreden uw discipelen de voorschriften van de voorvaders? Want zij wassen hun handen niet voordat zij het brood gaan eten.

Maar hij antwoordde en zei: "Waarom overtreedt ook u het gebod God's door uw houding? Want God heeft gezegd: Eer uw vader en moeder; en wie vader of moeder vervloekt, die zal de dood sterven. Maar u anderen zegt: "Wie tegen vader of moeder zal zeggen: "Alles wat ik God schenk zal voor u nuttig zijn, die voldoet aan de wet. Ook hij die verder zijn vader of zijn moeder geenszins eert of steunt, die voldoet." En zo hebt u God's gebod krachteloos gemaakt door uw traditie. Over u hypocrieten heeft Jesaja geprofeteerd, door te zeggen: "Dit volk eert mij met de mond en eert mij met de lippen,

maar het hart houdt zich verre van mij: — tevergeefs eren zij mij met het onderwijzen van spreuken en menselijke geboden.”

En toen had hij de schare tot zich geroepen zei hij tot hen: “Luister en begrijp dit goed: Wat de mond ingaat, maakt de mens niet onrein; maar wat de mond uitgaat, dat ontreinigt de mens; want de dingen die de mond uitgaan, komen voort uit het hart, en deze ontreinigen de mens; want uit het hart ontspringen boze bedenkingen, doodslag, overspel, hoererij, roof, valse getuigenis, laster; deze dingen zijn het, die de mens ontreinigen; maar het eten met ongewassen handen ontreinigt de mens niet.” Toen kwamen zijn discipelen tot hem en zeiden: “Weet u wel, dat de Farizeeën die deze rede gehoord hebben, hierdoor geërgerd zijn geweest?” Maar hij antwoordde en zei: “Elke plant die mijn Hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden. — Laat hen gaan; zij zijn blinde leidlieden van de blinden. Als nu de blinde de blinde leidt, dan zullen zij beiden in de sloot vallen.” (Matth. XV: 1 t/m 20.)

9. Terwijl hij sprak, vroeg een zekere farizeeër hem of hij bij hem het middagmaal wilde eten, en Jezus was er naar toe gegaan en ging aan tafel zitten. En de farizeeër die dat zag verwonderde zich, dat hij zich niet eerst voor het middagmaal gewassen had. En de Heer zei tot hem: “U farizeeër, u reinigt het buitenste van de drinkbekers en van de schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid. U onverstandige! Die het buitenste heeft gemaakt, heeft die ook niet het binnenste gemaakt?” (Luc. XI: 37 t/m 40).

10. De joden verwaarloosden de wezenlijke geboden van God, doch hechtten des te meer aan de nakoming van de door mensen ingestelde uiterlijke plechtigheden, waarvan de strenge opvolgers een gewetenszaak maakten. De zeer eenvoudige grondbeginselen waren zo doende onder het ingewikkelde van de vormen helemaal verdwenen. Omdat het veel gemakkelijker was uiterlijke plechtigheden na te komen dan zichzelf zedelijk te reinigen, gemakkelijker de handen te wassen dan het hart te reinigen, schepten de mensen zichzelf illusies en geloofden dat zij door de trouwe opvolging van die praktijken, ondanks dat zij zedelijk dezelfde bleven aan God voldaan te hebben. Want men leerde hen dat God niets meer eiste. Vandaar zegt de profeet: “tevergeefs eert dit volk mij met de lippen, terwijl het leringen leert die geboden van mensen zijn.”

Zo is het ook met de zedenleer van Christus gegaan, welke men tenslotte helemaal op de achtergrond heeft gesteld, waardoor vele Christenen het voorbeeld van de vroegere joden volgend, zich van hun heil meer verzekerd achtten door de opvolging van de voorschriften van de uiterlijke plechtigheden, dan die van de zedenleer. Jezus zegt, zinspelende op die menselijke bijvoegselen aan de wet van God, dat iedere plant, die mijn Hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden.

Het doel van de godsdienst is de mens tot God te voeren; en de mens komt

slechts tot God door volmaakt te worden. Alle godsdienst dus die de mens niet beter maakt, bereikt dit doel niet; en die godsdienst op grond van welke men kwaad doet en meent zich te kunnen verdedigen, is of vals, of in zijn beginselen vervalst voorgesteld. Dit is de uitwerking van alle godsdiensten waarin de uiterlijke vormen het wezen van de zaak vervangen hebben. Het geloof aan de kracht van uiterlijke tekens is van geen waarde, als deze niet van moord, echtbreuk, roof, laster, en zijn naasten in wat het ook zij te benadelen, terug houdt. Dit geloof vormt bijgelovigen, huichelaars of dwepers, maar geen brave mensen.

Het is dus niet voldoende zich uiterlijk rein voor te doen, maar men moet bovenal rein van hart zijn.

Ergernis. Als uw hand een oorzaak tot ergernis is, houw deze af.

11. Wee het ongeluk op de wereld veroorzaakt door schandalen; want het is noodzakelijk dat er schandalen komen; maar wee de mens, bij wie het schandaal zich voor doet.

Indien iemand een van deze kleinen, die in mij geloven, schandaliseert, zou het voor hem beter zijn hem dan een molensteen om zijn hals te hangen en hem in de diepte van de zee te gooien.

Zie er goed op toe dat u niet een van deze kleinen veracht; want ik zeg u dat hun engelen in de hemel altijd het aangezicht zien van mijn Vader, die in de hemel is; want de Zoon van de mensen komt redden wat verloren was.

Als dan uw hand of uw voet u ergert, houw deze af en werp die van u. Het is beter het leven in te gaan, kreupel of verminkt, dan met twee handen en twee voeten in het eeuwige vuur geworpen te worden. En als uw oog u ergert, trek het uit en werp het van u. Het is voor u beter met maar een het leven in te gaan, dan met twee ogen in het helse vuur geworpen te worden. (Matth. XVIII: 6 t/m 11, Matth. V: 29 en 30).

12. In de gewone zin van het woord, wordt schandaal of ergernis veroorzaakt door iedere daad die openlijk de moraal of welvoeglijkheid kwetst. De ergernis ligt dus niet in de daad, maar in de roep die er van uit kan gaan. Het woord ergernis (schandaal) sluit dus ook altijd het begrip van ruchtbaarheid in zich. Vele mensen beperken zich er toe schandaal te voorkomen, omdat hun hoogmoed er onder zou lijden en hun aanzien er door verminderen zou. Hun kwade praktijken geheim te laten blijven is voor hen voldoende en lukt dit, dan is hun geweten gerust. Het zijn zoals Jezus zegt: "wit gepleisterde graven, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen vol onreinheid zijn, van buiten gereinigde bekers, die van binnen ongewassen zijn."

In de christelijke zin, is de betekenis van het zo vaak voorkomende woord "schandaal", van veel groter en algemener betekenis, en het is daardoor dat men die niet begrijpt. Schandaal is niet alleen datgene wat het geweten van een ander krenkt, maar men verstaat er onder: al de gevolgen van de menselijke ondeugden en onvolmaaktheden, alle inwerking van mensen op mensen met of zonder ruchtbaarheid gepaard gaande, en in dat geval, is schandaal het werkelijk gevolg van het zedelijk kwaad.

13. Het is noodzakelijk dat er ergernis in de wereld is, zegt Jezus, omdat de mens op aarde onvolmaakt is, geneigd is kwaad te doen. En slechte bomen geven slechte vruchten. Door die woorden moet dus verstaan worden, dat het kwaad een gevolg is van de onvolmaaktheid van het mensdom, en niet dat de mens verplicht is kwaad te doen.

14. Het is noodzakelijk dat er schandaal komt, omdat de mens, vanwege boetedoening op aarde verblijvend, door de aanraking met elkanders ondeugden, waarvan hij zelf het eerste slachtoffer wordt, zich zelf straft, en daardoor er toe komt de gevolgen ervan te begrijpen. Wanneer hij het lijden door het kwaad moet worden, zal hij het geneesmiddel in het goede zoeken. De terugslag van de ondeugden is dus tegelijk een straf voor de een en een beproeving voor de ander. Op die wijze laat God het goede uit het kwaad voortkomen, en het slechte en verworpene van nut laten zijn voor de mens.

15. Als dit zo is, zal men zeggen, dan is het kwaad een noodzakelijkheid, waaraan nooit een eind komt; want als het zou eindigen, zou God verstoken worden van een krachtig middel om de schuldigen te straffen. Het is dus onnodig te proberen mensen beter te maken. Maar als er geen schuldigen meer waren, dan zouden immers ook de straffen niet meer nodig zijn. Stellen wij ons het mensdom voor als helemaal in goede mensen veranderd dan zal niemand proberen zijn naaste te benadelen, en allen zullen gelukkig zijn, omdat zij goed zijn. Zo is de toestand op de vergevorderde werelden, waar het kwaad van gebannen is. Zo zal ook de toestand op aarde zijn, wanneer zij genoeg vorderingen gemaakt zal hebben. Maar terwijl enige werelden vooruitgaan, worden er weer anderen gevormd, bevolkt door oorspronkelijke Geesten, en die bovendien tot oord van ballingschap en boetedoening voor onvolmaakte Geesten dienen, die door koppig in het kwaad te volhardend uit de gelukkig geworden werelden verbannen zijn.

16. Maar wee de mens voor wie het schandaal komt. Dat wil zeggen dat kwaad altijd kwaad blijft, en dat degene die onbewust als werktuig van de Goddelijke rechtvaardigheid gediend heeft, en van wiens slechte neigingen gebruik gemaakt is, niettemin kwaad gedaan heeft, waarvoor hij gestraft moet worden. Zo kan bijvoorbeeld een on dankbaar kind een straf of een beproeving zijn voor de vader die er door lijdt, omdat de vader wellicht ook een slechte zoon was die zijn vader heeft doen lijden, en daardoor de straf van de vergelding ondergaat. Maar daarom is de zoon niet te verontschuldigen, en zal hij op zijn beurt ook door zijn eigen kinderen of op een andere wijze gestraft moeten

worden.

17. Als dan uw hand u ergert, houw deze af; krachtig beeld dat onzinnig zou wezen, als men het letterlijk opvatte, maar wat eenvoudig zeggen wil, dat men iedere oorzaak tot schandaal bij zichzelf moet uitroeien, iedere onreine gedachte en ieder slecht beginsel uit zijn hart moet rukken. Dat wil ook nog zeggen dat het beter voor iemand zou geweest zijn, als men hem de hand had afgehouden, dan dat deze voor hem een werktuig tot slechtheid wordt. Dat het beter is blind te zijn, dan dat de ogen de oorzaak van slechte gedachten worden. Jezus heeft voor hen die de allegorische en diepe zin van zijn woorden begrijpen, niets absurd gezegd, maar veel dingen kunnen zonder de sleutel die het Spiritisme er van geeft niet begrepen worden.

Onderwijs door de Geesten:

Laat de kinderen tot mij komen.

18. Christus heeft gezegd: "Laat de kinderen tot mij komen." Door deze woorden, diepzinnig in hun eenvoudigheid riep hij niet alleen de eenvoudige kinderen tot zich, maar alle zielen die zich bevinden in de laagste standen waar het ongeluk geen hoop kent. Jezus riep de intellectuele kindsheid van het aanwezige geslacht tot zich: de zwakken, slaven, de zondigen. Hij kon niets leren aan de fysieke kindsheid, die nog aan het stoffelijke gebonden is, die nog onder het juk van het instinct gebukt gaat en nog niet behoort tot de hogere orde van de rede en wil, die zich rondom haar en voor haar bewegen.

Jezus wilde dat het mensdom hem met hetzelfde vertrouwen naderden zou als die kleine wezens met hun nog wankelende tred, wier oproeping hem het hart gewonnen had van de vrouwen, die allen moeders zijn. En op die wijze bracht hij de zielen onder zijn zachte en geheimvolle macht. Hij was de fakkels, die de duisternis verdrijft, het trompetgeschal, dat in de morgenstond de slapende uit zijn rust wekt, hij was de inwijder van het Spiritisme die op zijn beurt niet de kleine kinderen maar de mensen van goede wil tot zich moet roepen. De tijd voor de handeling van de mannelijke leeftijd is aangebroken. Er is nu geen sprake meer van instinctmatig geloven, en mechanisch gehoorzamen. De mens moet de wet volgen van de rede, die hem de onbeperkte van zijn Geest openbaart.

Mijn geliefden, de tijd is daar waarin de opgehelderde dwalingen waarheden zullen zijn. Wij zullen u de ware opvatting van de gelijkenissen leren en wij zullen u de machtige onderlinge betrekking die het verleden met het tegenwoordige verbindt aantonen. In waarheid zeg ik u: "De spiritistische openbaring stijgt hoger in het verschiep; en zie daar nadert haar afgezant die zal schitteren, als de zon op de kruin van de bergen."

(de Evangelist Johannes, Parijs, 1863.)

19. Laat de kinderen tot mij komen, want ik geef de melk die de zwakken versterkt. Laat de bange en krachteloze mensen die steun en troost nodig hebben tot mij komen. Laat de onwetenden tot mij komen opdat ik hen kan onderwijzen. Laat al diegenen die lijden, de vele bedroefde en ongelukkige mensen tot mij komen. Ik zal hen het grote geneesmiddel leren bereiden om hun lijden in dit leven te verzachten. Ik zal hun het geheim geven om hun wonden te helen! Mijn vrienden, wat is die uitstekende balsem, die alles geneest, die balsem die men kan gebruiken bij alle wonden van het hart en waardoor deze wonden helen? Dat geneesmiddel is menslievendheid, liefde! Als dit goddelijke vuur u bezielt, wat zult u dan nog vrezen? U zult op ieder ogenblik van uw leven zeggen Vader uw wil geschiede en niet de mijne. Wees gezegend als het uw wil is mij door smarten en onheilen te beproeven; want ik weet dat het tot mijn heil is, wanneer uw hand zwaar op mij drukt. Als het u behaagt o Heer medelijden met een zwak schepsel te hebben, als u zijn hart geoorloofd genieten gunt, wees ook dan gezegend. Maar geef dat de Goddelijke liefde niet in mijn hart inslaapt, maar dat deze steeds de uitging van mijn dankbaarheid voor uw voeten doet opstijgen.

Als u liefde bezit, dan bezit u alles wat men op deze aarde wensen kan. Dan bezit u die uitgelezen parel die u noch door omstandigheden noch door de slechtheid van hen die u haten en vervolgen ontnomen kan worden. Als u de liefde bezit, zult u uw schat gezet hebben daar waar de worm niet knaagt en de roest die niet bederven kan. U zult ongemerkt al datgene wat de reinheid van uw ziel kan bezoedelen uitgewist zien. U zult het gewicht van het stoffelijke van dag tot dag minder voelen. Als een vogel die in het luchtruim op zijn uitgespreide vleugels zweeft en zich de aarde niet meer herinnert, zult u onophoudelijk en altijd stijgen totdat uw verrukte ziel zich zal laven aan de bron van het leven in de schoot van de Heer.

(een beschermgeest, Bordeaux, 1861).

Zalig zijn die de ogen gesloten hebben.

(Deze mededeling is ontvangen bij de gelegenheid dat men voor een blinde de Geest van de pastoor te Ars J. B. Vianney had opgeroepen).

20. Mijn goede vrienden, u hebt mij geroepen, waarom? Is het om de handen op te leggen op deze arme vrouw die lijdt, en haar te genezen? En hoe groot is haar lijden goede God? Zij heeft het gezichtsvermogen verloren, en voor haar is het rondom nacht. Arm kind, laat zij bidden en hopen; ik kan geen wonderen doen zonder God's wil. Schrijft toch al de genezingen die ik heb mogen verkrijgen en u meegedeeld zijn, aan niemand toe, dan aan Hem die de Vader van ons allen is. Hef uw ogen in uw droefheid altijd op

naar de Hemel en zeg uit de grond van uw hart: "Vader geneest u mij, maar geef dat de ziekte van mijn ziel vóór de gebreken van mijn lichaam genezen mogen. Laat mijn lichaam gekastijd worden als dit nodig is om mijn ziel te laten opstijgen zo zuiver als toen u haar geschapen hebt." Mijn goede vrienden, na dit gebed, dat door God altijd verhoord zal worden, zullen u kracht en moed geschonken worden en wellicht ook, tot beloning van uw zelfverloochening, die genezing die u slechts schoorvoetend afgebeden hebt.

Maar nu ik hier ben, in een vereniging die voornamelijk bijeengekomen is om te leren, zal ik u zeggen, dat zij die van het gezicht beroofd zijn, zich beschouwen moeten als de zaligen onder de beproefden. Herinnert u dat Christus gezegd heeft, dat u het oog moest uitrukken als het slecht is, en het beter is dit in het vuur te werpen, dan dat het de oorzaak van uw veroordeling werd. Helaas hoeveel mensen zijn er niet op uw aarde die eenmaal in de duisternis de dag zullen verwensen waarop zij het licht zagen! Zeker, gelukkig zijn zij, die in hun beproeving in het gezicht getroffen worden. Hun oog zal geen oorzaak tot ergernis en val zijn. Zij kunnen helemaal het zielenleven leven. Zij kunnen daar meer zien dan u die wel kunt zien. Wanneer God mij toestaat van enige van die arme lijdens de ogen te openen en hun het licht weer te geven zeg ik tot mijzelf: Lieve ziel waarom zijn u niet alle genietingen van de geest, die een leven van innerlijke aanschouwing en liefde leeft niet bekend? Dan zou u niet verlangen naar het aanschouwen van minder reine voorstellingen dan die aan u gegeven is in uw blindheid gewaar te worden.

Ja, zalig is de blinde die met God wil leven. Gelukkiger dan u die hier aanwezig bent. Hij voelt het geluk, hij raakt het aan, hij ziet de zielen, en kan met hen in de Geestelijke oorden opstijgen, die zelfs voor de uitverkorenen op uw aarde onzichtbaar zijn. Het open oog is altijd klaar om de ziel te laten struikelen. Het gesloten oog daarentegen, wil de ziel altijd naar God laten opklimmen. Geloof mij mijn goede lieve vrienden. De duisternis van de ogen is vaak het ware licht voor het hart, terwijl het gezichtsvermogen vaak de engel van de duisternis is, die tot de dood leidt.

En nu enige woorden tot u, arme vrouw die lijdt: Heb hoop en goede moed! Als ik u zei: "Mijn kind, uw ogen zullen geopend worden," hoe verheugd zou u dan zijn! En wie weet of die vreugde u niet ten nadele zou zijn? Heb vertrouwen in de goede God die het geluk geschapen heeft, en de droefheid veroorlooft. Ik zal alles voor u doen wat mij geoorloofd zal zijn, maar u van uw kant, bid, en vooral denk na over al wat ik u zo even gezegd heb. Ontvangt u allen voor mijn vertrek mijn zegen.

(Vianney , pastoor te Ars, Parijs, 1863).

21. Opmerking: wanneer het lijden geen gevolg is van daden die gepleegd zijn in het tegenwoordige leven, dan moet men de oorzaak ervan in een vorig leven van zoeken. Wat men wispelturigheid van het lot noemt, is niets anders dan de gevolgen van God's rechtvaardigheid. God legt geen willekeurige straffen op, maar wil dat er altijd verband

bestaat tussen het misdrijf en de straf. Als hij in zijn goedertierenheid een sluier over ons verleden geworpen heeft, helpt hij ons echter op weg door te zeggen: "Wie met het zwaard gedood heeft, zal door het zwaard vergaan," woorden die gelezen kunnen worden door "men wordt altijd gestraft door datgene waardoor men gezondigd heeft." Als dus iemand door het verlies van het gezichtsvermogen beproefd wordt, is dit omdat het gezichtsvermogen voor hem een oorzaak van zonde geweest is. Misschien was hij de oorzaak van het verlies van het gezichtsvermogen bij anderen. Misschien is iemand door overmaat van werk dat door hem werd opgelegd, blind geworden, of ten gevolge van mishandeling, gebrek aan zorg enz. Dus ondergaat hij de straf van de vergelding. Ook kan hij zelf, nadat hij berouw gevoeld heeft, deze boetedoening hebben gekozen, en op zichzelf de woorden van Jezus hebben toegepast: "als uw oog u ergert, ruk het uit."

HOOFDSTUK IX.

Gelukkig zijn de zachtmoedigen en de vreedzamen.

Belediging en Gewelddadigheid. Onderwijs door de Geesten. Bescheidenheid en Zachtheid. Geduld. Gehoorzaamheid en Gelatenheid. Woede.

Belediging en gewelddadigheid.

1. Gelukkig zijn de zachtmoedige mensen, want zij zullen het rijk op aarde erven. (Matth. V: v. 4).

2. Gelukkig zijn de vreedzame mensen, want zij zullen Gods kinderen genoemd worden. (Matth. V: v. 9).

3. U hebt gehoord dat tegen de voorvaderen gezegd is: "U zult niet doden; maar wie doodt die zal veroordeeld worden door het gerecht." — Maar ik zeg u: wie ten onrechte boos op zijn broeder is, die zal veroordeeld worden door het gerecht; en wie tegen zijn broeder "Raka" zegt die zal veroordeeld worden door de grote raad; maar wie "u bent gek" zegt die zal veroordeeld worden door het helse vuur. (Matth. V: 21, 22).

4. Door deze voorschriften verheft Jezus zachtmoedigheid, gematigdheid, goed-aardigheid, minzaamheid en geduldigheid tot wet, en veroordeelt hiermee de gewelddadigheid, de woede en zelfs iedere onheuse uitdrukking tegen zijn naaste. Raka was bij de Hebreërs een uitdrukking van minachting, die zoiets betekende als mens van niets, een uitdrukking die men uitsprak op de grond spuwend en met afgewend gelaat. Jezus gaat nog verder wanneer hij degene die tegen zijn broeder "U bent gek" zegt met het vuur van de hel bedreigt. Het is duidelijk dat hier, net als bij alle daden, het misdrijf verzwaaard of verminderd wordt door de bedoeling waarmee die woorden geuit worden. Maar waardoor kan een enkel woord zo misdadig zijn om zo'n strenge veroordeling te verdienen? Door het feit dat ieder beledigend woord de uitdrukking is van een gevoel dat strijdig is met de wet der liefde en humaniteit die iedere betrekking tussen de mensen onderling moet regelen en die de eendracht en samenwerking moet onderhouden; door het feit dat het een aanslag is op de wederkerige welwillendheid en broederschap, door het feit dat het de haat en verbittering bestendigt, en uiteindelijk door het feit dat na nederigheid voor God, liefde tot de naaste de eerste plicht is voor alle Christenen.

5. Maar wat wordt met deze woorden bedoeld door Jezus, die zegt dat men van de goederen van deze wereld afstand moet doen, en die van de Hemel toezegt onder de

woorden: "Zalig zijn de zachtmoedige want zij zullen het aardrijk erven"? In afwachting van de hemelse goederen, heeft de mens de goederen van de aarde nodig om te kunnen leven. Alleen waarschuwt Jezus hen, aan deze laatste niet meer waarde te hechten dan aan de eerste.

Door die woorden wil Jezus te kennen geven, dat tot nu toe de aardse goederen in het bezit zijn genomen door de gewelddadigen ten nadele van de zachtmoedigen en vreedzamen. Dat de laatsten vaak aan het nodige gebrek lijden, terwijl anderen in overdaad leven. Hij belooft hen dat hun recht zal wedervaren *op de aarde zoals in de hemel*, omdat zij Gods kinderen genoemd worden. Wanneer het gebod van liefde en geweldloosheid de wet van het mensdom zal zijn, zal er geen egoïsme meer bestaan. Dan zullen de zwakke en de vreedzame niet meer door de sterke en gewelddadige uitgezogen en verdrukt worden. Zo zal de toestand op aarde zijn, wanneer zij een gelukkige wereld zal zijn geworden naar de wet van de vooruitgang en de belofte van Jezus door de verdrijving van het kwade.

Onderwijs door de Geesten:

Bescheidenheid en zachtzinnigheid.

6. De welwillendheid jegens zijn gelijke, vrucht der liefde tot de naaste, brengt als uiting hiervan bescheidenheid en zachtzinnigheid voort. Men moet echter niet altijd op de uiterlijke schijn afgaan. De opvoeding en de grote wereld kunnen een schijn van die hoedanigheden geven. Hoeveel mensen vindt men niet, bij wie de gemaakte goedhartigheid alleen een masker is, als een kledingstuk waarvan het kunstig berekende patroon verborgen mismaaktheden verbloemt. De wereld is vol van die mensen die met een glimlach op de lippen venijn in het hart verbergen, mensen *die zachtzinnig zijn, mits niets hen in de weg gelegd wordt, maar die bij de geringste tegenwerking kwaadaardig worden*, wiens tong van fluweel is als zij voor u staan, maar die in een giftige angel verandert als zij achter uw rug spreken.

Tot deze soort behoren ook die mensen aan de buitenkant welwillend, die thuis tirannen zijn en hun huisgenoten en ondergeschikten de last van hun hoogmoed en heerschappij laten voelen alsof zij zich schadeloos willen stellen voor de dwang die zij zich elders opleggen om geen daden van geweld bij vreemden te durven uitvoeren, omdat zij bang zijn door deze te zullen worden terechtgewezen. Daarom willen zij zich ten minste bij hen die niet durven tegenspreken gevreesd maken. Hun ijdelheid geniet ervan te kunnen zeggen: "Hier beveel ik en hier word ik gehoorzaamd"; zonder te bedenken dat zij er met recht aan toe zouden kunnen voegen: "En hier word ik veracht."

Het is niet genoeg dat melk en honig van de lippen vloeien. Als het hart er geen

deel aan heeft is het huichelarij. Degene wiens minzaamheid en zachtmoedigheid niet geveinsd is verloochent zich nooit. Hij blijft dezelfde in het openbaar en in de huiselijke kring. Hij weet trouwens dat men wel de wereld door schijn bedriegen kan maar God nooit.

(Lazarus, Parijs, 1861.)

Geduld.

7. De smart is een zegen die God aan zijn uitverkorenen zendt. Wees dus niet bedroefd als u lijdt, maar zegen veeleer de almachtige God, die u hier beneden door de smart aangewezen heeft voor de heerlijkheid in de hemel.

Wees geduldig. Geduld is ook liefde en u moet de wet van de liefde die ons door Christus, Gods gezant wordt onderwezen, nakomen. De liefde die zich uit door het geven van aalmoezen is de gemakkelijkste liefde. Maar er is er een die veel moeilijker en daarom veel verdienstelijker is, *en dat is hen te vergeven die door God op onze weg geplaatst zijn om tot werktuig van ons lijden te dienen, en om ons op de proef te stellen.*

Het leven is moeilijk, ik weet het; het bestaat uit duizend kleinigheden die elk op zich speldenprikken zijn maar die ons uiteindelijk kwetsen. Maar met het oog gevestigd op de plichten die ons opgelegd zijn, en op de troost en de vergelding die wij van een andere kant ontvangen, zullen wij zien dat de zegeningen de smarten ver overtreffen. Als men naar boven kijkt schijnt ons de last minder zwaar, dan indien men het hoofd naar de aarde gebogen houdt.

Houd moed, vrienden, Christus is uw voorbeeld. Hij leed meer dan een van u allen, en hij had zichzelf niets te verwijten, terwijl u voor uw verleden moet boeten en voor uw toekomst kracht moet verzamelen. Wees dus geduldig. Wees Christenen. Dit woord omvat alles.

(Een vriend onder de Geesten, Le Havre, 1862.)

Gehoorzaamheid en gelatenheid.

8. De leer van Jezus verkondigt overal gehoorzaamheid en gelatenheid, twee deugden die de zachtzinnigheid vergezellen en die zeer werkzaam zijn in de strijd, ondanks het feit dat velen die ten onrechte verwarren met gebrek aan gevoel en wil. *De gehoorzaamheid is de aanvaarding van de rede. De gelatenheid is de aanvaarding van het hart.* Beide zijn actieve krachten, want zij torsen de last van de beproevingen, die de dwaze die zich verzet, vallen laat. De lafaard kan niet gelaten zijn, evenmin als de hoog-

moedige of de egoïst gehoorzaam kan zijn. Jezus is de incarnatie geweest van deze deugden die in de materialistische oudheid veracht zijn geweest. Hij trad op in de tijd toen de Romeinse maatschappij, onder de onmacht van de verdorvenheid ten onder dreigde te gaan. Jezus kwam te midden van het neergedrukte mensdom de zegepraal van opoffering en het opgeven van vleselijke lusten in een helder licht stellen. Ieder tijdperk wordt op die wijze gekenmerkt door de deugd of ondeugd die het moet redden of te gronde richten. De deugd van uw geslacht is de intellectuele bedrijvigheid, zijn ondeugd is de zedelijke onverschilligheid. Ik zeg alleen bedrijvigheid want het genie ontwaakt plotseling en laat bij een enkeling de horizon ontdekken die de grote menigte pas lang na hem zal zien, terwijl de bedrijvigheid de vereniging is van de gezamenlijke poging om een minder schitterend doel te bereiken, maar die toch de hoogte van de intellectuele ontwikkeling van een tijdperk bewijst. Volg gewillig de weg waarheen wij uw geest aansporen; gehoorzaam aan de grote wet van vooruitgang die uw geslacht voortdrijft. Wee de luie geest, die zijn verstand verstompt, want wij zijn de leidlieden van het vooruitstrevende mensdom. Wij zullen het met zweepslagen aansporen, en zijn tegenstribbelende wil door de dubbele prikkel van sporen en breidel tot vooruitgang dwingen. Alle trotse tegenstanders zullen vroeg of laat moeten toegeven dat de zachtzinnige mensen zalig zijn, want zij zullen met een volgzzaam oor naar het onderwijs luisteren.

(Lazarus, Parijs, 1863.)

De woede.

9. De hoogmoed brengt er u toe uzelf te beschouwen als meer dan u bent, geen vergelijking te dulden die u vernederen kan; uzelf of door verstand, maatschappelijke betrekking, of wel ook door uiterlijk zo ver boven uw broeders verheven te wanen dat u de minste vergelijking verstoort en krenkt. En wat is daarvan het gevolg? U maakt er u boos over.

Onderzoek de oorzaak van die voorbijgaande aanvallen van zinsverbijstering die u door het verliezen van uw koelbloedigheid en uw oordeel met het redeloze dier gelijk stellen. U zult bijna altijd ontwaren, dat zij gekwetste hoogmoed tot grondslag hebben. Is het niet de door tegenspraak gekwetste hoogmoed, die u gepaste aanmerkingen doet verwerpen, die u de verstandigste raad toornig doet afwijzen? Zelfs het ongeduld dat door de geringste tegenwerking wordt opgewekt is een gevolg van het gewicht dat men aan zijn eigen ik hecht, voor welke men gelooft dat alles zwichten moet.

In zijn woede wreekt de vertoornde zich op alles wat hij onder zijn bereik krijgt, op dieren, op onbezielde voorwerpen die hij vernielt omdat ze hem niet gehoorzamen. Ach als hij zichzelf op zo'n ogenblik in koelen bloede kon aanschouwen, zou hij bang voor

zich zelf zijn, of zich zelf zeer belachelijk vinden! Laat hij dus nu zelf oordelen welke indruk hij op anderen maken moet. Al was het alleen uit eerbied voor zich zelf, dan moest hij alles aanwenden voor het overwinnen van een neiging die hem tot een beklagenswaardig wezen maakt.

Indien hij toch bedacht dat de drift niets verhelpt, dat zijn gezondheid er onder lijdt, ja zelfs zijn leven er door bedreigd wordt, dan zou hij inzien, dat hij zelf er het eerste slachtoffer van is. Maar nog een andere overweging moest hem vooral tegenhouden en wel de gedachte dat hij al degenen die hem omringen ongelukkig maakt. Indien hij gevoel heeft, veroorzaakt het bij hem dan geen wroeging, om hen die hij het meeste lief heeft zo te laten lijden? En wat een dodelijke wroeging zou zijn deel zijn, indien hij in een ogenblik van drift, een daad beging, die hij zich gedurende zijn hele leven te verwijten zou hebben.

De toorn op zichzelf kan wel gepaard gaan met enige goede hoedanigheden van het hart; maar hij is een beletsel voor veel goeds, en kan zeer veel kwaad verrichten, en dat alleen moest voldoende zijn om u aan te sporen, uw best te doen de toorn te overwinnen. De Spiritist wordt bovendien door een andere drijfveer aangespoord, namelijk het in strijd zijn met de christelijke liefde en nederigheid.

(Een beschermgeest, Bordeaux 1863).

10. Volgens het zeer verkeerde denkbeeld, dat men zijn natuur niet veranderen kan, rekent de mens zich ontslagen van pogingen in het werk te stellen om zich te beteren van de gebreken waarin men behagen scheidt, of waarvoor te veel volharding vereist wordt. Hierdoor wijt de driftige mens dit altijd aan zijn temperament. Liever dan te erkennen dat hij zelf schuld heeft werpt hij het op zijn organisme, en beschuldigt zo God van zijn eigen wandaden. Dit is weer een gevolg van de hoogmoed die men bij al zijn onvolmaaktheden vindt.

Het lijdt geen tegenspraak, dat er gestellen zijn, die meer dan anderen tot heftige daden aanzetten, net zoals er buigzame spieren zijn, die het beste krachtvereisende kunstbewegingen kunnen uitvoeren. Maar geloof niet dat dit de eerste oorzaak van de woede is, en wees ervan overtuigd dat een zachtzinnige Geest die een galachtig lichaam bezielt zachtzinnig zal zijn, en dat een heftige Geest in een lymfatisch lichaam niet langer alleen zachtzinnig zijn zal. Alleen zal zijne heftigheid een ander karakter aannemen en omdat hij geen organisme bezit dat geschikt is om zijn drift te uiten, zal zijn drift zich inwendig ophopen, en in het andere geval naar buiten werken.

Het lichaam veroorzaakt niet meer woede bij degene die het niet bezit, noch andere ondeugden. Alle deugden en ondeugden zijn inherent aan de geest. Waar zou zonder de geest de verdienste en de verantwoordelijkheid zijn? Hij die mismaakt is kan zich niet recht maken, want zijn gebrek is geen gebrek van de Geest, maar hij kan als hij

daartoe de bepaalde wil heeft, datgene wat aan de ziel eigen is, wijzigen. Bewijst de ervaring u Spiritisten niet hoe ver de macht van de wil gaat door de inderdaad wonderlijke vervormingen die er onder uw ogen plaats vinden? Zeg dan dus dat de mens slecht blijft omdat hij slecht blijven wil; maar dat degene die zich verbeteren wil, dit altijd doen kan, omdat anders de wet van vooruitgang niet voor de mens zou bestaan.

(Hahnemann, Parijs, 1863).

HOOFDSTUK X.

Zalig zijn de barmhartigen.

Vergeef opdat God u vergeeft. Zich met zijn vijanden verzoenen. De aan God meest welgevallige offerande. De splinter en de balk in het oog. Oordeel niet opdat u niet geoordeeld wordt. Die zonder zonde is, werpt de eerste steen. Onderwijs door de Geesten: vergeving van beledigingen. Toegevendheid. Is het geoorloofd een ander te berispen; de gebreken van anderen op te merken; het kwaad van anderen ruchtbaar te maken?

Vergeef opdat God u vergeeft.

1. Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ontvangen. (Matth. V, v. 7.)

2. Indien u de mensen hun misdaden vergeeft, dan zal uw Hemelse Vader u ook vergeven: maar indien u de mensen hun misdaden niet vergeeft, dan zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven. (Id. VI, v. 14 en 15.)

3. Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, spreek hem tussen u en hem alleen aan op zijn fout. Als hij naar u luistert hebt u uw broeder gewonnen. Toen kwam Petrus bij hem en zei: Heer hoe vaak zal ik mijn broeder vergeven als hij tegen mij gezondigd heeft? Zeven keer? — Jezus antwoordde hem: Ik zeg u niet zeven keer, maar zeventig keer zeven (Id. XVIII, v. 15, 21, 22.)

4. Barmhartigheid is de volmaking van de zachtzinnigheid, want degene die niet barmhartig is, kan niet zachtzinnig en vredelievend zijn. Barmhartigheid bestaat uit het vergeten en vergeven van beledigingen. Haat en nijd zijn het bewijs van een ziel zonder verhevenheid of grootheid. Het kunnen vergeven van beledigingen is eigen aan grote zielen, die verheven zijn boven het bereik van de aanvallen die men op haar richt. De ene is altijd bang, van een achterdochtige teergevoeligheid en vol bitterheid; de andere daarentegen kalm, goedgehartig en liefderijk.

Wee degene die zegt "Ik zal nooit vergeven", want als de mensen hem niet veroordelen, zal hij zeker door God veroordeeld worden. Met welk recht zou hij vergeving van zijn eigen fouten eisen, als hij anderen die niet vergeeft? Wanneer Jezus ons zegt: dat men zijn broeders niet zeven keer, maar zeventig keer zeven moet vergeven, dan leert hij ons dat de barmhartigheid geen grenzen kent.

Maar men kan op twee zeer verschillende manieren vergeven. De ene manier is

groot, edel, echt edelmoedig, zonder bijbedoeling, die met behoedzaamheid de eigenliefde en de teergevoeligheid van de tegenstander ontziet, al mocht deze in alles ongelijk hebben. Bij de andere manier legt de beledigde, of degene die gelooft beledigd te zijn, aan de ander vernederende voorwaarden op, die hem het gewicht laat voelen van een vergiffenis die irriteert in plaats van kalmeert. Indien hij de hand toereikt, is dit niet met welwillendheid, maar met ophef, opdat hij tegen iedereen zou kunnen zeggen: "kijk eens hoe edelmoedig ik ben." Onder zulke omstandigheden kan de verzoening onmogelijk van twee kanten oprecht zijn. Nee, dat is geen edelmoedigheid, maar een manier om zijn hoogmoed tevreden stellen. Bij alle geschillen zal degene die het meest verzoeningsgezind is, het meest belangeloos is en ware grootheid van ziel toont, altijd sympathie krijgen van onpartijdige beoordelaars.

Zich met zijn vijanden verzoenen.

5. Leg het geschil met uw tegenstander snel bij terwijl u nog met hem op weg bent; opdat de wederpartij u niet misschien aan de rechter overlevert en de rechter u overlevert aan het ministerie van justitie en u in de gevangenis gezet wordt. Ik zeg u met zekerheid dat u daar niet uit zal komen totdat u op de laatste penning betaald zal hebben. (Matt. V. 25, 26).

6. Er ligt in het vergeven en in het goed doen in het algemeen, niet alleen een zedelijk gevolg opgesloten, maar het heeft ook een materieel uitwerkseel. Men weet dat men door de dood niet van zijn vijanden verlost wordt. De wraakzuchtige geesten vervolgen vaak degene tegen wie zij een wrok koesteren tot de andere kant van het graf met hun haat. Daarom is het spreekwoord *een dode hond bijt niet meer* onjuist, wanneer men het op de mens toepast. De geest wacht totdat degene die hij kwaad toewent aan het lichaam geketend is en daardoor minder vrij is, om hem dan des te gemakkelijker te kunnen kwellen, hem in zijn dierbaarste belangen, of in hen die hem het dierbaarste zijn te kwetsen. Dit feit moet men in de meeste gevallen van beheersing door Geesten (obsessie) als de oorzaak beschouwen, vooral in die ernstige gevallen die men overheersing of bezeten zijn noemt. De beheerste en bezetene zijn dus bijna altijd de slachtoffers van een vroegere wraak, waartoe zij waarschijnlijk door hun gedrag aanleiding hebben gegeven. God laat dit toe om hen te straffen, of voor het kwaad dat zij zelf gedaan hebben, of indien zij zelf geen kwaad gedaan hebben, voor het gebrek aan vergevingsgezindheid en liefde die hen belet heeft anderen te vergeven. Met het oog op onze eigen toekomstige rust is het dus zaak, zo spoedig mogelijk het ongelijk dat wij anderen aangedaan hebben te herstellen en onze vijanden te vergeven, om zodoende vóór onze dood, alle oorzaak

van tweedracht, alle gegronde redenen voor vroegere vijandschap te vernietigen. Op die manier kan men van een verbitterde vijand in deze wereld, een vriend in de andere maken, of ten minste het goede recht aan onze kant zetten. God laat hem die een ander vergeven heeft niet het slachtoffer van de wraak worden. Als Jezus ons aanbeveelt ons spoedig met onze vijanden te verzoenen, is het niet alleen met het doel om de twisten in het tegenwoordige leven te laten ophouden, maar ook om te voorkomen dat zij zich in het volgende voortzetten. U zult daar niet uitkomen zegt hij, totdat u de laatste penning zult hebben betaald, dat wil zeggen, totdat u helemaal aan Gods rechtvaardigheid zult hebben voldaan.

De aan God meest welgevallige offerande.

7. Indien u zich dus terwijl u uw offerande aan het altaar presenteert herinnert dat uw broeder iets tegen u heeft, laat dan uw gave aan de voet van het altaar achter, ga heen om u eerst met uw broeder te verzoenen, en kom dan terug om uw gave te offeren. (Matth. V, v. 23, 24.)

8. Als Jezus zegt "ga heen en verzoent u zich eerst met uw broeder, voordat u uw gave aan het altaar offert," leert hij ons dat het meest welgevallige offer aan de Heer, die van de eigen wraak is. Dat men zelf vergiffenis moet schenken voordat men zich tot Hem kan wenden om vergiffenis te krijgen. En als men zijn broeder onrecht aangedaan mocht hebben, moet men dit eerst herstellen. Dan pas zal de offerande, als het uitvloeisel van een hart, vrij van elke kwade gedachte, geaccepteerd worden. Jezus materialiseert dat voorschrift, omdat de Joden stoffelijke offeranden aanboden. Hij moest zijn woorden aan hun gebruiken aanpassen. De Christen offert geen stoffelijke gaven. Deze verstaat onder offerande een geestelijk offer, maar het voorschrift is daarom niet minder krachtig. Hij offert zijn ziel aan God, en die ziel moet rein zijn. Wanneer hij de tempel van de Heer binnen gaat, moet hij elk gevoel van haat of nijd, iedere slechte gedachte jegens zijn broeder buiten laten; dan pas zal zijn gebed door de engelen aan de voeten van de Eeuwige gebracht worden. Dit is wat Jezus onderwijst met de woorden: laat uw offerande aan de voet van het altaar achter, en ga weg om u eerst met uw broeder te verzoenen, indien u de Heer welgevallig wil zijn.

De splinter en de balk in het oog.

9. Waarom ziet u de splinter in het oog van uw broeder wel, maar de balk in uw

eigen oog niet? Of hoe zegt u tegen uw broeder: "laat mij de splinter uit uw oog trekken," u die een balk in uw oog hebt? U hypocrieten, verwijder eerst de balk uit uw eigen oog, en zie dan hoe u de splinter uit het oog van uw broeder haalt. (Matth. VII, vs. 3,4,5).

10. Een van de gebreken van het mensdom is, eerder het kwaad bij anderen dan bij zichzelf op te merken. Om een oordeel over zichzelf te kunnen vellen, zou men zich in een spiegel moeten kunnen bekijken, zich als 't ware buiten zichzelf moeten kunnen begeven, en zichzelf als een ander mens moeten kunnen beschouwen, en zich dan afvragen: "Hoe zou ik er over denken als ik een ander datgene zag doen, wat ik nu zelf doe?" Het is zonder twijfel de hoogmoed die de mens er toe brengt zijn eigen zowel zedelijke als lichamelijke gebreken voor zichzelf te verhullen. Dat gebrek is zijn lijk in strijd met de liefde, want de oprechte liefde is bescheiden, eenvoudig en toegevend; hoogmoedige liefde is onzin, want deze twee gevoelens vernietigen elkaar. Hoe zou het ook mogelijk kunnen zijn, dat iemand, die ijdel genoeg is om aan de gewichtigheid van zijn persoon en aan de voortreffelijkheid van al zijn hoedanigheden te geloven, tegelijkertijd zelfverloochening genoeg zou bezitten, om bij anderen liever het goede op te merken dat hem in de schaduw zou kunnen stellen, dan het verkeerde waardoor hij zelf in waarde zou rijzen? Indien de hoogmoed de vader van vele ondeugden is, is het tevens de ontkenning van vele deugden. Men vindt die terug in bijna alle ondeugden en als de drijfveer voor vele handelingen. Daarom heeft Jezus er zich op toegelegd die ondeugd als het voornaamste beletsel tot vooruitgang te bestrijden.

Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt.

Die zonder zonde is werpt de eerste steen op haar.

11. Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt, want met het oordeel waarmee u oordeelt zult u geoordeeld worden en met de maat waarmee u meet, zal ook u gemeten worden. (Matth. VII, v. 1, 2.)

12. En de schriftgeleerden en de Farizeeën brachten hem een vrouw, die in overspel gegrepen was. En nadat zij in het midden was gezet zeiden ze tegen hem: "Meester deze vrouw is bij overspel betrapt; en Mozes heeft ons in de wet geboden dat plegers van overspel gestenigd zullen worden. Wat zegt u hiervan?" En zij zeiden hem dit uitdagerend, opdat zij iets hadden, om hem te beschuldigen. Maar Jezus boog voorover en schreef met zijn vinger in de aarde. Toen zij hem bleven ondervragen, richtte hij zich op, en zei tegen hen: "wie van u zonder zonde is, werpt de eerste steen op haar." Hij bukte zich opnieuw en ging door met schrijven in de aarde. Maar zij die begrepen dat ze had-

den horen spreken over hen zelf, trokken zich terug, de een na de ander, de oudsten het eerst. En zo bleef Jezus alleen met de vrouw die midden op het plein stond.

Toen Jezus zich oprichtte zei hij tegen haar: "Vrouw waar zijn uw beschuldigers? Heeft niemand u veroordeeld?" En zij zei tegen hem: "niemand Heer." En Jezus antwoordde: "Ik oordeel ook niet. Ga heen, en zondig niet meer." (Johannes VIII, 3—11).

13. Die zonder zonde is, werpt de eerste steen op haar, zegt Jezus, en door dit gezegde, legt hij toegevendheid als plicht op, omdat er niemand is, die zelf geen toegevendheid nodig heeft. Het leert ons dat wij anderen niet strenger dan ons zelf moeten beoordelen, noch in anderen moeten veroordelen wat wij in ons zelf verontschuldigen. Laat ons alvorens aan een ander iets te verwijten, nagaan of wij zelf niet aan hetzelfde euvel mank gaan.

De blaam die men op het gedrag van een ander werpt, kan door twee verschillende beweegredenen ontstaan: de zucht om het kwaad tegen te gaan, of de zucht om de persoon wiens daden men veroordeelt in een ongunstig daglicht te stellen. Voor dit laatste bestaat er geen verontschuldiging, want het is slechts zucht tot kwaadspreken en boosaardigheid. Het eerste kan lofwaardig en in sommige omstandigheden zelfs een plicht zijn, daar er iets goeds door ontstaan moet, en anders het kwaad in de maatschappij nooit terechtgewezen zou worden. Moet de mens bovendien niet aan de vooruitgang van zijn medemens meewerken? Men moet dus het voorschrift: "oordeel niet opdat u niet geoordeeld wordt," niet in absolute zin opvolgen; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

Jezus kon niet verbieden het kwaad te veroordelen, want zelf gaf hij ons daarvan, en wel in krachtige bewoording het voorbeeld; maar hij wilde te kennen geven, dat de kracht van de veroordeling gelijk staat aan de zedelijke macht van degene die de veroordeling uitspreekt. Zich zelf schuldig maken aan iets wat men anderen ten laste legt staat gelijk met afstand doen van die zedelijke macht en zich het recht van beteugeling van het kwaad te ontzeggen. Het innerlijke geweten weigert dan ook alle vrijwillige eerbied of onderwerping aan hem die met wat voor gezag bekleed, zelf de wetten en grondbeginselen schendt die hij moet toepassen. *In Gods ogen bestaat er geen wettige macht behalve de macht die steunt op het goede en waarvan zij zelf het voorbeeld geeft.* Dit vloeit voort uit de woorden van Jezus.

Onderwijs door de Geesten:

Vergeving van beledigingen.

14. Hoeveel keer zal ik mijn broeder vergeven? Niet zeven keer, maar zeventig keer zeven. Ziedaar een van de gezegden van Jezus, die uw geest het meeste treffen

moet, en tot uw hart ingang moet vinden. Voeg bij deze woorden, het zo eenvoudige, zo beknopte gebed, dat Jezus zijn discipelen leerde, het gebed zo groot in zijn verheffing tot God, en in beide zult u dezelfde gedachte terugvinden. Jezus de rechtvaardige bij uitnemendheid antwoordt Petrus: U moet vergeven, maar zonder aan die vergiffenis grenzen te stellen; u moet iedere belediging, en zo vaak als men u zal beledigen, vergeven. U zult uw broeders die zelfverloochening leren die ons voor alle aanvallen, voor iedere mishandeling, voor iedere belediging onkwetsbaar maakt. U zult zachtzinnig zijn en nederig van hart en u zult nooit uw goedaardigheid uitmeten. U zult eindelijk al datgene voor anderen doen, wat u wensen zou dat de Hemelse Vader voor u doet. Moet ook Hij u niet veelvuldig vergiffenis schenken, en telt Hij de keren dat zijn vergiffenis uw zonde komt uitwissen?

Neem dus dat antwoord van Jezus ter harte, en pas het op u zelf toe net als Petrus. Vergeef, wees toegevend, liefdadig, edelmoedig, ja wees zelfs met uw liefde royaal. Geef, want de Heer zal het u vergelden; vergeef, want de Heer zal u vergeven; verlaag u want de Heer zal u opheffen; verneder u, want de Heer zal u aan zijn rechterhand laten zitten.

Ga mijn geliefden, overweeg en verklaar de woorden die ik tot u spreek in de naam van Hem die uit de hoogte van de hemelse heerlijkheid altijd het oog op u gevestigd heeft en met liefde de ondankbare taak, die hij vele eeuwen geleden begonnen is, voortzet. Vergeef dus uw broeders, zoals u zelf nodig hebt om door anderen vergeven te worden. Hebben hun handelingen u meer in het bijzonder tot nadeel gestrekt, dan is dit een reden te meer om toegevend te zijn, want de waarde van de vergeving is evenredig aan de omvang van het ondergane leed, en men zou zijn broeders niets te vergeven hebben, als deze ons slechts geringe wonden toegebracht hadden.

Vergeet nooit spiritisten dat vergeving zowel door woorden als daden nooit een ijdele klank mag zijn. Indien u zich spiritisten noemt; ben het dan ook. Vergeet het kwaad dat men u mag doen, en denk slechts aan een ding: het goede dat u terug kunt doen. Hij die deze weg bewandelt, moet er zelfs niet in gedachten van afwijken, want voor uw gedachten bent u aan God die ze kent verantwoording schuldig. Maak dus dat zij vrij zijn van haatdragende gedachten. God weet wat op de bodem van ieder hart verborgen blijft. Zalig is degene die bij het slapen gaan iedere avond zeggen kan: "Ik heb niets tegen mijn naasten."

(Simeon, Bordeaux, 1862)

15. Zijn vijanden vergeven, is voor zichzelf vergeving vragen; zijn vrienden vergeven, is hen een bewijs van liefde schenken; beledigingen vergeven, is een bewijs dat men beter wordt. Vergeef dus, mijn vrienden, opdat God u vergeeft, want indien u, hartvochtig, veeleisend, onvermurwbaar bent, indien u voor een geringe belediging boos

bent, hoe kunt u dan verlangen, dat God zal vergeten, dat u zelf alle dagen de grootste behoefte aan toegevendheid hebt? Wee degene die zeggen kan "Ik zal het nooit vergeven", want hij spreekt zijn eigen vonnis uit. Wie weet of u wanneer u uw binnenste onderzoekt, niet ontdekken zou, dat u de aanvaller bent geweest? Wie weet of in die worsteling die met een speldenprik begint, en met een vriendschapsbreuk eindigt, u niet de eerste slag toegebracht hebt, of een kwetsende uitdrukking u niet ontvallen is? Of u wel met de nodige gematigdheid te werk bent gegaan? Ongetwijfeld heeft uw tegenpartij ongelijk zich daarover zo geraakt te tonen, maar dit is juist een reden voor u om toegevend te zijn, om niet hetzelfde verwijt dat u tot hem richt, te verdienen. Nemen wij aan, dat u echt de beledigde partij bent, wie zegt u dan dat u de zaak niet door weerwraak verergerd hebt, en of niet u het bent, die iets dat gemakkelijk vergeten had kunnen worden in een ernstige ruzie hebt laten ontaarden? Indien het in uw macht was de gevolgen te voorkomen, en u het niet gedaan hebt, dan bent u de schuldige. Nemen wij eindelijk nog aan, dat u uzelf inderdaad niets te verwijten hebt, dan zal het voor u des te verdienstelijker zijn, als u zich lankmoedig betoont.

Maar er zijn twee zeer verschillende manieren om te vergeven. De ene met de lippen, en de andere met het hart. Veel mensen zeggen van hun vijand: "Ik heb hem vergeven" terwijl zij zich inwendig verheugd voelen als hem enig leed overkomt, bij zichzelf zeggende: hij heeft het verdiend. Hoeveel zeggen niet "Ik vergeef hem" maar voegen er dan bij "ik zal mij nooit met hem verzoenen; ik zal hem nooit weerzien?"

Nee de ware, de christelijke vergevensgezindheid, is die welke een sluier over het verleden werpt, de enige die u toegerekend zal worden; want God vergenoegt zich niet met de schijn; hij peilt het diepste van het hart en de meest geheime gedachten: men maakt op Hem geen indruk door woorden en ijdel schijnvertoon. Het volkomen vergeten van de beledigingen is eigen aan grootmoedige zielen, wrok is altijd een teken van laagheid en middelmatigheid. Vergeet nooit, dat men de ware vergevensgezindheid meer aan de daden dan aan de woorden herkent.

(Paulus de Apostel, Lyon, 1861.)

Toegevendheid.

16. Spiritisten, wij komen u vandaag onderhouden over de toegevendheid, dat zachte broederlijke gevoel dat ieder mens voor zijn broeders moet koesteren, maar die slechts weinigen in praktijk brengen.

De toegevendheid merkt de gebreken van anderen niet op, of indien zij die ziet, spreekt zij er niet over, en maakt die niet ruchtbaar, opdat die alleen aan haar bekend mag blijven, en indien de kwaadwilligheid ze ontdekt, heeft zij altijd een verontschuldiging.

ging gereed, om ze weg te wuiven, dat wil zeggen, een aannemelijke serieuze verontschuldiging, en niet van de soort die onder de schijn van de gebreken te verbloemen, die op een verraderlijke manier nog meer laat uitkomen.

De toegevendheid bemoeit zich nooit met de slechte daden van anderen, slechts alleen wanneer zij er een dienst door bewijzen kan, en dan nog zorgt zij die zo veel mogelijk te verkleinen. Zij maakt nooit kwetsende opmerkingen, heeft geen verwijt op de lippen, maar alleen raad, die vaak nog onder bedekte woorden gegeven wordt. Wat moet men er uit afleiden, wanneer u berispt? Immers dat u die veroordeelt, datgene wat u aan anderen verwijt, zelf niet zou gedaan hebben, en dat u zich dus veel beter acht dan de beschuldigde. O mens wanneer zult u toch eens uw eigen hart, uw eigen gedachten, uw eigen daden beoordelen, zonder u met die van uw broeders te bemoeien? Wanneer zult u toch alleen op u zelf uw ogen gevestigd houden?

Wees dus streng in uw oordeel jegens uzelf, toegevend jegens anderen. Denk aan Hem die in het hoogste beroep recht spreekt, die de geheimste gedachten van het hart kent, en die vaak de fouten verschoont die u veroordeelt, of veroordeelt wat u verschoont, omdat Hij de drijfveer van alle daden kent, terwijl u die zo heftig de banvloek uitspreekt, wellicht zelf zwaardere misdrijven bedreven hebt.

Wees toegevend mijn vrienden. De toegevendheid trekt de harten aan, stelt gerust, beurt op, terwijl de strengheid ontmoedigt, terugstoot en verbittert.

(Joseph, beschermende Geest, Bordeaux 1863.)

17. Wees toegevend voor de gebreken van anderen welke die ook zijn mogen; beoordeel alleen uw eigen daden streng en de Heer zal toegevend jegens u zijn, in diezelfde mate als u het voor anderen geweest zult zijn.

Ondersteun de sterken, moedig hen aan tot volharding, versterk de zwakken, wijs hen op Gods goedheid, die van elk berouw hoe gering ook, rekenschap houdt. Wijs iedereen de engel van de boetevaardigheid, die met zijn blanke vleugels de fouten van de mensen bedekt, ze hiermee verbergt voor het oog van Hem, die niets wat onrein is, zien kan. Begrijp allen de oneindige barmhartigheid van uw Vader, en vergeet nooit door woorden, maar vooral door daden tegen Hem te zeggen: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren." Begrijp de betekenis van die Goddelijke woorden. Niet alleen zijn de woorden bewonderenswaardig, maar ook de lering die zij bevatten.

Wat vraagt u aan de Heer als u Hem om vergiffenis smeekt? Alleen dat Hij uw zonden vergeten mag? Vergetelheid die u in het nadeel zou stellen, want indien God er zich toe bepaalde uw zonden te vergeten, dan zal hij u weliswaar niet straffen, maar ook niet belonen. Beloning kan niet het loon zijn voor het goede dat men niet gedaan heeft, en nog minder voor het kwaad, dat men gedaan heeft, al mag dit kwaad vergeten zijn?

Wanneer u God bidt om vergeving voor uw overtredingen, bidt u Hem om de genade, er niet meer in te vervallen, om de nodige kracht om het nieuw pad, het pad van de onderwerping en liefde te bewandelen, waarop u bij het berouw, vergoeding zult kunnen voegen.

Als u uw broeders vergeeft, laat het dan niet bij alleen de sluier van de vergetelheid over hun fouten te werpen. Die sluier is vaak zo doorschijnend voor uw ogen. Schenk hun bij die vergiffenis ook uw liefde. Doet u voor hen wat u uw Hemelse Vader zult bidden voor u te doen. Vervang de toorn die bezoedelt door de liefde die reinigt. Onderwijs door daden die werkzame, onvermoeide liefde die Jezus u geleerd heeft. Predik die zoals hij dat deed gedurende al de tijd die hij zichtbaar voor het menselijk oog hier op aarde verkeerde, en zoals hij dit, nu hij alleen voor het oog van de geest zichtbaar is, nog doet. Volg dat Goddelijke voorbeeld, treed in zijn voetstappen, die u naar het toevluchtsoord zullen leiden, waar u na de strijd rust vinden zult. Draag allemaal uw kruis zoals Hij en beklim moedig de moeilijke kruisberg. Boven wacht u de Heerlijkheid.

(Johannes, bisschop van Bordeaux, 1862).

18. Mijn lieve vrienden, bent voor u zelf streng, maar toegevend voor de zwakheden van anderen? Dit is ook een uiting van de heilige liefde, die weinigen toepassen. U hebt allemaal verkeerde neigingen te overwinnen, gebreken te verbeteren, gewoonten te wijzigen. U hebt allemaal een meer of minder zware last af te leggen, voordat u de top van de berg van de vooruitgang kunt bereiken. Waarom bent u dan zo helderziende wanneer het uw naasten betreft en zo blind wanneer het uzelf geldt? Wanneer zult u ophouden de splinter die hem kwetst in uw broeders oog te zien, zonder in uw eigen oog de balk die u verblindt, en die u van de ene kuil in de andere laat vallen op te merken? Geloof toch de geesten, uw broeders. Elk mens dat hoogmoedig genoeg is om zich boven anderen in deugd en verdiensten verheven te wanen, is dwaas en schuldig, en God zal hem op de dag des oordeels straffen. Het ware karakter van de liefde is bescheidenheid en nederigheid, die de gebreken van anderen slechts oppervlakkig laat opmerken, en er zich op toelegt, om datgene wat goed en deugdzaam in hem is te doen gelden. Want alhoewel het menselijk hart een bron van verderf is, liggen er toch altijd in zijn diepste schuilhoeken kiemen van enige goede gevoelens, heldere vonken van het geestelijk zijn verborgen.

Spiritisme, vertroostende en gezegende leer! Gelukkig zijn zij die u kennen, en met het heilzame onderwijs van de Geesten van de Heer hun voordeel doen! Voor hen is het pad verlicht en overal kunnen zij er woorden lezen die hun de weg aanwijzen om het einddoel te bereiken. Praktische liefde, liefde van het hart, liefde voor zijn naaste als liefde voor zichzelf. In een woord, liefde voor allen en bovenal liefde tot God, omdat deze alle plichten in zich sluit, en het onmogelijk is God werkelijk lief te hebben, zonder de liefde

tot de naasten, welke Hij als wet voor al zijn schepselen gesteld heeft, in praktijk te brengen.

(Dufetre, bisschop van Nevers, Bordeaux).

19. Daar niemand volmaakt is, vloeit daar dan niet uit voort, dat niemand het recht heeft zijn buurman te berispen?

“Zeer zeker niet, omdat ieder van u moet werken aan de vooruitgang van allen en vooral degenen wiens voorgang u is opgedragen. Maar het is een reden om het met gematigdheid te doen met het doel om nuttig te zijn en niet zoals men gewoonlijk doet, uit lust tot vitten. In dit laatste geval is de berisping een kwaadaardigheid, in het eerste een plicht die de liefde ons oplegt met de meeste gematigdheid te volbrengen en na zich afgevraagd te hebben of men de berisping die men tot anderen richt, niet zelf verdient.”

20. Doet men verkeerd gebreken bij anderen op te merken als daaruit geen nut voort kan vloeien en men er geen ruchtbaarheid aan geeft?

“Alles hangt af van de bedoeling. Het is niet verboden het kwaad waar dit bestaat op te merken; het zou zelfs verkeerd zijn, overal niets dan het goede te zien. Deze illusie zou de vooruitgang tegenhouden. Het kwaad bestaat daarin dat men zijn opmerkingen tot nadeel van zijn naasten laat zijn, door hem zonder noodzaak een kwade naam te bezorgen. Even slecht zou het zijn, als men het alleen deed omdat men er een kwaadaardig genot in vindt anderen op ondeugden te betrappen. Heel anders is het, wanneer men over het kwaad dat men ziet een sluier werpt, en dit opmerkt om er persoonlijk nut van te trekken door zich te beijveren datgene te vermijden wat men in anderen laakt.”

21. Bestaan er omstandigheden, waarin het nuttig is het kwaad van anderen bekend te maken?

“Dit is een teer punt om te beantwoorden en hierbij moet men de uitspraak van de welbegrepen liefde inroepen. Indien iemands onvolmaaktheden alleen hemzelf benadelen, dan bestaat er geen een rede om die bekend te maken, maar indien zij anderen kunnen benadelen, moet men het belang van velen boven dat van één stellen. Er kunnen omstandigheden bestaan waarin het een plicht wordt schijnheiligheid en leugen te ontmaskeren, want het is beter dat er een valt dan dat velen door hem bedrogen worden of tot zijn slachtoffers worden gemaakt. In zulk geval moet men voor- en nadeel tegen elkander opwegen.”

(H. Lodewijk, Parijs, 1860).

HOOFDSTUK XI.

Zijn naasten liefhebben als zich zelf.

Het grootste gebod. Voor anderen doen wat wij zouden wensen dat anderen voor ons doen. Gelijkenis van de schuldeiser en de schuldenaar. Geef de Keizer wat des Keizers is. Onderwijs door de Geesten: De wet van de liefde; Egoïsme; Geloof en liefde; Liefde jegens misdadigers. Moet men voor een misdadiger zijn leven wagen?

Het grootste gebod.

1. En toen de Farizeeën gehoord hadden, dat hij de Sadduceeën de mond gesnoerd had, kwamen zij bij elkaar; En een van hen, een wetgeleerde, stelde hem deze vraag om hem op de proef te stellen: "Meester wat is het grootste gebod in de wet?" En Jezus antwoordde hen: "U zult de heer, uw God liefhebben, met heel uw hart, met heel uw ziel, en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grootste gebod. En het tweede is als volgt: u zult uw naasten liefhebben als u zelf. In deze twee geboden liggen de hele wet en de profeten besloten." (Matth. XXII, vs. 34 — 40.)

2. Doe met mensen zoals u zou willen dat men met u doet, want dat is de wet en de profeten. (Id. VII, vs. 12).

Behandel alle mensen op dezelfde manier als waarop u zou willen dat zij u behandelen (Luc. VI, vs. 31).

3. Het Koninkrijk van de Hemelen wordt vergeleken met een zekere Koning, die rekening wilde houden met zijn dienstknechten. En toen hij ermee begon, werd er iemand bij hem gebracht die hem tienduizend talenten schuldig was. Maar omdat hij niet de middelen had om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat de schuld betaald zou worden. De dienstknecht viel voor hem neer, smeekte hem en zei: "Heer wees een beetje geduldig met mij, en ik zal u alles betalen." En de heer van deze dienstknecht, die met barmhartigheid innerlijk bewogen was, liet hem gaan en heeft hem de schuld kwijtgescholden. Maar deze knecht was nog niet weg of hij vond dat een van zijn mededienstknechten hem honderd penningen schuldig was, viel hem aan, greep hem bij de keel en zei: "betaal mij wat je mij schuldig bent." Zijn mededienstknecht viel aan zijn voeten neer, smeekte hem en zei: "Wees geduldig met mij, en ik zal u alles betalen." Maar hij wilde niet naar hem luisteren, ging weg en liet hem in de gevangenis gooien, totdat hij de schuld zou betaald hebben.

Toen zijn mededienstknachten zagen wat er gebeurd was, zijn zij erg bedroefd geworden en waarschuwdten zij hun heer wat er gebeurd was. Toen heeft de heer hem bij zich geroepen, en zei tegen hem: "U slechte dienstknacht! Alle schuld heb ik u kwijtgescholden, omdat u mij gesmeekt hebt. Behoort u zich ook niet over uw mededienstknacht te ontfermen, zoals ik mij over u ontfermd heb?" En zijn heer, die ontgaan boos was, leverde hem over aan de rechter, totdat hij al wat hij hem schuldig was betaald zou hebben.

Zo zal ook mijn Vader in de hemel met u doen, indien u niet uit de grond van uw hart de misdaden van uw broeder vergeeft. (Matth. XVIII v. 23 — 35).

4. "Zijn naasten lief hebben als zichzelf; voor anderen te doen, wat wij zouden wensen dat anderen voor ons deden," is de volledigste uitdrukking van de christelijke liefde, want daarin liggen de plichten jegens de naaste opgesloten. Men kan daarom voor hetgeen dat wij aan anderen moeten doen, geen betere richtsnoer hebben dan het tot maatstaf nemen van datgene wat wij wensen zouden dat anderen ons deden. Met welk recht, zou men van zijn naaste een betere behandeling, meer toegevendheid, meer goedwilligheid, meer toewijding eisen, dan die wij voor hem over hebben? De opvolging van dit voorschrift leidt tot de uitroeiing van het egoïsme. Als de mens die regel tot de grondslag voor zijn eigen gedrag en die van de maatschappelijke inrichtingen aangenomen heeft, dan zal hij de ware broederliefde begrijpen, en zal er overal vrede en rechtvaardigheid heersen, en noch haat noch onenigheid bestaan, maar zullen eendracht en wederkerige welwillendheid zijn deel zijn.

Geeft de keizer wat des keizers is.

5. Toen gingen de Farizeeën heen, en beraadslaagden gezamenlijk, hoe zij hem zouden laten strikken in zijn woorden. En zij zonden hem hun discipelen, met de Herodianen, en zeiden: "Meester, wij weten dat u waarachtig bent, en dat u de weg van God in waarheid onderwijst, zonder aanzien van de persoon, omdat u helemaal niet kijkt naar de persoon van de mens. Geef ons uw mening over het volgende: Zijn wij vrij om de belasting aan de Keizer te betalen of niet?"

Maar Jezus, die hun listigheid kende, zei: "U hypocrieten. Wat verzoekt u mij? Laat mij het geldstuk zien dat men als belasting betaalt." En zij brachten hem een penning. En Jezus zei hen: "Van wie is dit beeld en het opschrift?" Zij antwoordden: "Van de Keizer." Toen antwoordde Jezus: "Geef de Keizer wat van de Keizer is en God wat van God is."

Toen zij hem zo hadden horen spreken bewonderden zij hem, lieten hem met

rust en gingen weg. (Matth. XXII v. 15 — 22. Markus XII v. 13 — 17).

6. De aanleiding tot de vraag aan Jezus was dat de Joden de aan hen door de Romeinen opgelegde schatting verafschuwden, en er een religieuze kwestie van gemaakt hadden. Een grote partij had zich voor het weigeren van de schatting verklaard. De betaling van die schatting was dus voor hen een actuele irritante kwestie. Zonder deze zou de vraag aan Jezus, of het geoorloofd was de schatting te betalen, zonder betekenis zijn. Het was een strikvraag, waardoor zij hoopten, al naar mate zijn antwoord zou uitvallen, de Romeinse overheid of de Joden die tegen het betalen van de schatting waren, tegen hem op te zetten. "Maar Jezus die hun listigheid kende," omzeilt de moeilijkheid, en geeft hun een les van rechtvaardigheid door te zeggen dat men een ieder moet geven wat hem toekomt. (Zie de inleiding, onder het woord **Tollenaars**.)

7. Dit voorschrift: "Geef de keizer wat des Keizers is," moet niet op een beperkende en absolute manier opgevat worden.

Zoals alle voorschriften van Jezus is het een algemeen beginsel uit een bijzondere omstandigheid afgeleid en op een praktische en gebruikelijke manier voorgesteld. Dit beginsel is een gevolg van het voorschrijft: anderen te behandelen, zoals men wensen zou, dat anderen ons behandelden. Het veroordeelt elk moreel en stoffelijk vooroordeel over een ander, alle schending van zijn belangen. Het schrijft eerbied voor ieders rechten voor, zoals een ieder verlangt zijn rechten geëerbiedigd te zien. Het strekt zich uit tot de vervulling van al de plichten die men zowel aan zijn gezin, als aan de maatschappij, de autoriteiten en ieder individu in het bijzonder verschuldigd is.

Onderwijs door de Geesten:

De wet van de liefde.

8. Liefde geeft in het kort de hele leer van Jezus weer, want dit is het meest verheven gevoel, en gevoelens zijn instincten die verheven zijn tot de hoogte van de verworven vooruitgang. Bij het vertrekpunt bezit de mens alleen natuurdriften. Wat meer ontwikkeld en verdorven heeft hij slechts gewaarwordingen. Maar na onderwijs en loutering, heeft hij gevoelens. En het edelste gevoel is liefde, niet de liefde in de zin die men er gewoonlijk aan hecht, maar die innerlijke zon, die in haar vurige gloed alle wensen en bovenmenselijke openbaringen samenvat en versterkt. De wet van de Liefde vervangt de persoonlijkheid door de samensmelting van wezens. Zij vernietigt de maatschappelijke ellende. Gelukkig is degene die zich boven zijn menselijkheid verheft en met grote liefde zijn broeders die in droefenis zijn lief heeft! Gelukkig is degene die lief heeft, want hij kent noch de angst van de ziel noch die van het lichaam. Zijn tred is licht en hij leeft als

buiten zichzelf gevoerd. Toen Jezus het goddelijke woord LIEFDE uitgesproken had, liet dat woord de volken trillen en daalden de martelaren, dronken van hoop de arena in.

Het spiritisme komt op zijn beurt een tweede woord van de goddelijke taal uitspreken. Wees alert, want dat woord heft de grafstenen van de lege graven op, en de wedergeboorte die zegeviert over de dood onthult aan de door de schitterende glans verblinde mens zijn intellectuele erfdeel. Zij leidt hem niet meer naar de strafplaats, maar naar de verovering van zijn eigen wezen. Het bloed heeft de Geest vrijgekocht, nu is het de Geest die de mens van de stof moet losmaken.

Ik heb gezegd dat de mens bij het begin van zijn bestaan alleen natuurdriften bezit. Degene bij wie de natuurdriften nog de overhand hebben, is veel dichter bij het begin dan bij het einddoel. Om dit einddoel te bereiken moet men de natuurdriften ten voordele van het gevoel overwinnen, dat wil zeggen, men moet dit perfectioneren door de daarin sluimerende stoffelijke kiemen uit te roeien. Instincten zijn de kiemen en de embryo's van het gevoel. Zij brengen vooruitgang met zich mee, net zoals in de eikel de eik verborgen ligt. En de minst gevorderden zijn zij die slechts beetje bij beetje bij hun pop afleggen en aan de heerschappij van hun natuurdriften onderworpen blijven. De Geest moet net als een akker beploegd worden. De gehele toekomstige rijkdom is afhankelijk van de tegenwoordige bewerking, en die zal u meer dan aardse goederen roemrijk verheffen. Dan zult u de wet van de liefde begrijpen, die alle mensen verenigt in haar vervulling en u zult er die liefelijke genietingen van de ziel zoeken, die de voorboden zijn van de hemelse gelukzaligheid.

(Lazarus, Parijs, 1862).

9. De liefde is van goddelijke oorsprong, en van de eerste tot de laatste, ligt bij iedereen in het diepste van het hart een vonk van dat heilige vuur verborgen. Het is een feit dat u vaak heeft kunnen waarnemen. De meest verachtelijke, laagste, meest misdadige mens, voelt altijd voor het een of ander wezen of voorwerp een levendige en vurige genegenheid, die tegen iedere poging om die te verminderen bestand is en vaak een verheven hoogte bereikt. Ik heb gezegd voor een of ander wezen of voorwerp, want er zijn onder u individuen, die een schat van liefde waarmede hun hart tot overvloed toe vervuld is, aan dieren, planten, en zelfs, aan levenloze voorwerpen verspillen. Het zijn voorbeelden van mensenhaters die zich over het mensdom in het algemeen beklagen, die zich verzetten tegen de neiging van hun eigen ziel, die naar alle kanten uitkijkt naar genegenheid en medegevoel. Zij laten de wet van de liefde weer terugglijden tot de staat van instinct. Maar wat zij ook doen mogen, onmogelijk is het hun, de levendige kiem die God toen hij hen schiep in hun hart neergelegd heeft, te verstikken. Die kiem ontwikkelt zich met de morele groei en de intelligentie. En alhoewel deze kiem vaak door egoïsme wordt onderdrukt, is zij de oorsprong van de zachte en heilige deugden waaruit oprechte

en duurzame genegenheid geboren wordt die ons helpt de steile en dorre weg van het menselijke bestaan af te leggen.

Er zijn sommige mensen, die de beproeving van de wedergeboorte tegen staat, omdat zij jaloers zijn op de genegenheid die door anderen gedeeld zal worden. Arme broeders! Het is uw genegenheid die u tot egoïsten maakt. Uw liefde wordt beperkt tot een kring van vertrouwde bloedverwanten of vrienden en alle andere mensen zijn u onverschillig. Welnu, om de wet van de liefde zoals God die bedoelt toe te passen, moet u er trapsgewijze toe komen om al uw broeders zonder uitzondering lief te hebben. De taak zal langdurig en moeilijk zijn, maar deze zal volbracht worden. God wil het en de wet van de liefde is het eerste en grootste gebod van uw nieuw leer, want zij moet eenmaal het egoïsme in welke vorm dan ook doden. Want behalve het persoonlijk egoïsme, is er nog het egoïsme van de families, kasten en nationaliteiten. Jezus heeft gezegd: "heb uw naasten lief als u zelf" en wie zijn uw naasten? Waar is de grens? Is dit het gezin, de sekte, het volk? Nee, het is het hele mensdom. In de verheven werelden is het de wederzijdse liefde die de gevorderde Geesten samen verbindt en aanstuurt. En uw plaan die door haar maatschappelijke hervorming bestemd is voor een toekomstige vooruitgang, zal deze sublieme wet die de afspiegeling van de godheid is zien toepassen.

De gevolgen van de wet van de Liefde zijn: de zedelijke verbetering van het mensdom en geluk in het tegenwoordige leven. De meest onhandelbare en meest verdorven mensen zullen zich wel moeten bekeren als zij de weldaden zullen zien, die voortgebracht zijn door de opvolging van de les: "Doe een ander niet, wat u niet zou wensen dat een ander aan u zou doen, maar doe hem integendeel zoveel goed, als het in uw vermogen is te doen."

Hecht geen geloof aan de dorheid en hardheid van het menselijke hart; ondanks zichzelf geeft het hart toe aan ware liefde. Het is een magneet, waartegen aantrekking niet bestand is en de aanraking met de liefde verlevendigt en bevrucht de kiem van de deugd die latent in het hart verborgen ligt. De aarde, oord van beproeving en ballingschap, zal dan door dat heilige vuur gelouterd worden en zal de daadwerkelijke toepassing te zien krijgen van liefde, nederigheid, geduld, toewijding, zelfverloochening, onderwerping en zelfopoffering, die allemaal afgeleide deugden van de liefde zijn. Blijft u luisteren naar de woorden van de Evangelist Johannes. U weet dat toen lichaamsgebreken en ouderdom een einde maakten aan zijn prediking, hij toch herhaaldelijk deze zachte woorden liet horen: "Mijn kinderen, heb elkander lief."

Mijn geliefde broeders, trek profijt uit deze lessen. De praktijk ervan is moeilijk, maar uw ziel zal er een oneindig welzijn door verkrijgen. Geloof mij, doe uw uiterste best om te doen wat ik van u verlang: "Heb elkander lief." Dan zult u binnenkort de aarde in een hemel veranderd zien, waar de zielen van de rechtvaardigen rust zullen genieten.

(Fenelon, Bordeaux, 1861).

10. Mijn geliefde medediscipelen, de hier aanwezige Geesten verkondigen u door mijn stem: "Heb innig lief, opdat men u lief heeft." Dit denkbeeld is zo juist, dat u hierin bij het dagelijkse verdriet, alle troost en verzachting vinden zult; of beter gezegd door deze wijze les in praktijk te brengen zult u uzelf zo ver boven de stof verheffen, dat u zich tot Geest verheven zult hebben voor het afleggen van uw aardse omhulsel. Daar de spiritistische studies bij u het begrip van de toekomst ontwikkeld hebben, bezit u de zekerheid van uw nadering tot God en van alle beloften die de wensen van uw ziel beantwoorden. Ook moet u zich hoog genoeg verheffen om te oordelen zonder stoffelijke knelling en moet u uw naaste niet veroordelen zonder eerst uw gedachte tot God te richten.

Liefhebben volgens de diepe betekenis van het woord is loyaal, eerlijk, en nauwgezet zijn en aan een ander te doen wat men voor zichzelf zou wensen dat de ander ons doet. Het is het buiten zichzelf opsporen van de wezenlijke bron van alle lijden waarmee uw broeders gebukt gaan om het te verzachten. Het is het zien van de grote algemene menselijke familie als de eigen familie, want die familie zult u later op meer gevorderde werelden terug vinden, en de Geesten waaruit zij bestaan zijn net als u kinderen van God, door Hem bestemd om tot in het oneindige op te klimmen. Daarom kunt u uw broeders datgene niet weigeren, wat God u royaal geschonken heeft, omdat u zelf erg blij zou zijn, als uw broeders u datgene gaven, wat u nodig hebt. Schenk dus aan elk lijden een woord van hoop en steun, opdat u helemaal liefde, helemaal rechtvaardigheid bent.

Geloof dat deze wijsheid "Heb innig lief opdat men u ook lief heeft," ingang zal vinden. Het is revolutionair, en vervolgt de weg die onveranderlijk vast ligt. Maar u die naar mij luistert hebt al gewonnen. U bent oneindig beter dan honderd jaar geleden. U bent zo in uw oordeel veranderd dat u zonder tegenspraak een hoeveelheid nieuwe denkbeelden over vrijheid en broederschap die u in vroegere tijden zou hebben verworpen, accepteert. En in honderd jaar na nu zult u even gemakkelijk denkbeelden aannemen die nu nog geen toegang tot uw hersenen hebben kunnen krijgen.

Zie hoe snel nadat de Spiritistische beweging een grote stap vooruit heeft gemaakt de denkbeelden van rechtvaardigheid en vernieuwing, die in de mededelingen van de Geesten vervat zijn, door het gemiddelde van de beschaafde wereld aangenomen worden. Dat komt omdat die denkbeelden overeenstemmen met al wat goddelijk in u is. Dat komt omdat u door het uitstrooien van een vruchtbaar zaad voorbereid bent, het zaad van de vorige eeuw, dat in de maatschappij de grote denkbeelden van vooruitgang heeft geplant. En omdat alles onder leiding van de allerhoogste een geheel vormt, zullen de ontvangen en aangenomen lessen vervat worden in de uitwisseling van universele Liefde tot de naaste. Hierdoor zullen de geïncarneerde Geesten, die beter oordelen en voelen, van het ene einde van uw planeet tot het andere elkaar de hand reiken. Men zal zich verenigen om elkaar te begrijpen en lief te hebben en om alle onrechtvaardigheid,

alle oorzaak voor onbegrip tussen de volken, uit te roeien.

Door u, grootse gedachte van hernieuwing door het Spiritisme, zo goed beschreven in het Boek der Geesten, zal het wonder van de toekomstige eeuw tot stand komen, door het samen gaan van alle stoffelijke en geestelijke belangen van de mens door de toepassing van de goed begrepen les: "Heb innig lief, opdat men u lief heeft."

(Sanson, bij zijn leven lid van de Spiritistische Vereniging te Parijs, 1863).

Egoïsme.

11. Het egoïsme, die plaag van het mensdom moet verdwijnen van de aarde waar het de morele vooruitgang tegen houdt. Aan het Spiritisme is de taak weggelegd om de aarde een hogere plaats te laten innemen in de rangorde van de werelden. Het egoïsme is dus het doelwit waarop alle ware gelovigen hun wapens met alle kracht en moed moeten richten. Ik zeg moed, want die heeft men meer nodig om zichzelf dan om anderen te overwinnen. Laat ieder dus met al de kracht die in hem is bij zichzelf het egoïsme bestrijden, want dat monster, de verwoester van alle intelligentie, dat kind van de hoogmoed, is de oorzaak van alle ellende op dit ondermaanse. Het is de ontkenning van de liefde en daardoor de grootste hinderpaal voor het geluk van de mens.

Jezus heeft u het voorbeeld van de liefde gegeven, en Pontius Pilatus dat van het egoïsme; want toen de rechtvaardige op het punt stond de heilige weg van de martelaren te betreden, waste Pilatus zijn handen en zei: "Wat gaat het mij aan!" Tot de Joden zegt hij dan: "Die man is rechtvaardig waarom wilt u hem kruisigen?" En toch laat hij hem naar de strafplaats leiden.

Het komt door die strijd tussen liefde en egoïsme, door de verspreiding van die melaatsheid van het menselijke hart, dat het Christendom zijn missie nog niet heeft kunnen volbrengen. Het is uw taak en plicht nieuwe apostels van het geloof dat door de verheven Geesten verlicht wordt, om dit kwaad uit te roeien, om aan het Christendom zijn volle kracht te geven en de weg te zuiveren van de distels en doornen die zijn voortgang belemmeren. Verdrijf het egoïsme van de aarde, opdat deze een hogere plaats op de wereldladder kan innemen, want het wordt tijd voor het mensdom om zich te hullen in het kleed van de manmoedige leeftijd, maar daartoe moet u eerst het egoïsme uit uw hart verbannen.

(Emmanuël, Parijs 1861.)

12. Indien de mensen elkaar liefhadden, dan zou de Christelijke liefde beter in praktijk gebracht worden. Maar daarvoor moet u uw best doen het harnas dat uw hart bedekt af te leggen, om gevoeliger voor het leed van anderen te worden.

Stramheid doodt de goede gevoelens. Christus liet zich door niets afschrikken. Wie bij hem kwam, wie hij ook zijn mocht, werd niet afgewezen. De overspelige vrouw, de misdadiger werden door hem in bescherming genomen. Nooit was hij bang dat daardoor zijn aanzien zou verminderen. Tot hoe lang zult u wachten, hem tot voorbeeld voor al uw daden te nemen? Indien op aarde de liefde de scepter zwaaide, dan zou het kwaad geen rijk meer hebben, de vlucht nemen en zich beschaamd verbergen, want nergens zou voor hem plaats zijn. Zo zou het kwaad verdwijnen, wees hier goed van overtuigd.

Begin dus met zelf het voorbeeld te geven, gedraag u liefderijk tegenover alle mensen zonder onderscheid. Doe uw best om geen opmerkingen te maken over degene die u met minachting aan kijkt en laat alle vergelding voor het kwaad aan God over, want in zijn koninkrijk scheidt hij dagelijks het koren van het kaf.

Egoïsme is de ontkenning van de liefde. Zonder liefde kan er in de maatschappij geen rust en geen veiligheid bestaan. Met het egoïsme en de ijdelheid die altijd hand in hand gaan, zal het steeds een worsteling tussen de behendigste blijven, een wedstrijd van het eigenbelang, waarin de meest heilige liefde onder de voet gelopen wordt en de heilige bloedbanden zelfs niet meer geëerbiedigd worden.

(Pascal, Sens, 1862.)

Geloof en Liefde.

13. Lieve kinderen, ik heb u als laatste gezegd, dat de liefde zonder geloof niet genoeg is om onder de mensen een maatschappelijke orde te bewaren die in staat is om hen gelukkig te maken. Ik had moeten zeggen dat de liefde zonder geloof onmogelijk is. U zult weliswaar bij mensen zonder godsdienst edelmoedige neigingen kunnen aantreffen, maar die strikt ernstige liefde die zich alleen kenmerkt door zelfverloochening en door constante opoffering van elk zelfzuchtig doel kan alleen het geloof geven, want door het geloof alleen, kunnen wij met moed en volharding het kruis van dit leven dragen.

Ja mijn kinderen, tevergeefs wil de slechts naar genot verlangende mens zichzelf ten opzichte van zijn bestemming op aarde misleiden, door te beweren dat het geoorloofd is zich uitsluitend met zijn geluk bezig te houden. God schiep ons om eeuwig gelukkig te zijn. Maar het leven hier op aarde dient alleen om ons moraal te verbeteren, hetgeen gemakkelijker met behulp van de organen en van de stoffelijke wereld bereikt wordt. De gewone wederwaardigheden van het leven daargelaten, is de verscheidenheid aan smaken, neigingen en behoeften ook een middel om u zelf te verbeteren in het beoefenen van de mensieliefde. Want alleen door concessies en wederzijdse opoffering kunt u harmonie bewaren tussen zoveel verschillende elementen.

U heeft echter gelijk wanneer u bevestigt dat het geluk bestemd is voor de men-

sen hier beneden, mits u dit niet in materieel genot maar in het goede zoekt. De geschiedenis van het Christendom spreekt van martelaren die met vreugde de folterplaats betraden. Vandaag de dag en in uw maatschappij, hoeft men om Christen te zijn noch martelaar te zijn noch zijn leven op te offeren, maar enkel en alleen zijn egoïsme, zijn hoogmoed en ijdelheid op te offeren. U zult overwinnen als de liefde u inspireert en als het geloof u ondersteunt.

(Beschermd Geest, Krakau, 1861).

Liefde tot misdadigers.

14. De ware liefde is een van de meest verheven onderwijzingen, die God aan de mensen geschonken heeft. Tussen de oprechte volgelingen van zijn leer moet volmaakte broederschap bestaan. U moet de ongelukkige mensen, de misdadigers, liefhebben als Gods schepselen, aan wie vergiffenis en barmhartigheid geschonken zal worden als zij boetvaardig zijn net als u, voor de fouten die u tegen zijn wet begaat. Bedenk dat u meer te veroordelen en schuldiger bent dan zij aan wie u vergiffenis en medelijden weigert, want vaak kennen zij God niet zo als u hem kent, en daarom zal van hen minder dan van u gevraagd worden.

Veroordeel niet mijn vrienden, veroordeel niet, want het vonnis dat u over anderen uitspreekt zal nog strenger op u zelf toegepast worden, en u hebt toegeeflijkheid nodig voor de zonden die u alle dagen begaat. Weet u niet dat er vele handelingen zijn, die in het oog van de God van de zuiverheid misdaden zijn, terwijl de wereld die zelfs niet beschouwt als onbeduidende fouten?

De ware liefde bestaat niet alleen in het geven van een aalmoes, ook niet in de woorden van troost die u daarbij kunt voegen, nee, dat is het niet alleen wat God van u eist. De sublieme liefde die ons door Jezus onderwezen is bestaat ook uit het altijd en in alles welwillendheid tonen aan uw naasten. Deze deugd kunt u toepassen op degenen die uw aalmoezen niet nodig hebben, maar die door woorden van liefde troost en aanmoediging, tot de Heer gebracht zullen worden.

Ik zeg het weer, de tijden zijn nabij, waarin algemene broederliefde op deze aarde heersen zal; de wet van Christus zal het mensdom regeren. Alleen die wet zal breedte en hoop zijn, en zal de zielen naar gelukkige oorden voeren. Heb elkander dus lief als kinderen van dezelfde vader; maakt geen verschil tussen andere ongelukkige mensen, want God wil dat iedereen gelijk is. Veracht dus niemand. God staat het toe dat er grote misdadigers in uw midden zijn, opdat zij u tot lering dienen. Binnenkort, als de mensen tot de betrachting van de ware wetten van God teruggebracht zullen zijn, zullen al die lessen niet meer nodig zijn, en zullen alle onreine en oproerige Geesten verspreid

worden op lagere werelden die overeenkomen met hun neigingen.

Voor hen waarover ik nu spreek, bent u de hulp van uw gebeden verschuldigd, dat is ware liefde. U moet van een misdadiger nooit zeggen: "Het is een ellendeling, men moet de maatschappij van hem verlossen; de doodstraf die hij moet ondergaan, is nog te zacht voor zo'n schepsel." Nee, zo moet u niet spreken. Kijk naar uw voorbeeld, Jezus. Wat zou hij zeggen, indien hij die ongelukkige dicht bij hem zag? Hij zou hem beklagen, hij zou hem als een ongelukkige zieke beschouwen en hem de hand reiken. Dit kunt u niet doen, maar u kunt tenminste voor hem bidden. U kunt zijn Geest ondersteunen gedurende de weinige ogenblikken die hij nog op uw aarde moet doorbrengen. Als u met geloof bidt, dan kan het berouw zijn hart raken. Hij is uw naaste net zoals de braafste onder de mensen. Zijn afgedwaalde en oproerige ziel, is net als de uwe voor volmaking geschapen. Help hem dus om uit de modderpoel te geraken, en bidt voor hem.

(Elizabeth van Frankrijk, Le Havre, 1862.)

15. *Een mens bevindt zich in doodsgevaar. Om hem te redden moet men zijn eigen leven in de waagschaal stellen. Maar het is bekend dat die man een misdadiger is, en dat als hij ontsnapt, nieuw misdaden zal kunnen plegen. Moet men zich ondanks dit aan het gevaar blootstellen om hem te redden?*

Dit is een zeer ernstige vraag, die zich in werkelijkheid aan de geest kan voorleggen. Ik zal u antwoorden volgens mijn eigen morele vooruitgang; omdat we op het punt staan te weten of men zijn leven voor een boosdoener mag wagen. De toewijding is blind. Men helpt zijn vijand, men moet dus ook een vijand van de maatschappij, dat wil zeggen een misdadiger, helpen. Geloof u dat men die ongelukkige alléén van de dood redt? Men redt wellicht zijn gehele vroegere leven. Want weet dat in die vluchtige ogenblikken die hem nog van de dood scheiden, de verloren mens terug kijkt op zijn voorbije leven, of beter gezegd, dat het verleden als 't ware voor zijn ogen voorbijgaat. Misschien zou die dood voor hem te vroeg komen en de wedergeboorte zou misschien verschrikkelijk voor hem kunnen zijn. Mensen, aarzel dus niet. U die door het spiritisme verlicht bent, snel toe en ontruk hem aan zijn verdoemenis, en dan zal wellicht de man die zou zijn gestorven terwijl hij u verwenste, zich in uw armen werpen. Vraag u niet af of hij dit wel of niet doen zal, maar snel te hulp, want door hem te redden gehoorzaamt u aan de stem van het hart, die u toeroept: "U kunt hem redden, red hem!"

(Lamennais, Parijs, 1862).

HOOFDSTUK XII.

Heb uw vijanden lief.

Kwaad met goed vergelden. Niet geïncarneerde vijanden. Indien iemand u op de rechter wang slaat, keer hem ook de andere toe.

Onderwijs door de Geesten: Wraak. Haat. Het duel.

Kwaad met goed vergelden.

1. U hebt gehoord dat er gezegd is: u zult uw naasten lief hebben en uw vijanden haten. Maar ik zeg u: *heb uw vijanden lief, zegen degenen die u vervloeken, doe wel aan degenen die u haten en bidt voor degenen die u geweld doen en die u vervolgen*, opdat u kinderen mag zijn van uw vader, die in de hemel is. Want hij laat zijn zon opgaan over kwade en goede mensen en regen neer dalen over rechtvaardige en onrechtvaardige mensen. Want indien u slechts lief hebt die u liefhebben, wat voor beloning geeft dat u? Doen de tollenaars dat ook niet? En indien u slechts uw broeders groet, wat doet u dan meer dan anderen? Doen de tollenaars dat ook niet? Ik zeg u dat tenzij uw gerechtigheid overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en van de Farizeeën u het koninkrijk van de hemelen nooit zult ingaan. (Matth. V: 20 en 43—47).

2. En indien u slechts lief hebt die u liefhebben, wat voor dank krijgt u? Want ook de zondaren houden van degenen die hen lief hebben. En indien u slechts goed doet aan degenen die aan u goed doen, wat voor dank krijgt u? Want ook de zondaars doen hetzelfde. En indien u leent aan degene, van wie u hoopt terug te ontvangen, wat voor dank hebt u? Want ook de zondaars lenen aan de zondaren, opdat zij hetzelfde terug mogen ontvangen? Maar heb uw vijanden lief en doe goed en leen, zonder iets terug te hopen en uw loon zal groot zijn en u zult kinderen van de allerhoogste zijn, want hij is goed tegen de ondankbaren en bozen. Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is. (Luc. VI: 32—36).

3. Liefde tot de naaste is de grondzuil van de christelijke liefde en zijn vijanden lief hebben is er de meest verheven toepassing van, want deze deugd is een van de grootste overwinningen op de trots en het egoïsme.

Men begrijpt echter over 't algemeen in deze zin het woord liefhebben verkeerd. Jezus heeft er niet door willen zeggen dat men voor zijn vijanden dezelfde genegenheid moet voelen die men een broeder of vriend toedraagt, want genegenheid veronderstelt

vertrouwen en men kan degene die ons kwaad wil doen niet vertrouwen. Men kan bij hem zijn hart niet uitstorten als bij een vriend, omdat men weet dat hij in staat zou zijn er misbruik van te maken. Tussen mensen die elkaar wantrouwen kan geen opwelling van sympathie ontstaan zoals bij hen die eenstemmig denken. Om kort te gaan, men kan niet hetzelfde gevoelen in het gezelschap van een vijand voelen als van een vriend.

Dit gevoel is zelfs het uitvloeisel van een fysieke wet: die van opname en afstoting van vloeistoffen. Slechte gedachten veroorzaken een vloeibare stroom waarvan de indruk pijnlijk is. Welwillende gedachten omringen u met een aangename damp, vandaar het verschil in gewaarwording dat men bij de ontmoeting van vriend of vijand ondervindt. Zijn vijanden liefhebben kan dus niet betekenen dat men tussen hen en zijn vrienden geen onderscheid moet maken. Dit voorschrift lijkt moeilijk en zelfs onmogelijk om in praktijk te brengen, omdat men onjuist gelooft dat er geschreven staat dat men zijn vijanden dezelfde plaats in zijn hart moet geven als aan een vriend. Indien de armoede van de menselijke taal het noodzakelijk maakt hetzelfde woord te gebruiken om verschillende gewaarwordingen van het gevoel uit te drukken, dan moet ons verstand er het verschil in betekenis van aangeven.

Zijn vijanden liefhebben wil dus niet zeggen dat men voor hen een genegenheid moet voelen die strijdig met onze natuur zou zijn, want het in aanraking komen met een vijand raakt het hart op een geheel andere wijze dan de ontmoeting met een vriend. Maar het bestaat daarin hem geen haat toe te dragen, geen heimelijke wrok en geen wraakzuchtige gedachten jegens hem te koesteren. Het is nodig onze vijanden zonder bijbedoeling en onvoorwaardelijk het kwaad dat zij ons gedaan hebben te vergeven, hen geen beletselen tot verzoening in de weg te leggen, hen goed in plaats van kwaad toe te wensen, blij te zijn in plaats van bedroefd te worden als hun iets goeds overkomt. In geval van nood moet men hen de hand reiken. Men moet zich onthouden van woorden en daden die hun kwaad kunnen doen. Zonder de bedoeling hen te vernederen moet men hen het kwaad door goed vergelden. Wie dat alles doet vervult de voorwaarden die opgelegd zijn door het gebod "Heb uw vijanden lief."

4. Zijn vijanden liefhebben is voor de ongelovigen onzin. Voor wie het tegenwoordige leven alles is, ziet in zijn vijand niets anders dan een lastig wezen dat zijn rust verstoort en waarvan hij denkt dat alleen de dood hem verlossen kan. Vandaar die zucht om zich te wreken. Hij heeft geen enkel belang bij vergeving schenken, behalve om zijn hoogmoed voor het oog van de wereld te bevredigen. Vergiffenis schenken zelfs onder bepaalde omstandigheden komt hem voor als een zwakheid die onwaardig is voor hem. Indien hij zich niet wrekt, blijft hij niettemin wrok koesteren en een geheim verlangen om hem kwaad te doen.

Bij de gelovige, maar vooral bij de spiritist is de zienswijze geheel anders, omdat zijn gedachte het verleden en de toekomst omvat, waartussen het tegenwoordige leven

slechts een stip is. Door de bestemming van de aarde zelf weet hij dat hij er verdorven en slechte mensen op vinden moet; dat de kwellingen die hij ondervindt een deel uitmaken van de beproevingen die hij moet ondergaan. En het hoge standpunt waarop hij zich plaatst, maakt voor hem de tegenspoed, of die door mensen of zaken veroorzaakt wordt, minder zwaar. Indien hij niet tegen de beproevingen zelf mort, moet hij ook niet morren tegen degenen die als werktuigen voor God's beproevingen gediend hebben. Indien hij in plaats van zich te beklagen God dankt dat Hij hem beproeft, dan moet hij ook het werktuig danken dat hem in de gelegenheid stelt zijn geduld en onderwerping te tonen. Deze gedachte brengt hem natuurlijk tot vergeven, bovendien voelt hij dat naarmate hij edelmoediger is, hij in zijn eigen ogen in achting stijgt en hij zich buiten het bereik van de kwaadwillige aanslagen van zijn vijand plaatst.

Iemand die een hoge rang in de maatschappij bekleedt, acht zich niet gekwetst door de beledigingen van hem die hij als zijn mindere ziet. Zo ook is het met hem die zich in de zedelijke wereld boven de stoffelijke verheft. Hij begrijpt dat haat en nijd hem verachtelijk maken en hem vernederen. En wil hij boven zijn tegenstanders verheven zijn, dan moet hij meer verheven en meer grootmoedig van ziel zijn dan deze.

Niet geïncarneerde vijanden.

5. De spiritist heeft nog andere redenen om toegevend jegens zijn vijanden te zijn. Hij weet meteen dat slechtheid niet de blijvende toestand van het mensdom is, maar dat dit slechts het gevolg van tijdelijke onvolmaaktheid is, en dat net zoals een kind zijn gebreken corrigeert, de slechte mens op een dag zijn gebreken zal inzien, en goed zal worden.

Verder weet hij dat de dood hem alleen van de lichamelijke tegenwoordigheid van zijn vijand verlost, maar dat deze hem, zelfs nadat hij deze aarde verlaten heeft, met zijn haat kan vervolgen, dat zo de wraak het doel mist en integendeel leidt tot het vergroten van de verbittering, die van het ene leven in het andere overgebracht kan worden. Het was aan het spiritisme overgelaten om door ondervinding en door de wetten die de betrekking tussen de zichtbare en onzichtbare wereld beheersen, te bewijzen dat de uitdrukking *de haat in het bloed uitblussen* totaal fout is en dat het tegendeel waar is. Dat het bloed de haat zelfs tot aan gene zijde van het graf doet voortleven, en dat dien-tengevolge de vergeving en de verheven leer van Christus: "Heb uw vijanden lief," een ware reden van bestaan en een praktisch nut ten gevolge heeft. Geen hart is zo verdorven, of het kan geraakt worden door een juiste behandeling, ook al is het zichzelf daarvan niet bewust. In ieder geval ontnemt men daardoor ieder voorwendsel tot represailles. Men kan daardoor van een vijand voor en na zijn dood een vriend maken. Door

slechte bejegening daarentegen verbittert men hem en dan wordt deze in God's hand zelf het werktuig om degene die niet vergeven heeft te straffen.

6. Men kan dus zowel onder de reïncarneerden als onder de niet reïncarneerden vijanden hebben. Die van de onzichtbare wereld openbaren hun vijandschap door obsessie en overheersing waaraan zo veel mensen onderhevig zijn en die tot de beproevingen van het leven behoren. Deze beproevingen dienen net als alle andere om ons vorderingen te laten maken en zij moeten ondergaan worden met onderwerping en als een gevolg van de onvolmaaktheid van onze aarde. Indien er op de aarde geen slechte mensen waren, dan zouden er om de aarde ook geen slechte geesten zijn. Indien men dus toegevend met geïncarneerde vijanden moet zijn dan moet men dit eveneens jegens niet reïncarneerden zijn.

Vroeger offerde men bloedige slachtoffers om de helse Goden, die niet anders dan de boze Geesten waren, te bevredigen. De helse Goden zijn vervangen door duivels, die hetzelfde zijn. Het spiritisme bewijst dat die duivels niets anders zijn dan de zielen van verdorven mensen die hun stoffelijke neigingen nog niet hebben afgelegd. Dat men die alleen kan bedaren door de opoffering van zijn haat, dus door liefde. Dat de liefde niet alleen als gevolg heeft hen te beletten kwaad te doen, maar hen ook op de weg van het goede terug te brengen en hun redding te bevorderen. Op deze manier wordt het voorschrift *Heb uw vijanden lief*, niet beperkt tot de nauwe cirkel van de aarde en het tegenwoordige leven, maar opgenomen in de grote wet van de alles omvattende solidariteit en universele broederschap.

Indien iemand u op de rechter wang slaat keer hem dan de andere toe.

7. U hebt gehoord, dat gezegd is oog om oog, en tand om tand. En ik zeg u dat u de boze niet moet weerstaan. Maar als iemand u op de rechter wang slaat, keer hem ook de andere toe. En als iemand tegen u pleiten wil om uw rok te nemen, laat hem ook uw mantel. En als iemand u wil dwingen één mijl met hem te gaan, ga dan twee mijlen met hem. Geef degene die iets van u vraagt en keer u niet af van degene die van u lenen wil. (Matth. V: 38—42.)

8. De vooroordelen van de wereld omtrent hetgeen men overeengekomen is eergevoel te noemen, veroorzaakt die achterdochtige teergevoeligheid van de hoogmoed en van de eigenwaan. Dit brengt de mens er toe belediging met belediging en wonden met wonden te beantwoorden, wat gerechtigheid lijkt voor degene wiens zedelijk gevoel zich niet boven de aardse driften verheft. Daarom schreef de Mozaïsche wet ook voor: oog om oog, tand om tand, een wet geheel in overeenstemming met de tijd waarin Mo-

zes leefde. Christus is gekomen en heeft gezegd: vergeld kwaad door goed. Verder zegt hij: verzet u niet tegen degene die u kwaad wil doen; *indien men u op de ene wang slaat, keer ook de andere toe*. Voor de trotse mens lijkt dit voorschrift een lafheid, want hij begrijpt niet dat er meer moed nodig is om een belediging te verdragen, dan om zich daarover te wreken en dat alles door het feit dat hij niet verder kijkt dan het hier en nu. Moet men echter dit voorschrift letterlijk opvolgen? Nee, evenmin als dat men zijn oog moet uitrukken, als dat een oorzaak voor ergernis is. Doorgedreven in alle gevolgen zou het de veroordeling zijn van alle repressie, zelfs van wettelijke beteugeling en het veld vrij laten aan de booswichten en hen alle vrees ontnemen. Indien men aan hun misdrijven geen perken stelde, dan zouden al snel alle goede mensen er het slachtoffer van worden. Zelfs het instinct van zelfbehoud, dat een natuurwet is, zegt ons, dat wij ons het leven niet lijdelijk door een moordenaar moeten laten ontnemen. Door de aangehaalde woorden heeft Jezus dus niet de zelfverdediging verboden, maar hij heeft de wraak veroordeeld. Wanneer hij zegt, de andere wang toe te keren als men op de ene geslagen is, wil dit met andere woorden zeggen dat men geen kwaad met kwaad moet vergelden; dat de mens met nederigheid al datgene moet verdragen, wat zijn hoogmoed kan vernederen; dat het meer eervol voor hem is geslagen te worden, dan slagen toe te brengen, geduldig een onrechtvaardigheid te verdragen, dan er een te begaan; dat het beter is, bedrogen te worden dan bedrieger te zijn; beter in het verderf gestort te worden, dan er een ander in te storten. Het is tevens de veroordeling van het duel, dat niets anders is dan een uiting van de hoogmoed. Alleen het geloof in een toekomstig leven en in God's rechtvaardigheid, die het kwaad nooit ongestraft laat, kan ons de kracht geven om de aanvallen op onze belangen en op onze eigenliefde geduldig te dragen. Daarom herhalen wij steeds: richt uw ogen op de toekomst, hoe meer u zich door de gedachten boven het stoffelijke leven verheft, des te minder zult u zich door de dingen van de aarde gekrenkt achten.

Onderwijs door de Geesten:

Wraak.

9. De wraak is als 't ware het laatste strandrecht waarvan de barbaarse zeden die langzamerhand verdwijnen, afstand hebben gedaan. De wraak is met het tweegevecht een van de laatste sporen van die wilde zeden waardoor het mensdom in het begin van de christelijke tijdrekening beheerst werd. Daarom ook is de zucht naar wraak een zeker bewijs van de achterlijkheid van hen die er zich aan overgeven, of van die Geesten die er nog toe aansporen. Laat dus mijn vrienden deze neiging nooit het gemoed in beweging brengen van hen die zich spiritisten noemen en betuigen te zijn. U weet het, zich

te wreken is zo strijdig met het gebod van Christus: "Vergeef uw vijanden!", dat degene die dit weigert niet alleen geen spiritist is, maar zelf geen Christen is. De wraak is daarom een des te gevaarlijker inspiratie, omdat valsheid en laaghartigheid haar trouwe metgezellen zijn. Inderdaad, wie aan deze noodlottige drift toegeeft, wreekt zich bijna nooit openlijk. Wanneer hij zich het sterkste voelt, valt hij hem die hij zijn vijand noemt, als een verscheurend dier aan, als hij door het zien van deze, door drift, woede en nijd beheerst wordt. Maar meestal huichelt hij, verbergt de slechte gedachte die hem beheerst in het diepste van zijn hart; neemt hij omwegen, en volgt de niets kwaad vermoedende vijand, om hem als het ogenblik daartoe gunstig is, zonder gevaar voor zich zelf, neer te slaan. Hij houdt zich voor zijn vijand verborgen zonder hem een ogenblik uit het oog te verliezen; hij spant verraderlijke strikken, en strooit vergif in zijn beker. Wanneer zijn haat niet tot die uitersten overslaat, valt hij zijn vijand aan in zijn eer en in zijn dierbaarste betrekkingen. Hij deinst niet terug voor laster, en zijn verraderlijke behendig uitgestrooide insinuaties, worden vermeerderd en verbitterd aan anderen ingefluisterd. Het gevolg daarvan is dat wanneer degene die hij met zijn wraak vervolgt, zich ergens bevindt waar die verpestende adem is doorgedrongen, zeer verwonderd is niets dan ijskoude gezichten te ontmoeten daar waar hij vroeger vriendelijk en met welwillendheid ontvangen werd. Hij staat verstomd dat de handen die vroeger de zijne kwamen drukken, thans teruggetrokken worden; en uiteindelijk voelt hij zich als vernietigd als hij ziet dat zijn beste vrienden en zijn naasten zich van hem afwenden en hem ontvluchten. Oh, de lafaard die zich op die wijze wreekt, is honderd maal misdadiger, dan hij die recht op zijn vijand afgaat en hem openlijk beledigt. Weg met die barbaarse gewoonten, weg met die zeden van een andere tijd! Iedere spiritist die zich nu nog het recht zou willen aanmatigen om zich te wreken, is onwaardig langer tot de vereniging te behoren die als spreuk gekozen heeft *Zonder de liefde geen zaligheid*. Maar nee, ik zou me niet moeten bezig houden met de gedachte dat ooit een lid van het grote spiritistische gezin anders dan om te vergeven, zou kunnen toegeven aan de neiging tot wraak.

(Jules Olivier, Parijs, 1862).

Haat.

10. Heb elkander lief en u zult gelukkig zijn. Neem u tot taak vooral hen die u onverschilligheid, haat of verachting inboezemen, lief te hebben. Christus, die u als voorbeeld moet nemen, is u in deze toewijding voorgegaan. Als afgezant van de liefde, heeft hij zo lief gehad, dat hij zijn bloed en zijn leven heeft geofferd. Het offer dat u brengt door hen die u beledigen en vervolgen lief te hebben is zwaar; maar het is juist datgene wat u boven hen verheft. Indien u hen haat zoals zij u haten, bent u niet beter dan zij.

Het is het onbevleete offer dat u aan God op het altaar van uw hart aanbiedt, welriekend offer, waarvan de geuren tot Hem opstijgen. Ofschoon de Wet van de Liefde wil dat men al zijn broeders zonder onderscheid lief heeft, maakt zij ons hart niet ongevoelig voor onheuse behandeling. Dit is juist de zwaarste beproeving die ons opgelegd wordt. Ik weet het, omdat ik gedurende mijn laatste leven op aarde die marteling heb ondervonden. Maar God is daar, en hij straft in dit en in het volgend leven hen die aan de wet van de liefde te kort doen. Vergeet niet mijn lieve kinderen dat de liefde ons tot God doet naderen, en de haat ons van Hem verwijdert.

(Fenelon, Bordeaux, 1861.)

Het duel.

11. Hij alleen is echt groot, die het leven als een reis beschouwt die hem op een bepaalde bestemming moet brengen en zich weinig over de oneffenheden van de weg bekommert. Geen moment laat hij zich van de rechte weg afbrengen. Met het oog altijd op het doel gevestigd, geeft hij weinig om de distels en doornen, die hem op zijn pad dreigen te kwetsen. Zij gaan rakelings langs hem heen, zonder hem te raken, en hij vervolgt gerust zijn weg. Zijn eigen leven te wagen om zich over een belediging te wreken, is terugdeinzen voor de beproevingen van het leven. Het is in God's ogen altijd een misdaad, en indien u niet door uw vooroordelen misleid werd, zoals u het bent, dan zou het ook in de ogen van de mensen een in de hoogste graad bespottelijke dwaasheid zijn.

Doodslag in tweegevecht is misdadig. Uw eigen wetgeving erkent het als zodanig. Niemand heeft het recht, onder welke omstandigheden ook, om het leven van zijn naasten te bedreigen. Het is misdaad in God's ogen, die voor u de weg die u te bewandelen hebt heeft afgebakend. Hierin bent u meer dan ooit rechter in uw eigen zaak. Vergeet niet, dat u vergeven zult worden in die mate waarin u zelf vergeven zult hebben. Door te vergeven nadert u tot de Godheid, want zachtmoedigheid is de zuster van de macht. Zolang er nog één druppel mensenbloed gestort zal worden door de hand van de mensen, is het ware Rijk van God, het rijk van vrede en liefde, dat voor altijd de wrok, de tweedracht en de oorlog van uw aarde moet verbannen, nog niet gekomen. Dan zal het woord duel niet meer in uw taal voorkomen dan als een flauwe herinnering van iets in een lang verleden, maar dat dan niet meer bestaat. En de mensen zullen onder elkaar geen andere strijd voeren, dan de edele wedstrijd voor het goede.

(Adolphe, Bisschop van Algiers. Marmande, 1861.)

12. Het duel kan zeker in sommige gevallen een bewijs van fysieke moed, van verachting van het leven zijn, maar het is net als bij zelfmoord een bewijs van zedelijke lafheid. De zelfdoder bezit niet de moed om de wederwaardigheden van het leven te dra-

gen. De duellist mist die moed om beledigingen te trotseren. Heeft Christus u niet gezegd dat het eervoller en moediger is de linkerwang toe te keren aan hem die u op de rechter een slag toegebracht heeft, dan een belediging te wreken? Heeft Christus op de Olijfberg niet tegen Petrus gezegd: "Steek uw zwaard in de schede, want allen die met het zwaard doden, zullen door het zwaard vergaan"? Veroordeelt Jezus door deze woorden niet voor altijd het tweegevecht? En inderdaad mijn kinderen, welk soort moed is het, die uit een hevig, bloedrijk en driftig temperament voorkomend, bij de minste belediging opvliegt? Waar is de grootheid van ziel van hem, die iedere belediging met bloed wil wissen? Hij heeft, want altijd zal een stem in zijn binnenste zijn geweten toeroepen: "Kaïn, Kaïn, waar is uw broeder?" Ik heb bloed moeten storten om mijn eer te redden, zal hij tot die stem zeggen. Maar zij zal hem antwoorden: "U hebt die eer, voor de weinige ogenblikken die u nog te leven hebt voor de mensen willen redden, maar u hebt er niet aan gedacht die voor God te redden!" Arme dwaas! Hoeveel bloed zou Jezus dan niet moeten eisen voor alle beledigingen die hij heeft ondergaan! Niet alleen hebt u hem met doornenkroon en lans gewond, niet alleen hebt u hem aan het schandelijk kruishout genageld, maar terwijl hij stierf heeft hij nog de bespottingen waarvan hij het voorwerp was moeten aanhoren. Welke genoegdoening heeft hij van u voor al die hoon geëist? De laatste kreet van het Lam was een gebed voor zijn beulen. Oh vergeeft en bid zoals hij, voor hen die u beledigen.

Vrienden, onthoud dit voorschrift "Heb elkander lief," en dan zult u de slag die u uit haat wordt toegebracht met een glimlach en de beledigingen met vergeving beantwoorden. De wereld zal dan verwoed opstaan en u van lafhartigheid beschuldigen. Hef dan het hoofd op, en laat hen op uw voorhoofd lezen, dat u ook niet zou terugdeinzen om als Christus een doornenkroon te dragen, maar dat uw hand niet medeplichtig aan moord wil zijn, al moge die ook zogenaamd door een vals gevoel van eer die niets dan hoogmoed en eigenliefde is, gebillijkt worden. Nee, toen God u schiep gaf Hij u niet het recht van leven en dood over elkaar. Nee, dat recht gaf Hij alleen aan de natuur om zich te kunnen vervormen en verbeteren. Maar u heeft Hij zelfs niet toegestaan over uw eigen leven te beschikken. Net als de zelfdoder, zal de duellist, door bloed bezoedeld voor God verschijnen. Zowel de een als de ander wachten zware en langdurige straffen die hen door de opperste rechter zullen worden opgelegd. Indien Hij met zijn oordeel degene bedreigt die Raka tegen zijn broeder zegt, hoeveel zwaarder zal dan de straf niet zijn voor hen die met broederbloed bevlekte handen voor Hem zullen verschijnen!

(H. Augustinus. Parijs, 1862)

13. Het duel is (net zoals hetgeen men vroeger met de naam van Godsgericht bestempelde) een van die barbaarse instellingen die onze maatschappij nog beheersen. Wat zou u er wel van zeggen indien u de twee tegenstanders in kokend water zag dom-

pelen of aan de aanraking van gloeiend ijzer zag blootstellen, om op die wijze het geschil te beslechten, en degene die het beste de proef doorstaan had in het gelijk te stellen? U zou zo'n gewoonte dwaas noemen. Het duel is nog erger dan al dat. Voor de duellist van beroep is het moord, in koelen bloede met voorbedachten rade gepleegd. Want hij is zeker van zijn schot. Voor de tegenpartij, die door mindere bedrevenheid en kracht bijna zeker zal bezwijken, is het zelfmoord, in koelen bloede begaan. Ik weet wel, dat men dikwijls in zo'n geval, de kansen tracht gelijk te maken, door de beslissing aan het lot over te laten. Maar wordt het dan niet onder een andere vorm het Godsgericht van de middeleeuwen? En in die tijd was men oneindig minder schuldig. De naam zelfs van Godsgericht geeft bewijs van een ongekunsteld geloof, onnozel weliswaar, maar althans een geloof in God's rechtvaardigheid die geen onschuldige kon laten bezwijken, terwijl men bij het duel de beslissing aan het ruw geweld overlaat, zodat dikwijls de beledigde partij het onderspit delft.

O domme eigenliefde, dwaze ijdelheid, en zotte hoogmoed! Wanneer zult u door christelijke liefde, liefde tot de naasten en nederigheid, waarin Christus het voorbeeld en het voorschrift heeft gegeven, vervangen worden? Pas dan zullen die monsterachtige vooroordelen waardoor de mens nog beheerst wordt, en die de wetten onmachtig zijn te beteugelen, verdwijnen. Want het is niet genoeg het kwade te verbieden en het goede voor te schrijven. Het beginsel van het goede en de afschuw van het kwade moeten in het hart van de mens gevestigd zijn.

(Een beschermgeest, Bordeaux, 1861).

14. Hoe zou men over mij denken, zegt u dikwijls, als ik weigerde de genoegdoening die men van mij eiste te geven, of als ik iemand die mij beledigd heeft niet om genoegdoening vroeg? Dwazen zoals u, weinig ontwikkelde mensen, zullen u veroordelen, maar zij die door het licht van de intellectuele en zedelijke ontwikkeling beschenen worden, zullen zeggen dat u volgens de wetten van de ware wijsheid handelt. Denkt u een ogenblik na. Voor een woord dat dikwijls onnadenkend of weinig beledigend door uw broeder gebezigd is, is uw hoogmoed gekrenkt. U antwoordt er bits op en daarop volgt een uitdaging. Vraagt u zich vóórdát het beslissend ogenblik daar is wel af, of u als een Christen handelt? Welke rekenschap u aan de maatschappij verschuldigd bent, als u haar een van haar leden ontrooft? Denkt u wel aan de wroeging, waarbij u zich zelf zult verwijten een vrouw haar man, een moeder haar kind, kinderen hun vader en verzorger ontnomen te hebben? Zonder twijfel is degene die beledigd heeft genoegdoening schuldig. Maar zou het niet edeler van hem zijn, als hij dit uit eigen beweging deed, door het onrecht door hem gepleegd te erkennen, liever dan het leven van hem die zich reeds over hem te beklagen heeft, nog eens in de waagschaal te stellen? En wat nu de beledigde betreft, moet ik bekennen, dat deze dikwijls, of in zijn eigen persoon, of in zijn teder-

ste betrekkingen zeer diep gewond kan worden. Hier is niet alleen eigenliefde in 't spel, maar het hart is gekwetst en lijdt daardoor. Maar niet alleen is het dom om zijn leven te wagen voor een ellendeling die tot alles in staat is, maar bovendien vraag ik, als deze om komt, is dan de belediging welke die ook geweest mag zijn daarmee uitgewist? Geeft integendeel het vergoten bloed niet meer ruchtbaarheid aan de zaak die als hij vals is, vanzelf in het niet valt en als hij waar is, zich door zwijgen moet laten vergeten? Er blijft dus niets over dan de voldoening zich gewroken te hebben. Een ijdele voldoening helaas waarvoor wij reeds dikwijls in dit leven door berouw gefolterd worden. En als het nu de beledigde is die bezwijkt, waar blijft dan de genoegdoening?

Wanneer de christelijke liefde de regel voor het gedrag van de mensen zal zijn, zullen zij hun daden en woorden richten naar het gebod: "Doe niet aan anderen, wat u niet zou wensen dat men u deed", dan zullen alle oorzaken van twist en hiermee de tweegevechten en de oorlogen die de duels van volken tegen volken zijn, verdwijnen.

(Franciscus Xaverius, Bordeaux, 1861.)

15. De man van de wereld, de gelukkige, die om een kwetsend woord, een nietige oorzaak, zijn leven dat een geschenk van God is, en het leven van zijn naaste, dat aan God toebehoort, op het spel zet, is honderdmaal misdadiger dan de ellendeling die uit begeerlijkheid, of soms ook door nood gedwongen, in een gebouw sluipt om zich meester te maken van datgene wat zijn begeerlijkheid opwekt en degenen die hem dit willen beletten doodt. Deze laatste is meestal iemand die geen opvoeding genoten heeft en die slechts onvolmaakte begrippen over goed en kwaad bezit, terwijl de duellist meestal tot de meest verlichte klasse behoort. De een moordt op een ruw wijze, terwijl de andere dit volgens de regels van de kunst en met beleefdheid doet, en daarom wordt hij door de maatschappij vergoelijkt. Ik voeg er zelfs aan toe dat de duellist veel misdadiger is dan de ongelukkige die aan een gevoel van wraak toegeeft en in een ogenblik van verbittering iemand doodt. De duellist kan niet tot zijn verontschuldiging aanvoeren, dat zijn drift hem er toe gebracht heeft, want tussen het ogenblik van de belediging en dat van de genoegdoening heeft hij steeds de tijd gehad om na te denken. Hij handelt dus in koelen bloede en met voorbedachten rade. Alles wordt berekend en bestudeerd, om er zekerder van te zijn de tegenpartij te doden. Het is waar dat hij zelf ook zijn leven waagt en dat is het wat het duel in eer doet herstellen in de ogen van de wereld. Men beschouwt dit als een daad van moed en verachting van zijn eigen leven; maar is het ware moed, als men zeker is van zijn slag? Het duel, overblijfsel van de tijden van barbaarsheid waarin het recht van de sterkste wet was, zal verdwijnen door een meer zuivere opvatting van het ware eergevoel en naarmate de mens een vuriger geloof in het toekomstig leven zal hebben verkregen.

(Augustinus, Bordeaux, 1861).

16. Opmerking.

De tweegevechten komen hoe langer hoe minder voor, en indien men er nu en dan nog droevige voorbeelden van ziet, is het aantal toch niet meer te vergelijken met dat van vroegere tijden. In vroegere eeuwen ging niemand de deur uit of hij kon een ontmoeting met deze of gene verwachten. Als gevolg hiervan nam ook iedereen zijn maatregelen. Een karakteristieke trek van de zeden van de tijden en volken is het gebruik om gewoonlijk of openlijk of bedekt offensieve en defensieve wapenen te dragen. De afschaffing van dat gebruik is een kenmerk van de verzachting van de zeden en het is merkwaardig er de trapsgewijze vermindering van te zien vanaf de tijd toen de ridders altijd met ijzer bedekt en met de lans gewapend uit gingen, tot aan die van het eenvoudige dragen van een degen, die meer als een sieraad hoorde bij het voeren van een familiewapen, dan als een offensief wapen. Een ander teken van vooruitgang van de zeden is dat de tweegevechten vroeger op de openbare weg plaats vonden, te midden van de voorbijgangers, die opzij gingen om het veld vrij te laten, en dat men zich thans daarvoor in het geheim afzondert. Tegenwoordig is de dood van een mens een gebeurtenis die de gemoederen in beweging brengt, vroeger lette niemand daarop. Het Spiritisme zal, door het inprenten van de geest van liefde en broederschap bij de mensen ook die laatste sporen van barbaarsheid laten verdwijnen.

HOOFDSTUK XIII.

Laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet.

Goed doen zonder uiterlijk vertoon. Verborgten tegenspoed. Het penninkje van de weduwe. Het uitnodigen van de armen en gebrekkige. Goed doen zonder bijbedoelingen. Onderwijs door de Geesten: Materiele en morele liefdadigheid. Liefdadigheid. Medelijden.

Goed doen zonder vertoon.

1. Hoed u ervoor dat u uw goede werken niet doet voor de mensen, om door hen gezien te worden, anders ontvangt u er geen loon voor bij uw Vader, die in de Hemel is. Wanneer u dan een aalmoes geeft, laat dan niet voor u uit trompetten, zoals de hypocrieten doen in de synagogen en op de straten, opdat zij door de mensen geëerd mogen worden. Ik zeg u zij hebben hun loon ontvangen. Maar als u een aalmoes geeft, laat dan uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet, opdat uw aalmoes verborgen blijft en uw Vader, die in het verborgene ziet, het u in het openbaar vergelden zal.

(Matth, VI, v. 1 t/m 4.)

2. Toen Jezus van de berg neergedaald was, is hem een grote menigte gevolgd. En tegelijkertijd kwam een melaatse die hem aanbad en hem zei: "Indien u wilt, u kunt mij beter maken". En Jezus strekte zijn hand uit, raakte hem aan en zei: "Ik wil, wordt beter" en meteen werd hij van zijn melaatsheid genezen. En Jezus zei tegen hem: "Zeg dit tegen niemand", maar ga heen, toon u aan de priesters, en offer de gave die Mozes geboden heeft, opdat dit hun tot getuigenis is. (Matth. VIII, v. 1 t/m 4.)

3. Goed te doen zonder ophef is een grote verdienstelijkheid. De hand verbergen die geeft is nog verdienstelijker. Het is het onweerlegbare teken van een hoge morele superioriteit; want om de dingen van een hoger standpunt dan die van het algemeen te kunnen beschouwen, moet men zich in gedachten aan het tegenwoordige leven kunnen onttrekken en zich met het toekomstige leven kunnen identificeren. Men moet zich, in een woord, boven de mensheid kunnen verheffen, om af te kunnen zien van de voldoening die de goedkeuring van de mensen ons verschaft en zich alleen met die van God tevreden te stellen. Hij die meer prijs stelt op de goedkeuring van de mensen dan op die

van God, bewijst dat hij meer vertrouwen in de mensen dan in God stelt, en het tegenwoordige leven hoger schat dan het toekomstige, of zelfs dat hij niet in een toekomstig leven gelooft, en als hij het tegendeel beweert, handelt hij toch alsof hij niet gelooft in zijn eigen bewering.

Hoeveel mensen zijn er niet, die iemand een dienst bewijzen alleen in de hoop dat deze het zal gaan rondbazuinen! Hoeveel mensen zijn er niet, die in het openbaar een grote som geld geven, maar die geen penning zouden geven als het onbekend moest blijven! Het is daarom dat Jezus gezegd heeft: "Zij die met ophef goed doen, hebben hun loon al ontvangen". En inderdaad, hij die door zijn weldaden aanzien op deze wereld wil krijgen, heeft aan zichzelf het loon daarvoor al uitbetaald. God is hem niets meer schuldig en er rest hem niets te ontvangen dan de straf voor zijn hoogmoed.

Laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet, is een beeld, dat op een voortreffelijke wijze de nederige liefdadigheid schetst; maar net zoals er ware nederigheid bestaat, bestaat er ook een voorgewende, de nabootsing van nederigheid. Er zijn mensen die de gevende hand verbergen, maar er wel voor zorgen de top van een vinger te laten zien, en die opletten of men het wel ziet, dat zij die hand verbergen. Onwaardige parodie op de voorschriften van Christus! Als de hoogmoedige weldoeners zelfs door de mensen worden geminacht, hoe zullen zij dan door God geschat worden? Ook deze mensen hebben hun loon reeds op aarde ontvangen. Men heeft hen opgemerkt; zij zijn tevreden opgemerkt te zijn en dat zal hun enige beloning zijn.

Wat zal dan de beloning zijn van hem, die zijn weldaden zwaar op de ontvangende laat drukken, die hem als 't ware oplegt betuigingen van dankbaarheid te uiten, die hem zijn toestand laat voelen door de waarde van de opofferingen die hij zich voor hem getrootst breed uit te meten? Wat deze betreft zal niet eens de aardse beloning zijn deel zijn, want hem is ontzegd de aangename voldoening van zijn naam te horen zegeven. En dat is de eerste straf die zijn hoogmoed treft. De tranen die hij droogt om aan zijn ijdelheid te voldoen zijn, in plaats van tot God op te stijgen, teruggevallen op het hart van de bedroefden en hebben dat gewond. Zijn weldaden zijn zonder nut voor hemzelf, omdat hij er een verwijt van maakt, want elke verweten weldaad is als een vervals-te munt zonder waarde.

Dienstvaardigheid zonder ophef heeft dubbele waarde. Behalve stoffelijke liefdadigheid is het morele liefdadigheid. Het ontziet de teergevoeligheid en laat de weldaden aannemen, zonder de eigenliefde te kwetsen of de waardigheid van de mens te verminderen. Want velen zullen wel een dienst, maar geen aalmoes aannemen. Of een dienst te veranderen in een aalmoes door de wijze waarop men die bewijst, is het vernederen van degene die ontvangt en iemand vernederen is altijd hoogmoedig en slecht. De ware liefdadigheid daarentegen is fijngevoelig en ingenieus in het verbergen van de weldaad en vermijdt de minste schijn om te kwetsen, want het lijden door gebrek wordt door iedere

morele krenking vermeerderd. Deze weet zachte en vriendelijke woorden te vinden om de ontvanger tegenover zijn weldoener op zijn gemak te stellen daar waar hoogmoedige liefdadigheid hem zou verpletteren. Het verhevene van de ware edelmoedigheid bestaat daarin, de rollen te verwisselen en de gelegenheid te vinden om te doen voorkomen alsof de weldoener een verplichting heeft aan degene wie hij een dienst bewijst. Dat is de betekenis van de woorden *Laat uw linkerhand niet weten, wat uw rechter doet*.

De verborgen tegenspoed.

4. Bij grote onheilen wordt de liefdadigheid opgewekt, en er ontstaat als 't ware een wedstrijd van edele pogingen om het geleden leed te herstellen. Maar naast die grote onheilen zijn er duizenden van die kleine ongelukken die onopgemerkt voorbij gaan. Mensen die zonder te klagen op een matras liggen te lijden. De ware liefdadigheid weet dat stille en verborgen leed op te sporen, zonder te wachten totdat om hulp komt vragen.

Wie is die verheven vrouw die eenvoudig maar netjes gekleed gaat en die door een even eenvoudig gekleed meisje gevolgd wordt? Zij gaat een huis binnen dat er armzalig uit ziet, waar men haar ongetwijfeld kent, want bij de deur wordt zij met respect begroet. Waar gaat zij heen? Zij klimt naar boven tot onder het dak. Daar ligt een arme moeder omringd door kleine kinderen. Bij haar komst ziet men die vermagerde gezichtjes van vreugde schitteren. Het is omdat zij daar het lijden komt verzachten. Zij brengt hun wat nodig is voorzien van zachte en troostende woorden die haar hulp zonder schaamte laat aannemen, want die onfortuinlijke mensen zijn geen bedelaars van beroep. De vader ligt in het ziekenhuis en gedurende die tijd kan de moeder niet voorzien in hun behoeften. Dankzij haar zullen die kinderen geen honger en koude lijden. Zij zullen warm gekleed naar school gaan, en voor de jongste zal de moedermelk bij de moeder niet ophouden te vloeien. Indien een van hen ziek wordt, zal zij zich niet ontzien die zelf te verplegen. Hier vandaan gaat zij naar het ziekenhuis, om de vader wat lekkers te brengen en hem gerust te stellen over het lot van zijn familie. Op de hoek staat haar rijtuig, een ware winkel gevuld met alle dingen die zij brengt aan haar gunstelingen, die zij de een na de ander gaat bezoeken. Zij vraagt niet naar hun geloof of denkwijze, want voor haar zijn alle mensen broeders en kinderen van God. Wanneer haar ronde is afgelopen zegt zij tegen zichzelf: "Ik ben de dag goed begonnen".

Hoe heet zij? Waar woont zij? Niemand weet het, de ongelukkige mensen kennen haar onder een naam die niets verraadt, maar zij is de troostende engel, en 's avonds stijgt een lofzang van zegeningen voor haar op naar de Schepper: katholieken, joden, protestanten, allemaal zegenen haar.

Waarom ziet zij er zo eenvoudig uit? Zij wil de armoede niet door haar luxe bespotten. Waarom wordt zij door haar dochtertje vergezeld? Zij wil haar leren hoe men liefdadig zijn moet. Haar dochtertje wil ook aalmoezen uitdelen, maar haar moeder zegt haar: "Wat kan jij geven mijn kind, omdat je niets hebt wat van jou is? Als ik je iets geef om aan anderen te geven, wat voor verdienste geeft je dat? In werkelijkheid ben ik het die de aalmoes geeft, en jij zou er de verdienste van hebben. Dat is niet rechtvaardig. Als wij zieken gaan bezoeken, dan help je mij om hen te verzorgen, en behulpzaam zijn is ook geven. Lijkt dat niet genoeg? Er is niets eenvoudigers. Leer nuttige handwerken te maken en dan kun je kleren voor die kleine kinderen maken. Op die manier kun je echt iets van jezelf geven". Zo voedt de ware Christelijke moeder haar dochter op in het in de praktijk brengen van de ons door Christus onderwezen deugden. Is zij spiritist? Wat doet het er toe!

In huis is zij een vrouw van de wereld, want haar sociale status brengt dit met zich mee. Maar niemand weet hoeveel goed zij doet, omdat zij geen andere goedkeuring verlangt dan die van God en haar eigen geweten. Op een dag echter gebeurde het door een onvoorziene omstandigheid dat een van haar beschermelingen die werk bij haar aan huis terugbracht haar herkende en voor haar weldoenster op de knieën viel. "Stil zei zij, zeg het tegen niemand!" Zo sprak Jezus.

Het penninkje van de weduwe.

5. En Jezus die tegenover de schatkist zat, zag hoe het volk geld gooide in de schatkist en dat vele rijken veel daarin gooiden. Er kwam ook een arme weduwe, die maar twee kleine muntjes daarin gooide die een kwart cent waard waren. Toen zei Jezus toen hij zijn discipelen bij zich geroepen had: "Ik zeg u, dat deze arme weduwe meer gegeven heeft, dan alle mensen die in de schatkist gegoooid hebben. Want alle anderen hebben van hun overvloed gegeven, maar deze vrouw heeft van haar tekort gegeven, zelfs alles wat zij had om van te leven". (Marc. XII, v. 41—44. Luc. XXI, v. 1—4.)

6. Veel mensen vinden het jammer dat zij niet zo veel kunnen geven, als zij wel zouden wensen, omdat hun daartoe de middelen ontbreken, en die als zij naar geld verlangen dit naar zij zeggen is om er goed gebruik van te kunnen maken. Die bedoeling is zeker te loven en kan bij sommigen oprecht gemeend zijn. Maar is het wel zo zeker dat die bij iedereen geheel belangeloos is? Zijn er niet die die wensen om bij goed te doen aan anderen het liefst met zichzelf zouden willen beginnen door zich wat meer genoegens te verschaffen, en zelf eerst wat meer te genieten van de overvloed die zij nu ontberen zouden wensen te genieten, en pas wat er overschiet aan de armen te geven? Deze bijgedachte, die zij wellicht voor zichzelf verbloemen, maar die zij in het diepste binnenste

van hun hart verstoopt zouden vinden als zij er zouden zoeken, vernietigt de verdienste van de goede bedoeling. Want de ware liefdadigheid denkt eerst aan anderen en dan pas aan zichzelf. In dit geval zou het verheven liefde zijn uit eigen arbeid, door aanwending van eigen krachten, verstand, talenten, de middelen te verkrijgen die ons voor de verwezenlijking van onze edelmoedige voornemens ontbreken. Dit zou het meest welgevallige offer voor de Heer zijn. Ongelukkigerwijze dromen de meeste mensen van gemakkelijker manieren om opeens en zonder moeite rijk te worden. Zij jagen daarom hersenschimmen na, zoals het ontdekken van schatten, een goede kansberekening, onverwachte erfenissen en dergelijke. Wat zal men van die mensen zeggen, die verwachten dat de Geesten hen hierin behulpzaam zullen zijn? Heel zeker kennen zij noch begrijpen zij het heilige doel van het Spiritisme en nog veel minder de zending van de Geesten, aan wie God toestaat zich aan de mensen te openbaren; ook al worden zij er door teleurstellingen van allerlei aard voor gestraft. (Het Boek der Mediums no. 294, 295.)

Hij, wiens bedoelingen zuiver zijn, kan zich troosten over zijn onmacht om zo veel goed te doen als hij wel zou wensen, door de gedachte dat de penning van de arme, die geeft terwijl hij zelfs daarvoor iets missen moet, meer in God's schaal weegt, dan het goud van de rijke die geeft zonder iets te hoeven ontberen. De voldoening zou zeker groot zijn als men op grote schaal de nood kon lenigen, maar als ons daartoe de middelen geweigerd worden, moet men zich onderwerpen en zich bepalen tot datgene wat men kan doen. Bovendien is het immers niet met goud alleen dat men tranen drogen kan, en zou men dan werkeloos moeten blijven toezien omdat men dat goud niet heeft? Als het voor u ernst is onze broeders te helpen, dan doen zich daartoe honderden gelegenheden voor. Wie die zoekt zal ze op de een of andere manier vinden, want er is niemand onder degenen die het vrije gebruik van zijn geestelijke vermogens bezit, die niet de een of andere dienst kan bewijzen, troosten, een lichamelijk of zedelijk lijden verzachten, nuttige maatregelen nemen. Beschikt niet iedereen bij gebrek aan geld wel over vlijt, tijd, rust, waarvan hij een gedeelte aan anderen kan geven? Dat is ook de gift van de arme, het penninkje van de weduwe.

De armen en gebrekkigen uitnodigen.

7. Hij zei ook tegen degene die hem uitgenodigd hadden: "Wanneer u een middagmaal of een avondmaal gaat houden, roep dan niet uw vrienden, noch uw broeders, noch uw ouders, noch uw rijke burens uit angst dat zij u vervolgens op hun beurt niet zullen uitnodigen om u terug te geven wat u van hen ontvangen hebt. Maar wanneer u een maaltijd zult houden, nodig dan armen, verminkten, kreupelen, blinden. En u zult gelukkig zijn dat zij niet de middelen hebben om u terug te geven. Want het zal u teruggegeven worden bij de opstanding van de rechtvaardigen.

ven worden bij de opstanding van de rechtvaardigen.

En toen een van degenen, die aan tafel zat deze dingen hoorde, zei hij tegen hem: "Zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk God's". (Luk. XIV, v. 12—15).

8. "Wanneer u een gastmaal aanricht, zegt Jezus, nodig dan niet uw vrienden uit, maar de armen en verminkten." Deze woorden die absurd zijn wanneer men ze letterlijk opvat, zijn verheven als men er de geest van kent. Jezus heeft niet willen beweren dat men in plaats van met zijn vrienden, met bedelaars van de straat aan tafel moet zitten. Zijn taal was bijna altijd in figuurlijke zin en voor mensen die het onderscheid in de fijne nuances bij de uiting van een gedachte niet konden vatten, waren sterk sprekende beelden nodig die een sterke indruk maken net zoals heldere kleuren. De grondgedachte wordt door de volgende woorden duidelijk: "En u zult gelukkig zijn, omdat zij niet de middelen hebben om u terug te geven". Dat wil zeggen dat men geen goed moet doen, met het oog op vergoeding, maar alleen uit het genoegen om goed te doen. Om een sterk sprekend voorbeeld te geven zegt hij: "Nodig op uw gastmalen de armen uit, want u bent er zeker van dat die u niets terug kunnen geven". En onder *gastmalen* moet men niet letterlijk maaltijden verstaan, maar de deelname aan uw overvloed.

Deze woorden kunnen echter ook in een meer letterlijke zin hun toepassing vinden. Hoeveel mensen zijn er niet die aan hun maaltijd alleen diegenen uitnodigen die zoals men zegt luister kunnen aanbrengen of die hen op hun beurt ook kunnen uitnodigen. Anderen, daarentegen, vinden voldoening in het onthalen van hun minder gelukkige vrienden of bloedverwanten en wie heeft die niet? Vaak bewijst men deze daardoor zonder het te laten merken een grote dienst. Zij die dit met welwillendheid en zonder ophef doen en hun weldaden onder een oprechte hartelijkheid weten te verbergen, volgen het gebod van Jezus op, zonder hun toevlucht tot blinden en gehandicapten te hoeven nemen.

Onderwijs door de Geesten:

De materiele en morele liefdadigheid.

9. "Laat ons elkaar liefhebben, en anderen doen wat wij wensen zouden, dat anderen ons zouden doen." Alle godsdienst, alle zedenleer, is in deze twee voorschriften vervat; en indien die hier beneden opgevolgd werden, zou u allemaal volmaakt zijn en zou er geen vijandschap, geen twist, zelfs geen armoede meer bestaan, want van het overtollige van de tafel van iedere rijke zouden vele armen gevoed kunnen worden. En u zou in die sombere buurten die ik in mijn laatste incarnatie bewoond heb geen arme moeders meer zien die ellendige kinderen achter zich aanslepen die aan alles gebrek

hebben.

Rijken, denk hierover een beetje na. Help de armen zoveel als u kunt. Geef, opdat God u eenmaal het goede dat u hen gedaan hebt moge vergelden, opdat u zich bij het afdoen van uw aardse omhulsel omgeven zal vinden door een stoet van dankbare geesten die u welkom heten bij uw intrede in een gelukkiger leven.

Als u eens wist hoeveel vreugde ik ondervonden heb toen ik daarboven degenen die ik op aarde een dienst heb kunnen bewijzen terug vond!

Heb dus uw naaste lief. Heb hem lief als uzelf, want nu weet u het, die ongelukkige waar u zich van afwendt is misschien een broer, een vader, een vriend die u verstoet. En hoe groot zal dan uw wanhoop zijn, wanneer u hem in de geestenwereld herkent!

Ik wens dat u goed begrijpt wat de morele liefdadigheid is die iedereen kan toepassen, die niets materieels kost, maar die wel het moeilijkste is om in praktijk te brengen.

De morele liefdadigheid bestaat daarin elkaar te verdragen en dat is juist wat u op dit ondermaanse waar u slechts tijdelijk bent, het minste doet. Geloof mij, er ligt een grote verdienste in te kunnen zwijgen, om een die dwazer is dan wij te laten spreken. Dit is ook een soort van liefdadigheid. Doof kunnen zijn als iemand die gewend is te spotten een spottende uitdrukking maakt, het niet zien van de smadende glimlach die op de lippen zweeft als u bij mensen komt die zich vaak geheel ten onrechte boven u verheven achten, terwijl zij in het geestelijke leven, het enige wezenlijke leven ver beneden u staan. Dit alles zijn verdiensten, niet van nederigheid, maar van liefdadigheid, want het niet opmerken van de fouten van anderen is morele liefdadigheid. Toch moet de morele liefdadigheid de andere niet beletten. Maar denk er vooral aan om uw naasten niet te verachten. Herinnert u zich wat ik u gezegd heb. U moet altijd denken, dat die arme die u terugstoot wellicht een Geest is die u dierbaar geweest is en die tijdelijk in een mindere positie is dan die waarin u geplaatst bent. Een van die armen van uw aarde, die ik het geluk had vroeger een dienst te kunnen bewijzen heb ik teruggezien en zijn hulp roep ik nu op mijn beurt in.

Herinnert u zich dat Jezus gezegd heeft dat wij allemaal broeders zijn en denk daar altijd aan voordat u de melaatse of de bedelaar afwijst. Vaarwel, denk aan hen die lijden en bidt.

(Zuster Rosalie. Parijs, 1860).

10. Mijn vrienden, ik heb velen van u vaak tegen zichzelf horen zeggen: "Hoe kan ik liefdadig zijn? Ik heb vaak zelf het nodige niet!".

De liefdadigheid uit zich op zoveel manieren mijn vrienden. U kunt die door gedachten, woorden en daden tonen. Met gedachten: u kunt bidden voor de arme verlaten

wezens die gestorven zijn zonder ooit het licht te hebben kunnen aanschouwen. Een uit het hart komend gebed verlicht hen. Met woorden: door dagelijks wat goede raad aan uw collega's te geven zegt u tegen hen die door wanhoop en ontberingen verbitterd zijn en de naam van de Allerhoogsten lasteren: "Ik was zoals u, ik leed gebrek, ik was ongelukkig, maar ik heb geloofd in het spiritisme en u ziet dat ik nu gelukkig ben." Zeg tegen de grijsaards die u zullen zeggen: "Het is onnodig, mijn loopbaan is bijna geëindigd. Zoals ik geleefd heb, zal ik sterven", dat God rechtvaardig is voor iedereen. "Herinnert u zich de arbeiders van het tiende uur." Zeg tegen de kleine kinderen, die al bedorven door hun omgeving op straat rondlopen en klaar staan om toe te geven aan de verleiding om kwaad te doen; "God ziet u mijn lieve kinderen," en aarzelt u niet voor hen dat zachte woord dikwijls te herhalen. Het zal uiteindelijk wortelschieten in hun jonge geest, en in plaats van kleine vagebonden, zult u mensen gevormd hebben. Ook dat is liefdadigheid.

Velen onder u zeggen ook: "Kom, wij zijn met zoveel mensen op aarde, God kan ons niet allemaal zien!" Onthoud dit goed, mijn vrienden: wanneer u op de top van een berg staat, omvat uw oog dan niet die miljarden zandkorrels die deze berg bedekken? Wel nu! God ziet u ook. Hij laat u uw vrije wil, zoals u die zandkorrels door de wind laat opnemen en warrelen. Alleen heeft God in zijn eindeloze barmhartigheid op de bodem van uw hart een waakzame wachter geplaatst die men het geweten noemt. Luister er naar. Het zal u niets dan goede raad geven. Vaak verstikt u die stem door er de geest van het kwaad tegenover te stellen. Zij houdt zich dan stil, maar wees er zeker van dat de arme verlatene zich weer verheffen zal, zodra zij slechts de geringste blijk van berouw bij u bespeurt. Luister naar die stem, ondervraag haar en u zult vaak troost vinden in de raad die u krijgt.

Mijn vrienden, aan iedere nieuw legerregiment reikt de bevelhebber een vaandel uit. Ik geef u dit voorschrift van Christus: "Heb elkaar lief". Volg dit voorschrift op. Verzamel u allemaal rondom dit vaandel en u zult er geluk en troost door ontvangen.

(Een beschermgeest, Lyon, 1860).

Liefdadigheid.

11. De liefdadigheid, mijn vrienden, zal u in deze wereld de zuiverste en zoetste genoegens laten smaken, genoegens van het hart, die noch door wroeging noch door onverschilligheid verstoord worden. Oh, mocht het u gegeven zijn, al het grootse en zoete te begrijpen dat in de vrijgevigheid van mooie zielen huist, dat gevoel dat maakt dat anderen ons bekijken met hetzelfde oog waarmee wij ons zelf zien, dat gevoel dat men met vreugde zijn mantel afdoet, om zijn broeder te kleden. Laat u mijn vrienden geen aangenamer bezigheid kennen, dan die om gelukkig te maken! Hoe kunt u de wereldse feesten

vergelijken met die vrolijke feesten waarin u als afgezant van de Godheid vreugde verspreidt in die arme gezinnen die van het leven niets dan wisseling van het lot en smart kennen. Als u opéens die verwelkte gezichten door hoop ziet glinsteren, want zij hadden geen brood, deze ongelukkigen en hun kinderen die niet weten dat leven lijden is, die onophoudelijk de woorden "Ik heb honger" schreeuwden en huilden; die als een snijdend zwaard door het moederhart gingen. Oh, begrijp hoe heerlijk het gevoel is van degene die vreugde ziet op de gezichten waar enkele ogenblikken ervoor niets dan wanhoop te lezen was! Begrijp wat voor verplichtingen er jegens uw broeders op u rusten. Kom de ongelukkigen tegemoet. Help vooral die stille armoede, want dit is de pijnlijkste. Ga heen mijn lieve mensen en denk aan de woorden van de Heiland: "Als u een van deze kleine kinderen kleedt, bedenk dan dat u dit voor mij doet!"

Broederliefde! Verheven woord, dat alle deugden omvat, u moet de volken gelukkig maken. Door u te betrachten zullen zij elkaar in de toekomst oneindige vreugde geven, en gedurende hun ballingschap op aarde zult u hun trooster zijn, de voorproef van de gelukzaligheid waarvan zij later zullen genieten, wanneer zij elkaar allemaal zullen omhelzen aan de boezem van de God van Liefde.

U, goddelijke deugd, hebt mij het enige gelukkige ogenblik dat ik op aarde beleefde laten proeven. Mogen de geïncarneerde broeders de stem geloven van de vriend die tegen hen spreekt, wanneer deze zegt: "Zoek in de broederliefde vrede voor het hart, tevredenheid voor de ziel, en genezing van de droefenis in het leven." Oh, wanneer u op het punt staat God te beschuldigen, kijk dan om u heen. Hoeveel ellende is daar te verzachten; hoeveel kinderen zijn zonder familie, hoeveel bejaarden hebben niemand om hen bij te staan en hun ogen te sluiten wanneer de dood hen komt opeisen! Kijk om u heen hoeveel goed er te doen valt. Oh, klaag niet, maar wees God dankbaar en deel met een royale hand uw medelijden, uw liefde en uw geld uit aan alle mensen die zonder aardse goederen hier op deze wereld in eenzaamheid wegwijnen. Hier op de aarde zult u zoete vreugde oogsten. En later? God alleen weet het.

(Adolph, bisschop van Algiers. Bordeaux, 1861).

12. Wees goedhartig en liefdadig. Het geeft u de sleutel in handen die de toegang tot de Hemel opent. De eeuwige gelukzaligheid ligt besloten in het voorschrift: "Heb elkaar lief." Alleen door toewijding aan zijn naasten kan de ziel zich tot de geestelijke sferen verheffen. Zij vindt alleen geluk en troost in de opwellingen van de liefde. Wees liefdadig, ondersteun uw broeders, laat de afschuwelijke kwaal van het egoïsme verre van u. De vervulling van die plicht opent voor u de poort van de eeuwige gelukzaligheid. En wie van u heeft zijn hart niet sneller voelen kloppen, zijn innerlijke vreugde niet voelen groeien bij het verhaal van een prachtige zelfopoffering of van een ware edele daad? Als u alleen maar het genot van een mooie daad najaagt zou u altijd op de weg van de

geestelijke ontwikkeling blijven. Het ontbreekt u niet aan voorbeelden, de goede voornemens echter zijn schaars. Kijk naar het aantal goede mensen van wie in uw geschiedenis de nagedachtenis liefdevol wordt herdacht.

Heeft Christus u niet alles over die deugden van liefde en liefdadigheid verteld? Waarom laat men zijn goddelijke leringen links liggen? Waarom sluit men de oren voor zijn goddelijke woorden en het hart voor zijn zachte lessen? Ik zou willen dat men met meer belangstelling en met meer geloof het Evangelie las. Men laat dat boek liggen, men maakt er holle woorden van, een ongeopende brief. Men laat dit bewonderenswaardige wetboek in vergetelheid raken. Uw ongeluk komt van uw vrijwillige prijsgeven van die beknopte samenvatting van de goddelijke wetten. Lees dus die bladzijden die gloeien van de opofferingen van Jezus, en maak deze het onderwerp van uw overdenkingen.

Sterke mannen omgordt u uw lendenen! Zwakke mannen wapent u zich met uw zachtmoedigheid, met uw geloof, met meer overtuiging, meer standvastigheid bij het verspreiden van uw nieuw leer. Wij zijn slechts gekomen om u moed in te spreken. Slechts voor het stimuleren van uw ijver en uw deugden heeft God ons toegestaan ons aan u te openbaren. Maar als u wilde, zouden God's hulp en uw eigen wil voldoende zijn. De spiritistische uitingen zijn alleen nodig voor gesloten ogen en koppige harten.

De liefde is de fundamentele deugd waarop het gehele bouwwerk van de aardse deugden steunen moet. Zonder de liefde, bestaan de andere deugden niet. Zonder de liefde is er geen hoop op een beter lot, geen moreel belang dat ons leidt. Zonder de liefde is er geen geloof, want het geloof is alleen een reine straal die een liefdadige ziel laat schitteren.

De liefde is het eeuwige plechtanker in alle werelden. Het is de meest pure uitstraling van de Schepper zelf. Het is zijn eigen kracht, die hij aan het schepsel geschonken heeft. Hoe zou men zulke verheven goedheid niet kunnen erkennen? Welk hart kan verdorven genoeg zijn om die gedachte terug te dringen en dit geheel goddelijke gevoel bij zich te verjagen? Welk kind zou slecht genoeg zijn, om tegen de zachte liefkozing van de liefde in opstand te komen?

Ik durf niet te spreken over hetgeen ik zelf gedaan heb, want de Geesten, nemen omtrent hun daden ook de bescheidenheid in acht; maar ik geloof dat wat ik begonnen ben, behoort tot wat het het meeste moet bijdragen tot de verzachting van het lot van uw naasten. Dikwijls zie ik Geesten, die de opdracht vragen om mijn taak voort te zetten. Ik zie die zachtmoedige lieve zusters in hun vrome en goddelijke werk. Ik zie deze zusters de deugd die ik u aanbeveel in praktijk brengen met al de vreugde die dit leven van toewijding en opoffering schenkt. Ik voel mij heel gelukkig als ik zie hoe zij geëerd worden, hoe geliefd hun zending is en hoe die zachtjes beschermd wordt. Goede mensen met krachtige en goede wil, verenig u om de verspreiding van liefdadigheid op een grootse wijze te bevorderen. U zult uw beloning voor die deugd in de uitoefening zelf

vinden. Er bestaat geen vreugde voor de Geest die zij niet reeds in deze wereld laat genieten. Wees eendrachtig, heb elkaar lief volgens het voorschrift van Christus. Zo is het.

(St. Vincentius de Paula. Parijs 1858.)

13. Mijn naam is Liefde, ik ben de hoofdweg die tot God leidt; volgt mij, want ik ben het doel, waarnaar u allemaal streven moet.

Ik heb deze morgen mijn gebruikelijke bezoeken afgelegd en met het hart vervuld van smart kom ik u zeggen: Ach mijn vrienden, wat een ellende, wat een tranen en hoeveel blijft er voor u te doen om die tranen allemaal te drogen. Tevergeefs heb ik geprobeerd arme moeders te troosten. Ik fluisterde hen in: "Houd moed, er zijn goede mensen die over u waken. Men zal u niet verlaten. Geduld! God is met u allen. U allen bent zijn geliefden, zijn uitverkorenen". Zij schenen mij te horen, en keerden hun holle verwilderde ogen naar mij toe. Ik las erin dat hun lichaam, die dwingeland van de Geest, door honger gefolterd werd en dat weliswaar mijn woorden hun gemoedstoestand weer een beetje opbeurden, maar dat hun maag leeg bleef. Ik herhaalde nog een keer. Houd moed! Houd moed! Toen heeft een arme heel jonge moeder die een kindje de borst gaf, het kind in haar armen in de lucht opgetild, alsof zij mij bad dat arme wichtje dat aan haar verdroogde borst onvoldoende voedsel vond in bescherming te nemen.

Elders, mijn vrienden, zag ik arme bejaarden zonder werk en spoedig zonder onderkomen ten prooi vallen aan al het lijden van de armoede, die zich voor hun armoede schaamden (zij hadden nog nooit gebedeld) en het medelijden van de voorbijgangers niet durfden in te roepen. Door medelijden bewogen ben ik, die zelf niets bezit, voor hen bedelaarster geworden, en ga ik overal de liefdadigheid opwekken en goede gedachten ingeven aan edelmoedige en medelijdende mensen. Daarom kom ik ook bij u, mijn vrienden, en ik zeg u: "Daarginds zijn ongelukkige mensen die geen brood meer in huis hebben, bij wie de haard zonder vuur is, en bij wie het bed zonder deken is". Ik schrijf u niet voor wat u doen moet, dat laat ik aan uw goede hart over. Indien ik u voorschreef wat u doen moet, dan zou niet al het goede van uw daad aan u toegerekend worden. Ik zeg u alleen: "Ik ben de Liefde, en ik bedel voor uw lijdende broeders". Maar waar ik vraag geef ik ook, en ik geef veel. Ik nodig u uit voor een groot feestmaal, en ik zal de boom meebrengen die u allemaal zal verzadigen! Kijk hoe mooi die is en hoe vol geladen met bloemen en vruchten! Pluk gerust alle vruchten af van die mooie boom die liefdadigheid heet. Op de plaats van de twijgen die u geplukt heeft, zal ik al uw goede daden hangen, en ik zal die boom aan God brengen opdat hij hem opnieuw vol hangt, want de liefdadigheid is onuitputtelijk. Volg mij dus mijn vrienden, opdat ik u mag rekenen tot hen die in dienst treden van mijn vaandel. Wees niet bang, ik zal u begeleiden op de weg van de zaligheid, want ik ben de liefde".

(Carita, martelares te Rome. Lyon, 1861).

14. Men kan liefdadigheid op verschillende manieren uitoefenen. Veel mensen verwarren het met het geven van aalmoezen. Hierin bestaat echter een groot verschil. Het geven van aalmoezen, mijn vrienden, is soms nuttig omdat het de armoede verlicht, maar het is bijna altijd vernederend zowel voor degene die geeft als voor degene die ontvangt. De liefde daarentegen verbindt de weldoener met de ontvanger, waarbij zij zich op allerlei manieren weet te verbergen. Men kan liefdadig zijn zelfs met zijn naasten, met zijn vrienden, door toegevend jegens elkaar te zijn, door elkaars zwakheden te vergeven; door ervoor te zorgen niemand zijn eigenwaarde te kwetsen. U spiritisten, u kunt liefdadig zijn door uw manier van handelen jegens hen die anders denken dan u; door de minst helderzienden te laten geloven, zonder hen daarbij te kwetsen, zonder te strijden tegen hun overtuigingen, maar door hen mee te nemen naar onze bijeenkomsten, waar zij naar ons kunnen luisteren en waar wij de opening tot hun hart wel zullen weten te vinden. Dit is een kant van de liefde.

Luister nu naar de liefde jegens de armen, hier beneden onterfd, maar door God beloond als zij hun ellende zonder morren aannemen. En dit hangt van u af. Ik zal u dit door een voorbeeld duidelijk maken.

Een paar keer per week zie ik een bijeenkomst van vrouwen. Er zijn er van iedere leeftijd. Voor ons zijn het allemaal zusters. Wat doen zij toch? Zij werken ijverig. Vlug zijn hun vingers. Ook ziet u de blijde gezichten en hun hart klopt eendrachtig. Maar wat is hun doel? Zij zien de winter naderen die voor arme huisgezinnen moeilijk zal zijn. De mieren hebben in de zomer niet de nodige voorraad graan kunnen verzamelen en het meeste van hun bezittingen zijn verpand. De arme moeders maken zich ongerust en huilen bij de gedachte dat hun kinderen in de winter kou en honger zullen lijden. Geduld, arme vrouwen! God heeft de meer fortuinlijke vrouwen inspiratie gegeven. Zij hebben zich verenigd en zijn bezig kleren te maken. Een dezer dagen als de sneeuw de aarde bedekt heeft en u morrend zeggen zult "God is niet rechtvaardig", want dat zegt men gewoonlijk als men lijdt, dan zult u een van de kinderen van die goede werksters bij u zien komen, die de taak op zich genomen hebben van arbeider voor de armen. Ja zij werken zo voor u en uw gemor zal veranderen in zegening, want in het hart van de ongelukkige volgt liefde snel op haat.

Omdat al deze werksters aanmoediging nodig hebben, zie ik van alle kanten mededelingen van goede Geesten tot hen komen. De mannen die tot die kring behoren doen ook hun deel, door lezingen te houden die zo in de smaak vallen. En om de ijver van allemaal en van ieder van hen in het bijzonder te belonen, beloven wij die vlijtige arbeiders veel klanten die contant zullen betalen met zegen, de enige munt die in de Hemel gangbaar is en ik verzeker hen bovendien, zonder bang te zijn te veel te beloven, dat die munt hun niet zal ontbreken. (Caritas. Lyon, 1861).

15. Mijn goede vrienden, dagelijks hoor ik onder u zeggen: "Ik ben arm, ik kan niets geven" en dagelijks zie ik dat u in toegevendheid jegens uw naasten te kort schiet. U vergeeft hun niets en werpt u op als rechters, vaak als strenge rechters, zonder u af te vragen hoe u het zou vinden als men op dezelfde wijze met u zou handelen. Is toegevendheid niet ook liefde? U die door niets anders dan door toegevend te zijn, uw liefde kan tonen. Och laat dit dan ten minste niet na, maar doe het overvloedig.

Over de stoffelijke liefdadigheid zal ik u een geschiedenis uit de andere wereld vertellen.

Twee mensen stierven. God had bevolen dat men gedurende hun leven telkens in een zak al hun goede daden moest bewaren, en dat men bij hun dood die zakken moest wegen. Toen die beide mensen stierven liet God de twee zakken brengen. De een was heel hoog en dik en goed gevuld en gaf geluid door het geld dat er in zat. De andere daarentegen was heel klein en zo dun, dat men er de weinige stuivers die er in waren doorheen kon zien. Beide mensen herkenden ieder hun eigen zak. Dat is de mijne, zei de een, ik herken hem, ik ben rijk geweest en ik heb veel gegeven. Dat is de mijne, zei de andere. Helaas! Ik had bijna niets om van te geven. Maar oh wonder! Toen de twee zakken op de weegschaal lagen, werd de grote zak licht en de kleine zwaar, zodat de schaal beduidend naar die zijde oversloeg. Toen zei God tegen de rijke: "U hebt veel gegeven, dat is waar, maar u hebt uit praalzucht gegeven, om uw naam op alle tempels van de hoogmoed te zien prijken, en bovendien hebt u om te geven uzelf hoegenaamd niets hoeven ontzeggen. Ga naar links en wees tevreden dat hetgeen u gegeven hebt u nog als iets toegerekend wordt". Toen sprak Hij tegen de arme: "U mijn vriend hebt weliswaar heel weinig gegeven; maar iedere stuiver die op deze schaal ligt vertegenwoordigt één ontbering die u uzelf opgelegd hebt. Indien u geen aalmoezen gegeven hebt, dan bent u toch liefdadig geweest en wat meer zegt, u bent dit uit eigen beweging geweest zonder te verwachten dat het u toegerekend zou worden. U bent toegevend geweest; u hebt uw naasten niet veroordeeld, u hebt die integendeel altijd proberen te verontschuldigen. Ga naar rechts om uw beloning in ontvangst te nemen".

(Een beschermgeest. Lyon, 1861)

16. Kan de rijke gelukkige vrouw, die haar tijd niet aan de zorg voor haar huishouding hoeft te besteden, niet enige uren per dag met nuttig werk voor haar naasten doorbrengen? Laat zij toch met haar overvloed het nodige kopen om de ongelukkige die van koude rilt te bedekken. Laat zij met haar tere handen, dikke warme kleren maken. Laat zij de moeder bijstaan, om het kind dat straks geboren zal worden te kleden. Als hierdoor haar eigen kind een paar stukjes kant minder zal dragen, zal die van de arme het daardoor warmer hebben. Voor de armen te werken is arbeiden in de wijngaard van

de Heer.

En u arme werkster, die geen overvloed kent, maar die in uw liefde voor uw broeders ook van dat weinige dat u hebt iets geven wilt, geef hen dagelijks een paar uren van uw tijd, uw enige rijkdom. Maak van die sierlijke handwerkjes die de gelukkigen van de wereld lokken. Verkoop de arbeid van uw nachtwake, en ook u zult uw broeders nood kunnen verlichten. U zal daardoor misschien een paar strikken minder kunnen aanschaffen, maar u zal schoenen kunnen geven aan hen die op blote voeten moeten lopen.

En u aan God gewijde vrouw, arbeid ook mee aan zijn werk, maar laat uw fijne en kostbare werken niet alleen dienen om er kapellen mee te versieren en de aandacht te trekken voor uw geduld en handigheid. Arbeid mijn dochters en besteed de opbrengst van uw arbeid voor de verlichting van uw broeders in God. De armen zijn zijn liefste kinderen. Voor hen werken is Hem verheerlijken. Wees hun voorzienigheid die zegt: "Aan de vogels van de hemel geeft God voedsel". Laat het goud en zilver dat door uw handen gesponnen wordt veranderen in kleren en voedsel voor hen die er gebrek aan hebben. Doet dat en uw arbeid zal gezegend worden.

En u allemaal die iets kunt produceren, geef. Geef uw kennis, geef uw inspiratie, geef uw hart dat God zegenen zal. Dichters, schrijvers, die alleen door de mensen van de grote wereld gelezen worden, voldoe aan het verlangen om u te lezen, maar laat een gedeelte van de opbrengst van uw werk bestemd zijn om de ongelukkigen te helpen. Schilders, beeldhouwers, kunstenaars van welke aard ook, laat uw intelligentie uw broeders helpen, u zult er niet minder roem door oogsten en er zal wat minder lijden zijn.

U kunt allemaal geven, in welke stand u ook geplaatst bent, allemaal bezit u iets waarvan u een gedeelte kunt afstaan. Ook al is het God geweest, die het u schonk, bent u er een gedeelte van verschuldigd aan hen die van het nodige verstoken zijn, omdat u in hun plaats, heel gelukkig zou zijn als anderen met u deelden. Uw schatten op aarde zullen daardoor een beetje verminderen, maar uw schat in de hemel zal overvloediger worden. Het zaad dat u hier in weldaden uitgestrooid hebt, zult u daar honderd keer oogsten.

(Johannes. Bordeaux, 1861).

Medelijden.

17. Medelijden is een van de deugden, die u het meest op de engelen laat lijken. Het is de zuster van de barmhartigheid die u naar God leidt. Oh, laat uw hart ontroerd raken bij de aanblik van de ellende en het lijden van uw naasten. Uw tranen zijn balsem die u uitstort op hun wonden en wanneer het u door een zacht medegevoel gelukt is, hun hoop en gelatenheid in te boezemen, wat een genoegen is dat dan niet! Dat genoegen

heeft weliswaar iets droevigs, want het wordt door het ongeluk teweeggebracht maar het heeft ook niet die wrangheid van de wereldse genoegens. Het gaat niet gepaard met die pijnlijke teleurstelling van de leegte die op deze volgt. Het heeft een zachte liefelijkheid die in de ziel doordringt. Medelijden, goed gevoeld medelijden, is liefde. Liefde is toewijding. Toewijding wil zeggen zich zelf vergeten. En dat zich zelf vergeten, die zelfverloochening in het belang van ongelukkige mensen is de deugd bij uitnemendheid, de deugd die de Messias gedurende zijn hele leven in praktijk bracht en die hij in zijn heilige en verheven leer heeft onderwezen. Wanneer die leer in haar oorspronkelijke reinheid hersteld en door alle volken aangenomen zal zijn, zal zij door eendracht, vrede en liefde te laten heersen, het geluk op aarde schenken.

Het meest geschikte gevoel om u vooruit te laten gaan terwijl u uw egoïsme en hoogmoed beteugelt, het gevoel dat uw ziel zich nederig, liefdadig en liefdevol jegens uw naaste stemt, is medelijden! Dat medelijden waarbij u door het lijden van uw broeders tot in uw binnenste geroerd wordt, waarbij uw tranen van sympathie opwellen hetgeen u noopt hen de behulpzame hand te reiken. Doof dus nooit die hemelse emotie in uw hart, doe niet zoals die harde egoïsten, die zich afkeren van de bedroefde mensen, uit angst dat het zien van hun ellende een ogenblik hun vrolijke bestaan zal storen. Heb liever angst om onverschillig te blijven terwijl u nuttig kunt zijn. De rust die gekocht is met de prijs van een schuldige onverschilligheid, is net zoals de rust van de Dode Zee, die op de bodem van het water stinkende modder en corruptie verbergt.

Hoe onjuist is het, dat medelijden (zoals de egoïst zich dat angstig voorstelt) onrust en een onaangenaam gevoel zou veroorzaken. Ongetwijfeld voelt de ziel wanneer deze in aanraking komt met het ongeluk dat anderen treft en dit dan op zichzelf toepast een natuurlijke ontroering die uw hele wezen laat trillen en die u pijnlijk treft. Maar ook de compensatie is groot als het u lukt om weer moed en hoop te geven aan een ongelukkige broeder, die door een vriendelijke handdruk geroerd met tranen van aandoening en dankbaarheid in de ogen, zich tot u wendt, voordat hij die naar de hemel opslaat om die te danken voor het sturen van een trooster en steun. Medelijden is die melancholieke maar hemelse voorbode van de liefde, de eerste van de deugden, waarvan zij de zuster is, en waarvan zij de weldaden voorbereidt en veredelt.

(Michel. Bordeaux, 1862).

18. Broeders, houd van de wezen. Oh als u eens wist hoe treurig het is om vooral in de jeugd alleen en verlaten te zijn! God laat het toe dat er wezen zijn om ons aan te moedigen voor hen een vader te zijn. Wat een heilige liefde is het, een arm klein verlaten schepsel te helpen en te beletten dat het kou of honger lijdt, zijn ziel te begeleiden opdat die niet naar de weg van de ondeugd afdwaalt! Degene die het verlaten kind de hand toereikt is God welgevallig, want hij begrijpt God's wet en volgt die op. Bedenk ook dat

vaak het kind dat door u wordt bijgestaan u in een andere incarnatie dierbaar geweest is; en dat als u zich dat kon herinneren, het niet meer liefdadigheid, maar plicht zou zijn. Mijn vrienden, ieder lijdend wezen is dus uw broeder en heeft recht op uw liefdadigheid, niet op die liefdadigheid die het hart kwetst, niet op die aalmoes, die de hand waarin hij valt brandt, want uw giften zijn vaak erg kwetsend! Hoe vaak zou men die afwijzen, als ziekte en gebrek niet op de loer lagen! Geef op een goede manier en voeg aan uw weldaad de kostbaarste van allemaal toe zoals een goed woord, een liefkozing, een vriendelijke glimlach. Vermijd vooral die beschermende toon die zout in de wond wrijft en denk eraan dat u door goed te doen, zowel voor u zelf als voor anderen werkt.

(Een geleide geest. Parijs 1860).

19. *Wat moet men denken van degenen, die nadat zij voor hun weldaden met ondankbaarheid beloond zijn, geen goed meer doen, uit angst opnieuw ondankbare mensen te zullen aantreffen?*

Die mensen zijn eerder egoïstisch dan liefdadig, want goed doen om dankbaarheid te oogsten is geen belangeloos goed doen, en deze alleen is God welgevallig. Het is ook hoogmoed, want zij scheppen genoeg in de nederigheid waarmee de begunstigen hun dankbaarheid laten zien. Degene die op aarde beloning voor zijn weldaden zoekt, zal die niet in de Hemel ontvangen. Maar God zal degene die de beloning niet op aarde zoekt wel voor zijn weldaden belonen.

Men moet de zwakken altijd te hulp komen, al weet men vooraf dat zij die onze weldaden ontvangen, er ons niet erkentelijk voor zullen zijn. Wanneer de door u begunstigde de dienst vergeet, zal God het u meer toerekenen dan indien u al door zijn dankbaarheid beloond werd. *God laat het soms toe dat u met ondankbaarheid beloond wordt, teneinde uw volharding in het goed doen op de proef te stellen.* Hoe weet u of die goede daad voor het ogenblik vergeten, niet later goede vruchten zal dragen? Wees er echter zeker van dat het een zaad is dat mettertijd zal ontkiemen. Ongelukkigwijze ziet u altijd alleen het tegenwoordige. U werkt voor uw eigen voordeel en niet voordat van anderen. Goede daden maken de meest verharde harten zacht. Zij kunnen hier beneden weliswaar niet erkend worden, maar wanneer de Geest bevrijd zal zijn van zijn vleselijke bedekking, zal hij het zich herinneren en die herinnering zal zijn straf zijn. Dan zal hij berouw hebben van zijn ondankbaarheid, dan zal hij zijn fout willen herstellen en zijn schuld in een nieuw leven willen afbetalen, vaak zelfs door een leven van toewijding aan zijn weldoener te aanvaarden. Op die manier zult u zonder het te weten aan zijn morele vooruitgang meegewerkt hebben en zult u later de waarheid van de les, dat een weldaad nooit verloren gaat, ondervinden. Maar bovendien zult u voor u zelf gewerkt hebben, want u zult de verdienste hebben belangeloos het goede gedaan te hebben, zonder u door teleurstellingen te hebben laten ontmoedigen.

Oh mijn vrienden, kende u alle schakels die uw tegenwoordige leven met de vorige verbinden, dan kon u de veelvoudige betrekkingen begrijpen die de schepselen ten behoeve van hun wederzijdse volmaking met elkaar verbinden, dan zou u nog veel meer de wijsheid en goedheid van de Schepper bewonderen die u toestaat opnieuw te leven om bij hem te komen.

(Een beschermende gids. Sens, 1862).

20. Is de liefdadigheid die uitsluitend wordt toegepast op mensen van gelijke denkbeelden, godsdienst of politieke partij een goed begrepen liefdadigheid?

Nee, vooral de sekte- en partijgeest moet u uitroeien, want alle mensen zijn broeders. De ware Christen ziet in zijn naasten alleen broeders en hij vraagt niet naar geloof of denkwijze over wat dan ook voordat hij degene die in nood is te hulp snelt. Zou hij de wet van Christus, die voorschrijft zelfs zijn vijanden lief te hebben, opvolgen, indien hij een ongelukkige zou afwijzen, omdat deze een ander geloof dan hij belijdt? Laat hij hem dus helpen zonder hem enige rekenschap van zijn geweten te vragen, want indien het een vijand van de godsdienst is, is het een middel om hem die te laten liefhebben. Door hem af te stoten zou hij die juist gaan haten. (H. Lodewijk. Parijs 1860).

HOOFDSTUK XIV.

Eer uw vader en uw moeder.

Eerbied van kinderen. Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders? Lichamelijke en geestelijke verwantschap. Onderwijs door de Geesten: Ondankbaarheid van de kinderen en familiebanden.

1. U kent de geboden: u zult geen overspel plegen; u zult niet doden; u zult niet stelen; u zult geen valse getuigenis geven: u zult niemand kwaad berokkenen; eer uw vader en uw moeder. (Mark. X, v. 19; Luc. XVIII, v. 20; Matth. XIX, v. 19).

2. Eer uw vader en uw moeder, opdat u lang zult leven in het land dat de Heer uw God aan u geven zal. (Tien geboden. Exodus XX, v. 12).

Eerbied van kinderen.

3. Het gebod "Eer uw vader en uw moeder" is een uitvloeisel van de algemene Wet van Liefde voor de naaste, want men kan zijn naaste niet lief hebben, zonder zijn vader en moeder lief te hebben. Maar het woord eer schrijft ons ten opzichte van hen een plicht méér voor, namelijk die van eerbied van kinderen. God heeft ons daardoor willen laten zien, dat men aan de liefde eerbied, respect, onderdanigheid en toegevendheid moet toevoegen, waaruit de verplichting voortvloeit: om ten opzichte van ouders alle plichten nog strenger te vervullen dan die de liefde ons jegens onze naasten oplegt. Diezelfde plichten zijn natuurlijk toepasselijk op degenen die de plaats van de vader of de moeder innemen, en die zich daardoor des te verdienstelijker maken, doordat hun toewijding minder verplichtend voor hen was. God straft iedere overtreding van dit gebod altijd streng.

Vader en moeder eren, is niet alleen hen eerbiedigen, het is ook bijstaan in nood, rust op hun oude dag verschaffen, hen met zorg omringen, zoals zij dit voor ons in onze jeugd deden. Komen zij die zich verbeelden dat ze zich groots opofferen wanneer zij hun ouders het nodige geven om niet van honger om te komen, terwijl het hen zelf aan niets ontbreekt, dit gebod na? Komen zij het na die hun ouders teneinde hen niet op straat te laten, de minste plaats in huis aanwijzen, terwijl zij voor zichzelf de beste en meest comfortabele vertrekken reserveren? Gelukkig nog als zij het niet opzettelijk doen

en niet voor de tijd die het leven van hun ouders nog rest te laten betalen, door de zorgen van het huisgezin aan hen over te dragen. Moeten oude zwakke ouders bedienden zijn van hun jonge sterke kinderen? Heeft hun moeder toen zij in de wieg lagen de kinderen ook de moedermelk niet gegund? Heeft zij de nachten geteld die zij aan hun ziekbed heeft doorgebracht of haar stappen om hen te geven wat zij nodig hadden? Nee, kinderen zijn niet alleen het strikt noodzakelijke aan hun arme ouders verschuldigd, maar bovendien, voor zover dit mogelijk is, ook die kleine extra's van de overvloed, vriendelijkheid, tedere zorg, die slechts de rente vormt van alles wat zij zelf ontvangen hebben. Het is de aflossing van een heilige schuld. Alleen die liefde van kinderen wordt door God geaccepteerd.

Wee dus degene die vergeet wat hij verschuldigd is aan hen die hem in zijn zwakheid ondersteund hebben, aan hen die hem bij het materiele leven ook het morele leven geschonken hebben, die zich vaak zware opofferingen hebben getroost om zijn welvaart te bevorderen. Wee de ondankbare! Want ook hij zal gestraft worden door ondankbaarheid en door in de steek gelaten te worden. Hij zal in zijn dierbaarste betrekkingen misschien al in dit leven, maar zeker in een volgend leven getroffen worden, en daar zal hij alles wat hij anderen heeft laten ondergaan zelf moeten verduren.

Weliswaar kennen sommige ouders hun plicht niet en zijn niet voor hun kinderen wat zij horen te zijn. Maar het is aan God en niet aan hun kinderen om hen daarvoor te straffen. Niet zij mogen dit hun ouders verwijten, want misschien hebben zij zelf verdiend dat het zo is. Indien de liefde tot wet verheven heeft om kwaad met goed te vergelden, toegevend te zijn voor de gebreken van anderen, geen kwaad over anderen te spreken, de beledigingen te vergeten en te vergeven, ja zelfs zijn vijanden lief te hebben, hoeveel groter is dan niet die verplichting tegenover onze ouders. Kinderen moeten dus alle voorschriften die Jezus betreffende de naaste gegeven heeft, als regel voor hun gedrag jegens hun ouders in acht nemen en er wel van overtuigd zijn dat elke negatieve daad jegens vreemden noch slechter is wanneer die daad naaste familieleden treft, en dat wat in het eerste geval slechts een fout is, in het laatste gevallen misdaad zijn kan, omdat bij het gebrek aan liefde ook nog ondankbaarheid gevoegd wordt.

4. God heeft gezegd: "Eer uw vader en uw moeder, opdat de dagen verlengd worden in het land dat de Heer uw God u geven zal." Waarom belooft hij als beloning het leven op aarde en niet het Hemelse leven? Men vindt de verklaring hiervan in de woorden "dat God u geven zal," de woorden die in de huidige lezing van de tien geboden weggelaten zijn, waardoor de zin ontaardt. Om deze woorden te kunnen begrijpen, moet men zich in de toestand verplaatsen van de Hebreërs van die tijd en de denkwijze aannemen van de tijd dat zij nog geen begrip van een toekomstig leven hadden. Hun horizon ging nog niet verder dan het lichamelijke leven. Zij moesten dus meer getroffen worden door hetgeen dat zij zagen dan door iets wat zij niet zagen. Daarom spreekt God tot hen

in een taal die overeen komt met hun bevattingsvermogen en deze taal geeft hun net als aan kinderen het vooruitzicht op datgene wat hun genoeg kan doen. Zij zwierven toen in de woestijn. Het land dat God hun geven zal was het Beloofde Land, het doel van al hun wensen, zij verlangden alleen dat. En God zegt hen dat zij daar lang zullen leven, dat wil zeggen dat dit land lang in hun bezit zal blijven, indien zij God's geboden opvolgen.

Maar bij de komst van Jezus waren hun denkbeelden meer ontwikkeld, de tijd was aangebroken om hen een minder grof voedsel voor te zetten. Hij wijdt ze in het goddelijke leven in met de woorden "Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Daar, en niet hier op aarde zult u de beloning voor uw goede werken ontvangen." Door deze woorden wordt het stoffelijke Beloofde Land, een hemels vaderland; en als hij hen nu aan het gebod "Eer uw vader en uw moeder" herinnert, is het niet meer de aarde die hij hun belooft, maar de Hemel. (zie hoofdstuk II en III.)

Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?

5. Toen zij het huis binnen waren gekomen vergaderde daar zo'n grote menigte dat zij er zelfs geen brood konden eten. Naar wat degenen die hem na stonden hoorden, kwamen zij om hem vast te nemen; want zij zeiden dat hij zijn zinnen kwijt was.

Zijn moeder en broeders echter die gekomen waren en die zich buiten bevonden lieten hem roepen. En de menigte die rondom hem zat zei tegen hem: "Uw moeder en uw broeders daarbuiten vragen naar u. En hij antwoordde hen. *"Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?"* — En terwijl hij om zich heen keek naar de mensen die rondom hem zaten zei hij: "Kijk, mijn moeder en mijn broeders. Want wie de wil van God doet, die is mijn broeder, en mijn zuster, en mijn moeder." (Marc. III, v. 20, 21 en 31—35; Matth. XII v 46—50).

6. Sommige gezegden lijken vreemd in de mond van Jezus en contrasteren met zijn goedheid en onkreukbare genegenheid voor allen. Hiervan hebben de ongelovigen zich een wapen gesmeed, door te zeggen dat Jezus zichzelf tegensprak. Onweerlegbaar is het feit dat zijn leer de wet van liefde en weldadigheid tot grondslag en hoeksteen heeft. Hij kon dus aan de ene kant niet afbreken, wat hij aan de andere kant opbouwde. Men moet hieruit de strenge gevolgtrekking maken dat indien enkele voorschriften in tegenspraak zijn met deze grondbeginselen, men zijn woorden verkeerd weergegeven of verkeerd begrepen heeft, of dat het niet zijn woorden geweest zijn.

7. Terecht verwondert men zich te zien dat Jezus in het aangehaalde geval zo veel onverschilligheid voor zijn naasten toont en als het ware zijn moeder verloochent.

Wat zijn broeders betreft, weet men, dat deze nooit sympathie voor hem gehad

hebben. Deze weinig ontwikkelde geesten begrepen zijn zending niet. Zijn gedrag was in hun ogen zonderling en zijn lessen raakten in het geheel niet. Geen van hen behoorde tot zijn discipelen en het schijnt zelfs dat zij in zekere mate de vooroordelen van zijn vijanden deelden. Het is overigens zeker dat zij hem meer behandelden als een vreemdeling dan als een broeder wanneer hij bij hen was. Johannes zegt stellig dat (Hoofdstuk VII v. 5.) "zijn broeders niet in hem geloofden."

Wat betreft zijn moeder zal niemand haar liefde voor haar zoon in twijfel trekken. Maar men moet toch erkennen, dat zij zich geen helder denkbeeld van zijn zending gevormd heeft, want nooit heeft men haar bij zijn onderwijs gezien, noch heeft men haar van hem horen getuigen, zoals Johannes de Doper dat gedaan heeft. Moederlijke bezorgdheid was het gevoel dat bij haar de overhand had. Wat betreft Jezus zelf, te veronderstellen dat hij zijn moeder verloochend heeft, zou een miskennis van zijn karakter zijn. Een dergelijke gedachte kon niet opkomen bij hem die gezegd heeft "*Eer uw vader en uw moeder*". Men moet dus een andere betekenis zoeken voor zijn woorden die meestal onder een allegorische vorm verborgen lagen. Jezus liet geen gelegenheid ongebruikt voorbijgaan om te onderwijzen. Hij greep hier de komst van zijn naasten aan, om het verschil tussen lichamelijke verwantschap en geestelijke verwantschap aan te tonen.

Lichamelijke en geestelijke verwantschap.

8. Het zijn niet noodzakelijkerwijze de bloedbanden die bepalen hoe die de geesten zich met elkaar verbinden. Het lichaam ontstaat uit het lichaam, maar de geest ontstaat niet uit de geest, omdat de geest vóór het lichaam bestond. De vader schept niet de geest van zijn kind maar hij schenkt hem alleen een lichamenlijk omhulsel, maar het is zijn plicht het kind in zijn materiele en morele ontwikkeling behulpzaam te zijn.

De Geesten die in dezelfde familie incarneren, vooral onder naaste ouders, zijn gewoonlijk bevriende geesten, door vroegere betrekkingen met elkaar verenigd geweest die zich gedurende het aardse leven door hun genegenheid uiten. Maar het kan ook gebeuren, dat de Geesten voor elkaar totaal vreemd zijn, of zelfs in een vroeger bestaan door antipathieën verdeeld zijn geweest, wat zich door vijandschap in het aardse leven uit, om tot beproeving te dienen. De wezenlijke familiebanden zijn dus niet die van bloedverwantschap, maar die van de sympathie en overeenkomst van gedachten, die de Geesten vóór, gedurende en na hun incarnatie met elkaar verbindt. Hieruit vloeit voort dat twee kinderen afkomstig van twee verschillende vaders, door de Geest meer broers van elkaar kunnen zijn, dan echte bloedbroeders. Zij kunnen elkaar aantrekken, elkaar opzoeken, liefhebben, terwijl twee broeders van hetzelfde bloed elkaar kunnen afstoten, zoals men dit dagelijks waarneemt. Moreel vraagstuk, dat alleen opgelost kon worden

door het Spiritisme, door de leer van de wedergeboorte. (Hoofdstuk IV nr. 13).

Er bestaan dus twee soorten van familieband, *de band die door de geest gevormd wordt en de band die door het bloed gevormd wordt*. De eerste, die duurzaam is, wordt door loutering versterkt en blijft ondanks elke verhuizing van de ziel in de Geestenwereld eeuwig bestaan. De tweede, die broos is als de materie, gaat met de tijd teniet en is vaak al in dit leven moreel ontbonden. Dat heeft Jezus te verstaan willen geven, toen hij tegen zijn discipelen zei: "Kijk, mijn moeder en mijn broeders, dat wil zeggen mijn gezin door de banden van de geest, want wie de wil van mijn Vader die in de hemel is doet, die is mijn broeder, zuster en moeder."

De vijandschap van zijn broeders wordt duidelijk vermeld in het verhaal van Markus, wanneer hij zegt, dat zij het voornemen hadden hem vast te houden, onder het voorwendsel dat hij buiten zijn zinnen was. Bij het ontvangen dus van het bericht dat zij gekomen waren en wetend wat hun gevoelens ten opzichte van hem waren, was het natuurlijk dat hij vanuit het geestelijk standpunt sprekende over zijn discipelen zei: "Dit zijn mijn ware broeders." Als zijn moeder bij hen was, paste hij zijn onderwijs in het algemeen toe, maar men heeft daarom nog geen recht er uit af te leiden, dat hij beweerde, dat zijn moeder naar het bloed, hem als geest niets zei en dat zij hem geheel onverschillig liet. Het tegendeel is bij andere gelegenheden door zijn gedrag genoeg bewezen.

Onderwijs door de Geesten:

Ondankbaarheid van de kinderen en familiebanden.

9. Ondankbaarheid is een van de meest directe voortbrengselen van het egoïsme. Eerlijke harten worden er altijd door verontwaardigd. Maar ondankbaarheid van kinderen jegens hun ouders, is van een nog veel afschuwelijker aard. En het is speciaal vanuit dat oogpunt beschouwd, dat wij er de oorzaak en de gevolgen van zullen analyseren. Hierin en overal elders komt het Spiritisme licht verspreiden over het raadsel van het menselijke hart.

Wanneer de geest de aarde verlaat, neemt hij, zijn specifieke driften of deugden met zich mee, en gaat zich in de ruimte vervolmaken, of blijft op dezelfde hoogte van ontwikkeling staan totdat bij hem de wens ontstaat om het licht te willen aanschouwen. Enkele van hen zijn dus weggegaan met een hevige haat en een onvoldane wraakzucht. Maar aan enkele geesten die meer ontwikkeld zijn dan de anderen, wordt het toegestaan een gedeelte van de waarheid gewaar te worden. Dan zien zij de noodlottige gevolgen van hun driften in en vatten goede voornemens op. Zij begrijpen dat slechts één woord "Liefde" de toegang verleent tot God en zonder vergeving van beledigingen en beschadiging is liefde onbestaanbaar en met haat in het hart en geen vergevensgezindheid is

geen liefde denkbaar.

Door een onbeschrijfelijke inspanning komen zij er eindelijk toe degenen die zij op aarde zo verfoeiden aan te kijken. Maar bij dat aankijken ontwaakt opnieuw hun haat, de gedachte van vergeven is voor hen een ergernis. Nog meer hindert hen de gedachte zichzelf te moeten verloochenen, maar vooral stuit hun de gedachte tegen de borst hen te beminnen die wellicht oorzaak zijn geweest van het verlies van hun fortuin, van hun eer, van hun gezin. Eindelijk raakt het hart van die ongelukkige geesten toch aan het wankelen. Zij aarzelen, zij dobberen heen en weer tussen tegenstrijdige gewaarwordingen. Indien het goede voornemen de overhand verkrijgt, bidden zij tot God en smeken de goede Geesten op het meest beslissende ogenblik van hun beproeving, om hen te sterken.

Eindelijk maakt de Geest, na enige jaren van overdenking en gebed, gebruik van een vormend lichaam in het gezin van degene die hij gehaat heeft en vraagt aan de Geesten die belast zijn met het overbrengen van de bevelen van de Allerhoogste, om op aarde het lot dat voor dat lichaam bestemd is te gaan vervullen. Hoe zal dan zijn gedrag in dat gezin zijn? Dit zal afhangen van zijn meerdere of mindere volharding in zijn voornemens. De langdurige omgang met de wezens die hij gehaat heeft is een verschrikkelijke beproeving, waaronder hij vaak bezwijkt indien zijn wil niet sterk genoeg is. Zo zal hij naarmate de slechte of goede voornemens de overhand krijgen, de vriend of vijand worden van degenen bij wie hij geroepen is te leven. Hierdoor wordt die haat en die instinctmatige tegenzin die men bij sommige kinderen opmerkt verklaard, die door geen voorafgegane daad gerechtvaardigd lijkt te kunnen worden. En inderdaad, in dit leven heeft niets die tegenzin kunnen veroorzaken. Om er zich dus rekenschap van te kunnen geven, moet men zijn blik op het verleden vestigen.

Oh spiritisten, begrijp nu de grote rol die de mensheid te vervullen heeft. Begrijp dat als u aan een lichaam het leven schenkt, de ziel die zich in dat lichaam incarneert uit de ruimte komt, om zich te vervolmaken. Begrijp uw plicht en wees met al uw liefde werkzaam om die ziel tot God te laten naderen. Dat is de taak die u opgedragen is, en waarvoor u beloond zult worden, als u die getrouw vervult. De zorgen die u hieraan wijdt, de opvoeding die u haar geeft, zullen haar behulpzaam zijn tot haar volmaking en toekomstige gelukzaligheid. Bedenk dat God aan elke vader, aan elke moeder zal vragen: "Wat hebt u met het kind gedaan, dat ik aan uw zorgen heb toevertrouwd?" Indien het door uw schuld achterlijk gebleven is, zal uw straf zijn het kind te zien te midden van de lijdende Geesten, terwijl het van u afgehangen heeft het gelukkig te laten worden. Dan zult u zelf door berouw gefolterd worden en erom vragen uw fout te mogen herstellen. U zult voor hem en voor u een nieuwe incarnatie vragen, waar u hem met verstandiger zorg en hij u vol erkentelijkheid met zijn liefde zal omringen.

Stoot dus niet het kind in de wieg dat zich van zijn moeder afwendt, noch dat

kind dat u met ondank beloont van u af. Het is geen toeval dat het kind zo geworden is en dat het u gegeven is. Een onvolkomen ingeving van het verleden openbaart zich bij hem, en hieruit kunt u opmaken dat de een of de ander al vurig gehaat heeft of diep gekrenkt is; dat of de een of de ander gekomen is om te vergeven of om te boeten. Moeders, omhels de kinderen die u verdriet aandoen, en zeg tegen u zelf: "Een van ons beiden is schuldig geweest." Wees de heerlijke vreugde die God aan het moederschap verbonden heeft waardig, door dat kind in te prenten, dat hij op aarde is om zich te volmaken, om lief te hebben en om te zegenen. Maar helaas, in plaats van door onderwijzing de slechte beginselen die uit een vorig bestaan meegebracht zijn te verdrijven, blijven zij bestaan en ontwikkelen zij zich verder door een schuldige zwakheid of door onverschilligheid. En later zal uw gewonde hart in dit leven, veroorzaakt door de ondankbaarheid van uw kinderen, het begin zijn van uw boetedoening.

De taak is ook niet zo moeilijk als u zou willen geloven en vereist geen wereldse kennis. De onwetende kan die even goed vervullen als de geleerde, en het Spiritisme kan die nog gemakkelijker maken, door hem de oorzaak van de onvolmaaktheden van het menselijke hart te laten kennen.

Vanaf de geboorte openbaren zich bij het kind goede of kwade neigingen die hij uit zijn vorig bestaan meebrengt. Het moet uw doel zijn die neigingen te leren kennen. Alle kwaad vindt zijn oorsprong in egoïsme en hoogmoed. Probeer dus het geringste teken dat de kiem van die ondeugden doet vermoeden, te ontdekken en doe uw best om die te bestrijden, zonder te wachten totdat zij diep geworteld zijn. Doe zoals een goede tuinman die de slechte loten wegsnijdt als hij die aan de boom ziet uitspruiten. Indien u egoïsme en hoogmoed laat ontwikkelen, verwonder u dan later ook niet, als u met ondankbaarheid beloond wordt. Wanneer de ouders alles gedaan hebben wat zij doen moeten om hun kinderen moreel te ontwikkelen en zij hierin niet slagen, hebben zij zich niets te verwijten en kan hun geweten gerust zijn. Maar voor het zeer natuurlijke verdriet dat dit mislukken van hun pogingen veroorzaakt, bewaart God een oneindig grote troost, door de zekerheid dat het slechts tijdelijk is, en dat het hun gegund zal worden om in een ander bestaan, het werk dat zij in dit leven begonnen zijn, te voltooien, en dat eenmaal het ondankbare kind hen zal belonen door zijn liefde. (zie **Hoofdst. XIII, nr. 19**).

God heeft de beproeving niet boven de krachten gesteld van degene die er om vraagt. Hij staat alleen de beproeving toe die men kan volbrengen. En als die niet lukt, komt het niet omdat de mogelijkheid daartoe ontbrak, maar omdat de wil ontbroken heeft; want hoeveel zijn er niet die in plaats van weerstand te bieden aan kwade verlokking er genoeg in vinden. Deze wacht gewezen en verzuchting in hun volgend bestaan. Maar bewonder tevens de goedheid van God. Hij sluit nooit de toegang tot het berouw af. Er komt een dag waarop de zondaar het lijden moe is en zijn hoogmoed eindelijk overwonnen wordt. Dan worden aan de verloren zoon die zich voor God's voeten werpt, diens

vaderarmen geopend. Begrijp mij goed: zware beproevingen, wanneer die met het oog op God gevestigd aangenomen en verdragen worden, zijn bijna altijd het teken van het einde van een lijden en van de vervolmaking van de geest. Het is een beslissend ogenblik, waarin het er vooral op aankomt niet morrend terug te deinzen, wil men er de vruchten niet van verliezen en daardoor verplicht zijn van voren af aan te beginnen. Dank God in plaats van te klagen, omdat hij u in de gelegenheid stelt de zege te behalen, om u de prijs van de overwinning te kunnen overhandigen. Dan zult u, uit de maalstroom van de aardse beslommeringen verlost, de geestenwereld binnentreden en begroet worden als de krijgsheld die als overwinnaar uit het gevecht terugkeert.

Van alle beproevingen zijn die waardoor het hart gewond wordt, de zwaarste. Velen die met moed gebrek en stoffelijke ontberingen dragen, bezwijken onder huiselijk leed, dodelijk gekwetst door de ondankbaarheid van hun naasten. Oh, dat is een hartverscheurende beproeving. Maar wat kan onder zulke omstandigheden de morele moed meer aanwakkeren, dan de kennis van de oorzaak van het leed en de zekerheid, dat indien er langdurige hartverscheurende beproevingen zijn, er echter geen eeuwige wanhoop bestaat, want kan het God's wil zijn dat zijn schepsel eeuwig lijdt? Wat geeft meer troost, meer aanmoediging dan de gedachte dat het van ons zelf afhangt, van onze eigen pogingen om ons lijden te verkorten, door in ons zelf de oorzaak van het kwaad uit te roeien? Maar hiervoor moet men zijn ogen niet uitsluitend op de aarde vestigen, en slechts één bestaan zien. Men moet zich verheffen, en rond kijken in de oneindige ruimte van het verleden en van de toekomst. Dan zal God's grote rechtvaardigheid zich aan ons oog vertonen en wij zullen alles met geduld afwachten, omdat wij dan pas begrijpen wat ons op aarde als iets monsterachtigs voorkwam. Dan lijken ons die wonden die wij op aarde ontvangen als lichte schrammen. In dat overzicht van het geheel doen zich de familiebetrekkingen in hun ware licht voor. Het zijn niet meer de broze banden van het stof die hun leden bij elkaar brengt, maar de blijvende banden van de Geest, die zich door veredeling vereeuwigen en vaster worden, en die niet door de weergeboorte ontbonden worden.

De Geesten, die zich als gevolg van gelijke gestemdheid, gelijke morele ontwikkeling en genegenheid verenigen, vormen families. Diezelfde Geesten, zoeken elkaar in hun migraties naar de aarde op, om ook daar net zoals in de ruimte bij elkaar te zijn. Hieruit ontstaan eendrachtige homogene gezinnen. En als zij gedurende hun omzwerving tijdelijk van elkaar gescheiden zijn, vinden zij elkaar later terug, gelukkig geworden door hun nieuwe vooruitgang. Maar aangezien zij niet alleen voor zichzelf moeten werken, staat God het toe dat minder ontwikkelde Geesten zich onder hen komen incarneren, opdat bij hen, goede raad en goede voorbeelden ter bevordering van hun ontwikkeling opgedaan kunnen worden. Deze veroorzaken er vaak onrust, en daarin ligt juist de beproeving, daarin ligt de taak. Begroet hen dus als broeders. Kom hen te hulp en later in de

geestenwereld zal het gezin gelukkig zijn in de wetenschap verongelukten gered te hebben, die op hun beurt ook anderen kunnen redden.

(H. Augustinus. Parijs, 1862).

HOOFDSTUK XV.

Buiten de liefde geene zaligheid.

Wat nodig is om zalig te worden. Gelijkenis van den barmhartige Samaritaan. Het grootste gebod. Noodzakelijkheid der Liefde volgens Paulus. Buiten de kerk geene zaligheid. Buiten de waarheid geene zaligheid. Onderwijs door de Geesten: Buiten de Liefde geene zaligheid.

Wat nodig is om zalig te worden.

Gelijkenis van den barmhartige Samaritaan.

1. En wanneer de Zoon des menschen komen zal in zijne heerlijkheid, en al de heilige engelen met hem, dan zal hij zitten op den troon zijner heerlijkheid. — En voor hem zullen al de volken vergaderd worden, en hij zal ze van elkander scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt. — En hij zal de schapen tot zijne rechterhand zetten, maar de bokken tot zijne linkerhand.

Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot zijne rechterhand zijn: Komt gij gezegende mijns Vaders; beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld. — Want ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest en gij hebt mij te drinken gegeven; ik was één vreemdeling, en gij hebt mij geherbergt. — Ik was naakt, en gij hebt mij gekleed, ik ben krank geweest, en gij hebt mij bezocht; ik was in de gevangenis, en gij zijt tot mij gekomen.

Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, en gespijzigd? of dorstig en te drinken gegeven? — En wanneer hebben wij u vreemdeling gezien, en geherbergd? of naakt en gekleed? — En wanneer hebben wij u krank gezien of in de gevangenis en zijn wij tot u gekomen? — En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg ik u: voor zooveel gij dit een van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij dat mij gedaan.

Dan zal hij zeggen, ook tot degenen, die ter linkerhand zijn: Gaat weg van mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijne engelen bereid is. — Want ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij niet te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij niet te drinken gegeven. Ik was een vreemdeling, en gij hebt mij niet geherbergd; naakt en gij hebt mij niet gekleed, krank, en in de gevangenis, en gij

hebt mij niet bezocht.

Dan zullen ook dezen hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of krank, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend? — Dan zal hij hun antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg ik u: voor zooveel gij dit een van deze minsten niet gedaan hebt, zoo hebt gij het ook mij niet gedaan.

En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de regtvaardigen in het eeuwige leven. (Matth. XXV, v. 31—46.)

2. Eu ziet, een zeker wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende: Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? En hij zeide tot hem: wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij? — En hij antwoordende, zeide: gij zult den Heere, uwen God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naasten als uw zelve. — En hij zeide tot hem, Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven.

Maar hij willende zichzelve rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste? En Jezus antwoordende zeide:

Een zeker mens kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke hem ook uitgetogen, en daarna zware slagen gegeven hebbende, heengingen en lieten hem half dood liggen. — En bij geval kwam een zekere priester dezelfde weg af, en hem ziende, ging hij tegenover hem voorbij. — En dergelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag hem, en ging tegenover hem voorbij. — Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werdt hij met innerlijke ontferming bewogen. — En hij tot hem gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg, en verzorgde hem, — En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem; en zoo wat gij meer aan hem te koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkome.

Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die onder de moordenaars gevallen was. — En hij zeide die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zoo zeide Jezus tot hem: Ga heen, en doe gij desgelijks. (Luc. X, v. 25—37.)

3. De gehele zedenleer van Jezus ligt opgesloten in liefde en nederigheid, dat wil zeggen in de twee deugden die het tegenovergestelde zijn van baatzucht en hoogmoed. Bij al zijne lessen wijst hij op die deugden als leidende tot de eeuwige gelukzaligheid: Zalig, zegt hij, zijn de armen van geest, dat wil zeggen de nederige, want hunner is het Koninkrijk der Hemelen; zalig zijn de reinen van harte; zalig zijn de zachtmoedige en de vreedzame; zalig zijn de barmhartige; heb uwen naaste lief als u zelve; doe aan anderen wat gij zoudt wensen dat anderen u deden; heb uwe vijanden lief; vergeef uwe schuldenaren, indien gij zelf vergeving wilt erlangen; doe wel zonder uiterlijk vertoon;

oordeel over u zelve, vóór dat gij een ander veroordeelt. Nederigheid en Liefde is hetgene waartoe hij onophoudelijk aanspoort en waarvan hij zelf het voorbeeld geeft; hoogmoed en baatzucht, ziedaar wat door hem steeds bestreden wordt; maar hij doet meer dan alleen die aantebevelen, hij geeft er eene duidelijke en volledige verklaring van, en maakt er eene bepaalde voorwaarde van tot verkrijging van de toekomstige gelukzaligheid.

In het tafereel dat Jezus ons van het laatste oordeel geeft, moet men, even als in vele dingen, het zinnebeeldige en allegorische weten te onderscheiden. Tot mensen sprekende die nog niet vatbaar waren om de zuiver geestelijke dingen te begrijpen, moest hij stoffelijke en schrikverwekkende beelden gebruiken, die in staat waren indruk op hen te maken; om zijne woorden ingang te doen vinden, moest hij zelfs, wat den vorm betreft niet te veel van bestaande denkbeelden afwijken, zich de toekomst voorbehoudende, om van zoodanige punten, welke hij nog niet duidelijk voor hen kon uitleggen, later de ware betekenis te doen kennen. Maar naast het zinnebeeldige bijvoegsel in dit tafereel staat een denkbeeld dat alles beheerst, namelijk: de gelukzaligheid die den rechtvaardige wacht, en de straf die den misdadiger verbeidt.

Welke zijn in deze hooge rechtspraak, de overwegingen die tot het vellen van het vonnis geleid hebben? Waarover heeft het onderzoek gelopen? Heeft de rechter gevraagd, of men deze of gene gebruiken opgevolgd heeft, of men min of meer den eenen of anderen uiterlijke vorm in acht genomen heeft? Niets van dat alles; hij vraagt alleen naar één zaak: de betrachtting der Liefde, en zijn vonnis luidt: Gij die uwe broeders hebt bijgestaan gaat ter rechterzijde, gij die hardvochtig jegens hen geweest zijt, gaat ter linkerzijde. Vraagt hij naar de rechtzinnigheid der Leer? Maakt hij onderscheid tussen hem die op deze, en hem die op eene andere wijze gelooft? Neen; want Jezus plaats den Samaritaan, die als ketter beschouwd werd, maar die liefde tot zijn naasten toont, boven de rechtzinnige zonder liefde. Jezus stelt dus de liefde niet slechts als eene voorwaarde voor gelukzaligheid, maar als de enige voorwaarde; want indien er nog andere waren, zou hij die niet verzwegen hebben. Indien hij de Liefde als de grootste der deugden noemt, is dit omdat in de Liefde al de anderen: nederigheid, zachtmoedigheid, welwillendheid, toegewendheid, rechtvaardigheid enz. uit den aard der zaak stilzwijgend begrepen zijn, en omdat de Liefde de bepaalde ontkenning van den hoogmoed en de baatzucht is.

Het grootste gebod.

4. En de Farizeeën, gehoord hebbende, dat hij den Sadduceeën den mond gestopt had, zijn tezamen bijeenvergaderd. En een uit hen, zijnde een wetgeleerde, heeft gevraagd, hem verzoekende en zeggende: Meester! welke is het groot gebod in de Wet?

En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heer, uwen God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grootste Gebod. — En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelf — Aan deze twee geboden hangt de gansche wet en de profeten. (Matth. XXII, vs. 34—40.)

5. Liefde en nederigheid, is dus de enige weg die tot zaligheid; baatzucht en hoogmoed, degeen die tot verderf leidt.

Dit beginsel is in juiste bewoording geformuleerd in het gebod: "Gij zult God liefhebben met geheel uw ziel, en uw naaste als uzelf; aan deze twee geboden hangt de gansche wet en de profeten." En opdat er geene dubbelzinnige betekenis aan de liefde tot God en den naaste zoude kunnen gegeven worden, voegt hij er bij: "en zie hier het tweede gebod, dat aan het eerste gelijk is: dat wil zeggen dat men God niet wezenlijk lief kan hebben noch zijne naasten, zonder God lief te hebben; dat dus al wat men tegen zijne naasten doet tegen God gedaan wordt. De mens God niet kunnende liefhebben, zonder de liefde jegens zijne naasten ook te betrachten, zijn al zijne plichten in dezen grondregel: BUITEN DE LIEFDE GEENE ZALIGHEID, begrepen.

Noodzakelijkheid der liefde volgens Paulus.

6. Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zoo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden. — En al ware het, dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zoo ware ik niets, — En al ware het, dat ik al mijne goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zoo zou het mij geene nuttigheid geven.

De liefde is langmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet ligtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen, zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zich zelve niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad; zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid; zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen; zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.

En nu blijft geloof, hoop en liefde deze drie; doch de meeste van deze is de Liefde, (I Corr. XIII v. 1—7 en 13.)

7. Paulus is zoo doordrongen van die verhevene waarheid dat hij zegt: "Al ware het dat ik de taal der engelen sprak; al ware het dat ik de gave der profeten had, al wist ik al de verborgenheden, en al ware het dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zoo ware ik niets, Van, deze drie deugden: het geloof, de hoop en de liefde, is de liefde de meeste." Ondubbelzinnig stelt hij dus de liefde zelfs boven

het geloof; omdat de liefde door ieder mens kun betracht worden, zoowel door den onwetende als geleerde, den rijke en den arme, en omdat de liefde onafhankelijk is van elk geloof.

Paulus doet meer, hij omschrijft wat liefde is: hij rekt niet alleen als zoodanig de weldadigheid, maar alle goede hoedanigheden van het hart, welwillendheid en goedheid jegens de naasten.

Buiten de kerk geene zaligheid. Buiten de waarheid geene zaligheid.

8. Terwijl de grondstelling: Buiten de liefde geene zaligheid op een algemeen beginsel steunt, en aan al de kinderen van God, den toegang tot de hoogste gelukzaligheid opent, steunt het dogma: Buiten de kerk geene zaligheid niet op het fundamentele geloof aan God en de onsterfelijkheid der ziel, welk geloof alle godsdiensten gemeen hebben, maar op een speciaal geloof aan bijzondere leerstellingen; het is uitsluitend en absoluut; en in stede van Gods kinderen tot elkander te brengen, zaait het tweedracht onder hen; in plaats van tot broederliefde op te wekken, onderhoudt en huldigt het de verbittering tussen de volgelingen der verschillende godsdiensten, die zich wederkerig, zelfs hun eigen magen of vrienden als eeuwig verdoemden beschouwen; en de verhevene wet der gelijkheid door den dood miskennende; scheidt het ze nog op hunne laatste rustplaats van elkander. De grondstelling: Buiten de Liefde geene zaligheid, is de heiliging van het beginsel van gelijkheid voor God, en van gewetensvrijheid; met dezen regel tot richtsnoer, zijn alle mensen broeders, en op welke wijze zij hunnen Schepper ook aanbidden, reiken zij elkander de hand, en bidden voor elkander. Met het dogma: Buiten de kerk geene zaligheid, vervloeken en vervolgen zij elkander, leven als vijanden; de vader bidt niet voor den zoon, noch de zoon voor zijnen vader, noch de vriend voor den vriend, omdat zij wederkerig, elkander als eeuwig verdoemd beschouwen. Dit dogma is dus met de leer van Christus en met de Evangelische wet ten enenmale in strijd.

9. Buiten de waarheid geene zaligheid, zoude hetzelfde zijn als buiten de kerk geene zaligheid en niet minder uitsluitend, want er bestaat niet ééne sekte, die niet beweerd het privilegie der waarheid te bezitten. Welk mens kan zich vleijen de geheele waarheid te kennen, de kring van onze kennis spreidt zich immers zonder ophouden uit, en de meningen ondergaan immers dagelijks wijziging? De absolute waarheid is slechts het deel der meest verhevene Geesten, en de mensheid kan die op aarde niet bereiken, omdat het haar niet gegeven is alles te kennen; zij kan er slechts naar streven eene betrekkelijke waarheid, evenredig aan hare ontwikkeling te leren kennen. Indien God het bezit der absolute waarheid als voorwaarde van het toekomstige geluk gesteld had, zoude dit een vonnis van verbanning voor allen zijn; terwijl de liefde, zelfs in de meest uit-

gestrekte betekenis door iedereen kan betracht worden. Het Spiritisme, op dit punt eenstemmig met het evangelie aannemende dat men in welk geloof ook, mits Gods geboden opvolgende, zalig kan worden, zegt niet: Buiten het Spiritisme geene zaligheid; en daar het ook niet beweert reeds de geheele waarheid te leren, zegt het evenmin: Buiten de waarheid geene zaligheid, — eene leer die tweedracht zoude zaaien, in plaats van te verenigen, en die de bestaande vijandschap voortdurend zoude bestendigen.

Onderwijs door de Geesten:

Buiten de liefde geene zaligheid.

10. Mijne kinderen, de grondregel Buiten de liefde geene zaligheid, omvat de geheele bestemming van den mens zoo wel op deze aarde als in den hemel; op aarde omdat de mensen in de schaduw van die banier in vrede zullen leven; in den Hemel, omdat zij, die de liefde betracht zullen hebben, genade bij den Zaligmaker zullen vinden. Deze spreuk is de hemelse fakkel, de vurige kolom die den mens door de woestijn naar het Beloofde Land voorgaat; zij schittert aan den Hemel als de stralenkrans der heiligen om het hoofd der gelukzaligen, en op aarde is zij in het hart gegriefd van allen tot wien Jezus zal zeggen: Gaat ter rechterzijde gij gezegende mijns Vaders. Gij herkent ze aan den liefelijke geur der Liefde, dien zij rondom zich verspreiden. Niets geeft beter de gedachte van Jezus terug, niets omschrijft beter de plichten van den mens dan deze spreuk van Goddelijke oorsprong; het Spiritisme kon op geene betere wijze zijnen oorsprong bewijzen dan door die spreuk tot regel te stellen, want zij is de weerklink van het zuiverste Christendom; met zulk eene leidsvrouw, zal de mens nimmer afdwalen. Legt er u dus op toe, mijne vrienden om er den diepen zin en de gevolgen van te leren kennen, en ze voor u zelve bij alles toe te passen. Toets al uwe daden aan de Liefde en uw geweten zal u het goede antwoord geven; niet alleen zal zij u behoeden tegen kwaad doen, maar zij zal u het goede laten doen; want negatieve deugd is onvoldoende, de deugd moet handelend optreden; om het goede te doen, moet altijd de daad op den wil volgen, om geen kwaad te doen, is traagheid en onverschilligheid dikwijls voldoende.

Dankt God mijne vrienden dat hij u toegestaan heeft het licht van het Spiritisme te ontvangen, niet dat alleen zij die in het bezit van dat licht zijn, zalig zullen zijn, maar omdat het u in staat stelt het onderwijs van Christus beter te begrijpen, en gij daardoor tot betere Christenen gevormd wordt; zorgt dus dat men u ziende, zeggen kan: dat oprecht spiritist en oprecht christen hetzelfde is, want allen die de liefde betrachten, tot welken Godsdienst zij ook mogen behoren, zijn discipelen van Jezus.

(Paulus, apostel. Parijs, 1860.)

Gij kunt God niet dienen en den mammon.

Zaligheid der rijken. Zich wachten voor de gierigheid. Jezus bij Zaccheus. Gelijkenis van den slechten rijkaard. Gelijkenis der talenten. Voorzienende nuttigheid der rijkdommen. Beproevingen van den rijkdom en van de armoede. Ongelijkheid van den rijkdom. Onderwijs door de Geesten: De ware bezittingen. Gebruik van den rijkdom. Los zijn van aardse goederen. Het overdragen der aardse goederen.

Zaligheid der rijken.

1. Geen huisknecht kan twee heren dienen; want, of hij zal den eenen haten, en den anderen liefhebben, of hij zal den eenen aanhangen, en den anderen verachten: gij kunt God niet dienen en den mammon. (Luc. XVI, v. 13.)

2. En ziet er kwam een tot hem, en zeide tot hem: Goede Meester! wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe? En hij zeide tot hem: wat noemt gij mij goed? Niemand is goed dan één, namelijk God. Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden. — Hij zeide tot hem: Welke? En Jezus zeide: Deze: Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; — Eer uwen vader en uwe moeder; en Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelfen.

De jongeling zeide tot hem: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid af; wat ontbreekt mij nog? Jezus zeide tot hem: Zoo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geeft het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts volg mij.

Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg; want hij had vele goederen. — En Jezus zeide tot zijne discipelen: voorwaar ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koninkrijk der Hemelen zal ingaan. — En wederom zeg ik u: het is lichter dat een kameel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods. (Matth. XIX, v. 16—24. — Luc. XVIII, v. 18—25. Marc. X, v. 17—25.)

Dit strenge beeld komt ons wellicht enigszins gedwongen voor, want men begrijpt de betrekking niet die tussen eenen kameel en eene naald bestaat. Dit komt omdat in het Hebreeuws hetzelfde woord voor kabel en kameel gebruikt wordt. In de overzet-

ting heeft men het laatste woord gebruikt; het is waarschijnlijker dat het eerste de gedachte van Jezus uitdrukte, want het is veel natuurlijker.

Zich wachten voor de gierigheid.

3. En een uit de schare zeide tot hem: Meester zeg mijnen broeder, dat hij met mij de erfenis deele. — Maar hij zeide tot hem: Mensch! wie heeft mij tot een rechter of scheidsman over ulieden gesteld? — En hij zeide tot hem: Ziet toe en wacht u van de gierigheid; want het is niet in den overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijne goederen.

En hij zeide tot hen eene gelijkenis, en sprak: Eens rijken menschen land had veel gedragen; — En hij overleide bij zich zelve, zeggende: wat zal ik doen? want ik heb niet, waarin ik mijne vruchten zal verzamelen. — En hij zeide: Dit zal ik doen; ik zal mijne schuren afbreken, en grotere bouwen, en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas, en deze mijne goederen; En ik zal tot mijne ziele zeggen.- Ziele! gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk. — Maar God zeide tot hem: Gij dwaas! in dezen nacht zal men uwe ziele van u afeischen, en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?

Alzoo is het met dien, die zichzelve schatten vergadert, en niet rijk is in God. (Luc. XII. v, 13—21.)

Jezus bij Zaccheus.

4. En Jezus ingekomen zijnde, ging door Jericho. — En ziet, er was een man, met name geheten Zaccheus, en deze was een overste der tollenaars, en hij was rijk. — En zocht Jezus te zien wie hij was; en kon niet van wege de schare, omdat hij klein van persoon was. — En vooruitlopende, klom hij op eenen wilden vijgenboom opdat hij hem mogt zien, want hij zou door dien weg voorbijgaan. — En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag hij hem, en zeide tot hem: Zaccheus! haast u en kom af; want ik moet heden in uw huis blijven. — En hij haaste zich en kwam af, en ontving hem met blijdschap. — En allen die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot eenen zondigen man ingegaan, om te herbergen. (Zie in de inleiding het artikel [Tollenaars](#).)

En Zaccheus stond, en zeide tot den Heere: Zie, de helft van mijne goederen Heere! geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik verdubbel weder. — En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is. — Want de zoon des menschen is gekomen, om te zoeken zalig te maken dat verloren was. (Luc. XIX v. 1—10.)

Gelijkenis van den slechten rijkard.

5. En er was een zeker rijk mens, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dage vrolijk en prachtig. — En er was een zeker bedelaar, met name Lazarus, welke lag voor zijne poort, vol zweren. — En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar ook de honden kwamen en lekten zijne zweren. — En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham. — En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijne ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijnen schoot. En hij riep en zeide: Vader Abraham! Ontferm u mijner, en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope en verkoele mijn tong; want ik lijde smarten in deze vlam.

Maar Abraham zeide: Kind gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten.

En boven dit alles, tussen ons en ulieden is eene groote klove gevestigd, zoodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die daar zijn, van daar tot ons overkomen.

En hij zeide: ik bid u dan, vader! dat gij hem zendt tot mijns vaders huis: Want ik heb vijf broeders; dat hij hun dit betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging. — Abraham zeide tot hem: zij hebben Mozes en de profeten; dat zij die horen. — En hij zeide: Neen, vader Abraham! maar zoo iemand van de doden tot hen heenging, zij zouden zich bekeren. — Doch Abraham zeide hem: Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zoo zullen zij óók, al ware het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet later gezegden. (Luc. XVI. v. 19—31.)

Gelijkenis der talenten.

6. Want het is gelijk een mensch, die buiten 's lands reizende, zijne dienstknechten riep, en gaf hun zijne goederen over. — En den eenen gaf hij vijf talenten, en den anderen twee, en den derden één, een iegelijk naar zijn vermogen, en verreisde terstond. — Die nu de vijf talenten ontvangen had, ging heen en handelde daarmede, en won andere vijf talenten. — Desgelijks ook die twee ontvangen had, die won ook andere twee. — Maar, die het eene ontvangen had, ging heen en groef, de aarde, en verborg het geld zijns heeren. — En na eenen langen tijd kwam de heer van dezelve dienstknechten, en hield rekening met hen. En die de vijf talenten ontvangen had, kwam en bracht tot hem andere vijf talenten, zeggende: Heere! vijftalenten hebt gij mij gegeven; zie andere vijf talenten heb ik boven dezelve gewonnen. — En zijn heer zeide tot hem: Wel, gij goe-

de en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten, ga in, in de vreugde uws heeren. — En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem en zeide: Heere! twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen. — Zijn Heer zeide tot hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren. — Maar die het ééne talent ontvangen had, kwam ook en zeide: Heere! ik kende u, dat gij een hard mensch zijt, maaijende waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende van daar, waar gij niet gestrooid hebt; — En bevreesd zijnde, ben ik heengegaan, en heb uw talent verborgen in de aarde; zie gij hebt het uwe. — Maar zijn heer, antwoordende, zeide tot hem: Gij booze en luije dienstknecht! gij wist dat ik maaije, waar ik niet gezaaid heb, en van daar vergadere, waar ik niet gestrooid heb. — Zoo moest gij dan mijn geld den wisselaren gedaan hebben, en ik, komende, zou het mijne wedergenomen hebben met woeker. — Neemt dan van hem het talent weg, en geeft het dengenen, die de tien talenten heeft. — Want een iegelijk, die heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar van dengenen, die niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft — En werpt den onnutten dienstknecht uit in de buitenste duisternis; daar zul weening zijn en knarsing der tanden (Matth. XXV, 14—30.)

Voorzienende nuttigheid der rijkdommen.

7. Indien rijkdom voor hen die er in het bezit van zijn, een absolute hinderpaal tot bereiking der zaligheid moest zijn, zoo als men dit uit sommige gezegden van Jezus zoude kunnen afleiden als men die letterlijk en niet volgens den geest verklaart; zou God die den rijkdom schenkt aan sommigen, deze een werktuig tot hun onherroepelijk verderf geschonken hebben, en tegen deze gedachte verzet zich onze rede.

Rijkdom is zeker eene hachelijke beproeving door zijne aantrekkelijkheid, verleiding en de begoocheling dien hij op anderen uitoefent, en gevaarlijker dan gebrek, hij is de machtigste aandrijver tot hoogmoed baatzucht en zinnelijkheid, hij is de sterkste band die den mens aan de aarde doet hechten en zijne gedachten van den hemel aftrekt, hij veroorzaakt zulk eene verbijstering, dat men dikwijls den arme die rijk wordt, zijnen vorige toestand en hen die zijn lot met hem deelden, en hem hielpen, zien vergeten om ongevoelig baatzuchtig en ijdel te worden. Maar omdat rijkdom het afleggen van den weg moeilijk maakt, volgt daar volstrekt niet uit dat hij dit onmogelijk zoude maken, en niet in de handen van hem die er een goed gebruik van weet te maken een middel tot bereiking der zaligheid zoude kunnen worden, even als vele vergiften ter goeder tijd en met verstand toegediend de gezondheid kunnen herstellen.

Wanneer Jezus tot den jongen man, die hem vraagt hoe het eeuwige leven te

beërven zegt: "ontdoe u van uwe goederen en volg mij" wil hij daardoor niet als beginsel vaststellen dat iedereen zich van zijn bezittingen moet ontdoen, en dat de zaligheid alleen op die voorwaarde te verkrijgen is, maar hij wil aantonen dat de gehechtheid aan aardse goederen een hinderpaal voor de zaligheid is; en inderdaad dit jonge mens geloofde toch dat hij door zekere geboden optevolgen genoeg gedaan had, en deinst terug bij de gedachte, afstand van zijne goederen te moeten doen; zijn wens om het eeuwige leven te beërven is niet sterk genoeg om hem dit offer te doen brengen.

Het voorstel dat Jezus hem deed, was eene beslissende proef om zijne innige gedachte aan het licht te brengen; hij kon zeker volgens de wereld een braaf mens zijn, niemand enig onrecht aandoen, geen kwaad van zijnen naast spreken, noch ijdel, noch hoogmoedig zijn, zijnen vader en zijne moeder eren; maar hij bezat de ware liefde niet, want zijne deugd strekte zich niet tot zelfverloochening uit. Dit heeft Jezus willen aantonen; het was de toepassing der spreuk: Buiten de Liefde geene zaligheid.

Indien de woorden van Jezus letterlijk werden opgevat, zoude het gevolg zijn, dat alle rijkdom als nadelig voor het toekomstige geluk, en als de bron van eene menigte rampen op aarde, vernietigd zoude moeten worden, en eveneens zoude het den arbeid, door welchen de rijkdom verkregen wordt, veroordelen; onzinnige gevolgtrekking die den mens tot het leven als wilden zoude terugvoeren, en die daarom strijdt met de wet van vooruitgang die eene wet Gods is.

Indien rijkdom de bron van vele rampen is, indien hij zoo vele verkeerde driften bij ons opwekt, ja zelfs tot vele misdaden aanleiding geeft, moet men dit niet aan de zaak, maar aan den mens die er misbruik van maakt, zoo als hij dit van alle gaven Gods doet, wijten; door dat misbruik, maakt hij dat datgene wat hem van groot nut zou kunnen zijn, schadelijk wordt; dit is het gevolg van den lagen rang dien de aarde bekleedt. Indien de rijkdom niets dan kwaad moest voortbrengen, zou God die niet op aarde geplaatst hebben; het is aan den mens opgedragen er het goede uit te doen voortvloeien. Indien rijkdom geen dadelijk middel tot zedelijke volmaking is, is hij toch ontegenzeggelijk een machtig middel tot bevordering van verstandelijke ontwikkeling.

En inderdaad is het den mens opgedragen, te werken aan de stoffelijke verbetering der aarde; hij moet die ontginnen, gezonder voor hare bewoners maken, haar in staat stellen om eenmaal zoovele bevolking als haar uitgestrektheid dit toelaat, te kunnen opnemen; om die gestadig toenemende bevolking te voeden, moet de productie groter worden; indien de eigene voortbrengselen van een land onvoldoende zijn, moet men die ver afgaan halen; daardoor wordt het onderhouden der betrekkingen tussen de volken onderling eene behoefte; om die gemakkelijker te maken, moet men de stoffelijke hinderpalen die dit beletten uit den weg ruimen en de middelen van vervoer verbeteren. Om de werken die den arbeid van eeuwen vertegenwoordigen tot stand te brengen, heeft de mens de bouwstoffen tot uit de ingewanden der aarde opgedolven; heeft hij door de

wetenschap naar middelen gezocht om dat spoediger en zekerder te doen; maar om dat alles tot stand te kunnen brengen, heeft hij hulpbronnen nodig; de noodzakelijkheid heeft hem rijkdom doen vergaren, zoo als hem deze ook de wetenschap heeft doen vinden. De bedrijvigheid die deze arbeid vereist, vermeerderd en ontwikkelt zijne kennis; die kennis die hij in den beginne alleen gebruikt om in zijne stoffelijke behoeften te voorzien, zal hem later bekwaam maken om de grote zedelijke waarheden te begrijpen. Voor dit alles is rijkdom het eerste middel tot uitvoering; zonder rijkdom geene grotere werken, geene bedrijvigheid, geen prikkel, geen onderzoek; het is dus met recht dat rijkdom als een element van vooruitgang beschouwd wordt.

Ongelijkheid van den rijkdom.

8. De ongelijkheid van de verdeling van den rijkdom is eene van die vraagstukken, die men, als men alleen het tegenwoordige leven daarbij in aanmerking neemt te vergeefs zal trachten optelossen. De eerste vraag die zich voordoet is deze: Waarom zijn alle mensen niet even rijk? Zij zijn dit niet, om eene zeer eenvoudige reden, omdat zij niet allen even kundig, even werkzaam, even naarstig om te verkrijgen, even matig en voorzichtig om te behouden, zijn. Bovendien is het wiskunstig bewezen, dat bijaldien de rijkdom onder allen gelijk verdeeld werd, er aan ieder slechts een zeer gering en onvoldoend aandeel zoude toekomen; en deze verdeling gedaan zijnde, het evenwicht weer in korten tijd, door verschil in neigingen en bekwaamheden zoude verbroken zijn; veronderstelt men nu zoodanige verdeling als mogelijk en blijvend, dan zou dit, iederéén ternauwernood het nodige om in het leven te blijven bezittende, tot de vernietiging van alle grootsche ondernemingen die tot vooruitgang en welzijn van het mensdom medewerken, leiden; veronderstelt men daarentegen, dat ieder bij die verdeling het nodige bekomt, dan zoude daardoor de prikkel die tot grote ontdekkingen en nuttige ondernemingen aanspoort, niet meer bestaan.

Indien dus God de rijkdom slechts op zekere punten opeenstapelt, is dit omdat het zich van daaruit naar gelang der behoefte, daar waar die nodig is, in onvoldoende hoeveelheid verspreiden zal.

Dit aannemende, vraagt men, waarom God aan mensen die onbekwaam zijn om die tot welzijn van allen vruchten te doen voortbrengen rijkdommen schenkt? Hierin ligt weder een bewijs van Gods wijsheid en goedheid opgesloten. Toen Hij aan den mens eenen vrijen wil gaf, heeft hij gewild, dat deze door eigen ondervinding het onderscheid tussen goed en kwaad zoude leren kennen, en dat goed doen, het gevolg van eigene inspanning en eigen wil zoude zijn. De mens wordt niet noodlottig noch tot het goede, noch tot het kwade gedreven, want in dat geval zoude hij slechts een lijdelijk werktuig zonder

verantwoordelijkheid evenals het dier zijn. Het fortuin is een middel om hem zedelijk te beproeven; maar daar het tevens een krachtig hulpmiddel tot vooruitgang is, wil hij niet dat het lang ongebruikt zal blijven, en daarom verplaatst hij het onophoudelijk. Elk een moet er in het bezit van komen, om te leren er gebruik van te maken, en te doen zien, hoe hij er gebruik van maakt; maar daar het materieel onmogelijk is, dat allen het tegelijkertijd bezitten; dat daarenboven als iedereen het bezat, niemand werken, en de verbetering der aarde daardoor lijden zou, krijgt iedereen het op zijne beurt: zodat degene die het thans niet heeft, het reeds in een vroeger leven gehad heeft, of in een volgend krijgen zal; en dat degene die het nu bezit, het wellicht morgen niet meer hebben zal. Er zijn rijken en armen, omdat God rechtvaardig zijnde, iedereen op zijne beurt arbeiden moet; armoede is voor enigen eene beproeving van hun geduld en gelatenheid; rijkdom is voor anderen eene beproeving hunner liefdadigheid en zelfverloochening.

Met rede wordt het betreurd, als men ziet, welk gebruik velen van hun fortuin maken, welke onedele driften uit begeerlijkheid ontstaan, en men vraagt zich af of God rechtvaardig is, aan zulke mensen rijkdom te schenken? Indien de mens maar ééns leefde, zoude zeker niets dusdanige verdeling van den rijkdom rechtvaardigen; maar indien men zich niet bepaalt bij de beschouwing van het tegenwoordige leven, maar die tot al zijne herhaalde incarnaties uitstrekt, dan zal men inzien, dat het evenwicht zich op eene rechtvaardige wijze herstelt. De arme heeft geene reden meer om de Voorzienigheid te beschuldigen, noch om de rijken te benijden, en de rijken hebben er geene om zich te verhoovaardigen over hetgeen zij bezitten; indien zij er misbruik van maken zal men noch door verordeningen noch door wetten tot beteugeling van praal en pracht, dit euvel kunnen beperken; wetten kunnen wel tijdelijk het uiterlijke aanzien, maar niet het hart veranderen; daarom oefenen zij slechts eenen tijdelijke invloed uit, en worden altijd door eene dolzinnige reactie gevolgd. De oorsprong van het kwaad is in de baatzucht en in den hoogmoed gelegen; en de misbruiken van allerlei aard zullen van zelve ophouden, wanneer de mens zijn gedrag naar de wet van Liefde regelen zal.

Onderwijs door de Geesten:

De ware bezittingen.

9. De mens bezit inderdaad niets in eigendom, dan datgene wat hij uit deze wereld met zich mede kan nemen. Wat hij bij zijne aankomst vond, en bij zijn vertrek achterlaat, gebruikt hij slechts gedurende zijn verblijf op aarde; maar daar hij deze moet verlaten, heeft hij er alleen het genot, niet den wezenlijken eigendom van. Wat bezit, hij dan in eigendom? Niets van hetgeen ten dienste van het lichaam, alles wat ten dienste der ziel bestaat: zijn verstand, zijne kennis, zijne zedelijke hoedanigheden; dat is wat hij

medebrengt en weer met zich wegvoert, niemand is machtig genoeg om hem dat te ont-roven, en het zal hem in het andere leven nog van veel meer nut dan in het tegenwoor-dige zijn; van hemzelfen hangt het dus af bij zijn vertrek rijker dan bij zijne aankomst te zijn, want zijn toekomstig lot zal afhankelijk zijn, van hetgeen hij zal hebben aangewon-nen. Wanneer iemand zich naar verre landen begeeft, neemt hij die dingen mede, welke in dat land eenen goeden aftrek vinden, doch belast zich niet met zaken die hem daar nutteloos zouden zijn. Doet gij ook alsoo voor het toekomstige leven, en verzamelt eenen voorraad van alles wat u daar van nut zijn kan.

Den reiziger die in eene herberg afstapt, geeft men een goed vertrek als hij dat bekostigen kan, aan dengene die weinig kan betalen, geeft men eene minder aangename kamer: en degene die niets bezit moet op stro slapen. Zoo is het ook met den mensen bij wiens aankomst in de Geestenwereld, zijne plaats wordt bepaald naar gelang van zijne bezittingen; maar niet door goud kan hij die verkrijgen. Men zal hem niet afvragen: hoe-veel bezittingen hadt gij op aarde? Welk was uw rang? Waart gij Vorst of handwerkman? Maar men zal hem vragen: wat brengt gij met u van de aarde mede? Men zal niet de waarde van zijn geld of titels bij elkander tellen, maar de som van zijne deugden; en naar die berekening kan de handwerksman rijker zijn dan de Prins. Tevergeefs zal hij aanvoeren dat hij vóór zijn vertrek van de aarde zijnen toegang tot deze wereld met goud betaald heeft, men zal hierop antwoorden: De plaatsen zijn hier niet te koop, maar alleen te verkrijgen door het goede dat men gedaan heeft; met uwe aardse munt hebt gij land, huizen, paleizen kunnen kopen, hier wordt alles met de goede hoedanigheden van het hart betaald. Zijt gij rijk aan die hoedanigheden? wees dan welkom! en neem plaats op de eerste rang waar gelukzaligheid van elken aard u wacht; zijt gij arm? neem dan plaats op den achtersten rang waar men u naar uwe verdienste zal behandelen.

(Pascal. Genève, 1860.)

10. De aardse goederen zijn het eigendom van God, die ze naar zijn goedvinden uitdeelt, en de mensen is er slechts vruchtgebruiker, min of meer trouwe en bekwame beheerder van. Zoo weinig zijn zij het persoonlijk eigendom van den mens, dat God dik-wijls al diens berekening den bodem inslaat; en het fortuin ontvalt aan hem die waande er ten gevolge van het best gevestigde recht bezitter van te zijn.

Gij zult hiertegen inbrengen, dat dit begrijpelijk is bij erfelijke fortuinen, maar dat het niet zoo is bij dat, hetwelk men door eigen arbeid verkregen heeft. Indien ooit iemand op eene rechtmatige wijze bezitter van een fortuin is, dan behoort daar ongetwij-feld hij onder, die het op eene eerlijke wijze verkregen heeft, want eigendom is alleen wettig verkregen wanneer men daarvoor niemand benadeeld heeft. Er zal rekenschap gevorderd worden van elken penning ten nadele van anderen verkregen. Maar omdat men zijn fortuin aan zichzelf te danken heeft, draagt men daarom als men sterft iets

met zich mede? Zijn de voorzorgen zelf die men neemt om het aan zijne kinderen na te laten, niet dikwijls vruchteloos genomen? Want als God niet wil dat die haar toekome kan niets zijnen wil in den weg staan. Mag de mens gedurende zijn leven ongestraft zijnen rijkdom gebruiken en misbruiken, zonder daarover rekenschap verschuldigd te zijn? Neen; door aan hem toe te staan rijkdom te verkrijgen, heeft God wellicht reeds in dit leven, zijnen ijver, zijne inspanning, zijnen moed en zijne volharding willen belonen; maar indien hij dien alleen tot bevrediging van zijne zinnen of van zijnen hoogmoed heeft gebruikt, als het een oorzaak van zonde in zijne handen wordt, dan ware het beter voor hem geweest geenen rijkdom te bezitten, want dan verliest hij aan den eenen kant wat hij aan den anderen gewonnen heeft, door de verdienste aan zijnen arbeid verbonden, te vernietigen, en de aarde verlatende zal God tot hem zeggen: Dat hij zijne beloning reeds ontvangen heeft.

(Beschermgeest. Brussel, 1861).

Gebruik van den rijkdom.

11. Gij kunt God niet dienen en den mammon; bedenk dit wel, gij wien de geldzucht beheerst, gij die om schatten te verkrijgen uwe ziel zoudt verkopen, omdat die schatten U boven anderen kunnen verheffen, en u de bevrediging uwer zinnelijkheid toestaan; neen, gij kunt God niet dienen en den mammon! Indien gij dan gevoelt dat uwe ziel beheerst wordt door de begeerlijkheid van het vlees, haast u dan om het juk waaronder gij gebukt gaat af te werpen, want God is rechtvaardig en gestreng; hij zal u zeggen: Ontrouwe rentmeester! Wat hebt gij gedaan met de schatten die ik u toevertrouwd heb? Dat krachtige middel om wel te doen, hebt gij alleen tot uw eigen genot doen strekken.

Welk is dan het beste gebruik dat men van het fortuin maken kan? Zoek de beantwoording van die vraag in de woorden: "Heb elkander lief," dat is het geheim om zijne rijkdommen goed te besteden. Hij die doordrongen is van Liefde tot den naaste, behoeft zijne te volgen gedragslijn niet te zoeken; het gebruik dat aan God het welgevalligste is, is weldadigheid, niet die koude en baatzuchtige weldadigheid, die er vermaak in schept om rondom zich het overtollige van een weelderig leven rond te strooien, maar die weldadigheid vol van Liefde, die het lijden opzoekt, de ongelukkige opbeurt, zonder ze te vernederen. Rijke! Geef van uwen overvloed; maar doe nog meer; geef ook wat van hetgeen gij als het nodige beschouwt, want uw nodige is nog overdaad! Maar geef met verstand.

Wijs den klagende niet af uit vrees bedrogen te worden; maar tracht de bron van het lijden optesporen; help eerst, tracht daarna inlichtingen te bekomen, en zie, of werk,

goede raad, ja of Liefde niet meer zal helpen dan uw aalmoes. — Strooi bij de welvaart die gij rondom u verspreidt, ook liefde tot God, liefde tot arbeid, liefde tot den naaste in de harten. Zet uwen rijkdom uit in een fonds dat nooit zal ontbreken en u hoge renten zal afwerpen, zet het op goede werken uit. Maakt u den rijkdom van het verstand niet minder dan dien van het geld dienstbaar, deel rondom u de schatten van het onderwijs uit: stort over uwe broeders den rijkdom uwer Liefde uit, en hij zal vruchten voortbrengen.

(Cheverus. Bordeaux, 1861).

12. Wanneer ik den korten duur van het leven bedenk, wordt ik smartelijk getroffen door uwe voortdurende vooringenomenheid met alles wat op uw stoffelijk welzijn betrekking heeft, terwijl gij zoo weinig belang stelt in, en slechts weinige ogenblikken wijdt aan uwe zedelijke verbetering die u toch voor de eeuwigheid toegerekend zal worden. Wanneer men den ijver ziet, dien gij aan den dag legt, zou men wanen dat het eene zaak van het hoogste belang voor de mensheid gold, terwijl er dan gewoonlijk slechts sprake is, hoe uzelf in staat te stellen, in uwe overdreven behoeften te voorzien, of uwe ijdelheid te bevredigen, dan wel u aan uitpattingen over te geven. Hoe veel zorgen, bekommelingen en onaangenaamheden getroost men zich niet, om een fortuin dat dikwijls reeds meer dan voldoende is, nog te vermeerderen! Tot overmaat van verblindings ziet men niet zelden dat zij die met eene onbegrensde liefde voor het geld en de genoegens die men er door verkrijgen kan behebt zijn en om die te verkrijgen zich aan moeilijke en zware arbeid onderwerpen, zich beroemen een zoogenaamd verdienstelijk leven vol van opofferingen te leiden, alsof zij in het belang van anderen en niet voor zichzelf werken. Dwazen! Denkt gij dan waarlijk dat die zorg en inspanning die alleen baatzucht, hebzucht of hoogmoed tot drijfveer hebben, terwijl gij de zorg voor uw toekomstig leven en de plichten die de broederlijke solidariteit aan ieder die met aardse goederen gezegend is oplegt verwaarloost, u zullen toegerekend worden! Gij hebt alleen aan uw lichaam gedacht, zijn welbehagen, zijn genoeg was uitsluitend het voorwerp van uwe baatzuchtige zorg; voor het lichaam dat vernietigd wordt hebt gij uwen geest die eeuwig leven zal, verwaarloosd. Daardoor is die zoo gekoesterde meester uw tiran geworden: hij geeft aan uwen geest die zich tot slaaf vnedert heeft, zijn bevelen. Was dat het doel van het leven dat God u schonk?

(Een beschermgeest. Krakau, 1861).

13. De mensen slechts de bewaarder en beheerder zijnde der goederen welke God in zijn handen stelde, zal er van hem eene strenge verantwoording van de wijze waarop hij er krachtens zijnen vrijen wil gebruik van gemaakt zal hebben, geëist worden. Het slechte gebruik bestaat daarin, dezelve slechts tot eigen genoegens aantewenden;

daarentegen is het gebruik dat men er van gemaakt heeft goed, als er iets goeds voor anderen uit voortvloeit; de verdienste is geevenredigd aan de opoffering welke men zich zelve opgelegd heeft. Weldadigheid is slechts eene der wijzen waarop men van het geld gebruik kan maken; zij verlicht de bestaande ellende, zij stilt den honger, behoedt voor koude, en geeft huisvesting aan hen die geen onderkomen hebben; maar een even noodzakelijke, even verdienstelijke plicht is het, de armoede te voorkomen; en dit is vooral de taak van hen die een groot fortuin bezitten, door werken van allerlei aard, waartoe zij de middelen hebben ten uitvoer te doen brengen; en al trekken zij uit die werken eene rechtmatige winst, dan zal het toch een verdienstelijk werk blijven, want arbeid ontwikkelt de kennis, en verheft den menschen in zijne eigene ogen omdat de menschen zich altijd trotsch gevoelt als hij zeggen kan, het brood dat hij eet door zijnen arbeid verdiend te hebben, terwijl aalmoezen den mens vernederen en onteren. Het fortuin in ééne hand verenigd, moet als een bron van levend water naar alle kanten vruchtbaarheid en welvaart doen vloeien. O gij rijken! die uwen rijkdom volgens de bestemming die God er aan gegeven heeft gebruikt, het zal uw hart zijn dat zich het eerst aan die heilzame bron zal laven, reeds in dit leven zult gij in plaats van de materiële genietingen van het egoïsme die het hart ledig laten, onuitsprekelijke zielenvreugde genieten. Uw naam zal gezegend zijn op aarde, en als gij die verlaten zult, zal de Oppermachtige Meester de woorden uit de gelijkenis der talenten tot u spreken: "Wel gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in, in de vreugde uws Heeren." Is in deze gelijkenis de dienstknecht die het geld dat hem toevertrouwd was, in de aarde begrooft niet het beeld van den gierigaard, in wiens handen het geld geene vruchten voortbrengt? Dat Jezus hoofdzakelijk over het aalmoezen geven spreekt, komt, doordien werken zoals de nijverheid en kunst die sedert te voorschijn hebben gebracht, waardoor het geld ten algemene nutte kan besteed worden in zijnen tijd en in het land waarin hij leefde, onbekend waren. Aan allen die, hetzij veel, hetzij weinig geven kunnen, zeg ik dus: Geef aalmoezen waar dit nodig is, maar geef ze zoo veel mogelijk in den vorm van arbeid, opdat degene die uwe aalmoezen ontvangt er zich niet over behoefte te schamen.

(Fenelon. Algiers, 1860.)

Los zijn van aardse goederen.

14. Ik kom broeders en vrienden, mijn penningske brengen om u behulpzaam te zijn onverschrokken den weg die tot verbetering leidt welken gij opgegaan zijt, te vervolgen. Wij zijn elkander bijstand verschuldigd, en door een oprecht en broederlijk verbond tussen Geesten en Geïncarneerde is die verbetering alleen bereikbaar.

Uwe zucht naar aardse goederen is een der grootste beletselen voor uwe zedelij-

ke en geestelijke ontwikkeling, door die gehechtheid aan bezittingen verstikt gij de hoedanigheden die u deden liefhebben, daar gij alles op stoffelijke belangen toepast. Weest openhartig; verschaft het geld onverdeeld geluk: als uwe kisten gevuld zijn, blijft er dan niet altijd eene leegte in uw hart over? Blijft er op den bodem van dien korf met bloemen nog niet een adder verborgen liggen? Ik begrijp, dat iemand die door gestadige en eerlijken arbeid fortuin gemaakt heeft, eene rechtmatige zelfvoldoening gevoelt, maar tussen die zelfvoldoening, die Gods goedkeuring wegdraagt, en eene gehechtheid die elk ander gevoel uitdooft, en elke opwelling van het hart verlamt, ligt eene brede klove, even breed als die welke tussen lage vrekkingheid en overdadige, verkwisting ligt, twee ondeugden tussen welke God de liefde geplaatst heeft, heilige en heilzame deugd die den rijke leert te geven zonder hoogmoed, opdat de arme moge aannemen zonder laagheid.

Het zij dat gij uwe bezittingen aan uwe voorzaten dan wel aan uwen arbeid verschuldigd zijt, moet gij nooit vergeten dat alles van God komt, en tot God wederkeert. Op aarde is niets uw eigendom, zelfs niet uw nietig lichaam; de dood ontnemt u ook dat even als alle andere stoffelijke bezittingen, gij zijt bewaarders en niet eigenaars, bedriegt u hierin niet; God heeft aan u ter leen gegeven, gij moet teruggeven, en hij heeft aan u geleend onder de voorwaarde dat tenminste het overvloedige aan hen, die het nodige missen moet toekomen. Als een uwer vrienden u eene som gelds ter leen geeft, tuit gij als gij eerlijk man zijt, er eene gewetenszaak van maken hem die terug te betalen, en gij blijft er hem dankbaar voor. Wel nu dat is het standpunt, waarop elke rijke geplaatst is; God is de Hemelse vriend die hem rijkdom ter leen gegeven heeft, voor zichzelf vraagt hij niets dan liefde en dankbaarheid, maar hij eist, dat nu ook de rijke op zijne beurt, aan de armen, die even zoo goed als hij Gods kinderen zijn, geven zal.

De bezittingen die God u geschonken heeft wekken eene dwaze en hevige begeerlijkheid in uw hart op. Gij die zoo gehecht zijt aan tijdelijke en vergankelijke bezittingen, hebt gij er wel aan gedacht dat er een dag zal komen, waarop gij aan den Heer rekenschap zult moet geven van hetgeen aan Hem toebehoort? Zijt gij het vergeten, dat gij door uwen rijkdom, bekleed zijt met de heilige waardigheid van dienaar der weldadigheid op aarde, en een oordeelkundig uitdeeler van dien rijkdom zijn moet? En wat zijt gij, als gij hetgene dat u toevertrouwd is alleen tot uw eigen voordeel gebruikt, zoo niet een ontrouwe dienstknecht? Wat zal het gevolg zijn van die vrijwillige plichtsverzaking? De onbuigzame onverbiddelijke dood, komt den sluier achter welken gij u verbergt, verscheuren, en u dwingen voor den vriend zelve aan wien gij verplichting hebt en die nu als Rechter voor u staat, verantwoording afteleggen.

Tevergeefs tracht gij op aarde uzelf te misleiden door den naam van deugd te geven aan het gene wat menigmaal slecht egoïsme is; door zuinig en voorzichtig te noemen wat slechts hebzucht en gierigheid, en edelmoedigheid wat slechts verkwisting tot bevordering van eigen genot is.

Een huisvader zal bijvoorbeeld, niet weldadig zijn, zal sparen, zal goud op goud stapelen, om zoo als hij voorgeeft, zoo veel mogelijk aan zijne kinderen natelaten, en hen voor gebrek te behoeden; dit is, ik beken het zeer goed en vaderlijk, en laken kan men het niet; maar, is het wel altijd de enige drijfveer? Is het niet dikwijls slechts een voorwendsel dat hij aan zijn geweten opdringt, om in zijne eigene ogen en voor de wereld zijne eigene gehechtheid aan aardse goederen te kunnen rechtvaardigen? Ik wil aannemen dat vaderzorg de enige drijfveer is: maar is dat eene rede om zijne broeders voor God te vergeten? Als hij zelf reeds het overtollige heeft, zal hij dan zijne kinderen, door hun een weinig minder van dat overtollige natelaten aan gebrek blootstellen? Is het niet veeleer hun baatzuchtigheid leren en hunne harten verstenen? Is het niet de liefde tot den naaste in hunne harten uitdoven? Vaders en moeders, gij verkeert in eene grote dwaling, indien gij vermeent daardoor de liefde van uwe kinderen jegens u te zullen vermeerderen; door hun te leren baatzuchtig tegen over anderen te zijn, leert gij hun het jegens u te zijn.

Wanneer iemand door hard werken, in het zweet zijns aanschijns rijkdom verzameld heeft, hoort men hem dikwijls zeggen, dat als men het geld zelf verdiend heeft, men er beter de waarde van kent: niets is meer waar. Welnu! Laat dan deze mens die zoo goed de gehele waarde van het geld kent, naar zijne middelen geven, en hij zal verdienstelijker handelen, dan degene die in overvloed geboren, de zwaarte van den arbeid niet kent. Doch is daarentegen diezelfde mens, die zich zijnen moeite en zijnen arbeid herinnert, hardvochtig jegens armen, dan is hij ook misdadiger dan de andere; want hoe beter men zelf het verborgen lijden der armoede kent, des te meer moet men zich aangespoord gevoelen die bij anderen te lenigen.

Ongelukkigerwijze bestaat er bij den rijken mens altijd een gevoel, dat even sterk als de gehechtheid aan dien rijkdom is, en wel de hoogmoed. Het is niet zeldzaam dat het gelukskind den arme die hem om hulp smeekt de oren doet suizen door de opsomming van al hetgeen hij gedaan heeft, hoe knap hij was en hoort eindigen met te zeggen: doe ook zoo, in stede van hem te helpen. Als men hem geloven wil heeft Gods goedheid niets met zijn welslagen te maken gehad, alle verdienste komt hem alleen daarvan toe; zijn hoogmoed maakt hem blind en doof: hij begrijpt niet dat God hem, niettegenstaande al zijne kunde en beleid, met eenen enkelen slag ter neder kan werpen.

Geld te verkwisten is niet zich los te gevoelen van aardse goederen, het is zorgeloosheid en onverschilligheid; de mens beheerder dezer goederen, heeft evenmin het recht die te verkwisten als die uitsluitend tot eigen genot aantewenden; verkwisting is geene milddadigheid, het is dikwijls slechts eene der vormen die de baatzucht aanneemt; menigeen, die handen met geld wegsnijmt, om eenen gril te bevredigen, zal niets geven, als het is om eene dienst te bewijzen. Zich los te gevoelen van aardse goederen bestaat in de juiste waarde er van op prijs te stellen; die tot nut van anderen en niet voor zich-

zelve alleen aantewenden, de belangen van het toekomstige leven, niet voor die goederen opteofferen en die zonder morren te kunnen verliezen als het God behaagt ze ons te ontnemen. Als gij dan door niet te voorziene rampen aan eenen Job gelijk wordt, zegt dan zoo als hij: "Heere gij hebt mij gegeven, gij hebt mij ontnomen; dat uw wil geschiedde." Dat is het ware los zijn van aardse goederen. Onderwerpt u eerst, vertrouwt op Hem die daar Hij het gaf en het van u terugnam, het ook terug kan geven: kampt moedig tegen de neerslachtigheid, tegen wanhoop die uwe krachten zouden verlammen; vergeet nooit, als God u treft, dat Hij bij de zwaarste beproeving altijd eenen troost voegt. Maar bedenk vooral, dat er oneindig kostbaarder schatten zijn dan die op aarde, en deze gedachte zal u helpen om er u van los te maken. De mens die zich aan aardse goederen hecht, is als het kind dat niets dan het tegenwoordige ziet; die er niet aan gehecht is: als de volwassene die gewichtiger zaken ziet, want hij begrijpt de profetische woorden van den Heiland: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld.

De Heer gelast niet dat men zich van alles zal ontdoen, en zich vrijwillig tot den bedelstaf zal brengen, want dan zou men een last voor de maatschappij worden; zoo handelende zou men het zich losmaken van aardse goederen zeer slecht begrijpen; het zou eene andere soort van baatzuchtigheid zijn, want het is: de verantwoordelijkheid die den bezitters van die goederen opgelegd is, van zich afwerpen; God geeft den rijkdom aan wien Hij wil, opdat deze het in het belang van allen beheere; aan den rijke is dus eene zending opgedragen, eene zending die hij ook voor zichzelf schoon en voordelig kan maken; rijkdom dien God schenkt te verwerpen, is afstand doen van de voordelen verbonden aan het goede dat men er door een verstandig beheer mede doen kan. Rijkdom te kunnen ontberen als men hem niet bezit, goed te gebruiken als men er in het bezit van is — die te kunnen opofferen als het nodig is, is handelen volgens Gods bedoeling. Laat dus hij, aan wien zoals men dit noemt, een geluk te beurt valt uitroepen: Mijn God gij legt mij eenen nieuwen last op, geef mij kracht die volgens uwen heiligen wil te volbrengen.

Ziedaar mijne vrienden wat ik u wilde leren ten opzichte der losmaking van de aardse goederen, ik zal het kortelijk herhalen: Leert met weinig tevreden te zijn. Indien gij arm zijt, benijdt dan de rijken niet, want het is niet nodig rijk te wezen om gelukkig te zijn; indien gij rijk zijt, vergeet dan niet dat de rijkdommen u slechts toevertrouwd zijn, en gij even als een voogd rekenschap van uw beheer zult moeten afleggen. Zijt dus geen ontrouwe bewaarder, door die rijkdommen tot bevrediging van uwen hoogmoed en uwe zinnelijkheid te doen strekken, en vermeent niet dat gij u het recht mocht aanmatigen, om datgene wat u slechts in leen en niet in eigendom gegeven is uitsluitend voor uzelve te gebruiken. Indien gij niet weet terug te geven, hebt gij ook geen recht om te vragen, en vergeet niet, dat hij die aan de armen geeft, daardoor de schuld die hij bij God heeft, afbetaalt. (Lacordaire. Constantinopel, 1863)

15. *Ontneemt het grondbeginsel krachtens welke men slechts de bewaarder is van de goederen die God ons gedurende ons leven toestaat te gebruiken, aan de mens het recht, om die aan zijn nazaten te vermaken?*

De mens is volkomen vrij om na zijn dood datgene waarvan hij zelf gedurende zijn leven het genot van gehad heeft aan anderen te vermaken, omdat de gevolgen van de uitvoering van dat recht toch altijd aan Gods wil ondergeschikt blijven, die zulks goed vindende, het genot ervan aan zijn nakomelingen kan ontzeggen; op die wijze ziet men immers fortuinen die men zo goed gevestigd als slechts enigszins mogelijk is, waande, teniet gaan. De wil van de mens om te zorgen dat het fortuin in zijn geslacht bewaard blijve is dus geheel onmachtig, docht dit ontnemt hem het recht niet, om de bruikleen die hij ontvangen heeft aan de zijnen te vermaken; daar God toch als hij dit dienstig oordeelt, die terug zal nemen.

(H. Lodewijk. Parijs 1860).

HOOFDSTUK XVII.

Weest volmaakt.

Aard der volmaking. De deugdzame mens. De goede Spiritisten. Gelijkenis van den zaaiër. Onderwijs door de Geesten: Plicht. Deugd. De Meerderen en de ondergeschikten. De mens in de wereld. Zorg dragen voor het lichaam en voor den geest.

Aard der volmaking.

1. Ik zeg u; hebt uwe vijanden lief; zegent ze die u vervloeken; doet wel degenen die u haten, en bidt voor degenen die u geweld doen en die u vervolgen; — Want indien gij lief hebt, die u lief hebben, wat loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde? — En indien gij uwe broeders alleen groet, wat doet gij boven anderen? Doen ook niet de tollenaars alzo? Wees dan gij lieden volmaakt, gelijk uw Vader, die in de Hemelen is, volmaakt is. (Matth. V, v. 44, 46, 47, 48.)

2. Daar God in alles oneindig volmaakt is zou de les: "Weest volmaakt zoals uw Hemelse Vader volmaakt is," letterlijk opgevat, de mogelijkheid doen veronderstellen dat de absolute volmaaktheid voor ons bereikbaar is. Indien het aan het schepsel gegeven was zoo volmaakt te worden als zijn Schepper, zou dit aan God gelijk worden, en dat is onaanneembaar. Maar de lieden tot wien Jezus deze woorden richtte zouden dat fijne onderscheid niet begrepen hebben; en hij bepaalt er zich dus toe hun een voorbeeld te geven, met de aanbeveling om te trachten dat te evenaren.

Men moet dus door deze woorden eene betrekkelijke volmaaktheid verstaan, eene volmaaktheid voor den mens bereikbaar, en waardoor hij het meeste tot God naderd. Waarin bestaat die volmaaktheid? Jezus zegt het ons: "Zijne vijanden lief hebben, goed doen aan degenen die ons haten, bidden voor degenen die ons vervolgen." Daardoor geeft hij te kennen dat het wezen der volmaaktheid Liefde in hare verhevenste betekenis is, omdat in de Liefde de betrachting van alle andere deugden opgesloten ligt.

En inderdaad als men de gevolgen van alle ondeugden en zelfs van eenvoudige gebreken nagaat, dan zal men ontwaren dat er niet eene bestaat, waardoor niet min of meer aan het gevoel van liefde te kort gedaan wordt, want allen vinden hunnen oorsprong in baatzucht en hoogmoed, welke beiden de ontkenning der liefde zijn, want alles waardoor het gevoel van eigenbaat opgewekt wordt, vernietigt of vermindert althans de

elementen der waarachtige liefde, welke zijn: welwillendheid, toegevendheid, zelfopoffering, en toewijding. De liefde tot den naaste, opgevoerd tot liefde voor zijne vijanden, niet gepaard kunnende gaan met enige met de liefde strijdende ondeugd, is daarom reeds altijd het kenmerk van eene meer of minder groote zedelijke voortreffelijkheid, waaruit voortvloeit dat de trap van volmaking evenredig is aan de grootheid van die liefde, het is daarom dat Jezus, na zijnen discipelen de Wet der Liefde in hare meest verhevene betekenis te hebben leren kennen, tot hen zegt: Gij dus weest volmaakt, gelijk uw Vader die in de Hemelen is, volmaakt is.

De deugdzame mens.

3. De waarachtig deugdzame mens is degene die de wet der Rechtvaardigheid, der Liefde en der Weldadigheid in zijne zuiverste opvatting opvolgt. Wanneer hij zijn geweten over zijne daden raadpleegt, vraagt hij zichzelf af, of hij die wetten niet geschonden, of hij geen kwaad, en of hij wel al het goede dat in zijn vermogen was, gedaan heeft; of hij niet vrijwillig eene gelegenheid om nuttig te kunnen zijn ongebruikt heeft laten voorbijgaan; of niemand recht heeft zich over hem te beklagen; en eindelijk of hij aan anderen gedaan heeft wat hij zoude wensen dat anderen hem deden.

Hij vertrouwt op God, op Zijne goedheid, rechtvaardigheid en wijsheid; hij weet dat niets zonder Diens wil gebeurt, en in alles onderwerpt hij zich aan Diens wil.

Hij vertrouwt op de toekomst, daarom stelt hij de geestelijke goederen boven de tijdelijke.

Hij weet dat iedere tegenspoed in het leven, alle lijden, iedere teleurstelling: beproeving of boetedoening is, en draagt die zonder te morren.

De door het gevoel van weldadigheid en liefde tot de naasten doordrongen mens, doet goed, om het goede zonder hoop op wedervergelding — beantwoordt kwaad met goed; verdedigt de zwakken tegen de sterken, en offert altijd zijn eigenbelang voor de rechtvaardigheid op.

Hij vindt voldoening in de weldaden die hij verspreidt, in de diensten die hij beoefent, in de gelukkigen die hij maakt, in de tranen die hij droogt, in de vertroosting die hij aan de bedroefden toedient. — Hij denkt eerst aan anderen, daarna aan zichzelf. — Hij bevordert de belangen van anderen vóór de zijnen. De baatzuchtige daarentegen berekent vooraf de kansen van voordeel of verlies van iedere edelmoedige daad.

Hij is goed, menselijk en welwillend jegens iedereen zonder op afkomst of geloof acht te slaan, omdat hij in alle mensen alleen broeders ziet.

Hij eerbiedigt iedere oprechte overtuiging bij anderen, en verdoemt hen niet, die in denkwijze met hem verschillen.

In alles is de Liefde zijne leidsvrouw, en hij zegt bij zichzelf, dat degene die aan zijne naasten door boosaardige gezegden nadeel berokkent, die de gevoeligheid van anderen door zijnen hoogmoed en geringschatting kwetst, die voor de gedachte om iemand leed te doen of eene moeilijkheid, al is die ook van weinig betekenis, in den weg te leggen, als hij dat kan vermijden, niet terugdeinst, aan den plicht tot de naasten te kort doet en Gods goedertierenheid onwaardig is.

Hij koestert geen haat noch wrok, en is niet wraakzuchtig; het voorbeeld van Jezus volgende, vergeeft en vergeet hij beledigingen en onthoudt alleen de weldaden; want hij weet dat hem zal vergeven worden zoals hij aan anderen zal vergeven hebben.

Hij is toegevend voor de gebreken van anderen, omdat hij bewust is zelf toegevendheid nodig te hebben, de woorden van Christus gedenkende: die zonder zonde is, werpe den eersten steen op haar.

Hij vindt er geen behagen in de gebreken van anderen op te merken en ruchtbaar te maken. Is hij daartoe verplicht, dan spoort hij altijd het goede op, dat als verzachtende omstandigheid kan aangevoerd worden.

Hij tracht zijne eigene gebreken te leren kennen, en beijvert zich altijd die te overwinnen. Al zijn pogen heeft ten doel, om van zichzelf de getuigenis te kunnen afleggen: heden iets beter, dan hij gisteren was, te zijn geworden.

Hij tracht niet zijn verstand noch zijne kunde ten koste van anderen te doen uitkomen, maar zoekt integendeel bij elke gelegenheid die van anderen te doen opmerken.

Hij pronkt niet met zijnen rijkdom, noch met zijne persoonlijke eigenschappen, wetende dat alles wat hem geschonken is, hem ook weder kan worden ontnomen.

Hij gebruikt, maar misbruikt den hem geschonken rijkdom niet, wetende dat het hem slechts in bewaring gegeven is, en dat die tot bevrediging van eigene driften te doen strekken, het slechtste gebruik is dat hij er van maken kan.

Indien door zijnen stand in de maatschappij anderen aan hem ondergeschikt zijn, behandelt hij die met welwillendheid en goedheid, omdat het zijns gelijken voor God zijn; hij gebruikt zijn gezag om hen zedelijk opteheffen, en met om ze door zijnen hoogmoed te verpletteren; hij vermijdt alles wat hun hunnen ondergeschikten rang zwaarder kan doen gevoelen. Van den anderen kant begrijpt de ondergeschikte de aan zijnen stand verbondene plichten, en maakt er eene gewetenszaak van die met nauwgezetheid te vervullen (zie **Hoofdst. XVII. nr. 9.**)

Eindelijk nog eerbiedigt de deugdzame mensen bij zijns gelijken alle de rechten, die hem volgens de wetten der natuur toekomen, zoals hij wensen zoude dat anderen die ten zijnen opzichte eerbiedigden.

Dit is nu nog niet de gehele opsomming van alle goede hoedanigheden waardoor de deugdzame zich boven anderen onderscheidt; maar hij, die zich beijvert dezen te verkrijgen, is op den weg die tot alle anderen leidt.

De goede spiritist.

4. Het wel begrepen, maar vooral goed gevoelde Spiritisme, brengt noodwendig de hierboven ontwikkelde uitwerkselen voort, waaraan zoowel de ware Spiritist als de ware Christen herkend wordt, want beiden zijn slechts één. Het Spiritisme scheidt geene nieuwe zedenleer; het verduidelijkt die van Christus en maakt er de opvolging gemakkelijk van, door aan hen die twijfelen of wankelen, een hecht en opgeklaard geloof te schenken.

Maar velen die aan de manifestaties geloven, begrijpen er de gevolgen en zedelijke bedoeling niet van, of als zij die begrijpen passen zij die niet op zichzelf toe. Wat kan hiervan de oorzaak zijn? Is het omdat de leer niet duidelijk omschreven is? Neen, want die bevat geene allegorische voorstellingen, noch zinnebeelden die nadere verklaring zouden kunnen vereisen; duidelijkheid is het wezen van het Spiritisme, en daaruit ontleent het zijne macht, door tot het verstand te spreken. Het heeft niets geheimzinnigs, en de ingewijden zijn niet in het bezit van een enkel geheim dat voor de oningewijde verborgen gehouden wordt.

Moet men dan om het Spiritisme te begrijpen een buitengewoon verstand bezitten? Neen, want er zijn erkend knappe mensen die het niet begrijpen, terwijl anderen met een gewoon menserverstand, jeugdige nauwelijks de jongelings jaren ontwassen, met eene bewonderenswaardige juistheid de fijnste schakeringen er van vatten. Dit komt doordien men voor het zo te noemen stoffelijke gedeelte der wetenschap, alleen ogen om optemerken nodig heeft; terwijl voor het essentiële gedeelte een zekeren graad van gevoel, dat men de rijpheid van het zedelijk gevoel, zoude kunnen noemen, vereist wordt; eene rijpheid die onafhankelijk van ouderdom of onderwijs is, omdat zij aan de ontwikkeling van den geïncarneerde geest in eenen bepaalden zin, eigen is.

Bij sommige mensen zijn de banden die hen aan de stof hechten, nog te sterk, dan dat zij den Geest zouden veroorloven, zich van het aardse lostemaken; de nevel die hen omringd belet hun een blik te werpen in de oneindigheid; daarom doen zij niet gemakkelijk afstand van hunne neigingen, noch van hunne gewoonten, zich niets beter dan hetgeen zij hebben kunnende voorstellen; het geloof aan de Geesten, is bij hen het gevolg van een feit, doch hunne eigene instinctmatige neigingen worden er weinig of in het geheel niet door gewijzigd; in één woord, zij zien slechts éenen straal van het licht, die onvoldoende is om hen te leiden of eenen machtigen aandrang te doen geboren worden, die hen instaat zou stellen hunne neigingen te overwinnen. Zij hechten meer aan de manifestaties dan aan het zedelijke, dat hun alledaags en eentonig voorkomt; zij vragen onophoudelijk aan de Geesten, hen weer in nieuwe geheimen intewijden, zonder zich aftevragen of zij zich waardig betoond hebben, om in de geheimen van den Schepper ingewijd te worden. Het zijn onvolmaakte Spiritisten, waarvan eenigen op den weg blijven

steken dan wel zich van hunne broeders in het geloof afscheiden, omdat zij tegen de verplichting om zich zelven te verbeteren opzien, of wel schenken zij hunne sympathie aan hen die hunne zwakheid en vooringenomenheid delen. Evenwel blijft de aanneming van het beginsel der leer een eerste stap, die hun de tweede, in een volgend bestaan, gemakkelijker zal maken.

Hij die men met recht een waarachtig en oprecht Spiritist mag heten, staat op eenen hogere trap van zedelijke vooruitgang; zijn Geest die beter het stof beheerst, verschafft hem een helderder begrip van de toekomst; de beginselen der leer doen bij hem snaren trillen, die bij de anderen werkeloos blijven; in één woord: hij is in het hart getroffen; zijn geloof staat dan ook onwrikbaar vast. — De een is als de toonkunstenaar die door de akkoorden die hij hoort in verrukking gebracht wordt, terwijl de andere slechts klanken waarneemt. Men herkent den waren Spiritist aan zijne zedelijke vervorming en aan de pogingen die hij aanwendt om zijne verkeerde neigingen te bestrijden; terwijl de een er behagen in schept in den beperkten kring die hem omsluit te blijven rondwalen, doet de andere die iets beters in het verschiet kent, al het mogelijke om er uit te geraken, en dit gelukt hem altijd als hij den vasten wil daartoe heeft.

Gelijkenis van den zaaier.

5. En te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee. — En tot hem vergaderden vele scharen, zodat hij in een schip ging, en neerzat, en al de schare stond op den oever. — En hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende:

Ziet een zaaier ging uit om te zaaien. — En als hij zaaide, viel een deel van het zaad bij den weg; en de vogelen kwamen en aten datzelve op.

En een ander deel viel op steenachtige plaatsen waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geene diepte van aarde had. — Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden; en omdat het geen wortel had, is het verdort.

En een ander deel viel in de doornen; en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve.

En een ander deel viel in de goede aarde, en gaf vrucht, het een honderd, het ander zestig, en het ander dertigvoud.

Wie oren heeft om te horen, die hoore. (Matth. XIII. v. 1—9.)

Gij dan hoort de gelijkenis van de zaaier.

Als iemand dat woord des koninkrijks hoort, en niet verstaat, zo komt de boze, en rukt weg, hetgeen in zijn hart gezaaid was; deze is degene, die bij den weg bezaaid is.

Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het woord

hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt. — Doch hij heeft geenen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging komt, om des woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd.

En die in de doornen bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort; en de zorgvuldigheid dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms verstikt het woord, en het wordt onvruchtbaar.

Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd, de ander zestig en de ander dertigvoud. (Matth. XIII. v. 18—23).

6. De gelijkenis van den zaaier, geeft ons eene juiste voorstelling van de verschillende wijzen waarop van de voorschriften uit het evangelie voordeel getrokken wordt. Hoevelen zijn er inderdaad niet, voor wien die, gelijk het zaad dat in den steengrond valt, slechts een dode letter blijft, die geene vruchten voortbrengt.

Deze gelijkenis kan even goed op de onderscheidene soorten van Spiritisten toegepast worden. Is het niet het beeld van hen die alleen belang stellen in de stoffelijke verschijnselen, doch er geene lering uit putten, omdat zij er niets in zien dan iets om hunne nieuwsgierigheid te bevredigen? Van hen die in de mededelingen der Geesten niets dan hetgeen schitterend is zoeken, en er niet aan hechten als zij niet aan de verwachting van hunne verbeelding beantwoorden, en die na ze aangehoord te hebben, even koud en onverschillig als tevoren blijven? Van hen die de raadgevingen der Geesten zeer goed vinden en bewonderen, maar ze op anderen en niet op zichzelf toepassen? En eindelijk van hen voor wien die lessen zijn als het zaad dat in vruchtbare aarde valt en vruchten voortbrengt.

Onderwijs van de Geesten:

Plicht.

7. Plicht is de nakoming der zedelijke verplichtingen die ons in de eerste plaats jegens ons zelve, en vervolgens jegens anderen zijn opgelegd. Plicht is de wet des levens, welke zoowel de onbeduidendste handelingen als de meest verhevene daden beheerst.

Ik wil ditmaal slechts over de zedelijke plichten en niet over die aan elk beroep eigen, spreken.

Voor het gevoel zijn zedelijke plichten zeer moeilijk te volbrengen, omdat zij in botsing komen met de verzoeking van het eigenbelang en van het hart; van hunne overwingen is niemand getuige, en hunne nederlagen kunnen niet bedwongen worden. De in-

nige plichtsbetrachting is aan den vrijen wil van den mens overgelaten; de stem van het geweten, die wachter over de innerlijke eerlijkheid waarschuwt en ondersteunt hem, maar blijft dikwijls onmachtig tegenover de drogredenen der driften. De plichten van het hart getrouw vervuld, verheffen den mens; maar hoe zal ik die beschrijven? Waar beginnen, waar eindigen ze? Plicht begint juist op het punt op welk gij het geluk of de rust van uwen naaste gaat bedreigen; en eindigt aan de grens die gij niet zoudt wensen dat ten uwe opzichte overschreden werd.

God heeft alle mensen voor het lijden gelijk, geschapen. Groot of klein — onwetend of geleerd — allen lijden ten gevolge der zelfde oorzaken ten einde allen in de mogelijkheid te stellen, om met juistheid het kwaad dat hij doen kan te kunnen beoordelen. Dezelfde toets bestaat niet voor het goede, dat in zijne uitingen oneindig meer verscheidenheden vertoont. De gelijkheid in het lijden is eene verhevener voorzorg van God, wiens wil het is dat zijne kinderen, door de gemeenschappelijke ondervinding onderwezen, het kwaad niet zullen doen, onder het voorwendsel dat zij er de gevolgen niet van kenden.

Plicht is de praktische toepassing van alle zedelijke beschouwingen, het is een heldenmoed der ziel, die aan de angsten die met de worsteling gepaard gaan het hoofd biedt; hij is gestreng en vaardig; gereed om zich naar de verschillende omstandigheden te schikken, blijft hij onaantastbaar voor hunne verleiding. De mens die zijnen plicht doet heeft God meer lief dan Zijne schepselen, en zijne schepselen meer dan zichzelf; hij is tegelijk rechter en slaaf in zijne eigene zaak. Plicht is het schoonste sieraad der rede, hij is van haar afhankelijk, zoals de zoon dit van zijne moeder is. De mens moet den plicht lief hebben, niet omdat hij ons van de rampen des levens, waaraan de mens zich niet onttrekken kan, vrijwaart, maar omdat hij aan de ziel de nodige kracht tot hare ontwikkeling schenkt.

De Plicht wordt op iedere der hogere rustplaatsen van het mensdom groter en straalt in eenen meer verhevener vorm uit; de zedelijke verplichting van het schepsel tot God houdt nooit op; zij moet het afschijnsel zijn van Gods volmaaktheden die geene onvolmaakte schets aanneemt, omdat Hij wil dat de schoonheid van zijn werk voor hem schijne.

(Lazarus. Parijs, 1863.)

Deugd.

8. Deugd, tot haar hoogste standpunt opgevoerd, omvat al de wezenlijke goede hoedanigheden die den deugdzame mens uitmaken. Goedheid, liefdadigheid, matigheid, nederigheid, zijn allen deugden aan den mens eigen. Ongelukkigerwijze gaan deze dik-

wijls met kleine zedelijke zwakheden gepaard die ze ontsieren en verminderen. Hij die zich op zijne deugden beroemt, is niet deugdzaam, want daartoe ontbreekt hem juist de voornaamste hoedanigheid: nederigheid — waartegen hij de meest daartegen overstaande ondeugd: hoogmoed, bezit. De deugd dezen naam wezenlijk waardig, is wars van vertoning, men vermoedt die, maar zij zelve hult zich in het duister en ontvliedt de bewondering der menigte. De Heilige Vincentius de Paulo was deugdzaam; zo ook de abt van Ars, en nog velen weinig bij de wereld, maar daarentegen bij God bekend. Al deze deugdzame mensen wisten zelve niet dat zij het waren, zij volgden de inspraak van hunne heilige gedachten, en deden goed met volmaakte belangeloosheid en met gehele offering van zichzelf.

Tot de aldus begrepen en betrachte deugd nodig ik u uit mijne kinderen; het is tot die waarlijk Christelijke en Spiritistische deugd, dat ik u aanspoor u toetewijden; maar verbant dan ook uit uw hart de gedachten van hoogmoed, ijdelheid en eigenliefde, welke de schoonste eigenschappen ontsieren. Volgt hem niet na die zichzelf als voorbeeld aangeeft, en zijne eigene goede hoedanigheden voor allen die het horen willen uitzuigt. Die ten toon gespreide deugd dient dikwijls tot dekmantel van eene menigte kleine schandalen en schandelijke laagheden.

In beginsel, vernietigt de mensen die zich zelve ophemelt, zich eene erezuil opricht, alleen daardoor reeds, alle wezenlijke verdiensten indien hij die bezitten mocht. En wat zal ik van hem zeggen wiens enige verdienste daarin bestaat het uiterlijk aantemen van iets wat hij niet is? Ik wil gaarne toestemmen dat hij die het goede doet, innige zelfvoldoening gevoelt, doch als die zelfvoldoening zich uit, met het doel om lof in te oogsten, dan ontaardt zij in eigenliefde.

O! gij allen die door de stralen der Spiritistische leer verwarmd wordt, en die weten hoe ver de mens nog van de volmaaktheid verwijderd is, vervalt nooit in dat euvel. De deugd is eene genade die ik alle oprechte spiritisten toewens, doch ik voeg er bij: Beter minder deugden en nederig, dan vele met hoogmoed gepaard. Het is door den hoogmoed dat de opvolgende mensengeslachten in het verderf zijn gestort; het is de nederigheid die hen eenmaal moet verlossen.

(François, Nicolas, Madeleine. Parijs 1863.)

De meerderen en de ondergeschikten.

9. Het gezag is even als de rijkdom eene opdracht waarover van hem aan wien zij gegeven is rekenschap geëist zal worden; vermeen niet dat het gegeven is om hem het ijdele genoegen te verschaffen van te kunnen bevelen, ook niet zoals de meeste machtigen der aarde het verkeerd geloven als een recht of een eigendom. God toont het

waarlijk genoeg dat het noch het een noch het ander is, daar Hij het wegneemt wanneer hem dit goed dunkte. Indien het een aan hun persoon verbonden voorrecht was, zoude het onvervreemdbaar zijn. Niemand kan dus beweren dat wat ook, zijn eigendom is, daar het hem zonder zijne toestemming ontnomen kan worden. God geeft het gezag als zending of als beproeving wanneer Hij zulks goed vindt, en neemt het even eens terug.

Hij aan wien het gezag toevertrouwd is, van welken omvang dit ook zijn moge, van af den meester over zijne dienstknechten tot aan den vorst over zijn volk, moet niet vergeten dat hem daardoor zielenzorg is opgedragen; hij zal zich moeten verantwoorden over de goede of slechte richting die hij zijne ondergeschikten zal hebben doen volgen, en over de fouten die zij gemaakt hebben; de ondeugden waartoe zij tengevolge van die verkeerde richting, of van slechte voorbeelden zullen zijn meegesleept, zullen op hem terugkomen, terwijl hij de vruchten van zijne goede zorg om hen tot het goede te brengen zal inoogsten. Ieder menschen heeft op aarde eene groote of kleine zending te volbrengen; wat die dan ook zijn moge zij is ons altijd ten goede opgedragen, men schiet dus daarin te kort, als men er het beginsel van vervalst.

Indien God aan den rijke vraagt: Wat hebt gij met uwe rijkdommen gedaan die in uwe handen een bron zijn moest die naar alle kanten welvaart moest verspreiden? Zal hij ook aan hem die met enig gezag bekleed is geweest vragen: Welk gebruik hebt gij van het gezag gemaakt? Welk kwaad hebt gij tegengegaan? Welken vooruitgang hebt gij bevorderd? Indien ik u ondergeschikten gegeven heb, dan was het niet om ze tot slaven van uwen wil te maken, noch om de volgzame werktuigen voor uwe luimen of hebzucht te zijn, ik maakte u sterk, en heb u zwakken toevertrouwd, opdat gij ze zoudt ondersteunen, en ze zoudt helpen om tot mij te komen.

De meerdere die van de woorden van Christus doordrongen is minacht degenen niet die onder hem geplaatst zijn, wetende dat onze maatschappelijke verhoudingen ons tegenover God op geene onderscheiding aanspraak geven. Het Spiritisme leert hem, dat alhoewel zijne onderhorigen hem gehoorzamen, het mogelijk is, dat zij hem vroeger bevelen gegeven hebben, of wel hem later bevelen zullen kunnen geven, en dat hij dan dezelfde bejegening, waaraan hij anderen onderworpen heeft, zelf zal ondergaan.

Maar zo de meerdere plichten te vervullen heeft, zo heeft de minderen van zijnen kant er even heilige natekomen. Indien hij Spiritist is, zal zijn geweten hem nog beter zeggen dat hij er niet van ontheven is al mocht zijn meester de zijnen niet vervullen, omdat hij weet dat men geen kwaad met kwaad vergelden moet, en dat de gebreken van den eenen die van den anderen niet wettigen. Indien hij ten gevolge van zijne ondergeschikte betrekking lijden moet, zegt hij tot zich zelve, dat hij dit waarschijnlijk verdiend heeft, omdat hij wellicht vroeger van zijn gezag misbruik gemaakt heeft, en daarom nu op zijne beurt al het onaangename dat hij aan anderen heeft doen ondergaan, zelf moet gevoelen. Indien hij geene betere betrekking kunnende vinden, gedwongen is, in die on-

dergeschikte betrekking te blijven, leert hij door het Spiritisme er in te berusten als in eene beproeving voor zijne nederigheid die voor zijne volmaking nodig is. Zijn geloof strekt hem tot gids voor zijn gedrag; hij handelt zoals hij wensen zoude dat zijne ondergeschikten ten zijnen opzichte zouden handelen indien hij hun meester was. Om die rede is hij nauwgezet in de vervulling van al hetgeen wat hem opgedragen wordt te doen, want hij begrijpt dat iedere onachtzaamheid bij den arbeid welke hem toevertrouwd is, een nadeel is voor dengene die hem betaalt, aan wien hij zijnen tijd en zijne zorg verschuldigd is; in een woord, hij wordt geleid door plichtbesef, welk het geloof hem geeft, en door de zekerheid, dat iedere afwijking van den rechten weg eene schuld is, die men vroeg of laat zal moeten afbetalen.

(François, Nicolas, Madeleine, Kardinaal Morlot, Parijs. 1863.)

De mens in de wereld.

10. Een godsdienstig gevoel moet altijd het hart van hen vervullen, die zich onder de ogen van den Heer tezamen verenigen, en de hulp der goede geesten inroepen. Reinigt daarom uwe harten, laat er geene wereldse of beuzelachtige gedachte in wonen; verheft u in gedachte tot hen die gij tot u roept, opdat zij, u, in de daartoe vereiste stemming vindende, in ruime mate het goede zaad kunnen uitstrooien, dat in uwe harten ontkiemen, en de vruchten van liefde en rechtvaardigheid dragen moet.

Geloof evenwel niet dat wij, door u zonder ophouden aantesporen om te bidden, en door de gedachte de geesten interoepen er u toe willen brengen een mystiek leven te leiden, waardoor gij u van de wereld, waarin gij veroordeeld zijt te leven, zoudt buiten sluiten. Neen, leeft met de mensen van uwen tijd, zoals mensen leven moeten; brengt uw offer aan de eisen, ja zelfs aan de nietigheden der eeuw, maar brengt dat offer met een gevoel van reinheid, waardoor het geheiligd kan worden.

Gij zijt geroepen om in aanraking te komen met geesten van verschillenden aard, met tegenstrijdige karakters; kwetst geene van hen met welken gij omgaat. Weest vrolijk, gelukkig, maar met die vrolijkheid welke een goed geweten ons schenkt, maar met het geluk van eenen erfgenaam des Hemels, die de dagen telt, waarna hij in het bezit der erfenis zal gesteld worden.

De deugd bestaat niet in het vertonen van een gestreng en somber uiterlijk, noch in het versmaden der genoegens, welke uw stand in de maatschappij u veroorloven; het is voldoende als men bij alles wat men doet, aan den Schepper denkt, die ons het leven gaf; het is voldoende als men een arbeid beginnende of voltooiende, zich in gedachte tot den Schepper verheft, en hem in eene opwelling uit den grond van het hart, het zij zijne bescherming om wel te slagen of zijnen zegen voor het volbrachte werk af-

smeekt. Wat gij ook doet, verheft u tot den oorsprong van alle dingen, doet nooit iets of laat de gedachte aan God uwe daden zuiveren en heiligen.

Zoals Christus gezegd heeft bestaat de volmaaktheid geheel en al in de volledige betrachtting der liefde, en de plichten der liefde strekken zich tot alle maatschappelijke betrekkingen uit van de geringste tot de hoogste. Alléén levende zoude men geene liefde kunnen betrachten; het is alleen door aanraking met zijns gelijken, in de moeilijke worstelingen die in het leven plaats grijpen, dat men daartoe de gelegenheid vindt. Hij dus die zich afzondert, berooft zichzelf van het machtigste middel van volmaking; alleen aan zichzelf te denken hebbende, leidt hij het leven van eenen egoïst. (Zie **Hoofd V. nr. 26**).

Geloof dus niet dat om in voortdurende gemeenschap met ons te zijn, om voor het aangezicht van den Heer te leven, men een boetekleed behoeft te dragen, en zich het hoofd met as moet bedekken; neen, ik herhaal het, neen; weest gelukkig naar de behoeften van den mens, maar laat uw geluk nooit gepaard gaan met enige daad of gedachte die Hem kan beledigen, of degenen die u liefhebben en u leiden, van schaamte het gezicht doen verbergen. God is liefde, en zegent hen wier liefde heilig is.

(Een beschermgeest. Bordeaux. 1862).

Zorgdragen voor het lichaam en de geest.

11. Bestaat de zedelijke volmaaktheid in kastijding van ons lichaam? Om deze vraag te beantwoorden steun ik op de beginselen die ons tot grondslag strekken, en dan begin ik met de noodzakelijkheid aantetoonen, om zorg te dragen voor het lichaam, dat door zijne afwisselende toestanden van ziekte en gezondheid, eenen zeer belangrijken invloed uitoefent op de ziel welke men zich als door het vlees gekerkerd moet voorstellen. Wil die gevangene leven, en zelfs de illusie der vrijheid begrijpen, dan moet het lichaam gezond, vlug en vaardig zijn. Laat ons die vergelijking vervolgen: zij bevinden zich nu beiden in volmaakte toestand; wat moeten zij nu doen, om het evenwicht tussen beider zo uiteenlopende neigingen en behoeften te bewaren?

Twee stelsels staan hier tegenover elkander; dat der asceten (In de eerste Chr. kerk streng vrome mensen die bij vasten zich onthielden van alle werelds genot), dat het lichaam onderdrukken en dat der materialisten dat de ziel vernietigen wil; twee daden van geweld beiden bijna even onzinnig. Naast die twee grote stelsels wemelt het van onverschilligen, die geene overtuiging noch driften hebbende, met lauwheid liefhebben, en op eene bekrompen wijze genieten. Waar dan zetelt de waarheid? Waar de kennis van het leven? Nergens; en dit grote vraagstuk zoude geheel onopgelost blijven, zo niet het Spiritisme die zoekers hier te hulp kwam, door hun de betrekking die tussen lichaam en

ziel bestaat aantetoonen en hun te zeggen: dat aangezien deze elkander wederkerig nodig hebben, men voor beiden zorg moet dragen. Hebt dus uwe ziel lief, maar draagt ook zorg voor uw lichaam het werktuig der ziel; zijne behoeften die door de natuur zelve worden aangewezen te miskennen, is God's wet miskennen. Straft het niet voor de fouten die uw vrije wil hem doen begaan, en waaraan het even onschuldig is, als het slecht bestuurde paard aan de ongelukken die het veroorzaakt; zult gij dan volmaakter zijn als gij, uw lichaam kastijdende, niettemin baatzuchtig trots en liefdeloos jegens uw naasten blijft? Neen, niet daarin bestaat de volmaaktheid, zij bestaat geheel in de hervorming die gij uwen Geest zult doen ondergaan, buigt dien geest, onderwerpt, vernedert, kastijdt dien, dit is het enige middel om hem aan Gods wil te doen gehoorzamen en het enigste wat tot volmaking leidt.

(Georges, beschemgeest, Parijs 1863).

HOOFDSTUK XVIII.

Velen zijn geroepen maar weinigen uitverkoren.

Gelijkenis van het bruiloftsmaal. De enge Poort. Zij die zeggen Heere! Heerel zullen niet allen ingaan in het Rijk der Hemelen. Men zal veel vragen aan hem die veel ontvangen heeft. Onderwijs van de Geesten: aan hem die heeft zal gegeven worden. Men herkent den Christen aan zijne werken.

Gelijkenis van het bruiloftsmaal.

1. En Jezus, sprak tot hen wederom door gelijkenissen, zeggende:

Het Koningrijk der Hemelen is gelijk een zeker koning, die zijnen zoon eene bruiloft bereid had; — En zond zijne dienstknechten uit, om de genoden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen. — Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeggende: Zegt den genode: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid, mijne ossen, en de gemeste beesten zijn geslagt, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft. — Maar zij, zulks niet achtende, zijn heengegaan, deze tot zijnen akker, gene tot zijne koopmanschap. — En de anderen grepen zijne dienstknechten, deden hun smaadheid aan, en doodden hen. — Als nu de koning dat hoorde, werd hij toornig, en zijne krijgsheren zendende, heeft die doodslagers vernield, en hunne stad in brand gestoken.

Toen zeide hij tot zijne dienstknechten. De bruiloft is wel bereid, doch de genode waren het niet waardig. — Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zo velen als gij er zult vinden, roept ze tot den bruiloft. En dezelve dienstknechten, uitgaande op de wegen, vergaderden allen, die zij vonden, beide kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten.

En als de Koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar eenen mens, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed; En zeide tot hem: Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende? En hij verstomde. — Toen zeide de Koning tot de dienaars: Bindt zijne handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis; daar zal zijn weening en knarsing der tanden; — Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. (Matth. XXII. v. 1—14.)

2. De ongelovige glimlacht bij die gelijkenis welke hem kinderachtig naïef voorkomt, want hij begrijpt niet hoe men zoveel bezwaar kan maken, om aan een feestmaal

deel te nemen en nog veel minder dat de genodigden hun tegenstand zo ver drijven, dat zij de zendelingen van den Huisheer doden. "Gelijkenissen zeggen zij, zijn wel is waar zinnebeelden, maar zij moeten daarom niet den grens der waarschijnlijkheid te buiten gaan."

Hetzelfde kan men van alle allegorische voorstellingen, van de geestigste fabelen zeggen, als men die niet, om er de verborgen betekenis van te ontdekken, van hunne inkleeding ontdoet. Jezus ontleende zijne gelijkenissen aan de meest alledaagse gebruiken van het leven; en pastte die op de zeden en het karakter toe van het volk tot welk hij sprak; de meesten hebben ten doel om bij de menigte het denkbeeld van een geestelijk leven ingang te doen vinden, en de betekenis is er dikwijls alleen onduidelijk van, omdat men bij de beoordeling niet van dat standpunt uitgaat.

In de onderhavige gelijkenis, vergelijkt Jezus het Koningrijk der Hemelen, waar alles vreugde en geluk ademt, met een feestmaal. Door de eerste genodigden bedoelt hij de Hebreërs die door God het eerst tot de kennis der wet geroepen zijn. De dienstknechten van den meester zijn de profeten die hen kwamen aanmanen den weg der ware gelukzaligheid te volgen; maar men luisterde weinig naar hunne woorden; hunne waarschuwingen werden in den wind geslagen; velen zelfs werden evenals de dienaren uit de gelijkenis gedood. De genodigden die zich verontschuldigen, als reden de zorg voor hunne velden en handel aanvoerende, is het zinnebeeld der mensen naar de wereld, die geheel en al in de aardse zaken verdiept, ten opzichte der Hemelse geheel onverschillig zijn.

Het was onder de joden van dien tijd een geloofspunt, dat hunne natie de oppermacht over alle andere volken zoude verkrijgen, God had toch aan Abraham beloofd, dat zijne nakomelingen de gehele oppervlakte der aarde zouden bedekken.

Maar zij namen den vorm voor het wezen der zaak en geloofden dat hiermede eene wereldlijke en materiële heerschappij bedoeld werd.

Vóór de komst van Christus, waren alle volken de Hebreërs alleen uitgezonderd, afgodendienaars en aanhangers van het veelgodendom (polytheïsme.) Alleen bij enige meer dan met gewoon verstand begaafde mensen, kwam de gedachte aan een Goddelijke éénheid wel op, doch deze mening bleef eene persoonlijke, maar nergens werd het als grond waarheid gehuldigd, dan alleen door enige ingewijden, die hunne wetenschap onder eenen geheimzinnige sluier die voor de massa ondoordringbaar was, verborgen. De Hebreërs waren de eersten die openlijk het bestaan van slechts één God (monotheïsme) beleden; het is aan hen dat God eerst door Mozes, later door Jezus zijne wet gaf, en uit dezen kleinen haard is het licht ontsproten dat zich over de gehele aarde verspreiden, het heidendom overwinnen, en aan Abraham eene geestelijke nakomelingschap, "zo talrijk als de sterren aan den Hemel," geven moest. Maar de Joden hoewel de afgodendienst verlatende, veronachtzaamden de zedelijke wet, om zich meer aan de ge-

makkelijke opvolging van uiterlijke plechtigheden te hechten. De maat van het kwaad was vol; het ten ondergebrachte volk werd inwendig door partijschap verscheurd; het ongeloof was tot zelfs in het Allerheiligste doorgedrongen. Toen verscheen Jezus, om hen aan de opvolging der wet te herinneren, en hun in het verschiets een toekomstig leven te doen zien; de eersten tot het grootste feestmaal van het algemeen geloof uitgenodigd, werd het woord van den Hemelse Messias door hen afgewezen, en doodden zij hem, en verloren daardoor de vruchten, die zij als de eerste geroepenen hadden kunnen oogsten.

Het zoude evenwel onrechtvaardig zijn, in dezen het gehele volk te beschuldigen; de verantwoordelijkheid valt hoofdzakelijk op de Farizeeën en Sadduceeën, die de natie, door den hoogmoed en de dweepzucht der eersten en door het ongeloof der laatsten ten verderven hebben geleid. Dezen zijn het hoofdzakelijk die door Jezus als de genodigden die weigerachtig bleven om het bruiloftsfeest bij te wonen bedoeld worden. Hij laat daarop volgen: "de Meester dat ziende, liet al degenen die op de uitgangen der wegen gevonden worden zo wel kwaden als goeden uitnodigen;" hiermede geeft hij te verstaan dat het woord nu tot alle andere volken, heidenen en afgodendienaars zal verkondigd worden, en dat dezen het aannemende in de plaats der eerstgenodigden, tot het bruiloftsmaal zullen toegelaten worden.

Maar het is niet genoeg uitgenodigd te zijn, het is niet voldoende den naam van Christus te dragen, noch om aantezitten aan het Hemelse bruiloftsmaal; voor alles, moet men, en dat is eene bepaalde voorwaarde, het bruiloftskleed dragen, dat wil zeggen dat men rein van hart moet zijn en de wet volgens den geest moet opvolgen; en deze wet is in zijn geheel opgenomen in de woorden: Buiten de Liefde geene zaligheid. Maar hoe weinigen zijn er onder al degenen die het Goddelijke woord horen, die tot hun eigen welzijn die wet opvolgen! Hoe weinig maken zich waardig het Rijk der Hemelen in te gaan! Daarom zegt Jezus: velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

De enge poort.

3. Gaat in door de enge poort: want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan. — Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden. — (Matth. VII, v. 13, 14.)

4. En er zeide een tot hem: Heere! Zijn er ook weinigen, die zalig worden? Eu hij zeide tot hen: — Strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen, zeg ik u, zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen; — Namelijk nadat dé heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan de deur te kloppen, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! En hij zal antwoorden en tot u zeggen:

Ik ken u niet, vanwaar gij zijt. — Alsdan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben in uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en gij hebt in onze straten geleerd. — En hij zal zeggen: Ik zeg u, ik ken u niet, vanwaar gij zijt; wijk van mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid! Aldaar zal zijn weening en knarsing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten, in het koninkrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen. — En daar zullen er komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods. — En ziet er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn, en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn. — (Luc. XIII, v. 23—30.)

5. De poort die tot het verderf leidt is wijd, omdat de slechte hartstochten menigvuldig zijn, en omdat de weg die tot het kwaad voert door verreweg de meesten bestreden wordt. Die welke tot heil voert is eng, omdat de mens die in wil gaan grote krachtsinspanning moet aanwenden om zijne slechte neigingen te overwinnen, omdat weinigen daartoe overgaan, het is de aanvulling der spreuk: Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

Zo is nu de toestand van het aardse mensdom, omdat de aarde eene wereld voor boetedoening zijnde, het kwaad daar de overhand heeft; wanneer zij hervormd zal zijn, dan zal de weg die tot het goede leidt het meest gevolgd worden. Deze woorden moeten dus in eenen betrekkelijke en niet in eenen absolute zin verstaan worden. Indien dit de normale toestand van het mensdom moest blijven, dan zou God uit eigen beweging verreweg het grootste gedeelte van zijne schepselen tot verderf gedoemd hebben, hetgeen onmogelijk kan verondersteld worden als men erkent dat God Algoed en rechtvaardig is.

Maar aan welke misdaden heeft zich het mensdom dan wel schuldig kunnen maken, om zulk een treurig lot in het tegenwoordige leven en in de toekomst te hebben verdiend, als zij in haar geheel op de aarde verbannen was, en de ziel geen ander bestaan gehad heeft? Waarom is die weg met zo vele hinderpalen als bezaaid? Waarom is die poort zo eng dat het slechts voor een gering aantal mogelijk is er binnen te geraken, indien het lot der ziel bij den dood onherroepelijk wordt vastgesteld? Men ziet dat men met het aannemen van slechts één leven telkens met zichzelf en met Gods rechtvaardigheid in tegenspraak komt. Het voorbestaan der ziel en de menigvuldigheid der werelden aannemende, wordt het verschiet meer uitgestrekt; en worden de duisterste punten van het geloof opgehelderd het tegenwoordige en de toekomst wordt één met het verleden; en men begrijpt dan eerst al het diepzinnige, de gehele waarheid en wijsheid der gezegden van den Christus.

Zij die zeggen Heere! Heere!

6. Niet een iegelijk, die tot mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil mijns vaders, die in de hemelen is. — Velen zullen te dien dage tot mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in uwen naam geprofeeteerd, en in uwen naam duivelen uitgeworpen, en in uwen naam vele krachten gedaan? — En dan zal ik hen openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van mij, gij, die de ongeregtheid werkt. (Matth. VII. v. 21—23.)

7. Een iegelijk dan, die deze mijne woorden hoort en dezelve doet, dien zal ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op eene steenrots gebouwd heeft: — Er is slagregen neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond. — En een iegelijk, die mijne woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij eenen dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft. — En de slagregen is neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot. (Matth. VII. v. 24—27. — Luc. VI. v. 46. 49.)

8. Zo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden, en de mensen also zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der Hemelen; maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der Hemelen. (Matth. V. v. 19.)

9. Allen die Jezus belijden zeggen Heere Heere! Maar waartoe dient het hem Meester of Heer te noemen, als men zijne voorschriften niet opvolgt? Zijn dat zijne discipelen die den ganschen dag biddende doorbrengen, maar niet beter noch liefderijker of toegevender jegens huns gelijken zijn? Neen, want zoals de Farizeeën, bidden zij met de lippen, maar niet met het hart. En met vormen kunnen zij de mensen, maar niet God misleiden. Tevergeefs zullen dezen tot Jezus zeggen; wij hebben in uwen naam geprofeeteerd, dat wil zeggen in uwen naam onderwezen, wij hebben duivelen in uwen naam uitgeworpen; wij hebben met u gegeten en gedronken; hij zal hun antwoorden: "Ik weet niet wie gij zijt; gaat weg van mij, gij, die ongerechtigheid doet, gij die uwe woorden door uwe daden logenstraft, die uwe naasten lastert, die de weduwen berooft en echtbreuk pleegt; gaat weg van mij gij, wier hart haat en gal uitspuwt, gij die in mijnen naam het bloed van uwe broeders stort, die hunne tranen doet vloeien in plaats van die af te drogen. Voor u zal er gewezen en knarsingen der tanden zijn, want het Koninkrijk Gods is voor hen die zachtmoedig, nederig en liefderijk zijn. En denkt niet door de veelheid uwer woorden en door uwe kniebuigingen Gods gerechtigheid te kunnen vermurwen; de enige weg die voor u open staat om genade bij Hem te verwerven, is de

waarachtige betrachtig van de wet der Liefde en weldadigheid."

De woorden van Jezus zijn eeuwig omdat zij de waarheid zijn, zij zijn niet alleen een vrijgeleide tot het Hemelse leven, maar een waarborg voor vrede, gerustheid en bestendigheid van de dingen der aarde, daarom zullen alle menselijke instellingen zowel op het staatkundig, als maatschappelijk en Godsdienstig gebied die gegrond zijn op die woorden, duurzaam zijn als het huis dat op de rots gebouwd is; het mensdom zal die behouden, omdat het er gelukkig door worden zal; maar de instellingen die met deze woorden in tegenspraak zijn, zullen zijn als het huis op het zand gebouwd; de stormen der omwentelingen en de stroom van vooruitgang zullen die in doen storten.

Men zal veel vragen aan hem die veel ontvangen heeft.

10. En de dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heeren, en zich niet bereid, noch naar zijnen wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden; — Maar die dezelve niet geweten heeft, en gedaan heeft dingen, die slagen waardig zijn, die zal met weinige slagen geslagen worden. En een iegelijk, dien veel gegeven is, van dien zal veel geëist worden; en dien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eisen. (Luc. XII, v. 47, 48.)

11. En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden. — En dit hoorden enigen uit de Farizeeën, die bij hem waren, en zeiden tot hem: Zijn wij dan ook blind? Jezus geide tot hen: Indien gij blind waart, zo zoudt gij geene zonde hebben, maar nu zegt gij: Wij zien, zo blijft dan uwe zonde (Johann. XI. v. 39—41)

12. Deze stelregels worden vooral in het onderwijs der Geesten toegepast. Hij die de voorschriften van Jezus kent, is zeker schuldig wanneer hij die niet opvolgt; maar boven en behalve dat de Evangeliën welke die voorschriften bevatten, zich slechts in handen der Christensekten bevinden, zijn er nog velen onder dezen die ze nooit lezen, en hoevelen zijn er onder hen, welke ze lezen, die ze niet begrijpen! Het gevolg hiervan is dat de woorden van Jezus voor het grootste gedeelte van hen verloren gaan.

Het onderwijs der Geesten, dat deze grondstellingen weder op verschillende wijze op den voorgrond plaatst en ze ontwikkelt en verklaart, ten einde ze voor allen bevatte-lijk en toegankelijk te maken, heeft dit bijzondere, dat het niet binnen enge grenzen besloten blijft, maar dat iedereen, geleerd of niet geleerd, Christen of niet het ontvangen kan, aangezien de Geesten zich overal openbaren: geene van hen die hunne mededelingen hetzij rechtstreeks of door tussenkomst van anderen ontvangt kan dus onwetendheid voorwenden, noch zich op weinig onderwijs of op onduidelijkheid der allegorische bete-

kenis beroepen. Hij dus, die zich die mededelingen niet te nutte maakt tot bevordering zijner zedelijke volmaking, die ze als zeer bijzonder en merkwaardig bewondert, zonder dat zijn hart er door getroffen wordt, die er niet minder ijdel, hoogmoedig, baatzuchtig, aan de aardse goederen gehecht, noch beter jegens zijne naasten door wordt, is des te schuldiger, omdat hij meer middelen bezit, om de waarheid te leren kennen.

De mediums die goede mededelingen ontvangen en des niettemin in het kwade volharden, zijn nog meer te berispen, omdat zij dikwijls hunne eigene veroordeling ter neder schrijven, en zij indien zij niet door hoogmoed verblind waren, ontwaren zouden dat het tot hen is dat de Geesten het woord richten. Maar in plaats van de lessen die zij zelve schrijven of zien schrijven als eene les voor hun zelve te beschouwen, zijn zij er alleen op uit om die op anderen toe te passen — het gezegde van Jezus dus vervullende; "Gij ziet den splinter die in het oog van uwen broeder is, maar den balk, die in uw oog is, merkt gij niet." (Zie **Hoofdst X nr. 9.**)

Door dit andere gezegde: "Indien gij blind waart, zo zoudt gij geene zonde hebben," geeft Jezus te kennen dat de schuld evenredig is aan de kennis die men bezit; de Farizeeën dus, die er zich op beroemden het meest verlichtte gedeelte der natie te zijn, en dat was ook inderdaad zo, waren dus in Gods ogen berispelijker dan het onwetende volk. Het is nu ook nog zo.

Aan de Spiritisten zal dus veel gevraagd worden, omdat deze veel ontvangen hebben, maar aan hen die veel vooruitgegaan zullen zijn, zal ook veel gegeven worden.

De eerste gedachte van iederen waren Spiritist moet wezen, te zoeken of in de raadgevingen der Geesten niets op hemzelve toepasselijk is.

Het Spiritisme komt het getal der geroepenen vermeerderen; door het geloof dat het schenkt, zal ook het getal der uitverkorenen vermenigvuldigd worden.

Onderwijs van de Geesten:

Aan hem die heeft zal gegeven worden.

13. En de discipelen, tot hem komende, zeiden tot hem: waarom spreekt gij tot hen door gelijkenissen? — En hij, antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven. — Want wie heeft dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedelijk hebben: maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft. — Daarom spreek ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet horen, noch ook verstaan. — En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen, en geenzints verstaan; en ziende, zult gij zien en geenzints bemerken. (Matth. XVIII, v. 10—14.)

14. En hij zeide tot hen: Ziet wat gij hoort. Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal meer toegelegd worden. — Want zo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft. (Marc. IV, v. 24, 25.)

15. Men geeft aan hem die reeds heeft, en men ontnemt aan hem die niet heeft. Overdenkt deze grote les die u dikwerf als eene paradox zal zijn voorgekomen. Hij die ontvangen heeft is dezulke die de betekenis van het Goddelijke woord begrijpt; hij heeft daarom alleen ontvangen omdat hij getracht heeft om het zich waardig te maken, en omdat de Heer in zijne barmhartige liefde alle pogingen tot het goede aanmoedigt. Deze onafgebroken met volharding voortgezette pogingen trekken de genade des Heeren tot zich: het is een magneet die de voortgaande verlichting en de overvloedige genade aantrekt, welke de kracht geeft om den heiligen berg te beklimmen op wiens top gij rust na den arbeid vindt. "Men ontnemt aan hem die niets of weinig heeft;" beschouwt dit als eene zinnebeeldige tegenstelling. Het is niet God die het goede dat hij hen gegeven heeft aan zijne schepselen ontnemt. Gij blinden en doven gebruikt uw verstand en opent uw hart; ziet met uwe geest; hoort met uwe ziel, en legt de woorden van hem, die voor uwe ogen het licht des Heeren Rechtvaardigheid ontstak, niet op zulk eene grove onware wijze uit. Niet door God wordt ontnomen aan hem die weinig ontvangen heeft, het is de Geest zelf die verkwistend en onverschillig, datgene wat hij bezat niet heeft weten te bewaren en te vermeerderen, door de in zijn hart gevallen penning, vruchten te doen voortbrengen.

Hij die den akker, de vrucht van den arbeid van zijnen vader wiens erfgenaam hij is, niet onderhoudt, ziet dien spoedig door onkruid overdekt. Is het dan de vader die hem den oogst, waarvoor hij niets heeft willen doen, ontnemt? Indien hij het zaad, bestemd om vruchten op den akker voortbrengen, door zorgeloosheid laat bederven, moet hij het dan zijnen vader wijten, als het niets opbrengt? Neen, neen; in plaats van aan hem, die alles voor hem heeft gereed gemaakt, te verwijten dat hij het geschonken terugneemt, moet hij den wezenlijken bewerker van zijn ongeluk beschuldigen, en berouwvol, met ijver en moed aan den arbeid gaan; met een vasten wil den grond bewerken; door berouw en hoop, tot in het hart beploegen: dan kan hij met vertrouwen het goede zaad dat hij uit het bedorven zal uitgezocht hebben, daarin uitstrooien, het met liefde en weldadigheid besproeien, en God, de God van Liefde en barmhartigheid zal wederom geven aan hem die reeds ontvangen heeft: Dan zal hij zijn pogen door welslagen bekroond zien, en een korrel zal honderd, een ander duizendvoudig opbrengen. Schept moed, arbeiders: neemt uwe eggen en ploegen, en beploegt uw harten, roeit het onkruid uit, zaait het goede zaad dat God aan u heeft toevertrouwd, en de dauw der liefde zal het vruchten der Liefde doen voortbrengen. (Een bevriende Geest, Bordeaux, 1862.)

Men herkent den christen aan zijne werken.

16. Zij die tot mij roepen: Heere Heere, zullen niet allen het rijk der Hemelen ingaan, maar alleen degene die den wil van mijnen Vader die in de Hemelen is doet."

Luistert naar dit woord van den Meester, gij allen die de Spiritistische leer als het werk des duivels verwerpt.

Opent uwe oren, want de tijd om te horen is gekomen. Is het voldoende om een trouw dienaar te zijn het kleed van den Heer te dragen? Is het genoeg: als men Christus wil navolgen, te zeggen: "Ik ben een Christen"? Indien gij oprechte Christenen zoekt, zult gij die aan hunne werken kennen. "Een goede boom kan geene slechte, noch een slechte boom goede vruchten voortbrengen." — iedere boom die geene goede vruchten voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen." Dit zijn des Meesters woorden; discipelen van Christus, verstaat die goed. Welke vruchten moet de boom van het Christendom voortbrengen, die hoge boom wiens weelderige takken een gedeelte der wereld overschaduwden, maar wiens lommer nog niet allen beschut, die zich rondom hem moeten verenigen? De vruchten van den boom des levens zijn vruchten van leven, hoop en geloof. Het Christendom verkondigt deze goddelijke deugden reeds gedurende vele eeuwen; het tracht die vruchten te verspreiden, maar hoe weinigen plukken ze? De boom is nog altijd goed, maar de hoveniers zijn slecht. Zij hebben den boom naar hunne eigene inzichten en behoeften willen vervormen, zij hebben hem gesnoeid, ingekort, verminkt; zijne dorre takken brengen geene slechte maar in het geheel geene vruchten voort. De dorstige reiziger die onder zijn lommer blijft staan, om er de vrucht der hoop (die hem weer kracht en moed moet geven) te zoeken, ziet niets dan dorre takken, voorboden van verval. Tevergeefs vraagt hij vruchten van het leven aan dien boom des levens, de bladeren vallen verdroogd af: de hand des menschen heeft ze zo lang mishandeld dat zij er door verdord zijn.

Opent dan uwe oren en uwe harten mijne geliefden! Kweekt dien boom des levens op, wiens vruchten het eeuwige leven schenken. Hij die hem geplant heeft, nodigt u uit hem liefderijk te verzorgen, en gij zult hem weer zijne Goddelijke vruchten in overvloed zien dragen. Laat hem onveranderd, zoals Christus hem u gegeven heeft; verminkt hem niet. Hij wil zijnen oneindige schaduw over de gehele wereld uitspreiden. Snijdt dus zijne takken niet af. Hij laat zijne weldadige vruchten in overvloed neervallen, om den dorstige reiziger, die den eindpaal bereiken wil te laven; raapt die vruchten niet op om ze weg te sluiten en te doen verrotten opdat niemand er nut van trekke. "Velen zijn geroepen maar weinigen uitverkoren;" dat komt omdat er geweldenaars zijn die zich meester maken van het brood des levens, zoals zij dit ook dikwerf met het dagelijks brood doen.

Sluit u niet bij dezen aan; de boom die goede vruchten voortbrengt, moet die voor allen verspreiden. — Gij dan gaat en roept de dorstigen tot u; brengt ze onder de takken van den boom, en deelt met hen de beschutting die hij u aanbiedt. "Men leest geene druiven van doornen." Mijne broeders verwijdert u dus van hen die u roepen om u de doornen van den weg aantebieden, en volgt hen die u in den schaduw van den boom des levens brengen.

De goddelijke Verlosser, de rechtvaardige bij uitnemendheid heeft het gezegd en zijne woorden zullen niet voorbijgaan: "Zij die mij zeggen Heere! Heere! zullen niet allen ingaan in het Rijk der Hemelen, maar zij alleen die den wil doen van, mijnen Vader, die in de Hemelen is."

Dat de Heer der Zegeningen u zegene; dat de God des lichts u verlichte; dat de boom des levens zijne vruchten overvloedig over u uitstorte! Geloof en bidt.

(Simeon, Bordeaux, 1868.)

HOOFDSTUK XIX.

Het geloof verzet bergen.

Kracht van het geloof. Het godsdienstig geloof. Voorwaarde voor onwankelbaar geloof. Gelijkenis van den vijgeboom. Onderwijs door de Geesten: Het geloof moeder der Hoop en der Liefde. Het goddelijke en het menselijke geloof.

Kracht van het geloof.

1. En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot hem een mensch vallende voor hem op de knieën, en zeggende; Heere ontferm u over mijnen zoon, want hij is maanziek, en is in zwaar lijden: want menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water — En ik heb hem tot uwe discipelen gebragt, en zij hebben hem niet kunnen genezen. — En Jezus, antwoordende zeide: O ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal ik nog met ulieden zijn? Hoelang zal ik u nog verdragen? Brengt hem mij hier.— En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werdt genezen van die ure af. — Toen kwamen de discipelen tot Jezus alleen, en zeiden: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen? En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg ik u: zoo gij een geloof had als een mostaardzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga heen van hier derwaarts! en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.

(Matth. XVII. v. 14—19.)

2. In het algemeen is het zeker waar dat men door zelfvertrouwen stoffelijke dingen kan ten uitvoer brengen, die men niet zoude kunnen doen als men aan zijne eigene krachten twijfelde; maar hier moet men die woorden alleen in den zedelijken zin verstaan. De bergen die het geloof verplaatst zijn: de beletselen, de tegenstand, in een woord de kwade wil waarmede men onder de menschen zelf als het goede dingen betreft te kampen heeft; de verblinding der dweepzucht, de trotsche driften, dit alles zijn zoo vele bergen die den weg versperren van allen die voor den vooruitgang van het menschdom werkzaam zijn. Het krachtige geloof schenkt ons volharding, geestkracht en de middelen om de hinderpalen die ons zoo wel bij groote als kleine dingen in den weg staan, te overwinnen; een wankelend geloof veroorzaakt besluiteloosheid, aarzeling, en hiervan maken degenen die men bestrijden wil gebruik; het spoort de middelen om te overwinnen niet op, omdat het geloof niet te kunnen overwinnen.

3. In eenen anderen zin, noemt men ook geloof, het vertrouwen dat men in het

welslagen van iets stelt; de zekerheid een doel te zullen bereiken; het geeft eene zekerheid van geest die ons den eindpaal doet zien, met de middelen om die te bereiken, zoodat degene die het bezit, om zoo te zeggen met zekerheid voorwaarts gaat, en zoo wel in het eene als in het andere geval kan het groote dingen ten uitvoer brengen.

Het ware oprechte geloof is altijd kalm, het geeft ons het geduld om af te wachten, omdat het eenen steun vindt in de rede en het begrip der dingen; het twijfelachtige geloof gevoelt zijne eigene zwakheid; wanneer het door eigenbelang opgewekt wordt, gaat het tot razernij over, en wil wat het aan kracht te kort schiet door geweld aanvullen. Kalmte in den strijd is altijd een teeken van kracht en vertrouwen; geweld is daarentegen een bewijs van zwakheid en van gebrek aan zelfvertrouwen.

4. Men moet zich wachten om het geloof te verwarren met eigenwaan. Het ware geloof gaat gepaard met nederigheid: hij die dat bezit vertrouwt meer op God dan op zichzelf, omdat hij weet dat hij, eenvoudig werktuig in Gods hand, niets zonder Hem doen kan; daarom komen de goede Geesten hem ook te hulp.

Eigenwaan is minder geloof dan wel hoogmoed, en de hoogmoed wordt altijd vroeg of laat door verijdeling van gekoesterde verwachtingen of door de vernedering die het te verduren heeft gestraft.

5. De kracht van het geloof vindt eene onmiddellijke toepassing bij het maagnetiseeren; door hem werkt de mensch op het fluidum, het algemeen werkend beginsel, hij wijzigt er de eigenschappen van, en geeft het eene bijna onweerstaanbare kracht. Het is daarom dat iemand die bij eene groote normale fluidische kracht een vurig geloof paart, door de enkele kracht van zijnen wil, die wonderbaarlijke uitwerking tot genezing als anderzints kan te weeg brengen die vroeger als wonderen beschouwd werden, en nogthans slechts de uitwerkselen van eene natuurwet zijn. Met het oog daarop zegt Jezus tot zijne discipelen: Gij hebt niet genezen, omdat gij geen geloof had.

Het godsdienstig geloof. Voorwaarden voor onwankelbaar geloof.

6. Uit een godsdienstig oogpunt beschouwd is geloof: het aannemen van de bijzondere leerstellingen, waaruit de verschillende godsdiensten bestaan; alle godsdiensten hebben hunne eigene geloofsartikelen. In dien zin kan het geloof beredeneerd of blind zijn. Het blinde geloof niets onderzoekende, neemt zonder bedenken zoowel het valsche als het ware aan, en komt dus telkens met bewezen waarheden en met de rede in botsing; in het overdrevene opgevoerd, ontardt het in dweepzucht. Als het geloof gegrond is op dwaling, wordt het vroeg of laat vernietigd; alleen een op Waarheid gegrond geloof is van de toekomst zeker, omdat het niets van de verspreiding van licht te duchten heeft, want hetgeen in de schaduw eene waarheid is, blijft even eens eene waarheid, als het

door het volle licht beschenen wordt. Iedere godsdienst beweert uitsluitend in het bezit der waarheid te zijn; een blind geloof voor een of ander geloofspunt te eischen, is: bekennen onmachtig te zijn om te bewijzen dat men gelijk heeft.

7. Gewoonlijk zegt men, dat het geloof eene gave is, en vele menschen beweren daarom dat het niet hunne schuld is, als zij niet gelooven. Zeker is het dat men niet op bevel kan gelooven, en wat nog juister uitgedrukt is: het geloof laat zich niet opdringen. Neen het laat zich niet opdringen, maar men kan het verkrijgen, en het wordt aan niemand geweigerd, zelfs niet den weerbarstigsten. Wij spreken van geestelijke fundamentele waarheden, en niet van deze of gene bijzondere geloofspunten. Het is niet aan het geloof om tot de ongeloovigen te gaan, maar zij moeten tot het geloof komen, en indien zij dat met oprechtheid zoeken, dan zullen zij het vinden.

Houdt het er dus voor dat zij die zeggen: Wij zouden niets liever wenschen dan te gelooven, maar wij kunnen het niet, dit met de lippen en niet met het hart zeggen, want als zij zoo spreken, stoppen zij zich de ooren dicht. Er is toch rondom hen geen gebrek aan bewijzen; waarom weigeren zij dan, die te zien? Bij eenigen is het onverschilligheid; bij anderen vrees van gedwongen te worden iets in hunne gewoonten te veranderen; bij de meesten is het hoogmoed, die weigert om eene macht grooter dan de hunne te erkennen omdat zij dan daarvoor het hoofd zouden moeten buigen.

Bij sommige menschen schijnt het geloof als 't ware aangeboren, en een vonk is voldoende om die te ontwikkelen. Deze gemakkelijker om de geestelijke waarheden in zich op te nemen is een duidelijk bewijs van vroegere volmaking; bij anderen vinden zij slechts met moeite ingang, dit is eveneens een niet minder duidelijk bewijs van eene nog achterlijke natuur. De eerste hebben reeds vroeger geloofd en begrepen; zij brengen bij hunne wedergeboorte, de ingeving van hetgeen zij geweten hebben mede; hunne opvoeding is voltooid; de anderen moeten nog alles leeren, hunne opvoeding moet nog aanvangen; zij zal voltooid worden, zoo niet in dit, dan in een volgend leven.

De tegenstand van den ongeloovige ligt dikwijls, wij moeten het bekennen, niet zoo zeer aan hem, dan wel aan de wijze, waarop men hem de dingen voorstelt. Het geloof moet eenen grond hebben, en die grond bestaat in het volkomen begrip van datgene wat men gelooven moet: om te gelooven is het niet voldoende te zien, men moet ook begrijpen. Het blindelings gelooven behoort niet meer in deze eeuw te huis, en het is juist het dogma van het blinde geloof dat heden ten dage zoovele ongeloovigen maakt, omdat het zich wil opdringen, en omdat het eischt dat men van eene der kostbaarste voorrechten van den mensch: de rede en den vrijen wil, afstand doe. Het is vooral dat geloof, waartegen de ongeloovige zich verzet, en waarvan men dan ook met waarheid kan zeggen dat men dit niet op bevel aanneemt; geene bewijzen toelattende, laat zij bij den geest eene onzekerheid bestaan, waaruit twijfel ontstaat. Het beredeneerd geloof, het geloof dat op feiten en redeneering gegrond is, laat niets duisters bestaan; men ge-

looft, omdat men zeker is, en men is eerst zeker als men begrepen heeft; daarom is zulk een geloof onwankelbaar; want er bestaat geen onwankelbaar geloof, dan dat, hetwelk op elken leeftijd van het menschedom, de rede onder de oogen kan zien.

Tot deze uitkomst leidt ons het Spiritisme, daarom zegeviert het ook altijd van het ongeloof wanneer het geenen stelselmatigen en baatzuchtigen tegenstand ontmoet.

Gelijkenis van den vijgenboom.

8. En des anderen daags, als zij uit Bethanie gingen, hongerde hem — En ziende van verre eenen vijgenboom, die bladeren had, ging hij om te zien, of hij ook iets op denzelfden zou vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond hij niet dan bladeren: want het was de tijd der vijgen niet. — En Jezus antwoordende, zeide tot denzelfden: Niemand ete eenige vrucht meer van u in der eeuwigheid! En zijne discipelen hoorden het. — En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij, dat de vijgenboom verdord was, van de wortelen af. — En Petrus zulks indachtig geworden zijnde, zeide tot hem: Rabbi! Zie de vijgenboom die gij vervloekt hebt is verdord. — En Jezus antwoordende, zeide tot hen: hebt geloof op God — Want voorwaar zeg ik u, dat zoo wie tot dezen berg zal zeggen: Wordt opgeheven en in de zee geworden; en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal gelooven, dat hetgeen hij zegt geschieden zal, het zal hem geworden, zoo wat hij zegt. (Marc. XI, v. 12—14 en 20--23.).

9. De verdorde vijgenboom is het zinnebeeld van hen die slechts uiterlijk de deugd vertonen, maar die in werkelijkheid niets goeds voortbrengen; redenenaars die meer schitterend dan grondig spreken; wier woorden oppervlakkig beschouwd, schoon schijnen, de ooren streelen, maar die als men er over nadenkt niets degelijk voor het hart bevatten; en waarvan men na ze aangehoord te hebben zich af moet vragen wat nut men er uit getrokken heeft.

Het is ook nog het zinnebeeld van hen die het niet aan de middelen ontbrekende om nuttig te kunnen zijn, het evenwel niet zijn: van alle utopieën, van alle zinledige systema's, van alle leerstellingen, waaraan een grondslag ontbreekt. Wat meestentijds ontbreekt is het ware, het vruchtbare geloof dat op het hart invloed uitoefent, in één woord het geloof dat bergen kan verzetten. Het zijn boomen die alleen bladeren, maar geene vruchten dragen; en het is daarom dat Jezus die tot onvruchtbaarheid veroordeelt; want er zal een dag komen waarop zij tot aan den wortel zullen verdord zijn; dat wil zeggen, dat elk systema, elke leer die geene vruchten voor het menschedom zal voortgebracht hebben, te niet zal gaan, dat alle menschen, vrijwillig onnut zijnde, als de verdorde vijgenboom zullen behandeld worden, omdat zij nalieten de hulpmiddelen die zij bezaten te

gebruiken.

10. De mediums zijn de tolken der Geesten; zij vervangen de stoffelijke organen die dezen ontbreken, ten einde ons hunne voorschriften overtebrengen, en het is daarvoor dat hun die gave geschonken is. In dezen tijd van maatschappelijke wedergeboorten, hebben zij eene bijzondere zending; zij zijn de boomen die het geestelijk voedsel aan hunne broeders moeten verschaffen; hun getal is vermeerderd, opdat dit voedsel overvloedig zij; men vindt ze overal, in alle landen, in alle standen der maatschappij, onder de rijken en armen, bij grooten en kleinen, opdat niemand daarvan verstoken zou blijven, en om aan het mensdome te toonen: dat allen geroepen zijn. Maar indien zij de voortreffelijke gave die hun geschonken is aan haar voorzorgend doel onttrekken, indien zij die gebruiken tot nietige of schadelijke doeleinden, indien zij die ten dienste van wereldsche belangen stellen, indien zij haar in plaats van heilzame, ongezone vruchten doen voortbrengen, indien zij er geene goede vruchten voor zichzelf, door zich te verbeteren, uit trekken dan zijn zij als de verdorde vijgenboom; God zal hun de gave die in hunne handen vruchteloos wordt: het zaad dat zij geene vruchten hebben doen voortbrengen, ontnemen, en hen ten prooi laten van slechte geesten.

Onderwijs door de Geesten:

Het geloof moeder der hoop en der liefde.

11. Om nut te kunnen stichten moet het geloof werkzaam zijn, en niet insluimeren. Als moeder van alle deugden die tot God voeren, moet het zorgvuldig over de kinderen die het ter wereld brengt waken.

Hoop en liefde zijn de volgelingen van het geloof, deze drie deugden vormen eene onafscheidbare driëenheid. Geeft het geloof ons niet de hoop om eenmaal de beloften van den Heer vervuld te zien; want als gij geen geloof hebt, wat kunt gij dan nog verwachten? Schenkt het geloof ons niet de liefde; want als gij geen geloof hebt, wien zult gij dan dankbaar zijn, en wat zult gij liefhebben?

Het geloof, die voortreffelijke ingeving Gods, wekt alle edele ingeschapen neigingen die den mensch tot het goede voeren op, het is de grondslag der wedergeboorte. Deze grondslag moet dus sterk en duurzaam zijn, want indien de geringste twijfel die komt schokken, wat zal er dan van het gebouw dat gij er op wilt vestigen, worden? Trekt dan dit gebouw op onwankelbare grondslagen op; laat uw geloof sterker wezen dan de drogredenen en de bespotting der ongeloovigen, want het geloof dat de bespotting der wereld niet trotseert, is het ware geloof niet.

Het ware geloof is wegstoppend en aanstekelijk, het deelt zich mede aan hen die het niet hadden of het niet hebben wilden, het vindt woorden tot overreding die tot de ziel spreken, terwijl het schijn-geloof slechts klinkende woorden heeft die ons koud en onverschillig laten. Predikt het geloof aan anderen door uw voorbeeld. Toont door uwe daden de waarde van uw geloof; toont door het schouwspel van uwe onwankelbare hoop het vertrouwen dat sterk maakt, en ons zelfs instaat stelt alle wederwaardigheid van het leven te trotseeren.

Hebt dus het geloof in alles wat het schoon en goed in zijne reinheid, in zijne rede heeft. Neemt dus het "geloof zonder onderzoek", die blinde dochter der blindheid niet aan. Hebt God lief, maar weet waarom gij Hem lief hebt; geloof in zijne beloften, maar weet waarom gij daaraan gelooft; volgt onze raadgevingen op, maar begrijpt het doel dat wij u aanwijzen en de middelen die wij u aan de hand doen om het te bereiken. Geloof en hoopt zonder ooit te verflauwen: de wonderen zijn werken van het geloof.

(Joseph, beschermgeest Bordeaux, 1862.)

Het goddelijke en het menselijke geloof.

12. Het Geloof is het aangeboren gevoel bij den mensch van zijne toekomstige bestemming, het is het bewustzijn dat hij oneindige vermogens bezit, waarvan de kernen (ofschoon verborgen) in hem gelegd zijn, die hij door zijnen werkzaamen wil moet doen ontkiemen en ontwikkelen.

Tot nu toe heeft men het geloof slechts van de godsdienstige zijde beschouwd, omdat Christus het als een machtige hefboom aangeprezen heeft, en men in hem alleen de stichter van eenen godsdienst beschouwd heeft. Maar Christus, die materiële wonderen gewrocht heeft, heeft door die wonderen zelf, aangetoond wat de mensch vermag als hem het geloof, dat wil zeggen, den wil om te willen, en de zekerheid dat die wil vervuld kan worden, bezielt. Hebben de apostelen zijn voorbeeld volgende ook geene wonderen gedaan? En wat waren die wonderen, zoo niet natuurlijk uitwerkselen waarvan de oorzaak aan de menschen van dien tijd onbekend waren, maar die thans voor een groot gedeelte verklaard zijn en door de studie van het Spiritisme en van het magnetisme volkomen begrepen zullen worden.

Het geloof is menselijk of Goddelijk, al naarmate de mensch zijne vermogens op de aardse behoeften of op die zijner hemelsche en toekomstige verwachtingen toepast. De man van genie die de verwezenlijking van eene grootsche onderneming op het oog heeft, slaagt daarin, indien hij het geloof heeft, omdat hij in zichzelf gevoelt, dat hij kan en moet slagen, en die zekerheid schenkt hem eene oneindige kracht. De deugdzaame mensch, die aan zijne Hemelsche toekomst gelooft en zijn leven aan edele en

schoone daden wil wijden, put in zijn geloof, in de zekerheid van de gelukzaligheid die hem wacht, de noodige kracht, en ook daar worden wederom wonderen van Liefde, toewijding, en zelfverloochening gewrocht. Eindelijk, bestaan er geene slechte neigingen die men met het geloof niet zou kunnen overwinnen.

Het magnetisme is eene der krachtigste bewijzen van de macht van het werkdagige geloof; door het geloof geneest het en brengt het die wonderbaarlijke verschijnselen voort, die men vroeger wonderen noemde.

Ik herzeg, het geloof is menselijk en goddelijk; indien alle geïncarneerde van de kracht die zij bezitten goed overtuigd waren, en indien zij hunnen wil aan die kracht dienstbaar wilden maken, zoude het hun mogelijk zijn, dingen te doen, die men tot nu toe als wonderen beschouwd heeft, doch niets anders dan eene ontwikkeling der menselijke krachten zijn.

(Een beschermgeest, Parijs. 1863.)

HOOFDSTUK XX.

De arbeiders van het laatste uur.

Onderwijs door de Geesten: De eerste zullen de laatste zijn. Zending der Spiritisten. De arbeiders van den Heer.

1. Want het koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des huizes, die met de den morgenstond uitging, om arbeiders te huren in zijnen wijngaard. En als hij met de arbeiders eens geworden was, voor eenen penning des daags, zond hij hen heen in zijnen wijngaard. En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen, ledig staande op de markt. En hij zeide tot dezelve: gaat gij ook heen in den wijngaard, en zo wat recht is zal ik u geven. En zij gingen. Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende ure, deed hij desgelijks. En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: wat staat gij hier den gehelen dag ledig? Zij zeiden tot hem: omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: gaat ook gij heen in den wijngaard, en zoo wat recht is, zult gij ontvangen.

Als het nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards tot zijnen rentmeester: roep de arbeiders, en geef hun den loon, beginnende van de laatsten tot de eersten. En als zij kwamen, die ter elfder ure gehuurd waren, ontvingen zij ieder eenen penning. En dien ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes, zeggende: deze laatsten hebben maar een uur gearbeid, en gij hebt zij ons gelijk gemaakt, die den last des daags in de hitte gedragen hebben.

Doch hij antwoordende, zeide tot eenen van hen: vriend! Ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor eenen penning? Neem het uwe en ga heen. Ik wil dezen laatsten ook geven gelijk als u. Of is het mij niet geoorloofd, te doen met het mijne, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed ben?

Alzo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. (Matth. XX, v 1 t/m 16. zie ook de [Gelijkenis van het Bruiloftsmaal](#), hoofdstuk XVIII, nr. 1.)

Onderwijs door de Geesten:

De eersten zullen de laatsten zijn.

2. De arbeider van het laatste uur heeft recht op het loon, maar daartoe moet hij zich met goeden wil ter beschikking stellen van den meester die hem gebruiken moest, en de vertraging om den arbeid te beginnen niet het gevolg van zijne luiheid of onwil zijn. Hij heeft recht op het loon, omdat hij van af het aanbreken van den dag met ongeduld dengenen heeft afgewacht die hem eindelijk werk zouden geven; hij was arbeidzaam, maar de arbeid ontbrak hem.

Maar indien de arbeider op elk uur van den dag geweigerd had aan het werk te gaan; indien hij gezegd had: geduld, de rust is mij aangenaam; als het laatste uur geslagen zal zijn, zal het tijds genoeg wezen om aan het loon van den dag te denken, wat behoef ik mij zelven moeite te geven voor eenen meester dien ik niet ken, dien ik niet lief heb! Hoe later ik kom hoe beter. Mijne vrienden! Deze zoude het loon van den arbeider niet gevonden, maar het loon voor zijne luiheid ontvangen hebben.

Hoe zal het dan gaan met hem die in stede van eenvoudig werkloos te blijven, de uren tot den arbeid bestemd, met het bedrijven van slechte daden doorbrengt; die God lastert, het bloed zijner broederen vergiet, huisgezinnen in rouw dompelt, goedgezind menschen tot den bedelstaf brengt, de onschuld misleidt, in een woord die zich in het slijk van alle menschelijke uitpattingen wentelt, wat zal van dezen worden? Zal het voor hem voldoende wezen als hij het laatste uur voelt naderen uitroepen: Heere ik heb mijnen tijd slecht besteed, neem mij nog tot dat de dag voleind zal zijn, opdat ik ook een weinig, van mijne taak afwerke; en geef mij het loon van den gewilligen arbeider? Niet alzo, zal de meester hem zeggen: ik heb nu geen werk voor u: gij hebt uwen tijd verspild, gij hebt datgene wat gij geleerd hebt, vergeten, gij weet niet meer hoe aan mijnen wijngaard gewerkt moet worden. Begin dus weer te leren, en als gij dan beter gezind zult zijn, kunt gij tot mij komen, ik zal u in mijnen akker toelaten, en gij zult daar op elk uur van den dag mogen arbeiden.

Goede Spiritisten, mijne geliefden, gij allen zijt arbeiders van het laatste uur; hoogmoedig zoude het van u te zijn te zeggen: ik ben met den dageraad aan den arbeid gegaan, en zal die niet dan bij zonsondergang verlaten; gij zijt allen de een vroeger de ander wat later gekomen, toen gij tot de wedergeboorte, waarvan gij de ketenen draagt, geroepen zijt; maar gedurende hoe vele achtereenvolgende eeuwen heeft de meester u niet naar zijnen wijngaard geroepen, zonder dat gij dien hebt willen binnentreden! Straks is het ogenblik daar, waarop gij uw loon moet ontvangen; maak een goed gebruik van het uur dat u nog tot arbeiden overblijft, en vergeet nooit dat uw leven hoe lang u dit toeschijnen moge, slechts een vluchtig ogenblik is in de oneindigheid des tijds die voor u

de Eeuwigheid vormt. (Constantijn, beschermgeest, Bordeaux, 1863).

3. Jezus hield van eenvoudigheid in zijne gelijkenissen, en in zijne mannelijke taal betekenen de arbeiders van het eerste uur de profeten, Mozes, en al de leraars die een tijdperk van vooruitgang gekenmerkt hebben; vooruitgang die door alle eeuwen heen door apostels, martelaars, kerkvaders, geleerden, wijsgeren en eindelijk door de Spiritisten voortgezet is. Dezen, de laatst gekomenen zijn reeds bij den dageraad van den Messias aangekondigd en voorspeld, en zij zullen hetzelfde, wat zeg ik? Zij zullen een hooger loon ontvangen. Laatst aangekomenen, maken de Spiritisten zich den intellectueelen arbeid van hunnen voorgangers ten nutte, omdat de eene mensch van den andere moet erven, en omdat hun arbeid en de vruchten daarvan hun gemeenschappelijk eigendom is. God zegent die solidariteit. Velen van hen herleven heden of zullen morgen herleven, om het werk dat zij vroeger begonnen zijn, te voleindigen; meer dan een patriarch, meer dan een profeet, meer dan een discipel van Jezus, meer dan een verkondiger van het Christelijke geloof bevinden zich onder hen, maar meer verlicht, meer ontwikkeld, niet meer aan den voet maar aan de kroonlijst het gebouw arbeidende; hun loon zal geevenredigd zijn aan de deugdelijkheid van hunnen arbeid.

De wedergeboorte, die schoone leer, vereeuwigt en bepaalt nauwkeurig de Spiritische verwantschap. De Geest geroepen om rekenschap te geven van de zending hem op aarde opgedragen begrijpt het verband dat tussen de afgebrokenen maar telkens weer opgevatte taak bestaat; hij ziet, hij gevoelt dat hij het denkbeeld zijner voorgangers opgevat heeft; door ondervinding rijp geworden betreedt hij op nieuw het strijdperk, om nogmaals vooruit te gaan; en allen, arbeiders van het eerste en van het laatste uur, wiens ogen geopend zijn, morren nu niet meer, maar aanbidden.

Dit is eene der vele ware betekenissen dezer gelijkenis, die even als alle andere welke Jezus aan het volk heeft medegedeeld, de kiem voor de toekomst, en ook onder alle vormen de openbaring van die heerlijke eenheid in zich bevat die van alles een harmonisch geheel maakt, van de solidariteit welke alle tegenwoordige wezens met het verleden en met de toekomst verbindt.

(Henry Heine, Parijs, 1863).

Zending der Spiritisten

4. Hoort gij niet reeds het gedruisch van den opkomenden storm, die de oude wereld moet medeslepen en al de ongerechtigheid der aarde in het niet moet doen verzinken? O! zegent den Heer, gij die gelooft in zijne verhevene rechtvaardigheid, en die als nieuwe apostelen der openbaring van verheven profetische stemmen, de nieuwe leer der wedergeboorte, en van de verhoging der Geesten naarmate zij goed of slecht hunne

zending vervuld en hunne aardsche beproevingen gedragen hebben, gaat verkondigen.

Beeft niet langer! De vurige tongen zweven op uwe hoofden. O! ware ingewijden in het Spiritisme, gij zijt Gods uitverkorenen. Gaat en predikt het Goddelijke woord. Het uur is geslagen, waarin gij uwe gewoonten, uwen arbeid, uwe nutteloze bezigheden, aan hare verspreiding moet ten offer brengen. Gaat en verkondigt: de Geesten uit den Hooge zijn met u. Zeer zeker zult gij tot menschen spreken die de stem Gods niet willen horen, omdat deze hen onophoudelijk tot zelfverloochening aanspoort; gij zult den gierigaard, belangeloosheid; den losbandige, onthouding; den huisselijke zoowel als andere dwingelanden, zachtmoedigheid prediken; te vergeefs zult gij spreken, ik weet het, maar wat is er aan gelegen! Gij moet den akker, dien gij bezaaien wilt, met uw zweet bevochtigen, want hij zal niet vruchtbaar worden noch iets voortbrengen dan door den volhardenden arbeid met ploeg en spade van het evangelie. Gaat en predikt!

Ja, gij allen trouwhartige mannen, die bij den aanblik van allen in de oneindige ruimte verspreide werelden uwe nietigheid beseft, gaat en vangt een kruistocht aan tegen de onrechtvaardigheid en de ongerechtigheid. Gaat en werpt die aanbidding van het gouden kalf die het menschdom beheerst, ter neder. Gaat, het is God die u meer en meer geleidt!

Gaat! Eenvoudige en onwetende mannen, uwe tongen zullen losgemaakt worden, en gij zult spreken, zoals geen een redenaar spreken zal. Gaat en predikt en de oplettende volken zullen met een gevoel van gelukzaligheid uwe woorden van troost, verbroedering, hoop en vrede opvangen.

Wat deren u de hinderlagen die men op uwen weg zal leggen! Het zijn alleen de wolven die in wolfskuilen vallen, want de Herder zal zijne schapen tegen de bloeddorstige offerpriesters weten te verdedigen.

Gaat mannen, groot voor God! Die gelukkiger dan de apostel Thomas, gelooft zonder te eisen eerst te zien, en de feiten der mediumniteit, zelfs wanneer het u zelf nooit gelukt is die te doen ontstaan, aanneemt; gaat, Gods-Geest geleidt u.

Voorwaarts dan, krijgsbende indrukwekkend door uw geloof, en het groote leger der ongelovigen zal voor u wijken, als de morgendauw voor de eerste stralen der opkomende zon.

Jezus heeft gezegd, dat het geloof de kracht is die bergen verzet; maar zwaarder dan de zwaarste berg liggen de onreinheden en alle ondeugden der onreinheid in 's menschen hart. Gaat dan, om met moed dien berg van ongerechtigheid te verzetten, die volgende geslachten slechts als eene legende moeten kennen, zoals gij zelve slechts zeer gebrekkig de tijdperken van voor de Heidensche beschaving kent.

Ja, de omwentelingen op zedelijk en wijsgerig gebied zullen op alle punten der aarde eenen aanvang nemen, het uur nadert waarop het Goddelijke licht op beide halfronden zal schijnen. (Erastus, Parijs, 1863).

De arbeiders van den Heer

5. Gij nadert den tijd die voor de vervulling der dingen die tot de hervorming van het menschedom moeten leiden, voorspeld is! Gelukkig zij, die onbaatzuchtig, zonder anderen drijfveer dan de liefde in den akker des Heeren zullen gearbeid hebben. Hun dagloon zal het honderdvoudige bedragen van hetgeen zij verwacht hadden. Gelukkig zij die aan hunne broeders zullen gezegd hebben: "Broeders, laat ons allen tezamen arbeiden en onze krachten verenigen, opdat de meester bij zijne terugkomst het werk gereed vinde," want de meester zal tot hen zeggen: "Kom tot mij gij goede arbeiders, gij die uwen naijver en uwe twisten het zwijgen hebt opgelegd opdat het werk daaronder niet lijden zoude! Maar wee hen! Die door hunne onenigheid, het uur van den oogst zullen hebben vertraagd, want de stormen zullen komen, en zij zullen door den wervelwind medegevoerd worden! Zij zullen Genade! Genade! roepen maar de Heer zal hun zeggen: wat roept gij om genade! gij die geen medelijden met uwe broeders gehad hebt, die geweigerd hebt hun de hand te reiken, gij die den zwakken hebt vertrapt, in plaats van hem op te heffen? Waarom roept gij om genade, gij die uwe vreugde in de genietingen der aarde, en in de voldoening van uwen hoogmoed gezocht hebt? Gij hebt uw loon, zoals gij dat gewenst hebt, reeds ontvangen, vraagt dus niet meer; de beloningen des Hemels zijn bestemd voor hen die er geene aan de aarde zullen gevraagd hebben.

God telt nu zijne getrouwe dienstknechten, en Hij heeft hen die slechts het uiterlijke der toewijding vertonen aangewezen opdat dezen zich niet het loon dat den moedigen arbeiders toekomt zouden toe-eigenen, want het is aan hen die niet voor de hun opgelegde taak zijn teruggedeinsd dat Hij de moeilijkste betrekkingen bij het groote werk der wedergeboorte door het Spiritisme, zal toevertrouwen, en het woord zal alsdan vervuld worden: "de eersten zullen de laatsten en de laatsten zullen de eersten zijn in het Koninkrijk der Hemelen."

(de Geest der Waarheid, Parijs, 1862).

HOOFDSTUK XXI.

Er zullen valsche christussen en valsche profeten opstaan.

Men kent den boom aan zijne vruchten. Zending der profeten. Wonderen der valsche profeten. Geloof niet eenen iegelijken geest. Onderwijs door de Geesten: de valsche profeten. Kenmerk van den waren profeet. De valsche profeten onder de Geesten. Jeremias en de valsche profeten.

Men kent de boom aan zijne vruchten.

1. Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geene kwade boom, die goede vrucht voortbrengt: — Want ieder boom wordt uit zijne eigene vrucht gekend; want men leest geene vijgen van doornen en men snijdt geen druif van bramen. — De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten, want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond (Luc.VI, v. 43—45.)

2. *Maar wacht u aan de valsche profeten, dewelke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven — Aan hunne vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook eene druif van doornen, of vijgen van distelen! Alzo een ieder goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten. — Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen. — Een ieder boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen. — Zo zult gij dan dezelve aan hunne vruchten kennen. (Matth. VII, v. 15—20.)*

3. Zie toe dat u niemand verleide; — want velen zullen komen onder mijnen naam zeggende: Ik ben de Christus en zij zullen velen verleiden. — Eu vele valsche profeten zullen opstaan, en zullen er velen verleiden. — En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden — Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. Alsdan zo iemand tot Ulieden zal zeggen: Ziet hier is

de Christus of daar, gelooft het niet.— *Want er zullen valsche Christussen en valsche profeten opstaan en zullen groote tekenen en wonderen doen*, alzo dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden. (Matth. XXIV, v. 4, 5, 11, 12, 13, 23, 24 — Marc. XIII, v. 5, 6, 21, 22).

Zending der profeten.

4. Gewoonlijk wordt aan de profeten de gave om de toekomst te voorspellen toegeschreven, zodat de woorden *profetie* en *voorzegging* dezelfde betekenis hebben verkregen. In den Evangelischen zin heeft het woord *profeet* eene veel uitgebreider betekenis; en wordt gebezigd voor iederen zendedeling van God die in last heeft het mensdome te onderwijzen, en hun de verborgenheden en de geheimen van het geestelijke leven te openbaren. Men kan dus *profeet* zijn zonder de toekomst te voorzien; eerstgenoemde denkwijze was die der Joden ten tijde van Jezus; en het was daarom dat toen deze voor Cajaphas gebracht werd, de schriftgeleerden en ouderlingen die daar vergaderd waren, hem in het aangezicht spuwden en hem met vuisten sloegen, en kinnebakslagen gaven, onder den uitroep van: "Christus profeteer ons, wie is het die u geslagen heeft?" Het is evenwel gebeurd dat de profeten, hetzij door ingeving, hetzij door openbaring der voorzienigheid de kennis der toekomst bezaten ten einde den menschen raad te kunnen geven; hunne voorspellingen daarna vervuld zijnde, werd de gave der voorzieniging beschouwd als eene der eigenschappen aan die van *profeet* eigen.

Wonderen der valsche profeten.

5. "Er zullen valsche Christussen en valsche profeten opstaan die groote tekenen en wonderen zullen doen, waardoor zelfs de uitverkorenen kunnen verleid worden." Deze woorden leren ons de ware betekenis van het woord *tekenen*. In den theologische zin opgevat, zijn *tekenen* en *wonderen*, exceptionele verschijnselen die buiten de natuurwetten liggen. Daar de natuurwetten hét werk van God *alleen* zijn, kan Hij ongetwijfeld indien Hij zulks wil, er van afwijken, maar het eenvoudig gezond verstand zegt ons, dat Hij aan mindere en zondige wezens geene macht die met de Zijne gelijk staat, en nog veel minder het recht kan gegeven hebben, om datgene wat Hij gewrocht heeft aftebreken. Zulk een beginsel heeft Jezus niet kunnen wettigen. Indien dus volgens de betekenis welke men aan het woord hecht, de Geest van het kwaad de macht bezit om wonderen te doen waardoor zelfs de uitverkorenen kunnen verleid worden, dan zou daaruit voortvloeien, dat, daar hij hetzelfde kan doen als God, de *tekenen* en *wonderen* niet het uit-

sluitend voorrecht van Gods gezanten zijn, en dus niets bewijzen, aangezien niets het onderscheid tussen de wonderen der heiligen en die van den duivel kenmerkt. Men moet dus voor die woorden eene meer rationele betekenis zoeken.

In de ogen van het onwetende gemeen is ieder verschijnsel waarvan de oorzaak niet bekend is: bovennatuurlijk, verbazingwekkend en een wonder; de oorzaak bekend wordende, erkent men dat het verschijnsel, hoe wonderbaarlijk die ook scheen niets anders was dan de toepassing van eene of andere natuurwet. Op die wijze wordt het getal der bovennatuurlijke dingen, naarmate de wetenschap zich uitbreidt, hoe langer hoe kleiner. Ten allen tijde zijn er menschen geweest die de eene of andere kennis waarvan zij het geheim hadden ten voordele van hunne eerezucht, baat of heerschzucht exploiteerden, ten einde zich daardoor het prestige van eene zoogenaamde bovenmensche-lijke macht of van eene Goddelijke zending te geven; dat zijn de valsche Christussen en de valsche profeten, de verspreiding van verlichting vernietigt het aanzien waarin dezen stonden, en daarom neemt hun getal af naarmate de menschen meer verlicht worden. Het feit dat men iets doet, wat in de ogen van sommigen een wonder is, is dus geen bewijs voor eene Goddelijke zending, daar het een gevolg kan zijn van verkregen kennis, die ieder mensch even goed verkrijgen kan, of wel van een bijzonder organisme dat de onwaardigste even zo goed als de waardigste kan bezitten. Men herkent den waren profeet aan meer ernstige en aan uitsluitend zedelijke kentekenen.

Geloof niet eenen iegelijken geest.

6. Geliefden! geloof niet een iegelijken Geest, maar beproeft de Geesten of zij uit God zijn; want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld. (1e Zendb. Johannes IV, v. 1.).

7. Wel verre dat de Spiritische verschijnselen, de valsche Christussen en de valsche profeten in eere hersteld hebben, zoals eenigen er genoeg in vinden te zeggen, komen deze hun den genadeslag toebrengen. Vraag geene wonderen en tekenen aan het Spiritisme, want het verklaart bepaald, dat het er geene doet; maar zoals de natuur-, schei- en sterre-kunde en de geologie de wetten der stoffelijke wereld hebben doen kennen, komt ook het Spiritisme andere nog onbekende wetten onderwijzen, namelijk die, welke de betrekking die er tussen de stoffelijke en de geestelijke wereld bestaat, regelen, en die niet minder dan de anderen der wetenschap, natuurwetten zijn, en komt het door verklaring te geven van eene zekere orde van tot heden onbegrepen verschijnselen, alles afbreken wat nog tot het domein van het wonderbaarlijke behoorde. Zij dus die lust mogten gevoelen, om die verschijnselen tot eigen voordeel te exploiteren, door zich voor

Godsgezanten te doen doorgaan, zouden niet lang misbruik van de lichtgelovigheid kunnen maken, maar spoedig ontmaskerd worden. Bovendien, bewijzen die verschijnselen zoals wij reeds hebben aangemerkt niets. Maar het bewijs voor zulk eene zending wordt gegeven door de zedelijke uitwerkselen, die niet door iedereen kunnen voortgebracht worden. Dit is eene der uitwerkingen van de ontwikkeling van de Spiritische wetenschap: dat zij door de oorzaak van zekere verschijnselen optesporen en te onderzoeken, den sluier die over vele geheimen hing opheft. Alleen zij die de duisternis boven het licht verkiezen, hebben er belang bij haar te bestrijden, maar de waarheid is als de zon: zij verdrijft de zwaarste nevelen.

Het Spiritisme maakt ons met eene andere veel gevaarlijker soort van valsche Christussen en profeten bekend, die zich niet onder de menschen, maar onder de niet-geïncarneerde bevinden, namelijk de kwelgeesten, de huichelende trotsche en valschgeleerden, die van de aarde tot de omdwaling (erraticiteit) zijn overgegaan en zich met eerbiedwaardige namen tooien, om onder begunstiging van het masker waar achter zij zich verbergen te trachten, nieuwe, dikwijls de meest vreemde en ongerijmdste meningen ingang te doen vinden. Voor dat men de mediumische gemeenschap kende, oefenden zij hun werking op eene minder merkbare wijze door ingeving, onbewust horende of sprekende mediumniteit uit. Het getal van hen die zich in verschillende maar vooral in de laatste tijden uitgegeven hebben voor Christus — voor Marie de moeder Gods, en zelfs voor God, is aanzienlijk, en het is tegen dezen dat Johannes waarschuwt als hij zegt: Geliefden geloof niet eenen iegelijken Geest, maar beproeft de Geesten of zij uit God zijn; want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld. Het Spiritisme geeft het middel aan de hand om ze te beproeven door de eigenschappen te doen kennen waaraan men de goede Geesten herkennen kan, eigenschappen die altijd van eenen zedelijke en nooit van eene materiële aard zijn (Men leze over het verschil in de Geesten: *Le Livre des Mediums*, hoofdst. 24 en volgende.). — Om de goede en kwade Geesten van elkander te onderscheiden kunnen vooral de woorden van Jezus van nut zijn: "Ieder boom wordt uit zijne eigene vrucht gekend; Een goede boom kan geene kwade, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen." Men beoordeele dus de Geesten naar het gehalte van hunnen arbeid, even als een boom naar de hoedanigheid zijner vruchten.

Onderwijs door de Geesten:

De valsche profeten.

8. Indien men u zegt: "Ziet Christus is daar." gaat er niet heen, maar wees integendeel op uwe hoede, want de valsche profeten zullen veelvuldig zijn. Maar ziet gij niet

dat de bladeren van den vijgenboom beginnen wit te worden, ziet gij niet aan zijne uitspruitsels dat de bloeitijd nadert, en heeft Christus u niet gezegd: Men herkent den boom aan zijne vruchten? Indien dan de vruchten bitter zijn, dan oordeelt gij dat de boom kwaad is; maar als zij zoet en gezond zijn dan zegt gij: Niets dat rein is kan uit eene kwade bron voortkomen.

Het is aldus mijne broeders, dat gij oordelen moet; het zijn de daden die gij na moet gaan. Als degenen die voorwenden met eene goddelijke macht bekleed te zijn, al de kentekenen van zoodanige zending bezitten, dat wil zeggen als zij in de hoogste mate alle Christelijke en eeuwige deugden: liefde, weldadigheid, toegevendheid, goedheid die alle harten aantrekt, bezitten; indien zij hunne woorden door daden bevestigen, dan kunt gij zeggen: Dezen zijn waarachtige Gods-gezanten.

Maar neemt u in acht voor die honigzoete woorden, wantrouwt de schriftgeleerden en de farizeën, die in lange klederen gehuld in het openbaar bidden. Mistrouwt hen die beweren alleen de eenige bezitters der waarheid te zijn.

Neen, neen, Christus is daar niet, want degenen die hij zendt om zijne heilige leer te verspreiden en zijn volk te hervormen, zullen, het voorbeeld van den Meester volgende, boven alles zachtzinnig en nederig van hart zijn; zij die door hun voorbeeld en raadgevingen het mensdom dat ten verderve dreigt en op de kronkelpaden rondzwerft moeten redden, zullen boven alles ingetogen en nederig zijn. Vliedt al wat naar hoogmoed zweemt; ontvlucht dit als eene besmettelijke melaatsheid die alles aansteekt waarmede zij in aanraking komt. *Vergeet niet dat ieder schepsel op zijn voorhoofd, maar vooral in zijne daden, den stempel van zijne grootheid of verval draagt.*

Gaat dan, mijne veel geliefde kinderen, bewandelt zonder schroom, zonder nevenbedoeling den gezegende weg dien gij opgegaan zijt. Gaat steeds zonder vrees voorwaarts; verwijdert moedig alles wat uwen vooruitgang naar het eeuwige doel zoude kunnen belemmeren. Reizigers gij zult nog maar eenen korten tijd in de duisternis en onder de smarten der beproevingen verkeren, indien gij uw hart opent voor die zachte leer die u de eeuwige wetten komt verkondigen, en die alle verzuchtingen uwer ziel naar het oneindige, bevredigt. Van nu af aan, kunt gij een lichaam geven aan die vlugge sylphen die gij in uwe dromen zaagt zweven, en die voorbijgaande als zij waren, alleen uwe gedachte konden bekoren doch niet tot uw hart spraken. Van nu af, mijne geliefden is de dood vernietigd om plaats te maken voor den schitterenden engel dien gij kent: den Engel van het wederzien en der hereniging. Van nu af aan hebt gij, die de taak welke de Schepper u opgedragen heeft goed vervuld hebt, niets van zijnen rechtvaardigheid te duchten, want hij is een Vader en vergeeft altijd zijne afgedwaalde kinderen die hem om vergeving bidden. Gaat dus voort, streeft altijd voorwaarts; laat uwe zinspreuk zijn: Vooruitgang, gestadige Vooruitgang in alles, tot dat gij den gelukkigen eindpaal zult bereikt hebben bij welken allen die u zijn voorgegaan u opwachten. (Lodewijk. Bordeaux, 1861.)

Kenmerken van den waren profeet.

9. Weest op uwe hoede voor de valsche profeten. Deze aanbeveling is ten allen tijde nuttig, maar vooral in tijden van overgang, waarin zoals thans eene hervorming van het menschdom zich voorbereidt, want dan komen er eene menigte eierzuchtigen en arglistigen, die zich als hervormers en Messiassen opwerpen. Het is tegen deze bedriegers dat gij op uwe hoede zijn moet, en het is de plicht van ieder eerlijk mensch, om hen te ontmaskeren. Gij zult mij vragen waar aan men die herkennen kan; ik zal het u zeggen:

Men vertrouwt het bevel over een leger alleen toe aan een kundig krijgsmann, die instaat is het aantevoeren; denkt gij dan dat God minder wijs is dan de mensch? Weest verzekerd dat Hij de gewichtige zendingen alleen aan hen toevertrouwt, die Hij weet dat instaat zijn die te vervullen, want de groote zendingen zijn zware lasten, waaronder de te zwakke mensch bezwijken zoude. Als het bij alles nodig is dat de onderwijzer kundiger zij dan de leerling, heeft men eveneens mannen voortreffelijk in verstand en zedelijkheid nodig om het menschdom in zedelijkheid en verstand te kunnen doen vooruitgaan! Daarom zijn het altijd reeds zeer ver gevorderde Geesten, in vroeger herhaald bestaan reeds beproefd, die zich ten dien einde incarneren, want indien zij niet voortreffelijker waren, dan zij, in wier midden zij handelend moeten optreden, dan zoude hun invloed zonder waarde zijn.

Dit aangenomen zijnde, moet gij tot het besluit komen dat de ware Godsgezant zijne zending, door zijne voortreffelijkheid, deugden, grootheid van ziel en door de uitwerking en invloed die zijne de zedelijkheid bevorderende daden ten gevolge hebben moet bewijzen. Trekt er ook nog deze gevolgtrekking uit, dat als hij door karakter deugd of verstand, beneden de rol blijft die hij op zich genomen heeft te vervullen, of beneden den persoon achter wiens naam hij zich verschuilt, hij niets anders is dan een tooneelspeler van de minste soort die niet eens zijn model kan nabootsen.

Er valt nog iets anders te overwegen, en wel dat de meeste der ware Godsgezanten zelve niet weten dat zij het zijn: zij volbrengen datgene waartoe zij geroepen zijn, zonder voorafgaand overleg, alleen ten gevolge van den aandrang van hun genie, ondersteund door de geheime macht die hen onbewust inspireert en leidt; in één woord: *de ware profeten doen zich door hunne daden kennen, men ontdekt ze; terwijl de valsche zichzelf voorstellen als door God gezonden te zijn.* De eersten zijn nederig en bescheiden; de laatsten hoogmoedig en met zichzelf ingenomen, spreken uit de hoogte, en schijnen even als alle leugenaars altijd te vreezen dat men hen niet geloven zal.

Er zijn er onder die bedriegers geweest die zich voor apostelen van Christus, an-

deren die zich voor Christus zelven uitgaven, en wat tot schande van het menschdom strekt, men heeft menschen gevonden die lichtgelovig genoeg waren, om zulke grove onwaarheden te geloven. Eenig eenvoudig nadenken toch had den meest verblinde de ogen moeten openen. Indien Christus wederom op aarde verscheen, zou hij er immers met zijne gehele macht en al zijne deugden teruggekomen zijn, tenzij men wil aannemen dat hij ontaard zoude zijn, hetgeen eene ongerijmdheid is, want even goed als God geen God meer zoude zijn als gij hem slechts ééne zijner eigenschappen ontnemt, zou Christus indien gij hem slechts een enkele zijner deugden ontnemt de Christus niet meer zijn. Bezitten nu degenen die zich voor Christus uitgeven al zijne deugden? dat is de vraag: let daarop. Let op hunne denkwijze en daden, en dan zult gij ontwaren, dat hun boven alles de twee verhevene deugden van Christus, nederigheid en liefde ontbreken, terwijl zij ondeugden hebben, die Christus niet kende: hebzucht en hoogmoed. Let bovendien nog daarop, dat er tegenwoordig, en wel in verschillende landen, meerdere valsche Christussen zoals er ook meerdere valsche Eliassen, Johannessen en Petrussen zijn, en dat dezen dus noodwendig niet allen de ware kunnen zijn. Weest verzekerd dat het lieden zijn die het zeer gemakkelijk vinden om ten koste van anderen te leven, en de lichtgelovigheid van hunne hoorders exploiteren.

Neemt u dus in acht voor de valsche profeten, vooral in eenen tijd van overgang, omdat vele bedriegers zichzelve Godsgezanten zullen noemen; zij oogsten voldoening voor hunne ijdelheid hier op aarde, maar weest verzekerd dat hen eene verschrikkelijke veroordeling wacht.

(Erastus, Parijs, 1862.)

De valsche profeten onder de Geesten.

10. Men vindt de valsche profeten niet enkel onder de menschen; maar ook en in een veel grooter aantal onder de hoogmoedige Geesten, die onder het valschelijk voorwenden van liefde en weldadigheid door het opwerpen van ongerijmde stellingen, welke zij bij hunne mediums trachten ingang te doen vinden, tweedracht zaaien, en het werk der vrijmaking van het menschdom vertragen, en die ten einde degenen die zij zoeken te bedriegen te verblinden, en om hunne theorieën meer gewicht bijzetten, zonder er eene gewetenzaak van te maken, namen aannemen, die door den mensch niet dan met eerbied uitgesproken worden.

Het zijn dezen die de kiemen van vijandschap in de Spiritsche kringen zaaien, en dezen er toebrengen zich van elkander aftescheiden en elkander met vijandige ogen aanzien. Dat alleen is voldoende om hen te ontmaskeren; want zo handelende leveren zij zelve het sterkste bewijs dat zij niet zijn, wat zij voorgeven te zijn. Blind zijn dus zij die

zich in zulk eenen groven val laten vangen.

Maar er zijn nog andere middelen, waardoor men ze ontdekken kan. Geesten van de orde waartoe zij volgens hun voorgeven behoren, moeten niet alleen zeer goed, maar ook uitstekend van verstand zijn. Wel nu: toetst hunne stellingen aan de rede en aan het gezond verstand, en gij zult ontwaren wat er van overblijft. Gij zult het mij dus toestemmen, dat telkens als een Geest als middel tegen de kwalen van het menschdom of als middel om het menschdom te hervormen, hersenschimmen en onuitvoerbare dingen, kinderachtige en belachelijke maatregelen aan de hand geeft, als hij eene stelling oppert, in strijd met de meest gewone begrippen der wetenschap, hij niets anders wezen kan dan een onwetende leugen-Geest.

Weest van den anderen kant altijd verzekerd dat zo de waarheid niet altijd door de individuen zij toch altijd door het gezond verstand der massa's erkend wordt, en dat is weer eene toets. Wanneer twee stellingen elkander tegenspreken, zult gij de mate van hare wezenlijke waarde vinden door nategaan welke van de twee de meeste sympathie en weerklank ontmoet; *inderdaad zou het onlogisch wezen aantemenen dat eene leer waarvan de voorstanders in getal verminderen, meer waarde zoude hebben dan die waarvan het getal voorstanders vermeerderd.* God de waarheid voor allen bereikbaar willoende stellen, heeft die niet tot eenen engen kring beperkt; hij heeft haar op verschillende punten der aarde doen te voorschijn komen, opdat het licht overal naast de duisternis zoude schijnen.

Wijst dus, zonder mededogen al die Geesten af, die ieder ander uitsluitende, zich als raadgevers opwerpen, door verdeeldheid en afzondering te prediken. Het zijn mees-tentijds ijdele en middelmatige Geesten, die hun best doen om zich aan zwakke en lichtgelovige menschen, door hen bovenmatig te prijzen, optedringen, ten einde ze te verblinden en onder hunne heerschappij te houden. Het zijn gemeenlijk Geesten, die met eene niet te bevredigen heerszucht behebt zijn, die openbare of huisselijke dwingelanden geweest zijnde, nog na hunnen dood slachtoffers zoeken, die zij kunnen overheerschen. In het algemeen moet gij de mededelingen wantrouwen die eene zekere mysticisme en zonderlingheid ademen of die zekere plechtigheden of zonderlinge handelingen voorschrijven: er bestaat dan altijd gegronde reden om die als verdacht te mogen beschouwen.

Weest evenzeer verzekerd, dat wanneer eene waarheid aan het menschdom moet verkondigd worden, dit gewoonlijk te gelijkertijd in alle ernstige kringen welke in het bezit van ernstige mediums zijn wordt gedaan en niet aan deze of gene met uitzondering van anderen.

Niemand is een volmaakt medium, als hij beheerscht (geobsedeerd) wordt, en er bestaat klaarblijkelijk beheersching (obsessie) als een medium niet vatbaar is om andere mededelingen dan die van eenen bepaalden Geest (hoe hooggeplaatst deze zichzelf

ook voordoet), te ontvangen. Dientengevolge is elk medium, iedere kring die zich bevoorrecht waant met mededelingen die geene andere ontvangen kan, en daarbij onderworpen wordt aan handelingen die het bijgeloof zeer nabij komen, zonder twijfel onder den invloed van een goed gekarakteriseerde beheersching, (obsessie), vooral als de beheerschende Geest zich met eenen naam toot dien wij allen zowel Geesten als geïncarneerde moeten eerbiedigen en vereren, en niet lichtvaardig mogen laten gebruiken.

Het lijdt geene tegenspraak dat als men al de gegevens en mededelingen der Geesten aan den toets van het verstand en der logika onderwerpt het gemakkelijk zal zijn om ongerijmdheid en dwaling te verwerpen. Een medium kan verblind zijn, eene vereniging kan bedrogen worden, maar de verkregen wetenschap en het hooge zedelijke gezag van de hoofden der verenigingen, de mededelingen der voornaamste mediums, die als logisch en echt door de verhevenste Geesten gewaarmerkt zijn — zullen spoedig over leugenachtige en arglistige mededelingen van eene woelzieke menigte kwade en bedrieglijke Geesten een veroordelend vonnis veilen.

(Erastus, discipel van Paulus. Parijs, 1862.)

(Zie in de **Inleiding § II, algemeen toezicht.**) Controle over het onderwijs der Geesten — en in: *Le Livre des Mediums*, hoofd. XXIII, over de beheersching. (Obsession.)

Jeremias en de valsche profeten.

11. Zoo zegt de Heere der Heirscharen: Hoort niet naar de woorden der profeten, die u profeteren; zij maken u ijdel; zij spreken het gezigt huns harten, niet uit des Heeren mond. — Zij zeggen steeds tot degenen die Mij lasteren: de Heere heeft het gesproken, gijlieden zult vrede hebben; en tot al wie naar zijns harten goed denken wandelt, zeggen zij: Ulieden zal geen kwaad overkomen. — Want wie heeft in des Heeren raad gestaan, en zijn woord gezien of gehoord? Wie heeft zijn woord aangemerkt en gehoord? — Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd. Ik heb gehoord wat de profeten zeggen, die in mijnen naam leugen profeteren, zeggende: Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd. — Hoe lang? Is er dan een droom in het hart der profeten, die den leugen profeteren? Ja het zijn profeten van huns harten bedriegerij; — Wanneer dan dit volk, of een profeet, of priester u vragen zal, zeggende: Wat is des Heeren last? zo zult gij tot hen zeggen: Wat last? dat ik ulieden verlaten zal spreekt de Heere. (Jeremias XXII, v. 16—18, 21, 25, 26, 33).

Het is over dezen tekst in het beek van den profeet Jeremias dat ik u onderhouden wil, mijne vrienden. God door zijnen mond sprekende zegt: "Het zijn profeten van huns harten bedriegerij" deze woorden geven duidelijk te kennen, dat er reeds in dien

tijd bedriegers en opgewonden menschen waren die van de profetische gave misbruik maakten, en die exploiteerden. Zij maakten dus van het eenvoudige en blinde geloof van het volk gebruik en voorspelden *tegen betaling* goede en aangename dingen. Die soort van bedrog was bij het Joodsche volk vrij algemeen, en men kan gemakkelijk nagaan, dat het arme volk door zijne onwetendheid in de onmogelijkheid verkeerde het goede van het kwade te onderscheiden, en dus altijd min of meer de bedrogenen werden van die zoogenaamde profeten die niets anders waren dan bedriegers of dweepers. Kan het nadrukkelijker gezegd worden dan door deze woorden: "Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij geprofeterd; en verder: Ik heb gehoord wat de profeten zeggen die in mijnen naam leugen profeteren, zeggende: Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd;" hij wees hun hiermede op eene der middelen die aangewend werden om het vertrouwen dat zij in die profeten stelden te exploiteren. Het kwam bij de altijd lichtgelovige menigte niet op om de waarheid van die dromen en visioenen in twijfel te trekken; zij vond alles zeer natuurlijk en nodigden de profeten altijd tot spreken uit.

Hoort na deze woorden van den profeet ook den wijzen raad van den apostel Johannes als hij zegt: "Geloof niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de Geesten of zij uit God zijn;" want onder de onzichtbaren zijn er ook die er genoeg in vinden te bedriegen wanneer zij daartoe gelegenheid vinden. De bedrogenen wel te verstaan zijn de mediums die geene voorzorgen genoeg nemen. Dit is ontegenzeggelijk eene der grootste klippen op welke velen, vooral als zij nieuwelingen in het Spiritisme zijn, schipbreuk lijden. Dit is voor hen eene beproeving die zij niet dan door groote voorzichtigheid kunnen te boven komen. Leer dus vooral, de goede van de kwade geesten te onderscheiden, ten einde zelve geen valsche profeten te worden.

(Luiz, Beschermgeest. Karlsruhe, 1861.)

Men scheid niet wat God tezamen gevoegd heeft.

Onverbreekbaarheid van het huwelijk. Echtscheiding.

Onverbreekbaarheid van het huwelijk.

1. En de Farizeeën kwamen tot hem, verzoekende hem, en zeggende tot hem: Is het een mensch geoorloofd zijne vrouw te verlaten, om allerlei oorzaak? — Doch hij antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, die van den beginne de menschen gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft, man en vrouw? — En gezegd heeft: daarom zal een mensch vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot een vleesch zijn; — Alzo dat zij niet meer twee zijn, maar een vleesch. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidde de mensch niet.

Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden eenen scheidbrief te geven, en haar te verlaten. — Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het alzo niet geweest. — Maar ik zeg u, dat zo wie zijne vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en eene andere trouwt, die doet overspel, en die de verlatene trouwt doet ook overspel. (Matt. XIX, v. 3—9.)

2. Niets is onveranderlijk dan alleen hetgeen van God komt; al wat het werk van menschen is, ondergaat verandering. De wetten der natuur zijn dezelfde in alle tijden en in alle landen; de menschenlijke wetten veranderen naar den tijd, de plaats, en ten gevolge van de ontwikkeling der kennis. In het huwelijk is de vereniging der beide geslachten tot aanvulling der door den dood weggerukten, van Goddelijke oorsprong; maar de voorwaarden die deze vereniging regelen behoren zo zeer tot het menschenlijke, dat er in heel de wereld, ja zelfs in de Christenwereld niet twee landen gevonden worden waar zij geheel dezelfde zijn, en er geen land bestaat waarin die voorwaarden met den tijd geene wijziging ondergaan hebben; het gevolg daarvan is: dat wat in het eene land, op een gegeven tijdstip volgens de burgerlijke wet wettig is, in een ander en op een ander tijdstip onwettig is; omdat de burgerlijke wet dient om de wederzijdsche belangen van het huisgezin te regelen, en dat die belangen naar gelang der plaatselijke zeden en behoeften veranderen; zo zijn bij voorbeeld in eenige landen de kerkelijk voltrokken huwelijken al-

leen wettig; in andere moet het huwelijk nog daarenboven burgerlijk gesloten worden, en wederom in anderen, is het burgerlijke huwelijk zonder meer, voldoende.

3. Maar bij de vereniging der beide geslachten, staat naast de materiële Goddelijke wet, aan welke alles wat leeft onderworpen is, nog eene andere goddelijke wet, even onveranderlijk als alle zijne wetten, eene uitsluitend zedelijkewet: die der Liefde. God heeft gewild dat zijne schepselen zich niet alleen door de banden van het vleesch, maar door de banden der ziel met elkander zouden verenigen, opdat de liefde die man en vrouw voor elkander gevoelen op de kinderen worde overgedragen en deze daardoor twee in plaats van slechts één zullen hebben om hen lief te hebben, te verzorgen en te ontwikkelen. Let men onder gewone omstandigheden bij het huwelijk op deze Wet der Liefde? Volstrekt niet, wat geraadpleegd wordt is niet de genegenheid welke twee eenstemmig gevoelende wezens tot elkander brengt, dat gevoel wordt gewoonlijk verkracht; neen wat men nagaat, is niet voldoening voor het hart, maar voldoening van den hoogmoed, der ijdelheid, der hebzucht, in één woord men zoekt alleen bevordering van stofelijke belangen, als er voor die belangen behoorlijk gezorgd is, en als de geldkisten goed bij elkander passen, dan zegt men dat de echtelingen dit ook doen, en zich zeer gelukkig moeten gevoelen.

Maar noch de burgerlijke wet, noch de verplichtingen die zij oplegt kunnen de wet der Liefde vervangen, indien die niet bij het huwelijk op den voorgrond heeft gestaan; daardoor gebeurt het zo dikwijls, dat hetgeen men met geweld tot elkander heeft gebracht zich van zelven weder van elkander losscheurt, dat de belofte die men voor het altaar, als een gewoon formulier heeft afgelegd, zo dikwerf meened wordt; van daar die ongelukkige huwelijken, die eindelijk met eene misdaad eindigen; dubbele ramp die men zoude voorkomen, als men onder de voorwaarden voor het huwelijk, niet de eenige vergat, waardoor het in Gods ogen geheiligd wordt namelijk: de Liefde. Wanneer God gezegd heeft: gij zult tot één vleesch zijn; en als Jezus zegt: "Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheid de mensch niet," moet dit verstaan worden van die huwelijken die volgens Gods onveranderlijke wet en niet van die welke volgens de veranderlijke menschelijke wetten gesloten zijn.

4. Is de burgerlijke wet dan overbodig, en moet men tot de natuurhewelijken terugkeren? Zeer zeker niet; de burgerlijke wet dient om de maatschappelijke verhouding en de belangen van het gezin volgens de eisen der beschaving te regelen, en daarom is zij nuttig en noodzakelijk, maar tevens veranderlijk; zij moet voorzorgend zijn, omdat de beschaafde mensch niet als een wilde leven kan; maar niets, volstrekt niets belet haar eene aanvulling van de Wet van God te zijn; de beletselen die het nakomen van Godswet verhinderen, vinden hunnen oorsprong in vooroordelen, en niet in de burgerlijke wet. Die vooroordelen, hoewel nog zeer sterk, hebben bij verlichte natiën reeds veel van hunnen invloed verloren; en zullen ten gevolge der toenemende zedelijke ontwikkeling eindelijk

geheel verdwijnen, omdat de ogen zullen geopend worden voor de ontelbare rampen, fouten, ja misdaden die het gevolg zijn van huwelijken welke alleen tot bevordering van stoffelijke belangen gesloten worden; en eenmaal zal men zich afvragen of het mensche-lijker, liefderijker, en zedelijker is om twee menschen die niet tezamen kunnen leven aan elkander vast te ketenen, dan hun hunne vrijheid weder te geven; en of het getal der ongelijksoortige huwelijken niet door het vooruitzicht op eenen onverbreekbaren band, vermeerderd wordt.

Echtscheiding.

5. De echtscheiding is eene menschelijke wet die ten doel heeft datgene wette-lijk te scheiden, wat feitelijk reeds van elkander gescheiden is; zij is niet met de Godde-lijke wet in strijd, omdat zij slechts eene handeling van den mensen verbetert, en niet dan in zulke gevallen toegepast wordt, waarbij men verzuimd had op de Goddelijke wet acht te slaan; indien zij in tegenspraak met die wet ware, zou de kerk zelve genoodzaakt zijn, diegene harer hoofden welke op eigen gezag, en in naam van den Godsdienst, in meer dan een geval de echtscheiding bevolen hebben, als plichtverzakkers te beschou-ven; het was in zulk een geval dubbele plichtverzaking, omdat het alleen geschiedde met het oog op wereldsche belangen, en niet om aan de wet der Liefde te gehoorzamen.

Maar Jezus zelf predikt de volstrekte onverbreekbaarheid van het huwelijk niet; zegt hij niet: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten? "hetgeen zeggen wil, dat van den tijd van Mozes af aan, wederzijdsche ge-negenheid niet het eenige doel van het huwelijk geweest zijnde, scheiding eene noodza-kelijkheid kon worden." Maar, laat hij er opvolgen, in den beginne is het niet zo geweest; "dat wil zeggen dat bij het ontstaan van het menschdom, toen het nog niet door baat-zucht en hoogmoed bedorven was, en volgens Gods gebod leefde, de huwelijken die op wederzijdsche genegenheid en niet op ijdelheid of eerzucht gegrond waren, geene rede-nen tot echtscheiding opleverden.

Hij gaat nog verder, en bepaalt het geval, waarin echtscheiding veroorloofd is, en wel bij overspel; en waar oprechte wederzijdsche genegenheid bestaat, kan geen overspel plaats vinden. Wel is waar verbiedt hij een ieder de verlatene vrouw te huwen, maar men moet hierbij de zeden en het karakter der menschen van zijnen tijd in aan-merking nemen. De Joodse wet schreef bij overspel den dood door steniging voor; deze barbaarse gewoonte willende vernietigen, moest tegen overspel toch eene straf blijven bestaan, en die vindt Jezus in de schande die het verbod om een tweede huwelijk aante-gaan met zich bracht. Het was als 't ware eene burgerlijke wet die voor eene andere bur-gerlijke wet in de plaats kwam, maar die zoals alle wetten van dien aard de proef van den tijd moest doorstaan.

ZONDERLINGE ZEDENLEER.

Die zijnen Vader en zijne moeder niet haat. Zijnen vader zijne moeder en zijne kinderen verlaten. Laat de doden hunne doden begraven. Ik ben niet gekomen om den Vrede maar om verdeeldheid te brengen.

Die zijnen vader en zijne moeder niet haat.

1. En vele scharen gingen met hem; en hij zich omkerende, zeide tot hen: — Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijnen vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn. — En wie zijn kruis niet draagt, en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn. — Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn. (Luc. XIV. v. 25—27 en 33.).

2. Die vader of moeder lief heeft boven mij, is mijns niet waardig; en die zoon of dochter lief heeft boven mij, is mijns niet waardig. (Matth. X. v. 37.)

3. Sommige gezegden, die wel is waar zeer zelden voorkomen, schijnen in den mond van Jezus zo tegenstrijdig dat men er als 't ware onwillekeurig de letterlijke opvatting van verwerpt, zodat het verhevene van zijne leer er niet door geleden heeft. Na zijnen dood opgetekend, want geen der Evangeliën is bij zijn leven geschreven, kan men aannemen dat zijne gedachte in die woorden niet goed is weergegeven, of hetgeen niet minder waarschijnlijk is, dat de oorspronkelijke zin door van mond tot mond te gaan, eenige verandering heeft ondergaan. Het is voldoende dat slechts eenmaal eene fout geschreven is, om die door alle volgende kopiïsten te doen overnemen, zoals dit zo menigmaal met geschiedkundige feiten gebeurt.

Het woord haten in den tekst van den Evangelist Lucas: *Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijnen vader en moeder* verkeert in dat geval; het is nooit iemand in de gedachte gekomen dit gezegde aan Jezus toetschrijven: het is dus overbodig hierover te redetwisten, en nog meer om te trachten dit gezegde te verdedigen. Men zou eerst moeten weten of hij het inderdaad gezegd heeft, en zoo ja, dan zou men nog moe-

ten weten of in de taal die hij sprak, dit woord dezelfde betekenis heeft als in de onze. In dezen tekst van Johannes: "Die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelfde bewaren tot het eeuwige leven," is het zeer zeker dat het niet dezelfde betekenis heeft die wij er aan hechten.

De Hebreeuwsche taal was niet rijk, en bevatte vele woorden die dezelfde betekenis hadden. Onder deze behoort bijvoorbeeld het woord waarmede in Genesis de tijdperken der schepping worden aangeduid, waarmede men zo wel een zeker tijdsverloop als de dagelijksche aardomwenteling uitdrukt; van daar, dat men later dit woord met dag vertaald heeft, waaruit het geloof ontstaan is dat de wereld in zes maal vierentwintig uren geschapen is. Hetzelfde is het geval met het woord waarmede men kemel of kameel en kabel uitdrukte, omdat de kabels van kemelshaar vervaardigd werden, en die door kemel in het zinnebeeld van het oog eener naald vertaald is. (Zie [Hoofdstuk XVI. nr. 2.](#))

Non odit in het Latijns, kai of misei in het Grieks, wil niet zeggen haten, maar minder liefhebben. Wat door het Griekse werkwoord misein uitgedrukt wordt, wordt nog duidelijker door het Hebreeuwse werkwoord dat Jezus moet gebezigd hebben, uitgedrukt; het betekent niet alleen haten maar ook: minder lief hebben, niet zo veel, niet zo veel als een ander liefhebben. In den Syrischen tongval, welken men zegt dat Jezus het meeste sprak, is deze betekenis nog meer geaccentueerd. Zo wordt in Genesis gezegd (hoofd.t. XXIX v. 30, 31.): "En (Jacob) had ook Rachel liever dan Lea; toen nu de Heer zag dat Lea gehaat was." Het is toch duidelijk dat hier de wezenlijke betekenis is: minder liefhad; en aldus vertaald moet worden. In vele andere Hebreeuwse en vooral Syrische teksten, wordt dit werkwoord gebruikt voor: niet zo veel liefhebben als een ander, en men zoude dus onzin schrijven door dit met haten te vertalen welk woord eene andere zeer bepaalde betekenis heeft. De mede aangehaalde tekst van Mattheus heldert bovendien alles op. (Noot van den Heer Pezzani.)

Bovendien moet men de zeden en de geaardheid van het volk, die op het eigenaardige der taal invloed kunnen hebben, in aanmerking nemen; zonder die kennis ontgaat ons de ware betekenis der woorden; hetzelfde woord is uitgebreider van zin in eene taal dan in eene andere; het kan in de eene een scheldnaam of eene verwensching en in de andere van weinig aanbelang zijn, al naar de gedachte die men er aan verbindt; in eene en dezelfde taal veranderen de woorden in eenige eeuwen geheel van betekenis; het is daarom dat eene strikt letterlijke vertaling niet altijd den zin weergeeft, en dat men om nauwkeurig te zijn, dikwijls niet dezelfde woorden, maar andere het meest daarbij komende of wel eene omschrijving gebruiken moet.

Deze opmerkingen zijn vooral toepasselijk bij de vertaling der Heilige schriften en vooral bij de Evangeliën. Indien men de omgeving, waarin Jezus leefde, niet in aan-

merking neemt, loopt men gevaar om ten gevolge der gewoonte om anderen met ons zelve te vergeleken, de waarde van zekere uitdrukkingen en van eenige feiten te overschatten. Hoe het ook zij men moet aan het woord haten niet de betekenis van het hendaagse woord toekennen, want die is ten enenmale in strijd met den geest van de leer van Jezus. (Zie **Hoofdst. XIV, nr. 5 en volgende**).

Zijn vader, zijne moeder en zijne kinderen verlaten.

4. En zo wie zal verlaten hebben huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om mijns naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven. (Matth. XIX v. 29.)

5. En Petrus zeide: Zie wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd. — En hij zeide tot hen: Voorwaar ik zeg ulieden, dat er niemand is die verlaten heeft huis, of ouders, of broeders, of vrouw, of kinderen om het Koninkrijk Gods; — Die niet zal veelvoudig weder ontvangen in dezen tijd, en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven. (Luc. XVIII, v. 28—30.)

6. En ook een ander zeide: Heere, ik zal u volgen; maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn. En Jezus zeide tot hem: Niemand die zijne hand aan den ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods. (Luc. IX v. 61, 62.)

Zonder over de woorden te twisten, moet men er den zin van trachten opte-sporen, en die is klaarblijkelijk de volgende: "De belangen van het toekomstige leven zijn gewichtiger dan alle menschenlijke belangen en overwegingen," omdat deze uitlegging met den grondslag van de leer van Jezus overeenstemt terwijl het denkbeeld om zijne bloedverwanten te verloochenen met zijne leer in strijd is.

Zien wij hiervan trouwens niet dagelijks de toepassing bij de opoffering van familie-belangen en genegenheid in het belang van het Vaderland? Wordt de zoon veroordeeld als hij zijnen vader, moeder, broeders, vrouw en kinderen verlaat om het Vaderland te gaan verdedigen? Noemt men het integendeel niet verdienstelijk als men de genoegens van het huisgezin vaarwel zegt; zich van de banden der vriendschap losrukt om een plicht te gaan vervullen? Er zijn dus plichten die boven andere den voorrang verdienen. Stelt de wet het der dochter niet tot plicht hare ouders te verlaten om haren echtgenoot te volgen? De wereld is vol van omstandigheden waarin de meest grievende

scheidingen noodzakelijk zijn; maar daarom wordt de toegenegenheid er niet door vernietigd; door de verwijdering wordt noch de eerbied, noch de zorg die men zijnen ouders, noch de liefde die men zijnen kinderen verschuldigd is, verminderd. Men ziet dus, dat zelfs, al wilde men het letterlijk opvatten, daarvan het woord haten uitsluitende, deze woorden niet de ontkenning zouden zijn van het gebod hetwelk voorschrijft zijnen vader en zijne moeder te eren, noch die van het gevoel der vaderlijke liefde, hoeveel te minder als men ze volgens den geest opvat. Zij hadden ten doel om door eene overdrevene voorstelling aantetoonen hoe gebiedend noodzakelijk de plicht is om voor het toekomstige leven te zorgen. Daarenboven gaven die woorden minder aanstoot bij een volk en op een tijdstip, waarin als een gevolg der zeden, de banden der bloedverwantschap minder sterk waren dan onder onze meer zedelijk ontwikkelde beschaving; die banden, zwak bij weinig beschaafde volken, worden sterker door de ontwikkeling van het gevoel van zedelijkheid. De scheiding zelve is nodig tot vooruitgang; het gaat niet de families als met de rassen; als er geene vermenging plaats vindt, waarbij het eene ras op het andere geënt wordt, verbasteren zij; dit is eene natuurwet, die zowel in het belang van den zedelijke als in dat van den stoffelijke vooruitgang is.

Men beschouwt gewoonlijk alles alleen van het aardsche, het Spiritisme doet ons alles uit een hooger standpunt beschouwen, door ons aantetoonen, dat de wezenlijke banden van toegenegenheid die van den geest en niet die van het lichaam zijn; dat die banden noch door scheiding, noch zelfs door den dood, van het lichaam verbroken worden; integendeel dat zij in het Geesten leven versterkt worden door de loutering van den geest; troostrijke waarheid die groote kracht schenkt om de wederwaardigheden van het leven te dragen, (zie *Hoofdst. IV, nr. 18. XIV, no. 8.*)

Laat de doden hunne doden begraven.

7. En hij zeide tot eenen anderen: Volg mij. Doch hij zeide: Heere laat mij toe, dat ik heenga, en eerst mijnen vader begrave. —Maar Jezus zeide tot hem: laat de doden hunne doden begraven; doch gij, ga heen en verkondig het Koningrijk Gods. (Luc. IX, v. 59, 60.)

8. Wat kunnen deze woorden: “Laat de doden hunne doden begraven” beteekenen? De overwegingen die vooraf zijn gegaan tonen ons in de eerste plaats aan, dat zij onder de omstandigheden waarin zij uitgesproken werden, niet als eene afkeuring van hem die het als een plicht van kinderliefde beschouwde om zijnen vader te gaan begraven, kunnen bedoeld zijn; maar dat zij een diepere zin bevatten, welken eene meer vol-

ledige kennis van het Geestenleven alleen begrijpelijk kan maken.

Het geestenleven is inderdaad het ware leven, het is het normale leven van den geest; zijn aardsch bestaan is slechts voorbijgaande en een leven van overgang, en als men het vergelijkt met den luister en de bedrijvigheid van het geestenleven is het eene soort van dood.

Het lichaam is slechts een ruw kleed, waarmede de Geest zich voor eenen tijd tooit, het is een ware keten, waardoor hij aan de aarde vastgekleuisterd is, en hij gevoelt zich gelukkig als hij daarvan bevrijd wordt. De eerbied, welken men voor afgestorvenen gevoelt, geldt niet het lichaam, maar door herinnering den afwezigen Geest; het is gelijk aan dien welken men gevoelt bij voorwerpen die hem hebben toebehoord of door hem gebruikt zijn, en die door hen die hem liefhebben als gedachtenis bewaard worden. Dit kon die man niet uit zich zelve begrijpen; Jezus leert hem dit door te zeggen: Bekommer u niet over het lichaam, maar denk liever aan den Geest; ga en predik het Rijk Gods; ga de menschen verkondigen dat hun Vaderland niet hier, maar in den Hemel en dat daar alléén het ware leven is.

Ik ben niet gekomen om vrede, maar om verdeeldheid te brengen.

9. Meent niet, dat ik gekomen ben, om vrede te brengen op de aarde; ik ben niet gekomen, om vrede te brengen, maar het zwaard. — Want ik ben gekomen, om den mensch tweedrachtig te maken tegen zijnen vader, en de dochter tegen hare moeder, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder. — En zij zullen des menschen vijanden worden, die zijne huisgenote zijn. (Matth. X, v. 34—36.)

10. Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil ik, indien het alreeds ontstoken is? — Maar ik moet met eenen doop gedoopt worden; en hoe worde ik geperst, totdat het volbracht zij!

Meent gij, dat ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg ik u, maar veeleer verdeeldheid. — Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie. De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter, en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen hare schoondochter, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder. (Luc. XII, r. 49—53.)

11. Is het wel Jezus, de personificatie der zachtzinnigheid en goedheid, hij die niet opgehouden heeft Liefde tot den naaste te verkondigen, is het wel Jezus die heeft

kunnen zeggen: Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard; ik ben gekomen om verdeeldheid tussen zoon en vader, man en vrouw te brengen; ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen, en ik wil dat het spoedig ontstoken worde! Zijn die woorden niet lijnrecht in tegenspraak met zijn onderwijs? Is het geen godslastering aan hem de taal van een bloeddorstig overwinnaar en geweldenaar toe-teschrijven? Neen, het is geene godslastering — er is geene tegenspraak in die woorden, want Jezus heeft ze gesproken, en zij bewijzen zijne verhevene wijsheid; alleen geeft de ietwat dubbelzinnige vorm waarin zij tot ons zijn gekomen niet juist de gedachte terug, en daardoor heeft men zich ten aanzien der ware betekenis vergist, want letterlijk opgevat, zoude het de geheel vredelievende zending van Jezus, in eene zending tot stichting van beroering en tweedracht veranderen, hetgeen eene ongeremde gevolgtrekking zoude zijn, die door het gezond verstand verworpen wordt, omdat Jezus niet in tegenspraak kan zijn met zich zelven. (zie Hoofd. XIV, no. 6.)

12. Ieder nieuw denkbeeld ontmoet uit den aard der zaak tegenkanting, en geen enkel heeft ooit zonder strijd ingang gevonden; die tegenstand is altijd geëvenredigd aan de belangrijkheid der uitwerking die men er van voorziet, omdat die heviger wordt naarmate er meer belangen door gekrenkt worden. Indien het nieuwe denkbeeld klaarblijkelijk valsch is, — indien men het van weinig belang acht, verontrust het niemand, en laat men het onopgemerkt voorbijgaan omdat men weet dat het geene levensvatbaarheid bezit. Maar als het denkbeeld waarheid bevat, als het op eenen hechten grondslag gevestigd is, als men er eene toekomst in ziet, dan komt een geheim voorgevoel de tegenstanders waarschuwen, dat er een gevaar voor hen en voor de dingen waarbij zij belang hebben in verborgen ligt; en daarom vallen zij dan op het denkbeeld en zijne voorstanders aan. De mate van belangrijkheid van het denkbeeld en van zijne gevolgen worden dus aangegeven door de gemoedsbeweging die het bij zijne verschijning veroorzaakt, door de hevigheid der tegenkanting die het ontmoet, en door de hevigheid zijner tegenstanders.

13. Jezus kwam eene leer verkondigen die de misbruiken, waarvan de Farizeeën, de schriftgeleerden en de priesters van zijnen tijd leefden, bij den wortel aantastte; daarom hebben zij hem ter dood gebracht, denkende door den dood van den mensch ook het denkbeeld te doden; maar het denkbeeld bleef leven, omdat het waarheid was; het nam in omvang toe, omdat dit zo in Gods bedoeling lag; en voortgekomen uit een vergeten gehucht van Judea, plantte het zijne banier te midden der Heidensche maatschappij voor het front van zijne hevigste vijanden, voor het aangezicht van hen die er het meeste belang bij hadden het te bestrijden, omdat het eeuwenoude denkbeelden omverwierp, waaraan velen nog doch meer uit eigenbelang dan uit overtuiging, gehecht waren. Nog heviger strijd stond de apostelen daar te wachten; de slachtoffers werden ontelbaar, maar steeds wies het denkbeeld, en keerde zegevierende uit den strijd terug, omdat het

als waarheid machtiger was dan zijne voorgangers.

14. Het is opmerkelijk dat het Christendom te voorschijn trad, toen het heidendom in verval raakte en zich verzette tegen het licht der rede. Men volgde het nog uit gewoonte, maar het geloof bestond niet meer; het vond alleen nog ondersteuning in het persoonlijk eigenbelang. Het eigenbelang is vasthoudend; en wijkt nooit voor bewijzen; zijne verbittering neemt toe, naarmate de redenen die men er tegen aanvoert meer afdoende zijn, en zijne dwaling duidelijker maakt; het weet wel dat het dwaalt, maar daar bekommert het zich niet om, want het ware geloof is niet in zijne ziel; wat het 't meeste vreest is het licht dat den blinden de ogen opent; de dwaling is wat het 't meeste bevoordeelt, en daarom verdedigt het die, en klemt er zich aan vast.

Had Socrates ook niet reeds eene leer, in zekere mate gelijk aan die van Christus, verkondigd? Waarom heeft die leer in zijnen tijd geen ingang bij de verstandigste volken der aarde gevonden? — Omdat de tijd daartoe nog niet gekomen was: hij heeft in eenen onbeploegden grond gezaaid; het heidendom was nog niet versleten. Aan Christus is zijne voorzienende zending op het daartoe gunstige oogenblik opgedragen. Het is er verre van af dat de menschen van zijnen tijd op de hoogte der Christelijke denkbeelden waren, maar er bestond eene meer algemene, natuurlijke geschiktheid om zich daarmee te vereenzelvigen, omdat men het zinledige der gewone godsdiensten begon te gevoelen. Socrates en Plato hebben den weg gebaand, en de aanneming der leer voorbereid. (Zie in de Inleiding § 4. Socrates en Plato, voorloopers van het Christelijk begrip en van het Spiritisme.)

15. Ongelukkigwijze waren de volgelingen der nieuwe leer het onder elkander niet eens over den zin der woorden van den Meester, die voor het grootste gedeelte onder allegorieën en gelijkenissen verborgen lag; daardoor ontstonden van den beginne af veelvuldige sekten die er allen aanspraak op maakten uitsluitend in het bezit der waarheid te zijn, en achttien eeuwen zijn niet voldoende geweest, om overeenstemming onder hen te brengen. De eerste der Goddelijke voorschriften, van welke Jezus de hoeksteen van zijn gebouw en de bepaalde voorwaarde tot gelukzaligheid gemaakt had: de Christelijke Liefde, broederschap en liefde tot de naasten vergetende, vervloekten die sekten, elkander en vielen op elkander aan, de sterken de zwakkeren verpletterende, hen in hun bloed, onder martelingen en op de brandstapels smorende. De Christenen, overwinnaars van het Heidendom, werden van vervolgd, die zij geweest waren, vervolgers; en het is te vuur en te zwaard dat zij het kruis van het vlekkeloze lam in de twee werelddeelen geplant hebben. Het is een erkend feit dat de godsdienstoorlogen de wreedaardigste zijn geweest en meer slachtoffers dan de staatkundige hebben gemaakt, en dat in deze laatste minder afschuwelijke gruwelen en barbaarsheden zijn gepleegd.

Is dit de schuld van de leer van Christus? Zeker niet, want alle geweld wordt bepaald door haar veroordeeld. Heeft hij ooit aan zijne discipelen gezegd: Gaat vermoordt

en verbrandt degenen die anders geloven dan gij? Neen, want hij heeft hen integendeel gezegd: alle menschen zijn broeders; en God is een oneindig barmhartig God; hebt uwen naasten lief; hebt uwe vijanden lief, doet wel aan hen die u vervolgen. Nog zegt hij: Die door het zwaard doodt, zal door het zwaard vergaan. Men kan er dus de leer van Jezus niet voor verantwoordelijk stellen, maar wel hen die haar valsch uitgelegd en er een werktuig tot bevrediging hunner driften van gemaakt hebben; hen die de woorden: Mijn koningrijk is niet van deze wereld, miskend hebben.

In zijne diepe wijsheid voorzag Jezus de dingen die gebeuren zouden, maar die waren onvermijdelijk, omdat zij uit de menschelijke onvolmaaktheid die zich niet op eenmaal hervormen kan, voortvloeiden. Het was nodig dat het Christendom die achttien eeuwen lange wrede beproevingen doorstond om zijne macht te tonen; want niettegenstaande al het kwaad dat in zijnen naam gedaan is, is het rein uit den strijd getreden; nooit is het Christendom veroordeeld; de blaam heeft altijd hen getroffen die het misbruikt hebben; bij elke daad van onverdraagzaamheid heeft men altijd gezegd: Indien het Christendom beter begrepen en betracht werd, zoude dit niet gebeuren.

16. Wanneer Jezus dus zegt: Meent niet, dat ik gekomen ben, om vrede te brengen, maar verdeeldheid, was dit zijne gedachte:

“Meent niet dat mijne leer op eene vreedzame wijze ingang zal vinden; zij zal bloedigen strijd veroorzaken, waardoor mijn naam tot voorwendsel zal dienen, omdat de menschen mij niet begrepen zullen hebben of niet zullen hebben willen begrijpen; broeders door het geloof verdeeld, zullen het zwaard tegen elkander trekken, en er zal verdeeldheid tussen de leden van hetzelfde gezin die niet allen hetzelfde geloof hebben, heersen. Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen, om het te reinigen van dwaalingen en vooroordelen, zoals men een vuur ontsteekt op eenen akker, om het onkruid te verbranden, en ik wensch dat het spoedig ontstoken worde, opdat de loutering spoediger plaats vinde, want uit dien strijd zal de waarheid zegevierend te voorschijn treden; op den oorlog zal vrede, op partijwoede, algemene broederschap, op de duisternis der dweepzucht, het licht van een opgeklaard geloof volgen. Wanneer dan de akker toebereid zal zijn, zal ik u den *Trooster, den Geest der waarheid zenden, die alle dingen zal komen herstellen*; dat wil zeggen dat ik door de ware betekenis mijner woorden te doen kennen, welke dan eindelijk door de meer ontwikkelde menschen zullen kunnen begrepen worden, een einde zal maken aan die broedermoordende twisten, die de kinderen van denzelfden God van elkander verwijderen. Dan zullen de menschen, dien strijd zonder einde moede, die niets dan ellende na zich sleept en verwarring tot in den boezem der huisgezinnen sticht, inzien, waarin hunne wezenlijke belangen voor deze en de andere wereld bestaan; zij zullen zien aan welke zijde zich de vrienden, en aan welken kant zich de vijanden van hunne rust bevinden. Allen zullen onder dezelfde banier der Liefde eene schuilplaats zoeken en de dingen op aarde zullen naar waarheid en volgens de grondbe-

ginselen die ik u onderwezen heb hersteld worden.

17. Het Spiritisme komt op den daarvoor bestemden tijd de beloften van Christus vervullen; doch het kan dat niet doen zonder misbruiken uitteroeien; evenals Jezus ontmoet het op zijn pad: den hoogmoed, het egoïsme, de eerezucht, de hebzucht, blinde dweepzucht die in hunne laatste verschansing gedreven, er opuit zijn het den weg te versperren door beletselen optewerpen en vervolging te verwekken; daarom moet men ze ook bestreden; maar de tijd der bloedige worstelingen en vervolging is voorbij; die welke het zal hebben te strijden en te verduren zijn van geheel zedelijken aard, en het einde er van is nabij; de vorige hebben eeuwen geduurd: de tegenwoordige zullen ternauwernood eenige jaren aanhouden, omdat het licht niet slechts van één punt uitgaat — maar uit alle punten der aarde zijnen glans verspreidt, en de ogen van de meest verblinden zal openen.

18. De woorden van Jezus moeten dus in dien zin verstaan worden dat hij de driften welke door zijne leer zouden opgewekt worden, den tijdelijken strijd die er het gevolg van zoude zijn, de worstelingen die zij zou moeten doorstaan voordat zij zich zou kunnen vestigen, zoals dit met de Joden vóór hunnen intocht in het Beloofde Land ook het geval geweest was, voorzag; en niet als een door hem voorbedachtelijk genomen besluit om onrust en verwarring te zaaien. Het kwaad zoude door de menschen en niet door Hem veroorzaakt worden. Hij was als de Geneesheer die komt om te genezen, maar wiens geneesmiddelen vooraf eene weldadige crisis doen ontstaan.

Zet de kaars niet onder de korenmaat.

De kaars onder de korenmaat. Waarom Jezus door gelijkenissen spreekt. Gaat niet tot de heidenen. De Gezonden hebben den medicijnmeester niet nodig. De Moed van het Geloof. Zijn kruis dragen. Die zijn leven zal willen redden zal het verliezen.

De kaars onder de korenmaat. Waarom Jezus door gelijkenissen spreekt.

1. Noch steekt men eene kaars aan, en zet die onder eene korenmaat, maar op eenen kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis zijn. (Matth. V. v. 15)

2. En niemand die eene kaars ontsteekt, bedekt dezelve met een vat, of zet ze onder een bed; maar zet ze op een kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen. — Want er is niets verborgen, dat niet openbaar zal worden, noch heimelijk, dat niet bekend zal worden, en in het openbaar komen. (Luc. VIII. v. 16,17.)

3. En de discipelen tot hem komende, zeiden tot hem: Waarom spreekt gij tot hen door gelijkenissen? — En hij antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten; maar dien is het niet gegeven. — Daarom spreek ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en hoerende niet horen, noch ook verstaan. En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen, en geenzints verstaan; en ziende zult gij zien, en geenzints bemerken — Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord, en hunne ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eeniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en ik hen geneze. (Matth. XIII, v. 10, 11, 13—15.)

4. Het baart verwondering Jezus te horen zeggen dat men het licht niet onder de korenmaat moet verbergen, terwijl hij zelf gedurig den zin zijner woorden onder allegorische vorm, die niet voor allen verstaanbaar is, verbergt. Hij geeft hiervan eene verklaring, door aan zijne apostelen te zeggen: Ik spreek tot hen door gelijkenissen, omdat zij niet in staat zijn sommige dingen te begrijpen; zij aanschouwen, zien, horen, maar verstaan, niet; het zoude dus nutteloos zijn hun nu alles te zeggen, maar aan u zal ik het mededelen, omdat het u gegeven is die geheimnissen te begrijpen. Hij handelde dus met het volk zoals men dit met kinderen doet wier denkvermogen nog niet ontwikkeld is, en leert daar-

door de ware betekenis kennen van de leer: "Men moet het licht niet onder de korenmaat maar op den kandelaar zetten, opdat al de binnenkomenden het mogen zien." Dat wil niet zeggen dat men onbedachtzaam alles openbaren moet; alle onderwijs moet geevenredigd zijn aan het verstand van degenen voor wie het bestemd is, want er zijn menschen die door een al te sterk licht verblind worden, zonder er door verlicht te worden.

Het gaat met het menschdom in het algemeen als met de individuen; ieder geslacht heeft zijne kindsheid — het tijdperk der jongelingsschap, en den rijperen leeftijd; ieder ding moet op zijnen tijd komen, en het zaad dat buitentijds uitgezaaid wordt, brengt geene vruchten voort. Maar alles wat de voorzichtigheid gebiedt tijdelijk te verzwijgen, moet vroeg of laat geopenbaard worden, omdat de menschen uit zich zelve, wanneer zij eene zekere trap van ontwikkeling bereikt hebben, het heldere licht zoeken; de duisternis drukt hen zwaar. Daar God hun het verstand schonk, ten einde de dingen van hemel en aarde te kunnen begrijpen en hun leidsman te kunnen zijn, willen zij zichzelve van hun geloof rekenschap geven; en het is dan dat men het licht niet onder de korenmaat moet zetten, *want zonder het licht der rede verflauwt het geloof.* (Zie Hoofdst. XIX nr. 7.)

5. Indien dus de Voorzienigheid in hare vóorzorgende wijsheid, de waarheden slechts trapsgewijze mededeelt, openbaart zij die toch steeds naarmate het menschdom rijper wordt om er de mededeling van te ontvangen; zij bewaart die voor lateren tijd maar verbergt ze níet onder de korenmaat; maar de menschen die in het bezit er van zijn, houden die gewoonlijk voor het algemeen verborgen, alleen met het doel om te kunnen overheersen; zij zijn het die het licht wezenlijk onder de korenmaat verbergen. Zo heeft elke godsdienst hare Mysteriën gehad, waarvan het onderzoek verboden was; maar terwijl die Godsdiensten achterlijk bleven, is de Wetenschap en het Verstand vooruit gegaan en hebben den geheimzinnigen sluier verscheurd; de groote hoop, meerderjarig geworden, heeft het wezen der dingen willen doorgronden, en toen heeft het alles wat met zijne waarneming in strijd was, uit zijn geloof verworpen.

Er kunnen geene absolute geheimen zijn, en Jezus spreekt waarheid als hij zegt dat er niets is dat niet geopenbaard moet worden. Al wat nog verborgen is, zal eenmaal geopenbaard worden, en hetgeen de mensen hier op aarde nog niet begrijpen kon, zal trapsgewijze in meer gevorderde werelden als hij meer gelouterd zal zijn, voor hem worden onthuld; hier op aarde, is hij nog door eenen nevel omgeven.

6. De vraag doet zich hier voor; welk nut de lieden uit al die gelijkenissen, waarvan de betekenis voor hen verborgen bleef, konden trekken? Men dient hier optemerkken dat Jezus alleen over de in zekere mate meer afgetrokken denkbeelden zijner leer in gelijkenissen gesproken heeft; maar de liefde tot den naaste en de nederigheid als bepaalde voorwaarden voor gelukzaligheid voorop gezet hebbende, is alles wat hij daarover gezegd heeft zo duidelijk en uitvoerig mogelijk en ondubbelzinnig. Dit moest zo zijn, omdat dit de regel voor het gedrag is, een regel die door allen moet begrepen worden, wil men dien kunnen toepassen; dit was de hoofdzaak voor de onontwikkelde menigte, tot welke hij zich bepaalde te zeggen: Dat moet gij doen om het Koningrijk der Hemelen te beërven. Over ande-

re punten ontwikkelde hij zijne gedachte alleen aan zijne discipelen; deze waren zedelijker en verstandelijk meer ontwikkeld. Het was Jezus mogelijk geweest hen meer in de kennis van afgetrokken waarheden in te wijden; daarom zegt hij hun: "Men geeft aan hem die reeds heeft." (Zie Hoofdst. XVIII, nr. 15.)

Evenwel is hij, zelfs met zijne apostelen, over vele punten waarvan het volledige begrip voor later tijden voorbehouden was, nog in het onbepaalde gebleven. Het zijn die punten welke tot zoveel uiteenlopende uitleggingen aanleiding hebben gegeven, totdat de wetenschap aan den eenen en het Spiritisme aan den anderen kant de nieuwe natuurwetten zijn komen bekend maken, die er alleen de ware betekenis van konden doen begrijpen.

7. Het Spiritisme werpt heden ten dage licht op eene menigte duistere punten; maar het spreidt dat licht niet onbedachtzaam uit. De Geesten gaan bij hun onderwijs met eene bewonderenswaardige voorzichtigheid te werk; het is slechts tragsgewijze dat zij de onderscheidene bekende punten der leer geopenbaard hebben, en op die zelfde wijze zullen de overige doelen allengs geopenbaard worden, wanneer het oogenblik om ze in het licht te stellen daartoe gekomen zal zijn. Indien zij van den beginne af de leer in haar geheel hadden voorgedragen, zou zij slechts voor een klein gedeelte bereikbaar geweest zijn, en zelfs velen die niet voorbereid waren hebben afgeschrikt, waardoor hare verspreiding benadeeld zoude geworden zijn. Indien dus de Geesten nog niet alles openlijk zeggen, komt dit niet door dien de leer geheimen bevat die alleen voor bevoorrechten bewaard blijven, noch dat zij het licht onder de korenmaat zetten, maar omdat ieder ding ter goeder uur moet komen; zij geven den tijd om een denkbeeld te doen rijpen en verspreiden, alvorens er een ander te berde te brengen, en *laten het aan de omstandigheden over er de aanneming van voor te bereiden.*

Gaat niet tot de heidenen.

8. Deze twaalf (apostelen) heeft Jezus uitgezonden en hun bevel gegeven zeggende: Gij zult niet heengaan op den weg der heidenen, en gij zult niet ingaan in eenige stad der Samaritanen. — Maar gaat veel meer heen tot de verlorene schapen van het huis Israëls; — En heengaande predikt, zeggende: Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. (Matth. X v. 5—7.)

9. Jezus toont bij onderscheidene gelegenheden dat het zijne bedoeling niet was zich uitsluitend tot de Joodse natie te bepalen, maar dat zijne gedachte het gehele mensdom omvatte. Als hij dus tot de apostelen gezegd heeft, niet tot de Heidenen te gaan, is dit niet omdat hij de bekering van deze te min achtte, want dit zoude weinig liefderijk geweest zijn, maar omdat de Joden, die aan Gods éénheid geloofden en in de verwach-

ting van eenen Messias waren, door de wetten van Mozes en door de profeten reeds tot de aanneming van zijne leer waren voorbereid. Bij de heidenen daarentegen ontbrak elke grondslag; alles bleef daar nog te doen overig, en de apostelen zelve waren nog niet verlicht genoeg om zulk eene zware taak op zich te nemen; daarom zegt hij hun: Gaat tot de verloren schapen van Israël; dat wil zeggen: gaat zaaien waar de grond reeds ontgonnen is, wel wetende dat de bekering der heidenen ter gereeder tijd ook komen zoude; en inderdaad hebben later de apostelen het kruis in het brandpunt van het heidendom geplant.

10. Deze woorden zijn ook op de ingewijden en verspreiders van het Spiritisme toepasselijk; voor hen zijn de stelselmatig ongelovigen, de halsstarrige bespotters en de baatzuchtige tegenstanders, wat de heidenen voor de apostelen waren. Laten zij evenals dezen eerst trachten bekeerlingen te maken onder de goedgezinde menschen, die het licht verlangen, bij wie men eene vruchtbare kiem aantreft, hun getal is aanzienlijk, zodat men zijnen tijd niet behoeft te verliezen met hen die niet willen zien en horen, en die zich uit hoogmoed des te hardnekkiger verzetten, naarmate zij zich inbeelden dat men op hunne bekering prijs stelt. Beter aan honderd blinden die verlangen te zien, de ogen geopend, dan aan eenen enkele die in de duisternis behagen vindt, omdat daardoor het getal van de ondersteuners der zaak in grooter verhouding toeneemt. De anderen met rust te laten is geene onverschilligheid maar goede staatkunde, hunne beurt zal ook komen als zij door de algemene roepstem overheerst zullen worden, en zij altijd hetzelfde rondom zich hoerende herhalen, in den waan zullen verkeren dat zij het denkbeeld uit eigen beweging en niet door individuele aandrang aannemen. Het gaat met de denkbeelden als met de zaden; zij kunnen niet voor den tijd, en alleen in eenen toebereiden grond kiemen, daarom is het verkieslijker daartoe den geschikte tijd aftewachten, en met het aankweken van de reeds ontkiemende te beginnen, uit vreeze de andere door ze al te veel aantezetten te doen mislukken.

Ten tijde van Jezus was alles ten gevolge der bekrompen en materiële denkbeelden, beperkt en plaatselijk; Israël was een klein volk; en de heidenen waren kleine volken in den omtrek; heden ten dage worden de denkbeelden algemeen en geestelijk eigendom. Het nieuwe licht is niet een voorrecht voor welke natie ook; er bestaan daartegen geene slagbomen meer; men vindt het overal, en alle menschen zijn broeders, maar ook de heidenen vormen geen volk meer, dit is eene mening die men overal aantreft, en waarvan de waarheid even als het Christendom over het heidendom, allengskens zal zegen. Men bestrijdt hen niet meer met oorlogswapenen, maar met de kracht der gedachte.

De gezonden hebben de medicijnmeester niet nodig.

11. En het geschiedde als hij in het huis van Mattheus aanzat, ziet vele tollenaars en zondaars kwamen en zaten mede aan, met Jezus en zijne discipelen. — En de Farizeeën, dat ziende, zeiden tot zijne discipelen: Waarom eet uw Meester met de tollenaars en zondaren? Maar Jezus, zulks hoerende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn. (Matth. IX, v. 10—12.)

12. Jezus richtte zich bij voorkeur tot de armen en ongelukkige omdat dezen het meest troost behoeven; tot de volgzame blinden die ter groeder trouw wenschten te zien; en niet tot de trotschen die vermeenen in het bezit van al het licht te zijn, en niets nodig te hebben (zie in de Inleiding het art. *Tollenaar*.)

Dit woord vindt even als zo vele andere zijne toepassing bij het Spiritisme. Men verwondert zich dikwijls dat het mediumschap aan onwaardige menschen, die in staat zijn er misbruik van te maken, geschonken is; het komt ons voor zegt men, dat zulk eene kostbare gaaf uitsluitend aan de meest verdienstelijken eigen moest zijn.

Vooreerst hangt het mediumschap van eene organische gesteldheid af die evenals het zien, horen, spreken ieder mensch kan bezitten. Er bestaat niet ééne gaaf, waarvan de mensch ten gevolge van zijnen vrijen wil geen misbruik zoude kunnen maken — en indien bijvoorbeeld God de gaaf van te kunnen spreken alleen aan hen die niet instaat zijn er een slecht gebruik van te maken geschonken had, dan zouden er meer stommen dan sprekenden zijn. God heeft den mensch vermogens geschonken en laat hem geheel vrij hoe die te gebruiken, maar straft altijd degenen die er misbruik van maken.

Indien het vermogen om zich met de Geesten in betrekking te stellen alleen aan de meest waardige geschonken werd, wie zou er dan aanspraak op durven maken? Waar zou dan bovendien de grens van het waardige of onwaardige zijn? Het mediumschap wordt zonder onderscheid geschonken, opdat de Geesten het licht onder alle standen der maatschappij zouden kunnen verspreiden, onder de armen zowel als onder de rijken; bij de deugdzame om hen in het goede te sterken, bij de slechten om ze te verbeteren; zijn deze laatsten niet de zieken die den medicijnmeester nodig hebben? Waarom zou God, die niet den dood van den zondaar wil, dezen de hulp die hem uit den modderpoel kan redden, ontzeggen? De goede Geesten komen dezen dus te hulp, en hunne raadgevingen die zij rechtstreeks ontvangen, zijn van dien aard dat zij eenen dieperen indruk op hem maken, dan wanneer hij die langs eenen omweg ontvangen had. In zijne goedheid heeft God om hem van de moeite te ontheffen het licht verre te gaan zoeken, het hem in de hand gegeven, is hij dan niet dubbel strafwaardig als hij weigert het te zien? Zal hij ver-

ontschuldiging in zijne onwetendheid kunnen vinden als hij zelf geschreven, met eigen ogen gezien, met eigen oren gehoord en met eigen mond zijne eigene veroordeling uitgesproken zal hebben? Indien hij er niet door verbeterd, zal hij gestraft worden óf door het verliezen óf door het ontaarden van de hem geschonken gave, van welke de kwade geesten zich meester maken om hem te beheersen en te bedriegen, ongerekend nog de wezenlijke rampen, waarmede God zijne onwaardige dienaren en de door hoogmoed en baatzucht verstokte harten bezoekt.

Het mediumschap gaat niet noodwendig met eene bestendige gemeenschap met de verhevene geesten gepaard; het is alleen eene geschiktheid om als een min of meer geschikt werktuig voor de Geesten in het algemeen te kunnen dienen. Een goed Medium is dus niet degene die gemakkelijk mededelingen ontvangt, maar hij voor wien de goede Geesten welwillendheid gevoelen, en die uitsluitend door dezen bijgestaan wordt. Het is alleen in dezen zin dat de voortreffelijkheid der zedelijke eigenschappen van het medium, eenen alvermogende invloed op het mediumschap uitoefent.

De moed van het geloof.

13. Een iegelijk dan die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ik ook belijden voor mijnen Vader, die in de hemelen is. —Maar zo wie mij verloochend zal hebben voor de menschen, dien zal ik ook verloochenen voor mijnen Vader, die in de hemelen is. (Matth. X, v. 32, 33.)

14. Want zo wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de zoon des menschen zich schamen, wanneer hij komen zal in zijne heerlijkheid, en in de heerlijkheid des Vaders, en der heilige engelen. (Luc. IX, v. 26.)

15. De moed om zijne overtuiging uittespreken is onder de menschen altijd in hooge waarde gehouden, omdat het verdienstelijk is gevaren, vervolging, tegenspraak en zelfs de eenvoudige bespottung te trotseren waaraan iedereen blootstaat, die er niet tegen opziet, openlijk voor zijn gevoelen hetwelk niet dat van alle menschen is uittekommen. Hierin is evenals in alles de verdienste geëvenredigd aan de omstandigheden en aan de belangrijkheid van de te verkrijgen uitkomsten. Het is altijd een bewijs van zwakheid om terug te deinzen voor de gevolgen van het uiten zijner mening of die te verloochenen; maar er zijn omstandigheden, waarin het eene lafhartigheid is, even groot als om op het ogenblik van het gevecht te vluchten.

Jezus, schandvlekt die lafhartigheid, in het bijzonder met betrekking tot zijne leer, door te zeggen; dat zo iemand zich zijner woorden schaamt, hij zich diens ook

schamen zal: dat hij hen die hem voor de menschen verloochend hebben, ook verloochenen zal; dat hij dengene die hem voor de menschen beleden heeft, voor zijnen Vader die in de hemelen is, belijden zal; *met andere woorden: dat zij die bevreesd zullen geweest zijn om zich discipelen der waarheid te noemen, niet waardig zijn om in het Koninkrijk der waarheid toegelaten te worden.* Zij zullen de voordelen van hun geloof verliezen, omdat het een baatzuchtig geloof is, dat zij voor zich zelven houden, maar voor anderen verbergen, uit vrees dat het hen voor de wereld benadelen zal, terwijl zij, die de waarheid boven hunne stoffelijke belangen stellen, deze openlijk verkondigen, en daardoor te gelijk voor hunne eigene toekomst en voor die van anderen arbeiden.

16. Zo zal het ook met de volgelingen van het Spiritisme gaan, hunne leer niets anders zijnde dan de ontwikkeling en toepassing van de leer van het Evangelie, is het ook tot hen dat Jezus die woorden richt. Zij zaaien op aarde wat zij in het geestenleven zullen maaien; daar zullen zij de vruchten van hunnen moed of die van hunne zwakheid oogsten.

Zijn kruis dragen. Die zijn leven zal willen redden zal het verliezen.

17. Zalig zijt gij: wanneer u de menschen haten, en wanneer zij u afscheiden, en smaden, en uwen naam als kwaad verwerpen om des Zoons des menschen wil, verblijdt u dien dag, en zijt vrolijk, want ziet, uw loon is groot in den hemel; want hunne vaders deden desgelijks den profeten. (Luc. VI. v. 22, 23).

18. En tot zich geroepen hebbende de schare met zijne discipelen, zeide hij tot hen: zo wie achter mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge mij, want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen, maar zo wie zijn leven zal verliezen; om mijnentwil, en om des evangelies wil, die zal hetzelfde behouden. Want wat zou het den mensch baten, zo hij de gehele wereld won, en zijner ziele schade leed? (Marc. VIII. v. 34—36. Luc. IX. v. 23, 24, 25. Matth. X. v. 39. Johannes XII, v. 24, 25.)

19. Verblijd u, zegt Jezus, als de menschen u om mijnentwil haten en vervolgen zullen, want gij zult daarvoor in den Hemel beloond worden. Deze woorden kunnen in diervoege verstaan worden; wees gelukkig als de menschen gedreven door hunnen kwaden wil ten uwen opzichte, u in de gelegenheid zullen stellen de oprechtheid van uw geloof te tonen, want het kwaad dat zij u doen zal u tot voordeel strekken. Beklaag hen in

hunne verblindheid, en verwensen hen niet.

Verder laat hij er op volgen: "Die mij volgen wil neme zijn kruis op," dat wil zeggen: hij drage met geduld de wederwaardigheden die hem door zijn geloof zullen overkomen; want hij die zijn leven en zijne bezittingen zal willen redden door mij te verloochenen, zal de voordelen die hem het Koninkrijk der Hemelen aanbiedt, verliezen, terwijl zij die in dit leven alles, ja zelfs hun leven zullen verloren hebben, ten einde de overwinning der waarheid te verzekeren, in het toekomstige leven de prijs van hunnen moed, volharding en zelfopoffering zullen ontvangen; maar tot hen die de Hemelsche goederen voor de genietingen der aarde opofferen, zal God zeggen: Gij hebt uwe beloning reeds ontvangen.

HOOFDSTUK XXV.

Zoekt en gij zult vinden.

Help u zelve en de Hemel zal u helpen. Aanschouw de vogelen des hemels. Zijt niet bezorgd om u zelve goud te verkrijgen.

Help u zelve en de hemel zal u helpen.

1. Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden, — want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt, en die klopt zal opengedaan worden. —

Of wat mensch is er onder u, zo zijn zoon hem zou bidden om brood, die hem steen zal geven? En zo hij hem om een visch zou bidden, die hem eene slang zal geven? Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, die in de hemelen is, goede gaven geven dengenen die ze van hem bidden. (Matth. VII, v. 7—11.)

2. Van het aardsche standpunt beschouwd, heeft de les: *zoekt en gij zult vinden* dezelfde betekenis als: *Helpt uzelve en de Hemel zal u helpen*. Dat is het grondbeginsel van de Wet van den Arbeid en gevolgelijk ook van de Wet van Vooruitgang want de vooruitgang is het kind van den arbeid, omdat de arbeid de krachten der kennis in beweging brengt.

In de kindsheid van het menschedom gebruikte de mensch zijn verstand alleen om voedsel te verkrijgen, zich voor koude en ongemak te beveiligen, en zich tegen zijne vijanden te verdedigen; maar God heeft aan den mensch nog iets meer dan aan het dier, namelijk de *oneindige zucht naar het betere*, geschonken, het is dat verlangen naar het betere, dat hem tot het doen van ontdekkingen en uitvindingen, en tot de vermeerdering der wetenschap aanspoort; want het is de wetenschap die hem alles wat hem ontbreekt moet bezorgen. Door het onderzoek vermeerdert hij zijn verstand, wordt hij zedelijker; op de behoeften van het lichaam volgen die van den geest; na het stoffelijke voedsel is het geestelijk voedsel nodig, en op die wijze gaat de menschen uit den wilden staat, tot dien der beschaving over.

Haar de vooruitgang gedurende het leven is voor ieder mensch afzonderlijk slechts gering, bij velen zelfs nauwelijks merkbaar; hoe zou dan het menschedom zonder een vóórbestaan, en *wederbestaan* der ziel, vorderingen kunnen maken? Indien de zielen

dagelijks van hier vertrokken om niet weder te keren, zou het menschdom telkens door oorspronkelijke elementen vernieuwd worden, die nog alles te doen, alles te leren hebben; en er zou geen eene reden bestaan waarom de mensch heden ten dage meer gevorderd zoude zijn dan in de eerste eeuwen der wereld, daar bij elke geboorte al de intellectuele arbeid wederom van nieuws af aan zoude moeten begonnen worden. Als de ziel daarentegen telkens met verkregen vooruitgang terugkeert, en telkens iets meer daarbij opdoet, komt zij van trap tot trap uit de barbaarsheid tot de stoffelijke en uit deze tot de zedelijke beschaving. (Zie Hoofdst IV, nr. 17.)

3. Indien God den mensch van het verrichten van lichamelijken arbeid verschoond had, zouden zijne ledematen krachteloos worden; indien hij hem van den intellectuelen arbeid ontheven had, zou zijn verstand op de hoogte der kindsheid, in den staat van natuurdrijf gebleven zijn; daarom heeft hij van den arbeid eene noodzakelijkheid gemaakt, en zegt tot den mensch: *Zoekt en gij zult vinden; arbeid en gij zult er vruchten van oogsten*; op die wijze zult gij het kind van uwen eigen arbeid zijn, gij zult er de verdienste van hebben, en gij zult beloond worden naar hetgeen gij gedaan zult hebben.

4. Het is in toepassing van dit beginsel dat de Geesten, de menschen niet van den arbeid van het onderzoek komen ontheffen, door hen geheel gereed gemaakt ontdekkingen, klaar om voorttebrengen als 't ware in de hand te geven, zonder zelfs de moeite te behoeven nemen om te bukken om ze op te rapen of er bij te denken. Indien dat zoo ware, dan zoude de traagste mensch zich kunnen verrijken, en de domste, zonder moeite een geleerde kunnen worden, en zou zowel de een als de ander zich de verdienste van iets daar zij niets aan gedaan hebben, kunnen toe-eigenen. Neen, *de Geesten komen den mensch niet van de Wet van den arbeid ontheffen, maar zij komen hem, het doel dat hij bereiken moet en den weg die er toe leidt aanwijzen, hem zeggende: Ga voort en gij zult uwe bestemming bereiken*. Gij zult stenen op den weg vinden; pas op, en neem die zelf op; wij zullen u daartoe de nodige kracht geven, mits gij die gebruiken wilt. (zie het Boek der Mediums, hoofdstuk XXVI nr. 291 en volgende.).

5. Uit het zedelijke oogpunt beschouwd, betekenen deze woorden van Jezus: Vraag het licht dat u op den weg moet voorlichten, en het zal u gegeven worden; vraag de kracht om aan het kwade weerstand te bieden, en gij zult het verkrijgen; vraag den bijstand der goede Geesten en zij zullen u komen vergezellen, en zullen u als de engel van Tobias tot leidlieden zijn; vraag om goeden raad, en zij zal u nooit geweigerd worden; Klop bij ons aan, en men zal u open doen, maar vraag met oprechtheid, met geloof, vuriglijk en met vertrouwen; vraag nederig en niet met trotsheid, want dan zal men u aan uwe eigen krachten overlaten, en uw val zal de straf voor uwen hoogmoed zijn.

Dit is de zin der woorden: Zoekt en gij zult vinden, klopt en men zal u open doen.

Aanschouw de vogelen des hemels.

6. Vergadert u geene schatten op de aarde, waar ze de motte en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen. — Maar vergadert u schatten in den hemel, waar ze noch motte noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen. — Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

Daarom zeg ik u: zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten, en wat gij drinken zult; noch voor uw lichaam, waarmede gij u kleden zult; is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?

Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren, en uwe hemelsche vader voedt nochtans dezelve: gaat gij dezelve niet zeer veel te boven? — Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, eene el tot zijne lengte toedoen?

En wat zijt gij bezorgd voor de kleding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen, zij arbeiden niet, en spinnen niet; — En ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijne heerlijkheid, niet is bekleed geweest, gelijk eene van dezen. — Indien nu God het gras des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?

Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten? of wat zullen wij drinken? of waarmede zullen wij ons kleden? Want alle deze dingen zoeken de heidenen, want uw hemelsche vader weet, dat gij al deze dingen behoeft.

Maar zoek eerst het Koningrijk Gods en zijne gerechtigheid, en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden. Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen, want die morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad. (Matth. VI v. 19—21. 25—34.)

7. Deze woorden zouden indien zij letterlijk werden opgevat de ontkenning van alle voorzorg, van allen arbeid en gevolgelyk van allen vooruitgang zijn. Met zulke beginselen, zou de mensch zich tot eene afwachtende lijdelykheid verlagen, zijne lichamelijke en verstandelijke krachten zouden werkeloos blijven; indien dit zijn normale toestand op aarde geweest ware, zou hij zich nooit uit zijnen oorspronkelijke toestand hebben kunnen verheffen, en indien dit nu tot wet verheven werd zou hem niets overblijven dan te leven zonder iets te doen. Dat kan de gedachte van Jezus niet geweest zijn, want het zoude in strijd met hetgene hij bij andere gelegenheden gezegd heeft en met de wetten der natuur zelven zijn. God heeft den mensch zonder kleding of beschutting geschapen, maar

hij heeft hem het verstand geschonken, om beiden te kunnen vervaardigen. (Zie Hoofdst. XIV. nr. 6. Hoofdst. XXV. nr. 2.)

Men moet dus in die woorden niets anders zien dan eene dichtelijke zinnebeeldige voorstelling der Voorzienigheid, die hen die op haar vertrouwen nooit verlaat; maar zij wil dat zij van hunnen kant zullen medewerken. Indien zij niet altijd stoffelijke hulp schenkt, geeft zij de denkbeelden in, die de middelen aangeven om zichzelf uit de verlegenheid te redden.

God kent onze behoeften, en voorziet daarin naarmate dit nodig is; maar de mensen onverzadelijk in zijne begeerten, weet niet altijd met hetgeen hij bezit tevreden te zijn; het nodige is hem niet meer genoeg, hij wil ook het overtollige bezitten, en dan laat de Voorzienigheid hem aan zichzelf over; dikwerf is hij ongelukkig, zoowel ten gevolge van eigen schuld als door de miskennis der stem die hem door zijn geweten waarschuwt, en God laat hem er de gevolgen van dragen, opdat het hem tot lering moge strekken, (Zie hoofd. V. nr. 4.)

8. De aarde brengt genoeg voort om al hare bewoners te kunnen voeden, als dezen datgene wat zij voortbrengt, volgens de wetten der rechtvaardigheid en liefde tot den naasten, zullen weten te beheren; wanneer broederschap tussen alle volken onderling, zoals tussen de provinciën van denzelfden staat zal heersen, zal de tijdelijke overvloed van den eenen dienen om in het onvoldoende van den anderen te voorzien, en iederéén zal het nodige hebben. Dan zal de rijke zich beschouwen als iemand die in het bezit is van eene groote hoeveelheid granen; indien hij dit verspreidt zal het honderdvoudig voor hem en voor anderen voortbrengen; maar indien hij het geheel alleen opeet, en het overtollige dat hij zelf niet opeten kan verspilt en verloren doet gaan, zal het niets voortbrengen, en er zal voor allen niet genoeg zijn; en indien hij het op zijne zolders opstapelt zal het door de wormen verteerd worden; daarom zegt Jezus: Vergaart u geene schatten op de aarde, die vergankelijk zijn, maar vergaart u schatten in den Hemel, omdat die Eeuwig zijn. Met andere woorden, hecht aan de stoffelijke bezittingen niet meer gewicht dan aan de geestelijke, en leert de eersten voor de laatsten opofferen. (Zie Hoofdst. XVI nr. 7 en volgende).

Het is niet door wetten, dat men Liefde en broederschap kan invoeren; indien die niet in het hart aanwezig zijn, zal het egoïsme dit altijd verstikken; die deugden ingang te doen vinden is het werk van het Spiritisme.

Zijt niet bezorgd om uzelfen goud te verkrijgen.

9. Verkrijgt u noch goud, noch zilver, noch kopergeld in uwe gordels; — Noch

male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf: want de arbeider is zijn voedsel waardig.

10. En in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt, wie daarin waardig is; en blijft aldaar, totdat gij daar uitgaat. — En als gij in het huis gaat, zo groet hetzelve. — En indien dat huis waardig is, zo kome uw vrede over hetzelve; maar indien het niet waardig is, zo keere uw vrede weder tot u.

En zo iemand u niet zal ontvangen, noch uwe woorden horen, uitgaande uit dat huis of uit dezelve stad, schudt het stof uwer voeten af. — Voorwaar zeg ik u; het zal den lande van Sodom en Gomorra verdraaglijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad. (Matth. X v. 9—15.)

11. Deze woorden die Jezus tot zijne discipelen richtte toen hij hen voor het eerst uitzond om het Evangelie te verkondigen hadden in dien tijd niets vreemds; zij waren in overeenstemming met de aartsvaderlijke zeden van het Oosten, waar elken reiziger steeds onder de tent eene schuilplaats aangeboden werd. Maar in dien tijd waren de reizigers weinig in getal; bij de nieuwere volken heeft het toenemend verkeer andere gewoonten doen geboren worden, en men vindt die van vroegeren tijd slechts in die afgelegene streken terug, tot welke die, toenemende beweging nog niet is doorgedrongen; en indien Jezus nu op aarde terugkwam, zou hij niet meer tot zijne discipelen kunnen zeggen: Gaat op reis zonder voorraad meenemen.

Behalve dien eigenlijken zin, ligt er nog in deze woorden eenen diepen zedelijken zin opgesloten; Jezus leerde zijnen discipelen om op de voorzienigheid te vertrouwen; zij zelve niets bezittende konden daardoor de begeerlijkheid van degenen bij wie zij hunnen intrek namen niet opwekken; dit was een middel om de liefderijken van de hebzuchtigen te kunnen onderscheiden; en het is daarom dat hij hun zegt: Onderzoekt wie waardig is u optenemen, dat wil zeggen; wie liefderijk genoeg is om reizigers die niets hebben om te betalen, te herbergen; want dezen zijn waardig uwe woorden te horen; het is aan hunne liefde dat gij ze herkennen zult.

Wat nu degenen aangaat die hen niet zullen willen ontvangen noch aanhoren, beveelt Jezus aan zijne discipelen die te verwensenen, zich aan hen optedringen, geweld en dwang te gebruiken om ze te bekeren? Neen, alleen om eenvoudig heen te gaan, en elders bereidwillige menschen opte zoeken.

Zo spreekt ook nu het Spiritisme tot zijne volgelingen: Doet niemands geloof geweld aan; dwingt niemand om zijn geloof te verzaken om het uwe aantenemen, verwenscht niemand die anders denkt dan gij; begroet hen die tot u komen; maar laat degenen die u terugstoten met rust. Gedenkt de woorden van Christus: van ouds werd het Koninkrijk der Hemelen door de geweldigen genomen, maar nu door zachtmoedigheid. (Zie Hoofdst. IV nr. 10, 11.)

Geeft om niet wat gij om niet ontvangen hebt.

De gave om te genezen. Betaalde gebeden. Verkopers uit den tempel verdreven. Onbetaalde Mediumniteit.

De gave om te genezen.

1. Geneest de zieken, reinigt de melaatsen, wekt de doden op, werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet. (Matth. X, v. 8.)

2. "Geeft om niet wat gij om niet ontvangen hebt," zegt Jezus tot zijne discipelen, hierdoor schrijft hij hun voor, geene betaling te vorderen voor iets dat zij zelve om niet ontvangen hadden; en wat zij om niet ontvangen hadden was: de gave om de zieken te genezen, en de duivels dat wil zeggen de kwade Geesten te verdreven; deze gave had God hun om niet gegeven, tot verlichting der lijdenden, en om hen in de verkondiging van het geloof behulpzaam te zijn; hij zegt hun, deze gave niet te verkopen, noch er het voorwerp van winstberekening, noch een middel van bestaan van te maken.

Betaalde gebeden.

3. En daar al het volk het hoorde, zeide hij tot zijne discipelen: — Wacht u van de schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange klederen, en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten in de synagogen, en de voorzittingen in de maaltijden; — *Die der weduwen huizen opeten, en onder eenen schijn lange gebeden doen*; dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen. (Luc. XX v. 45—47. Marc. XII v. 38—40. Matth. XXIII, v. 14.)

4. Jezus zegt tevens: Neemt geen geld voor uwe gebeden, doet niet zoals de schriftgeleerden die onder het voorwendsel van lange gebeden de huizen der weduwen opeten dat wil zeggen zich van de bezittingen meester maken. Het gebed is een werk der liefde, eene opwelling van het hart: geld te nemen voor die welke men voor anderen tot God opzendt, is zichzelf tot loontrekkend tussenpersoon stellen, en het gebed wordt dan een formulier welke lengte door de som die men er voor betaald bepaald wordt. Een van deze twee is waar: God meet zijne gunsten naar het getal woorden af, of hij doet dit

niet, indien vele woorden nodig zijn, waarom er dan weinig of in het geheel geene gebruikt voor hem die niets betalen kan? Het is dan gebrek aan liefde en indien één woord genoeg is, dan zijn de overige overtollig en dan is het een ter kwader trouw gepleegde handeling.

God verkoopt zijne weldaden niet, waarom zal dan degenen die er niet eens de beschikking over heeft, die er niet voor in kan staan dat men die verkrijgen zal, een gebed dat wellicht zonder uitwerking blijft doen betalen? God kan eene daad van barmhartigheid, goedertierenheid of rechtvaardigheid niet afhankelijk maken van eene som gelds; anders zou daaruit voortvloeien, dat indien die som niet betaald wordt, of wel onvoldoende is, Gods rechtvaardigheid, goedheid en barmhartigheid opgeschort zoude worden. De rede, het gezond verstand en de logica leren ons dat God, de absolute volmaaktheid, aan zijne schepselen niet het recht kan overdragen, om voor zijne gerechtigheid eenen prijs te bepalen. Gods rechtvaardigheid is als de zon, voor allen; voor den arme zowel als voor den rijke. Indien men het onzedelijk vindt, met de gunsten van een vorst op aarde, handel te drijven, is het dan meer geoorloofd die van den Opperheer van het Heelal te verkopen?

Tegen de betaalde gebeden bestaat nog een ander bezwaar, en wel dit, dat degenen die ze koopt, zich meestal ontheven acht om zelf te bidden, omdat hij zich door het betalen als van alles ontslagen beschouwt. Hen weet dat de Geesten bewogen worden door de innigheid van het gevoel van hen die belang in hen stellen; welke innigheid kan er bestaan bij iemand die aan een ander opdraagt, om tegen betaling voor hem te bidden? Welken ijver kan er bij dien anderen, die zijn mandaat weder aan een ander, en die wederom aan een ander en zo vervolgens opdraagt, bestaan? Wordt de waarde en de uitwerking van het gebed, daardoor niet teruggebracht tot de waarde van eenige geldstukken.

Verkopers uit den tempel verdreven.

5. En zij kwamen te Jeruzalem; en Jezus, in den tempel gegaan zijnde, begon degenen, die in den tempel verkochten en kochten, uittedrijven; en de tafelen der wisselaars, en de zetstoelen dergenen, die de duiven verkochten, keerde hij om; — En liet niet toe, dat iemand enig vat door den tempel droeg. En hij leerde, zeggende tot hen: Is er niet geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden allen volken? Maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaren gemaakt. — En de schriftgeleerden en de overpriesten hoorden dat, en zochten, hoe zij Hem doden zouden; want zij vreesden hem, omdat de gansche schare ontzet was over zijne leer. (Marc. XI, v. 16—18. Matth. XXI, v. 12, 13.)

6. Jezus heeft de kooplieden uit den tempel gejaagd; hierdoor spreekt hij een veroordelend vonnis over den handel in heilige dingen onder welken vorm ook uit. God verkoopt noch zijne zegen, noch zijne vergeving, noch den toegang tot het Koninkrijk der Hemelen; de mensch heeft dus geen recht er betaling voor te eisen.

Onbetaalde mediumniteit.

7. De hedendaagse mediums, — want ook de apostelen waren mediums, hebben van God ook om niet eene gave ontvangen, namelijk die om de tolken der Geesten bij het onderwijs dat zij den menschen geven, te zijn, om hun den weg ten goede te wijzen, en hen tot het geloof te brengen, en niet om aan hen de woorden die niet *hun* eigendom zijn voor geld te verkopen, en wel omdat zij niet de vruchten van hunnen eigene gedachten, onderzoek of arbeid zijn. God wil dat het licht tot allen kome; hij wil niet dat zelfs de armste er van verstoken blijve, en zou kunnen zeggen: Ik heb het geloof niet, omdat ik het niet kan betalen; ik heb den troost niet gehad, aanmoediging en bewijzen van toegenegenheid van hen die ik beweene te ontvangen, omdat ik arm ben. Daarom is het mediumschap niet een voorrecht voor enkelen, maar wordt het overal gevonden; er iets voor te doen betalen is het onttrekken aan zijn voorzorgend doel.

8. Allen die de omstandigheid onder welke de goede Geesten zich manifesteren en hunnen afkeer voor alles wat naar baatzucht zweemt, kennen, die weten hoe weinig er nodig is, om hen te nopen zich te verwijderen, zal nooit toestemmen dat verhevene Geesten zich ter beschikking van den eersten den beste stellen die ze tegen zo veel per zitting zouden willen oproepen; het eenvoudige gezond verstand verwerpt zulk een denkbeeld. Zou het ook niet eene ontheiliging zijn, om wezens voor wie wij eerbied gevoelen of die ons dierbaar zijn voor geld op te doen roepen? Men kan zonder twijfel op die wijze manifestaties ontvangen, maar wie zal er de echtheid van waarborgen? De spottende, leugenachtige, slimme en de gehele drom lage geesten, die niet zeer nauwgezet zijn, komen altijd, en zijn altijd bereid om op alles wat men slechts wil vragen te antwoorden, zonder zich in het minst om de waarheid te bekreunen. Degene dus, die ernstige mededelingen wenst te ontvangen, moet die eerst ernstig vragen, en zich verder omtrent den aard der sympathie die tussen het medium en de wezens van de geestenwereld bestaat, vergewissen; en de hoofdvereischten om zich de welwillendheid der goede Geesten te verzekeren zijn: nederigheid, toewijding, zelfverloochening en volstrekke zedelijke en stoffelijke belangeloosheid.

9. Bij de zedelijkheidsvraag moet men nog eene ander wezenlijk niet minder belangrijke overweging, ontleend aan den aard der gave zelve, voegen. De ernstige mediumniteit, kan niet en zal nimmer als beroep uitgeoefend kunnen worden, niet alleen om-

dat dit beroep zedelijk geminacht en spoedig op ééne lijn met de waarzeggers zoude geplaatst worden, maar omdat een materieel bezwaar dit belet; de mediumniteit is een zeer beweeglijke, voorbijgaande en veranderlijke gave, op welker bestendigheid niemand rekenen kan. Het zoude dus voor degene die het exploiteerde een geheel onzeker middel van bestaan zijn, dat hem juist op het oogenblik waarin hij 't meeste nodig heeft kan ontvallen. Iets anders is het, wanneer men een of ander talent door studie en arbeid heeft verkregen, dat daardoor juist een eigendom geworden is, waarvan het natuurlijk geoorloofd is partij te trekken. Maar de mediumniteit is noch kunst noch talent, en daarom kan het geen beroep worden; het bestaat alleen door de medewerking der Geesten; als deze er zich aan onttrekken, bestaat er geene mediumniteit meer, de eigenschap kan blijven bestaan, maar de uiting is vernietigd; en er is dan ook geen enkel medium die voor het verkrijgen van spiritische verschijnselen op een gegeven oogenblik kan instaan. De mediumniteit exploiteren, is dus niets anders dan beschikken over iets waarover men inderdaad geen meester is; het tegendeel te beweren is hen die betalen, bedriegen, maar er is nog meer, men beschikt niet over zichzelf maar het zijn de Geesten, de zielen der afgestorvenen wier medewerking men laat betalen; deze gedachte stuit ons instinctmatig tegen de borst. Het is die wijze van handelen die in misbruik ontaard, en door kwakzalverij, domheid, lichtgelovigheid en bijgeloof geëxploiteerd, aanleiding tot het verbod van Mozes gegeven heeft. Het hedendaagse Spiritisme het ernstige er van begrijpende, heeft door het mistrouwen waarin het die exploitatie gebracht heeft, de mediumniteit tot den rang van zending verheven. (Zie: het Boek der Mediums, hoofdstuk XXVIII, en Hemel en Hel, hoofdstuk XI.)

10. De mediumniteit is eene heilige zaak, die met een heilig en godsdienstig gevoel moet uitgeoefend worden. Indien er eene soort van mediumniteit bestaat waarbij deze voorwaarde nog meer bepaald nodig is, dan is het de genezende mediumniteit. De geneesheer geeft de vruchten zijner studiën, die hij dikwerf alleen door zich zware opofferingen te getroosten verkregen heeft ten beste, de magnetiseur zijn eigen fluïdum, dikwijls zelfs zijne eigene gezondheid; zij mogen er dus een zekeren prijs voor bepalen; het genezende medium maakt gebruik van het genezende fluïdum der goede geesten, en heeft geen recht dit te verkopen. Jezus en zijne apostelen, lieten ofschoon zij arm waren, de genezingen die zij bewerkten niet betalen.

Laat dus degene die gene middelen van bestaan heeft naar eene andere broodwinning dan de mediumniteit omzien, en aan deze slechts dien tijd wijden, waarover hij na volbrachten arbeid te beschikken heeft. De Geesten zullen hem zijne toewijding en opoffering toerekenen, terwijl zij zich van degenen die hopen hen als een middel om vooruit te komen te gebruiken, zullen terugtrekken.

Vraagt en u zal gegeven worden.

Eigenschappen van het gebed. Kracht van het gebed. Werking van het gebed, overbrenging der gedachte. Verstaanbare gebeden. Over het gebed voor de doden en voor lijdende Geesten. Onderwijs door de Geesten: wijze van bidden. Geluk van het gebed.

Eigenschappen van het gebed.

1. En wanneer gij bidt, zo zult gij niet zijn gelijk de geveinsden; want die plegen gaarne in de synagogen en op de hoeken der straten staande, te bidden, opdat zij van de menschen mogen gezien worden. Voorwaar ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben. — Maar gij, wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, en uwe deur gesloten hebbende, bid uwen Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.

En als gij bidt, zo gebruikt geen ijdel verhaal van woorden, gelijk de heidenen; want zij menen, dat zij door hunne veelheid van woorden zullen verhoord worden. Wordt dan hun niet gelijk; want uw Vader weet, wat gij van noode hebt, eer gij Hem bidt (Matth. VI. v. 5—8.)

2. En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien gij iets hebt tegen iemand; opdat ook uw Vader, die in de hemelen is, Ulieden uwe misdaden vergeve. — Maar indien gij niet vergeeft, zo zal uw Vader, die in de hemelen is, ook uwe misdaden niet vergeven. (Marc. XI v. 25, 26.)

3. En hij zeide ook tot sommigen, die bij zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achten, deze gelijken:

Twee menschen gingen op in den tempel om te bidden, de een was een Farizeeër, en de ander een Tollenaar. — En de Farizeeër, staande bad dit bij zichzelf: O God! ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere menschen, rovers, onrechtvaardige, overspelers; of ook gelijk deze Tollenaar. — Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles wat ik bezit.

En de Tollenaar van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne borst, zeggende: O God! Wees mij zondaar genadig!

Ik zeg ulieden; deze ging af geregtvaardigd in zijn huis, meer dan die: want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden. (Luc. XVIII, v. 9—14.)

4. De eigenschappen van het gebed worden duidelijk door Jezus omschreven; wanneer gij bidt, zegt hij, stelt u dan niet ten toon, maar bidt in het verborgene, neemt den schijn niet aan van veel te bidden, want het is niet om de veelheid der woorden, maar om hunne oprechtheid, dat gij verhoord zult worden; indien gij iets tegen iemand hebt, vergeeft hem dan vóór dat gij bidt, want het gebed kan God niet welgevallig zijn, als het niet voorkomt uit een hart gereinigd van elke gedachte die met de liefde in strijd is; eindelijk bidt met nederigheid, zoals de Tollenaar, en niet met hoogmoed zoals de Farizeeër; onderzoekt uwe gebreken en niet uwe goede hoedanigheden, en indien gij uzelf bij anderen vergelijkt, zoekt dan op wat verkeerd bij u is. (Zie Hoofdst. X. nr. 7 en 8.)

Kracht van het gebed.

5. Alle dingen die gij biddende begeert: geloof dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden. (Marc. XI v. 24.)

6. Er zijn lieden die de kracht van het gebed ontkennen op grond dat God al onze behoeften kent en het dus niet nodig is hem die bloot te leggen; zij voegen er bij, dat aangezien alles in het heelal ten gevolge van eeuwige wetten, een schakel vormt, onze gebeden in Gods besluiten geene verandering kunnen teweegbrengen.

Er bestaan ongetwijfeld natuurlijke en eeuwige wetten, die God niet naar de lui-
men van den mensch kan opheffen; maar het is er verre van af, daaruit te moeten besluiten, dat alle omstandigheden van het leven aan het noodlot onderworpen zijn. Indien dit toch zo ware, dan zou de mensch slechts een lijdelijk werktuig, zonder vrijen wil en zonder initiatief zijn. Volgens deze hypothese zoude hem niets overblijven dan onder al de slagen die hem toegebracht worden, zonder te trachten die te ontgaan het hoofd te buigen; dan zoude hij niet moeten trachten den bliksemstraal afteleiden. God heeft hem het oordeel en verstand niet geschonken om er geen gebruik van te maken, noch den wil om niet te willen, noch de bedrijvigheid om niets te doen. De mensch vrij zijnde om te handelen in welke richting hij verkiest, vloeien uit zijne handelingen zo wel voor hemzelf als voor anderen gevolgen voort, die aan hetgeen hij doet of niet doet ondergeschikt blijven: ten gevolge van zijne vrijwillige handeling moeten er dus gebeurtenissen zijn die uit den aard der zaak noodwendig aan het noodlot ontsnappen, doch waardoor de harmonie der algemene wetten niet meer verstoord wordt, dan dat het voor of teruglopen van de wijzers van een uurwerk de wet der beweging waarop het drijfwerk der klok gegrond is, vernietigt. God kan sommige gebeden verhoren zonder de onveranderlijkheid der wetten die het geheel besturen te vernietigen, daar zijne toetreding altijd van Zijnen

wil afhankelijk blijft.

7. Het zou onlogisch geredeneerd zijn uit het gezegde: al wat gij in het gebed vraagt zal u geschonken worden, afte leiden dat men slechts te vragen heeft om te verkrijgen, en dat het even onrechtvaardig zou zijn de Voorzienigheid te beschuldigen als zij onze gebeden niet verhoort, want zij weet beter dan wij wat goed voor ons is. Het is als met eenen verstandigen vader die aan zijn kind datgene weigert wat tegen diens belang zoude zijn. Over het algemeen ziet de mensch alleen het tegenwoordige, en indien zijn lijden bevorderlijk voor zijn toekomst welzijn is, zal God dat lijden niet opheffen, zoals de heelmeester den zieke door eene kunstbewerking die zijne genezing bevorderen moet, doet lijden. Maar wat God hem verlenen zal, indien hij zich met vertrouwen tot Hem wendt, is: moed, geduld en onderwerping. Wat Hij hem nog schenken zal, zijn: de middelen om zichzelf uit zijnen moeilijke toestand te redden, door hem denkbeelden door de goede Geesten te doen ingeven, terwijl hem er al de verdienste van gelaten wordt; Hij helpt hen die zichzelf helpen, volgens de les "Help uzelf en de Hemel zal u helpen," en niet hen die alle hulp van buiten af wachten zonder van de eigene middelen die hun ten dienste staan gebruik te maken; maar meestentijds vindt men het verkieslijker geholpen te worden, zonder zelve daar iets voor te doen. (Zie Hoofdst. XXV nr. 1 en volg.)

8. Laat ons dit met een voorbeeld ophelderen. Iemand is verdwaald in eene woestijn; hij lijdt vreselijk door dorst; hij valt neer en voelt dat hij bezwijken zal, hij bidt tot God om hulp, en wacht nu af; maar geen engel daalt neder om hem te drinken te geven. Maar een goede Geest geeft hem de gedachte in optestaan en een der paden die voor hem liggen te volgen; hierop verzamelt hij werktuigelijk zijne krachten en gaat het pad op goed geluk op; eene hoogte bereikt hebbende ziet hij op eene afstand eene beek; op dit gezicht vat hij weder moed. Indien hij het geloof heeft, zal hij uitroepen: "Ik dank u mijn God voor de gedachte die gij bij mij hebt doen ontstaan en voor de kracht die gij mij geschonken hebt." Indien hij het geloof niet heeft, zal hij zeggen: "Wat heb ik daar een goede gedachte gehad! Hoe gelukkig dat ik rechts en niet links ben afgeslagen; het toeval helpt ons toch dikwijls goed! Wat ben ik blij dat ik zoveel moed gehad heb en mij niet heb doen ontmoedigen."

Maar, zal men zeggen, waarom heeft de goede Geest hem niet duidelijk gezegd: "Volg dit pad, en op het einde zult gij wat gij nodig hebt vinden? Waarom heeft hij zich niet zichtbaar aan hem vertoond om hem te leiden en hem in zijne zwakheid tot steun te zijn? Op die wijze zoude hij hem van de tussenkomst der Voorzienigheid overtuigd hebben. Het was om hem te leren dat men zichzelf helpen en van zijne eigene krachten gebruik moet maken. Daarenboven heeft God door hem in de onzekerheid te laten zijn vertrouwen op Hem en zijne onderwerping aan Zijnen wil op de proef gesteld. Dit mensch was in den toestand van een kind dat valt, en iemand ziende aan 't schreeuwen

gaat, opdat men hem zal komen ophelpen; indien het niemand gezien had, zoude het zijn eigen krachten gebruiken, moeite doen, en alleen opstaan.

Indien de Engel die Tobias vergezelde hem gezegd had: "Ik ben door God gezonden om u op de reis tot gids te dienen en u voor alle gevaar te behoeden," zou Tobias er niet de minste verdienste door verkregen hebben; zich geheel op zijnen reismakker verlatende, zoude het voor hem niet eens nodig geweest zijn te denken; daarom heeft de Engel zich eerst bij de terugkomst aan hem bekend gemaakt.

Werking van het gebed. Overbrenging der gedachte.

9. Het gebed is eene aanroeping; door haar stelt men zich in gedachte met het wezen tot hetwelk men zich wendt in betrekking. Het gebed kan eene vraag, eene dankzegging, of eene verheerlijking ten doel hebben. Men kan voor zichzelf of voor anderen, voor de levenden en voor de afgestorvenen bidden. De gebeden die wij tot God richten worden door de Geesten, aangewezen om Gods wil ten uitvoer te brengen, gehoord; die tot de goede Geesten gericht, worden tot God overgebracht. Wanneer men tot andere wezens dan God zijne gebeden opzendt, beoogt men daarmede hunne tussenkomst en voorspraak interroepen, want niets kan zonder Gods wil geschieden.

10. Het Spiritisme maakt ons de werking van het gebed begrijpelijk, door ons de wijze van de overbrenging der gedachte te verklaren, hetzij dat het aangeroepen wezen, daarop tot ons komt, dan wel dat onze gedachten tot hem opstijgen. Om zich een denkbeeld wat er dan plaats grijpt te kunnen vormen moet men zich alle geïncarneerde en niet-geïncarneerde wezens voorstellen als door het algemene fluidum dat het heelal vervult omgeven, zoals wij dit op aarde door den dampkring zijn. Het fluidum ontvangt eene impuls door den wil; het is het vervoermiddel der gedachte, zoals de lucht dit van het geluid is, met dit onderscheid dat de trillingen der lucht beperkt zijn, terwijl die van het algemene fluidum tot in het oneindige voortgeplant worden. Wanneer de gedachte tot welk wezen dan ook, hetzij op aarde of in de oneindige ruimte gericht wordt, hetzij van geïncarneerde tot niet geïncarneerde of omgekeerd, ontstaat er een fluidieke stroom van den eenen tot den anderen, welke da gedachte overbrengt, evenals de lucht zulks het geluid doet.

De kracht van dien stroom is geëvenredigd aan die van de gedachte en van den wil. Op die wijze wordt het gebed door de Geesten waar deze zich ook bevinden mogen, gehoord; zenden zich de Geesten onderling mededelingen toe; doen zij ons hunne ingevingen toekomen, en kunnen er op afstanden betrekkingen tussen de geïncarneerde geboren worden.

Deze verklaring wordt hier voornamelijk voor hen gegeven, die het nut van het

zuiver mystieke gebed niet kunnen begrijpen; het heeft niet ten doel het gebed te materialiseren, maar er de werking van duidelijk te maken, door aantetonen dat het gebed eene rechtstreekse en onmiddellijke werking kan hebben; het blijft daarom niet minder afhankelijk van Gods wil, die de opperste rechter in alle dingen is, en die alleen het uitwensel, werkdadig kan maken.

11. Door het gebed, roept de mensch de medewerking der goede geesten in, die hem in zijne goede voornemens komen steunen en hem goede gedachten ingeven, waardoor hij de nodige zedelijke kracht verkrijgt om de beletselen te overwinnen, en om op den goeden weg indien hij daarvan afgeweken is, terug te keren, en daardoor kan hij ook het kwaad dat hij zich door eigen schuld berokkent afweren. Een mensch ziet zijne gezondheid ten gevolge van begane buitensporigheden te gronde gericht, en lijdt daardoor tot aan zijnen dood een leven vol smarten, heeft hij het recht te klagen als hem geene genezing toegezonden wordt! Neen, want hij had in het gebed de kracht kunnen putten om aan de verzoeking weerstand te bieden.

12. Indien men al de onheilen van het leven in twee delen splitste, het eene al het kwaad waaraan de mensen niet ontkomen kan, het andere datgene waarvan hij zelf door zijne zorgeloosheid en buitensporigheden de eerste oorzaak is bevattende, (zie **hoofdst. V nr. 4**) dan zou men ontwaren dat de laatste verre weg in grooteren getale dan de eersten zijn; het is dus duidelijk dat de mensch zelf de bewerker van een groot gedeelte van het kwaad dat hem treft is, en dat hij het zou kunnen ontgaan indien hij altijd voorzichtig te werk ging.

Niet minder zeker is het, dat al die ellende het gevolg is van onze verzaking van Gods wet, en wij door eene stipte opvolging van die wet volkomen gelukkig zouden zijn. Indien wij bij de bevrediging onzer behoeften de grens van het nodige niet overschreden, zouden wij niet aan al die ziekten die het gevolg der overdaad zijn, en aan al die wisselingen van het lot die deze ziekten na zich slepen onderhevig zijn; indien wij onze eersucht wisten te beperken, zouden wij geene vrees behoeven te koesteren ons zelve ten onder te zullen brengen; indien wij niet hoger wilden stijgen dan wij kunnen, zouden wij niet behoeven te vreezen neer te tuimelen; indien wij nederig waren, zouden wij geene teleurstelling door vernederden hoogmoed ondervinden; indien wij de Wet der Liefde in toepassing brachten, zouden wij niet kwaadsprekend noch wangunstig of naijverig lijn, en zouden wij twist en onenigheid voorkomen; indien wij niemand kwaad deden, zouden wij geene wraakzucht behoeven te duchten enz.

Laat ons aannemen dat de mensch niets tegen de andere rampen vermag, dat ieder gebed om zich daartegen te beveiligen overbodig is, zoude het dan toch niet reeds veel zijn, als hij van die welke hij zich door eigen toedoen berokkent, bevrijd werd? En hierin is de werking van het gebed zeer goed te begrijpen, want het heeft ten gevolge om de weldadige ingevingen der goede Geesten tot ons te roepen, en van hun de kracht

om weerstand te kunnen bieden aan de slechte gedachten waarvan de uitvoering ons noodlottig zijn kan, te vragen. In zulk een geval is het niet het kwaad dat door hen afgewend zal worden, maar ons brengen zij van de gedachte waaruit het kwaad kan voortkomen af; zij verhinderen in niets de voltrekking van Gods besluiten, zij schorsen geene natuurwetten op, maar zij beletten ons, door onze vrijen wil te leiden, die wetten te schenden; maar zij doen dit zonder dat wij het weten, ten einde onze wil niet aan banden te leggen. De mensch vindt zich dan in den toestand geplaatst van iemand die goeden raad vraagt en die opvolgt, maar die altijd vrij blijft dit al of niet te doen. God wil dit zo, opdat de mensen de verantwoordelijkheid van zijne daden drage, en om hem de verdienste te laten eener keuze tussen goed en kwaad. Dit is hetgeen wat den mensch altijd zeker is te zullen verkrijgen als hij het vurig vraagt en hierop vooral kunnen de woorden: "vraagt en u zal gegeven worden" toegepast worden; zou de werking van het gebed zelf tot die verhouding herleid, reeds niet eene machtige uitwerking hebben? Het was aan het Spiritisme voorbehouden ons zijne werking te bewijzen, door de betrekking die er tussen de stoffelijke en geestelijke wereld bestaat te openbaren. Maar haar uitwerksel bepaalt zich niet tot dat.

Alle Geesten bevelen het gebed aan, het Gebed nalaten is Gods goedheid missen, is voor ons zelve van de hulp der geesten, en voor anderen van het goede dat men hun zoude kunnen doen, afstand doen.

13. Door het gebed dat men tot Hem richt te verhoren, wil God dikwijls de goede bedoeling, de toewijding en het geloof van dengene die bidt belonen; daarom heeft het gebed van den rechtschapen mensch voor God meer waarde, en is dan ook werkdadiger, want de verdorve slechte mensch kan niet met die innigheid en dat vertrouwen bidden, dat alleen door het gevoel van ware godsvrucht verkregen wordt. Uit het hart van den baatzuchtige, van dengene die alléén met de lippen bidt, kan niets anders dan woorden, maar geene opwelling van liefde waaraan het gebed zijne macht ontleent voortkomen. Iedereen begrijpt dit zo goed, dat men als 't ware instinctmatig zich voor gebeden bij hen aanbeveelt van wiens gedrag men gevoelt dat het Gode welgevallig moet zijn, omdat zij beter verhoord worden.

14. Indien het gebed eene soort van Magnetische werking uitoefent, zoude men kunnen denken dat die werking van de tracht van het fluïdum afhankelijk is; doch dit is niet het geval. Daar de Geesten dezen invloed op de menschen uitoefenen, komen zij als het nodig is, in de ongenoegzaamheid van dengene die bidt tegemoet, het zij door onmiddellijk in zijnen naam te handelen, of wel door hem tijdelijk, als hij die gunst waardig is of indien het nuttig kan wezen eene bijzondere kracht te verlenen.

Hij die zich niet goed genoeg acht om eenen weldadigen invloed te kunnen uitoefenen, moet zich niet door de gedachte dat hij niet waardig is verhoord te worden, laten weerhouden om voor anderen te bidden. Het erkennen zijner minderheid is een be-

wijs van nederigheid die God welgevallig is, en God zal hem het liefderijke voornemen dat hem bezielt toerekenen. Zijne innigheid en vertrouwen op God is eene eerste stap afgelegd op het pad om tot het goede terug te keren, en de goede Geesten gevoelen zich gelukkig hem hiertoe te kunnen aansporen. Het gebed dat afgewezen wordt is dat van den hoogmoedigen die op eigen kracht en verdienste steunende, gelooft zijn wil in de plaats van dien van God te kunnen stellen.

15. De kracht van het gebed ligt in de gedachte en hangt niet af van de woorden noch van de plaats of den tijd waarop het gedaan wordt. Men kan dus overal en op iedere ogenblik, hetzij alleen of in gemeenschap met anderen bidden. De invloed van plaats of tijd is van omstandigheden die de innerlijke aandacht kunnen bevorderen afhankelijk. Het gemeenschappelijk gebed oefent eenen grooteren invloed uit als allen zich van harte met dezelfde gedachte en tot hetzelfde doel verenigen, want het is alsof velen tezamen en tegelijk roepen; maar wat kan men verwachten van het met velen bijeen zijn, als ieder op zichzelf en in zijn eigen belang handelt! Honderd menschen tezamen verenigd kunnen als baatzuchtige bidden, terwijl twee of drie, verenigd door eene en dezelfde opwelling, als ware broeders in God zullen bidden, en hun gebed zal machtiger zijn, dan die van de honderd anderen. (Zie **Hoofdst. XXVIII, nr. 4 en 5.**)

Onverstaanbare gebeden.

16. Indien ik dan de kracht der stem niet weet zo zal ik hem, die spreekt, barbaars zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaars zijn. Want indien ik in een vreemde taal bid, mijn geest bid wel, maar mijn verstand is vruchteloos.— Anderszints, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerde vervult, amen zeggen op uwe dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gij zegt? Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.

(I Corinthen XIV. v. 11, 14, 16, 17.)

17. Het gebed heeft alleen waarde door de gedachte die men er aan hecht; en het is niet mogelijk om aan iets dat men niet verstaat eene gedachte vast te knopen, het hart kan zich niet gevoelig betonen voor iets dat niet verstaan wordt. De gebeden in eene vreemde taal zijn voor de overgrote meerderheid niets dan eene opstapeling van woorden die niets tot het verstand zeggen. Om door het gebed getroffen te worden moet ieder woord eene gedachte opwekken, en als men de taal niet verstaat, kan het er niet een enkele doen ontstaan. Men zegt het na, als een eenvoudig formulier waaraan naarmate men het meermalen herhaalt zekere kracht verbonden is; velen beschouwen het bidden als plicht, anderen omdat het een gebruik is waaraan zij zich onderwerpen, en

beiden geloven dat zij er van af zijn, als zij die een zeker aantal keren in de eene of andere volgorde hebben opgezegd. God ziet in het binnenste der ziel; hij ziet de gedachte en de oprechtheid; en het is Hem verlagen, te geloven dat Hij meer aan den vorm dan aan het wezen hecht. (Zie **Hoofdst XXVIII. nr. 2.**)

Over het gebed voor de doden en voor lijdende geesten.

18. De lijdende Geesten verzoeken ons voor hen te bidden, het is hun nuttig, omdat zij door het bewustzijn dat anderen aan hen denken zich minder verlaten gevoelen en daardoor minder ongelukkig zijn. Maar het gebed oefent ook eenen onmiddellijke invloed op hen uit: het heft hunnen moed weder op, doet bij hen het verlangen ontstaan, om zich door berouw en door herstelling van het kwaad te verheffen, en het kan hen van de gedachte van het kwaad afbrengen; het is in dien zin dat het gebed hen niet alleen verlichting schenkt, maar ook hun lijden kan verkorten. (Zie Hemel en Hel, 2de deel: voorbeelden).

19. Door sommigen worden de gebeden voor de doden verworpen, omdat volgens hunnen godsdienst er voor de ziel slechts twee kansen bestaan: zalig te zijn of tot de eeuwige straffen veroordeeld te worden, en dat dan in beide gevallen het gebed nutteloos is. De waarde van dit geloof geheel in het midden latende, laat ons dan voor een oogenblik de wezenlijkheid der eeuwige en onherroepelijke straffen, en de onmacht onzer gebeden om er een einde aantemaken, aannemen; dan vragen wij of het in deze hypothese logisch, liefderijk, ja Christelijk is de gebeden voor de verdoemden te verwerpen? Die gebeden mogen onmachtig zijn om hen te redden, maar zijn ze dan toch voor hen niet een bewijs van mededogen, dat hun lijden kan verzachten? Als op aarde iemand tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld is, en men weet dat er volstrekt geene hoop bestaat om gratie voor hem te verkrijgen, zoude het dan aan een liefderijk menschen verboden zijn, zijne ketenen te ondersteunen opdat zij hem niet zo zwaar zouden knellen? Als iemand door een ongeneeslijke ziekte aangetast is, moét men hem dan omdat er toch geene hoop op genezing is, zonder verlichting in zijn lijden laten liggen? Bedenk dat er onder die verdoemden iemand kan zijn die u dierbaar geweest is, een vriend, wellicht een vader, moeder, zoon, en omdat dezen volgens u, op geene genade kunnen rekenen, zoudt gij hen eene teug water weigeren om hunnen dorst te lessen? zoudt gij balsem weigeren voor hunne wonden? Gij zoudt niet voor hem doen wat gij aan geen galei-boef weigeren zoudt? Gij zoudt hem geen één bewijs van liefde, geene troost schenken? Neen dat zou niet christelijk zijn! Een geloof dat het hart verdort kan niet tezamen gaan met een geloof aan een God die de liefde tot den naaste, in de eerste plaats, tot plicht gesteld heeft.

De niet eeuwige duur der straffen, sluit de verwerping van eene tijdelijke straf niet in zich, want God kan in zijne rechtvaardigheid het goed niet met het kwaad verwarren, en in dat geval de kracht van het gebed te willen ontkennen is de kracht loochenen van vertroosting, aanmoediging en goeden raad — het zou eene ontkenning zijn der kracht, die men uit den zedelijke bijstand van hen die ons welzijn willen, putten kan.

20. Anderen gronden hun gevoelens op eene meer schoonschijnende reden. God zeggen zij, kan zijne besluiten niet naar den wensch zijner schepselen veranderen; want dan zou niets in de wereld bestendig zijn. De mensch behoeft dus niets aan God te vragen, hij heeft niets te doen dan zich te onderwerpen en te aanbidden.

Deze gedachte heeft eene valse toepassing van Gods onveranderlijkheid of beter gezegd eene onbekendheid met de wet der toekomstige straffen ten grondslag. Nu dat de mensch rijp is om te begrijpen wat in het geloof met Gods eigenschappen overeenkomt of daarmee in strijd is, wordt deze wet ons door des Heeren Geesten geopenbaard.

Volgens de leer van de volstreckte eeuwigheid der straffen wordt den schuldige noch berouw noch bekering toegerekend; voor hem is de zucht om zich te verbeteren dus nutteloos; hij is veroordeeld om eeuwig in het kwaad te blijven. Indien bij voor eenen bepaalden tijd veroordeeld is, zal zodra die tijd verstreken zal zijn, die straf een einde nemen; maar wie zegt ons dat hij dan tot betere gedachte zal gekomen zijn? Wie zegt ons of hij niet het voorbeeld van zoovele veroordeelden op aarde volgende, bij het verlaten der gevangenis niet even slecht als vroeger zijn zal: In het eerste geval zou het de smart van de straf doen voortduren voor iemand die tot het goede teruggekeerd is, in het tweede zoude het vergiffenis schenken zijn aan iemand die misdadig gebleven is. Gods wet is in deze meer voorzorgend; altijd rechtvaardig billijk en barmhartig, bepaalt zij geenen tijd van duur voor de straf, waarin die straf ook bestaan moge, zij kan als volgt tezamen gevat worden:

21. "De mensch draagt altijd de gevolgen van zijne misdaden, niet ééne schending van Gods wetten die hare straf niet medebrenge.

"De gestrengheid der straf is geëvenredigd aan het gewicht der overtreding.

"De duur der straf, welke de fout ook moge zijn, is onbepaald en afhankelijk van het berouw van den schuldige ten zijnen terugkeer tot het goede; de straf duurt zo lang als de volharding in het kwade, zij zou eeuwig zijn, indien de volharding in het kwade eeuwig bleef, zij is van kortere duur als het berouw spoedig volgt.

Zodra de schuldige om erbarming roept, hoort God hem en zendt hem Hoop. Maar berouw te gevoelen het kwaad gedaan te hebben, is niet genoeg; herstel van het gedane kwaad is nodig; daarom worden aan den schuldige wederom nieuwe beproevingen opgelegd, in welke hij altijd door zijnen eigenen wil het goede doen kan tot herstel van het kwaad dat hij bedreven heeft.

“Op die wijze heeft de mensch dus altijd zijn eigen lot in handen; hij kan zijne straf verkorten of onbepaald verlengen; zijn geluk of ongeluk hangt van zijnen wil om goed te doen af.”

Zo is de wet: onveranderlijk en in overeenstemming met Gods goedertierenheid en rechtvaardigheid.

De schuldige en ongelukkige Geest kan dus altijd zichzelf verlossen: Gods wet leert hem op welke voorwaarde hij dit doen kan. Wat hem hiertoe meestal ontbreekt is de wil, de kracht, de moed; indien wij hem nu door onze gebeden die wil inboezemen, indien wij hem ondersteunen en aanmoedigen, indien wij door onze raadgevingen hem het licht dat hem ontbreekt schenken, worden wij, in stede van God te bidden om van zijne wetten aftewijken, de werktuigen tot vervulling van zijne Wet van Liefde en Weldadigheid, waaraan hij ons toestaat deel te nemen door zelve een bewijs van onze liefde te geven (Zie Hemel en Hel, 1e. deel hfd. IV, VII, VIII.)

Onderwijs van de Geesten:

Wijze van bidden.

22. De eerste plicht van ieder mensch, de eerste handeling die voor hem elken dag de terugkeer tot het werkdadig leven moet kenmerken is het gebed. — Gij bidt meest allen, maar hoe weinigen weten te bidden! Wat maakt het voor God of gij, omdat gij dit zo gewoon zijt en het als een opgelegde plicht vervult die u zoals alle plichten zwaar valt, werktuigelijk eenige zinnen aan elkander koppelt.

Het gebed van den Christen, van den Spiritist tot welk kerkgenootschap hij ook behoort, moet gedaan worden zodra de Geest wederom het juk van het vlees hernomen heeft; het moet voor de voeten van Gods Majesteit opstijgen met nederigheid en kracht, in eene opwelling van dankbaarheid voor al de tot dien dag genoten weldaden, dankbaar voor den afgelopen nacht waarin het u, ofschoon onbewust, vergund geweest is bij uwe vrienden, uwe leidlieden terug te keren, om in hun midden meer kracht en volharding te putten. Het gebed moet met nederigheid tot God gericht worden, om uwe zwakheid onder Zijne bescherming te stellen en Zijne ondersteuning, toegevendheid en barmhartigheid interroepen. Het moet innig zijn, want het is uwe ziel die zich tot den Schepper moet opheffen, die zich moet verheerlijken als Jezus op Thabor, en wit als sneeuw en van hoop en liefde schitterend tot Hem moet opstijgen.

Uw gebed moet de bede voor de weldaden die gij nodig, maar wezenlijk nodig hebt, bevatten. Het is dus nutteloos aan den Heer te vragen om uwe beproevingen te bekorten, u vreugde en rijkdommen te schenken; bidt Hem om kostbaarder gaven: die van geduld, onderwerping en Geloof. Zegt niet zoals velen uwer: “Het is nutteloos om te

bidden want God verhoort mij niet." Wat vraagt gij meestal aan God? Hebt gij er dikwijls aan gedacht Hem om zedelijke verbetering te vragen? O! neen zeer zelden; maar wel om Hem te bidden om in uwe wereldse ondernemingen te dagen, en gij hebt uitgeroepen: "God bemoeit zich niet met ons; indien Hij dit deed, zoude er niet zo veel onrecht op de wereld plaats vinden." Dwazen! Ondankbaren! Indien gij in het binnenste van uw geweten een blik wierp, zoudt ge bijna altijd in uw zelven de eerste oorzaak van de ellende waarover gij, u beklaagt ontdekken; bidt dus vóór alles om uwe verbetering, en gij zult zien welk een vloed van gunsten en vertroosting zich over u zal uitspreiden. (Zie Hoofdst. V, nr. 4)

Gij moet zonder ophouden bidden, zonder daartoe nodig te hebben u in uwe bidplaats aftezonderen, of in het openbaar op de knieën te vallen. De vervulling van uwe plichten, maar van alle plichten van welken aard die ook zijn mogen, geene uitgezonderd, is uw dagelijks gebed. Is het niet een bewijs van Liefde tot den Heer als gij uwe broeders in het verkrijgen van het geen zij voor hunne behoeften nodig hebben behulpzaam zijt, hetzij dit stoffelijke of zedelijke behoeften zijn? Is het niet danken als gij u in gedachte tot Hem wendt wanneer u een geluk ten deel valt, of een ongeluk door u ontgaan is, of als u iets onaangenaams hoewel slechts in eenen lichten graad te beurt valt, en gij dan in gedachte zegt: Wees gezegend mijn Vader! Is het geene daad van boetvaardigheid wanneer gij gevoelende misdaan te hebben, u voor den Oppersten Rechter, al is het ook maar in gedachte vernedert en Hem zegt: Vergeet mij mijn God, want ik heb gezondigd (door hoogmoed, baatzucht of gebrek aan Liefde); verleen mij de kracht om niet meer te vatten en den moed om het kwaad te herstellen?

Deze gebeden zijn afgescheiden van de geregelde morgen en avond gebeden, en van die op de daarvoor bestemde dagen; maar zoals gij ziet, men kan ieder ogenblik van den dag bidden, zonder daarom zijnen arbeid te staken; integendeel zóó biddende heiligt men dien. En weest verzekerd dat eene enkele gedachte die uit het hart komt meer door uwen Hemelschen vader wordt verhoord, dan de lange gebeden die men uit gewoonte, dikwijls zonder bepaalde oorzaak opzegt, alleen omdat gij door het daarvoor bepaalde uur daaraan werktuigelijk herinnerd wordt. (V. Monod, Bordeaux, 1862.)

Geluk van het gebed.

23 Komt! gij die geloven wilt; de Hemelsche Geesten snellen toe en komen u grote dingen verkondigen; God, mijne kinderen ontsluit zijne schatten om aan u zijne weldaden uit te delen. Gij Ongelovigen? Indien gij wist hoe het geloof het hart verkwikt en de ziel tot berouw en tot bidden aandrijft! Bidden! hoe treffend zijn de woorden die uit den mond vloeien op het uur van het gebed! Het gebed is de hemelse dauw, die de hevi-

ge hitte der driften vernietigt; Als Oudste kind van het geloof, brengt het ons op het pad dat tot God leidt. In stille overdenking in de eenzaamheid zijt gij met God, voor u bestaan er dan geene geheimen meer; Hij staat ontsluit voor u.— Apostelen der gedachte, het is voor u het leven, uwe ziel ontvlieft dan de stof en zweeft in die oneindige en etherische werelden die door het arme menschedom miskend worden.

Voorwaarts, voorwaarts! op de paden van het gebed en gij zult de stem der Engelen horen. Welk eene harmonie! Het is niet meer dat verward gedruisch, en de toonen der aarde; het zijn de harpen der Aartsengelen, het zijn de zachte liefelijke stemmen der serafijnen, lichter dan de morgenkoelte als die door het gebladerte van uwe grote wouden ruist. Door welke heerlijkheid zult gij dan omringd zijn! Uwen mond zal dat geluk niet kunnen uitspreken, zoodanig zal u die geheel doortintelen, zo helder en verkoelend is de bron waaraan men zich laaft! Liefelijke stemmen, bedwelmende geuren, die de ziel hoort en geniet wanneer zij tot die onbekende door het gebed vervulde sferen opstijgt! onvermengd met vleeschelijke wenschen zijn alle verzuchtingen Goddelijk. En gij ook bidt als Christus toen hij zijn kruis van Golgotha op den Kruisberg droeg; draagt ook gij uw kruis, en gij zult ook de zachte aandoening, die zijne ziel vervulde, niettegenstaande hij onder het schandhout bezweek, gevoelen; hij ging sterven, maar om het Hemelse leven in de woning zijns Vaders te leven. (H. Augustinus, Parijs, 1861.)

Verzameling van spiritische gebeden.

INLEIDING.

1. De Geesten zeggen allen: "De vorm is niets, de gedachte is alles. Laat ieder bidden volgens zijn eigene overtuiging en op die wijze die het meeste tot het hart spreekt; eene goede gedachte is meer waard, dan vele woorden waaraan het hart geen deel neemt."

De Geesten schrijven geen bepaald formulier als gebeden voor; als zij die soms geven, is het alleen om de gedachte te bepalen, en vooral om de oplettendheid op eenige der beginselen van het Spiritisme te vestigen. Ook is het om die menschen welke moeilijk hunne gedachte kunnen uiten te hulp te komen, want er zijn er die niet geloven gebeden te hebben indien hunne gedachte niet door woorden uitgedrukt worden.

De verzameling gebeden die in dit hoofdstuk gegeven worden is eene keuze uit verschillende bij onderscheidene gelegenheden door Geesten voorgeschreven gebeden; zij hebben er nog andere en in andere bewoordingen vervat of voor sommige bijzondere gedachte of gelegenheden toepasselijk, kunnen opgeven, maar de vorm is niets, als de hoofdgedachte maar dezelfde is. Het doel van het gebed is om onze ziel tot God te verheffen; het verschil in de bewoording moet geen verschil tussen hen die in Hem geloven, en nog minder tussen de volgelingen van het Spiritisme doen ontstaan, want God neemt ze allen aan als zij oprecht zijn.

Men moet dus deze verzameling niet als een volledig gebedenboek beschouwen, maar als een soort van onderwijs door de Geesten gegeven. Het is eene toepassing van de Evangelische zedenleer die in dit werk ontwikkeld is, eene aanvulling van hunne dictaten over de plichten jegens God en den naaste, waarin alle grondbeginselen der leer herhaald worden.

Het Spiritisme erkent de gebeden van alle godsdiensten voor goed als zij met het hart en niet met de lippen uitgesproken worden; het dringt geen een gebed op; het keurt er geen af; God is volgens het Spiritisme te groot om de stem die tot hem roept of zij die zijnen lof verkondigt, op welke wijze dit ook geschiede, terug te stoten. Hij die de gebeden welke niet in zijn gebedenboek staan verwenscht, bewijst daardoor dat hij Gods grootheid miskent. Te geloven dat God aan een formulier hecht, is Hem de nietigheid van

den mensen en diens gebreken toeschrijven.

Volgens den Apostel Paulus is eene voorname voorwaarde van het gebed dat het verstaanbaar zij (zie **hoofdst XXVII. nr. 16**) opdat het tot het verstand spreken moge; het is daarom evenwel niet voldoende als het uitgesproken wordt in eene taal die door dengeen die bidt verstaan wordt, er zijn gebeden in de gewone taal die niet veel meer aan het verstand zeggen dan wanneer zij in eene vreemde taal waren, en welke om die reden niet tot het hart doordringen; de weinige denkbeelden die zij behelzen worden onder eenen vloed van woorden en het geheimzinnige der taal bedolven.

Het voornaamste vereiste van een gebed is, duidelijk, eenvoudig en beknopt te zijn, zonder nutteloos gebruik te maken van een tal van woorden noch bijnamen die slechts versieringen van klatergoud zijn; ieder woord moet eene betekenis hebben, eene gedachte opwekken, iets in ons gemoed in beweging brengen, in een woord, het moet doen nadenken; onder deze voorwaarde alleen kan het zijn doel bereiken; in het tegenovergestelde geval is het slechts gedruisch. Let op, hoe vlug en hoe verstrooid de gebeden meestal opgezegd worden, men ziet de lippen bewegen, maar in de uitdrukking van het gelaat, aan het geluid der stem, herkent men eene werktuigelijke geheel uitwendige daad, waarbij de ziel onverschillig blijft.

De gebeden welke deze verzameling bevat zijn verdeeld in vijf klassen. 1e. Algemene gebeden; 2e. Gebeden voor zichzelf; 3e. Gebeden voor de levenden; 4e. Gebeden voor de overledenen, en 5e. Bijzondere gebeden voor zieken en beheerschten (Obsédés).

Ten einde bij ieder gebed meer bijzonder de aandacht op het onderwerp die er in behandeld wordt optewekken en er de bedoeling beter van te doen begrijpen, worden zij allen door een voorbereidend onderwijs, eene soort van uiteenzetting der bedoeling als inleiding voorafgegaan.

I. Algemeene gebeden.

Het gebed des Heeren.

2. INLEIDING. De Geesten hebben ons aanbevolen om het Gebed des Heeren aan het hoofd van deze verzameling niet alleen als gebed maar ook als Symbool te plaatsen. Van alle gebeden geven zij aan dit den voorrang, hetzij omdat het van Jezus afkomstig is (Matth. VI. v. 9—13.) dan wel omdat het alle andere gebeden naarmate van den zin dien men er aan hecht vervangen kan; het is het meest volmaakte voorbeeld van beknoptheid, een wezenlijk meesterstuk van het verhevene door eenvoudigheid. Inderdaad

bevat het in den meest beknopte vorm: alle plichten die den mensch jegens God zichzelf en zijnen naasten te vervullen heeft; onze aanbidding en onderwerping, de bede om het nodige voor het leven en het grondbeginsel der liefde. Dit gebed voor een ander doende, is voor hem vragen wat wij voor ons zelve zouden wensen.

Evenwel ontgaat aan de meesten, juist door de beknoptheid, de diepe betekenis die in eenige woorden opgesloten ligt; en daarom wordt het meestal opgezegd zonder de gedachte op de betekenis van ieder gedeelte te vestigen; men zegt het op als een formulier, welks nut naar het getal herhalingen berekend wordt; en meestentijds neemt men daarom eene der kabbalistische getallen drie, zeven of negen, welke van het antieke geloof aan de macht die men aan deze getallen, die door de sterrenwichelaars bij hunne plechtigheden gebruikt werden, toeschreef, afkomstig zijn.

Ten einde het onbepaalde dat de korthed van dit gebed bij sommigen in de gedachte laat bestaan aantevullen, hebben wij, daartoe door de goede Geesten aangezocht en met hunnen bijstand, bij ieder onderwerp eene omschrijving gevoegd die er de betekenis van ontwikkelt en er de toepassing van aantoonst. Men kan dus naar gelang der omstandigheden en van den tijd, dien men ter zijner beschikking heeft, het Gebed des Heeren in den oorspronkelijke of in den meer uitgebreide vorm gebruiken.

3. GEBED.

I. Onze Vader, die in de Hemelen zijt! Uw naam worde geheiligd!

Wij geloven in U o Heer, omdat alles ons Uwe macht en goedheid verkondigt. De harmonie van het Heelal getuigt van eene wijsheid, voorzichtigheid en voorzienigheid, die alle menselijke vermogens overtreffen; den naam van een boven alles Groot en Wijs wezen staat op alle werken der schepping, van den grashalm en het nietigste insect tot aan de sterren die zich in de ruimte bewegen, gegript; overal zien wij het bewijs van de zorg eens Vaders; daarom moet degen die U niet in uwe schepping herkent blind zijn, hoogmoedig hij die U niet verheerlijkt, ondankbaar hij die U geenen dank toebrengt!

II. Uw Koninkrijk kome!

Gij hebt o Heer! den menschen, wetten vol wijsheid gegeven welke hen gelukkig zouden maken als zij die opvolgden. Met deze wetten zouden vrede en rechtvaardigheid onder de menschen heersen; zij zouden elkander de behulpzame hand bieden in stede van elkander te benadelen zoals zij nu doen; de sterke zou den zwakke ondersteunen in plaats van hem te verpletteren; zij zouden de rampen die de misbruiken en buitensporigheden van allerlei aard over hen brengen, vermijden. Alle ellende hier op aarde is een gevolg van de verzaking Uwer wetten, want er is niet ééne overtreding die geene noodlottige gevolgen na zich sleept.

Gij hebt aan de redeloze dieren de natuurdrift die hun de grens van het nodige aanwijst geschonken; werktuigelijk gehoorzamen zij daaraan; maar aan den mensch hebt gij boven die natuurdrift nog het verstand en de rede geschonken. Gij hebt hem ook

de vrijheid geschonken om de wetten die hem persoonlijk betreffen optevolgen of te overtreden, dus de keuze tussen goed en kwaad gelaten, opdat hij zoowel verantwoordelijkheid zijner daden drage als de verdienste er van zou kunnen inoogsten.

Niemand kan voorwenden Uwe wetten niet te kennen, want in Uwe voorzienende Vaderzorg, hebt gij gewild dat zij in ieders geweten, zonder onderscheid van godsdienst of landaard gegrift zoude staan; zij die uwe wetten schenden, doen dit omdat zij U mis-kennen.

Eenmaal zal de dag komen, waarop volgens Uwe belofte allen Uwe wetten zullen opvolgen; dan zal het ongeloof verdwenen zijn; allen zullen U erkennen als de Opperste Meester van alles en de heerschappij van Uwe wetten zal Uw Koningrijk op aarde zijn.

Wil o Heer de komst van dat Koningrijk verhaasten, door aan den mensch het Licht te schenken dat hij nodig heeft om hem op den weg der waarheid te brengen.

III. Uw wil geschiede, gelijk in den Hemel, alzo ook op de aarde.

Indien onderwerping eene plicht van den zoon jegens zijnen vader, van den mindere jegens zijnen meerdere is, hoeveel groter moet die dan niet van het Schepsel jegens zijnen Schepper zijn! Uwen wil te doen, O Heer! is uwe wetten opvolgen en zich zonder morren aan Uwen goddelijke wil onderwerpen: de mensch zal er zich aan onderwerpen wanneer hij zal willen begrijpen dat Gij de bron van alle wijsheid zijt en dat hij zonder U niets vermag; dan zal hij uwen wil doen op aarde zoals de uitverkorenen in den Hemel dien volbrengen.

IV. Geef ons heden ons dagelijks brood.

Geef ons voedsel tot onderhoud onzer krachten, geef ons ook Geestelijk voedsel tot ontwikkeling van onzen Geest.

Het dier vindt zijn voedsel, maar de mensen moet zich die door eigen arbeid en door middel van zijn verstand verschaffen, omdat Gij hem vrij geschapen hebt.

Gij hebt tot hem gezegd "Gij zult uw voedsel in het zweet uws aanschijns uit de aarde trekken;" daardoor hebt Gij hem den arbeid als plicht opgelegd, opdat hij zijn verstand zoude oefenen om de middelen optesporen, om de eene door stoffelijke de andere door intellectuele arbeid in zijne behoeften te voorzien en zijn welzijn te bevorderen; zonder arbeid zou hij in zijne ontwikkeling op dezelfde hoogte blijven staan en zou hij geene aanspraak kunnen maken op de gelukzaligheid der Verhevene geesten.

Den goed gezinden mensch die voor het nodige op U vertrouwd, staat Gij bij, maar niet hem die behagen schept in lediggang, en die alles zou wensen te verkrijgen zonder enige moeite daarvoor aantewenden, noch ook dengene die het verkregen van overdaad najaagt. (Zie **hoofdst. XXV.**)

Hoe velen zijn er niet die door eigen schuld, zorgeloosheid, onbedachtzaamheid of eerezucht, en die zich niet met hetgene Gij hun geschonken hebt willen tevreden stellen, te gronde gaan! Dezen zijn zelve de bewerkers van hun ongeluk en hebben geen

recht zich te beklagen, want zij worden gestraft door datgene waarin zij gezondigd hebben. Maar ook hen zult Gij niet verlaten, omdat uwe barmhartigheid oneindig is; Gij reikt de behulpzame hand, zodra zij als verloren zoon, oprecht tot U terugkeren. (Zie Hoofdst V, nr. 4.)

Laten wij voordat wij over ons lot klagen onszelven afvragen of het niet ons eigen werk is; vragen wij onszelven bij elk ongeluk dat ons overkomt af, of het niet van ons afgehangen heeft het te voorkomen; maar laat ons ook tot ons zelve zeggen dat God ons het verstand gegeven heeft om ons zelve uit den modderpoel te redden, en dat het aan ons ligt als wij dit niet gebruiken.

Geef ons moed en kracht om de wet van den arbeid natekomen, daar de mensch op aarde geroepen is daaraan te gehoorzamen; wil ons tevens voorzichtigheid, bedachtzaamheid en bezadigdheid schenken, opdat wij de vruchten van onzen arbeid niet verliezen.

Geef ons dan o Heer ons dagelijks brood! dat wil zeggen schenk ons de middelen om door onzen arbeid het nodige tot ons levensonderhoud te verkrijgen; want niemand is gerechtigd het overtollige te eisen.

Indien het voor ons niet mogelijk is te kunnen werken, vertrouwen wij op Uwe goddelijke voorzienigheid.

Indien Gij het goed vindt, om niettegenstaande wij onze uiterste pogingen aanwenden ons door zware ontberingen te beproeven, nemen wij die aan als eene rechtvaardige boete ons opgelegd voor de fouten die wij het zij in dit of in een vorig leven hebben begaan. — Want gij zijt rechtvaardig, wij weten dat er geene onverdiende straffen zijn, en dat gij nooit zonder oorzaak straft.

Bewaar ons o God! naijverig te zijn jegens hen die datgene bezitten wat wij missen of zelfs jegens hen die in overvloed leven, terwijl wij het nodige ontberen. Wil hun vergeven als zij de Wet der Liefde jegens den naasten (die gij hun onderwezen hebt) verzaken. (Zie Hoofdst XVI, nr. 8.)

Wil ook als wij den voorspoed van den goddeloze, en het ongeluk dat soms den goede ter neerdrukt, zien, de gedachte om Uwe rechtvaardigheid te ontkennen uit onzen geest verbannen. Wij weten nu, dank zij het nieuwe licht dat Gij voor ons ontstoken hebt, dat Uwe gerechtigheid altijd volbracht wordt, en niemand daaraan ontsnapt: dat de stoffelijke welvaart van den goddeloze evenals zijn leven slechts van korten duur is, en dat dit door eenen verschrikkelijke ommekeer gevolgd zal worden, terwijl de gelukzaligheid van hem die met onderwerping geleden heeft, eeuwig zijn zal. (Zie hoofdst. V. nr. 7, 9, 12, 18.)

V. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren. — Vergeef ons onze zonden gelijk wij vergeven degenen die ons beledigd hebben.

Elke overtreding van uwe wetten O Heer! is eene zonde jegens U plegen, en

eene schuld op ons laden die wij vroeg of laat zullen moeten afdoen. Wij bidden U, ons in uwe oneindige barmhartigheid die schuld te willen kwijtschelden, onder belofte dat wij alles wat in ons vermogen is zullen aanwenden om er geene nieuwe te maken.

Gij hebt ons de betrachtting der Liefde als eene stellige wet opgedragen, maar de liefde bestaat niet alleen in het helpen van zijnen naaste als deze in nood is; maar ook in het vergeten en vergeven van beledigingen. Met welk recht zouden wij Uwe toegevendheid inroepen, indien wij zelven niet toegevend zijn jegens hen over wie wij ons te beklagen hebben.

O mijn God! geef ons de kracht om alle wraakzucht, haat en vijandschap in ons hart uittedelgen, geef dat de dood ons niet met de gedachte van wraak in het hart overvolle. Indien het Uw wil is om ons zelfs nog heden van hier te roepen, geef dat wij dan voor U mogen verschijnen, vrij van alle vijandschap, gelijk Christus, wiens laatste woorden een gebed voor zijn beulen was. (Hoofdst. X.)

De vervolging die ons de bozen doen ondergaan is een gedeelte van onze aardse beproevingen, wij moeten die even als alle anderen zonder morren aannemen, en hen niet verwensenen die door hunne boosheid het middel zijn om voor ons den weg der eeuwige zaligheid voortebereiden, want Gij hebt ons door den mond van Jezus gezegd: "Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheidswille!" Zegenen wij dus de hand die slaat en vernedert, want de wonden van het lichaam versterken onze ziel, en wij zullen uit onze vernedering opgeheven worden. (Zie Hoofdst. XII. nr. 4.)

Gezegend zij Uwen naam O Heer! dat gij ons geleerd hebt dat ons lot niet bij onzen dood onherroepelijk vastgesteld wordt; dat wij in een volgend bestaan de middelen zullen vinden om ons vrij te kopen en de door ons begane fouten te herstellen, om in een nieuw leven datgene te voleinden wat wij in het tegenwoordige niet hebben kunnen afwerken. (Zie Hoofdst. IV en V nr. 5.)

Hierdoor worden eindelijk alle ogenschijnlijke tegenstrijdigheden van het leven opgehelderd; het is het licht dat over ons verleden en over onze toekomst wordt uitgespreid, het schitterende bewijs van Uwe verhevene rechtvaardigheid en oneindige Liefde.

VI. En verlaat ons niet in de verzoeking maar verlos ons van den boze.

Heere! schenk ons de kracht om weerstand te bieden aan de slechte inblazingen der kwade geesten die trachten door het ingeven van slechte gedachten ons van het goede aftebrengen.

Maar wij zijn zelven onvolmaakte Geesten op aarde geïncarneerd om boete te doen en ons te verbeteren. De eerste oorzaak van ons kwaad ligt in ons zelven, en de kwade Geesten doen niets anders dan van onze slechte neigingen die zij bij ons onderhouden, gebruik maken om ons te verleiden.

Iedere onvolmaaktheid opent hun de gelegenheid om hunnen invloed uitte oefenen, terwijl zij onmachtig zijn tegen volmaakte wezens en alle pogingen op hen opgeven.

Al wat wij doen kunnen om ze van ons te verwijderen is nutteloos, als wij er geen on-wrikbare wil ten goede en eene volstreckte verzaking van het kwaad tegenover stellen. Het is dus tegen ons zelve dat wij al onze krachten moeten inspannen, en dan zullen de kwade Geesten zich van zelve van ons verwijderen, want het is het kwaad dat hen aantrekt, terwijl het goede hen terugstoot. (Zie hierna: **Gebeden voor de Beheersten.**)

Ondersteun ons Heer! in onze zwakheid, boezem ons door de stem onzer Beschermengelen en goede Geesten de kracht in om ons van onze onvolmaaktheden te beteren, opdat daardoor aan de onreine geesten de toegang tot onze ziel afgesloten worde. (Zie **hierna: nr. 11.**)

Het kwaad is niet Uw werk o Heer! want de bron van al wat goed is kan niet wat slecht is voortbrengen; wij zelve zijn het die het kwade voortbrengen door de overtreding uwer wetten, en door het slechte gebruik dat wij van de vrijheid die gij ons geschonken hebt, maken. Wanneer het mensdome uwe wetten opvolgt, zal het kwade van de aarde verdwijnen, zoals het nu reeds van andere meer gevorderde werelden verdwenen is.

Het kwaad is voor niemand eene noodzakelijkheid, en slechts onweerstaanbaar voor hen die er zich met welbehagen aan overgeven. Indien wij den wil hebben kwaad te doen, kunnen wij ook den wil hebben om goed te doen, daarom o mijn God! roepen wij uwen bijstand en die der goede Geesten in om aan de verzoeking weerstand te kunnen bieden.

VII. *Amen.*

Moge het U behagen o Heer! onze wensen te vervullen! Doch wij buigen het hoofd voor uwe oneindige wijsheid. Laat alle dingen die het ons niet gegeven is te begrijpen, geschieden volgens Uwen heiligen wil, en niet naar onzen, want Gij wilt alleen ons geluk, en Gij weet beter dan wij wat goed voor ons is.

Wij richten dit gebed tot U mijn God voor ons zelve; wij richten het ook tot U voor alle lijdende zielen, hetzij op deze aarde in leven of als geest zijnde, voor onze vrienden en vijanden, voor allen die uwen bijstand inroepen en meer in het bijzonder voor N...

Over allen roepen wij Uwe barmhartigheid en Uwen zegen in.

N. B. Men kan hier datgene waarvoor men God zijnen dank wil betuigen, of wat men voor zichzelf of anderen wenst te vragen, inlassen. (Zie hierna de gebeden nr. **26, 27.**)

Spiritistische bijeenkomsten.

4. Waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen. (Matth. XVIII, v. 20.)

5. INLEIDING. In den naam van Jezus vergaderd te zijn wil niet zeggen dat het voldoende is stoffelijk tezamen te zijn, maar het betekent met dezelfde voornemens en gedachten ten goede in den geest verenigd te zijn; dan zal Jezus of wel de reine Geesten die hem vertegenwoordigen te midden der aanzittende zijn. Het Spiritisme verklaart ons op welke wijze de Geesten in ons midden kunnen zijn. Zij zijn daar aanwezig met hun fluïde of geestenlichaam, en met het uiterlijk waaraan wij hen indien zij zich voor ons zichtbaar maakten zouden herkennen. Hoe verhevener zij in de geestelijke rangorde opgeklommen zijn, hoe groter hunne uitstralende kracht is; daardoor bezitten zij de gave der alomtegenwoordigheid (ubiquiteit) waardoor zij zich gelijktijdig op meer dan eene plaats kunnen bevinden; daartoe is slechts ééne beweging hunner gedachte voldoende.

Door deze woorden heeft Jezus de uitwerking der eensgezindheid en broederschap willen aantonen; want hij wordt niet aangetrokken naar mate het getal groter of kleiner is, daar hij in stede van twee of drie, tien of twintig had kunnen zeggen, maar door het gevoel van Liefde die zij elkander toedragen, en daarom is het voldoende als er twee tezamen zijn. Maar indien die twee, al richten zij beiden hun gebed tot Jezus ieder iets anders bidden, bestaat er tussen hen geene gemeenschap van gedachte, vooral indien zij niet met, wederzijdse welwillendheid jegens elkander vervuld zijn; zelfs als zij elkander met een kwaad oog, met haat, nijd of naijver aanzien zullen de fluidieke stromen hunner gedachte inplaats van zich door eene gemeenschappelijke opwelling van sympathie te verenigen, elkander afstoten, en dan zijn zij niet in den naam van Jezus vergaderd; Jezus is dan slechts het voorwendsel van de vergadering maar niet de wezenlijke drijfveer. (Zie Hoofdst. XXVII, nr. 9.)

Dat wil niet zeggen dat Jezus voor de stem van slechts één mensch doof blijft; indien hij niet gezegd heeft: "ik zal tot elk komen die mij aanroept," komt dit omdat hij vóór alles liefde tot den naaste eist en men dat beter bewijzen kan als men met velen, dan als men eenzaam leeft, en dat iedere baatzuchtige gedachte ons van hem verwijderd houdt; waaruit volgt, dat wanneer er in eene talrijke bijeenkomst slechts twee of drie uit den grond van het hart zich waarlijk liefderijk verenigen, terwijl de anderen op zichzelf blijven, en zich uitsluitend tot wereldse en baatzuchtige gedachten bepalen, hij met de eersten en niet met de laatsten zijn zal. Het is dus niet door het gelijktijdig spreken, zingen, of uitvoeren van uiterlijke plechtigheden, maar door de gemeenschap van gedachte overeenstemmende met den geest van Liefde waarvan Jezus het levende voorbeeld was, waardoor eene Vergadering in den naam van Jezus gezegd wordt plaats te vinden. (Zie Hoofdst. X, nr. 7, 8; Hoofdst. XXVII, nr. 2—4.)

Dit karakter moeten de ernstige Spiritistische bijeenkomsten in welke men ernstig de medewerking der goede Geesten verlangt kenmerken.

6. GEBED. (Bij den aanvang der Vergadering.)

Wij bidden den Almachtigen God onzen Heer! goede Geesten om ons bijtestaan tot ons te zenden — degenen die ons op het dwaalspoor zouden kunnen brengen te willen verwijderen, en ons de nodige kennis te willen schenken, om waarheid van bedrog te kunnen onderscheiden.

Wil ook de kwade hetzij geïncarneerde of niet-geïncarneerde geesten die tweedracht onder ons zouden kunnen zaaien en ons van de Christelijke liefde, en van de liefde tot den naaste zouden kunnen afbrengen, verwijderen. Indien er mogten zijn die hier wilden indringen geef dan dat zij tot het hart van geen onzer ingang vinden.

Goede Geesten die u verwaardigt ons te komen onderwijzen, maakt ons vatbaar voor uwe raadgevingen; verwijdert van ons iedere baatzuchtige, hoogmoedige wangunstige of naijverige gedachte; bezielt ons met toegevendheid en welwillendheid jegens onze naasten hetzij die hier tegenwoordig of afwezig, vriend of vijand zijn. Geeft dat wij in de gedachten die ons zullen bezielen uwen heilzame invloed herkennen.

Doet aan de Mediums aan wien gij zult opdragen ons uwe lessen mededelen de heiligheid van de opdracht die aan hen toevertrouwd wordt, en van het gewicht der handeling die zij gaan verrichten beseffen, opdat zij daarbij den zo nodige ijver en aandacht mogen in acht nemen.

Indien er onder ons mogten zijn, die zich door andere gedachten dan die van het goede tot ons voelden aangetrokken, wilt dan hunne ogen voor het licht openen en hen vergeven, zoals wij hen vergeven, indien zij met kwade voornemens tot ons gekomen zijn.

Meer in het bijzonder verzoeken wij den Geest van.... onzen Goddelijke leidsman ons bijtestaan en ons te willen beschermen.

7. (bij het einde der bijeenkomst.) Wij danken de goede Geesten dat zij zich aan ons hebben willen openbaren; en verzoeken hen ons behulpzaam te willen zijn, om het onderwijs dat zij ons gegeven hebben in toepassing te brengen, en te maken dat wij van hier gaande ons allen gesterkt voelen om het goede te doen, en onzen naaste lief te hebben.

Wij hopen ook dat dit onderwijs nuttig moge geweest zijn voor de lijdende, onwetende of verdorven geesten die bij deze bijeenkomst tegenwoordig hebben kunnen zijn, en voor wie wij Gods barmhartigheid inroepen.

Voor de mediums.

8. En het zal zijn in de laatste dagen (zegt God). Ik zal uitstorten van mijnen

Geest op alle vlees; en uwe zonen en uwe dochten zullen profeteren; en uwe jongelingen zullen gezichten zien, en uwe ouden zullen dromen dromen. — En ook op mijne dienstknechten, en op mijne dienstmaagden, zal Ik in die dagen van mijnen Geest uitstorten, en zij zullen profeteren (Handelingen II v. 17, 18.)

9. INLEIDING. De Heer heeft gewild dat het licht voor allen en overal door de stem der Geesten zoude doordringen, opdat allen het bewijs der onsterfelijkheid zouden kunnen verkrijgen; het is met dat doel dat de Geesten zich heden ten dage op alle punten der aarde openbaren; en het mediumschap dat zich bij personen van elken ouderdom en van alle standen, bij mannen en vrouwen, bij kinderen en grijsaards openbaart is eene der tekenen dat de voorspelde tijd aangebroken is.

Om de dingen der zichtbare wereld te leren kennen en de geheimen der stoffelijke wereld te ontdekken, heeft God den mensch het gezicht, zintuigen, en bijzondere werktuigen geschonken; met den telescoop peilt hij de diepte van de ruimte, en met den microscoop heeft hij de wereld der oneindig kleinen ontdekt. Om in de onzichtbare wereld door te dringen, heeft God hem het mediumschap geschonken.

De mediums zijn de tolken, belast om aan het menschdom het onderwijs der Geesten overtebrengen; of beter gezegd het zijn: de stoffelijke organen waardoor de Geesten zich uiten om zich voor den mensch verstaanbaar te maken. Hunne opdracht is heilig, want zij heeft ten doel het vooruitzicht op het eeuwige leven, kenbaar te maken.

De Geesten komen den mensch aangaande zijn toekomstig lot onderwijzen, ten einde hem op den weg van het goede terug te voeren, en niet om hem den stoffelijke arbeid, die hem hier op aarde tot zijnen vooruitgang opgelegd is, uit de handen te nemen, noch om de belangen zijner eer- en hebzucht te bevorderen. Ten einde hunne gave niet te misbruiken moeten de Mediums zich dat goed inprenten. Hij die van het gewicht van het hem opgedragen mandaat overtuigd is, voert dit met heilige nauwgezetheid uit; en zijn geweten zoude het hem als eene heiligschennis verwijten, indien hij van eene gave die hem tot zulk een ernstig doel geschonken is, en die hem in betrekking met wezens van gene zijde van het graf stelt, een vermaak of tijdkorting voor zichzelf of anderen maakte.

Als tolken van het onderwijs der Geesten, moeten de Mediums eene belangrijke rol in de zedelijke vervorming die zich voorbereidt vervullen; de diensten die zij daarbij kunnen verlenen zijn geëvenredigd aan de goede richting die zij aan hunne gave geven, want zij die in eene verkeerde richting arbeiden zijn voor het Spiritisme meer schadelijk dan nuttig; door den slechten indruk die deze mediums maken, houden zij menige bekering tegen. Daarom zal van hen rekenschap gevraagd worden van het gebruik dat zij gemaakt hebben van eene gave, die hun voor het welzijn van hunne medemenschen gegeven is.

Het medium dat den bijstand der goede Geesten wil behouden moet aan zijne eigene verbetering arbeiden; die zijne gave wil zien toenemen, moet zelf in zedelijkheid toenemen, en zich van alles onthouden wat er toe zoude kunnen leiden om het van zijn voorzorgend doel aftedoen wijken.

Indien de goede Geesten soms van onvolmaakte werktuigen gebruik maken, geschiedt dit om aan dezen goeden raad te geven en te trachten hen tot het goede terug te brengen; maar indien zij verstokte harten ontmoeten, en hunne raadgevingen in den wind geslagen worden, vertrekken zij, en de kwade Geesten hebben dan vrij spel. (Zie hoofdst. XXIV. nr. 11, 12.)

De ondervinding heeft geleerd, dat bij hen die de raadgevingen die zij van de goede Geesten ontvangen niet ter harte nemen, na gedurende eenigen tijd eenigen luis-ter verspreid te hebben, de mededelingen langzamerhand ontaarden, en eindelijk in dwa-lingen, praatjes of zotternijen overgaan, hetgeen een onweerlegbaar bewijs is dat de goede Geesten zich verwijderd hebben.

De bijstand der goede Geesten te verkrijgen — de spot en leugengeesten te verwijderen, moet het doel zijn van het standvastig streven der ernstige mediums; zon-der dat is het mediumschap eene onvruchtbare gave, dat zelfs tot nadeel van dengeen die het bezit kan strekken, want het kan in eene gevaarlijke beheersing ontaarden.

De medium die zijnen plicht begrijpt, schrijft, in plaats van zich op eene gave te verhoovaardigen, die zijn eigendom niet is en die hem ontnomen kan worden, al het goe-de dat hij verkrijgt toe aan God. Indien zijne mededelingen goedkeuring verdienen, wordt hij er niet ijdel door, want hij weet dat zij niet van zijne persoonlijke verdienste af-hankelijk zijn, en hij dankt God dat Hij het vergund heeft dat goede Geesten zich aan hem komen openbaren. Indien de door hem ontvangen mededelingen gehekeld worden, gevoelt hij er zich niet door beledigd, omdat zij niet het werk van zijn eigen geest zijn; hij zegt alleen toch zichzelf dat hij geen goed werktuig geweest is en niet alle vereiste hoedanigheden bezit om te kunnen beletten dat slechte geesten zich er inmengen; daar-om tracht hij die hoedanigheden te verkrijgen, en bidt God om de hem nog ontbrekende kracht.

10. GEBED. Almachtig God! wil de goede Geesten veroorloven mij bij de mede-delingen die ik hoop te ontvangen bijtestaan. Bewaar mij voor de aanmatiging om te ge-loven dat ik tegen kwade geesten beveiligd ben, bewaar mij voor den hoogmoed die mij omtrent de waarde van hetgeen door mij verkregen wordt zou kunnen verblinden. Be-waar mij voor alle met de liefde strijdige gevoelens jegens andere mediums.— Indien ik in dwaling gebracht word, wil dan bij een ander de gedachte doen ontstaan om mij te waarschuwen, en bij mij de nederigheid die mij met dankbaarheid die terechtwijzing zal doen aannemen, en de raadgevingen die de goede Geesten mij geven op mijzelf en niet op anderen zal doen toepassen.

Indien ik geneigd mogt zijn om op welke wijze ook misbruik van de gave die gij mg geschonken hebt te maken, of daarin voedsel vond voor mijne ijdelheid, bid ik U mij die gave te ontnemen, liever dan te gedogen dat zij van haar voorzorgend doel, het goede voor allen en mijnen eigen zedelijke vooruitgang, worde afgebracht.

II. Gebeden voor zichzelf.

Aan de beschermengelen en beschermende Geesten.

11. INLEIDING. Wij hebben allen eenen goeden Geest die van onze geboorte af aan met ons is, en ons onder zijne bescherming genomen heeft. Hij vervult jegens ons de zending van eenen vader bij zijn kind: ons op den weg tot het goede en van den vooruitgang, en door de beproevingen der wereld te geleiden. Hij is gelukkig als wij aan zijne goede zorgen beantwoorden, en treurt als hij ziet dat wij bezwijken.

Zijn naam is voor ons van weinig belang, want het kan er een zijn die op aarde onbekend is; wij roepen hem aan als onzen Beschermengel, onzen goeden Genius: wij kunnen hem zelfs bij den naam van iemand voor welken wij bijzonder veel sympathie gevoelen aanroepen.

Behalve onzen Beschermengel, die altijd een verheven Geest is, hebben wij nog andere Geesten die ons beschermen, die ofschoon minder verheven, niettemin goed en welwillend zijn; het zijn of bloedverwanten of vrienden, of dikwijls ook menschen die wij in dit tegenwoordige leven niet gekend hebben. Zij staan ons bij met hunnen raad en dikwijls door in de handelingen van het leven tussenheiden te treden. De met ons sympathiserende geesten, zijn dezulken die zich door overeenstemming van smaak en neigingen aan ons hechten, zij kunnen goed of kwaad zijn, volgens den aard der neigingen die hen tot ons trekt.

De ons verleidende Geesten, doen al het mogelijke om door het ingeven van kwade gedachten ons van het goede aftebrengen. Zij maken van al onze zwakheden als van zovele deuren waardoor zij toegang tot onze ziel kunnen verkrijgen gebruik. Er zijn er die ons als hunne prooi vervolgen, maar als zij zien, dat zij onmachtig zijn om tegen onzen wil te kampen, dan verlaten zij ons.

God heeft ons in onzen beschermengel den voornaamsten en verhevensten gids, geschonken, en ons daarbij nog andere ons beschermende geesten tot leidlieden gegeven; maar het is eene dwaling te geloven, dat daarbij ook noodwendig een slechte geest als tegenwicht voor hunnen invloed bij ons geplaatst is. De kwade Geesten komen uit ei-

gen beweging, al naarmate zij door onze zwakheid of onverschilligheid in het opvolgen der ingevingen der goede Geesten vat op ons kunnen krijgen; zij worden dus door ons aangetrokken. Hieruit volgt dat wij nooit aan den bijstand der goede Geesten onttrokken worden en dat het van onszelven afhangt om de kwaden te verwijderen. De mensch zelf door zijne onvolmaaktheden de eerste oorzaak zijnde van de ellende die hij te verduren heeft, is dikwijls zelf zijn kwade Geest. (Zie Hoofdst. V. nr. 4.)

Het gebed dat men tot zijnen beschermengel en de beschermgeesten richt moet ten doel hebben hunne tussenkomst bij God interoepen, hun om krachten te vragen ten einde aan de slechte ingevingen weerstand te kunnen bieden, en hunnen bijstand bij de zorgen van het leven te verkrijgen.

12. GEBED. Wijze en goede Geesten, Gods gezanten, wier opdracht is den mensch bijtestaan en op den goeden weg te geleiden, wilt mij bij de beproeving der wereld ondersteunen; schenkt mij de kracht om ze zonder morren te dragen, verwijderd van mij alle slechte gedachten, en maakt dat ik, aan geenen slechten geest, die trachten wil mij tot het kwade overtehalen, toegang tot mijn hart verleene. Wilt mijn geweten omtrent mijne gebreken inlichten, en den sluier van den hoogmoed, die mij belet ze te zien en te bekennen, van mijne ogen wegnemen.

Gij vooral N... mijn beschermengel, die meer bijzonder over mij waakt en gij allen Geesten die mij beschermen en belang in mij stellen: maakt dat ik mij uwe welwillendheid jegens mij waardig make. Gij kent mijne behoeften, moge die overeenkomstig met den wil van God bevredigd worden.

13. (Anders.) Mijn God, wil het aan de goede Geesten die mij omringen toestaan mij in mijnen nood te helpen, mij te ondersteunen wanneer ik wankel. Geef o Heer! dat zij mij geloof, hoop en liefde inboezemen; Geef dat zij voor mij tot steun en hoop en een bewijs uwer barmhartigheid mogen zijn; geef eindelijk dat ik bij hen, de kracht die mij bij de beproevingen van het leven en om de ingevingen van het kwade te weerstaan onbreekt, het geloof dat ons verlost, en de liefde die ons troost, vinde.

14. (Anders.) Geliefde Geesten Beschermengelen, gij aan wien God in zijne oneindige barmhartigheid vergunt over het menschedom te waken, weest onze beschermers bij de beproevingen van ons aardse leven. Schenkt ons kracht, moed en onderwerping; boezemt ons al wat goed is in, houdt ons tegen op de helling van het kwaad. Vervult onze zielen met uwen weldadige invloed; geeft dat wij het gevoelen, dat een toegenegen vriend in onze nabijheid en met ons is, en dat hij ons lijden ziet, en deel neemt in onze vreugde. En gij mijn goede Engel, verlaat mij niet; ik heb al uwe bescherming nodig om met geloof en liefde de beproevingen die het God behagen zal mij opteleggen, te dragen.

Om kwade Geesten te verwijderen.

15. Wee u, gij schriftgeleerden en Farizeeën, gij geveinsden! want gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels, maar van binnen zijn ze vol roof en onmatigheid. — Gij blinde Farizeeën! reinig eerst, wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook het buitenste derzelve rein worde. — Wee u, gij schriftgeleerden en Farizeeën, gij geveinsden! want gij zijt den witgepleisterde graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn ze vol doodsbeenderen en alle onreinheid. — Alzo ook schijnt gij wel den menschen van buiten regtvaardig, maar van binnen zijt gij vol geveinsheid en ongerechtigheid. (Matth. XXIII, v. 25—28.)

16. INLEIDING. De kwade geesten gaan alleen daar waar zij voedsel voor hunne verdorvenheid vinden; om hen te verwijderen is het niet genoeg daarom te vragen, noch ook het hun te bevelen; men moet zich ontdoen van datgene waardoor zij aangetrokken worden. De slechte geesten bespeuren de wonden der ziel even als de vliegen die van het lichaam; zuiver dus de ziel van alle onreinheid zoals gij het lichaam reinigt om u voor ongedierte te beveiligen, om de kwade Geesten van u te verwijderen. Daar wij in eene wereld leven die van kwade geesten wemelt, zijn wij door de goede hoedanigheden van het hart niet altijd tegen hunne aanslagen beveiligd, maar deze geven ons kracht om hun weerstand te kunnen bieden.

17. GEBED. Dat de kwade geesten zich in den naam van den Almachtige God van mij verwijderen en de Goeden mij als een bolwerk tegen hen beveiligen.

Kwade geesten die den mensch slechte gedachten inblazen. Valsche en leugen Geesten die den mensch bedriegen; Spotgeesten die met zijne lichtgelovigheid den spot drijven, ik weer U van mij af met al de kracht mijner ziel, en sluit mijne oren voor uwe inblazingen; maar ik roep Gods barmhartigheid over u in.

Goede Geesten die mij wilt bijstaan, verleent nog de kracht om aan den invloed der kwade Geesten weerstand te bieden, en de nodige kennis, om niet het slachtoffer van hunne slechtheid te worden. Bewaart mij voor hoogmoed en waanwijsheid; wilt naijver, haat, kwaadgezindheid, en elk met de liefde strijdig gevoelen, welke als zoovele toegangen zijn die den geest van het kwade tot mij kunnen doen komen, uit mijn hart verbannen.

Om zich van eene ondeugd te verbeteren.

18. INLEIDING. Onze verkeerde neigingen zijn een gevolg van de onvolmaakt-heden van onzen eigen geest, en niet die van ons organisme, ware het anders dan zou de mensch voor niets verantwoordelijk zijn. Onze verbetering hangt van onszelfen af, want ieder mensch die in het volle bezit van al zijne vermogens is, heeft in alles vrijheid iets te doen of niet te doen; om goed te doen heeft hij niets nodig dan den wil daartoe. (Zie *Hoofdst. XV, nr. 10; Hoofdst. XIX, nr. 12.*)

19. GEBED. Gij hebt mij het nodige verstand geschonken O mijn God! om het goede van het kwade te kunnen onderscheiden; en van het ogenblik af dat ik weet dat iets kwaad is, ben ik schuldig indien ik niet alles aanwend om er wederstand aan te bieden.

Bewaar mij voor hoogmoed waardoor ik verhinderd zoude kunnen worden mijne gebreken optemerken, en voor de kwade Geesten die mij zouden kunnen aanzetten om er in te volharden.

Onder mijne gebreken erken ik dat ik voornamelijk tot..... geneigd ben, en indien ik aan die neiging geen wederstand bied, komt dit door de gewoonte die ik genomen heb er aan toe te geven.

Gij hebt mij niet schuldig, maar geschikt zoowel voor het goede als voor het kwade geschapen, want Gij zijt rechtvaardig; indien ik den slechten weg gevolgd heb, heb ik dit uit eigen beweging gedaan. Maar dezelfde oorzaak, waardoor ik de vrijheid heb gehad kwaad te doen, liet mij ook toe het goede te doen, en dus om van gedrag te veranderen.

Mijne tegenwoordige gebreken zijn de overblijfselen van de onvolmaaktheden die mij uit mijn vorig bestaan zijn bijgebleven; het is mijne erfzonde, waarvan ik mij door mijnen eigen wil en de hulp der goede Geesten kan ontdoen.

Goede Geesten die mij beschermen en vooral gij mijn Beschermengel, verleent mij de kracht om de slechte inblazingen te weerstaan, en om als overwinnaar uit den strijd te keren.

De gebreken zijn als zoovele slagbomen die ons van God scheiden, en iedere overwonnen ondeugd is een schrede verder op den weg van vooruitgang die mij tot Hem moet doen, naderen.

In zijne oneindige barmhartigheid heeft de Heer zich verwaardigd mij het tegenwoordige leven te schenken, opdat het mij tot mijnen vooruitgang bevorderlijk zoude zijn; goede Geesten, helpt mij er een nuttig gebruik van te maken opdat het niet voor mij verloren zij, en opdat ik, als het God zal behagen mij terug te roepen, dit leven, beter dan ik het begonnen ben, moge verlaten. (Zie *Hoofdst. V nr. 5, Hoofdst. XVII. nr. 3.*)

Om aan eene verzoeking weerstand te bieden.

20. INLEIDING. Alle slechte gedachten kunnen twee oorzaken hebben: de verdorvenheid van onze eigene ziel, of eenen rampzalige invloed die op haar uitgeoefend wordt; in het laatste geval is het altijd een bewijs van eene zwakheid die ons geschikt maakt om dien invloed te ondergaan, en dus van eene onvolmaakte ziel; zodat hij die zondigt, den invloed van éenen vreemden Geest niet als verschoning kan invoeren, daar die geest hem niet tot het kwade aangezocht zou hebben, indien hij hem ontoegankelijk voor de verleiding geoordeeld had.

Wanneer eene slechte gedachte bij ons opkomt kunnen wij ons dit in diervoege voorstellen, dat een kwade Geest ons tot kwaaddoen aanspoort, doch aan wien het ons toch vrij staat toetegeven of er ons tegen te verzetten, even als zulks het geval met een in levend zijnd mensch zou zijn. Tegelijkertijd moeten wij ons onzen Beschermengel of beschermende Geest voorstellen, als van zijnen kant bij ons dezen slechten invloed bestrijdende, en angstvallig het besluit dat wij zullen nemen afwachtende. Onze aarzeling om het kwade te doen is de stem van den goeden Geest die zich door ons geweten doet horen.

Men herkent eene slechte gedachte daaraan: als zij van de Liefde die de grondzuil van alle ware zedenleer is, afwijkt; als zij den hoogmoed, de ijdelheid of baatzucht tot drijfveer heeft; als hare uitvoering aan wie ook eenig nadeel kan toebrengen; eindelijk als zij ons aanspoort aan anderen te doen wat wij niet zouden wensen dat anderen ons deden. (Zie *Hoofdst. XXVIII nr. 15. Hoofdst. XV nr. 10.*)

21. GEBED. Almachtig God, doe mij niet bezwijken voor de verzoeking die ik heb om te zondigen. Goede Geesten die mij beschermen wilt deze kwade gedachte van mij afwenden, en mij de kracht geven mij tegen de inblazingen van het kwaad te verzetten. Indien ik bezwijk zal ik in dit en in het toekomstige leven verdiend hebben voor mijne zonden te boeten, want ik was vrij in het doen eener keuze.

Dankzegging voor eene overwinning die men op eene verzoeking behaalt heeft.

22. INLEIDING. Hij die weerstand aan eene verzoeking heeft kunnen bieden, heeft dit aan den bijstand van zijne goede Geesten wier raad hij gevolgd heeft, te danken. Hij moet daarvoor God en zijnen Beschermengel danken.

23. GEBED. Mijn God! ik dank u dat gij mij vergund hebt als overwinnaar uit den strijd te treden, dien ik tegen het kwaad gevoerd heb; wil het toestaan dat deze overwinning mij de kracht geve om aan nieuwe verzoeken wederstand te kunnen bieden.

En gij mijn Beschermengel, u dank ik voor de hulp die gij mij geschonken hebt. Moge ik door opvolging van uwe raadgevingen, mij uwe verdere bescherming waardig blijven maken.

Om eenen raad te vragen.

24. INLEIDING. Wanneer wij aarzelen of wij iets al of niet doen zullen, moeten wij ons zelve vóór alles deze vragen ter beantwoording stellen:

1e. Kan hetgeen wat ik aarzel te doen, ook eenig nadeel aan anderen berokkenen?

2e. Kan het voor iemand nuttig zijn?

3e. Indien een ander dit aan mij deed, zou ik er dan over tevreden zijn?

Indien de zaak alleen ons zelve aangaat, mag men de som der voordelen en de persoonlijke ongelegenheden die er uit kunnen voortvloeien tegen elkander opwegen.

Indien anderen er bij betrokken zijn, en er door aan den een goed te doen, kwaad voor den ander uit kan voortvloeien, dan moet men eveneens de som van het goede en kwade tegen elkander vergelijken, om daarnaar te handelen of zich te onthouden.

Eindelijk moet men zelfs voor de beste dingen de gelegenheid en de omstandigheden in aanmerking nemen, want iets dat in zich zelf goed is, kan in de banden van onkundigen, indien het niet met voorzichtigheid en bedachtzaamheid ten uitvoer gebracht wordt, slechte gevolgen na zich slepen. Voor dat men iets onderneemt, moet men met zijne krachten en de middelen van uitvoering te rade gaan.

In ieder geval, kan men altijd den bijstand van zijne Beschermgeesten inroepen, gedachtig aan de wijze les: in het twijfelachtige onthoudt u!

(Zie **Hoofdst. XXVIII, nr. 38.**)

25. GEBED. In den naam van den Almachtigen God, verzoek ik de goede Geesten, mij in de onzekerheid waarin ik verkeer, het beste besluit te willen ingeven.

Wilt mijne gedachte op het goede richten, en den slechten invloed van hen die zouden willen trachten mij op het dwaalspoor te brengen, van mij afwenden.

Bij wederwaardigheden van het leven.

26. INLEIDING. Wij mogen God om aardse zegeningen bidden, en Hij zal ze ons toestaan, wanneer daarmede een ernstig en nuttig doel beoogd wordt; maar wij beoordelen de nuttigheid uit ons standpunt, en daar dit tot het tegenwoordige beperkt is, zien wij niet altijd de slechte zijde van hetgeen wij verlangen in. God die beter ziet dan wij, en alleen ons welzijn wil, kan ons dus ons verzoek weigeren, zoals een vader aan zijn kind datgene weigert wat hem schadelijk zoude kunnen zijn. Indien ons dus wat wij vragen niet gegeven wordt, moet ons dit niet ontmoedigen; maar moeten wij integendeel geloven, dat de onthouding van hetgeen wij vragen ons als eene beproeving of boetedoening is opgelegd geworden; en dat onze beloning geëvenredigd zal zijn aan de onderwerping waarmede wij die zullen gedragen hebben.

(Zie Hoofdst. XXVII, nr. 6. Hoofdst. II, nr. 5, 6, 7.)

27. GEBED. Almachtige God die onze ellende ziet, wil een gunstig oor lenen aan de wensen die ik in dit ogenblik tot U opzend. Indien mijn wens lichtvaardig is; wil het mij dan vergeven; indien hij rechtvaardig en nuttig is in uwe ogen, wil het dan veroorloven dat de goede Geesten die de uitvoerders van uwen wil zijn mij in de uitvoering behulpzaam zijn.

Wat er ook het gevolg van zijn moge, Uw wil O God! geschiedde. Indien mijne wensen niet verhoord worden, is het omdat het uw doel is mij te beproeven, en ik onderwerp mij zonder morren. Geef dat ik daardoor niet ontmoedigd worde, en dat noch mijn geloof noch mijne onderwerping er door aan het wankelen gebracht worde.

(Volgt het verzoek.)

Dankzegging voor eene verkregen gunst.

28. INLEIDING. Men moet niet alleen zaken van groot belang als gelukkige gebeurtenissen beschouwen; de ogenschijnlijk onbeduidendste dingen oefenen dikwijls op ons lot den meesten invloed uit. De mens vergeet het goede spoedig, en herinnert zich meer dat geene wat hem verdriet heeft aangedaan. Indien wij dag aan dag alle weldaden die ons ongevraagd ten deel vallen, opschreven, zouden wij dikwijls verbaasd staan er zo vele genoten te hebben waarvan de herinnering geheel bij ons uitgewist is, en zouden wij ons over onze ondankbaarheid moeten schamen.

Elken avond, wanneer wij onze ziel tot God verheffen, moeten wij de gunsten herdenken die Hij ons gedurende dien dag geschonken heeft en Hem daarvoor onzen

dank betuigen. Het is vooral op het ogenblik zelf waarin wij de uitwerkselen van zijne goedheid en van zijne bescherming ondervinden dat wij Hem in eene opwelling van dankbaarheid daarvoor danken moeten; hiertoe is niets anders nodig dan de gedachte, waarbij men al het goede aan Hem toeschrijft, en is het niet nodig daarvoor zijnen arbeid te staken.

Gods weldaden bestaan niet alleen uit stoffelijke zaken; men moet Hem ook danken voor de goede denkbeelden en gelukkige ingevingen, die ons geschonken worden. Terwijl de hoogmoedige er de verdienste van aan zich zelve, de ongelovige dat aan het toeval toeschrijft, dankt de gelovige er God en zijne goede Geesten voor. Lange gebeden zijn daarvoor niet nodig. "Ik dank U mijn God voor de goede gedachte die mij ingegeven wordt" zegt meer dan een vloed van woorden. De opwelling die ons alles wat ons overkomt aan God doet toeschrijven, getuigt van eene gewoonte van dankbaarheid en nederigheid, die ons de toegenegenheid der goede Geesten doet verwerven. (Zie hoofdst. XXVII, nr. 7, 8.)

29. GEBED. Oneindig goedertieren God, ik zegen Uwen naam voor al het goede dat gij mij geschonken hebt; ik zoude dit onwaardig zijn indien ik het aan toeval of eigen verdienste toeschreef.

Goede Geesten die de uitvoerders van Gods wil zijt geweest, en vooral gij mijn Beschermgeest U dank ik. Wilt de gedachte van mij afwenden er hoogmoedig door te worden, of om er tot een doel dat niet tot het goede leidt gebruik van te maken.

Meer bijzonder zeg ik U dank voor...

Onderwerping en gelatenheid.

30. INLEIDING. Wanneer ons iets droevigs overkomt en wij er de oorzaak van opsporen, zullen wij dikwijls ontwaren dat het een gevolg van onvoorzichtigheid, onbedachtzaamheid of wel van eene vroegere handeling is; en dit zo zijnde, hebben wij het aan ons zelve te wijten. Indien de oorzaak van een ongeluk geheel buiten ons toedoen ligt, dan is het of eene beproeving voor dit, of eene boete voor eene vorig leven, en in het laatste geval, kan de aard der boetedoening ons dien van de begane fout doen kennen, want wij worden altijd gestraft door datgene waardoor wij gezondigd hebben. (Zie Hoofdst V nr. 4, 6 en volg.)

Gewoonlijk zien wij bij hetgeen ons bedroeft slechts het tegenwoordige kwaad, en niet de latere gunstige uitwerking die het kan doen geboren worden. Het goede is dikwijls het gevolg van een tijdelijk kwaad, zoals de genezing van een zieke een gevolg is van de pijnlijke middelen die aangewend zijn om die te verkrijgen. In ieder geval moeten

wij ons aan Gods wil onderwerpen, en met moed de tegenspoeden van het leven dragen, als wij verlangen dat ze ons toegerekend en de woorden van Christus "Zalig zijn die treuren" op ons toegepast zullen worden. (Zie **Hoofdst. V nr. 18.**)

31. GEBED. Mijn God gij zijt boven alles rechtvaardig, ieder lijden hier op aarde moet dus eene oorzaak hebben en nuttig zijn. Ik neem mijn lijden aan als eene boetedoening voor mijne vroegere misdrijven en als beproeving voor de toekomst.

Goede Geesten die mij beschermen! geeft mij kracht om mijn leed zonder morren te dragen, geeft dat het mij tot eene heilzame waarschuwing zij; dat het mij in ondervinding doe toenemen, om zodoende den hoogmoed, de eerezucht, dwaze ijdelheid en baatzucht te bestrijden, en aan mijnen vooruitgang bevorderlijk te zijn.

32. (Anders). Ik gevoel o mijn God behoefte om mij tot U te wenden om U te smeken mij de kracht te geven om de beproevingen die Gij mij opgelegd hebt te dragen. Geef dat het licht helder genoeg voor mij schijne, opdat ik die liefde die mij bedroeft om mij te redden, in haren gehele omvang moge beseffen. Ik onderwerp mij met gelatenheid, o mijn God!; maar helaas, het schepsel is zoo zwak dat als Gij mij niet ondersteunt, ik vrees te zullen bezwijken. Verlaat mij niet o Heer! want zonder U vermag ik niets.

33. (Anders) Ik heb mijne ogen op U gevestigd O Eeuwige God en ik voel mij gesterkt. Gij zijt mijne kracht, verlaat mij niet! O God! ik ga gebukt onder den last van mijne ongerechtigheid! help mij! Gij kent de zwakheid van het vlees; en gij wendt het gelaat niet van mij af!

Een brandende dorst verteert mij; doe de bron van het levende water ontspringen en ik zal gelaafd worden. Laat mijn mond zich niet openen dan om lofliederen aanteheffen, en niet om te morren over het leed dat over mij gekomen is. Ik ben zwak O! Heer, maar uwe liefde zal mij ondersteunen.

O! Heer! alleen Gij zijt groot, Gij alleen zijt het einde en het doel van mijn leven. Indien gij mij slaat, zij Uwen naam gezegend, want Gij zijt de Meester en ik de ontrouwe dienstknecht; zonder klagen zal ik het hoofd buigen, want alleen Gij zijt groot. Gij alleen zijt het doel.

Bij een dreigend gevaar.

34. INLEIDING. Door ons aan gevaren blootstellen herinnert God ons aan onze zwakheid, en aan de broosheid van het leven. Hij toont ons dat ons leven in zijne handen is, en dat het slechts aan een en draad hangt, die op het ogenblik waarin wij er het minst

aan denken, afbreken kan. In dit opzicht bestaat er voor niemand eene uitzondering, want groot en klein zijn aan dezelfde kansen onderworpen.

Als men den aard en de gevolgen van het gevaar onderzoekt zal men meestal de ontdekking doen dat indien het vervuld ware, die gevolgen de straf voor eene begane fout, of van eenen verwaarloosden plicht zouden geweest zijn.

35. GEBED. Almachtige God, en gij mijn beschermengel, sta mij bij! Indien ik bezwijken moet, Gods wil geschiedde! Indien ik gered word, laat dan het overige van mijn leven aan het herstel van al het kwaad dat ik bedreven heb en waarover ik berouw gevoel, gewijd zijn.

Dankzegging na een ontkomen gevaar.

36. INLEIDING. Door ons het een of ander gevaar te doen lopen, leert God ons, dat wij ieder ogenblik opgeroepen kunnen worden om rekenschap afteleggen van het gebruik dat wij van ons leven gemaakt hebben; en Hij waarschuwt ons op die wijze om tot inkeer te komen en ons te bekeren.

37. GEBED. Mijn God! en gij mijn Beschermengel, ik dank U voor den bijstand dien gij mij in het gevaar dat mij bedreigde, gezonden hebt. Moge dit gevaar voor mij eene waarschuwing zijn, en mij de fouten doen kennen waardoor ik mij dit berokkend heb. Ik weet o Heer! dat mijn leven in uwe handen is, en dat Gij het mij wanneer U dit goed dunkt, ontnemen kunt. Wil mij door de goede Geesten die mij bijstaan de gedachte ingeven om van den tijd, dien gij mij nog op aarde gunt, een nuttig gebruik te maken.

Mijn Beschermengel, wil mij sterken in mijn voornemen om het kwaad dat ik bedreven heb te herstellen, en zoveel goed te doen als in mijn vermogen zijn zal, opdat ik met minder gebreken beladen in de Geestenwereld moge aanlanden, wanneer het God behagen zal mij opteroepen.

Voor het inslapen.

38. INLEIDING. Slaap is de rust van het lichaam, de Geest heeft geene rust nodig. Terwijl de zintuigen verdoofd zijn, maakt de ziel zich gedeeltelijk van de stof los, en maakt gebruik van zijne geestelijke vermogens. De slaap is aan den mensch geschonken tot herstel der organische en zedelijke krachten. Terwijl het lichaam de grondstoffen die het door de bedrijvigheid in den wakenden toestand verloren heeft terugbekomt, gaat de

Geest zich bij de andere Geesten versterken, hij put, uit hetgene hij ziet en hoort, en uit den raad dien men hem geeft, gedachten die hij bij zijn ontwaken bij ingeving terugvindt, het is de tijdelijke terugkeer van den banneling in zijn waar vaderland; het is de gevangene wien voor een oogenblik de vrijheid geschonken wordt.

Maar evenals bij de verdorvene gevangenen gebeurt het, dat de Geest dat korte oogenblik van vrijheid niet tot zijnen vooruitgang aanwendt; indien hij van een verdorven aard is, zal hij in plaats van de goede Geesten, zij die aan hem gelijk zijn en de plaatsen waarin hij aan zijne driften den vrijen teugel vieren kan, bezoeken.

Dat dan allen die van deze waarheid overtuigd zijn, op het oogenblik dat de slaap hunne ogen gaat sluiten, zich in gedachte verheffen en den raad der goede Geesten en van al degenen wier gedachtenis hen dierbaar zijn, inroepen, opdat dezen gedurende den korten tijd die hen gelaten wordt, zich met hen mogen komen verenigen; en zij zullen zich bij hun ontwaken krachtiger tegen het kwaad, en moediger tegen wederwaardigheden gevoelen.

39. GEBED. Mijne ziel zal eenige oogenblikken met de andere geesten zijn. Mogen zij die goed zijn, mij met hunnen raad komen bijstaan. Mijn Beschermengel geef dat er mij bij mijn ontwaken, eenen duurzamen en weldadigen invloed van moge bijblijven.

Bij zijnen naderenden dood.

40. INLEIDING. Het geloof aan het toekomstige leven, de verheffing der gedachte gedurende het leven tot die toekomst, helpt de ziel om zich spoedig van de stof los te maken, door de banden die haar met het lichaam verbinden te verzwakken; zodat reeds dikwijls de ongeduldige ziel hare vlucht naar de oneindigheid genomen heeft, voordat het lichamelijke leven uitgeblust is. Bij den mensch die uitsluitend zijne gedachte tot de stofelijke dingen bepaalt, zijn die banden daarentegen zeer sterk, en is de scheiding daarvoor moeilijk en pijnlijk, en het ontwaken aan gene zijde van het graf vol verwarring en angst.

41. GEBED. Mijn God ik geloof in U en in uwe oneindige goedheid; daarom kan ik het niet geloven dat gij aan den mensch het besef om U te kennen en de hoop voor de toekomst zoudt gegeven hebben, om hem in het niet te doen verzinken.

Ik geloof dat mijn lichaam niets anders is dan het vergankelijke omhulsel van mijne ziel, en dat zodra dit zal hebben opgehouden te leven, ik in de Geestenwereld zal ontwaken.

Almachtig God, ik voel de banden die mijne ziel met mijn lichaam verbinden, los-

rukken, en weldra zal ik rekenschap afteleggen hebben, over het gebruik dat ik van het leven dat ik verlaten ga, gemaakt heb.

Ik zal de gevolgen van het goed en kwaad dat ik bedreven heb te dragen hebben; want daar zijn geene illusies meer, geene uitvluchten meer mogelijk; mijn gans verleden zal zich voor mijne ogen ontrollen, en ik zal naar mijne daden geoordeeld worden.

Van de goederen der aarde zal ik niets medevoeren; eer, rijkdom, voldoeningen der ijdelheid en hoogmoed, alles wat tot het lichaam behoort zal hier beneden blijven, niets daarvan zal mij volgen, en niets van dat alles zal mij in de Geestenwereld van eenig nut zijn. Ik zal niets dan hetgeen tot de ziel behoort met mij nemen, dat wil zeggen de goede en slechte hoedanigheden, die op de schaal der strenge rechtvaardigheid gewogen zullen worden, en ik zal strenger beoordeeld worden naar mate mijn stand op aarde mij meer in de gelegenheid stelde om het goede te doen, dat ik heb nagelaten te verrichten. (Zie hoofdst. XVI nr. 9.)

Barmhartig God, laat mijn berouw tot U komen; doe Uwe toegevendheid op mij nederdalen!

Indien het Uw wil is om mijn leven te verlengen moge ik dan de dagen die mij nog overig zijn besteden, om het kwaad dat ik gedaan heb zoveel in mijn vermogen is te herstellen. Indien mijn uur onherroepelijk geslagen is, neem ik de troostrijke gedachte mede dat het mij vergund zal zijn om door nieuwe beproevingen mij vrij te kopen, om eenmaal het geluk der uitverkorenen te mogen waardig zijn.

Indien het mij niet gegeven is om dadelijk het onverdeeld geluk dat alleen het deel van den uitnemend rechtvaardigen is, te genieten, weet ik toch dat die hoop mij niet voor altijd ontzegd is, en dat ik naar de mate mijner pogingen, door arbeiden, vroeger of later het doel zal bereiken.

Ik weet dat Goede Geesten en mijn Beschermengel daar in mijne nabijheid zijn om mij te ontvangen; weldra zal ik hen zien zoals zij mij zien. Ik weet dat ik indien ik het waardig ben, hen die ik op aarde heb lief gehad, terug zal zien, en dat zij die ik op aarde achterlaat zich later met mij zullen komen verenigen, om eeuwig bij elkander te blijven, terwijl ik intussen hen op aarde zal kunnen bezoeken.

Ik weet ook, dat ik hen die ik beledigd heb zal terugvinden; mogen zij mij wat zij mij te verwijten hebben: mijnen hoogmoed, mijne hartvochtigheid en onrechtvaardigheid vergeven, en mij niet door hunne tegenwoordigheid met schaamte vervullen!

Ik vergeef hun die mij op aarde leed gedaan of zulks toegewenst hebben; ik ga van hier zonder wrok tegen hen, en bidt God hen te vergeven.

Heere! geef mij de kracht om de grove genietingen van deze aarde, die niets zijn in vergelijking met die der wereld die ik tegemoet ga, zonder leedwezen te verlaten. Daar bestaat er voor de rechtvaardigen geene kwelling, geen lijden, geene ellende meer; de schuldige alleen lijdt er, maar de hoop wordt hem niet ontnomen.

Goede Geesten, en gij mijn Beschermengel, doet mij niet bezwijken in dit verheven oogenblik; doet voor mijne ogen het Goddelijke licht schijnen, opdat mijn geloof, indien dat wankelen mocht, versterkt worde.

N-B. — Zie ook hierachter [paragraaf V, Gebed voor zieken en beheerschten](#).

III. Gebeden voor anderen.

Voor iemand die in droefheid verkeert.

42. Indien het in het belang is van den bedrukte dat zijne beproeving niet eindige, zal zij op ons verzoek niet worden opgeheven; maar het zou een bewijs van ongeloof zijn, indien men daardoor ontmoedigd werd; buitendien kan men bij gebrek aan ophouding der beproeving, hoop voeden, dat het bittere er van, door vertroosting van eenen anderen kant, zal getemperd worden. Wat wezenlijk nuttig is voor iemand die in nood verkeert, is: moed en onderwerping, zonder welke al wat hij lijdt voor hem zonder nut blijft, omdat hij verplicht zal zijn opnieuw de beproeving te ondergaan. Het is dus om dat doel te bereiken, dat wij al onze pogingen moeten aanwenden, hetzij door de goede Geesten te hulp te roepen, dan wel door de geestkracht van den bedrukte, door raadgeving en aanmoediging optewekken, en eindelijk door hem zo mogelijk door stoffelijke middelen bij te staan.

Het gebed kan daarenboven in zulk een geval eene onmiddellijke uitwerking hebben, door eenen fluidieken stroom met den wil om zijn geestkracht te versterken, op den persoon te richten. (Zie [Hoofdst V nr. 5, 27, Hoofdst. XXVII. nr. 6,10.](#))

43. GEBED. Mijn God wiens goedheid oneindig is, wil de smart, die de toestand waarin N... verkeert aan dezen veroorzaakt lenigen, indien dit Uw wil is.

Goede Geesten, ik smEEK u in den naam van den Almachtigen God om hem in zijn lijden bijtestaan. Indien dit lijden hem in zijn eigen belang niet bespaard kan worden, doet hem dan inzien dat het voor zijnen vooruitgang nodig is. Schenkt hem vertrouwen in God en in de toekomst waardoor zijn lijden minder zwaar zal zijn. Geeft hem ook de kracht om niet door wanhoop te bezwijken, waardoor hij al de vruchten van zijn lijden zoude verliezen, en waardoor zijn lot in de toekomst nog moeilijker zoude worden. Geeft dat mijne gedachte tot hem kome, en hem helpe om moed te houden.

Dankzegging voor eene aan een ander bewezen weldaad.

44. INLEIDING. Hij die niet door baatzucht beheerst wordt, verblijdt zich over het goede dat zijnen naaste ten deel valt, ook dan, als hij er niet in het gebed om gevraagd heeft.

45. GEBED. Mijn God ik zegen U voor het geluk dat aan N..... is te beurt gevallen.

Goede Geesten maakt dat hij er Gods goedheid in erkenne. Indien het geluk dat hem ten deel viel eene beproeving voor hem is, wilt hem dan de gedachten ingeven om er een goed gebruik van te maken en er niet ijdel door te worden, opdat dit goede niet in de toekomst tot zijn nadeel moge strekken.

Gij mijn goede Genius die mij beschermt, en mijn geluk wilt, verwijder elke afgunstige of naijverige gedachte van mij.

Voor onze vijanden, en voor hen die ons kwaad toewensen.

46. INLEIDING. Jezus heeft gezegd: Hebt uwe vijanden lief. Dit voorschrift is christelijke liefde in den verhevensten zin; maar Jezus wil daardoor niet te kennen geven dat wij voor onze vijanden, die tedere neiging die wij voor onze vrienden koesteren, moeten gevoelen; door die woorden zegt hij ons hetgeen zij ons misdaan hebben te vergeten, hun het kwaad dat zij ons deden te vergeven, hun kwaad met goed te vergelden. Behalve dat men zich daardoor verdienstelijk in Gods ogen maakt, toont men daardoor aan zijne medemenschen waarin de ware meerderheid bestaat.

(Zie Hoofdst. XII. nr. 3, 4.)

47. GEBED. Mijn God ik vergeef aan N... het kwaad dat hij mij gedaan heeft, of mij heeft willen doen, zoals ik hoop dat Gij mij zult vergeven, en dat ook hij mij mijne schulden vergeven zal. Indien gij hem tot beproeving op mijn pad geplaatst hebt, dat dan Uw wil geschiedde.

Wil O mijn God! de gedachte hem te verwensen en iedere andere slechte gedachte ten zijnen opzichte bij mij weren. Geef dat ik geene vreugde gevoele over de ongelukken die hem mochten overkomen, noch eenig leed over het goede dat hem ten deel mogt vallen, opdat mijne ziel niet door gedachten den Christen onwaardig, bezoedeld worde.

Heere, moge uwe goedheid zich over hem uitspreidende hem betere gevoelens ten mijnen opzichte doen opvatten.

Goede Geesten, boezemt mij in, het kwaad te vergeten en het goede te onthou-

den. Laat noch haat noch vijandschap, noch de zucht om hem kwaad met kwaad te vergelden, ooit in mijn hart opkomen, want haat en wraak, behoren alleen aan kwade geïncarneerde of nietgeïncarneerde Geesten toe. Laat mij integendeel bereid zijn, hem de broederhand te reiken, hem goed voor kwaad te vergelden, en hem ter hulp te snellen als dit in mijne macht is.

Ik hoop, dat om de oprechtheid van mijne woorden op de proef te stellen, mij gelegenheid zal gegeven worden hem van dienst te zijn; maar vooral O mijn God, wil mij bewaren om dit uit hoogmoed of ijdelheid te doen, waardoor ik alle vrucht van mijne daad zou verliezen, want dan zoude ik verdienen dat op mij het woord van Christus: Gij hebt uw loon reeds ontvangen, werde toegepast.

(Zie **Hoofdst. XIII, nr. 1 en volg.**)

Dankzegging voor het goede dat aan onze vijanden beschonken is.

48. INLEIDING. Zijne vijanden geen kwaad toewensen, is slechts ten halve de liefde betrachten; de ware liefde wil dat wij hun het goede toewensen, en dat wij ons gelukkig gevoelen als hun dit ten deel valt. (Zie **hoofdst. XII nr. 7 en 8.**)

49. GEBED. Mijn God, Gij hebt het in uwe rechtvaardigheid goed geoordeeld het hart van N... met vreugde te vervullen. Ik dank U daarvoor, niettegenstaande het kwaad dat hij mij gedaan heeft of heeft trachten te doen. Indien hij er gebruik van wilde maken om mij te vernederen, zou ik het van U aannemen als eene beproeving mijner liefde.

Goede Geesten die mij beschermt gedooft niet dat ik er eenige spijt over gevoele; wilt den wangunst en den naijver die den mensch vernederen, van mij afwenden; boezemt mij integendeel de mensch verheffende edelmoedigheid in. De vernedering ligt in het kwaad en niet in het goede, en wij weten dat vroeg of laat een ieder loon naar werken zal ontvangen.

Voor de vijanden van het Spiritisme.

50. Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden.

Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het koninkrijk der hemelen.

Zalig zijt gij als u de menschen smaden, en vervolgen, en ligende alle kwaad tegen u spreken, om mijnen wil. — Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de

hemelen; want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn. (Matth. V, v. 6, 10, 11,12)

En vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden, maar vreest veel meer Hem, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel. (Matth. X, v. 28.)

51. INLEIDING. Van alle vrijheden is de vrijheid van denken, waaronder ook de vrijheid van geweten begrepen is, de onschendbaarste. Iemand te verdoemen die anders denkt dan wij, is voor zichzelf de vrijheid eisen, die men aan anderen weigert; het is het grootste gebod van Jezus: Christelijke liefde en liefde tot den naaste, schenden. Hen om hun geloof te vervolgen, is inbreuk maken op het heiligste recht dat ieder mens bezit om te geloven wat hem goeddunkt, en God te aanbidden op de wijze die met zijne denkwijze het beste overeenkomt; door hen te willen dwingen om deel te nemen aan onze uiterlijke plechtigheden en die optevolgen, bewijst men dat men meer aan den vorm dan aan het wezen, meer aan uiterlijken schijn dan aan overtuiging hecht. Gedwongen afzwering heeft nooit het geloof gegeven, en kan niet anders dan huichelaars voortbrengen; het is misbruik der stoffelijke kracht maken, waardoor de waarheid niet bewezen wordt; de waarheid vertrouwt op zichzelf; zij overtuigt maar vervolgt niet, want zij heeft dit niet nodig.

Het Spiritisme is eene mening, een geloof; en al ware het eene godsdienst, waarom zou men dan niet de vrijheid hebben zich spiritist even zo goed als Katholiek, Jood, Protestant, volger van de eene of andere wijsgerige leer, of van het een of ander oekonomisch sijsteeem te mogen noemen? De leer is valsch of waar; indien zij valsch is, zal zij van zelve vallen, omdat de dwaling niet tegen de waarheid bestand is zodra het verstand ontwikkeld is; indien de leer waarheid is, zal vervolging die niet tot dwaling maken.

Vervolging is de doop, welke ieder nieuw, groot en juist denkbeeld moet ondergaan; naarmate het denkbeeld groot en belangrijk is neemt die vervolging toe — want de verbittering en de nijd der vijanden van een denkbeeld zijn geevenredigd aan de vrees die het inboezemt. Het is om die rede dat weleer het Christendom en nu het Spiritisme vervolgd worden alleen met dit verschil, dat het Christendom door de heidenen, maar het Spiritisme door de Christenen vervolgd wordt. De tijden van bloedige verdrukking zijn wel is waar voorbij, maar nu men het lichaam niet doodt, martelt men toch de ziel, men vervolgt haar tot in hare innigste gevoelens, in hare dierbaarste neigingen; men zaait verdeeldheid in de huisgezinnen, men hitst de moeder tegen de dochter, de vrouw tegen den man op; men valt zelfs het lichaam in zijne stoffelijke behoeften aan, door het, het brood dat de arbeid geeft te ontnemen, en zodoende door gebrek te dwingen. (Zie Hoofdst. XXIII, nr. 9 en volg.)

Spiritisten treurt niet over de slagen die men u toebrengt, want zij zijn het bewijs dat gij in de waarheid zijt, ware dit niet zo, dan zou men U met rust laten, en men zou U niet slaan. Het is eene beproeving van uw geloof, want het is aan uwen moed, aan uwe gelatenheid, aan uwe volharding dat God u als zijne getrouwe dienstknechten herkennen zal; Hij heeft die nu geteld om aan ieder hunner het deel dat hun voor hunnen arbeid toekomt, te geven.

Weest als de eerste Christenen er trots op uw kruis te dragen. Geloof het woord van Christus toen hij zeide: "Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheidswil, want hunner is het Koninkrijk der Hemelen. Vreest niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden." Ook heeft hij gezegd: "Hebt uwe vijanden lief, doet goed aan hen die U kwaad doen, bidt voor degenen die U vervolgen." Bewijst dat gij zijne ware discipelen zijt, en toont door alles te doen wat Christus u geboden heeft en zelf gedaan heeft, dat uwe leer goed is.

De vervolging zal slechts tijdelijk zijn, wacht dus geduldig den dageraad af, want de morgenster vertoont zich reeds aan den horizon (Zie **Hoofdst. XXIV, nr. 13 en volg.**)

52. GEBED. Heere Gij hebt ons door den mond van Jezus uwen Messias doen horen: Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, vergeeft aan uwe vijanden; bidt voor degenen die u vervolgen; en zelf heeft hij ons den weg gewezen toen hij voor zijne beulen bad.

Zijn voorbeeld volgende, mijn God! roepen wij uwe barmhartigheid in over hen die uwe Goddelijke voorschriften, de eenige waardoor de vrede in deze en in de toekomstige wereld kan gevestigd worden, miskennen. Evenals Christus roepen wij tot U: Vergeef hen Vader, want zij weten niet wat zij doen."

Geef ons kracht om met geduld en lijdzaamheid en als eene beproeving van ons geloof en nederigheid, hunne bespottung, hunnen hoon, laster en vervolging te verdragen; wil iedere gedachte van weerwraak van ons afwenden, want het uur Uwer gerechtigheid zal voor ons allen slaan, en ons aan Uwen heiligen wil onderwerpende, wachten wij dat geduldig af.

Gebed voor een pasgeboren kind.

53. INLEIDING. De geesten kunnen de volmaaktheid niet bereiken dan door de beproevingen van het lichamelijk leven te ondergaan; zij die ronddwalende zijn, wachten tot dat God hun zal toestaan een nieuw leven te beginnen, waarin zij in de gelegenheid zullen zijn, hetzij door boetedoening voor hunne fouten, door middel der wederwaardigheden waaraan zij onderhevig zijn, hetzij door de vervulling van eene voor het mensch-

dom nuttige zending, vorderingen te maken. Hun vooruitgang en toekomstig geluk zal geevenredigd zijn aan de wijze waarop zij den tijd dien zij op aarde moeten doorbrengen, zullen besteed hebben. Den last om hunne eerste schreden te leiden, en hen tot het goede aantesporen, wordt aan hunne ouders opgedragen, die aan God verantwoording schuldig zijn van de wijze waarop zij aan die opdracht beantwoord zullen hebben. Het is om hen er de uitvoering van gemakkelijk te maken, dat God van de ouder en kinderliefde eene natuurwet gemaakt heeft, eene wet die nooit ongestraft verkracht wordt.

54. GEBED. (Door de ouders.). Geest die zich in het lichaam van ons kind geïncarneerd hebt, wees welkom in ons midden. Almachtige God die het ons gezonden heeft, wij zegenen U.

Het is een pand dat aan ons toevertrouwd wordt, en waarover wij eenmaal rekenschap zullen moeten geven. Indien het tot het nieuwe geslacht van goede Geesten dat de aarde bevolken moet behoort, wees dan voor dit gunstbetoon gedankt O! mijn God!... Indien het een onvolmaakte Geest is, dan is het onze plicht hem door onze raadgevingen en door ons goede voorbeeld in het goede te helpen vooruitgaan; indien hij door onze schuld tot het kwade vervalt, zullen wij er aan U rekenschap van moeten geven, want wij hebben dan de ons jegens hem opgelegde taak niet goed volbracht. Heere! ondersteun ons in onze taak, en schenk ons de kracht en den wil om die te volbrengen. Moet dit kind een werktuig ter beproeving voor ons zijn, dat dan Uw wil geschiedde.

Goede Geesten die bij de geboorte van dit kind tegenwoordig zijt en die het gedurende zijn leven moeten begeleiden, verlaat het niet. Wilt de kwade Geesten die het tot het kwade zouden willen verleiden, van hem verwijderen: geeft het de kracht om aan hunne inblazingen weerstand te bieden, en den moed om met geduld en gelatenheid, de beproevingen die het op aarde te wachten heeft, te dragen. (Zie *Hoofdst. XIV, nr. 9.*)

55. Anders. — Mijn God, Gij hebt mij de zorg over een Uwer Geesten opgedragen; geef O Heer! dat ik de taak die mij opgedragen is, Uwer waardig blijve; verleen mij Uwe bescherming; verlicht mijn verstand, opdat ik de neigingen van hem die ik voorbereiden moet om in Uwe vrede integraal, vroeg moge leren kennen.

56. Anders. — Algoede God, het heeft U behaagt aan den Geest van dit kind te veroorloven, om opnieuw de aardse beproevingen die bestemd zijn om hem vorderingen te doen maken, te komen ondergaan, wil hem daartoe het licht schenken, opdat hij U leere kennen, leere liefhebben en aanbidden. Geef door Uwe Almacht dat deze ziel zich loutere aan de bron van Uwe Goddelijke leer, dat zijn verstand, onder de hoede van zijn beschermengel grooter worde en ontwikkelde, en hem doe haken om meer en meer tot U te naderen; geef dat de wetenschap van het Spiritisme het heldere licht zij dat hem

voorlicht, ten einde de klippen van het leven te vermijden, leer hem eindelijk Uwe liefde die ons beproeft om ons te louteren, in zijnen geheelen omvang te waarderen.

Heer! zie met het oog eens Vader op het gezin neer aan wien gij dit kind toevertrouwd hebt! geef dat het het gewicht van de opgedragen zending beseffe, en bij dit kind het goede zaad doe kiemen, tot op den dag waarop het door de inspraak van zijn eigen hart te volgen, zichzelf tot U zal kunnen verheffen. Wil o God! dit nederig gebed verhooren, in den naam en door de verdienste van Hem die gezegd heeft: "Laat de kinderen tot mij komen, want aan de zulken is het koninkrijk der Hemelen."

Voor eenen stervende.

57. INLEIDING. De doodstrijd (agonie) is de voorbode der scheiding van ziel en lichaam; op dat oogenblik kan men zeggen dat de mensch nog slechts met een voet in deze en reeds met de andere in de toekomstige wereld staat. Deze overgang is voor hem die aan de stof hecht, en meer voor de goederen van deze dan die der andere wereld geleefd heeft, of voor hem wiens geweten door angst en berouw verontrust wordt, dikwerf moeilijk; voor hem daarentegen wiens gedachten zich van de stof hebben los gemaakt, zijn die banden minder moeilijk te verbreken, en hebben de laatste oogenblikken niets pijnlijks; de ziel is dan slechts aan het lichaam als door eenen draad verbonden, terwijl zij in het eerste geval er diep ingeworteld zit; in allen geval oefent het gebed eenen grooten invloed op het werk der afscheiding uit. (Zie hierna **gebeden voor zieken**. Hemel en Hel 2^e deel hfst 1, Le passage.)

58. GEBED. Almachtig en barmhartig God, zie eene ziel die haar aardse omhulsel gaat verlaten, om tot de Geestenwereld, haar ware vaderland, terug te keren; moge zij er weder in vrede terugkomen en Uwe barmhartigheid zich over haar uitstrekken.

Goede Geesten die haar op aarde begeleid hebt, verlaat haar in dit plechtig oogenblik niet; geeft haar de kracht om dit laatste lijden, dat zij voor haren toekomstenden vooruitgang nog te verduren heeft, te dragen; wilt haar ingeven: de laatste vonken van bewustzijn die haar nog overig blijven of die bij haar mochten terugkeren, te besteden met boetvaardig te zijn voor hare tekortkomingen.

Wil mijne gedachte geleiden, opdat hare uitwerking de afscheiding minder moeilijk make, en opdat zij in hare ziel, op het oogenblik dat deze de aarde verlaat, troost en hoop moge doen ontstaan.

IV. Gebeden voor hen die niet meer op aarde zijn.

Voor iemand die pas gestorven is.

59. De gebeden voor de Geesten die pas deze aarde verlaten hebben, hebben niet alleen ten doel hun een bewijs van liefde te geven, maar zij brengen ook het uitwissel te weeg dat hunne afscheiding bespoedigd wordt, en daardoor de verdoving te bekorten en het ontwaken kalmer te doen zijn. Maar evenals in alles komt het ook in deze alles op de oprechtheid der gedachte en niet op de veelheid der woorden aan, die men op eene meer of min statige wijze uitspreekt en waaraan gewoonlijk het hart volstrekt geen deel neemt.

De gebeden die uit het hart voorkomen klinken voor den Geest wiens gedachte nog verward zijn, even als vriendenstemmen die ons uit den slaap komen wekken. (Zie **Hoofdst. XXVII. nr. 10.**)

60. GEBED. Almachtig God, laat uwe barmhartigheid over de ziel van N..... die Gij tot u geroepen hebt, nederdalen. Moge de beproevingen die hij (of zij) op aarde ondervonden heeft, hem toegerekend worden, en onze gebeden de smarten verzachten die hij wellicht als Geest nog te verduren heeft.

Goede Geesten die hem tegemoet zijt gekomen, en vooral Gij zijn beschermengel, wilt hem bijstaan om zich van de stof te ontdoen; schenkt hem het licht en zelfbewustzijn, ten einde hem uit de verdoving die met den overgang van het stoffelijke tot het geestenleven gepaard gaat, te verlossen. Wilt hem berouw inboezemen voor de feilen die hij wellicht bedreven heeft, en den wensch dat het hem vergund moge worden om zijn vooruitgang tot het eeuwige gelukzalige leven te bespoedigen, bij hem doen geboren worden.

N... gij zijt tot de geestenwereld teruggekeerd, en toch zijt gij nog niet ons tegenwoordig, gij ziet en hoort ons, want tussen u en ons is alleen het vergankelijk lichaam dat gij verlaten hebt minder, en dat zal weldra in stof overgaan.

Gij hebt het grove aan allerlei ongelukken en aan den dood onderworpen omhulsel afgelegd en alleen het onvergankelijke en voor het lijden ongenaakbare etherische hulsel behouden. Indien gij niet meer door uw lichaam leeft, leeft gij het leven der geesten, en dat is van de rampen die het menschedom bedroeven, vrij.

Gij draagt den sluier niet meer voor de ogen die de heerlijkheid van het toekomstige leven voor u verborgen hield; van nu af aan kunt gij nieuwe wonderwerken aanschouwen, terwijl wij hier nog in duisternis gedompeld zijn.

Gij gaat in volle vrijheid de ruimte doorzweven en werelden bezoeken, terwijl wij

ons op de aarde, aan welke wij door ons stoffelijk lichaam gelijk als door eenen zwaren last gebonden zijn, met moeite voortslepen.

De horizon van het oneindige ontrolt zich voor uwe ogen, en bij den aanblik van zoveel grootheid, begrijpt gij het ijdele van onze aardse wensen, van onze wereldse eierzucht, en van de nietige vermaken, in welke de mensch zijn heerlijkste genoegens stelt.

De dood is voor den mensch slechts een materiële scheiding van weinige ogenblikken; vanuit het ballingsoord waarop wij door Gods wil en door de plichten ons hier op aarde opgedragen, nog gebonden zijn, volgen wij u met onze gedachten tot aan den stond waarin het ons veroorloofd zal worden weder bij u te komen, zoals gij tot degenen die u voorgegaan zijn, terug gekomen zijt.

Indien wij niet tot u kunnen gaan, zo kunt gij tot ons komen. Kom dan onder hen die u liefhebben en die gij lief gehad hebt; wees hen tot steun bij de beproevingen van het leven; waak over hen die u dierbaar zijn; bescherm hen zoveel als dit in uw vermogen is, en verzacht hun leed door de gedachte dat gij nu gelukkig zijt, en door de troostende zekerheid eenmaal met u in eene betere wereld verenigd te zullen worden.

In de wereld waarin gij nu zijt, moet alleaardsche vijandschap een einde nemen. Moogt gij er voor uw toekomstig geluk, voortaan niet vatbaar voor zijn! Wil hen die u onrecht hebben aangedaan vergeven, zoals zij u het onrecht dat gij hen wellicht hebt aangedaan, vergeven.

NB. Bij dit gebed dat voor allen toepasselijk is, kan men nog in het bijzonder eenige woorden naar aanleiding van bijzondere familie omstandigheden, betrekkingen of stand van den overledene, bijvoegen.

Indien het voor een kind is, leert ons het Spiritisme dat dit geene schepping van jongeren tijd is, maar dat het reeds geleefd heeft en dus zeer gevorderd kan zijn. Indien zijn laatste leven kort is geweest, was dit omdat het slechts tot aanvulling der beproevingen diende, of wel dat het eene beproeving voor de ouders wezen moet.

(Zie hoofdst. V, nr. 21.)

61. ANDERS. (Dit gebed is aan een medium te Bordeaux gedichteerd op het ogenblik dat er een lijkstatie van een onbekende zijn huis voortging.) — Almachtige Heer, laat Uwe barmhartigheid op onze broeders die pas deze aarde verlaten hebben nederdalen! Laat Uw licht voor hunne ogen schijnen! Verlos hen uit de duisternis, open hunne ogen en hunne oren, laat Uwe goede Geesten hen omringen en hen woorden van vrede en hoop doen horen.

Heere! hoe onwaardig wij ook zijn mogen, durven wij Uwe toegevend barmhartigheid inroepen, voor dien broeder die uit zijne ballingschap teruggeroepen is; geef dat zijn terugkeer gelijk zij aan dien van den verloren zoon. Wil o God de fouten die hij wel-

licht begaan heeft, vergeten, en U alleen het goede dat hij gedaan heeft herinneren. Uwe gerechtigheid is onveranderlijk dat weten wij, maar ook Uwe liefde is oneindig; wij smeken U dat Uwe gerechtigheid door die bron van liefde, die van U uitgaat moge bevredigd worden.

Moge het licht voor u schijnen, mijn broeder die de aarde verlaten hebt! moge de goede Geesten van den Heer tot u nederdalen, u omringen en u behulpzaam zijn in het afwerpen uwer aardse ketenen! Besef en aanschouw de grootheid van onzen Heer; onderwerp u zonder morren aan Zijne rechtvaardigheid, maar wanhoop nooit aan Zijne barmhartigheid. Broeder laat een ernstige terugblik op uw verleden, u de poorten der toekomst openen, door u de fouten die gij achtergelaten hebt, en den arbeid die u om ze te herstellen nog te volbrengen blijft, te doen begrijpen! Moge God u vergeven en Zijne goede Geesten u ondersteunen en aanmoedigen! uwe broeders op aarde zullen voor u bidden, bid gij ook voor hen.

Voor degenen die men lief gehad heeft.

62. INLEIDING. Wat is de gedachte van het Niet vreselijk! En wat zijn zij te beklagen, die geloven, dat de stem van den vriend die zijnen vriend beweent, in de ruimte verloren gaat, en geen weerklank vindt om hem te beantwoorden. Zij die geloven dat alles met het lichaam sterft, zij die geloven dat het genie, dat door zijne veelomvattende kennis het licht der wereld is geweest, slechts eene speling der stof is die als een ademtocht voor altijd te niet gaat, dat er van het wezen dat ons het dierbaarste is, van eene vader, eene moeder, of een aangebeden kind niets overblijft dan een weinig stof, dat voor den wind verstuift, hebben nooit reine en heilige liefde gekend.

Hoe kan iemand met een goed hart bij die gedachte koud blijven? Hoe is het mogelijk dat de gedachte aan eene volkomene vernietiging hem niet van schrik doet verstijven, of hem althans niet doet wensen dat het zo niet zijn moge? Indien zijn verstand tot nu toe niet voldoende was om zijnen twijfel opteheffen, zo komt dan nu het Spiritisme alle onzekerheid omtrent de toekomst opheffen, door stoffelijke bewijzen te leveren van het overleven der ziel en het bestaan van wezens aan de andere zijde van het graf. Ook worden deze bewijzen overal met vreugde begroet, het vertrouwen keert terug, want de mensch weet nu dat het aardse leven slechts een korte doortocht is, die tot een beter leven leidt; hij weet dat zijn arbeid hier beneden niet voor hem nutteloos is geweest, en dat de dierbaarste banden die hij op aarde vormde, niet hopeloos verbroken worden. (Zie hoofdst. IV. nr. 18; V, nr. 21.)

63. GEBED. — Wil o mijn God! goedgunstig het gebed verhoren dat ik voor den

Geest van N... tot U richt. Geef hem het vooruitzicht van Uw Goddelijk licht te zullen aanschouwen, en maak voor hem het pad gemakkelijk dat tot de eeuwige gelukzaligheid leidt. Wil het gedogen dat de goede Geesten hem mijne woorden en gedachten overbrengen.

Gij die mij hier op aarde dierbaar waart, hoor mijne stem die tot u roept om u een nieuw bewijs van mijne toegenegenheid te geven. God heeft het toegestaan dat gij het eerste verlost werd; zonder baatzuchtig te zijn, mag ik mij hierover niet beklagen, want het zoude voor u de zorg en het lijden van het leven terugwensen zijn. Ik wacht dus met gelatenheid het oogenblik af, waarop, wij wederom herenigd zullen worden in die gelukkige wereld, waarheen gij mij zijt voorgegaan.

Ik weet dat onze scheiding slechts voor eenen tijd zal zijn, en dat hoe lang mij dit ook toeschijnen moge, dit niets is in vergelijking bij de eeuwigheid van geluk die God aan zijne uitverkorenen toegezegd heeft. Moge God in zijne goedheid mij bewaren van iets te doen waardoor dit zo gewenste oogenblik zoude kunnen uitgesteld worden, en Hij mij de smart besparen u niet terug te vinden, wanneer ik mijne ballingschap op aarde zal verlaten hebben.

O! wat is de zekerheid dat er tussen ons slechts een stoffelijke sluier hangt, die u aan mijne ogen ontrekt, toch heerlijk en troostend; te weten dat gij daar kunt zijn, naast mij, dat gij mij zoals vroeger en nog beter dan vroeger kunt zien en horen; dat gij mij niet vergeet, even min als ik u; dat onze gedachten niet ophouden zich met elkander te verenigen, en dat de uwe mij altijd volgen en ondersteunen.

De vrede des Heeren zij met u.

Voor lijdende zielen die gebeden vragen.

64. INLEIDING. Om den troost te begrijpen die het gebed aan lijdende Geesten kan geven, moet men zich herinneren op welke wijze het gebed werkt hetgeen vroeger verklaard is. (Zie hoofdst. XXVII nr. 9, 18 en volg.) Hij die van deze waarheid overtuigd is, bidt inniger door de zekerheid die hij heeft van niet tevergeefs te bidden.

65. GEBED. Goedertieren en barmhartig God, laat Uwe goedheid neerdalen over alle Geesten die zich tot ons om gebeden wenden, en in het bijzonder op de ziel van N...

Goede Geesten, wier eenige werkkring, is goed te doen, wilt met mij voor hunne verlichting bidden. Doet voor hunne ogen eenen straal van hoop schijnen, en moge het Goddelijk licht, hun hunne onvolmaaktheden doen zien, die voor hen het verblijf der gelukzaligen nog ontoegankelijk maakt. Opent hun hart voor berouw en voor den wenschen om zich te verbeteren, ten einde hunnen vooruitgang te bevorderen. Doet hun begrijpen

dat zij door eigen inspanning den tijd van hunne beproevingen kunnen bekorten.

Moge God, in zijn goedheid, hen de kracht schenken om in hunne goede voornemens te volharden.

Moge deze welwillende woorden hun lijden verzachten, door hen te tonen dat er op aarde wezens zijn die mededogen met hen hebben, en wenschen ook hen gelukkig te zien.

66. Anders. — Wij bidden U Heere, om over alle, hetzij in de ruimte als dwalende, hetzij onder ons als geïncarneerde lijdende geesten, de genade van Uwe liefde en barmhartigheid uittestorten. Heb mededogen met onze zwakheden. Gij hebt ons feilbaar gemaakt, maar Gij hebt ons tevens de kracht geschonken om aan het kwaad wederstand te bieden en het te overwinnen. Laat Uwe barmhartigheid zich over allen uitstrekken die geen wederstand aan hunne kwade neigingen hebben kunnen bieden, en die op eenen slechten weg meegesleept zijn. Laat Uwe goede Geesten hen omringen; Uw licht voor hunne ogen schijnen; en geef dat zij aangetrokken door zijnen leven gevende gloed zich nederig, berouwvol en onderworpen aan uwe voeten komen werpen.

Wij smeken U ook, Barmhartige Vader, voor diegenen onder onze broeders, die de kracht niet hebben gehad om hunne aardse beproevingen te dragen. Gij legt ons eenen last op de schouders o Heer! en wij mogen die alleen voor Uwe voeten neerleggen; maar groot is onze zwakheid, en de moed begeeft ons somwijlen op den weg. Heb medeleden met die trage dienstknechten die vóór den tijd den arbeid gestaakt hebben. O! moge Uwe gerechtigheid hen sparen, en aan Uwe goede Geesten toestaan om de verlichting, den troost en de hoop der toekomst tot hen te brengen.

De aanblik der vergeving is versterkend voor de ziel; O! wil die aan de schuldingen die wanhopen, doen aanschouwen, en zij zullen door die hoop ondersteund in de grootheid zelve van hun misdrijf en lijden, de kracht putten om zich van hun verleden vrij te kopen, en zich voortebereiden tot de verovering van de toekomst.

Voor een overleden vijand.

67. INLEIDING. De liefde tot onze vijanden, moet hen ook aan gene zijde van het graf volgen. Men bedenke dat het kwaad dat zij ons gedaan hebben, eene beproeving voor ons geweest is, die indien wij die hebben weten te benuttigen, bevorderlijk voor onzen vooruitgang kan geweest zijn. Het is ons zelfs nuttiger kunnen wezen dan de zuiver materiële verdrietelijkheden, doordien wij bij den moed en de onderwerping, liefde en vergeving van beledigingen hebben kunnen voegen.

(Zie Hoofdst. X. nr. 6. XII. nr. 5, 6.)

68. GEBED. Heere het heeft U behaagd de ziel van N... vóór de mijne tot U te roepen. Ik vergeef hem het kwaad dat hij mij gedaan heeft en de slechte bedoelingen die hij jegens mij koesterde; moge hij, nu dat hij bevrijd is van de illusies dezer wereld er berouw over gevoelen.

Dat Uwe barmhartigheid, mijn God over hem kome, en wil de gedachte om mij over zijnen dood te verheugen van mij afweren. Indien ik hem van mijnen kant ook onrecht mogt aangedaan hebben, moge hij mij dit dan vergeven, zoals ik hem vergeef wat hij mij gedaan heeft.

Voor eenen misdadiger.

69. INLEIDING. Indien de invloed van het gebed geévenredigd ware aan de lengte, dan zouden de langste gebeden zeker voor de meest schuldigen moeten bewaard blijven, omdat dezen die meer van noode hebben dan zij die braaf geleefd hebben. Aan misdadigers gebeden te weigeren, bewijst gebrek aan liefde, en is Gods barmhartigheid miskennen; te geloven dat zij nutteloos zijn, omdat iemand zekere misdaad gepleegd heeft, is des Allerhoogsten gerechtigheid vooruitlopen.

(Zie **Hoofdst. XI. nr. 14.**)

70. GEBED. Heere, barmhartig God, stoot dien misdadiger die zo even deze aarde verliet, niet van u af; de gerechtigheid der menschen heeft hem kunnen treffen: maar indien zijn hart niet door berouw getroffen is, bevrijdt hem die niet van Uwe gerechtigheid.

Wil den blinddoek die hem de zwaarte van zijne misdaad verbergt van zijne ogen wegnemen; moge zijn berouw genade bij U vinden en de folteringen zijner ziel verzachten! Mogen ook onze gebeden, en de bemiddeling der goede Geesten hem hoop en vertroosting schenken, bij hem den wens doen geboren worden om het kwade dat hij gepleegd heeft in een nieuw leven te herstellen, en hem de kracht schenken om in den nieuwen strijd, dien hij aanvaarden zal, niet te bezwijken. Heere wees hem genadig!

Voor eenen zelfmoordenaar.

71. INLEIDING. De mensch heeft nooit het recht om over zijn eigen leven te beschikken, want alleen aan God, komt het toe, wanneer Hij dit goed vindt, hem uit zijnen aardse kerker te verlossen. De Goddelijke gerechtigheid kan evenwel hare gestrengheid

ten gunste van sommige omstandigheden verzachten, maar zij behoudt zich voor al hare gestrengheid op hem die zich aan de beproevingen van het leven heeft willen onttrekken, toetepassen. De zelfmoordenaar is gelijk aan eenen gevangene, die voor het einde van den straftijd ontvlucht, en die weder gevangen, strenger behandeld wordt. Zo is het ook met den zelfmoordenaar, hij gelooft, zich uit zijne tegenwoordige ellende te verlossen, terwijl hij zich integendeel in grooter ongeluk stort. (Zie **Hoofdst. V. nr. 14 en volg.**)

72. GEBED. Wij kennen O God! het lot dat hen wacht, die door vrijwillig een einde aan hun leven te maken, Uwe geboden overtreden, maar wij weten ook dat Uwe barmhartigheid oneindig is; wil die over de ziel van N..., uitstrekken. Moge onze gebeden en Uw medelijden de bitterheid van het lijden verzachten dat hij ondergaat, doordien hij den moed niet gehad heeft het einde van zijne beproevingen aftewachten.

Goede Geesten, wier zending het is de ongelukkige bijtestaan, neemt hem onder uwe bescherming; boezemt hem berouw in voor zijne misdaad, en moge uw bijstand hem kracht geven, om met meer gelatenheid de nieuwe beproevingen die hem te wachten staan om die te herstellen, te kunnen dragen. Wilt de kwade Geesten die hem opnieuw tot het kwaad zouden kunnen overhalen, en zijne smarten zouden kunnen verlenen door hem de vruchten van zijn toekomstige beproevingen te doen verliezen, van hem verwijderen.

Gij wiens ongeluk het onderwerp van ons gebed is, moge ons medelijden er de smart van lenigen, en bij u de hoop op eene gelukkige toekomst doen geboren worden! Die toekomst hebt gij in uw eigen handen, vertrouw op de goedheid van God, die voor elk berouw toegankelijk, en slechts voor verstokte harten ongenaakbaar is.

Voor berouwhebbende geesten.

73. INLEIDING. Het zou onrechtvaardig zijn, lijdende en berouwhebbende Geesten die om gebeden vragen, onder de categorie der kwade geesten te rangschikken; zij kunnen slecht geweest zijn, maar zij zijn het niet meer zodra zij hunne gebreken erkennen en er berouw over gevoelen; zij zijn slechts ongelukkig; eenigen zelfs beginnen zich reeds betrekkelijk gelukkig te gevoelen.

74. GEBED. Barmhartig God, die het oprechte berouw van den zondaar, hetzij mensen of geest aanneemt, zie hier een Geest die behagen in het kwaad vond, maar nu zijne schuld erkennende, op den goeden weg terugkeert; wil hem O God! als een verloren zoon tot U terugnemen, en hem vergeven.

Goede Geesten wier stem hij miskend heeft, hij wil voortaan naar U horen; ver-

oorlooft hem de zaligheid van de uitverkorenen des Heeren in het verschiet te aanschouwen, opdat hij volharde in den wens om zich te reinigen, ten einde die ook deelachtig te worden; ondersteunt hem in zijne goede voornemens, en verleent hem de kracht om aan zijne kwade neigingen weerstand te kunnen bieden.

Geest van N.... wij wensen U geluk met uwen ommekeer, en wij danken de goede Geesten die U daarin behulpzaam zijn geweest.

Indien gij vroeger uw genoegens vindt in het kwaad, kwam dit doordien gij niet goed beseftet hoe heerlijk het genoegens is om goed te doen, gij waandet uzelf te laag, om te kunnen hopen, het goede te zullen bereiken; maar sedert gij begonnen zijt den goeden weg optegaan, is er een nieuw licht voor u ontstoken; zijt gij begonnen een ongekend geluk te gevoelen, en heeft de hoop in uw hart eene plaats gevonden. Dat komt omdat God altijd de gebeden van den berouwhebbende zondaar verhoort, hen die tot Hem komen wijst hij nimmer af.

Om wederom geheel door Hem in genade te worden aangenomen, moet gij er u van nu af aan op toeleegen, om niet alleen geen kwaad meer, maar het goede te doen, en vooral om het kwaad dat gij gedaan hebt te herstellen; dan zult gij aan Gods gerechtigheid voldaan hebben; door iedere goede daad zal eene van uwe fouten uitgewist worden.

De eerste stap is gedaan; nu zal bij iedere schrede voorwaarts, U de weg gemakkelijker en aangener voorkomen. Volhard dus, en eenmaal zal de heerlijkheid om onder de goede en gelukzalige Geesten geteld te worden, uw deel zijn.

Voor verstokte geesten.

75. INLEIDING. Kwade geesten zijn de zodanige die nog niet door berouw getroffen zijn die in het kwaad hun genoegens vinden en er niet het minste leedwezen over gevoelen, ongevoelig voor berisping zijn, de gebeden afwijzen en dikwijls Gods naam lasteren. Het zijn deze verstokte zielen, die na hunnen dood zich over de folteringen die zij te verduren hebben, op de menschen wreken, en hen tegen wien zij in hun leven eenigen wrok koesterden, hetzij door beheersing of door den eenen of anderen schadelijken invloed, met hunnen haat vervolgen. (Zie *Hoofdst. X. nr. 6. XII. nr. 5, 6.*)

Onder die verdorven geesten, bestaan er twee zeer verschillende categorieën; de slechten die er rond voor uitkomen en de huichelaars. De eersten zijn oneindig gemakkelijker dan de laatsten tot het goede terug te brengen; het zijn meestal wezens van eene ruwe en grove natuur, zoals men er onder de menschen aantreft, die meer het kwaad instinctmatig dan uit berekening doen en daarbij niet trachten zich voor beter te doen doorgaan dan zij zijn; bij hen sluimert eene goede kiem die men moet doen ontwa-

ken, en door volharding, vastheid aan welwillendheid gepaard, raadgeving, redenering en het gebed gelukt dit meest altijd. In de mediumniteit, is de moeilijkheid die zij ondervinden om den naam van God te schrijven het bewijs van eene instinctmatige vrees, van eene innige stem van hun geweten, die hun zegt dat zij Dien onwaardig zijn; hij die op dat punt gekomen is staat op den drempel der bekering, en men kan van hem alles verwachten; daartoe is het voldoende om het gevoelige punt van zijn hart optesporen.

De huichelende geesten zijn meest altijd zeer ontwikkeld van verstand, maar zij missen de gevoeligheid van het hart, niets doet hen aan; om vertrouwen inteboezemen, bootsen zij alle mogelijke goede eigenschappen na, en gevoelen zich gelukkig als zij bedrogenen vinden die hen voor heilige geesten aanzien en die zij dan naar welgevallen kunnen beheersen. Welverre dat de naam van God hen de minste vrees inboezemt, gebruiken zij dien als masker om hunne laagheden te verbergen. In de onzichtbare wereld zijn evenals in de zichtbare, de huichelaars de gevaarlijkste wezens, omdat zij in het duister werken, en men hen niet wantrouwt. Zij hebben slechts den schijn maar geen oprecht geloof.

76. GEBED. Heere! wil een oog van medeleden werpen op de onvolmaakte Geesten die nog in de duisternis der onwetendheid verkeren en U miskennen, en bijzonder op den geest van N...

Goede Geesten, helpt ons, om hem te doen begrijpen dat hij door de menschen te beheersen en te kwellen en hen tot het kwaad te leiden, zijne eigene smarten verlangt; geeft dat het voorbeeld van het geluk dat uw deel is, eene aanmoediging voor hem zij.

Geest die nu nog behagen schept in het kwaad, gij hebt het gebed gehoord dat wij voor u opgezonden hebben; laat het u een bewijs zijn dat ofschoon gij het kwade doet, het onze wens is U goed te doen.

Gij zijt ongelukkig want het is onmogelijk kwaad doende zich gelukkig te gevoelen; waarom dan in het lijden gebleven als het van Uzelven afhangt om er een einde aan te maken? Zie de goede Geesten die U omringen, zie hoe gelukkig zij zijn, en of het niet aangenaam voor U zoude wezen ook datzelfde geluk te genieten?

Gij zult zeggen dat dit voor U onmogelijk is, maar voor hem die wil is niets onmogelijk, want God heeft u even als aan al zijne schepselen de vrijheid geschonken om tussen goed en kwaad te kunnen kiezen, dat wil zeggen te kiezen tussen geluk en ongeluk, en niemand is tot kwaad doen gedoemd. Indien gij den wil hebt kwaad te doen, kunt gij evenzeer den wil hebben om goed te doen en gelukkig te zijn.

Hef uwe ogen op tot God, verhef u voor een ogenblik met uwe gedachten tot Hem, en een straal van zijn Goddelijk licht zal U komen verlichten. Zeg ons die eenvoudige woorden na: mijn God ik heb berouw, vergeef mij. Beproof het, boetvaardig te zijn

en goed te doen in plaats van kwaad, en gij zult zien dat Gods barmhartigheid over u komen zal, en dat de smarten die gij nu verduurt door een ongekend welbehagen zal vervangen worden.

De eerste schrede op dien weg afgelegd, zullen de overigen u gemakkelijk voorkomen. Dan zult gij begrijpen hoeveel tijd gij voor uw geluk door eigen schuld verloren hebt; maar eene luisterrijke toekomst vol hoop zal zich aan uw oog vertonen, en zal u uw ellendig verleden doen vergeten, een verleden vol onrust en zedelijke martelingen, die indien zij eeuwig moesten duren, voor u de hel zoude wezen. Eens zal er een dag komen waarop die martelingen zo hevig zullen worden, dat gij ze, het koste wat het wil, zult willen doen eindigen; maar hoe langer gij daarmede wacht, hoe moeilijker het u worden zal.

Geloof toch niet dat gij altijd zo als gij nu zijt, zult blijven; neen, dat is niet mogelijk; twee vooruitzichten hebt gij in het verschiet; de een nog meer te zullen lijden dan nu, de ander, zóó gelukkig te worden als de goede Geesten die u omringen; het eerste is onvermijdelijk indien gij in uwe halsstarrigheid volhardt; eene ernstige poging om te willen, is voldoende om u uit den ellendige toestand waarin gij u thans bevindt te verlossen. Haast u dus, want iedere dag uitstel is een dag van geluk voor u verloren.

Goede Geesten, geeft dat deze woorden ingang moge vinden bij deze nog achterlijke ziel, opdat zij haar behulpzaam mogen zijn om nader tot God te komen. Wij bidden u dit, in naam van Jezus Christus, die zulk eene groote macht over de boze Geesten had.

V. Voor zieken en beheersten.

Voor zieken.

77. INLEIDING. De ziekten maken een deel uit der beproevingen en wederwaardigheden van het aardse leven, zij zijn aan den groven aard van onze stoffelijke natuur en aan het lage standpunt die onze aarde in de schepping inneemt, eigen. De driften en buitensporigheden van allerlei aard doen bij ons de kiemen van ziekten ontstaan die dikwijls erfelijk zijn. In meer zedelijk of stoffelijk ontwikkelde werelden is het organisme zuiverder en minder stoffelijk, en niet aan diezelfde kwalen onderhevig, en wordt het lichaam daar niet door de verwoestingen die de driften aanrichten langzaam ondermijnd (Zie **hoofdst. III nr. 9.**) Men moet het zich dus getroosten de uitwerkselen van het midden waarin wij ten gevolge van mindere ontwikkeling geplaatst zijn, te ondervinden, tot dat wij waardig zullen geworden zijn van woonplaats te veranderen. Intussen moet ons dit niet beletten, om al het mogelijke aantewenden om onzen tegenwoordige toestand te verbeteren; maar indien wij niettegenstaande al onze inspanning dit doel niet kunnen be-

reiken, leert het Spiritisme ons, onze tijdelijke rampen met onderwerping te dragen.

Indien het Gods wil niet was dat dit lichamelijk lijden in sommige gevallen opgeheven of verzacht werd, dan zou Hij geene geneesmiddelen ter onzer beschikking gesteld hebben. Zijne voorziende zorg ten dien opzichte, overeenstemmende met ons instinkt van zelfbehoud, bewijst ons, dat het onze plicht is, om die middelen optesporen en aan te wenden.

Naast de gewone geneesmiddelen die wetenschappelijk bereid worden, heeft het magnetisme ons de kracht van de fluïdieke stromen leren kennen; daarna heeft het Spiritisme ons eene andere kracht in de genezende mediumniteit en den invloed die het gebed uitoefent, komen openbaren. (Zie [hierna de nota bij de genezende mediumniteit](#).)

78. GEBED, (door den zieke.) Heer! Gij zijt de rechtvaardigheid zelve; en de krankheid die Gij goed gevonden hebt mij te zenden, heb ik zeker verdiend, want Gij bedroeft nooit zonder reden; voor mijne genezing verlaat ik mij geheel op uwe oneindige barmhartigheid, gezegend zij Uw heilige Naam, indien het Uw wil is mij de gezondheid weder te geven; maar indien het Uw wil is dat ik nog meer moet lijden, dan zij Uw Naam eveneens gezegend; zonder morren onderwerp ik mij aan Uwen Goddelijke wil, want al wat Gij doet, kan geen ander doel hebben dan het welzijn van uwe schepselen.

Geef O God! dat deze ziekte voor mij eene heilzame waarschuwing zij, en mij in mijzelven doe keren; ik neem die aan als eene boetedoening voor mijn verleden, en als eene beproeving van mijn geloof en onderwerping aan Uwen heiligen wil.

(Zie [gebed nr. 40](#).)

79. GEBED. (Voor den zieke) Mijn God, Uwe besluiten zijn ondoorgrondelijk, en Gij hebt in uwe wijsheid goedgevonden N... door ziekte te bedroeven. Ik smEEK U een blik van mededogen op zijn lijden te werpen, en geef dat het een einde moge nemen.

Goede Geesten, dienaren van den Almachtigen, ik bid U ondersteunt mijn wens om hem te verlichten. Geleidt mijne gedachte opdat deze eene weldadige balsem voor zijn lichaam en troost voor zijne ziel moge wezen. Boezemt hem geduld in en onderwerping aan Gods wil; geeft hem de kracht om zijne smarten met Christelijke onderwerping te dragen, opdat de vruchten dezer beproeving voor hem niet verloren gaan.

(Zie [gebed nr. 57](#).)

80. GEBED, (door het genezende medium). Mijn God! Indien gij het goed vindt mij daartoe als werktuig te gebruiken, kan ik, hoe onwaardig ik ook ben, dit lijden genezen, indien het Uw wil is; maar zonder U kan ik niets. Wil het toestaan dat goede Geesten mij met hun heilzaam fluïdum doordringen, opdat ik die op dezen zieke overdrage, en wendt iedere hoogmoedige en baatzuchtige gedachte van mij af, die er de zuiverheid van zoude kunnen verminderen.

Voor de beheersten (obsédés).

81. INLEIDING. De beheersing is de aanhoudende invloed welke een slechte geest op iemand uitoefent. Zij uit zich op verschillende wijze, en draagt het karakter van eenvoudige zedelijke invloed zonder uiterlijk zichtbare tekenen, tot aan volslagen verwarring van het organisme en van het verstand. Zij vernietigt alle medianimische geschiktheid; bij de schrijvende mediums uit zij zich door de halsstarrigheid waarmede zich een bepaalde geest, met uitsluiting van alle anderen, aan het medium opdringt.

De slechte geesten zijn tengevolge van den lagen trap van zedelijkheid waarop de aardbewoners staan in groot getal om hen aanwezig. Hun boosaardige invloed behoort onder de plagen waaraan het mensdome hier onderhevig is. De beheersing moet even als de ziekten en alle andere wederwaardigheden van het leven, als eene beproeving of als eene boetedoening beschouwd, en als zoodanig aangenomen worden.

Evenals ziekte een gevolg van lichamelijke onvolmaaktheid is, waardoor het lichaam voor van buitenafkomende invloeden toegankelijk wordt, is de beheersing altijd een bewijs van zedelijke onvolmaaktheid, die aan den Geest daardoor toegang verschaft. — Om zich tegen ziekten te vrijwaren versterkt men het lichaam, om zich tegen beheersing te beschermen moet men de ziel versterken; hieruit vloeit voor den beheerste de noodzakelijkheid voort om aan zijne eigene verbetering te arbeiden, en dit is gewoonlijk toereikend om hem zonder tussenkomst van derden van den beheersende geest te bevrijden. De hulp van anderen wordt nodig wanneer de beheersing in overheersing en bezeten zijn ontaardt, want dan verliest de lijder dikwijls de macht over zijnen vrijen wil en zijne daden.

Beheersing is bijna altijd het gevolg van de wraak van eenen Geest, die meestal haren oorsprong heeft in de betrekking die tussen hem en den beheerste in een vorig leven bestaan heeft. (Zie *Hoofdstuk X. nr. 6, XII. nr. 5, 6.*)

Bij ernstige beheersing is de beheerste als het ware omgeven door, en doordrongen van, een schadelijk fluïdum dat de invloed van de goede fluidums neutraliseert of terugstoot.

Van dat fluïdum moet men hen bevrijden, en een slecht fluïdum kan niet door een slecht fluïdum verdreven worden. Door eene gelijke werking als bij het genezende medium bij ziekten, moet men het slechte door middel van een beter, dat als 't ware als een tegengift werkt verdrijven. Dit is de werktuigelijke maar alleen nog niet voldoende werking, daarbij en in de eerste plaats moet men op het intelligente wezen werken, en om dat te kunnen doen, moet men het recht hebben den Geest met gezag aantespreken,

en dit gezag verkrijgt men alleen door zedelijk overwicht, hoe groter dit is, des te groter zal het gezag zijn.

Dit is nog niet alles, om van de bevrijding zeker te kunnen zijn, moet men er den verdorven geest toe brengen zijne kwade bedoelingen op te geven, men moet door een verstandig gevoerd onderricht, door bijzondere oproeping met het doel om hem zedelijk te verbeteren, bij hem het berouw en de zucht naar het goede doen geboren worden, dan kan men de dubbele voldoening smaken een geïncarneerde bevrijd, en een onvolmaakte Geest bekeerd te hebben.

De zaak wordt gemakkelijker als de beheerste, zijnen toestand begrijpende, zelf door zijnen wil en door het gebed medewerkt; dit is niet het geval als de beheerste, door den bedrieglijke geest verleid, zich illusies schept omtrent de goede hoedanigheden van hem door wien hij overheerst wordt, en zich in de dwaling waarin deze hem stort behaaglijk gevoeld; want dan wijst hij in plaats van mede te werken, iedere hulp van de hand. Dit is wat men verblinding noemt en altijd veel hardnekkiger dan de ergste beheersing is.

Bij alle gevallen van beheersing is het gebed het krachtigste hulpmiddel om tegen den beheersende geest te handelen.

82. GEBED, (door den beheerste.) Mijn God! wil aan de goede Geesten veroorloven mij van den kwaden geest die mij vervolgt te verlossen. Indien het eene wraak is voor het onrecht dat ik hem vroeger gedaan kan hebben, geschiedt dit mijn God met uwe toestemming om mij te straffen, en ondervind ik de gevolgen van mijn misdrijf. Moge ik mij door mijn berouw uwe vergiffenis en mijne bevrijding waardig maken! Maar wat ook de oorzaak zijn moge, roep ik voor hem uwe barmhartigheid in; wil hem de weg van vooruitgang, die hem van de gedachte aan het kwaad zal doen afwenden, gemakkelijk maken. Geef dat ook ik van mijnen kant, door zijn kwaad met goed te vergelden, hem tot betere gedachten brengen moge.

Maar ik weet ook O! mijn God! dat het mijne gebreken zijn die het den kwaden Geesten mogelijk maakt om mij hunnen invloed te doen ondergaan. Geef mij het nodige licht om ze te kunnen herkennen; wil vooral in mij den hoogmoed die mij blind voor mijne gebreken maakt, bestrijden.

Hoe groot moet niet mijne onwaardigheid zijn, dat een kwaadwillig wezen mij beheersen kan!

Geef o God! dat deze aan mijne ijdelheid toegebrachte nederlaag mij voor den vervolge tot eene les zij: Geef dat zij mij versterke in mijn voornemen om mij zelf door het goede te doen en door liefde en nederigheid, te reinigen; opdat ik voortaan, tegenstand aan de slechte invloeden moge kunnen bieden.

Heer verleen mij de kracht deze beproeving met geduld en onderwerping te dra-

gen; ik begrijp dat even als alle andere beproevingen deze bevorderlijk moet zijn voor mijnen vooruitgang, als ik door mijn gemor er de vruchten niet van verlies, daar zij mij in de gelegenheid stelt om mijne onderwerping te tonen en de liefde jegens eenen ongelukigen broeder te betrachten, door hem het kwaad dat hij mij doet te vergeven. (Zie Hoofdst. XII. nr. 5, 6; XXVIII. nr. 15 en volg. 46, 47.)

83. GEBED. (Voor den beheerste.) Almachtig God, wil mij de macht geven om N... van den geest die hem beheerst te kunnen bevrijden; verleen mij dan indien zulks Uw wil is, de genade om dezen geest met gezag toetespreken.

Goede Geesten die mij bijstaat, en gij zijn Beschermengel verleent mij uwe medewerking; helpt mij hem van het onreine fluidum waarmede hij omgeven is, te bevrijden.

In den Naam van den Almachtigen God bezweer ik den kwaden geest die hem kwelt, zich te verwijderen.

84. GEBED. (voor den beheersenden geest.) Oneindig goedertieren vader, ik roep uwe barmhartigheid in voor den geest die N... beheerst; doe Uw Goddelijk licht voor hem schijnen opdat hij den slechten weg zie waarop hij zich begeven heeft. Goede Geesten helpt mij om hem te doen begrijpen dat hij door kwaad te doen alleen verliezen, en door goed te doen alleen winnen kan.

Geest die er behagen in schept N... te kwellen, hoor naar mij, want ik spreek tot u in den naam van God.

Indien gij tot nadenken wilt komen, zult gij inzien dat het kwade niet over het goede zegevieren kan, en dat gij niet sterker dan God en zijne goede Geesten zijn kunt.

Zij hadden N.... tegen elke aanranding van uwe zijde kunnen behoeden, en indien zij dit niet gedaan hebben, is het omdat hij eene beproeving moest ondergaan. Maar als die beproeving geëindigd zijn zal, zullen zij u elken invloed op hem ontnemen; het kwaad dat gij hem gedaan hebt zal wel verre van hem te benadelen, tot zijnen vooruitgang medegewerkt hebben, en hij zal er slechts gelukkiger door zijn, zodat uwe ongerechtigheid, verloren arbeid voor u, en tegen uzelf zal gericht geweest zijn.

God die Almachtig is, en de verheven Geesten zijne dienaren, die machtiger zijn dan gij, kunnen dus wanneer zij dit zullen willen, een einde aan deze beheersing maken, en uwe halsstarrigheid zal voor dit Hooge Gezag moeten buigen. Maar daar God goedertieren is, wil Hij er wel aan U alle verdienste van laten en u toestaan uit eigen beweging er een einde aan te maken. Het is een uitstel dat u verleend wordt, indien gij U dit niet te nutte maakt, zult gij er de rampzalige gevolgen van ondervinden; grote straffen en hevige lijden staan U te wachten; gij zult gedwongen worden hun medelijden aftesmeken en de gebeden van uw slachtoffer interoeppen, die U nu reeds vergeeft en voor u bidt, hetgeen

eene grote verdienste in Gods ogen is, en zijne bevrijding bespoedigen zal.

Kom dus tot inkeer nu het nog tijd is, want Gods gerechtigheid zal even als over alle weerspannige geesten ook over U komen. Bedenk dat het kwaad dat gij nu doet noodwendig een einde zal hebben, en dat indien gij in uwe verstoktheid volhardt, uw lijden gestadig zal toenemen.

Toen gij nog op aarde waart, zoudt gij het toen niet onzinnig gevonden hebben eene groote bezitting voor een klein genot van een enkel oogenblik opteofferen? Nu dat gij geest zijt is het even eens zo. Wat wint gij er bij door te handelen zoals gij doet? Het treurig genot om iemand te kwellen, hetgeen U toch niet belet, wat gij er ook tegen in moogt brengen, uzelf ongelukkig te gevoelen, en wat U nog ongelukkiger maken zal.

Ziet daartegen wat gij derft; Beschouw de goede Geesten die u omringen, en zie of hun lot niet boven het uwe te verkiezen is? Het geluk dat zij nu genieten zal ook uw deel worden, zodra gij dit zelf zult willen. Wat is daartoe nodig? God bidden en goed doen in plaats van kwaad. Ik weet het dat gij u niet op ééns kunt hervormen; maar God eist ook niet het onmogelijke; wat Hij verlangt, is de goede wil. Beproof het maar, en wij zullen U helpen. Maak dat wij spoedig voor U het gebed voor berouwhebbende Geesten kunnen opzenden, (zie nr. 73) en wij U niet langer onder de kwade geesten behoeven te tellen in afwachting dat wij u onder de goeden kunnen rangschikken. (Zie ook hiervoren nr. 75. *Gebed voor verstokte geesten.*)

Aanmerking. Voor de genezing van ernstige beheersing is veel geduld, volharding en toewijding nodig, en zij vereist ook fijn gevoel en veel bekwaamheid om de dikwijls zeer slechte, verstokte en arglistige geesten tot het goede terug te brengen, want er zijn er die uiterst weerspannig zijn; in de meeste gevallen moet men zich naar omstandigheden regelen, maar welk ook het karakter van den geest moge zijn, zeker is het, dat men niets door dwang of bedreiging verkrijgt; den geheelen invloed dien men uitoeft berust op het zedelijke overwicht. Eene andere zowel door de ondervinding als door de logica bewezen waarheid is; dat bezweringen (exorcisme) formulieren, sacramentale woorden, amuletten, talismans, uiterlijke plechtigheden, of welke stoffelijke handeling ook, volkomen nutteloos zijn.

De lang voorgezette beheersing kan pathologische stoornissen veroorzaken, en vereist om het organisme te herstellen dikwerf eene gelijktijdige of opvolgende magnetische of geneeskundige behandeling. De oorzaak vernietigt zijnde, blijft het uitwerksel nog ter bestrijding over. (Zie het Boek der Mediums, hfst. XXIII Obsessie. — Revue Spirite, februari en maart 1864, april 1865; voorbeelden van genezen obsessies.)